

22. October 1882

My dear Mr. [illegible]
[illegible]

[illegible]

ctu pacifico: **affinisq; crucis** telo: portetu mirifico.

Ad quē venit rex e celo: amicu seraphico: ser alarū tectū velo aspe

Ps. **Q**uasi dñe fuū tuū frāctū. **R.** Dignis redēptionis nre.

Ompēdium priuilegiū in fratrū mino
rum: et aliorū nēdicanti ſcū multis additionibus. pre
ſertim ex priuilegijs non mendicantiū ab eodem ſancto
re ſecundo editū.

28

LIBRARI

Castigationes errorū qui in cūria contigerunt.

C folio p. in os facie secūda linea. 17. vac
 centrac vaccare: pro vacentrac vacare.
 Eodē fo. et fa. li. vltima. gessit: p. gessit.
 C fo. 2. fa. 2. li. vltima. §. ii. p. §. 13.
 C fo. 3. fa. 2. li. penultima. §. 6. pro. §. 7.
 C fo. 8. fa. 2. li. 4. §. ii. pro. §. 12.
 C fo. 9. fa. 1. li. 16. absolutto: p. absolutio.
 C fo. 10. fa. 2. li. 5. §. ii. p. §. 19.
 C fo. 11. fa. 1. li. 37. d. dictione Abso-
 luto quo ad seculares. 2.
 C fo. 12. fa. 2. li. 23. §. ii. p. §. 13.
 Eodē fo. et fa. li. 25. dolor: p. dolo.
 C fo. 15. fa. 2. li. vltima: conscientie: pro
 conscientie.
 C fo. 16. fa. 2. li. 3. §. 4. p. §. 8.
 Eodē fo. et fa. li. 15. §. 9. p. §. 10.
 C fo. 17. fa. 1. li. 18. antta: pro antea.
 Eodē fo. fa. 2. li. 28. illes: p. illis.
 C fo. 18. fa. 2. li. 30. ve: pro vel.
 Eodē fo. et fa. li. 33. q. p. que.
 C fo. 19. fa. 1. li. 13. cōuertant: p. cōuertant
 C fo. 21. fa. 1. linea. 29. predicatorū. pro
 predicatorum.
 C fo. 24. fa. 1. li. 4. Alia: pro Alia.
 C fo. 26. fa. 1. li. 22. infidiles: p. infideles.
 C fo. 33. fa. 2. li. 44. in: p. in.
 C fo. 36. fa. 2. li. 6. ffo. pro: ffo.
 C fo. 39. fa. 2. li. 20. erpescifice: p. specifice
 C fo. 41. fa. 1. linea. 38. Adclinens: pro:
 Adclinens.
 Eodē fo. fa. 2. li. 31. sessum: p. festum.
 C fo. 42. fa. 1. li. 17. penitens: p. penitus.
 C fo. 46. fa. 2. superfluit. p. ma linea.
 C fo. 51. fa. 1. li. 4. §. 6. p. §. 9.
 Eodē fo. fa. 2. li. 34. coogt: pro cogt.
 C fo. 52. fa. 1. li. 39. §. 14. p. §. 13.
 C fo. 55. fa. 1. li. 32. §. ii. p. §. 13.
 C fo. 60. fa. 1. li. 24. aliquis: p. aliquis.
 Eodē fo. et fa. li. 27. eccliarij: p. eccliarij
 Eodē fo. fa. 2. li. 6. a: pro ad.

C fo. 70. fa. 2. li. 27. lectus: pro electus
 C fo. 73. fa. 1. li. 5. bēantur: p. bēantur.
 C fo. 79. fa. 2. linea. 13. iudugenijs: pro
 indulgentijs.
 C fo. 91. fa. 1. li. 9. annozem: p. annorum.
 C fo. 96. fa. 1. li. 44. q. p. que.
 C fo. 97. fa. 1. li. 10. entinet: p. continet.
 C fo. 103. fa. 1. li. 20. interitus: p. iterius.
 C fo. 105. fa. 1. li. 6. frācie: seu flādrie
 pro: Lolont: seu Alemanie inferioris.
 C fo. 110. fa. 1. li. 41. si: p. sit.
 C fo. 111. fa. 2. linea. 30. genaliter: p. ge-
 neraliter.
 C fo. 121. fa. 2. in titulo Adonales: p
 Adonasteria.
 Eodē fo. et fa. li. 5. nisi: p. enim.
 Eodē fo. et fa. li. 8. a pette: p. a parte.
 C fo. 128. fa. 2. linea. 58. priuilegiarum
 pro: priuilegiatum.
 C fo. 129. fa. 2. linea. 37. entinuari: pro
 continuari.
 C fo. 130. fa. 1. li. 1. ab: pro ad.
 Eodē fo. fa. 1. linea. 10. proteratur: p. pro
 preferatur.
 C fo. 133. fa. 2. li. 15. superfluit: vt.
 C fo. 138. fa. 1. li. 41. iurisdittionibus: p.
 iurisdictionibus.
 C fo. 139. fa. 1. linea. 41. laborare: pro: la-
 borare.
 Eodē fo. fa. 2. linea. 37. conerat: p. con-
 onerat.
 C fo. 146. fa. 2. li. 25. libz: pro liberi.
 C fo. 152. fa. 2. li. 13. regis: p. regis.
 C fo. vltimo. fa. 1. linea. 12. iudicta: p. pro
 precordia.
 Eodē fo. et fa. li. 17. sed: p. tamen.
 Eodē fo. et fa. li. 21. plateo: p. calamo.
 Ibidē li. 23. quis: pro: quisq.
 C finis castigationum.

Collecto.

Ad sunt si sane mentis precordia: nunquā
 Calchographi pster dispēdia nesci9 aucto9.

Jesua. Maria. franciscus.

In laudem seraphici francisci

minorum fratrum patriarche.

Cur pater et custos salve francisce minorum:

Et que parvus ait filius: aure nota.

Tu pater in toto merito es celeberrimus orbes

Cuius honoratum nomen ad astra ferunt.

Qui crebro infones poteras traducere noctes:

Et tenues lachrymis: vixere sepe genas.

Dum christi assidue repetebas mente labores:

Et crucis horrendum: ed pietatis opus.

Spernere diuitias: et regia tecta solebas:

Ultima quo vere fata sequantur opes.

Non tantum tibi dona dedit pro paupere vita

Christus: habet meritum multa sed ordo tuus.

Que q: diuersis fuerant diffusa libellis:

Ut pariter coeant hoc opus multa facit.

Hic sunt dicta alibi: que per dispendia multas

Per multas fuerant inuenienda moras.

Quos prius fuerant impressa sine ordine: recta

Nunc alphabeti composuit series.

Si velles igitur librum percurrere ad vnguem:

Quomodo sint numeri queq: legenda monent.

At tu pro nostro pater o diuine labore:

Ante deum pro me sepius ede preces.

Distichum.

Accepe que potui: sed non que posse volebam:

Pectora contritus: sustolle ac celsa polonum.

Ad lectorem distichum.

Et per lege cuncta piscicilio te me vera fateri

Dictum: et grates habiturum proinde decentes.

Item ad lectorem Tetrastichum.

Qui cupis errores obscuros pellere libam:

Qui lucem cecis reddere nouit: cine.

Actari poteris: non intellecta fuere:

Que tibi sub paruo codice aperta legis.

Aliud Tetrastichum.

Et plurimus hinc pudem procul improbus exulat error:

Multorum errores pellere quid melius:

Paruum opus est video: nunq: hoc tibi iure negarim.

Parua sed interdum scis preciosa magis.

Prologus.

Est editum libellum illū: quē Lōpendiū appellauimus: q̄ in ce
primi et secundi librorū: qui ordinis Adonimēta dicuntur
in canon et Supplementi littere oēs ap̄ce ad nostrū ⁊ mendicantiū
oim ordines perfringerentur: atq; in breuē quādam sumā redige
rentur: copiosissima quēdā ap̄lice indulgētie emanant largitor: cō
municatio eorū videlicet omnū que religionibus etiā nō mendicā
tibus quocunq; tēpore fuere concessa. Unde cū ex huiusmodi priuilegijs nō mē
dicantiū illa extraxissemus q̄ nobis accomoda sentiebamus: nonnullis etiā adie
ctis ex nostris: q̄ post primā Lōpendij impressionē concessa sunt: alijsq; q̄ tunc tē
poris habere nequimus: adiunctis insuper ijs que in iure canonico regularem
statum respiciunt: tractatū eūdem sic locupletatum: iterato impmendum curau
mus. Cū porro liber ip̄e ordine huiusmodi distribuitur. Seruata em̄ litterarū al
phabetica serie: summorū pontificū nomina subiunguntur: qui ordinis nostro ali
qua concesserunt: vel ad nos attinētis statuerant seu decreuerunt: sūm quod vni
quiscq; tēpore precessit: successitq; pontificatus officio: vsq; videlicet ad Clemen
tem septimū. Oportebit tñ lectorem indolis sine statuti prioribus nō esse contē
tum: si quidem vniuersam post modū materiam percurrēt: longe aliud sentiendū
esse per sepe continget. Seminatur autē interdum predictus p̄cessus: dum enar
ratis ijs que nobis fuere indulta: in ijs explicandis que ordinibus alijs fuerūt cō
cessa: in dictione eadem: summorū pontificū idē ordo repetitur. Cū igitur vbi
so. per vnicū. s. lector innenerit: folio videlicet per appositum numerū designato: in
prime impressionis libro: qui Adonimēta ordinis appellatur: id de quo agitur
scriptum esse cognoscat. Vbi vero sso. geminato s. occurrerit: secūde impressionis
librū eodem noie nuncupatū intelliget. Vbi autē sso. per triplē. s. inuenitur: librorū
quem Supplementū nominatum iam dicimus: nouerit significatus. Circa ea
vero que vel ex nostris addita sunt: vel ex nō mendicantiū ordinibus: aut ex iure
canonico extracta fuere: nulla huiusmodi signa ponuntur: cū in premisis libris ordinis
nostrī non cōtineantur. Qui cuiusmodi igitur nō mendicantiū exēplaria plena fi
de munita cernere voluerit: in eorū monasterijs passim reperiet. Que mihi cū hoc
opus colligerē: sufficienter atq; oculata fide consistere. Ceterū cū. B. magnum
lector cōpererit: bullā siue breue autenticatū cognoscat. Cū vero. b. parū: bullam
siue breue absq; autēticatōne. Eodēq; modo. O. magnū: oraculū viuēcis: atq;
autenticatū significatō. vero parū: oraculū non autenticatū designabit.
Est vero vbi hec dictio Collector in margine posita est: additū aliquid: vel eluci
datum in ijs q̄ vel obscura erant vel difficilia videri poterāt demonstratur: ab eo
vz qui hoc opus collegit: ac diu multūq; in eiusmodi rebus versatus est: collatio
nēq; diligentissimā habuit cū peritissimis in ordine patribus: atq; in iure doctissi
mis. Cū quo ope ita distincta sunt oīa: vt euitata predictorū librorū cōfusiō: oīa
⁊ singula q̄ quātur: celerissime digito ip̄o valeāt demonstrari. Nec post hac alios
euoluere sit necessitas: cū casus euenerit vt aliqd in iudiciali foro ostēdere sit op̄:
aut cū alicuius nimia curiositas hoc depoposcerit. Gratulabitur ergo regula
riū institutionū studiosa innēns: id nouicios breui assequutos: cui⁹ nec exigua
partē post diuturnos sudores patres emeriti: viz tandē sibi thesaurizare valebāt:
nostre q; sedulitatis et officiosi laboris nō immemor: vt eiusmodi labor in compe
ctu altissimi sit gratus deprecabitur.

Explicitus prologus.

Alter prologus.

Quia nonnulli aulū temerario contēnunt lras
apostolicas prefertim q̄ in corpore iuris nō contēnētur: idcirco huic libel-
lo (in quo plurime et huiusmodi lras ap̄p̄lis inseruntur) visum est op̄receptū antepo-
nere quid circa hoc sentiendū sit: put in libro decretorū distinctione. 17. tenore sub
sequenti reperitur.

Grazianus cōpilator libri decretorum.

O Eplis vero decretalibus queritur: an vim auctoritatis obtineāt: cū in cor-
pore canonū nō innētiātur? De his ita scribit Nicolaus papa archiep̄s
et ep̄iscopis per Galliam constitutis.

In romanorū pontificum decretis: ceterorū op̄uscula tractatorū
approbantur vel reprobantur: ita vt quod vere sedis ap̄lica p̄-
banit hoc teneatur acceptum: et qđ illa repulit batenus inefficax
habeatur: quāto potius ea q̄ ipsa p̄ catholica fide: p̄ sanis dogma-
tibus. p̄ varijs et multisarijs ecclie necessitatibus: et fideliū mori-
bus diuerso tpe scriptis: omni honore debet preferri: et ab oib̄

prolus in quibilibet necessitatibus vel opportunitatibus discretione vel dispē-
satione magistra reuerētē assumi: qđ quidā vestrū scripserint: band illa decreta
lia p̄scozū pontificū in toto canonū codicis corpore esse descripta: et ideo inter
canones nō assumēdā: cū et ipsi vbi sue intētiōi hec suffragari cōspiciunt: in oib̄
illis indifferētē vtantur: et solū nunc ad diminutionē sedis ap̄lice: et ad suorum
augmentū priuilegiōzū minus accepta esse perhibeāt. **I**te si ideo nō esse decre-
tales epl̄as p̄scozū pontificū romanorū admittendas dicunt: q̄ in codice cano-
num nō habētur ascripte: ergo nec sancti Gregorij: nec vilius alteri? qui aū ipsi
fuit vel post ipsū est aliquod institutū vel rescriptū recipiendū: eo q̄ in codice cano-
num nō habeatur ascriptum. Ergo doctrinā eoz et sanctiones q̄ ab omni lingua
venerant: q̄ in codice canonū nō habētur ascripte: de codicib̄ suis abradāt.
Ut quid vel mēbranas occupant: postq̄ nō habētur accepte? Sed quare multus
immoremur: cū nec ipsas diuinas scripturas veteris et noui testamenti ita recipi-
mus: si istos dixerimus esse audiendos? Et enim neutrum horū in codice canonū
eccl̄asticū habetur insertū. **S**z respōsuri sunt illi qui ad resistendū potius q̄
ad obediendū parati sunt: dicentes q̄ inter canones innētiatur cap̄lm̄ sc̄ti pape
Innocētij cuius auctoritate doceatur a nobis vtrūq̄ testamētum esse recipiēdū:
qđ in ip̄is paternis canonibus nullū eoz et toto cōtineatur insertū. **Q**uibus
ad hoc respondendū est: qm̄ si vetus nouūq̄ testamētū sunt recipiēda nō q̄ co-
dici canonū et toto habeatur annexa: sed q̄ de his recipiēdis sancti pape Inno-
cētij plura videatur esse sentētia: restat nimirū q̄ decretales epl̄e Romanorū
pontificū sunt recipiēde et si nō sunt codici canonū cōpagnate: qm̄ inter ip̄os
canones vniū beati Leonis pape cap̄lm̄ constat cōm̄istum: quo ita oīa constitū-
ta sedis ap̄lice custodiri mandātur: vt si quis in illa cōm̄iserit: mouerit sibi veniam
denegari. Dicit enī cap̄lo. 10. suarū decretalium. **N**ā quid vero sit q̄ pretermisiss
forte a nobis credatur: oīa decretalia constituta: tā bone recordationis Innocētij
qđ oīm̄ predecessozū nostrorū q̄ de eccl̄asticis ordinibus et canonum p̄mulga-
ta sunt discipulistica n̄ra declaratione custodiri mādāmus: vt si quis in illa cōm̄i-
serit: veniā sibi mouerit denegari deinceps. Dicēdo vero oīa decretalia constituta:
multum de decretalibus cōstitutis pretermittit qđ non mādauerit esse custodiēdū.
Et rursus: asserendo oīm̄ predecessozū nostrorū nullū pontificū romanorū qui an-
te se fuerit excepit cuius ita nō p̄ceperit decretalia cōstituta ab oib̄ custodiri: vt

Prologus.

Si quis in illa commiserit: veniam sibi deinceps non erit denegari. Et ita quod nihil inter est utrum sint omnia: necne decretalia sedis apostolice constituta inter canones conciliorum immixtatur omnia in uno corpore copaginari non possunt: et illa eis intersint quod firmitatem his quod desunt et vigore suum assignant: praesertim cum synodalia gesta inter quae ipsi canones statuti sunt in codice canonum non habeantur: sed a nobis omni cultu debito venerentur. Consonat autem huic beatissimo Leoni pape: etiam facundissimus sanctus in suis decretis papa Gelasius ita inquit. Decretales epistolas quas beatissimi pape diversis temporibus ab urbe Romana per diversorum patrum consultationibus dederunt: venerabiliter suscipiendas decernimus. In quo notandum est: quod non dicit decretales epistolas quod inter canones habentur vel quas moderni pontifices ediderunt: sed quas beatissimi diversis temporibus ab urbe Romana dederunt. Dices autem diversis temporibus: etiam illa tempora vir sanctus reprehendit quod creberrimis paganoz persecutionibus ad sedem apostolicam deferri causas episcoporum difficillime permettebant. Elidis itaque divina favente gratia praedictis: ostendimus nullam esse differentiam inter illa decreta quod in corpore canonum habentur sedis apostolice praesentibus: et ea quod per multitudinem vir per singula corporum volumina reperiuntur: cum omnia et omni predecessorum suorum decretalia constituta: atque decretales epistolas quas beatissimi pape diversis temporibus ab urbe Romana dederunt: fore venerabiliter suscipiendas et custodiendas criminosos praesules. Innocentium et Gelasium in hac parte praestant.

Item Agatho papa omnibus episcopis.

Se omnes sanctiones apostolice sedis accipiente sunt: tanquam ipsius divina voce petri firmate.

Item Stephanus. 5. papa.

Quia vero quod in speculum et exemplum sancta Romana ecclesia cui nos christus preesse voluit preposita est: ab omnibus quicquid statuit: quicquid ordinar: perpetuo quidem et irrefragabiliter observandum est.

Item Augustinus de doctrina christiana libro. 2.

In canonicis scripturis ecclesiarum catholicarum: plurimum divinarum scripturarum solertissimus indagator auctoritate sequatur: inter quas sane ille finis quas apostolica sedes habere: et ab ea alij meruerunt accipere epistolas.

Ad lectorem distichum.

Quae fuerant varijs longe voluenda libellis:

Ocius hoc poteris stringere fasciculo.

In laudem seraphici patris Francisci:

summi ordinis minorum.

Francisco fundente precor: ut tempore multo

Ados inoleat ecclesie nuncius ipse

Exultare iubet: annuntio quattuor (inquit)

Dona superna tibi. Stabit tuus ordo per eum.

Auillas ibi frater cui peruersa voluntas

Stare diu poterit. Vir ordinis hostibus annos

Vivere dimidios prestabitur. Eius amici

Vident: et vitam concludens sine beato.

Dictionarius index.

A bas.	folio.1.	Exactiones.	folio.61.
Abbatissa.	folio.1.	Excommunicatio.	folio.61.
Abolatio ordinaria quo ad ffrs.	fo.2.	Exempti fratres particulares.	fo.65.
Abolutio extraordinaria q̄ ad fra.	fo.7.	Exemptio.	folio.65.
Abolutio q̄ ad seculares pmo.	fo.10.	A miliiars fratru.	folio.68.
Abolutio q̄ ad seculares.2.	fo.12.	ferie.	folio.69.
Accedere ad mōasteria monia.	fo.16.	festiuitas.	folio.69.
Alienatio bonoru.	folio.19.	franciscus pater seraphicus.	fol.70.
Altare.	folio.20.	G eneralis ordinis.	folio.71.
Apostate.	folio.20.	Gloria in excelsis deo.	folio.72.
A p̄nizare.	folio.23.	Guardians.	folio.72.
B enedicere ecclesiastica.	fo.24.	Gradus scolastici.	folio.72.
Bona.	folio.25.	H abitus fratrum.	folio.73.
O anonica portio.	folio.26.	Heredes ⁊ hereditas.	folio.74.
Capitū gñale ⁊ pulciale.	fo.28.	Hereticus ⁊ hereticus.	folio.75.
Casus reservati.	folio.28.	Humum.	folio.75.
Celebratio diuinorum.	folio.28.	I mpetrare lras aplicas.	fo.76.
Censure ecclesiastice.	folio.28.	Imprimere libros.	folio.76.
Clausura monialium.	folio.28.	Incarcerare fratres.	folio.76.
Cōmissarij fratrum.	folio.32.	Incorregibiles fratres.	folio.76.
Cōmunicatio priuilegiu.	fo.35.	Indulgentie plenarie q̄ ad ffrs.	fo.76.
Cōmunicare.	folio.40.	Indulgentie nō ple. q̄ ad ffrs.	fo.78.
Commutare.	folio.41.	Indulgentie stationum.	fo.79.
Conceptio beate virginis.	folio.41.	Indulgentie quo ad seculares.	fol.82.
Cōcilij.	folio.42.	Infirmi fratres.	folio.97.
Cōcordia.	fo.43.	Ingressi mōasteria monialiu.	fo.98.
Confessiones ⁊ confessores.	fol.44.	Inquisitores heretice prauitatis.	fo.107.
Confirmatio prelatorum.	folio.45.	Interdictum.	folio.108.
Cōsecrare res ecclesiasticas.	fol.45.	Itinerantes fratres.	folio.115.
Conservatores ordinis.	folio.45.	L ici fratres.	folio.115.
Conueniri in iudicio.	folio.46.	Legata.	folio.117.
Conuentiones.	folio.46.	Licētiare ffrs vel moniales.	fo.117.
Conuenticuales fratres.	folio.46.	Loca fratrum.	folio.117.
Correctio fratrum.	folio.47.	M agister.	folio.117.
Corporalia.	folio.49.	Adedicare.	folio.118.
Credo.	fol.49.	Admistris.	folio.118.
Custodes fratrum.	folio.50.	Admonasteria.	folio.121.
D are.	folio.50.	Admoniales.	folio.122.
Decime.	folio.50.	N onulieres nō moniales.	fo.125.
Declarare ⁊ determinare.	folio.52.	Onitins.	folio.125.
Dispensatio.	folio.52.	Obedientia.	folio.128.
E cclesie fratrum.	folio.54.	O blati fratrum.	folio.128.
Edificare.	folio.56.	Obligationes.	folio.128.
Egredi ex orile vel mōasterio.	fo.57.	Obseruantes fratres.	folio.128.
Eicere seu expellere ab orile.	fo.57.	Octane festiuitatum.	folio.129.
Electio.	fol.58.	Officia ordinis.	folio.129.
Episcopi.	fol.61.		
Eucharistia.	fol.61.		

*Suscipe tantilior Pater, venerande labora,
Dormas franciscus dumare iusit Amor.*

Dictionarius index.

Officium diuinum	folio. 32	R	Ecipere.	folio. 148.
Oracula viue vocis.	folio. 32.	R	Reformatio.	folio. 148.
Ordines sacri.	folio. 32.	R	Renocatio.	folio. 148.
Ornamenta ecclesiastica.	fol. 33.	S	Accordetum.	folio. 148.
P	folio. 33.	S	Sacramenta.	folio. 149.
Paramēta ecclesiastica.	fo. 33.	S	Scrupulosi fratres.	folio. 149.
Parentes fratrum.	folio. 33.	S	Sepehitor et sepultura.	folio. 149.
Parrochia.	folio. 34.	S	Seruitores fratrum.	folio. 151.
Paupertas.	folio. 34.	S	Simoniam.	folio. 151.
Portio canonica.	folio. 37.	S	Sorores tertii ordinis.	folio. 151.
Possessiones fratrum.	folio. 37.	S	Stationes vrbis.	folio. 151.
Predicatores verbi dei.	folio. 38.	S	Statuta ordinis.	folio. 151.
Prelati.	folio. 140.	S	Stigmata.	folio. 152.
Præfatio misse.	folio. 140.	S	Studentes fratres.	folio. 153.
Presentatio confessionum.	folio. 140.	S	Succedere.	folio. 153.
Privilegia fratrum.	folio. 141.	S	Superfluitates.	folio. 153.
Probatio nouitiorum.	folio. 144.	S	Suspensionis.	folio. 153.
Proceffiones.	folio. 145.	S	Syndicus.	folio. 153.
Procuratores fratrum.	folio. 145.	T	Triarii fides et sorores.	folio. 154.
Professio fratrum.	folio. 146.	T	Trasire ad alios ordines.	folio. 158.
Promotio ad ordines.	folio. 147.	T	Tendere.	folio. 158.
Protector ordinis.	folio. 147.	U	Vicarius.	folio. 158.
Provincia.	folio. 147.	U	Visitatio et visitator.	folio. 159.
Provinciales.	folio. 147.	U	Vinctio extrema.	folio. 159.
Quarta portio.	folio. 147.	U	Votum.	folio. 159.
Questuare.	folio. 147.			

Sequuntur nomina summo:ū pontificū qui

successive pte fuerūt ecclesie Romanæ tpe quo fundati sunt ordines frim minorū et predicatorū: quoz pōtificū plures: immo fere oēs: multa: vel salte aliqua cē cēssant fratribus minorib: et alijs medicāribus: prout in hoc Lēpēdo ligdo patet.

E Innocentius. 3.	E Nicolans. 4.	E Ioannes. 23.
E Honorius. 3.	E Celestinus. 5.	E Martinus. 5.
E Gregorius. 9.	E Bonifacius. 8.	E Eugenius. 4.
E Celestinus. 4.	E Benedictus. 11.	E Nicolans. 5.
E Innocentius. 4.	E Clemens. 5.	E Calixtus. 3.
E Alexander. 4.	E Ioannes. 22.	E Pius. 2.
E Urbanus. 4.	E Benedictus. 12.	E Paulus. 2.
E Clemens. 4.	E Clemens. 6.	E Sixtus. 4.
E Gregorius. 10.	E Innocentius. 6.	E Innocentius. 8.
E Innocentius. 5.	E Urbanus. 5.	E Alexander. 6.
E Adrianus. 5.	E Gregorius. 4.	E Pius. 3.
E Ioannes. 21.	E Urbanus. 6.	E Iulius. 2.
E Nicolans. 3.	E Bonifacius. 9.	E Leo. 10.
E Martinus. 4.	E Innocentius. 7.	E Adrianus. 6.
E Honorius. 4.	E Alexander. 5.	E Clemens. 7.

Jesus. Maria. franciscus. jo. j.

Ompedium privilegiorum: a varijs

summis pontificibus: et apostolica iudicantibus: minoribus: necnō
et alijs fratribus medicantibus: eorumq; ordinibus concessorum:
SECUNDO DE QUANTUM AD ALIJS AD
ditionibus: tā ex privilegijs prelatorū fratrum de iure repetitis et cōtē
tis: q̄ ex privilegijs fratrum nō medicantium: quibus fratres minores per novā con
cessionē Clemētis septimi gaudere pūtae: etiā ex cōtētis in iure canonico: q̄ p̄ta
tos tangunt fratres: alphabetico ordine: per quēdā fratres minores provincie ian
cti Jacobi congregum: feliciter incipit.

Abbas.

Sciendum q̄ licet prelati fratrum minorum: aliorūq; mendicantium abba. **Collectores**
tes minime appellētur: nihilominus in privilegijs bñdī tra
trum cōtinentur nōnulla: q̄ ad abbates pertinent. Ista autem primo sunt q̄da in
prohibitiones receptionis fratrum minorum: aliorūq; mendicantium: ad ordines
monachales transire volentium. Nec vero ut in loco magis congruo ponantur
in dictione Recipere. Et q̄ nunc fratres minores per novā concessionē Clemen
tis. 7. que habetur in dictione Licentia privilegiorum. 8. 19. gaudent privilegijs or
dinum nō mendicantium: quorum aliqua concernunt abbates: prout habetur infra
varijs dictionibus: preterea in Absolutio. Dispensatio. Officiū dñm. Interdi
cium: poterūt p̄lati fratrum min. ut oib; cōcessis abbatibus ordinū monachalū.

Abbatissa.

Distinctio concessionum subscriptarum.

Ex infrascriptis concessionibus attinentibus ad abbatissas: quēdā **Collectores**
concernunt earū electionē et durationē. Et iste habē
tur in. §. vbi in margine ponitur ista dictio Electio. Alię vero pertinent ad ca
rundem abbatissarū officiū et facultatem. Nec autē cōtinetur in. §. vbi in mar
gine ponitur hec dictio Clausura vel Receptio.

Innocentius. 4. et postea. Bonifacius. 8. ordinaverūt et pre **Electio.**
ceperūt: ut electio abbatisse monialis sancte
Clarelibere pertineat ad conventum. b. so. 32. Et ff. 3. de conce. 35.

Urbanus. 4. idem statuit quod Innocentius suprascriptus: ac multa alia **Electio.**
ipse ordinavit pro monialibus sancte Clare: rubrica. 22. vide ibi. so. 289. si actatu
3. Et. ff. 298. tractatu. 2.

Bonifacius. 8. statuit ut cū abbatisse fuerit electio faciēda: nulla monia **Ex iure cōtē**
lis: nisi duodecimū annū pegerit: et p̄fessa fuerit tacite vel
expresse: ad eligendū cū alijs admittatur. Nec in abbatissam aut prioresam: vbi
per prioresam monasteriū gubernatur: de cetero eligatur aliqua nisi tricesimū
annū compleverit: et expresse professā fuerit ordinē regulare. Habetur in iure cō
muni. c. Indenitatus libro. 6. vbi multa alia ponuntur attinentia ad bñdī ele
ctionem: que longum foret hic ponere. Vide ibi.

Eugenius. 4. ordinavit q̄ sicut abbatisse et alie sorores et earū prioris
re ad hoc deputate: teneant claves quibus ab intra porte mo **Clausura.**

Abbatissa.

monasteriorum clauduntur: sic per confessores: aut alias honestas personas (per ministros generales: aut provinciales deputandas) ex parte exteriori, habeantur claves et consensuerunt. b. fo. 42. Et ff. 39. conce. 44.

9
Electio.
Ibid. mona-
lio. s. clare:
terrij ordi.

C. J. D. S. Q. S. Eugenius statuit: q. in electione et creatione abbatissarum seu mini-
strarum: vel matrum ordinis sancte Clare: et tertij ordinis: ille tantum ex mo-
nialibus vel sororibus vocem habeant: que per annos tres vel circa: in eorum-
dem in monasterijs: vel collegijs fuerint: in qua electione maior pars votorum ad
minus medietate superans: debeat convenire. b. fo. 46. Et ff. 42. c. c. 47.

6
Electio.

Nicolaus. Statuit et ordinavit: q. electiones abbatissarum seu matrum
monialium: q. a maiori parte earum numero distaret: sacre fue-
rint: sint et censeantur canonice. Ac q. ad ipsarum monasteriorum: seu domorum
moniales: aut sorores ordine ipsum pfectas: etia q. p. triennium vel circa in pdictis
monasterijs morā traxerint: spectet et pertineat. b. fo. 48. Et ff. 43. c. c. 48.

7
Electio.

C. J. D. S. Q. S. Nicolaus statuit q. predictarum abbatissarum seu matrum monia-
lium dignitates vel officia: per annum tantum durent in partibus cisimontanis: s. l. ita
lie et aljs ei annexis. temporeq. illo decurso (etiā si iustas renunciaciones nō se-

Excōicatio.

cerint) vacent: ac vacare censeantur. Et q. in fine huiusmodi anni: a die electio-
nis earum cōputandis: teneantur sub excōmunicationis pena (ipso facto quo con-

Renūciatio.

tra fecerint) incurrere: et renunciare regimini et administrationi monasteriorum
seu domorum earum: ac sigillum et claves monasteriorum et officinarum restituere
re in manibus provincialium fratrum minorum illarum provincialium in quibus
monasteria et loca ipsa consistunt: vel saltem in manibus visitatorum monaste-
riorum: seu domorum huiusmodi: per eosdem provinciales in congregatione fratrum de-
putandorum: et ad id ab eisdem provincialibus potestatem habentium. Et hoc
voluit fieri in presentia sororum seu monialium ad id specialiter vocatarum. b.
fo. 48. et ff. 43. conce. 48. Et ff. 40. c. c. 128.

8
Receptio ad
habitu vel p-
fessionem.

C. J. D. S. Q. S. Nicolaus statuit: q. predictæ abbatissæ: nec simul omnes moniales
possint aliquā ad religionem: vel professionem recipere: nisi de provincialis: aut
visitatoris expressa licentia. Nec similiter recipere presumant: aut valeant aliquē
in capellanum: vel receptum retinere: nisi a provinciali: vel visitatore p. idoneo
reputatus fuerit. b. fo. 48. Et ff. 43. conce. 48.

9
Electio.

Leo. 10. (vt monasteria monialium debite regantur et gubernentur: ac illos
abbatissæ circa officium sibi commissum: summa cum diligentia omnique
sanctimoniam: si nō diuino amore: amotionis saltem metu semper intente existat)
statuit et mandavit: vt dum annis singulis a provincialibus: seu earum visitato-
ribus visitantur: abbatissæ ministerij seu officij absolutionem a dictis visitato-
ribus (iuxta descriptum Urbani. 4. editam constitutionem) petere teneantur. Medum
id verborum etiam facto realiter et cum effectu faciendo. Ac etiā statuit: q. si ei-
dem visitatoribus videbitur et ipsa necessitas: ac ministerij cregere reformatio:
acceptare cum effectu debeant. Et q. huiusmodi abbatissæ: officium in ipius
visitatoris manibus dimittere teneantur. Ita q. mera et libera eidem visitatori re-
maneat facultas: eisdem sororibus: seu monialibus sub excōmunicationis sen-
tencia et aljs sibi visis sententijs: censuris et penis precipiendi: vt circa alicuius
abbatissæ electionem intendere debeant: aut alias iuxta ipsius predictæ constitutio-
nis verba et tenorem procedendi. Et moniale que abbatissæ ministerium huiusmodi
gestiūpt ex excessu exigentia corrigendi et castigandi: ac censuras et penas huiusmodi

Abbatissa Absolutio quoad fies. fo. ij.

iteratis vicibus aggravandi: et alia in premiffis necessaria: seu quomodolibet oportuna faciendi et exequendi. B. ff. de 40. conce. 128.

Advertendum est quod quia circa predicta cotidie sunt nove impetrationes seu propositiones et imonationes: ideo in his nullus decipiat credens omnia huiusmodi esse necessario servanda: preteritum quia aliqua ex eis forte nunquam fuerunt moribus veterum admiffa: precipue quo ad durationem officiorum et etatem eligentium etc.

Collectio

Absolutio.

Distinctio generalis materie abolitionis inferius annotata.

Quoniam multa valde ac minus diversa pertinentia ad materiam abolitionum reperiuntur in privilegiis fratrum: que si in similibus ponerentur non modicam causarent prolixitatem et confusionem: ideo opere preceptum visum est huiusmodi materiam sic dividere: quod primo ponatur per se ea que attinent ad abolitiones fratrum inter seipsos: ac deinde alia que personas seculares concernunt.

Collectio

Absolutio quoad fratres.

Distinctio materie infra scripte.

Inter concessiones pertinentes ad abolitiones fratrum inter seipsos: quedam concernunt abolitionem ordinariam: que cotidie potest exerceri: cum opus fuerit. Et huiusmodi concessiones ponuntur primo per se procedendo per ordinem prout fuerunt incessive concessae. Illae vero concessiones pertinent ad abolitionem extraordinariam: qua seorsum certis diebus possunt fratres uti. Et iste sunt abolitiones plenarie: licet non equales: ut infra patebit. Iste autem ponuntur ordinatim secundo loco. In omnibus autem infra scriptis concessionibus abolitionum sic proceditur: quod primo ponuntur concessiones attinentes directe ad fratres minores. Ac deinde adduntur alie concessiones: que alijs fratribus mendicantibus facte reperiuntur.

Collectio

Absolutio ordinaria quoad fratres.

Innocentius. 4. concessit generali et principalibus ministris: ut eos ex fratribus suis qui pro infectione manuum in seipsos incurrerint excommunicationis vinculo: aut in id ante susceptum habitum inciderint: vel alias sunt excommunicati: valeant absolueri: nisi adeo graves et enormes sint excessus: quod merito sint ad sedem apostolicam delinendi. B. ff. de 104. conce. 219.

Excommunicatio

Alexander. 4. concessit: fratres minores posse absolvi a suis ministris et custodibus: quando incurrat excommunicationem maiorem participando cum excommunicatis: quando aggravata est sententia. B. fo. 61. Et ff. de 64. conce. 74.

Excommunicatio

Clemens. 4. concessit quod custodes et guardiani fratrum minorum qui secundum statuta dicti ordinis aliter quam per electionem instituuntur: post institutionem seu promotionem de ipsis factam: curam animarum fratrum sibi subditorum habeant: ipsos ligare: ac solvere possint: ita ut ipsius ordinis instituta. B. fo. 56. Et ff. de 139. conce. 309.

De custodi-
bus et guar-
dianis.

Absolutio ordinaria quoad fratres.

Collector.

CIn mari magno fratrum carmelitarum extenditur predicta concessio ad priores provinciales et locales seu conventuales et alios officiales: qui secundum eiusdem ordinis instituta aliter quam per electionem generali dicti ordinis instituntur. Et sic ratione communicationis privilegiorum idem iudicium erit de provincia libus et aliis officialibus ordinis mei.

4
Pro nouis.
Excoicatio.

CIPRIANUS Clemens. 4. concessit generali et provincialibus ministris coniugues gerentibus et custodibus: ut suo volentes aggregari consortio. scilicet volentes ingredi ordinem: vel suspensionis: vel interdicti: vel excommunicationis sententiis: a iure: vel a iudice promulgatis generaliter sint ligati: absolutionis beneficium observata forma canonica impartiri: ipsosque in fratres recipere valeant. Nec eos qui post assumptionem habitus: vel professionem emissam reculerint se talibus in seculo fuisse sententias inodatos: si in forma predicta valeant prefati prelati ac illos vices gerentes absolueret cum irregularibus dispensare: si forsitan talibus inodati sententiis: vel in locis interdicto suppositis divina presumpserint officia celebrare: vel ordines recipere. Ita tamen quod si aliqui ex talibus eiusdem sententiis propter debitum sint stricti: satisficiant ut tenentur. Volutum est quod in prefatis inordinem intraverint: etiam si super hoc eis inducie a prelatibus eiusdem ordinis concedantur: eo ipso in proximis sententiis a quibus eos absolui contingeret: rebandantur. B. ff. 56. Et ff. 140. conce. 320.

Pro pfectis.

Dispensatio.

CIdem ad istam habetur in mari magno predicatorum. B. ff. 236. conce. 550.

5
Prohibito

CIPRIANUS Clemens in mari magno inibuit universis fratribus ordinis mei nonnominare aliquis eorum (nisi necessitatis urgente articulo) alijs quam platis suis peccata sua confiteri presumant: vel alijs eiusdem ordinis sacerdotibus: nisi secundum regulam et ipsius ordinis instituta. B. ff. 58. Et ff. 142. conce. 337.

CIdem habetur quo ad carmelitas. B. ff. 186. conce. 475. Et quo ad fratres predica. B. ff. 238. conce. 563.

6

CIPRIANUS Clemens universis ecclesiarum platis et alijs inibuit ne confessiones fratrum mei. inuitis eorumdem fratrum prelatibus audire presumant. B. ff. 142. conce. 338.

7

CIPRIANUS Clemens concessit: ut generalis et singuli provinciales ministri et eorum vicarii: ac etiam custodes in provinciis et custodij sibi commissi: predictis fratribus ibidem constitutis: necnon fratribus alijs eiusdem ordinis: interdum ad eos declinantibus vnde cumque absolutione et dispensatione indigentibus: siue priusquam intraverint ordinem siue post in casibus excefferint: pro quibus excommunicationis vel interdicti aut suspensionis incurrerint sententias: a iure: vel a iudice generaliter promulgatas: et huiusmodi sententias inodatas in locis suppositis interdictorum divina officia celebrantes vel suscipientes ordines sic ligati: notam irregularitatis incurrerint absolutionis et dispensationis beneficium valeant impartiri nisi adeo fuerit gravis et enormis excessus quod sint ad sedem apostolicam merito destinandi. Nec igitur concessit quod fides quos generalis et provinciales ministri et eorum vicarii ac etiam custodes: in proprios habuerint confessores: possint eis absolutionis et dispensationis beneficium impartiri. B. ff. 57. Et ff. 140. conce. 318. Et 319.

Excoicatio.

Dispensatio.

Pro platis.

CSimilem concessionem habent fratres predicatorum: nisi quod sua extenditur ad priores conventuales. B. ff. 236. conce. 548. Idem habetur quo ad carmelitas. B. ff. 180. conce. 432.

Collector.

Causis pro quibus fratres ad apostolicam sedem sunt merito destinandi: specificantur a Sixto. 4. prout ponuntur infra. Sal.

Absolutio ordinaria quo ad fratres. Fo. iij.

CADVERTENDUM est circa duas concessiones suprapositas immediate. **Collector**
se: q̄ auctoritas et facultas q̄ superius continetur: extenditur in mari magno fratrum
ordinis predicatorum ad priores conventuales et vices eorum gerentes in conventibus
ac locis eis commissis: sic q̄ prior conventualis et eius vicarius tantā potestate h̄z
circa absolutiones censurarum et dispensationes irregularitatum quo ad suos subdi-
tos: q̄tam provincialis quo ad totā provinciam. **B. fo. 236. conce. 548.** Ex hoc vero **Mora pro**
sequitur q̄ simile auctoritate habebunt guardiani ac eorum vicarii respectu suorum **guardianis**
subditorum et aliorum fratrum ad eos declinantium: nisi per superiores prelatos limite-
tur seu restringatur huiusmodi auctoritas: put in ordine fieri consuevit. **et vicariis.** Et notandum est
etiam: q̄ per bullā aureā fuit restricta prefata auctoritas ad generales et eorum vica-
rios: et ad illos quibus ipsi duceretur committendus duntaxat. Sed postea per quodā
breve fuit concessum predictis fratribus predicatoribus q̄ possint absolvere ac dis-
pensare iuxta concessionē quā habebant ante dictā restrictionē: vt patet infra. **§. 34.**
¶ Potest insuper advertere: q̄ vicarii de quibus supra fit mentio: quo ad fratres
predicatos iuxta consuetudinē eorum intelliguntur illi qui propter mortē vel defectū
prioris habent regimē conventuum. Et quo ad fratres minores simili modo intelligen-
dum est de illis fratribus qui cōter dicuntur presbiteri: et nō de communibus vicariis.
¶ Volo clarius loquēdo dicere: q̄ fratres ordinis predicatorum habuerunt post dictā
restrictionē quodā breue p̄ toto suo ordine per quod ipsis fuit concessum q̄ generalis
et provincialis et sui vices gerentes absolverēt et dispensarēt sicut ante restrictionē.
¶ Priores vero conventuales solū possent absolvere in his in quibus sedes aplice nō
esset merito consulenda: et dispensare in irregularitatibus contractis et censuris: put
antiquitus ante Sixtū ipsi et n̄s guardiani erat concessum. Et sic vicarii man-
serunt exclusi omnino. ¶ Postea fratres prefati ordinis predicatorum regnorū Castelle
et Legionis habuerūt copiosiorē concessionē per quā possunt quicquid poterāt
ante restrictionē supradictā. Verū dicunt ipsi: q̄ quo ad istas absolutiōes et dis-
pensationes: nūq̄ vicarius vel subprior se intromittit: nisi a suo superiori speciali-
ter sibi committatur. Et sic videtur q̄ nūq̄ prefata facultas p̄ vicariis fuit ab ipsis
admissa. Et ita erit ac si nūq̄ fuisset concessa. Sed q̄n cōuentus caret priore seu va-
cante solūmodo presbiter vtitur illa. Et sic soluitur q̄stio de n̄s vicariis superius
tacta. Et cū per supradictū breue possint priores conventuales absolvere sicut ante
restrictionē: et de facto sic vtatur: idē poterūt guardiani prefatorum regnorum: nisi quo
ad legitimatiōē bastardorum: solus sit per provincialem vel capitulum.

Bonifacius. 8. statuit: q̄ religioso q̄ man⁹ violētās in clericū secularē in-
iecit: ne hoc p̄teritū beat materia euagandi: possit ab ep̄o eo
casu absolutiōis h̄n fieri exiberi: q̄ sc̄ari clerico possit si alii clericū p̄mississet: vcz
q̄n lenit p̄mississet: **§. glo. ibi.** In eo casu. **¶ H̄n h̄. c. Religioso: de snia ex cōsis. lib. 6.**
¶ **Ad Eū.** Bonifacius statuit: q̄ si ep̄us seu prelatus suo subdito concesserit vt
possit sibi eligere cōfessorem idoneū: ille quē is elegerit in casibus q̄ eidē ep̄o seu pre-
lato specialiter reseruatur: nullā habeat penitē potestātē: cū in generali concessione il-
la nō veniant que nō esset quis versimiliter in specie concessurus. Et similiter
statuit: q̄ nulla possit cōsuetudine introduci q̄ aliquis preter sui superioris licetiā:
cōfessorem sibi eligere valeat qui enim possit absolvere vel ligare. **¶ H̄n abetur in. c.**
Si cōfessor: de penitentis et remissionibus. libro. 6.

Eugenius. 4. concessit fratribus minoribus observantibus provinciarum regni
Castelle: quatenus singuli plati dicti ordinis quocūq̄ noie **Particula**
a iij

Absolutio ordinaria quo ad fratres.

ris p regnis censcantur: & cōfessores per hmoi platos deputati: singulor cōuentum locor & ere
Castelle. mitoriorum: possint oēs & singulos fratres, p̄fessos, cōcuriososq; nonitos habere
p̄dio p̄fessi tes animū p̄tēdimecō perpetuo donatos seu oblatos p̄fentes & futuros: &
et in omnijs quoscuq; p̄tēpore familiares, seruitores, officiales: & cōiue cōmensales dō
p̄dio oblati morum, cōuentum locor siue eremitorior supradictor ab oibus & singulis pec
catis, criminibus, excessibus & delictis: p̄ter q̄ sedi aplice destinatis casibus: &
ab oibus & singulis hmoi cēsuris supradictis quas ex ignorātia vel inaduertenti

Sacramēta, tia incurrerint absoluerē: eisq; eucharistie sacramentum ac extreme vnctionis: &
p̄dio platos, alia ecclēastica sacramēta ministrare toties quoties necessariū fuerit vel oportu
num. Ipsos platosia & singula supradicta alijs ipsius ordinis p̄f byteris com
mitteret: ac in p̄missis oibus & singulis cū facultate p̄missa: cōfessores sibi di
gere & electos mutare: auctoritate p̄dicta valeāt: cōsuetudineb? ap̄fices: ac ip
sius ordinis institutis & ordinationibus: ceterisq; in cōtrariū faciētibus nō obsta
tibus quibuscūq;. Et q̄ gratia hec sit perpetua. o. fo. 61. Et ffo. 64. cōce. 85.

Collector, CSciendūq; p̄fata cōcessio fuit postea per p̄dū. 2. extēsa ad totā nostrā fa
miliam cismontanā. C Sed ad hoc q̄ p̄fati babeāt p̄dictā gratiā: tenetur dicere
p̄p̄nū annū singulis septimanis: semel. ps. p̄niales: put infra ponit lati? in dictiōe
Absolutio extra ordinaria quo ad f̄res post. §. 3. Et sic faciēdo: p̄derit eis hmoi
flora, gfa p duobus. p̄dūmo p absolutione a cēsuris ignorāter vel inaduertenter in
cursis. Secūdo p absolutione a casibus reservatis ep̄is. Et hoc quo ad seruito
res fratrum. Nā quo ad ceteros alios hic nominatos: siue isto onere per alia pri
uilegia est cōcessum. C Est etiā aduertendū: q̄ iam cessat altercatio illoq; q̄ dicebāt
q̄ per istā cōcessionē poterāt f̄res absolui a casib? reservatis ministris: cū aucto
ritate aplice sit cōtrariū declaratū: p̄sertim in caplo ḡnali Burdegale si sicut po
nitur infra in dictiōe Absolutio extra ordinaria quo ad fratres post. §. 10.

ii Nicolans. C cōcessitq; cōfessores monialū. s. Clare: seu ali? frater eius
p̄dio monia dem ordinis ad hoc per p̄uinciale p̄tēpore deputat? in om
lib? o. Clare nibus & per oīa iuxta formā & tenorē p̄uilegiōr & concessiōnū eisdē monialib?
quo ad iparum personas a sede aplice seu alias quomodolibet cōfessorū in om
nibus p̄ter q̄ dicte sedi casibus reservatis quoties fuerit oportū eās absolue
re possint. p̄secūdo iparum seruitrices (si id petierint humiliter) a quibuscūq; ex
p̄dio seruiri cibus monia communicationis, suspensionis & interdicti alijsq; sentētijs, cēsuris & penis ecclē
lium. sticis quibus pro tempore inmodate fuerint: inungendo q̄ inungenda fuerint ab
Sacramēta soluere: eisq; eucharistie & extreme vnctionis sacramenta ecclēastica ministrare
libere & licite valeant: dioecesanorum locorum et cunctūq; alterius licentia mini
me requisita. b. fo. 49. Et ffo. 43. conce. 48.

iii Sirms. C cōcessitq; moniales sancte Clare prime regule collectanee nū
cupate possint absolui a ministris: seu uisitationibus: & confessorib?
Collector, C p̄dicta cōcessione p̄nt gaudere moniales. s. Clare secūde regule sub obia fra
trū m. dezētes: virtute cōcatōis p̄uilegiōr q̄ b̄r in dictiōe Cōcatio p̄uilegiōrū
§. 5. S̄tā q̄ ad p̄mas q̄ quo ad secūdas: est limitata respectu casū reservatorū
ministris: put habetur i dictiōe Absolutio extra ordinaria quo ad f̄res: post. §. 10.

iv Declaratio Sirms. C circa l̄ras Clementis. 4. suprapositas in. §. 6. quib? cōcessit
ministris, vicarijs & custodib? fratrum minor facultatē absoluedi

Absolutio ordinaria quo ad fratres. Fo. iiii.

et dispensandi fides eiusdem ordinis: nisi talia petraissent propter quod essent merito ad sedem apostolicam destinandi: declarauit: dicitur autem esse ad sedem apostolicam merito destinandos: hereticos, relapsos, schismaticos: et qui litteras apostolicas falsificassent: aut ad infideles prohibita detulissent. Sed in reliquis omnibus: etiam si monie prauitate irretitis: posse per illos quibus inibi conceditur: absolutionis et dispensationis beneficium: iuxta casuum exigentiam impartiri. B. fo. 59. Et ff. 143. conce. 345.

casum festeru
natoru pape

Aduerte ac bene nota: quod ista concessio vel expirasse per mortem concedentis, Et idem de omnibus concessionibus tangentibus predictum processum bulle cene dñi: cum quolibet anno ille processus censuram de nouo promulgetur cum noua reservatione predictorum casuum: et cum maximis censuris contra absolutes: ponendo ibi expresse, Ad obstantibus privilegijs et ceteris ordinibus medicamentibus concessis: et alijs sufficientibus de rogatorijs. Unde tempore primi capiti generalissimi consulti super hoc reuerendissimi dñs cardinalis Alexandrinus: qui et Depositus appellatur: respondit reuerendo pñi bonie memorie fratri Martiali Boulier: quod fuit generalis vicarius sñi mñi. cum otanop dicens: quod plati nostri non poterant absolvere fides suos: non solum ab illis quattuor casibus contentis seu exceptis in mari magno: sed nec ab aliquo glorio in bulla cene contento. Et quod illa concessio vel declaratio Sixti in dicto mari magno: potuit valere in vita sua: quod si faceret processum quolibet anno semper intendebat excipere fratres put ipse concefferat nisi in dictis quattuor casibus. Propterea reuerendissimus pater generalis prouideat: vel faciendo ipse cum alijs generalibus aliorum ordinum quod ponat semper in bulla cene dñi exceptio religiosorum quo ad fratres suos: vel precipiat ut quolibet anno procurator ordinis seu commissarius curia tranfacta die iouis sancti post promulgationem censurarum obtineat facultatem absolendi ab illis casibus omnes fratres et alias personas super quas prelati nostri habent auctoritatem, scilicet moniales, tertiariorum utriusque sexus, oblatos, famulos et domesticos.

Collector.

Not.

DE IIS Sixtus concessit puñcialibus: ut possint absolvere omnes fides suos a censuris et sententijs ecclesiasticis: ac etiam cum eis dispensare sicut tenore concessionis Clementis, 4. si superius posite, §. 7. non obstante limitatiōe seu restrictione per eundem Sixtum post modum facta: quia idem solum ad ministrum generale et eius vicarios limitaue rat et restricterat: sed in bulla aurea, b. fo. 54. Et ff. 50. conce. 55.

14
Dispensatio,

Aduertendum est circa huiusmodi concessionem: quod predicta auctoritate caret custodes: nisi eis specialiter committatur a ministris: quod non sunt nominati in concessione. Verumtamen per conuocationem privilegiorum fratrum predicatorum: ubi continetur quod plati qui sunt medij inter generale et guardianos possint quicquid puñcialibus prioribus poterunt: sicut antea poterant nostri custodes. Et custodes Hispanie possunt idem per aliam conuocationem, scilicet congregationis Hispanie et Lombardie: put habet infra in dictione Locatio privilegiorum, §. 13. Et idem de guardianis: sicut supradictum est post, §. 7.

Collector

DE IIS Sixtus ordinauit: quod fides minores obsequii non possint absolui de casibus reservationis ministris: nisi de licentia generalis aut eorundem ministrorum seu vicariorum puñcialium: non obstantibus litteris eiusdem Sixti sub quacunque verborum forma eiusdem fratribus concessis: ceterisque ceterarum quibuslibet, b. fo. 54. Et ff. 50. conce. 55.

15
Prohibetio
Latus refer
uati,

Innocentius, 8. declarauit: fratres minores non posse nec debere eligere confessores: nec a casibus reservationis absolui vigore bulle cruciate quam ipse dederat in Hispaniam: nisi de consensu et beneplacito suorum prelatorum puñcialium seu generalium: et quod quęcumque alia absolutio quo ad fratres irrita sunt et inanis, b. fo. 56. Et ff. 52. concessione, 57.

16
Prohibetio
Cruciata,

Absolutio ordinaria quo ad fratres.

Collector.

Sciendū est: qd consimile reuocationē seu declarationē fecere alij pōtēfices qui alias dederunt bullas cruciatae: sed istae reuocationes nō sunt perpetuae: qd nō se extendunt ad bullas cruciatae futuras. Et ideo quicunq; venerit noua cruciata: poret hīc nonā reuocationē seu declarationē illi? ad hīc vt frēs nequeat illa vti: si talis bulla epīscopi extēdat ad frēs mī. et beat sufficiens nō obstantias seu derogatiōes.

17
Prelati.
Reservatio
casuum.

Alexander. 6. declarauit et decreuit qd gñalis et pñciales ac guardiani possint reseruare casus de occultis inter religiofos. Et qd absolutes a talib? post bñdī reservationē nullā faciūt absolutionē: et incidit in penam absoluentiū a casibus nō cōcessis. b. ffo. 56. conce. 66. Et fffo. 3. cōce. 2.

Collector.

Præfata declaratio seu decretum: quo ad guardianos non permanet in suo vigore: quia in capitulo generali Amissi celebrato anno domini. 1526. sequens statutum auctoritate apostolica factum est.

Statuti
generales.

Ordinatur et mādatur auctoritate aplice: et toti? capli gñalis: qd null? guardians possit sibi reseruare casum aliquem: sed solus minister pñcialis id poterit.

18
Prelati.
Heretici.

Alexander concessit generali et pñcialibus et custodib? ordinis mī. obser. vltra mōtanis: plenariā facultatē et auctoritatē: vt quoscūq; subditos suos (fratres vtz et moniales sancte Marciac vtriusq; sexus tertarios de penitētia nūcupatos) inuenerint in aliquo heretici vel apostatie crimine lapsos: etiā si sint relapsi: possint eos absoluerē: et cū eis dispensare: necnō præfator? relapsoz penas a iure institutas cōmutare: pēlatis qualitatē et quantitatē alijq; debitis circumstantijs: augēdo. aggrauādo: vel diminuēdo toties quoties op? fuerit: et put f m deū viderint expedire: dūmō taliū relapsoz crimina publica et notoria apud seclares nō sint: vt et bī scādali oriri possit. o. ffo. 65. Et ffo. 70. cōce. 164. et fffo. 100. cō. 379.

Casus refer
uati.

Aduerte: qd isti casus sunt de cōtentis i bulla cene dñi: i bulla quolibet anno renouatur videtur qd predicta concessio sit renouata. Et idē de similibus concessionibus. Rationem huius vide supra in hac dictione post. §. 13.

Collector.

Aduerte: qd isti casus sunt de cōtentis i bulla cene dñi: i bulla quolibet anno renouatur videtur qd predicta concessio sit renouata. Et idē de similibus concessionibus. Rationem huius vide supra in hac dictione post. §. 13.

19
Casus refer
uati.

Alexander concessit: vt generalis et pñciales possint absoluerē fratres qui existentes in seculo incurrisserent censurā ecclesiasticā ppter delationem ligaminum seu ferramentoz ad partes infidelū. o. ffo. 29. conce. 358.

Collector.

Aduerte: qd cum iste casus sit de pcessu cene dñi: predicta concessio videtur expirasse mortuo cōcedente. Vide supra in hac dictione post. §. 13.

20
Correctio.
Excoicatio.

Alexander. 6. cōcessit qd prelati fratru minoz obser. possint percutere per se et per aliū causā correctionis: et qd nō cogantur hoc facere cū ppra persona etiam si necessitas nō vigeat. Idō obstante capitulo vniuersitatis: de sentētia excoicacionis. o. ffo. 70. conce. 175. Et fffo. 29. conce. 359.

Collector.

Hec concessio licet videatur impertinens huic materiei: tñ ponitur hic qz nonnulli arbitrantur qd in absolutionibus publicis apostatarū: requiratur qd prelati percutiat manu ppra. De quo habetur melior concessio infra. §. 27.

21
Cruciata.

Leo. 10. prohibuit et declarauit: qd nullus fratru minoz regul. obser. possit accipere bullas cruciatae seu alias indulgentias generales concessas: aut concedēdas: vt possit vti gratis ibi cōtentis (vt pote cōtra regularia ordinis instituta cōfiteri quibuscūq; sacerdotibus: et absolui a casib? reseruatis: et in diebus ieiunioz manducare lacticiā: et facere alia q nō decent religiofos tā alte et stricte pffessionis) nisi solū ob aliquā necessitatē particulare: p qua predictae obseruantie auctoritas nō esset cōcessa. Et tunc examinata bñdī necessitate a gñali vel pñcialibus aut custodibus: ac de eoz expressa licentia: et in scriptis habitā.

Casus refer
uati.
Nota.

Absolutio ordinaria quo ad fratres. Fo.v.

In oblatibus bullis: et si in eis expresse inbibetur p̄latis sub c̄suris ne subditos suos a taliu bullaru acceptiōe p̄hibeāt: et subditis libera facultas eas accipiendi tribuatur: ceterisq̄ in cōtrariū faciētibz quibzlibet. O. s̄ffo. 60. conce. 178.

CJDEAD Leo postea p̄hibuit sub excoicationis late sentētie pena: ne s̄fres predicti: aut moniales. s. Clare: seu tertie regule vrātur vllō modo gratijs. indulgētijs. libertatibz. immunitatibz bullaz cruciata: seu aliaz cōsi militū: quibz q̄lito colore cōtra obedientiā ordinis: et abiq̄ speciali licētia snor supior. B. s̄ffo. 48. cō. 144.

CJDEAD Leo cōcessit q̄ fratres predicatores et alij fratres quādo sunt extra cōuentū: et nō possunt habere copiā sacerdotis: q̄ non habēt sociū cōfessorem: possint cōfiteri peccata sua alteri religioso alterius ordinis: vel p̄sbytero seculari. Et hoc dūmodo fiat sine fraude et dicāt prelato suo. O. s̄ffo. 94. cōce. 301.

CJDEAD Leo in cōcilio Lateranēsi statuit: q̄ excoicati p̄terit volētes aliquē ordinem fratrum mendicantiū: vbi de interesse tertij agetur: absolui non possint nisi p̄uia satisfactiōe. B. s̄ffo. 26. concessiōe. 84.

CJDEAD Leo cōcessit ḡnālibz singulor ordinū medicantiū et eor vicarijs: ac etiā illis quibus ipsi ḡnāles duxerint speciali cōmittendū: vt possint absolvere subditos suos respectue: ab oibz et singulis casibus et censuris s̄m concessiōnes et declarationes Sixti. 4. et Julij. 2. et alior Romanor pontificū: nō obstantibus reuocationibus. restrictiōibus. reseruationibus. cōstitutiōibus: et ordinatiōibus apostolicis nuper in Lateranēsi. concilio vel alias quomolibet factis: vel si in posterū fierent. B. s̄ffo. 27. concessiōe. 89.

CJDEAD Leo concessit oibz fratribz minoribz obser. vtriusq̄ familie: q̄ prelato ordinis cū aliquē fratrē p̄pter apostasiā vel aliā causam excoicant in capitulo fratru vel in cōitatu: nō teneātur p̄ferre sententiā in scriptis: put iure sub pena suspensionis precipitur p̄ferentibus. O. s̄ffo. 93. conce. 291.

CJDEAD Leo concessit: q̄ q̄si aliquem fratrē causa correctionis vel absolutiōnis opz verberare: possint prelato nostri et eor cōmissarij: manu vicarij vel cuiusvis alterius fratris subditi eum verberare seu disciplinare: non obstante capitulo vniuersitatis: de sententiā excoicationis. O. s̄ffo. 93. conce. 292.

CJn Supplemēto p̄uilegiōz reperitur qdā cōcessiō in fauorē fratru cōfessor: que vt potest conijci ex alia concessiōe precedente illam: videtur esse Eugenij. 4. Cuius tenor talis est.

Quā sepe boni religiosi ex charitate: vel p̄lator obedientiā cogātur ad cōfessiones audiendas: et sint multiplices et inexplīcables sentētie excoicationis in corpore iuris: quarū nonnullę etiā a peritissimis ignorātur: et quo dicti religiosi p̄pter cōscientie timorē: qm dubitāt se incurrisse aliquā censurā absolui nō inaduerterter aliquos aliqua excoicatione innodatos: cuius excoicationis absolutio superiori reseruatur: ne dicti religiosi cogātur contra charitatē vel p̄lator obedientiā facere: vel p̄latis metuere scrupulositates: cōceditur q̄ dicti religiosi: si p̄fata vel simili causa inaduertēter incurrerint irregularitē vel excoicationē: possint per eor s̄d ones cōfessores: auctoritate aplica absolui et dispensari cum oportuerit. Et q̄ predicta vires habeant oraculo viue vocis: non obstante q̄ non fiat bulla: vel quibzlibet alijs contrarijs: nisi ex crassa et supina ignorantia: censurā vel irregularitatem incurrerint. O. s̄ffo. 101. concessiōe. 410.

CJaduertit: q̄ supradictū concessit etiā Eugenius. 4. cū onere. 7. ps. de quo supra pos. s. 10. Quē est tñ q̄ hic cōceditur confessori sine alia auctoritate superioris.

22
Excoicatio.
Cruciata.

21
P̄dō fr̄ibus
lunariibus.

24
P̄dō f̄ssio
Excoicatio.

25
P̄dō oibz
medicantibz.

26
Excoicatio.

27
Correctio.

Collectio.

28
P̄dō simpli
cibus confes
sionibus.

Excoicatio.

Dispensatio.

Collectio.

Absolutio ordinaria quo ad fratres.

¶ Sequuntur aliqua circa absolutiones pres-

tas extracta ex privilegijs aliorum fratrum mendicantium: ac etiā nō mendicantiū.

¶ Ex privilegijs fratrum predicatorum.

19
Prohibitio

Innocentius. 4. prohibuit ne fratres quocūq; ordinis habētes licentiam generalem confessiones audiendi: habeant aliquā auctoritatem audiendi in confessione fratres ordinis predicatorum. b. ffo. 72. cō. cessione. 186. Et ffo. 115. concessione. 508.

10
Dispensatio.

Gregorius. 11. cōcessit magistro generali et singulis prioribus puincia libris et cōventualibus: ac vices eorū gerētibus: vt in puincijs et cōuentibus ac locis sibi cōmissis: fratribus eiusdē ordinis constitutis ibi demorentur et fratribus alijs eiusdē ordinis interdū ad eos declinātibz vnde cūq; absolutio et dispensatio indigētibz: absolutiois et dispensationis bñficiū possint impartiri: ad instar cōcessionis q̄ habetur supra. 5. 7. b. ffo. 236. cō. c. 548.

11
Excoicatio.

Bonifacius. 9. concessit q̄ magister ordinis predicatorū: et priores aut eorū vicarij: eorū subditos fies et sorores: qui forsan in quos cūq; fratres dicti ordinis excoicatiois seu alias iniurias vel penas sine scriptis: aut alias minus rite promulganerint: vel manus violētas in alios quoscūq; clericos: etiā vsq; ad sanguinis effusionē: et enormē lesionē iniecerint: dūmodo lesio bñdō adeo enormis nō eritat q̄ p̄pterea merito foret sedes ap̄lica cōsulenda: quoniam expedit ab soluere: et cū eis super irregularitate: si quā bñdō sentētijs ligati celebrando diuina: vel miscēdo se illis: nō tñ in cōtēptū clamū: aut alias p̄missorū occasione qualitercūq; contraxerint: dispensare: eorūq; quo ad hoc in statu p̄simum restituere. Et q̄ s̄c̄r possint absolui dicti magistri et priores ac vicarij a cōfessoribus per eos eligendis. b. ffo. 120. concess. 542. et 543.

Irregularitas.

18

¶ **Idem Bonifacius** statuit q̄ quicūq; habentes generalem licentiā a sede apostolica vel alias qualitercūq; absoluiendi in quibuscūq; casibz: pretextu hoc fratres ordinis predicatorū nequaquā absolui possint (legatis sedis apostolicę de latere missis dūntarat exceptis) vel nisi id eis specialiter et expresse concedatur. b. ffo. 120. concessione. 548.

33
Paricula: rō p̄ regnis Hispanie. Collectio.

Sixtus. 4. cōcessit fribz ordinis p̄dicatoz Hispanie et Lombardie obseruātibz: vt possint absolui et dispensare: sicut poterāt an restrictionē bullę aureę: vte privilegij i mari magno cōtēti. b. ffo. 74. cō. 192. Et ffo. 119. cō. 539. Sciendū: q̄ q̄ bec cōcessio nō fuit vniuersalis: ideo virtute cōicationis privilegiorū solum possunt vti illa fratres mino. obser. Hispanie et Lombardie.

34
Casus referri.

¶ **Idem Sixtus** cōcessit toti ordini fratrum predicatorū: q̄ gñales et priores puinciales: ac eorū vicarij p̄ tpe cristētes: et ij quibz ipi duxerint cōmittēdū: habeant eandē absolueñdi facultatē et dispensandi quā habebāt ex mari magno seu alijs litteris ap̄licis ante restrictionē bullę aureę. Id priores vero cōuentū illā solummodo auctoritatē h̄se censeantur: quā prius habebant ex privilegijs et litteris predecessorum eiusdem Sixti. b. ffo. 74. concess. 193. Et ffo. 119. cō. 538. et 539.

16
Pro fratribz itinerantibus.

¶ **Idem Sixtus** cōcessit p̄atis ordinis p̄dicatoz regnoz Castelle et Legionis reformatis: q̄ possint concedere fratribz suis: vt dū itinerauerint vel fuerint extra cōuentus suos dūtarat: valeāt cōfiteri quibuscūq; sacerdotibz regularibus: vel secularibus. Et q̄ s̄c̄r possint facere ipi prelati. b. ffo. 45. Et ffo. 129. cō. c. 288.

¶ Ex privilegijs fratrum Augustinensium.

Absolutio ordinaria quo ad fratres. Fo. vj.

Innocentius. 8. statuit: q fratres eremite sancti Augustini congrega-
tionis Lohardie absq suorū superiorū cōsensu: a qui-
buscunq apostolicis penitentiarijs: et prelatis: et sedis aplice legatis: etiā a latere
deputatis: ab eorū peccatis et talibus reservatis absolui non possint. Nec cōfes-
sionalibus impetratis aut impetrandis vii. Nec etiā ad officia: beneficia: et di-
gnitates valeant assumi. O. ff. 79. conce. 237.

C Ex privilegij fratrum Carmelitarum.

Eugenius. 4. concessit gñali et puñcialibus ac prioribus ordinis Car-
melitarū: vt in cōfessionibus audiendis: et absolutionib⁹ im-
pendendis: et penitentijs iniungēdis: alijsq salutē animarū dūtarat cōcernentib⁹
excedēdis: oim et singulorū dicti ordinis fratrū: eandē et talē potestātē et faculta-
tē habeant quālē in premissis minores penitentiarij sedis aplice seu curie Ro-
mane et officio habēt et exercent. B. fo. 85. Et ffo. 169. conce. 440.

C Aduerter: q bñdō concessio de nibilo videtur posse deservire: q ignoratur ad
quid se extendat facultas quā habēt prefati minores penitentiarij: vltra facultates
diocesanozum. De hoc tñ in summa Antonini. 3. parte. tit. 7. c. 14. sic dicitur.

C Nota: q penitentiarij minores in curia possunt absolvere vndeqz veniētes ab
oibus casib⁹ pctōz: et sentētijs epīs reservatis. Habēt. n. auctoritatē quasi epālē
in foro pñe: et maiorē quo ad quosdā casus excoicationū et dispensationū. Sum-
mus aut penitentiarius adhuc bz maiorē in pluribus alijs casibus excoicationū
et dispensationū. Nec Antoninus: seu Florentinus.

C qdō omnibus mendicantibus.

Leo. 10. cōcessit: q gñales ordinū medicantiū: et eorū vices gerētes possint
absolvere suos subditos respectu: ab oibus et singulis casib⁹ et cen-
suris sūm cōcessionē Romanorū pñificū predecessorū suorū: nō obstantib⁹ restri-
ctionibus et reservationibus factis in cōcilio Lateranēsi. B. ffo. 27. con. 89.

C Resolutio sumaria cōcessionū suprascriptarū est: q ministri gñales et puñcia-
les: et illi quibus ipi cōmiserint pñt absolvere ffrēs et montales sue obedientie ab
oim vinculo excoicationis: et quibuscūq alijs cēsuris: et ab oibus pctis: exceptis
dūtarat cōtētis in bulla cene dñi: vbi quolibet anno rescrvātur de nouo: vt supra
pos. §. 13. dictū est. Et si fr absolui pñt ydē pñt a cōfessoribus electis p eos. C Itē
absolvere pñt pñt veniētes ad ordinē: seu novicios ab oibus censuris a iure vel
a iudice pñt pñt gñaliter: satisfacta tñ parte. C Absolvere etiā pñt pñt et con-
fessores ffrēs quoscūq. oblatos. cōversos vel donatos. familiares. servitores. of-
ficiales: et cōtinuē cōmensales cōuentū et domorū ab oibus pctis: praterq sedē
aplice reservatis: et a cēsuris quas ex ignorantia vel inadvertentia incurrerunt: ac
eis ecclesiastica sacramēta tories quoties opus fuerit ministrare. Sed hoc in re-
gñis Lathellē tñ. qd cōmunicationem tñ privilegij fratrū nō mendicantiū
adduntur ad predicta: que immediate sequuntur.

C Ex privilegij monachorum sancti Benedicti observant.

Benedictus. 13. mandavit: q absoluerentur monachi presentes et futuri
ab omnibus sententijs latis ab homine in quibus alte-
ri non sit satisfaciendum. O.

Martinus. 5. cōcessit: q pñt monasterij scī Bñdicti vallis oleti: i foro
cōscietie possit absolvere monachos ab oī excoicationis seu
cēnatiōis si talis esset quā ipi iunior pñt pñt reservare cōsuevit. Et cum eis super

36
Casus reser-
uati.

37
De auctori-
tate penitenti-
arii.

Collectoza.

58

Collectoza.
Resolutio
materie ab-
solutionum
quo ad ffrēs

59
Excoicatio

40
Excoicatio

Absolutio ordinaria quæ ad fratres!

Dispensatio dñi irregularitate: etiã in illis casibus in quibus papa sibi vicè reservat in mor regularitatis se vez: et in mēbroꝝ truncatione: et enormi sanguinis effusione valeat dispensare: Nota. tñ aliquid horũ triũ non sit notoriũ. Et hoc propter scandalũ. O.

Collector. CSupra scripta concessio: licet primo facta est soli priori seu abbati monasterij sancti Benedicti vallis oleti: postea tamen extensa fuit communicata fuit omnibus prioribus vel abbatibus aliorum monasteriorum: vt habetur in dictione Cōmunicatio privilegiorum. §. 34. Quam concessionem ego qui hoc opusculũ collegi: vidi sub sigillo autentico in prefato conventu vallis oleti: et inde fideliter extraxi. **Nota.** CAdvertat tñ qui bñdī concessione vti voluerit: q̄ ad cēsuras et casus qui in bulla cene dñi continentur: non potest se extendere: propter rationem supra positam in hac dictione post. §. 13.

Collector. Circa concessionem superius annotatas: nōnulla dubia occurrūt scitū digna quibus breuiter respōdebatur hic (prout in famatissima vniuersitate Salmantina) a pluribus et insignibus iurisperitis responsum est.

Primum dubium. Primum dubium est in quibus prelatorum sacri ordinis m. regularis obseruatie: sit hodie potestas et facultas absoluendi et dispensandi: de ijs videlicet de quibus per Clementem. 4. et Sixtũ etiam. 4. bñ supra. §. 7. et. 13. ac. 14.

Responsio. CEt omnis multis q̄ hinc inde adduci possēt: veritas est q̄ solūmodo est hodie predicta potestas seu facultas in generalibus: et pñcialibus: et per cōicationem custodib⁹. Rō est: q̄ sic sonāt dicta privilegia: quorũ tenor et littere est stādū. Mā 13 Sixtus. 4. in bulla aurea: vt bñ. B. fo. 65. Et ffo. 148. conce. 361. coarctauerit seu restrinxerit predictā facultatē ad solos generales eorũ vicarios: et ad illos quib⁹ ipsi p̄tēpore duxerint cōmittendū dñtate (dico semper inter fratres regularis obseruantie) sed postea idem Sixtus per quoddā breuē de quo fit mētio supra. §. 14. concessit pñcialibus fratrum obseruantie: vt possint absolvere oēs fratres suos: non obstatē predicta restrictiōe ad solos generales facta. Cōcessit etiã prefatus Sixtus fratrib⁹ obseruantibus Hispanie et Lombardie ordinis predicatorum: vt patet supra. §. 33. q̄ possint absolvere et dispensare sicut ante dictam restrictionem sine aliqua limitatione. Et cum non reperiantur alię littere apostolice circa hec: ideo predictis est standum.

Secundum dubium. Secundum dubium est: vtrum potestas et facultas huiusmodi sit ordinaria in predictis prelati an delegata: Deservit autē valde hoc dubiũ: ad sciendū in quibus casibus possint prefati prelati subdelegare: et in quibus nō. CEt omnis multis q̄ pro et contra possent adduci: dicitur q̄ p̄ indubitato haberi debet q̄ est ordinaria et non delegata. Sed pro ampliori elucidatione huius materie est notāda sequens q̄stio.

Responsio. CQueritur em̄ a doctoribus: vtrum iurisdicctio emanans ex cōmissione perpetua facta a papa vel a principe: vel a communitate non recognoscente superiori: sit ordinaria vel delegata: CEt

Questio. incidentat.

Responsio. dimissis altercationibus respondetur q̄ est ordinaria. Ita tenet glo. et ibi Bartolus in l. pluribus. ff. de procuratoribus. Idem tenet alia glo. et clarius in c. si. de officio ordinarij. ibi cum concessum sit ei privilegium perpetuum. Ad quod dicitur vnica per Baldum ibi. Ite est doctrina Bartoli in l. prima. §. Si plures. ff. de exerci. actione: in prima colū. Sed clarius: immo clarissime tenet Baldus in l. vnica. ff. de offi. cōsilia. cuius verba sunt hec. Nono queritur: vtrum cōmissio facit quem ordinarium seu delegatum: Respondeo: si est commissio perpetua: facit ordinariũ. Si autem temporalis: vt pote quia dicit reformatio cō-

Absolutio extraordinaria quoad fratres. §o. vij.

munis. ¶ Disari q. presentes dñi Anciani. ¶ Disane ciuitatis possint omnia que potest totum cōmune p̄saram tunc est auctoritas delegata et nō ordinaria. Et sic cum cōmissio facta prouincialibus fratrū mino. vt possint absolvere et disp̄sare in certis casibus sit perpetua: plane constat q. facit eos ordinarios. Igitur auctoritas de qua supra data prouincialibus a papa est ordinaria.

¶ Aduertendum est tamen q. posset aliquis obijcere cōtra supradicta dicens q. licet bene probatum sit p̄fatos p̄elatos esse ordinarios: si predicta facultas et potestas esset iurisdictionis: sed cū potius videatur esse cōmissum eis arbitrium in huiusmodi absolutione et dispensatione q̄ iurisdictionis: sequitur q. non valeant dici ordinarij. Ad hoc respondetur: q. dato casu q. sit arbitrium et non iurisdictionis: ad hoc in huiusmodi arbitrio sunt ordinarij et non delegati. Ita tenet Bartolus singulariter in l. ij. ff. de opti. lega. in fi. colū. sed longius et singularius in l. Ambiciofa. ff. de decre. ab ordi. fa. loquens semper in arbitrio: vbi post multas distinctiones ponit sequentia verba. An autē videatur concessum per modū cuiusdam iurisdictionis ordinarie vel delegate? Dico verba statuti seu reformationis concedentis statuti esse diligenter inspicienda. Si enim hoc cōcedit officio: vt quia dicunt illa verba. Ad officij priorum pertineat arbitrium. t̄c. videtur concessum officio. Et tunc priores poterunt vigore sui officij ex potestate ordinaria. ¶ Ponderanda sunt valde p̄fata verba Bartoli: quia non dicitur videatur cōcessa iurisdictionis ordinaria in arbitrio: sed an videatur cōcessum arbitriū per modum iurisdictionis ordinarie. Ex qua pōderatione colliguntur duo: et ambo singularia in proposito. Vnū q. non idem sunt arbitrium et iurisdictionis. Secundū q. potest cōcedi arbitrium ad instar iurisdictionis ordinarie. Idem tenet Baldus in l. Adore. ff. de iurisd. omniū iudi. in fi. colūna. Et sic ex omnibus supradictis apparet euidenter q. auctoritas de qua supra est ordinaria et non delegata: cū sit cōmissa officio et nō persone nominatē: et q. est cōmissio perpetua et nō temporalis facta a supremo principe papa: q. in terris nō habet superiorem.

Tertium dubium est vtrū guardiani quibus prouinciales cōmittunt auctoritatem absolendi a casibus eis reservatis possint cōmittere huiusmodi auctoritatem alijs fratribus: Ad hoc respondetur q. nō: nisi quādo tales guardiani essent cōmissarij prouincialium cū plenitudine potestatis. Ratio huius est: quia s̄m iura: delegatus ab inferiore a principe non potest subdelegare: nisi sit delegatus ad vniuersitatem causarum: vel nisi hoc tibi specialiter cōcedatur s̄m Joan. an. per. c. Is. cui de offi. deleg. lib. vj.

Tertium dubium.

Absolutio extraordinaria quoad fratres.

¶ Sequitur secundum principale perti-
nens ad absolutionem fratrū extraordinariam: que scilicet potest eis
impendi certis ac determinatis diebus.

Collector.

Vicgenius. 4. cōcessit fratribus minoribus de obser. vt pos-
sint absolui per cōfessores ab eis electi: de snor
licentia superiorum: semel tantū ab omnibus censuris et penis: ex-
cepto falsificationis litterarū apostolicarum crimine. o. so. 61. Et
ff. 63. conce. 84.

Casus refer-
uati pape.

¶ Circa huiusmodi cōcessionem: vide ea que posita sunt supra in

Collector.

Absolutio extraordinaria quoad fr̃es.

dictione Absolutio ordinaria quoad fratres post. §. 11.

2
Pro mon
articulo: etiā
p nouitijs.

Indulgentia
plenaria.

3
Pro p̃fessis
fratribus.
Pro noui
tis.

Pro oblat
Absolutio
plenaria pro
semel i vita.

Censure.

Dispensatio
pro semel in
vita.

Promotio
ad ordines
sacros & offi
cia ordinis.

Collector.

4
Particula
r. s. p. regis
Castelle.

¶ **ED** Eugenius cōcessit oibus fratrib' minorib' ac etiā nouitijs i religio
ne perseverare volentibus quatenus possint digere confessorē idoneū qui auctoritate apostolica absoluat eos in articulo mortis ab omnibus peccatis et censuris ec
clesiasticis: etiā sedē apostolicē reservatis: siue ex alia quicūq; causa puenientib' et plenariā oīm peccōrum indulgentiā largiatur. Quā indulgentiā p̃dicti fratres consequantur etiā si p̃dictū cōfessorē digere nō poterint: seu obliti fuerint: omni modo monantur in statu gratie. o. fo. 61. Et ff. 64. conce. 77.

¶ **ED** Eugenius cōcessit fratribus mino. de oblat. prouinciarū regni Ca
stelle: quatenus singuli prelati dicti ordinis quocūq; nomine censentur: et con
fessores per ipsos prelatos deputati vel pro tēpore deputandi: singulorū conuen
tim in locorū: domorū: et eremitoriorū bñorū: possint semel tantū absolvere oēs
et singulos fratres professos: cōuersos atq; nouitios habentes propositū p̃tē
dinē: nō perpetuo donatos: oblatos: p̃sentes et futuros: iporū conuentuū lo
corū: domorū: et eremitoriorū bñorū: ab oibus et singulis suis peccatis exces
sibus et delictis: etiā q̃tuncūq; enormibus: et a quacūq; simonia in curia vel
alias vbiq; ante et post ingressū religionis cōmissa: necnon quibuscūq; ex
cōicationū suspēsiōnū et interdicitū: alijsq; ecclesiasticis cēsuris et penis: a iure vel
ab homine: apostolica vel sedis apostolicę legatorū: delegatorū vel sub delegato
rum: ordinaria vel alia quauis auctoritate: etiā per iudiciales aut prouinciales
aut generalū concilioꝝ constitutiones: et quoscūq; processus apostolicos et
qualescūq; extraneas: ante et post ingressū religionis cōmissa: necnon quibuscūq; ex
libet p̃mulgatis in genere vel in specie: si quas incurrerint ante et post ingressū
religionis: etiam si talia sint. p̃pter que apostolica sedes specialiter et expresse sit
merito censuenda. Necnon cum singulis supradictis super quibuscūq; irregu
laritatibus et inhabilitatibus quouis modo contractis: in omnibus et singulis
etiam sedē p̃dicte specialiter et expresse reservatis (bigamie: homicidij volun
tarij: mutilationis mēbris: castris: exceptis) semel similiter dispensare:
ac eos habilitare: vt non promoti ad omnes sacros ordines et missarū celebra
tionem promoueri possint: et ipsi promoti in eisdem ministrare valeant. Et q̃ ad
quascūq; dignitates administrationes et officia dicti ordinis (etiā si curam
habeant animarū) recipi: illiq; p̃fici et assumi apostolica auctoritate valeant et
possint. Et voluit q̃ si p̃dictas censuras vel earum aliquam ignoranter vel in
aduerterter incurrere contigerit: a talibus prelati et confessores supradicti quo
tiens opus fuerit et oportunitas: absoluerit: ac super irregularitate vel irregulari
tatibus et talibus censuris: postea celebrando vel predicando vel diuinis e im
miscendo vel alias contracta vel cōtractis: quoties opus fuerit: vt similiter dis
pensare auctoritate p̃dicta valeant: misericorditer de gratia speciali concessit.
o. fo. 61. Et ff. 64. conce. 85.

¶ **ED** Aduerte q̃ ad gaudendū suprascripta concessione op̃s dicere semel. 7. p̃s. sin
gulis septimanis vnius anni. put late ponitur infra post. §. sequens.

¶ **ED** Eugenius cōcessit omnibus et singulis supradictis p̃sēntibus et
futuris: p̃latis et subditis: professis: cōuersis: et cū proposito p̃tēdendi no
uitijs: in sinceritate fidei et vnitatis sancte romane ecclesie et obedientia sue san
ctitatis suorumq; successorū romanorū pontificum canonice intrantium crisse
tibus: q̃ eis quicūq; p̃sbyteri seculares vel regulares perpetuis temporibus:

Absolutio extraordinaria quoad fides. § o. viij.

omnium peccatorum suorum de quibus in genere vel in specie corde contriti & ore confessi fuerint: & etiam de oblitis: indulgentiam & remissionem in mortis articulo auctoritate apostolica libere & licite concedere valeant: etiam qd si in illo reputato mortis articulo non decesserint: semper indulgentia predicta intelligatur reservari ad verum mortis articulum. Sine (qd absit) ppter bmo gratia reddatur pcluniores ad illicita i posteru committenda: voluit qd si ex confidentia bmo aliq forsitan committant: ad talia predicta indulgentia nullatenus incurratur.

¶ Voluit etiam idem dominus papa: qd singuli predictorum qui sufficientis literaturae fuerint: per unum annum a tempore quo concessione huiusmodi gaudere voluerint: singulis septimanis (impedimento cessante legitimo) semel septem psalmos penitenciales cum letania recitent sine legant: alij vero non sufficienter litteras alias orationes (iuxta confessorum suorum arbitrium: prout animarum suarum salutis visum fuerit) dicere teneantur. Et qd si forsan impedimento detenti: in dictis anno & septimanis orationes predictas commode dicere non potuerint: vel ex inadvertentia aut oblivione omiserint: tunc in alia septimana sequentis anni supplere teneantur. o. fo. 62. Et ffo. 65. conce. 86.

¶ Sciendum qd suprascripta concessione Eugenij extendit postea iudic. 2. ad totam familiam: de quo hactenus trāsumptū licet nō impressum. S. i. lta concessione communitur nō videntur fides: qd nolunt laborare in dicendis. 7. ps. et eo qd credit qd quidquid in ea continetur: postea fuit sine tali onere concessum. Itē est advertendum qd licet hoc committatur quibuslibet prelati ordinis: atq iā est declaratum nō intelligi de casibz reservatis ministris: vt p. infra post. §. 10. & qd intelligit p celsuris cōtractis ex ignorantia vel inadvertentia: de quibz toties qties pnt absolvi. 1. c. Et si non pnt etiā in hoc vti hac gsa sine licentia superior. An in singulari cōtinetur in ista concessione. i. qd indulgentia plenaria de articulo mortis semp intelligat reservata p vero articulo: qd est magni effectus: & nulli in nris privilegijs reperitur sic concessum. Advertendum est in sup. qd p tribz nō alibi forte repertis deberet quilibet frater laborare p annum in dicendis. 7. ps. vt posset vti ista facultate. ¶ Primo vt a quibet cōfessore deputato p prelatū posset absolvi a celsuris ignorantia vel inadvertenter incurris: & dī pēfari in irregularitatibz ppter ipas incurfas vel cōtractas. Secūdo vt posset absolvi qm ad semel ab excoicatione i specie. i. vt ego intelligo & videt intelligendum: notatū a papavet ei auctoritate: nō tñ reservata: qd de nominatim: nescio vbi habeamus auctoritatē absolviendi: nisi hic. Tertio qd vt supradixi: bē indulgentia plenaria reservat ad verū articulum mortis. Et pde addi qrtū. i. qd indulgentia plenaria bēat locū in oblitis & in cōfessis in genere: qd qm hoc nō exprimitur: sunt multe opinionones vtrū subintelligatur vel non.

Sic. 4. concessit oibz fribz m. de obli. p. sentibz & futuris: tā p. celsis qd novitijs: qd si hnt ppositū pntēdi: necnō sororibz sancte Clare: & tertiarijs vtriusqz sexus: & famulis & servitoribz p. dicto: qd om: vt glbet cor. pos. sit semel eligere cōfessore de bmo observantia: q audita ei cōfessioe p. m. i. a. s. l. t. a. r. e. in iudicio: absolvat eos ab oibz criminibz excessibz & celsuris ecclesiasticis: & dispēset cū eis in oibz irregularitatibz: si qd forte cōtraxerint (bomicidio voluntario: & mutilatōe mēbri semp exceptis) & ei remissionē generale & plenariā omnium peccatorum impartiri valeat. Et qd hoc idē possit in mortis articulo. o. fo. 64. et ffo. 68. conce. 131. & ffo. 96. conce. 341. vbi ponit in forma propria supplicationis: & exprimitur irregularitas ex bigamia promiscuis.

Indul. p. c. in mortis articulo.

Adverte ad cōditionem hic apostol.

Collectorum

Notat

9
Absolutio plenaria p semel in vita et in mortis articulo.

Dispensat.

Absolutio extraordinaria quoad fratres.

Collector. **CAD QUAERITUR** circa hanc cōcessionem: q̄ licet Sixtus nō excipiat in ea irregularitatem ex bigamia prouenientem: pro excepta debet semp haberi: q̄ est maior reliquis ad dispensandū. Et q̄ in alia cōcessionē infra posita in dictice Dispensatio. §. ii. illam excepit expresse. Et quia forte illa facta fuit post illam: licet hoc non constet: quia non habent datas, Utrum tamē aliter sit iudicandū: prudens lector aduertat.

Aduertendum est etiā: q̄ iam pluries declaratum est. s. q̄ a casibus reservatis ministris non pōt aliquis absolui sine sua licentia: et minus a cōsuetudine auctoritate apostolica postea latis et reservatis.

6 **CDEAD** Sixtus concessit oibis et singulis predicatorū et mino. ordinū professionibus: qui tunc erant et qui pro tēpore perpetuo erunt: vt confessor idoneus eorūdem ordinū: quē quilibet pro se de sui superioris licentia duxerit eligendum eorūdem cōfessione diligenter audita: pro commissis per eos excessibus et peccatis: semel in vita: in forma confessionali per ipm edita: et in moris articulo: plenariam absolutionem et peccatorum huiusmodi remissionē impendere valeat: etiam si antefactam eorūdem ordinū professionem eos decedere contingeret. **B.** fo. 65. Et ff. 148. conce. 360.

Collector. **CAduerte** q̄ istud intelligitur sub forma cōfessionalis per ipm edita: in qua: vt credo: reservabatur casus si tunc que incipit. Et si dñici gregis, Et bētur in summa infra in dictione Excommunicatio. 2. notabili.

7 **Quamvis** absolutio plenaria pro senectute in vita et in moris articulo. **Leo.** 10. concessit licentia et facultatē oibis monialib⁹ sancte Clare et ancillis beate virginis: vt quater in anno possint se a suis superiorib⁹ siue confessoribus: aut alijs fratrib⁹ de ordine fratrum mino. per superiores deputatis facere absolui: ab omnibus peccatis suis: qualitercūq̄ commissis. Sic si similiter absolui: vel potius dispensari: ab omnibus et singulis votis (exceptis substantialibus emissis in earū professione) que solēt feminea leuitate pro qualibet minima necessitate emitti. Ita tñ q̄ nulli ipsarū hec gratia suffragetur: si confesse de ipsa aliquid attemptarent committere quod oculos diuine maiestatis (earū violando professionē) offenderet. Et insuper placuit siue sanctitati de benignitate apostolice pietatis cōcedere facultatē earum cōfessoribus: de licentia prelatorum easdē audientibus: q̄ ea plenitudine eas absoluat: et illi statim innocētie restituant quo sanctitas sua faceret: si ipsamet in confessione auscultalet peccata. Et q̄ post hoc eadem auctoritate apostolica: oibis et singulis sanctam benedictionem impartiantur nomine sanctitatis sue. o. ff. 93. conce. 290.

Dispensatio. **CAdide** ppe sine hui⁹ dictionis: seu capituli: qualiter p̄state absoluitōes dbeat fieri. **CDEAD** Leo concessit monialibus sancte Clare sub cura fratrum minorum obser. existentibus: vt in oibis solēnitatibus dñi sabaoth: et virginis Aldarie ac omnium sanctorū: et sancti patris nostri francisci: et sancte Clare: possint cōfessores earū in absolutionibus suarū confessionum eas plenarie absolueri: et penitentiam salutarem iniungere. **B.** ff. 42. conce. 132.

Benedictio papalis. **C** Circa hāc absolutionē vide q̄ ponunt ppe sine hui⁹ dictionis: seu capituli. **CDEAD** Leo concessit ancillis et fororib⁹ ordinis beate Aldarie virginis: sub regimine fratrum mino. obser. existentibus: vt in oibis solēnitatibus dñi sabaoth: beate marie virginis: petri et pauli: et sancti francisci omniumq̄ sanctorum: atq̄ per totā maiore hebdomadā: confessores earū quicūq̄ fuerint: siue ordinarie a prelati deputati: siue aliter (cūmodo eas audiant de cōsensu suorū prelatorū)

Collector. **C** Circa hāc absolutionē vide q̄ ponunt ppe sine hui⁹ dictionis: seu capituli. **CDEAD** Leo concessit ancillis et fororib⁹ ordinis beate Aldarie virginis: sub regimine fratrum mino. obser. existentibus: vt in oibis solēnitatibus dñi sabaoth: beate marie virginis: petri et pauli: et sancti francisci omniumq̄ sanctorum: atq̄ per totā maiore hebdomadā: confessores earū quicūq̄ fuerint: siue ordinarie a prelati deputati: siue aliter (cūmodo eas audiant de cōsensu suorū prelatorū)

Absolutio plenaria pro senectute in vita et in moris articulo. **Leo.** 10. concessit licentia et facultatē oibis monialibus sancte Clare et ancillis beate virginis: vt quater in anno possint se a suis superioribus siue confessoribus: aut alijs fratrib⁹ de ordine fratrum minorum per superiores deputatis facere absolui: ab omnibus peccatis suis: qualitercūq̄ commissis. Sic si similiter absolui: vel potius dispensari: ab omnibus et singulis votis (exceptis substantialibus emissis in earū professione) que solēt feminea leuitate pro qualibet minima necessitate emitti. Ita tñ q̄ nulli ipsarū hec gratia suffragetur: si confesse de ipsa aliquid attemptarent committere quod oculos diuine maiestatis (earū violando professionē) offenderet. Et insuper placuit siue sanctitati de benignitate apostolice pietatis cōcedere facultatē earum cōfessoribus: de licentia prelatorum easdē audientibus: q̄ ea plenitudine eas absoluat: et illi statim innocētie restituant quo sanctitas sua faceret: si ipsamet in confessione auscultalet peccata. Et q̄ post hoc eadem auctoritate apostolica: oibis et singulis sanctam benedictionem impartiantur nomine sanctitatis sue. o. ff. 93. conce. 290.

Absolutio extraordinaria quo ad fr̃es. §o. ix.

possint in absolutionibus earū de peccatis suis eas plenarie absoluerē ac penitē-
tiam salutare iungere. Quo vero ad fratres: prius in eorū superiorum et eorū
curam gerentū licentia et assensu habitis. B. ff. 43. conce. 137.

Circa hanc cōcessionē vide infra ppe finem huius dictionis vel capituli.

CONDEND Leo finaliter cōcessit fratribus in regul. obier. q. semel in quolibet
anno (vltia alias indulgentias quas a sede apostolica habent) possint plenarie
absolui: et indulgentiam plenariam consequi in festo sancte Catherine virginis
et martiris. o. ff. 94. conce. 292.

CONPRO huiusmodi absolutione vide ppe finem huius dictionis.

CONSPICUATIO seu resolutio concessionū in prapositionum est q. fratres mī, et mo-
nales sancte Clare et tertij ordinis possint absolui ab oībus peccatis et censu-
ris plenarie semel in vitā et in mortis articulo. Item quater in anno diebus qui-
bus maluerint: in festis dñi iacobus et beate virginis: omnīq. sanctorum: et
apostolorum. J. Petri et J. Pauli: et sancti francisci: sancte Clare, sancte Cathari-
ne: et per totā maiore hebdomadā: de consensu tñ suorū prelatorū. Qualiter
autē intelligatur p̃ciata absolutio plenaria: et quorū prelatorū requiratur licētia
seu cōsensu: declaratur in sequētibz: q. bene nosse oportet.

Collector.
Resolutio.

Quia circa huiusmodi absolutio. oīes plenarias a Leone. 10. concessas: non
nulli fratres decipiuntur credendo q. possint eis vti absq. licentia suorū
superiorum: aduertendū est: q. in oībus ipis (vltima dūtaxat excepta) semper
positum est a summo pontifice: q. solum possint fratres: seu moniales: sic plēna-
rie absolui a prelati suis: vel a confessoribus per eos deputatis: seu de licētia eo-
rundem. Sed ad omnem ambiguitatem circa hoc tollendā: scilicet absq. licē-
tia superiorū: et non quorūcūq. sed saltē provincialiū: non potest quis prefatis
absolutionibus plenariis gaudere quo ad casus reſeruatōs: notanda est ac men-
ti commendanda quedā clausula in tabula congregationis generalis Burde-
galensis positā tenoris subiequentis.

Collector.

Ut fratribus iuxta regulę puritatem: maior recipiendi sacramentū peniten-
tię tribuatur occasio: Reuerendissimus pater mīnister generalis: itā quo
ad fratres q. quo ad moniales: reuocat oēs gratias: facultates: confessionales: et
indulgentias: et quaslibet litteras sub quacūq. verborum forma: etiā a sede apo-
stolica concessas: siue vigore bullę cruciatę vel sabrice sancti J. Petri de vībe: aut
quarūlibet confraternitatū: p. quanto sunt in p̃iudiciū casuum: ministris reſer-
uatorum: declarando esse contra sanctissimū dominū papę voluntatem: itā fratres
q. sorores vti prefatis gratis quo ad confessiones faciendas de casibus p̃di-
ctis: aut contra iustitiam ordinis: absq. licentia prefati reuerendissimi ministri ge-
neralis: aut provincialium ministrorum: quouis modo sit: etiam irritū esse et
inane quicquid alias fuerit attentatum. Et hoc vigore cuiusdam breuis p̃miſ-
sorum declaratorij: ab Alexandro papa olim concessi: et breuis specialis leonis.
10. reuerendissimo patri ministro generali missi: in hoc cap. lo publicati.

Statutū ca-
pituli gñalis
circa absolu-
tiones casuū
reſeruatorū.

CONIASU JONDEND circa predictas absolutiones plenarias a Leone. 10. conces-
sas est aduertendū: an huiusmodi absolutiones: se extendant ad censuras excoMMu-
nicationis: vel irregularitatum: aut casuum reſeruatorum papę: q. de eis nō fit aliqua
mentio in littera concessionum. Et an etiam se extendant ad remissionē pene de
bite p. peccatis in presentia: aut in purgatorio: sunt opinionēs. Nam aliqui dicūt
q. sic ad oīa supradicta: cū sit p̃iuegiū principis: quod latissime est interpretan

Collector.

Absolutio extraordinaria quoad fratres.

dum maxime cū hoc verba patiantur. Alij in dubiū vertunt nōnullis rationib⁹
moti. Adibi secari⁹ videtur nō precipitare sententiā sed disputationi relinquere:
et q̄ qñ alijs vult vti in dictis dieb⁹ predicta cōcessionē dicat cōfessor post cōm
absolutionē a pctis. Et etiā absoluo te plenarie. Et valeat q̄tū valere possit.

C̄ Item est aduertendum: q̄ sicut patet ex dictis: ⁊ ex littera ip̄arum absolutio-
num: ipse non sunt vniiformes: seu equales: ⁊ ideo non eodem modo debet im-
pendi absolutio: quando eūq; occurrunt dies in quibus concessē sunt. Quapro-
pter ne in hoc aliqui minus docti decipiantur: opere precium visum est in calce
huius summarij: diuersas absolutiones breues et cōpendiosas: iuxta diuersita-
tem huiusmodi concessionum superaddere.

C̄ forma absolutionis pro quattuor vicibus in quibus potest quis absolui: die-
bus quibus maluerit quolibet anno: prout dictum est supra. §. 7.

AUCTORITATE tibi concessa et mihi cōmissa: ego te absoluo sic plena-
rie illi statui innocentie restituo: quomodo sanctitas dñi nři pape faceret: ti ip̄e
met in cōfessione tua peccata auferat. Et eadē auctoritate apostolica tibi san-
ctam benedictionem papalem impartior. In noīe patris ⁊ filij ⁊ c.

C̄ forma absolutionis p̄ omnibus alijs vicibus in quibus potest impēdi abso-
lutio plenaria: vt habetur supra in. §. 8. et. 9.

AUCTORITATE tibi concessa ⁊ mihi cōmissa: ego te absoluo plenarie
ab omnibus peccatis tuis: in quantum predicta auctoritas se extendere potest.
In nomine patris ⁊ c.

C̄ forma absolutionis pro absolutione que impendi potest in. festo. s. Cathari-
ne: quia differt ab omnibus supradictis: vt patet supra. §. 10.

AUCTORITATE tibi cōcessa ⁊ mihi cōmissa: ego te absoluo plenarie ab
oib⁹ pctis tuis: in quantum hui⁹ auctoritas se extendere potest: ⁊ concedo tibi
indulgentiā plenariā oīm pctōrum tuorū. In noīe patris. ⁊ c.

C̄ Ex priuilegijs monachorum sancti Benedicti obseruantium.

Benedictus. h. concessit monachis p̄ articulo mortis plenariā indul-
gentiam seu absolutionem: ⁊ q̄ si infirmarentur ⁊ cre-
derentur morituri: puta quia viderentur agonizare: et absoluti plenarie iterū cō-
ualecerent: q̄ iterum ⁊ in mortis articulo valeret absolutio.

C̄ Ex priuilegijs monachorum Cartusien.

Sirus. 4. concessit q̄ fr̄es seu monachis Cartusien. possint eligere cōfessore
idoneum dicti ordinis solummodo: qui eos semel in anno in festiui-
tate natiuitatis beate Marie virginis ab omnib⁹ et singulis peccatis suis: etiā
secū aplice reservatis plenarie absolvere valeat in perpetuum. O.

C̄ Ex priuilegijs fratrum ordinis sancti Hieronimi.

D. concessit q̄ g̃sa quā habet ordo sancti Hieronimi vt fratres possint absolui
plenarie: intelligatur etiam de peccatis quocūq; tēpore confessis: licet tūc
non conuſcantur.

Absolutio quoad seculares.

C̄ Distinctio materie absolutionis infra posite.

Collector.

Circa absolutiones personarum secularium per fratres minores sciendas:
sunt multa ⁊ varia ordinata ⁊ concessa: que vt melius intelligi ⁊ me-
morie commendari valeant: subsequenti ordine distinguuntur. C̄ Primo ad q̄ p̄

Absolutio quoad seculares primo. Fo. r.

nuntur ea que generaliter concernunt confessorum auctoritatem: seu facultate: tam ratione institutionis a prelati ordinis facte: q̄ presentationis que prelati ecclesiasticis fieri debet: seu licentie que ab eisdem prelati: seu legatis sedis apostolice obtinere contigerit. Secundo adduntur alia que concessa sunt reſpectu absolutionum a casibus reſeruatis episcopis vel pape. De predictis autem duobus ponuntur etiam aliqua notabilia infra in dictione Confessiones et confessorum. Tercio superadduntur nonnulla que aliqui iuniori pontifices decreuerunt contra quosdam aduersarios religionum: qui aliquos errores dixerunt in materia huiusmodi absolutionum.

Absolutio quoad seculares. Primo.

Alexander. 4. concessit q̄ de licentia legatorum sedis apostolice: vel ordinarioꝝ locorum: possint fratres aſſensu iuniorum requisiti, b. fo. 26.

¹ Licentia audiendi confessiones.

Clemens. 4. concessit vt quando episcopi vel alij ecclesiarum prelati dederint fratribus minoribus facultatem audiendi confessiones subditorum suorum et vota comutandi: talibus prelatiſ de cetero: possint predicti fratres vt libere predicta facultate: donec viduans ecclesijs prouidum fuerit de pastore. B. fo. 29. Et ff. 13. conce. 244.

² Licentia seu presentatio.

Aduerte tñ q̄ si confessorum fuerint presentati: obseruata forma iuris: illa presentatio est perpetua seu semper durat in illo episcopatu: vbi facta est: licet casus speciales sint petendi a successore.

Collector.

Eugenius. 4. concessit oibus confessoribus ordinis minorum. q̄ quando non possint comode se presentare episcopis: quia sunt in itinere vel alibi: et non possint petere casus episcopales: eo casu possint plenarie vt auctoritate episcopali. o. fo. 61. Et ff. 64. conce. 78. Et ff. 95. conce. 313.

³ Presentatio confessionum. Item scribis iuramentibus.

DEAD Eugenius concessit: q̄ quando fratres se semel presentauerint episcopis et obtinuerint casus suos: licet alibi postea ad habitandum se transferant ad tempus: et postea reuertantur ad eandem diocesim: non sit necessarium iterato se presentare eisdem episcopis: vel casus de nouo obtinere. o. fo. 61. Et ff. 64. conce. 79. Et ff. 95. conce. 314.

⁴ Reiterationo confessionum.

Aduerte q̄ vt supradictum est post. §. 2. reiterationo presentacionis non requiritur quando semel facta est obseruata forma iuris: quia taliter facta: est perpetua: tamen post mortem illius cui sic facta est: oportet petere casus a successore. De hac materia vide infra §. 16.

Collector.

DEAD Eugenius declarauit q̄ quando quis tempore paschali se reperit in aliena diocesi: semper ibi intelligitur adeptus incolatum: vt ibi confiteri et communicare valeat: quantum ibi paruo tempore steterit. o. fo. 61. Et ff. 64. conce. 80. Et ff. 95. conce. 315.

⁵ Coicare.

Aduerte tamen q̄ non poterit eucharistiam sumere in ecclesijs fratrum in die resurrectionis sine licentia parochialis.

Collector.

DEAD Eugenius concessit: q̄ vbiq̄ fuerint fratres minorum (si episcopi sint simonia cuncti in officio et beneficio) possint fratres vt suis casibus ac si tales episcopi non essent suspensio: quo tollerantur ab ecclesia. o. ff. 101. conce. 403.

⁶ Simonia. Latius episcopi.

Absolutio quoque ad seculares primo.

Collector.

Licet. pro
oib⁹ etiā so-
cietatibus.

Adverte q^d hoc est generale per extraneantem. Ad evitanda.

Nicolaus 3. 5. concessit fratribus mino. obser. auctoritatem audiendi in confessionibus omnes quatuordecim dioecum. Et in illis extra neos ac forenses absolventes etiam a casibus quos dioecani locorum in quib⁹ fratres ad hoc deputati fuerint: duxerit committere. B. fo. 30. r. ffo. 114. cōcē. 249. Et ffo. 58. conce. 159.

8

Sirtus 4. fecit eandē concessionē per cōmiliari verba: nil penitus immutādo. B. fo. vbi supra. 7 cōcē. immediate sequentibus in eisdē libris preallegatis. Et postea Leo. 10. hoc idē confirmavit 7 de nouo concessit. O. ffo. 58. conce. 159.

Licet. poib⁹
etiā forētib⁹

Sirtus concessit concessionem prefatam reiteravit subsequentibus verbis. Locessit nāq³ q^d si fratres mino. obser. p̄sentes 7 futuri: possint audire confessiones sec. clariū vnde cūq³ venient: ea auctoritate quā habent ab epō in cuius dioeci existunt. o. fo. 63. Et ffo. 67. conce. 117. 7 ffo. 96. conce. 325.

Collector.

Quo ad hūmōi concessionem: vide infra. §. ii. vbi magis ample concessum est fratribus Carmelitis.

10
Prof. a. iii.
Presen. cō.

Sirtus concessit: q^d confessores nostri dū sunt in itinere 7 requiruntur: possint audire cōfessiones sicut parrochiani: 7 si non fuerint presentati sin formam Clementine. o. fo. 63. Et ffo. 67. conce. 117. 7 ffo. 96. conce. 326.

11
Presen. cō.
sci.

Sirtus concessit: q^d fratres mi. debite p̄sentati: vel gratiose a p̄latis recepti: possint extra suā dioecim subditos illorū audire: cum hoc possint curati de iure. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 128. 7 ffo. 96. conce. 335.

12
Forma p̄sen-
tationis cōfē-
sori quolib⁹
anno fīcda.

Innocentius 8. concessit certam formā p̄sentationis ep̄is faciēde p̄ fratribus cōfessoribus modo subscripto qui talis est. s. q^d guardian⁹ loci nostri vel ciuitatis: omni anno semel se representet epō vel ei⁹ locum gerenti in spiritalib⁹: vel mittat aliū fratrem pro se 7 dicat eidē epō. Reuerendissime dñe: ecce me p̄sento Reuerendissime dñationi vestre: pro me 7 oib⁹ confessoribus deputatis 7 deputandis a nostro p̄ncipali: p̄ audiendis cōfessionibus vestrorū subditorum: petendo humiliter vt dignemini esse content⁹: vt cū vestra benedictione ip̄os audiant in cōfessione 7 absoluant. Et si quid auctoritatis vestre circa casus vobis reservatos velitis: nobis concedere dignemini. Et si militer circa votorum dispensationem. Ac etiam dignemini nos auisare: si quid habeamus facere pro salute animarum vestre dominationi cōmissarū. Quo facto: sine concedat sine denegat: prefatus sanctissimus dñs Innocentius. 8. cōces- sit q^d statim cōfessores predicti: habeant auctoritatem omnē absolventi ab om- nibus: exceptis casibus de iure reservatis ep̄scopo vel pape. o. fo. 65. Et ffo. 69. conce. 151. Et ffo. 98. conce. 352.

13

Leo 10. concessit q^d fratres mi. q^d audīt confessiones: absolūdo in foro cōscientie ex cōmunicatis: non teneantur seruare formam q^d obseruatur in publicis absolutionib⁹: s. flagellationem cū p̄s. Ad discretē meū. 7 c. Et q^d tēpo- re interdicti possint absolūere a censuris in foro conscientie illos qui tunc confite buntur peccata sua: nisi tales censure essent ex quib⁹ vniūsmodi interdictū emanaret. O. ffo. 59. conce. 174.

Interdictū.

14

Sirtus Leo confirmavit: ac de nouo concessit sup̄ascriptas concessiones Nicolai. 5. 7 Sirti. 4. §. 7. 8. ac. 9. O. ffo. 58. conce. 159.

15

Sirtus Leo in cōcellolateranensi statuit: q^d superiores fratrum mendicantiū:

Absolutio quoad seculares primo. So. xj.

teneantur omnino fratres quos ad audiendas confessiones subditorum prelatorum ecclesiasticorum p tempore elegerint: eisdem prelati personaliter exhibere ac presentare (si eos sibi exhiberi & presentari petierint) alioquin eorum vicariis (p modo ad prelatos ultra duas dietas accedere nō cogantur.) Et q possint predicti fratres per eosdem episcopos & prelatos super sufficienti litteratura: & aliqua saltem bñdī sacramēti peritia dīcatat examinari. Statuit etiam q talib⁹ presentatis & admissis: vel etiā indebite regulatis cōfiteātes: cōstitutioni q incipit, Ois vniusc⁹ sexus (quo ad cōfessionem dīcatat) iurilicasse censeantur. Ipsos fratres etiam forensiu confessiones audire valeāt: laicos tñ et clericos seculares: a sententijs ab homine latis: nullatenus absolucere possint. B. ff. de. 25. conce. 72.

Sciendū est circa predicta: q per eūdem Leonē. 10. fuit postea concessum ordi ni nostro mōdo: q in foro cōficientē possim⁹ vñ nostris privilegijs: sicut ante cō ciliū lateranense poteramus: non obstantibus quibuscūq; in dicto cōcilio ordi natis & determinatis aliter vel in contrariū disponentibus: vt habetur in regi stro ordinis in actibus reuerendissim patris fratris frāncisci liechi ministri ge neralis. De quo vide infra in dictione. Conciliū. §. 7. Et ideo quo ad fori cōficientē: non tenemur ad statuta in prelati concilio: nec adhuc forte in foro exteriori: si cut infra declarabitur in dictione. ¶ Privilegia: prope finem.

Clemēs. 7. cōcessit q cōfessores ordinis minorū semel presentati alicui epō p cōfessionibus audiedis: vt moris est presentari: post vnā presentatiōne nō teneantur ampl⁹ presentari: etiā si ad aliā trāierint diocesi. m. o. Circa supradicta cōfessionē dubitātū est verū vnica presentatiō de qua in ea sit mentio intelligenda sit respectu vnius epī: & vnius diocesis dīcatat: ita q in vna diocesi non requiratur nisi vnica presentatiō: etiā si presentati trāsierint ad tēpus ad aliā diocesi: & postea ad illam in qua presentati fuerant reuertā tur: vel intelligi debeat q frater confessor semel in aliqua diocesi presentatus: non teneatur amplius in illa nec in alia diocesi presentari: sed sufficiat semel p tēp & vbiq; ¶ Videtur: pū cūdam iuris perito visum est: q intelligenda sit primo modo: q sic cōuenit intelligi alia cōsimilis supraposita. §. 4. Et minime sunt in mutanda: quē certā interpretatiōne habuerit: vt in l. ad inuicem. ff. de legib⁹. Et qz eum sit prejudicialis: debet stricte interpretari: per notata in c. olim. de verborum signi. Nec obstat si dicatur q sic intelligendo: de nibilo deserviret bñdī cōcessio eum: tam idē esset concessum per Eugenū. 4. vt supra. §. 4. q in supplicatiōe nō est facta mentio illius cōfessionis: vt sic videretur Clemētē. 7. velle illā ampliare. Imo potius est credendū q qui hanc petijt: ignorabat precedentē: ex quo illius mentionē non fecit: vel q subrepticie fuit impetrata. i. tacendo illud quod debuit exprimi. Vide tñ circa hanc materiā que habetur infra a §. 16. vbiq; 12. et prefatis non indigebis.

Sequuntur nonnulla alia pertinentia ad cō fessiones seculariū: ex aliorū fratrum mendicantium privilegijs extracta. Et pri mo ea que tangunt directe fratres predicatorum.

Sixtus. 4. concessit vt vicarius generalis fratrum ordinis pīdicatorū regno rum Castelle & legionum: in quibet domo dicti ordinis ei subiecta: vbi cū pio tpe morari cōtingeret: ac in eius absentia singuli priores sine presiden tes singulari domo: dicti ordinis: tñ & pio tpe existētes: ac quantuor pīdici or

Presentatio
confessorum.

Examinatio
confessorum.

Licētia p fo
rensijs.

Collectores

16
Presentatio
confessorum.

Collectores

17
Ex pīni. fra
trū pīdicatorū.
Particu. p
regni castelle.

Absolutio quoad seculares Primo.

- Deputatio** quatuor con-
fessionum. **dimis** p̄fessores p̄biteri idonei per vicariū ⁊ singulos priores siue p̄sidentes
predictos in singulis domib⁹ deputandi: possint cōfessiones vtriusq; sexus xp̄si
delium forēsum ad singulas domos predictas occurrētū: ⁊ ibidē propriū do-
miciliū non habētū: ac inibi cōfiteri volētū: toties quoties ibidē confitebū
tur: libere audire: ⁊ eos ab oībus ⁊ singulis peccatis: excessib⁹: ⁊ delictis p̄ eosdē
cōmissis ac confessis: necnō excoicationū sententijs ⁊ penis: in singulos fideles
predictos: in genere vel in specie ordinaria auctoritate latis: de quibus ip̄i fide-
les se absolui petierint (dū tñ talia non sint ppter q̄ sedes ap̄lica merito sit con-
sulenda) in loci ordinarij absentia dñtarat absolueri: ⁊ eis super p̄missis peni-
tentiam salutarē inungere: ac vota peregrinationis ⁊ abstinentie: per eosdē fide-
les emissā: q̄ loci ordinarius si p̄sens esset cōmutare posset: ⁊ ip̄i fideles cōmo-
de adimplere nō potuerūt (in ip̄ius loci ordinarij absentia) in alia pietatis ope-
ra cōmutare. Necnō oībus ⁊ singulis christi fidelibus: tam forēsis q̄ in cūi-
tatibus ⁊ locis in quib⁹ ip̄e domus cōsistunt cōmōratibus: eucharistie sacramē-
tum quocūq; tēpore (sesto resurrectionis dñtarat excepto) eorūdem fidelū: par-
rochialiū ecclesiariū rectorū absentū ⁊ quorūlibet aliorū: licentia minime requisita:
ministrare libere ⁊ licite possint ⁊ valeant: parcatamē: ne q̄rde inde enemiāt. B.
fo. 44. Et ff. 128. conce. 287.
- Excōicatio.** **Collectores.** CAduertere q̄ eadē auctoritatē habent puinciales ⁊ guardiani siue p̄sidentes do-
morū fratrum minorū: ⁊ quatuor cōfessores per eos assignādi: vt predictum est.
Et hoc in regnis p̄fatis ⁊ nō alibi: virtute cōicationis specialis q̄ habetur infra
in dictione Cōmunicatio p̄uilegiorum. §. 2. ⁊. 10.
- Cōmutatio** votorum. **C**Et p̄uilegijs fratrum Augustinianū.
- Eucharistia** **Bonifacius.** 8. p̄buit districte: ne quis: fratres ordinis heremitarum
sancti Augustini quibus officia predicandi vel confessio-
nes audiendi a prelatis ordinis cōmissa fuerint: executionem officiorum ip̄orū
audeat quomodolibet impedire. B. ff. 244. conce. 589.
- Collectores.** CAduertere q̄ supradicta concessio habet locum dum tamen fratres obseruēt
Clementinam dudum.
- C**Et p̄uilegijs fratrum Carmelitarum.
- Urbanus.** 19. 4. cōcessit fratrib⁹ Carmelitis: vt de licentia prelatoꝝ ecclesie:
possint audire confessiones omnū christi fideiū: causa de
notionis ad eos recurrentiū: nisi talia cōmiserint propter q̄ esset sedes apostoli-
ca merito cōsulenda. B. fo. 85. Et ff. 168. conce. 392.
- Collectores.** CStirius declarauit q̄ licentia de qua in bñōi cōcessione fit mentio: intelligatur
ita q̄. p̄fati cōfessores sint p̄fati: s̄m formā iuris. B. fo. 98. ⁊ ff. 181. cō. 439.
CDe suprascripta Urbani cōcessione dubitātū est aliqui: verū apud Carmelita-
nos quibus directe facta est haberetur in vsu: vt sic tā illi q̄ reliqui mēdicantes
virtute cōicationis seu extēsiōis p̄uilegioꝝ possent illa vti. S̄np quo ego q̄
hanc collectionē feci: consilij generalē priorē p̄fati ordinis Carmelitani: qui re-
spondit q̄ absq; dubio in partib⁹ Italie ⁊ francie vbi vigeat s̄m ordo: babe-
batur p̄fata cōcessio in vsu: forte in Hispania ppter paucitatē monasteriorum
predicti ordinis: vbi bñōi dubitatio insurrexit: nō haberetur in vsu. Ac per cōse-
quens videtur q̄ nō obstāt supradicta hesitatione possint mendicantes vti hac
concessione: cui similis non reperitur in p̄uilegijs mendicantium.
- C**Et p̄uilegijs fratrum minorum.

Absolutio quoad seculares secūdo. Fo. xij.

Sixtus. 4. concessit fratrib' ordinis minimorum auctoritate confessiones audire: 20
et ab oib' casib' excommunicationis: suspensionis: interdicti: ac sup' qua- Excoicatio.
cunq' irregularitate: ordinario (ita a iure q' ab hoi'e) reservatis: totiens quonien- Dispensatio.
s op' fuerit: absoluedi et dispensandi: ac vota q'cuq' pmutadi et relaxandi et pnia
salutari inuigedi: nec pot' diocesani. i. sine aliqua pientia. B. ff. 5. c. ccc. 8.
C' Utrū p'dicta concessio sit intelligenda respectu fratru' dūtaxat vel etia' seculariu' Collector.
non pot' clare eliciet littera: ppter quod oporteret consulere aliquem fratrem do-
ctum minimoru': ad sciendum qualiter ipsi illam intelligunt et ea viuunt: nā ali-
ter vti illa quo ad seculares: non esset securum.

C' Resolutionem confessionu' prescriptaru': vide infra ppe finē totius materie ab Collector.
solutione minillāq' bene nota ne in errorem te labi contingat.

Absolutio specialiter de casibus reservatis quo ad seculares, Secundo.

Benedictus. n. in extranagati q' incipit Inter cunctas: sta-
tuit q' fratres confesores ordinu' p'dicatoru' et 1
minimorum: nullatenus se intromittant de casibus epis' et superioru' Pro fra. s.
bus reservatis: quos ipse annotavit modo subiequēti dices, Ob- di. et mino.
seruent dicti fratres: ne ad confessionem recipiant criminolos cri-
minibus p' quibus esset solennis penitentia indicenda. Adde co-
de excoicatos respuat: et clericos qui ppter delictu' irregularitate aliqua incur-
runt. Incēdarios etiā: eosq' qui tā enonibus sunt irriteri petis: q' ea rōnabilis Casus refer.
cōsuetudo p'scripta canonice in episcopatu' aliquib' reservavit epis: sibi nō ad epis de iure
mittant. Quā consuetudine ex causa q' in te ad id animū nostrū mouet: solūmō Casus refer.
circa volūtarie homicidas: salarios: eccliarū inimitatis et libertatis ecclia- epis de con-
ste violatores et ionlegos approbam'. B. fo. 126. Et ff. 203. c. ccc. 104. suetudine.

C' Sciendū est circa p'dicta: q' licet bulla in qua sup'ascrip'ta cōtinētur fuerit reuo-
cata per Clementinā Dudū de sepulchris: tñ postea Sixtus. 4. concessit: vt quo-
ad casus reservatos epis qui ibi sunt expressi: maneat in suo vigore. Et circa bu-
iusmodi casus: vide infra post. §. 13. et bene cōsidera. Vide etia' circa hūmōi mate-
riam absolutiōis: et quoad validitatem p'dictę extranagantis: in dictione Con-
fessiones. §. 3. cum sua additione.

Eugenius. 4. concessit q' fratres mino. non teneantur facere cōscientiā de 8
decimis in cōfessionib': nisi qñ fuerint requisiti ab ordinariis, Decime.
Et tūc iussit dicere, facio tibi conscientiam: et inducere peccatorem quantum 1
potest ad soluedum: notā tamen ppter hoc retineat absolutiōem. o. 10. 62. 2. ff. 2
62. conce. 87. et ff. 100. conce. 351.

C' Aduertendum est q' sup'ascrip'ta concessio: reperitur sub alio tenore in supple- Collector.
mento privilegiorum. Et ideo prout illic habetur in b. tribuitur hic,

C' J. D. AD Eugenius concessit q' fratres mino. omittetes facere cōscientiā de deci- Decime.
mis: si nō fuerint requisiti parrochialib': nō cadat in excoicationē. Et q' vbi ē cō- Excoicatio.
suetudo q' de p. decima: de viginti vel triginta aut qdragita: vñ: id intelligat p- 3
solutio decima: et q' vbi nō ē cōsuetudo decima: adducat frēs ad decimadu:
et si noluerint: nō ppter b. denegēt absolutiōem nisi sacerdos ppter reclamaret.

o. ff. 101. c. ccc. 434. C' Circa hoc vide determinationē cōcilij Lateranē. i. §. 14. Collector.

C' J. D. AD Eugenius declaravit q' recipientes pedagia a clericis: vbi est consue- b. iii

Absolutio quoad seculares secundo.

- Exactiones Interdicti.** 4. **Exactiones** 5. **Simonia.** 6. **Lasus referuari.** 7. **Collector.** 8. **Lasus referuari pape.** 9. **Collector.** 10. **Pro monasterijs monialium.** 11. **Lasus referuari.** 12. **Dispersario votorum.** 13. **Excoicatio.** **Lasus referuari episcopi.**
- ad orcinatas nō incidat in interdictū. Et q̄ ipi cōfessores inducāt ad restitutionē
 7. **Sirtus.** 4. propter diuersitates opinionū cōfirmat casus ep̄ales tā de in
 re q̄ de cōsuetudine: quos posuit Benedictus. xi. in sua extranagā
 ti q̄ incipit Inter cunctas. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 128. Et ffo. 96. conce. 334.
 C. D. E. A. D. Sirtus cōcessit: q̄ cōfessores nri ordinis: possint absoluerē excoica-
 tos p̄ p̄cessum annuāle. s. q̄ sit in die cene dñi: ppter incursum vel inuasiōes fa-
 ctam in terris ecclesie: directe vel indirecte: dñm nō sint p̄ncipales in dādo cōsi-
 lū vel auxiliū talia faciētib⁹. o. fo. 64. 7 ffo. 68. cōce. 140. 7 ffo. 97. conce. 342.
 C. Ita concessio: per mortē cōcedētis videtur exp̄rassē: q̄ tāgit casus cōtentos
 in bulla cene domini. Circa quod vide supra. in di. absolutio. ordinaria. quoad
 fratres post. h. ii.
 C. D. E. A. D. Sirtus cōcessit: q̄ oēs tā viri q̄ mulieres intrātes monasteria mo-
 nialium sancte Clare 7 sancti Dominici: ignoranter 7 sine dolor: possint absol-
 ui a confessoribus monialium. C. Postea idem Sirtus addidit: q̄ mulieres
 omnes possint absolui ab omnibus confessoribus nostris: etiā si maliciose 7 ex
 malo animo intrassent. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 138. Et ffo. 96. conce. 330. 7 339.
 C. D. E. A. D. Sirtus iterū cōcessit q̄ cōfessores monialū sancte Clare possint ab-
 soluere a sentēcijs latis: eos qui nō maliciose sed ex quadā lenitate seu curiosita-
 te intrauerint earū monasteria: vel quārcūq̄ aliarū religiosarū inclusarū. Et hoc
 tam actine q̄ passine. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 138. Et ffo. 96. conce. 339.
 C. D. E. A. D. Sirtus cōcessit: q̄ cōfessores nostri possint absoluerē omnes confi-
 tentes ab oib⁹ sacrilegijs: dñm modo non fiant cum sacris rita q̄ scandala orire
 tur si fratres absoluerent. o. ffo. 102. conce. 411.
 Innocentius. 8. cōcessit: q̄ cōfessores debite p̄sentati possint disp̄sare
 in oib⁹ votis in quib⁹ possunt ep̄i: exceptis votis pere-
 grinationib⁹ vltra duas dictas. o. fo. 65. Et ffo. 69. cōce. 155. 7 ffo. 98. cōce. 353.
 C. D. E. A. D. Innocētius declarauit q̄ quo ad primū casum de iure reservatum
 ep̄is: intelligitur in opinione Innocētij 7 Hostiensis. s. q̄ solū est bodiēvna exco-
 municatio q̄ de iure ep̄is reservat. s. iniectio violēta in p̄sonā eccl̄asticā in casu-
 bus in quib⁹ pertinet ad ep̄m. Et ideo in alijs q̄ sunt de iure 7 nō reservātur pa-
 pe: possunt cōfessores predicti absoluerē. Et similiter ab oib⁹ excoicationibus
 per statuta provincialia 7 sinodalia promulgatis: q̄ ipi conditores specialiter fi-
 bi vel alteri non reservauerunt: quando statutum fecerunt. o. fo. 65. Et ffo. 69. cō-
 ce. 154. Et ffo. 98. conce. 355.

Absolutio quoad seculares secundo. Fo. riiij.

Circa predicta oportet vt prudens lector advertat: qd bñdō cōcessio fuit im-
trata per bone memorie reuerendū patrē fratrem Angelum de clauasio qui edi-
dit illud in figne op? Summa angelica appellatū: et ideo cōformiter ad ea que
ipse posuit in p̄dicta summa in dīctōe Latus reservati ep̄s: notauit in p̄fata cō-
cessione primū casum de iure reservatū ep̄s: et aliqui aliter ordinēt p̄dictos cas?
p̄fertim Benedicti. ii. v. p̄dictū est supra in hac dīctōe. §. i. Ac etiā Antonin?
in suo tractatu ititulato Descecerūt. C. Adnertere etiā op? qd virtute subscriptę cō-
cessionis Innocētij nō excludūt alij casus reservati ep̄s: nūerati supra in con-
cessione Benedicti. ii. §. i. p̄fertim illi quibus non est adiuncta excommunicatio:
p̄out aliqui et male opinati sunt.

Leo. Ioan cōcilio Lateranēsi statuit qd f̄fres cōfessores teneantur hortari et
monere: etiā sub onere cōfīctiariū suarū: illos quorū cōfessōes p̄ tpe
audierint: cuiuscūq; stat? et cōditiōis fuerint: ad solvēdū decimas siue aliā bono-
rū seu fructū quotā: in locis in quib? decime ip̄e: aut filia solui cōsueuerūt: ip̄is
q; etiā illas solvere recusantib? absolutiōe denegare teneantur. B. f̄fso. 26. cō. 82.
C. J. D. S. Leo cōcessit: qd infrīgētes: vel aliquā violentiā in ecclesiis vel locis
fratrū mino. faciētes: ab excoīcatione p̄pter hoc incurra: possint a p̄latis dicti or-
dinis in foro cōfīctiē absolui: licet antea nō poterant bñdō delinquētes absolui
nisi a papa vel a cōseruatoribus dicti ordinis. O. f̄fso. 61. conce. 186.

C. Et oībus p̄fatis cōcessionib? colligitur summarie qd f̄fres cōfessores p̄ p̄latores
debite deputati et p̄sentati ad audiēdas cōfessiones seculariū: si sunt in cōnēti-
bus n̄ris vbi sunt p̄sentati: p̄nt audire oēs seculares tā siue q̄ alteri? diocesis: et
auctoritate quā habēt ab ep̄o erga ei? subditos: p̄nt vti erga extraneos. Si vero
nō sunt p̄sentati et retidēt in n̄ris cōnētib? nullo audire p̄nt: excepto articulo
necessitatis extreme: exceptisq; habētibus bullas seu cōfessionalia ad eligēdū cō-
fessores. Si autē sunt extra cōnētus n̄ros in via vel in trāsitu: siue sint intra seu
extra diocēsim: p̄nt audire oēs ad eos recurrētes: et vti plēnariē auctoritate ep̄ali:
in ep̄i absētia. Et diri in trāsitu: ne credat aliquis qd frater hospes in aliquo con-
uentu absq; p̄sentatiōe possit audire confessiones ibidem: aut p̄ villas seu loca
circū adiacētia: vt suppleat p̄ cōuētiū alias et c. p̄der cōfīctiōe tñ p̄uilegiōz
ordini nō mēdicatū p̄nt f̄fres mino. ampli? se cōtēdere: vt p̄ in sequētib?. Circa
predicta etiā vide resolutionē infra posita dīctione Latus reservati.

C. Et p̄uilegijs monachorum sancti Benedicti obseruantium.

Augeninus.

4. cōcessit quatenus prior siue p̄fides monasterij sancti Be-
nediti oppidi vallis oleti p̄ tpe existens: et tres vel quattuor
idonei presbiteri monachi p̄ dictū priorē siue p̄fidentē ad hoc p̄ tpe deputadi: et
ad ip̄i? prioris vel p̄fidentis nūtiū renocādū: quonīcūq; vtriusq; semis fidelū ad
dictū monasteriū seu ip̄ius eccliam: aut in ip̄is quacūq; ex causa p̄ tpe cōfīten-
tiū: cōmorantiū siue existentiū: cuiuscūq; gradus existat: cōfessiones diligenter
audire: necnō ip̄os a quibuscūq; p̄ctis: criminibus: excessibus et delictis suis in
oībus et singulis casibus etiā ep̄o reservatis absolui. Necnō ab oībus et sin-
gulis eccl̄iasticis censuris: penis: fulminationibus excoīcationū. suspensionū et
interdicti: a iure vlt ab hoste p̄latis: cōtractis in genere tantū: satisfāctione vel mā-
dato de satisfāciendō: si p̄sone bñdō ad id habiles fuerint: p̄missis etiā absolue-
re: ac eos habilitare in p̄dictis casib? p̄nitētiā: eis salutare iniūgere: eucha-
ristie sacramētum cōferre: ac cū eis et eorū quolibet dispensare super votis et f̄as

Collector.

14

Decime.

15

Excoīcatio.
Latus refer-
uati.

Collector.
Resolutio.
materie.

16

Pro quat-
tuor confes-
sionibus
Latus refer-
uati ep̄o.
Excoīcatio.

Absolutio quoad seculares secundo.

**Dispensatio.
Notum:**

et po reservatis: et ea commutare in alia pietatis opa toties quoties deuotioni predictorum videbitur expedire auctoritate aplice libere et licite possint et valeant: parrochialis presbiteri et alterius cuiuscunque epi vel superioris iussu premissis omnibus et singulis vel eorum aliquorum licentia vel assensu nullatenus requisiti. Et quod bmo gra sit perpetua: non obstantibus quibuscunque in contrarium facientibus. **C** Aduerte quod supradicta concessione solummodo pnt fratres vti intra sua monasteria: et non alibi. Sic enim faciunt monachi.

12

Pius. 2. extendit supradictam concessione Eugenij. 4. ad reliqua monasteria sancti Benedicti que annexa fuerint vel iuncta prefato monasterio valis oleti. Sed addidit sequentem clausulam dirigendo ad priores monasteriorum bmo. **P**er hoc autem non intendimus quod prefati deputati confessorum per vos: indulgentibus vobis forsitan concessis: sibi contentibus ut de ipsis gaudeant cedere: nec absolueretiam quepiam super decimis non solutis vel non soluedis possint. **A**ugustinus ergo etc.

C Ex privilegijs monachorum sancti Benedicti obfer. Italic.

13

Eugenius. 4. concessit quod liceat prelatis siue monachis sancti Benedicti deputatis a suis superioribus ad audiendas confessiones: personas per earum salute animarum recurrentes audire: absque aliqua superiorum prelatorum licentia et contradictione: ac eis absolutionis beneficium impendere ab omnibus peccatis: et dispensare super oes casus: preter ea peccata et eos casus de quibus ipsis confessoribus ad eorum ordinarios videbitur recurrendum: aut de quibus esset sedes aplice merito consulenda: et eis ministrare eucharistie sacramentum. **B.**

14

C **J**ohannes Eugenius volens satisfacere deuotioni personarum habentium ad prefatos monachos singulare deuotionem: ad eosque recurrentium pro suarum animarum salute: concessit quod liceat prelatis siue monachis predictis deputatis a suis superioribus ad audiendas confessiones bmo personarum eas audire: ac persone ipsae eis confiteri possint absque alia suorum superiorum licentia. **N**ec non eis (pna et iurisdictione inunctis) quoties oportuerit absolueri ab oibz et singulis peccatis: preterque sedi aplice distat reservatis. **N**ec non a quibuscunque suspensionibus excommunicationum et interdicti sententijs: alijsque ecclesiasticis censuris et penis quas a iure vel ab homine latis: satisfactione inuncta incurrisse: quomodo libet censebuntur.

**Hororum per
mutatio.
Dispensatio.**

C Insuper et vota oia permutare: ac in oibus et singulis casibus: etiam ordinarijs: aut per sinodales vel prouinciales constitutiones reservatis: cum eis dispensare: preter eas censuras et penas: vota et casus de quibus esset merito sedes aplice consulenda. **E**isque ac oibus qui ad prefatos monachos ob bmo deuotionem recurrerint: eucharistie sacramentum ministrare valeant: de specialis dono gratie in fauore obseruantie regularis. **B.**

Eucharistia

Collectio.

C Circa supradictam concessione dubitatum est an virtute illius possint absolui excommunicati notati: saltem in foro conscientie: vel debeant remitti ad iudices quod pro tulerunt sententias excommunicationis prefatas. **E**t videtur quod prefati nequeant absolui a fratribz: quod cum prefata concessio sit prouincialis ordinarijs: est restringenda: pnotata in c. olim. de verborum signi. **C** Item circa prefata concessione dubitatum est: vtrum illa verba (preterque sedi aplice distat reservatis) comprehendat etiam sequentem clausulam. **N**ec non a quibuscunque suspensionibus et. **E**t videtur quod cum nullum peccatum sit pape reservatum nisi ratione censure eidem reservate: ut inquit florentinus. 3. par. tit. 17. c. 1. post princ. et concessio negauit confessoribus peccata pape reservata in verbulis. **N**ec non tamen non indultit censuras reservatas eidem pape: ne tam breui et co-

Nota.

Absolutio quoad seculares secundo. Fo. xiiij.

tiguo contentu sibi contraria videatur.

Circa absolutiois materiā: reprobatio errorū. ^{Collector,}

Alexander. 4. reprobavit errores quorūdam magistrozū
asserentiu: q̄ fratres minores ⁊ p̄dicatores de In fauorem
licentia pape aut diocelanorum: non poterant cōfessiones audire, fratru p̄dica
b. fo. 24. Et ffo. 25. conce. 15. toz et mino.

Clement. 4. reprobavit p̄fatos errores et cōcessit sicut
Alexander. 4. q̄ fratres de licentia legatorum In fauorem
sedis apostolice vel ordinationū: ⁊ multo amplius summi pontificis: possint auferre cōfess.
dire cōfessiones ⁊ absolvere: aliorū inferiorū p̄latorū ⁊ rectorū ecclesiāriū assen-
su nullaten⁹ requisito: exceptis casibus qui de iure vel consuetudine legatis ⁊ or-
dinarijs p̄dictis specialiter reservantur: nisi eis specialiter committatur, b. fo.
20. Et ffo. 29. conce. 26.

Ioannes. 22. dānant ⁊ reprobant quosdā articulos Joānis de polia
cor: asserentis q̄ cōfessi fratribus habēbus licentiā generale In fauorem
audiendi cōfessiones tenebātur iterū cōfiteri eadē peccata p̄prio sacerdoti par-
rochiali. Et q̄ stante decretali Ois utriusq̄ sexus: nō poterat iunius pontifex
facere (immo nec deus) quin parrochiani tenerētur cōfiteri eadem peccata se-
mel in anno p̄prio sacerdoti: ac etiā q̄ papa nequibat dare licentiā generalem
ad hoc. ⁊ prohibuit q̄ p̄fatus p̄tifer: ne quis dictos articulos p̄ ipm dānatos
⁊ reprobatos tenere audeat: seu quomodolibet defensare: seu docere. Et declara-
uit q̄ illi qui p̄dictis fratrib⁹ cōfiteantur: nō magis teneantur eadē p̄cta cōfiteri: q̄
si alias illa fuissent cōfessi corū p̄prio sacerdoti. B. fo. 36. Et ffo. u9. cōce. 259.

Calixtus. 2. fecit magnam promissionē cōtra errores supradictos Joā-
nis de polia: cor: cōfirmādo bullas Eugenij. 4. ⁊ Nicolai. 5. ap-
probantes constitutionem Super cathedram Bonifacij. 8. ⁊ reprobantes er-
rores super illam exortos: circa confessiones ⁊ absolutiones, B. fo. 82. Et ffo. concessiōnū,
165. conce. 390.

Sixtus. 4. auctoritatem procedēdi per Joānē. 22. ⁊ Eugenij. 4. datā or-
dinarijs contra assertores q̄ confessi fratribus tenebātur iterum
eadem peccata cōfiteri p̄prio sacerdoti parrochiali: extendit ad inquisitores
heretice prauitatis. B. fo. 61. Et ffo. 144. cōce. 357.

Sequuntur quedam notabilia circa ma- teriam absolutionum.

Quia circa materiā absolutionū et indulgentiarū sunt multa scitu digna: ^{Collector}
ob quorum ignorantia multi in plures labuntur errores: ideo ali-
qua notabilia circa huiusmodi materiā hic inserere decreui: prout a docto-
ribus anticicis q̄nt inferi? annotantur tradita sunt.

Primum notabile est: q̄ absolvere a peccatis vel cēsuris: ⁊ cōcedere indū-
gentias seu remissiones sunt valde diuersa. Nam cōcedere in-
dulgētiās plenarias vel non plenarias: est actus distributionis bonorū cēmu-
nium ecclesię dicuntur eius thesaurus. Et iste actus p̄t exerceri per illos qui
bus a iure vel a papa est cōcessum: quibus non sūt p̄lati nec sacerdotes: sicut in
serius in notabilibus indulgentiarū explicabitur. Sed absolvere: est actus solus

Absolutio.

dicunt si est ab excoicatione: pot illum exercere qui ad hoc habet iurisdictionem: quis non sit sacerdos: put dictu est de concessione indulgentiaru. Si vero absolutio est a peccatis: tunc est actus sacramentalis cuius precipua pars est confessio: ideo non pot fieri sine ipsa: nec p cosequens nisi a sacerdote. Et in tñ est bñ rñ: q vt inqt Abulñ sis super. 16. c. 1. dñb. q. 49. ppe si. q attēptaret absolvere aliquem a peccatis q nō audisset in cōfessione: peccaret mortaliter: et nihil operaretur. Unde sequitur q licet illi qui amitte loquelā possint ministrari alia sacramēta si illa prius petierint: ostendit signa contritionis anteq amitteret sensum vt intellectum: vel si nōdum amitte et ostendit bñm signa: tñ absolutio sacramēta- lis non pot tali impēdi. Poterit tñ absolui a censuris si illis innodatus est: et cōcedi sibi indulgentias iuxta concessiones quas habet. Sed nullo modo a pctis debet absolui: q de illis: sicut sua confessio est interior. s. contritio quam creditur habere: sic et absolutio fiet a solo deo insensibiliter sine ministerio extrinseco hominis. Nec obstat pdictis si quis obijciat qd in ordinario romano cōtinetur scz q qñ alicui fratri ministratur extrema unctionio: oēs sacerdotes astantes absoluant illu: q ibi forte inaduerterter sic posuū est. Aut pot intelligi illud verbū absoluant. i. concedant indulgentias plenariā: q est absolutio a pctis debitis p peccatis. Vel absoluant. s. a censuris: si illis ligatus est: tñ nullo modo debet dicere a peccatis: sed solum: cōcedo tibi indulgentiā plenariā oim peccatorū tuorū. Et hoc sufficeret vt diceretur ab vno solo: q vni soli conceditur in privilegijs ordinis: vt patet in dictione Indulgentie plenarie quo ad fratres. §. 1. Potest insuper dici q forte ille qui copulavit ordinarium possint q absolutio fieret ab oibus sacerdotibus astantibus ppter consolationes in firmi: et ad excitandā deuotionē. Sed si qui illum audiunt in confessione: cōcessit ei tunc indulgentiā plenariā: et non reseruauit pro articulo mortis: tunc nihil operabitur q sacerdotes dicāt po stea tēpore ministrationis extreme unctionis: ego te absoluo et c. vel concedo tibi indulgentiam nisi inqñm dicere Adiferatur tui et c. Et indulgentiā et absolutiones: sunt orationes deprecatue. Et hec sunt bene notāda: quia paucissimos in his aduertere vidi.

Secundum
notabile.

Secundum notabile est q vt inquit Joannes gerson ad absolueudū a censuris et a casibus in foro cōscientie seu in cōfessione sacramentali: sufficit dicere sequētia verba. Ego te absoluo in noie patris et c. cum debita intentione. Expedi tñ q hec intentio sit latissima sic q feratur super oēs casus de quibus pot cōfessor absolueret: et de censuris q de pctis. Et addit Gerson. Sufficit hec forma p oibus sine multiplicatione verborum. Si tñ confessor potest concedere confitenti indulgentiā plenariā: postq dixerit. Ego te absoluo et c. addat. Et cōcedo tibi indulgentiā plenariā oim peccatorū tuorū. Et illud est quod sufficit in hoc casu: et si cōfessor haberet oēm auctoritatē summi pontificis: et penitēs cōmisisset oia pctā et incurrisset oēs censuras que a tpe Ade vsq nunc sunt cōmissa et incuria. Unde sequitur q dicere Adiferatur tui et c. Et in indulgentiā et c. est de bñ effe: s. nō de necessitate. Est etiā bonū dicere. Quidq boni feceris et c. Et si oēs alie additiones sunt iupflue et aliq respēdēdibiles: et q nocere possēt poti⁹ q pdesse. S. nihilomin⁹ q voluerit ad apius excitādū suā itentionē vt itentionē poterit bñdo auctoritatē dicere. Ego te absoluo a censurā et alijs pctis ecclesiasticis: et ab oib⁹ pctis: et cōcedo tibi indulgentiā et c. Et qd dicit florēt⁹ q cōiter in concessione indulgentie plenarie solēt dici sequētia verba. Auctoritate sedis

apostolice p nūc mihi cōmissa: cōcedo tibi indulgentiā plenariā oīm peccōz tuo-
rū de quib⁹ es corde contritus ⁊ ore cōfessus: ōter illa q̄ ex cōfidentia hui⁹ in-
dulti cōmisi. Sz hoc intelligēdū est qū per bullas vel cōfessionalia seu alias cō-
ceditur vt cōfessor electus cōcedat hui⁹ indulgentiā: put cōmuniter solet conce-
di. Et simul fere semp solet cōmitti cōfessori: vt ampli⁹ disponat penitētē ad lu-
crandū indulgentiā: p possit eū absoluerē ab oībus cēsuris ⁊ peccatis: exceptis
nonnullis cōtētis in bulla cene dñi. Et tunc cōfessor faciet insimul p̄fata duo.
Sed qz non semper sic cōceditur: aut ppter de cētum petētis: seu alias: oportet
adherere ad verba cōcessionis: et cōfomiter ad illa facere: qz tñ valēt q̄tū lo-
nant. Unde dicit Siluestrina: qz dicere sup̄scripta verba. s. de quibus corde cō-
tritus. ⁊ c. vsqz in finē: debet fieri qū bulla cōfessōis sic cōtinet. Tñ qū bulla nō
ponit talia verba: sed absolute dicit qz cōcedatur penitenti indulgentia plenariā:
non debet aliquid addi post illa verba: oīm peccatorū tuorū. Et talis est forma cō-
cessionis indulgentie plenarie fratrū mendicantiū: ⁊ bulle sabrice sancti Petri
de vrbē. Itaqz essētiāle in hoc est dicere. Concedo tibi indulgentiā plenariā oīm
peccatorū tuorū: addēdo. De quib⁹ corde contritus es. ⁊ c. si in concessione ha-
beat̄ clausula: ⁊ nō alias: nisi sicut iam dictū est. Et ideo cōfessores nō de-
bent curare de forma absolutōis q̄ solet poni in bullis paruis: q̄ in vulgari dā-
tur secularibus: qz hui⁹ forma nō continentur in bulla originali: sed sic ordinat̄
a cōmissariis ad dandū intelligere quod per illā bullam p̄t qz absolui. Et p̄dictis
nō obstat quod dē debere seruari formā in bulla cōtētiā: qz hoc est verū in eo qd
debet fieri ad lucrandū illā. Et qz vt dictū est forma absolutōis nō reperitur in
aliqua bulla originali: sed solum ibi dē quod pōt virtute illi⁹ absolui. Itaqz nō est
differentia inter absolutōnē cōmunē a peccatis ⁊ illā que sit virtute alicuius spe-
cialis cōcessionis quo ad verba: nisi qz qū habetur ampli⁹ auctoritas: cōp̄de-
dit intentio absoluentis. Et q̄tū cūqz sit ampla auctoritas: dicit s. loretin⁹ qz suffi-
cit dicere si ignoretur forma absolutōis. Cōcedo tibi illā indulgentiā q̄ in tuo
indulto continetur. C. Est etiā notandū qz in articulo mortis ad absoluedū ab
excoicationib⁹ ⁊ a peccatis quo ad culpā: si nō pōt haberi ille cui cōpetit absolu-
tio: qz sint ei reseruat̄: tunc quilibet sacerdos est papa. Et sic p hoc nō est opus
aliqua bulla seu cōcessione: sed solū ad cōcedendū indulgentiā plenariā: q̄ est re-
missio penarū debitārum p peccatis. Absolutio. n. s. in doctores refertur ad cul-
pam ⁊ indulgentia ad penā. Ita nō est. n. aliud dare alicui indulgentiā: nisi dare
illi p̄dictum cū quo possit solvere penam debitam.

Tertiu notabile est qz licet in aliquibus bullis seu cōcessionib⁹ contineat̄. Tertium no-
tur qz religiosi seu alie persone possint absolui ab oībus cēsuris tabile.
⁊ peccatis: vt. s. semel in vita est nobis ⁊ multis aliis cōcessum: tñ hui⁹ cōcessio-
nes debēt intelligi exceptis excoicationib⁹ auctoritate aplicā post p̄fatas bullas
seu cōcessionēs impositis ⁊ reseruat̄: aut nominatim insinatis: p̄sertim illis q̄
in bulla cene dñi quolibet anno p̄mulgantur de nouo: circa quas opz semp ad-
uertere vtrū aliqua illarū sit incurra. Et in speciali quo ad religiosos nostri ordi-
opz similiter adherere circa peccata reseruat̄ ministris: qz ad illa nō extenditur
aliqua absolutōnū nobis cōcessarū: put p̄ter t̄moxē ip̄arū. Et qz ad ampli⁹
super abundantiā sic declaratū fuit p breue apostolicū in capto ḡfali. Durdega-
leni: qd breue fuit impetratū post cōcessionēs absolutōnū hui⁹ q̄ in suplemen-
to p̄uilegiōz: ⁊ in isto cōpendio eorūdem p̄uilegiōrum continentur.

Absolutio

Quartū no-
tabile.

Quartum notabile est q̄ duplex est absolutio. Prima dicitur ordinaria: q̄ cōi-
ter fit in absolutionibus q̄ nec cōfessor nec penitens habent
aliquā concessiōē speciālē iurami pōtēstatis aut aplice sedis. Et h̄mōi absolutio
simul cū contritiōe liberat penitēte ab offēsa et culpa cōmissa: et a pena eter-
na infernecōmutando illā in penā tēpalem. H̄oc est q̄ penitēs satisfaciāt in pre-
senti vita cōplēdo p̄nias sibi imictā a cōfessore: seu aliā p̄portionatā suis p̄ctis:
aut q̄ satisfactio eiusmodi reservetur post mortem: vt in purgatorio cōplatur.
Altera absolutio dicitur extraordinaria: q̄ fit q̄ bēat auctoritas
specialis pape ad hoc vt cōfessor possit remittere penā tēpālē in quā fuit cōmuta-
ta pena eterna rōne cōtritiōis et c. H̄ec autē absolutio liberat penitēte ab obliga-
tiōe quatenus ad satisfaciendū in p̄teritū aut in futurū: vt p̄dictū est: iuxta taratio-
nem iusticie diuine. S; est aduertendū q̄ q̄n hec absolutio extraordinaria vel in-
dulgētiaria est plenaria: tūc liberat totatē a p̄fata pena tēpālē: tūc meret cōcessa
clauē nō errāte: et cōferatur a cōfessore cū debita instructiōe: ac v̄bis requisitis et p̄
ecclesiam ordinatis: et in penitēte sit dispositio cōueniēs ad suscipiendū illā: et insu-
per q̄ velit illā deo acceptare et approbare in iūo diuino iudicio: q̄ multū ac val-
de multū differt a iudicio hūano: cū ps. dicat q̄ iudicia dei abissus multa. Et q̄
de nullo p̄dictorū: et multo min⁹ de oib⁹ in simul pōt aliquis via cōi bēre certi-
tudine: ideo nūq̄ d; arbitrari vel credere absolute et simpliciter q̄ illi cui datur abso-
lutio plenaria vel indulgētia plenaria nō teneat facere p̄niam de p̄ctis p̄teritis: et
q̄ si tūc moreret enolaret in celū absq̄ aliquo impedimēto. Atq̄ q̄n oēs supradic-
te cōditiones cōcurrūt: nō est dubiū quin p̄fata absolutio extraordinaria seu in-
dulgētiaria: si fuerit plenaria reitituet penitēte illā suscipiente ad statū innocētie
aut iustificatiōis baptisimalis. Et cōfessor q̄ tātā absolutiōē vnica absolutiōe facit
duplicē absolutiōē: scilicet ordinariā et extraordinariā superius notatas et declaratas.
¶ Itē est notandū circa p̄dictā materiā: q̄ oēs absolutiōes q̄ denominātur ple-
narię nō sunt equales. Aliq̄. n. ex ip̄is habet annexā et cōiunctā indulgētiā plena-
riam. Et tales vocātur p̄prie a culpa et pena: seu Iubileū. Alię autē solummodo se extē-
dunt ad hoc vt virtute illarū absoluantur qui eis gaudere p̄nt ab oib⁹ et quibullibet
cēsuris et casibus reservatis. S; in his nō cōprehēdūtur cēsure et casus re-
seruati pape: p̄sertim cōtenti in bulla cene dñi: nisi expectati fuerint in lris apo-
stolicis vbi tales absolutiōes cōcedūtur. Et virtute harū absolutiōnū etiā si ex-
tendātur ad reservata pape: nō remittit amplius de pena tēpālē debita p̄ p̄ctis q̄
virtute absolutiōnū ordinariarū: tñ in veritate nō sunt h̄mōi absolutiōnes co-
tempnēde: q̄ls nō cōferāt ad remissionē penę: p̄iunt tñ ad hoc vt si penitēs inci-
disset in aliquā cēsurā vel casū reservatū p̄latis aut superiorib⁹: nō teneat recurrere
ad illos. Et si quis dixerit q̄ hec est parua grā ex q̄ de nullo deseruit illi q̄ non
cōmiserit casus reservatos: ad hoc r̄ndet q̄ls verū sit q̄ talis absolutio plenaria nō
deseruit nisi illis q̄ incederint i casus reservatos: atq̄ q̄ in h̄mōi casus seu cēn-
suras incurrūt sepe ex ignorātia vel inaduertētia (nā vt inquit ps. Delicta q̄sitelli-
git) ideo null⁹ d; cōtempnere tales absolutiōes: s; vti illis: et q̄ salte p̄nt ei p̄desse
p̄ reservatis incurrētis ex ignorātia vel inaduertētia: de quib⁹ ad hūc effectū d; in-
gēne ac sub cōditione si forte i talia incidit dicere culpā suā. Sicut etiā q̄ ad cēsu-
ras et p̄ctā nō reservata q̄ sunt oblita: seu ex ignorātia cōmissa fieri solūtū est. Ac
p̄ tāto quicūq̄ occurrerit aliq̄ dies in q̄ pōt impēdi p̄fata absolutio plenaria: q̄li-
bet frater q̄ ea gaudere cupit: nō bēat remorū cōsuetū de aliq̄ reservato: d; se

Accedere ad monasteria monialium. **So. xvj.**

accusare in gñe: ac petere a cōfessorē vt eū absoluat a quacūq; cēsurā vel casu
reseruato in quē forte incidit. Et cōfessor dicit hñc intētiōē absoluedi inq̄rū au
ctoritas ap̄lica ei cōmissa se extēdere pōt. Et notādū est insup qd illud qd est ne
cessariū i absolutiōe sacramentalit̄: si sit plenaria cōprehēdat sub paucis verbis
vt sup̄ declaratum est. 2. notabili: semp̄ tñ opz inspicere tenorē l̄arū ap̄l. carū: ⁊
cōformiter ad illas: nullo addito nec diminito de substantiālibz ordinare ac facere
absolutiōē: ⁊ nō vt semp̄ eadē forma in oibz absolutiōibz qd denominant ple
nariorē: qd vt p̄dictū est: in veritatē nō sunt oēs eq̄les. Et in hoc dicit multū attēdi:
qd ex iadueretiā circa p̄dicta: seq̄ p̄nt: ⁊ sequuta sūt multa scōueniētiā: ⁊ p̄cipue
duo. Vnū ē qd cōfessor offēdit grauiter vtdō idēbite auctoritate sibi cōmissa. Al
terū ē qd penitēs manet decept⁹ credēdo se esse absolutū a qb⁹ absolui nō potuit.

Accedere ad monasteria monialium.

¹
Ex iure cōi.

Inodus octaua statuit qd si contigerit qd monachus aliquā
propinquā suā videre voluerit: vt in presentia
abbatissē hñc confabuletur per modicā ⁊ compendiosā verba: et
in breui ab ea discedat. Habetur decima octaua questione, 2. cap.
Dissimulus.

²
Ex iure cōi.

Qociliū Hispalēse statuit qd circa monachos talis cautela seruetur vt re
moti a monialium familiaritate: nec vlep̄ ad vestibulū habeāt acce
dēdi familiare pmissum. S; nec abbatē vel eū qui p̄ficitur extra eā qd p̄cess (glo
sa. j. p̄ter cōscientiā abbatissē loqui virginibz christi aliquid qd ad institutionē
vel ad ministratiōē earū pertinet liceat. Nec cū ea sola qd p̄cess frequēter eos loq
opz: s; sub testimonio duarū vel triū fororū. Ita vt rara sit accessio: ⁊ breuis om
nino locutio. Habetur. 18. q. 2. c. In decima.

Alexander 3. in cōcilio Lateranēsi statuit qd q̄cūq; p̄sona frequentaret
monasteria monialium: si cleric⁹ esset deponeret: si vero laic⁹
foret: excoicaret. Sic. n. dicit summariū hñdi. c. frequētās monasteria monia
lium: ⁊ monitus nō de iustis: si clericus est: deponitur: si laicus excoimunicat⁹.
Et dicit ibi glosa qd frequentare est bis actum cōmittere. Et qd ad frequentandū
nō sufficit rōnabilis causa nisi sit manifesta. Hñc i. c. Monasteria. devi. ⁊ bo. cle.

³
Ex iure cōi.

Nicolaus 3. cōcessit fr̄ibz mi. vt ad loca vbi seculares hoies cōueniūt in
monasterijs monialium: possint illi fr̄es causa p̄dicatiōis: vel
elemosine petēde: accedere: qb⁹ id a superioribz sinis p̄ sua fuerit maturitate vt
sd onitate cōcessus. Exceptis sep̄ monasterijs monialium iclusariū. s. s. Clare: ad q̄
nulli datur accedēdi facultas: sine sedis ap̄lice licentia speciali. In declaratiōe re
gule Eriji qui seminari⁹ qd b̄. B. 2. tractatu. fo. 10. Et. b. ffo. 1. tractatu. 2.

⁴
Predicatio
Elemosina

Benedictus 12. ministris. custodibus: ⁊ guardianis district⁹ inimpie
vt fratres sui ordinis sibi subditos arcere studeāt ab ec
cessu ad monasteria monialium quārticūq; penas p̄uide ordinatas trāsgressoribz
infigendo. b. habetur in libro ordinis italico. 3. parte. fo. 10.

⁵
Pro flatu
absoluitio

Eugenius 4. cōcessit qd fratres mi. ob. possint intrare ad loca quārticūq;
monialium: vbi seculares cōmuniter intrant: de licentia suorum
prelatorum quando mittuntur. o. ffo. 261. conce. 675.

⁶
Concessio p
oibz mona
sticis.
Collectio

Notandum qd prefata concessio non reputatur certa: immo creditur qd fuit
defectus in scriptore vel impressore: ita qd vbi positum est possint intrare

Accedere ad monasteria monialium.

debebat addi: et predicare. Hoc est possint intrare ad predicandū. Probatu hoc
q. Nicolaus. 5. q. successit Eugenio: concessit modo prefato: ut p. infra. §. 4. sequē.
ti. Et similiter fecit. Pro: qui successit Nicolaus: ut p. infra. §. 4. Si ergo cō
cessio Eugeni supraposita esset certa: cū sit generalis: nō se restringens. put alie
sequētes dicēdo possint predicare: nō fuisset op^{us} petere a Nicolaus. Pro: p. f. as
concessionēs tā limitatas. s. q. possint intrare et predicare: nisi forte postulante: ac
impetrante sunt ad restringendū generalitatē quā videbatur cōcedere p. dicta con
cessio Eugeni. C. Sciendū est etiā q. occasione p. f. atē concessionis: et duarum se
quentiū aliq. arbitrati sunt posse frēs m. ingredi ad loca interiora monasteriorū
in quib^{us} seculares seu alie persone cōter inrant: put accidit in monasteriis de
formatis: seu nō seruanti bus clausurā. Sed istud est manifeste falsum atq. erro
neus sane intelligentib^{us}: quia per loca ad q. seculares cōmuniter intrant: nō sunt
intelligēda loca interiora clausurā: ad q. de facto intrare consueuerūt: sed illa ad q.
de iure seu licite ingredi pnt: put sunt loca exteriora. scilicet: loquutorū: et filia.
Hoc innuntur in decretali. Erit qui seminat: ut habetur in dictiōe Ingressi. §. 9.

⁷
Predicatio

Nicolaus. 5. cōcessit fratribus mino. q. possint intrare et predicare in ec
clesiis et locis monialium sancte Clare: et aliarū quārcūq. vbi
seculares cōmuniter intrant: de licentia suorum prelatorum quando mittuntur.
o. ffo. 63. conce. 88. Et ffo. 99. conce. 366.

Collector.

C. Hec cōcessio videtur solum esse pro predicatoribus: quia dicit intrare et predi
care. i. ad predicandū.

⁸
Predicatio

Pius. 2. ad instar Nicolai. 5. concessit: fratres posse predicare et intrare in
claustris et alijs locis quārcūq. monialium: vbi seculares cōmuniter
intrant: de licentia suorum prelatorum quando mittuntur. o. ffo. 66. conce. 94.
C. Declarationem huius vide in dictione Ingressi monaste. monia. §. 28.

Collector.

⁹

Sixtus. 4. concessit q. fratres m. possint ire de licentia suorum prelatorū:
ad ecclesias et loca vbi habitant fratres deputati ad regimen mo
nialium. o. fo. 63. Et ffo. 67. conce. 125. Et ffo. 96. conce. 340.

Collector.

C. Prefata concessio videtur intelligēda quando habitatio fratrum obsequiis mo
nialium deputatorū est cōtigua: seu cōtinua monasterio monialium. Et similiter
videtur dicendum de habitationibus seruitorū seculariū: ut economi. et c. ac ser
uitricū: et capellano: monialium: q. tales habitatioēs sunt officine exteriores per
tinentes ad seruiciū interiorem. Quapropter quando sunt contiguae vel conti
nue monasterio: requiritur licentia specialis prelatorum ad accedendum ad illas:
non autē quando est via inter media.

¹⁰
Visitatio re
liquiarum.

processiones.

C. IDEM Sixtus cōcessit q. fratres predicti: causa visitandi reliquias sancto
rum: ut caput Joannis baptiste: ad sanctū Siluestrum. Item: vel sanguinem
sancti francisci assisi: et h. m. d. de licentia guardani illius loci: aut alterius prela
ti ordinis: possint dūtaxat accedere ad ecclesias monialium sancte Clare: et etiā
pro tēpore stationū et gñaliū pcessionū. o. ffo. 68. cōce. 141. Et ffo. 96. conce. 323.

¹¹
Cōces. spe. p
mo s. Cla. et
sancti dñici.

¹²
Cōces. p. ol
b^{us} mon. q. nō
sunt, s. clare.

C. IDEM Sixtus cōcessit q. fratres mino. possint de licentia suorum prela
torū accedere ad loca monialium sancte Clare et sancti Dominici: ad que secu
lares accedūt: pro elemosina petenda: et causa celebrādū pro alijs licitis et bo
nestis. o. ffo. 69. conce. 142. Et ffo. 100. conce. 388.

Alexander. 6. concessit q. prouinciales possint licentiarē fratres: ad alia
monasteria q. sancte Clare: non solum causa elemosine pe

Accedere ad monasteria monialium. Forvij.

tender: vel predicationis faciende: sed etiā pro spirituali visitatione cōsanguinearū vel alia necessitate. Intelligēdo semper de locis ad que seculares communiter accedunt. o. ffo. 99. conce. 369.

Leo. 10. in quodam breui super prefatam materiā: posuit sequentē clausulam. Nō prohibemus tamē q̄ fratres p̄dicatōres minores infra limites monasteriorū sancte Clare: et ad loca ubi fratres eisdem seruientes habitāt: et alij seculares ingrediuntur: intrare et accedere: necnon cū eisdem (quādo opus fuerit) et cū limitationib⁹ in capitulis vestris ordinatis in locis in quibus reliq̄ persone seculares cū eisdē loquuntur: loqui possint. B. ffo. 17. conce. 56.

Circa predictā clausulā est aduertendū: q̄ nonnulli fratres opinati sunt: q̄ in ea concedebatur eis amplior facultas q̄ in reliquis suprascriptis. Attamen cum veritatem nil penitus in ea conceditur: nec de aliquo deseruit: quia licet prefatis Leo non prohibeat predictum accessum: prohibuit tamen Nicolaus. 3. ut patet supra in. 8. 4.

Collector.

Pro intelligentia predictarū cōcessionum que prima facie videntur continere contradictionē: aut saltē nugationem et superfluitatem: sunt aliqua aduertenda. 1. Dūm est: q̄ h̄mōi concessiones fuerunt a diuersis cōmissarijs curie romane vel alijs fratribus ordinis impetratē: quorū aliqui nescientes ea que antea fuerunt cōcessa: procurauerūt eadē vel consimilia de nouo impetrare: seu alia circa idem latius vel strictius q̄ antea fuerat cōcessum. Alterum est q̄ in quinq̄ vltimis concessionibus est tanta diuersitas: q̄ nisi maxima cū attētiōe aspiciātur: vix poterunt bene intelligi: nisi aduertendo ad sequentia. s. q̄ in illa q̄ est Nicolai. 5. et 1. 2. limitatur tacite cōcessio antecedens Eugenij: et solū conceditur prelati nostris facultas licentiandi fratres suos pro predicando: cum dicat fratres posse intrare et predicare. i. ad predicandum: ad loca ubi seculares intrant. In altera autem que est Sixti datur auctoritas prelati: vt possint mittere fros suos ad ecclesiā monialium et ad loca ubi habitāt fratres illis seruientes. Tamen de alijs locis. s. loquutozō et c. nihil ibi conceditur. In alia vero q̄ etiam est Sixti datur predictis prelati facultas licentiandi fratres pro tribus causis dūtarat. s. pro videndis reliquijs: et pro processionibus et stationibus. Et sic etiam ista est ad ecclesiā solū: seu propter ingressum in ecclesiā ad tria predicta. In antepenultima vero que similiter est Sixti: et videtur generalis pro oib⁹ prelati et causis licitis: restringitur ad monasteria monialium sancte Clare et sancti Dominici. In penultima autem que est Alexandri. 6. est generalis pro omnibus causis licitis: et ad quēcūq̄ monasteria: prout in ipsa patet: ad prouinciales solummodo et ad monasteria que non sint sancte Clare coartatur.

Collector.

Et sic resolutione est notandum: q̄ nulla concessio inuenitur: qua inferiores a prouincialibus possint mittere vel licentiare fratres suos: ad alia monasteria quam sancte Clare et sancti Dominici: nisi pro elemosina petenda et predicatione facienda: prout dicit Nicolaus. 3. in declaratione regule: excepta concessione supraposita Eugenij: q̄ tamē (vt predictū est) videtur limitata et restricta per subsequētes cōcessionēs strictas suorū successorū. Ita q̄ si absq̄ aliquo scrupulo vellet aliquis frater ire ad monasteria monialia sancti Benedicti: vel sancti Bernardi aut sancti Spiritus: seu sancti Iacobi: reliquarūque consimilium q̄ non sunt sancte Clare aut sancti Dominici: pro visitatione spirituali cōsanguinearū: vel p̄ alijs quibuscūq̄ causis necessarijs: excepta predicatione et elemosina petendē:

Resolutio
huius mater.
rie.

Accedere ad monasteria monialium.

Collocator. oportet habere licentiam a ministro provinciali.

Notandum est etiam circa predicta quod superior qui debet dare prefatam licentiam debet esse platus ppa? fratris cui datur: quod debet examinare an sit illi? maturitatis quia declaratio seu concessio requirit. Et ad hoc est opus quod agnoscat illi? Unde frater qui se reperit ubi non habet superiorem ppa? non potest licentiam per prelatum monasterii ubi tunc se reperit: etiam si sit minister provincialis: cum non sit prelatus suus. Verumtamen si frater habet licentiam sui proprii superioris ad hoc non esset necesse petere illam a prelado monasterii vel provinciali ubi pro tunc est: quod sicut non potest illam concedere: ita nec amovere: cum non sit prelatus suus: quous tamen de facto possit illam impedire. Ideo con. dicitur in declarationibus regulis illis quibus a suis superioribus et non absolute a superioribus? Et omnibus supradictis ellicuntur sequentia. Et primum: quod generalis et provinciales (habita causa rationabili) possint dare licentiam suis subditis ut accedant ad loca exteriora monasteriorum quarumcumque monialium. Alterum quod prelati inferiores provinciales puta sint guardiani et custodes et habent eadem auctoritatem et facultatem per monasteria sancte Clare: ac sancti Difici. Et in casibus sequentibus per quibuslibet monasteriis. scilicet pro visitandis reliquis: et tempore stationum ac processuum generalium: et ad ecclesias monialium: et ad habitationem fratrum deputatorum obsequiis illarum: et per predicationem faciendam: et elemosinam petendam: puta supra dictum est. Itaque inferiores prelati habent minus quam provinciales quod nequeunt licentiarum suos subditos per visitationibus nec aliis causis ultra superius expressas nisi ad monasteria sancte Clare: et sancti Difici: ut dictum est. Qui ergo quo ad omnia voluerint habere facultatem: opus quod a provincialibus eis committatur. Licet autem supradicta concessa sint per provisiones apostolicas: nihilominus aliqui committunt maiorem auctoritatem prelati inferioribus: vel mittunt aut in totum auferunt per constitutiones generales seu provinciales: vel precepto superiorum. Quo casu illud debet observari: non curando de concessionibus prefatis. Et de illis autem que concessa vel limitata sunt circa hoc in capitulis generalibus celebratis florentiaci. Medie. Burdegaliacae Burgis: et Assisii: non curamus hic dicere: quia illa transferunt sicut et constitutiones ubi continentur. Solum dico quod statim aliquo statuto suspensio auctoritatis in hoc casu concessit prelati inferioribus provincialis: non est opus inquirere qualiter vel quando seu qua auctoritate possint licentiarum suos subditos per accessum ad loca exteriora monasteriorum monialium: cum totaliter sit eis ablata potestas per prefatum statutum: nisi provincialis aut generalis super hoc fecerint eis novam commissionem seu concessionem. Solum generalis et provinciales habent auctoritatem apostolicam ad supra dicta: ut dictum est.

Indem quo ad predicta solet queri an prelati habentes auctoritatem licentiam ad suos subditos in casu supradictorum possint etiam licentiarum seipsum vel suam personam ad idem? Solutio huius questionis dependet ex solutione alterius questionis universalis. scilicet. Si ea quod prelati possunt facere erga subditos suos: possint similiter facere erga seipsum? Verbi gratia. Potest dispensare cum eis: potest illos absolvere: potest illos licentiarum ut accedant ad loca exteriora monasteriorum monialium et c. si poterit his uti erga seipsum absque auctoritate alia seu licentia sui superioris? Ad hoc respondent Abbates in c. de simonia. et Joannes de inola. et Joannes de ligna in Clemen. Attendentes de statu regum quod si promissio est fienda per abbatem: ut quod mandatur vel committitur ipsi abbati ut possit absolvere in quoslibet suos: tunc ipse

Questio nov.
tabilis.

Accedere ad monasteria monialiu. Fo. xviii.

nonco. apprehenditur. Si autem prouiso est per alium sciendatunc appellatio-
ne monachorum in comprehenditur abbas. Et pote si papa concedat q mona-
chi possint tali die absolui plenarie et tunc comprehenditur abbas. Et in c. Ma-
gus. de voto. dicit idem abbas: q epus et similes prelati non possunt dispensa-
re in votis a se emissis: sicut possunt dispensare in subditorum votis. Et petr' de
palude in. 4. di. 38. dicit. Scien. i. est q nullus est iudex in sua causa nec superior
sibi ipso. Idcirco qd nemo secum dispensare potest nisi propter defectum iupe-
rioris: quia ubi mora est periculum allatura: dilatio spernenda est. Unde nec
episcopus secum sed confessor eius in omni casu: quo ipe epus cum suo inferiori
ra pot' dispensare. Et hoc q conceditur sibi per capit. si. de pen. et rem. Sed
papa potest seca dispensare sicut cum alijs: quia superiorem no habet cuius au-
toritate vti possit. Sed melius est q iuo commissi comitatur: qui auctoritate dei
ipsum absoluit eo ipso q in confessorum ab eo electus est et c. Nullus autem infe-
rior secum dispensare potest nisi ius sibi concedat: sicut constitutiones aliquorum
religiosorum dant prelati q vtantur dispensationibus sicut ceteri fratres. Et ma-
gister Gendelmus qui perrexit opus Sabuctis iuper. 4. sententiam reicit p'fatus
dicam paludentis: et concludit dicens. Unde nec papa nec epus seculi dispensa-
re potest sed per sui confessorum. In his vero q sunt iuris positum: quo solutus
est legibus. no eget papa dispensatione. Et probatur idem a simili. Notum est q
epi et superiores prelati possunt dare licentia subditis suis vt coherantur cum ma-
luerint. Sed qui non poterant hoc facere erga seipos: contulit eis privilegium
ut: vt ipsi et alij prelati immediate subiecti pape: put sint generales ordinum:
possint eligere confessorem que maluerint. in. c. si. de pen. et rem. Et item no-
stris provincia ibas ministris et custodibus: ac eorum vices gerentibus concessum
est per quoda privilegium vt possint absolvere fratres suos excommunicatos: et dispen-
sare in certis irregularitatibus. Et q visum est no sufficere illud p'iorum platorum
honorabilis est alia coeclisior: vt sibi facere possint cu eis confessor per ipos ele-
cat: put habetur in mari magno. fo. 56. tracta. 2. et fo. 140. Et Othensis loquens
de prelati religiosi: et habentibus cura animarum: sicut reicit abbas in. c. Lon-
querente. de offi. ordi. ponit sequentia. Lascant tibi abbates: et canonici eccliar
cathedralium: que immediate subiunt epo: vel alij superiori: vt ad eum recurrat
in confessionibus: nam ab alio non possunt absolui: cum a iudice non sit: abso-
lutio facta non teneat. c. Omnis. de pen. et rem. Dicit tamen dicens Othensis
q non vult dare illos qui hoc bacrenis non seruauerunt: si mortui sunt: sed re-
linquit eos diuino iudicio. Et florentinus dicit q licet Othensis et Guillelmus
dicant q cu est de more alicuius ecclie vt vnus sacerdos audiat alium sacerdo-
tem et absoluat: epus hoc sciens fieri coheret tollerari: pot fieri: q eo ipso presumi-
tur tacite approbare et licentia dare. Non videtur (dicit p'fatus florentinus) ista
opinio multum iurari: post Othensem et Guillelmum declarati est per ius nouum in
c. Si epus. de pen. et rem. lib. 6. q nulla consuetudine pot' introduci vt aliquis
preter ius superioris licentiam possit coheret et absolui. Et ite sicut nemo potest
generare seipsum: nec regenerare. vt in. c. debitum. de baptismo. Et item inter
dantem et recipientem debet esse distinctio. Et loquendo in particulari in no-
stro proposito quod est dare licentiam pro cuncto ad loca exteriora monasteri-
orum monialiu: apparet clarius q prelati nequeat accedere ad huiusmodi lo-
ca sine licentia sui superioris: quia cum in hoc requiratur examinatio legiti-

Accedere ad monasteria monialium.

me causet ac maturitatis religionis persone: nullusq; debeat esse iudex in his que suam personā tangunt: requiritur determinatio superioris: qui hoc indicet: ac in eo dispenset. ¶ Si autem dicatur q; consuetudo est in contrariū: pōt respēderi q; in multis alijs illicitis ⁊ iuri cōtrarijs accidit idē: sed non ppter hoc excusantur in consciētia contrariū faciētes. Circa quod dicit prefatus Gendelinus in. 4. di. 38. Et quo prelati sepe numero dissimulant in positivis cōstitutionib⁹: ergo ubi non est data certa forma: ⁊ modus dispensandi de iure scripto: sufficit cū sciunt suis legibus passim cōtrairē: ⁊ non cōtradict: nec reclamāt verbo aut facto: cū tamē libere cōtradicare possint: sūm Personē in regulis moralibus. Sed h̄ hoc procedat de abolitione legū suarum positivarū: non tñ binōi nō correctio transgressionis votū: aut dissimulatio nuda sufficit in foro conscientie ad relaxandum votum: si est adhuc obligatoriu. ¶ Hic. n. opus est prelatū vti iure suo: ⁊ ex auctoritate dispensare: ⁊ de hoc certiozem reddi dispensatū: si vult esse tutus. Secus de suis constitutionibus: q; possunt nō observate abrogari: ⁊ pōt fieri pscriptio. hec ille. ¶ Ex predictis patet clare non sequi q; aliquis possit dispensare secū aut facere erga seipm: quod pōt erga subditos suos: immo remanet optime pbatū. Quid ergo dicendū? Respōdetur q; deberet prouideri in hoc per cōcessionē apostolicam: quia cōcederetur q; quilibet p̄latus posset dispensari ⁊ puideri seu licentiarī in binōi calū: ⁊ similibus per cōfessōrē electū ab ipō: in oib⁹ q; ipse posset dispensare ac puidere circa subditos suos. Interim autē q; talis cōcessio nō haberetur: oporteret q; capitulū generale per suā cōstitutionē istud declararet: atq; concederet. Sed adhuc tunc remaneret generalis absq; p̄uisione: p quo non potest excusari licentia ap̄lica. ¶ Si autē q̄ratur: cū nunc non habeatur p̄uio ap̄lica: nec capituli generalis: qualiter in hoc se habeāt prelati? Respōdetur q; inferiores prouinciales: vt custodes ⁊ guardiani: debent puideri in hoc de auctoritate sui prouincialis: pro quo data est forma: eorū. s. q; debent petere: ⁊ necesse habent obtinere: in speculo fratru m̄ino. fo. 24. col. 2. Et oportet q; in hoc sint premoniti: seu auisati: vt dici solet: quatenus sine scrupulo pcedāt in reb⁹ suis. ¶ Prouinciales vero attendant suā cōmissionem: quā generalis dat eis: videantq; vtrū prefata facultas contineatur ibi: vt cōprehendatur in cōtētis ibidem. Generalis autē forte posset iurari de. c. si. de peni. ⁊ remi. quod caplm licet solū loquatur in confessione: videtur posse etiā intelligi in dispensatione: put aliqui doctores dicunt. Et idem in alijs: q; sunt annexa istis. Et hoc q; sunt excepti: ⁊ prelati immediati pape. Iste m. tres cōditiones debent cōcurrere in inferiorib⁹ epis: vt privilegio dicti. c. vti possint ⁊ gaudere: put cōiter canoniste intelligunt. Et q̄m alijs p̄latis: vt sunt prouinciales: custodes: ⁊ guardiani: deff. cit vna predictarū conditionum. s. esse immediatos papem non conceditur eis aliquid per supradictū caplm si. licet aliter senserit cōpōsitor margarite. ¶ Verum est tñ q; q̄sum ad accedēdū ad loca exteriora monasteriorū monialiu: generalis et prouinciales non obfatiūbus supradictis poterūt accedere in monasterijs monialiu sue gubernationi subiectis: quia ipsi sunt visitatores illorū: habita tamen necessitate: seu aliqua rationabili causa suum officiū tangens. Atq; pro monasterijs sue gubernationi non subiectis: erit necessaria licentia: vt supradictum est. Si autē alicui visum fuerit q; ista sit scrupulosa nouitas: attribuat culpā fundamentis superius adductis: q; clarissime hoc dicunt ⁊ probant. Vel si inuenierit solutionem supradictorum fundamentorum: vel vnde dissoluat quod cuiusmodi fundamenta probant: potueritq; fundare

contrarium: sequatur illud.

Ceterum ista q̄ reliqua in hac materia superius posita: qui latius voluerit viderereperiet optime posita in tractatu Clipeus sacrarū monialūz denominato: per Reuerēdū ac doctissimū patrē bone memorie fratrem Joannem de argumentis editum.

Alienatio bonorum.

Concilium. Constantiense statuit q̄ generalis fratrum in-
possit tollere quasq̄q̄ sup̄fluitates siue sint
in reb⁹ mobilib⁹ vel immobilib⁹: q̄ntū fieri poterit bono modo:
habito semper cōsilio maiōrū & discretōrū. Ac eligendo (si op⁹
fuerit) aliquas personas q̄ ipsas sup̄fluitates: auctoritate di-
cti cōcilij vedāre cōmutet aut alias in operib⁹ conuentuum cō-
uertant. S. fo. 26. Et ff. o. 110. conce. 236.

Martinus. Statuit vt res oblatas: donatas: aut in vltima voluntate re-
lictas ordinis fratrum minorum vel fratrib⁹ eiusdem ordi-
nis: quarum pp̄ietas & dominū nullo medio spectat ad romanā ecclēsiā: pos-
sit pcurator vel syndicus auctoritate sedis apostolice deputatus res ip̄as & re-
rum predictarū precium nōle ip̄ius ecclēie recipere: & in fratrum ip̄orū vtilitates
(put eis licet ex regula vel declaratione regule) cōuertere: sicut & quando a gene-
rali vel prouinciali in puincia sua extiterint requisiti. Ac similiter q̄ idem syndi-
ci vel pcuratores possint petere: erigere: recipere & alienare predicta. Circa que &
alia plura: plenam & liberam concessit facultatem. S. fo. 129. conce. 290.

Syndicus.

Certe verbi alienare in prefata concessione positi: videtur q̄ syndicus vel pcurator sedis apostolice fratrib⁹ minoribus deputatus potest vendere illa que aliquo tempore fuerunt in vsu ordinis seu fratrum et postea vñr sup̄flua vel min⁹ vtilia q̄ alia quibus fratres huiusmodi indigent: accedente tñ licentiā ministroū generalis seu prouincialis. Ac similiter videtur q̄ possit idem syndicus vel pcurator res prefatas impignorare pro aliquo mutuo habēdo ad necessitates fratrum subleuandas. Cfratres tñ predicti sicut nequeunt alienare: nec vendere: q̄ sunt actus pp̄ietatis: sic etiā non possunt impignorare res suo vsui concessas: presertim q̄ Nicolai. i. in declaratione regule q̄ incipit. Exijt qui seminat. S. Ceterum: dicit sic. Dicimus inprimis: q̄ fratres ip̄a mutuis contrabendis abstinēant: cū eis mutuum contrabere: ip̄oam statu cōsiderato: non liceat. Et infra S. Quia vero. ait idem. Quia vero dominū librorum & aliorū mobilium quib⁹ tam ordo q̄ fratres vñantur (que tamen non sint dominij aliorū) ad ecclēsiā romanā specialiter spectare dignoscitur: que libros & mobilia interduz contigit seu expedit vendi: vel etiā cōmutari: fratrum vtilitatibus & cōm cōscientijs puidere volentes: eadē auctoritate concedimus: vt cōmutatio talium rerum: et ad eas res quarum vsus fratrib⁹ liceat habere: de generalis & prouincialis ministro rum in suis administrationibus conuinctim vel diuinitim auctoritate procedat. Quibus etiam de dispositione vsus talium rerum concedimus ordinare. Si vero res huiusmodi estimato precio vendi contingat: cū fratrib⁹ ip̄is per se vel per alium recipere pecuniam (regula prohibente) non liceat: ordinamus & volumus q̄ talis pecunia seu precium recipiatur & expendatur in rem licitam cuius vsus fratrib⁹ licet habere per procuratorem a prefata sede deputandum: iuxta

Collector.

Alienatio bonorum.

modum in superioribus necessitatibus preteritis et ingruentibus ordinatum.
Idee Nicolai.

Ex iure cōi.

Clemens. 1. monasteriorum et aliarum administrationum regularium dispensationis occurrere volens: ppetuo prohibuit edicto ne quis religiosus monasterio, prioratus ecclesie seu administrationis cuius precidens: iura redditus: aut possessiones eiusdem: alicui ad vitam eius: seu aliud certum tempus: pecunia etiam inde recepta: quous modo concedat: nisi necessitas aut utilitas monasterii prioratus: ecclesie: aut administrationis huiusmodi hoc exposcat: conventus: si autem non habeat: prelati proprii assensu ad hoc nihilominus accedente. Si quis autem contrafecerit: penam suspensionis ab officio eo ipso incurrat: nec ex concessione ipsius recipiendi ius aliquod acquiratur. Verum premissa ad locationes: vel etiam reddituum aut fructuum venditiones ad tempus modicum faciendas declaravit non extendi. Habetur in Clementina Ad monasteriorum: de rebus ecclesie non alienandis.

Ex iure cōi.

Paulus. 2. protulit excommunicationis sententiam in eos qui bona ecclesiastica quecumque alienant: vel pactus per quod ipsorum dominium transferunt faciunt concessionem: hypothecam: locationem et conductionem ultra triennium: necnon in fondationem vel contractum emphyteoticum (preterquam in casibus a iure permixtis) aut de rebus et bonis in emphyteosin ab antiquo concedi solitis: et tunc ecclesiarum evidenti utilitate: ac de fructibus et bonis que servando servari non possunt pro instantis temporis exigentia. Et similem sententiam protulit in eos qui bona sic alienata recipiunt. Alienationemque ipsam nullius voluit esse momenti. Habetur in extragagati. Ambicioso.

Pro monia
lib. 2. s. Clare

Leo 10. concessit licentiam et facultatem abbatibus et monialibus sancte Clare ultra montanis sub obia fratrum minorum regularis observantie existentibus: ut de consensu ministrorum provincialium: ac maioris partis conventuum: possint bona suorum monasteriorum (cuiuscunque annui valoris et qualitatis fuerint) pro aliis immobilibus et stabilibus bonis et annis redditibus et vassallis: in evidentem utilitatem eorundem monasteriorum permutare: censualiter: et ex precio illorum alia bona eisdem monasteriis utiliora emanant: non obstantibus quibuscunque in contrarium facientibus. B. ff. 43. conce. 138.

Pro monia
lib. 2. s. Clare
et tertiaris.

Eodem Leo concessit abbatibus et monialibus sancte Clare ac tertiaris: ut pro emergentibus necessitatibus et evidentibus utilitatibus conventuum et monasteriorum suorum: possint vendi et alienari: ac permutari quibet bona immobilia dictorum monasteriorum: de licentia tamen et consensu generalis aut provincialium ministrorum et duarum partium conventuum: domorum et monasteriorum quorum dicta bona fuerint. Et si similiter quod de consensu maioris partis caritatis: etiam ultra triennium locare (ultimis testatorum voluntatibus non obstantibus) dummodo id in conventuum locorum et monasteriorum ipsorum evidentem utilitatem (habita diligenti informatione a duobus vel tribus viris locorum in quibus bona talia consistunt) cedere dignoscatur. Super quo consentias prelatorum et predictorum bonorum virorum onerat. B. ff. 53. conce. 152.
C. 3. Leo fecit aliam concessionem circa materiam Alienationis: que habetur in dictione Bona. §. ultimo.

Clemens. 7. extendit ad ordinem nostrum regularis observantie supra positam Leonis concessionem. §. 2. dummodo recipiende

Altare. Appellare. fo. xx.

pecunie in domorum nostrarum reparationem: et earundem necessitates con-
tinentur: prout patet per breue eiusdem Clementis datum die septimo Martii.
1524.

Altare.

Honorius. 3. concessit fratribus minoribus ut possint su-
per altari portatili missas celebrare absque vlti-
ora licentia prelatorum ecclesie: seu ordinariorum. b. ffo. 83. con-
cessione. 242. et conce. 243.

Honorius. 4. concessit: ut si diocesani requisiti a fratribus minoribus
debita humilitate: noluerint in ecclesijs eorum primarium
lapideum ponere: ac ecclesias vel oratoria et altaria sua consecrare: vel id facere
ultra quatuor menses dimiserint: possint predicti fratres per quoscunque volue-
rint episcopos (gratiam et communionem apostolicę sedis habentes) premissa
recipere. B. fo. 17. Et ffo. 101. conce. 12.

2
Edificare.
Consecrare.

Clementis. 4. concessit quod in locis ubi fratres degunt: possint habere ora-
toria: et alia divina officia celebrare: ac etiam ecclesiastica recipere sacramenta. B.
fo. 16. Et ffo. 140. conce. 33.

3
Celebrare di-
vina.

Adverte quod supradicta concessio impetrata est quando fratres non habebant
ecclesiam in aliquo loco.

Collector.

Sixtus. 4. concessit eisdem fratribus: ut non solum in oratorijs et locis
quibus degunt: sed etiam in quovis alio loco congruenti et bo-
neto: possint super altari portatili: missas libere et licite celebrare. B. fo. 59. Et
ffo. 143. conce. 344.

4
Missas.

Idem Sixtus concessit quedam alia pertinentia ad altaria. Et hec habentur
infra in dictione Benedicere in. 8. 5. 7. 6.

Alexander. 6. fecit quandam concessionem circa hanc materiam que
dabatur in dictione Adiffa. 1. 8. 7.

5
Celebrare.

Idem Alexander concessit ut fratres minores possint sine aliquo scrupulo ali-
cuius censure: mutere reliquias extra urbem Romanam pro consecratione altarium:
et lapides cuiuscunque generis: tunc consecratos: siue non. o. ffo. 70. concessione.
174. Et ffo. 99. conce. 357.

7
Reliquias.
Consecrare

Citra omnia predicta: vide nonnulla alia pertinentia ad altaria: infra in dictio-
ne Benedicere. 8. 12. 7. 13.

Collector.

Appellare.

Bonifacius. 8. statuit ut ad correctiones et punitiones fra-
trum ordinis minorum delinquentium in-
figendas: prelati ordinis eiusdem: rimulis et a picibus iuris
positis: libere procedere valeant: secundum consuetudines
approbatas: et generalia facta et fienda ipsius ordinis instituta.
Et quod predictis fratribus non liceat ab eisdem correctionibus ali-
quatenus appellare: penam tamen in hoc deliberatione et maturitate debita ob-
servatis. B. fo. 125. Et ffo. 202. conce. 499.

1
Correctio.

Appellare. Apostate ab ordine.

Pius. ^{2.} prohibuit ne aliqua persona cuiuscunque status gradus ordinis vel conditionis quicunque ecclesie aut sublimis ecclesie officio seculari sive fuerit dignitatis: audeat quouis quicunque colore ab ordinationibus: sententis sive mandatis apud appellationem interponere: sub excommunicationis pena ipso facto incurrenda: aqua nisi per romanum pontificem: et in mortis articulo absolui non possit. b. sso. 138. conce. 551.

Collector. Circa materiam appellationis adverte qd Sixtus. 4. concessit qd generalis fratrum Carmelitarum: ac etiam Augustinensium. possit exercere suum officium reiecta quavis suorum subditorum appellatio: prout habetur late infra in dictione Generalis. §. 11. et 12.

Iulius. ^{2.} phibuit sub excommunicationis pena fratribus et sororibus ordinis predicatorum ne a mandatis et ordinationibus prelatorum dicti ordinis appellare valeant. Iudicibus vero quancunque curiarum sub prefata pena districte inbibuit: ne appellatores huiusmodi recipere: aut illas cognoscere quocumque modo presumant: decernens irritum et inane quidquid secus attentari contigerit. b. sso. 121. conce. 551.

Apostate ab ordine.

Distinctio materie apostatarum ab ordine.

Collector. **Sciendum** est qd circa fratres apostatantes ab ordine seu a religione: sunt multa et varia statuta et ordinata per plures summos pontifices. Et istorum aliqua pertinent ad excommunicationem et alias penas quas huiusmodi fratres incurrunt: seu que contra eos possunt per prelatos inferri. Hec autem continentur infra in omnibus. §. ubi in margine est posita hec dictio Excommunicatio. Alia pertinent ad eorundem apostatarum reductionem et correctionem. Et hec habentur infra ubique in margine ponitur hec dictio. Correctio. Ad omnia vero spectant ad formam et modum licentiam aut eiciendi tales fratres: vel alios conformes ab ordine. Ista autem habentur etiam infra in omnibus. §. qui in margine habent sequentes dictiones. s. Eiecti ab ordine: vel Licentiarum fratres.

Regorius. ^{2.} statuit qd post factam professionem: nullus fratrum ordinis minorum audeat relinquere predictum ordinem: nec relinquere sit licitum alicui retinere: sub excommunicationis pena per prelatos in tales fratres infligenda. b. sso. 201. conce. 493.

Innocentius. ^{4.} phibuit districte: ne egressi ab ordine nostro proprio suo motu: aut expulsi propriis culpis et demeritis: presumant predicare: aut docere: vel confessiones audire (nisi de licentia pape aut prelatorum nostrorum) ad alium transferre ordinem. Et voluit qd si forte contra huiusmodi prohibitionem aliquid attentauerint: possint generalis et provinciales ordinis: in illos excommunicationis sententiam promulgare. b. sso. 36. Et sso. 120. conce. 271. De hoc vide infra. §. 11.

Idem. Innocentius precepit omnibus ecclesiarum prelatibus: ut omnino eiciant fratres minores discedentes ab ordine post professionem: presertim si sint excommunicatione notati. Ac qd illos (cum requisiti fuerint a ministris et custodibus) denuntiari faciant fore excommunicatos: ut cum demum se cognoverint inter boves humano carere solatio: ad ordinem suum et ad reddendum deo votum quod in eius susceptione deuoverant: reuertantur. b. sso. 37. Et sso. 121. conce. 267.

Apostatate ab ordine.

So. xxi.

CYDEAD Innocentius decreuit: q̄ retinentes fratres minores sine licentia recedentes: sint ipso facto excommunicati. b. ffo. 260. conce. 651.

Excoicatio.

CYDEAD Innocentius cōcessit: q̄ generalis et provincialis ministri ac custodes et ceteri fratres ordinis minorum possint apostatas et insolentes dicti ordinis excoicare: ligare: capere: et carceri mancipare: si videbitur expedire. B. fo. 37. Et ffo. 121. conce. 264.

Excoicatio.
Correctio.

Alexander. 4. precepit in virtute sancte obedientie: ac disricte inibuit quibuscunq̄ prelatis superioribus fratrum mino. ne aliquib⁹ fratribus dicti ordinis asserentibus se non posse ipsius ordinis observantias sustinere: concedant licentiā transeundi ad ordinem sancti Benedicti vel cartusien sum: nisi sub ea conditione: q̄ in ordine ad quez licentiant⁹ debeant permanere. Quod si contra fecerint se transeundo ad minorem seu minus strictū ordinem: vel (quod absit) ad seculum revertantur: voluit dictus pontifex q̄ prefati prelati possint circa tales rigorem ordinis exercere. Ac insuper decrevit ut quidquid circa concessionem huiusmodi licentie secus factum fuerit irritum sit et inane. b. fo. 26. Et ffo. 28. conce. 22.

Prohibitio

Licentiarē fratres.

Clemens. 4. inibuit ne quis post professionem in ordine nostro factā: sine generalis vel provincialis sui licentia discedat ab ipso ordine: ac q̄ discedentem absq̄ cautione litterarum: id est licentia in scriptis: alteri huiusmodi prelatorū: preterit alicuius privilegij apostolice sedis: nullus audeat retinere. Quod si forte retinere presumpserit: possint generales et provinciales ministri dūtarat contra ipsos fratres discedentes sententiam excoicationis promulgare. B. fo. 57. Et ffo. 141. conce. 327. Et ffo. 83. conce. 244.

Prohibitio

Licentiarē fratres.

Excoicatio.

Notandum: q̄ in mari magno fratrum predicatorum conceditur supradicta facultas: non solum generali et provincialibus: sed etiam singulis prioribus conventuū et eorū vicariis. Et ideo rōne cōicationis privilegiorū: poterūt gaudere huiusmodi facultate respectu fr̄m mī. guardiani: ac etiā eorū vicarij: q̄ndo. s. sunt p̄fides: do morū fr̄m: mortuū vel amoto guardiano. Et s̄ sit intelligēdū est q̄cūq̄ sit mētio de vicariis. Additur etiā in prefato mari magno predicatorum: q̄ detinentes fratres discedentes: secum vel in monasterijs aut ecclesijs suis: nisi eos eiecerint postq̄ eis denunciatum fuerit: sint excommunicati. B. ffo. 237. conce. 554.

Collector.

Pro guar.
dianis et vicariis eorum.

Excoicatio.

Atende insuper circa prefatā: q̄ in mari magno fratrum Larmularum additur quedam magna clausula. s. q̄ possint prelati ordinis promulgare sententiā in retinentes fratres discedentes seu apostatas: siue tales retinentes sint laici vel clerici. Et hec est valde magna auctoritas concessa prelatis ordinis. Et credo q̄ alibi non inveniantur similis. B. ffo. 183. conce. 452.

Collector.

Mora.

CYDEAD Clemens statuit: q̄ si aliqui de fratribus predicti ordinis: post obtentam licentiā a sede apostolica seu a prelatis eiusdem ordinis: ad religionem aliam transeundi: infra duos vel tres menses se ad aliam religionem sue salutis congruam non contulerint: et ipsius non susceperint habitū regularem: licitum sit generali et provincialibus ministris ac vices eorum gerentibus: contra ipsos tanq̄ contra alios predicti ordinis apostatas procedere s̄m quod honestati ipsius ordinis viderint expedire. B. fo. 57. Et ffo. 142. conce. 328.

Excoicatio.

Quod ad supradictam concessionem est notandū: q̄ in mari magno fratrum predicatorum conceditur: q̄ non solum generalis et provinciales ac eorū vices

Collector.

Apostate ab ordine.

- Prio guar-** gerentes possint procedere contra fratres supradictos: verum etiam singuli prio-
dia, et vica. res et eorum vices gerentes. Ac per consequens virtute communicationis pri-
uilegiorum: poterunt similiter facere guardiam fratrum minorum et qui ipsorum
vices habuerunt. **B. fo. 238. conce. 555.**
- 10**
Correctio. **C** In mari magno concessit generaliter provincialibus ministris: ut possint apo-
statas dicti ordinis excommunicare: capere: ligare: incarcerare: et alias subdere ri-
gori disciplinæ tam per seipsos quam etiam per alios. Et hoc in quocumque habitu eos
contigerit reperiri: inuocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. **B.**
fo. 58. Et ff. 141. conce. 329.
- Collector.** **C** In mari magno fratrum Carmelitarum in. 5. Apostatas quocumque vestri ordinis
Mora. et additur: quod prefati fratres apostate possint capi et incarcerari et in quocumque
loco etiam si in curia romana inueniri eos contigerit: in qua sicut extra possint
prelati ordinis super suos subditos: ratione precessionis tam tacite quam expresse emul-
santur ordinari procedere. Et hec concessio credo quod non reperitur aubi. **B.**
ff. 186. conce. 470.
- 11**
Electi ab or- **C** In mari magno inibuit: ne fratres quos ab ordine pro suis culpis per ge-
dine. nerali vel provinciales ministros aut custodes expelli contigerit: vel qui egressi
Predicatio si fuerint proprio suo motu: predicare: confessiones audire seu docere presumant:
nisi ad alium ordinem in quo licite exerceantur huiusmodi officia: transferantur cum
prefata licentia. Et quod si forte contra huiusmodi inhibitionem aliquid super pre-
missis temere attentare presumpserint: ministri et custodes: ac eorum vicarii: in
illos quos infra fines suarum provinciarum et custodiarum iuxta consuetudinem
dicti ordinis distractos inuenerint: ita presumptores: monitione premissa: au-
thoritate apostolica: excommunicationis sententiam valeat promulgare. **B. fo. 58.**
Et ff. 141. conce. 330.
- Collector.** **C** Attende quod in mari magno fratrum Carmelitarum: auctoritas in concessione
immediate supraposita contenta: extenditur etiam ad priores locales et eorum vi-
carios. **B. ff. 186. conce. 471.** Ac similiter in mari magno fratrum predicatorum
conceditur prefata auctoritas singulis prioribus conventualibus et eorum vica-
riis. Ita quod semper participantur quo ad ista priores conventuales et eorum vica-
rii: nisi ubi expresse distinguit priores conventuales a provincialibus: quod tamē
nunc reperitur factum de guardanis et vicariis fratrum minorum. **B. ff. 238. con-
cessio. 557.**
- Prio guar-** **C** De vicariis Carmelitarum oportet inquirere quomodo se habeant in vfu:
dia, et vica. sicut iam scimus de vicariis predicatorum.
- 12**
Electi ab or- **C** In mari magno statuit: ut electos a predicto ordine vel egressos: qui a rece-
dine. ptione in eodem ordine (suis culpis exigentibus) se reddiderint indignos: et alij
Licentia re- fratres eiusdem ordinis: quod rationabili causa ad quoscumque ordines approbatos
fratres. (per quos ad beati Augustini prelatorum et hospitalariorum ac aliorum religiosorum
arma portantium) ad vitandam occasionem euagandi transire voluerint: ge-
neralis et provinciales ministri cum suis testimonialibus litteris: auctoritate apo-
stolica: liberam habeant licentiandi facultatem. Et districte inibet ne tales ad
alium ordinem aliter transire vel aliqui eos recipere seu retinere presumant absque
licentia speciali sedis apostolice faciente de hoc plenam mentionem, **B. fo. 58.**
Et ff. 141. conce. 30. et 31.

Nicolaus.

4. statuit et ordinavit: ut fratres ordinis minorum qui post professionem ab eis in ipso ordine factam: ad quoscunque ordines petita vel non petita: obtenta vel non obtenta a suis superioribus licetia: immediate seu per alium vel alios ordines mediate transierint: vel etiam extra illos ad nullam omnino administrationem vel officii curam animarum habentem: nec etiam ad aliquam dignitatem: vel prelaturam: seu personatum: quoquo modo possint assumi: ab eis apostolice sedis speciali licentia: per ipsius sedis patentes litteras concessa: facientes plenam certam et determinatam de statuto: et ordinatione huiusmodi mentionem: decernens irritum et inane quidquid secus fuerit attemptatum. B. fo. 28. Et ff. de illi. conce. 239.

Bonifacius

8. concessit prelati ordinis minorum ut apostatas et insolentes dicti ordinis nisi huiusmodi prelatorum salubribus monitis acquiescant et communicare: capere: ligare: et carceri tradere (si videbitur expedire) possint et valeant ut habet in constitutionibus: seu statutis ordinis generalibus in c. de correctione delinquentium.

Martinus.

5. statuit: ut nullus religiosus ex quibuscunque ordinibus mendicantium: cuiuscunque status: conditionis vel religionis cri-
 13
 stat quoque modocumque vel qualitercumque possit vel debeat virtute cuiuscunque licentia aut indulti apostolici in genere vel in specie: ab ordinibus huiusmodi mendicantium ad monasticos ordines transferri nec admitti aut recipi (ordine Cartusienium dumtaxat excepto) sub pena excommunicationis: in quam tam recipientes quam recepti ipso facto incurrant: et a qua a nemine nisi a romano pontifice duntaxat (preterquam in mortis articulo) excommunicati huiusmodi absolutionis beneficium possint quomodolibet obtinere. B. fo. 88. Et ff. de illi. conce. 400.

Eugenius.

4. et 12. Diu. s. 2. statuerunt quod si quis prelatorum vel fratrum minorum tam conventualium quam de observantia nuncupatorum aliquem fratrem fugitivum seu apostatam receperit: ab officio cui preest suspensus et ad actus legitimos exercendos inhabilis fiat eo ipso. Et quod huiusmodi frater fugitivus a suo prelato ubicumque repetiatur per crimine et lenitate aut alia sine fuge causa: corrigi et puniri possit. Ac quod si postquam punitus et correctus fuerit recedere voluerit: petere debeat licentiam: prout alias ordinatum est. Nec de cetero a quovis fratrum de observantia repeti possit: nisi forte consiterit eum ad frugem melioris vite redire voluisse. Et decreverunt insuper: quod si quis prelatus vel frater predictorum: super restitutione fugitivorum huiusmodi requisitus: illa facere noluerit: in suspensionis et inhabilitatis predictae sententiam incidat eo ipso. B. fo. 6. Et ff. de illi. conce. 197.

Circa hoc videatur infra. §. sequenti. Et oportet examinare et verificare verum per bullam unionis et concordie a Leone. 10. factam sint sublatus iste pene.

Pius.

2. statuit quod preterea cuiusvis licentie aut concessione etiam per ipsum et sedem apostolicam generaliter vel specialiter cuiuscunque sub qua cumque forma vel expressione verborum date: etiam si talis fuerit quod de eius tenore et nomine et specialis: specifica et expressa mentio habenda fuerit: nullus prelati aut conventus vel singularis persona: tam ecclesiastica quam mundana recipiat aut recipere faciat: audeat vel presumat aliquem de fratribus minorum observantie recedente ab aliquo conventu siue loco: nisi ipse frater de licentia sui superioris prelati in scriptis concessa et facta recesserit. In qua de loco unde recesserit: et

Apostata re ab ordine.

de persona sine loco ad quē accedere voluerit: specialis et expressa mentio fiat: decernens irritum et inane quicquid secus factum vel attentatum fuerit. B. fo. 27. Et ff. iii. conce. 278.

13
Ex priuile.
fratrum carme-
litum.

CONDEAD. Idem fecit quandam copiosam prouisionem contra omnes principes et duces ac alios magnates fauentes apostatis et alijs fratribus inobediētibz ordinis Carmelitarum: mandans procedere contra ipsos per ceteras ecclesiasticas et inuocationem brachij secularis. B. fo. 91. Et ff. 172. conce. 404.

Correctio,
Mora.

CONDEAD. Idem concessit generali et alijs prelatiis inferioribus ordinis Carmelitarum predicti: vt omnes et singulos apostatas: criminosos: incorrigibiles aut delinquentes fratres eiusdem ordinis: quos iuxta ordinis instituta et consuetudines: comode punire nequiverint: non solum penis in statutis ordinis contentis: sed etiam (si eorum demerita et excessus id exegerint) arcionibus penis possint illos: tam per se q̃ per locorum ordinarios et eorum officiales seu alios ministros capere: et carcerali custodie mancipare: ac torquere et torqueri facere et punire. Ita tamen q̃ si eorumdem fratrum excessus a deo graues et enormes fuerint: q̃ illorum occasione questionibus subdi debeant vel tormentis (citra tamē ultimi suplicij: mutilationisq̃ membrorum penas) q̃stionibus huiusmodi subijci nequeant vel torqueri: nisi cum duorum ex fratribus antiquioribus dicti ordinis: ad hoc per superiores deputatorū presentia et assensu. B. fo. 92. Et ff. 175. concessione. 409.

20
Recipere.

Pro fratribz
obseruantijs
et conuentuali-
bus.

Paulus. 2. statuit q̃ fratres mī. conuentuales nequeant recipere aliquos fratres de obser. transugas seu ad eos fugientes: nisi ostēderint litteras licentie a prelato suo per eos obtentas: in quibus contineatur nomē conuentus a quo recesserint: et illius ad quē remissi inuictiā sub preterito cuiuscunq̃ licentie super hoc ip̃is fratribz cōuentualibus eorūq̃ prelatiis ab apostolica sede cōcessi: quā quo ad hoc penitus renouauit: sed illos ad prelatos suos remittere teneantur. Et vice versa p̃buit ne fratres de obser. recipiant scandalosos et criminosos fratres conuentuales disciplinā ordinis subter fugientes: sed illos similiter ad prelatos suos remittere debeat: seruata tamē forma per Eugenū. 4. et Idm. 2. tradita. s̃ supra in concessione. 16. et. 17. Et voluit q̃ contrarietates et eis dantes consilium: auxilium vel fauorem: publice vel occulte: directe vel indirecte: cuiuscunq̃ status: gradus vel dignitatis fuerint in ordine: ex cōmunicatio- nis sententiam incurantia qua non possint nisi a romano pontifice (preter q̃ in articulo mortis) absolutionis beneficiū obtinere. B. fo. 9. Et ff. 94. cōce. 202.

Licentia re
fratres.

Excōcatio

Collector.

Considerandum est vtrum predictę prouisiones facere respectu fratrum obseruantium et conuentualium antiquitis: habeant hunc locum: quia in bulla cōcoz die per Leonem. 10. facta in eadem materia. s̃ receptionis conuentuum: aliter ordinatum est. Nam licet quoad receptionem fratrum. q̃ idem sit nunc et tunc: tamen non imponuntur pene antiquitatis sit relatio ad ip̃as. Idcirco op̃ esset circa hoc habere declarationem apostolicam vel iurisperitorum.

Sixtus. 4. prohibuit vt nulli fratrum Carmelitanorum post factam in domibus discedere. Discedentem vero absq̃ litterarum prelatorū dicti ordinis cautione: nullus audeat retinere. Et si quis forsan retinere ausus fuerit: licitus sit prelati eiusdem ordinis in ipsos fratres: et eos qui dictos fratres retinent clericos vel laicos regularem sententiam promulgare. B. ff. 183. conce. 452.

Adverte circa predicta: et nota maximam auctoritatem concessam prelatis fratrum tam contra fratres quam quo ad alias personas.

Collector.

Innocentius. 8. confirmavit litteras Sixti. 4. inferendo illas de verbo ad verbum in quibus statuitur quicunque frater minor regularis observantie absque licentia generalis vel provincialis sui presumpserit recedere ab eorum obedientia seu apostata recipi facto excommunicationis sententia ligatus sit. Quam sententiam voluit ut similiter incurrant recipientes huiusmodi fratres non obstantibus quibuscumque privilegiis et litteris apostolicis in genere vel in specie quibuslibet locis vel personis per sedem apostolicam concessis: et imposterum concedend. s. B. fo. 37. Et ff. 121. conce. 265.

Excôcacio,
Recipere,

Alexander. 6. edidit quandam bullam magnam in qua copiosissime et sufficientissime providit contra fratres apostatas aut exemptos vel ad alios ordines translatos absque licentia prelatorum ordinis et observantie nostre. Et quia longum foret explicare omnes clausulas in ea contentas: ideo sufficit remittere ad illam. B. fo. 14. Et ff. 98. conce. 209.

Iulius. 2. confirmavit litteras Alexandri. 6. immediate suprapositas: prohibentes fratres posse commorari extra domos sui ordinis: nec se de una provincia vel custodia ad aliam transferre: etiam pretextu litterarum apostolicarum. B. ff. 210. conce. 513.

Idem Iulius dum esset cardinalis et protector ordinis minorum: fecit auctoritate apostolica quandam processum contra fratres dicti ordinis de observantie transgressos se ad conventuales: vel alias quomodocumque recedentes ab obedientia observantie. Et quia huiusmodi processus multum valet in hac materia: ideo oportet illum videre ad longum. B. fo. 72. Et ff. 155. conce. 374.

Idem Iulius promulgavit sententiam excommunicationis contra fratres ordinis predicatorum discedentes ab ordine suo sine licentia suorum prelatorum: non obstante quocumque privilegio apostolico. In qua excommunicatione similiter incurrunt: detinentes huiusmodi fratres secum in suis monasteriis vel ecclesiis: nisi eos eiecerint postquam eis denunciatum fuerit. B. ff. 237. conce. 554.

26
Pro fribus
dicatorum
Excôcacio.

Idem Iulius precepit generali fratri Augustinensi in virtute sancte obedientie: ut fratres sui ordinis: cuiuscumque conditionis fuerint: qui ab obedientia erant aut habitu reliquerint: quacumque auctoritate id fecerint: nisi ad arctiorem regulam ubi actu observanter vivant transferant: vigore quarumcumque litterarum apostolicarum: etiam si protector ordinis illas viderit: et etiam si concedendas assenserit: eos ad ordinem et ad ordinis loca revocet: et bullas auferat: et habitum sacrilege relictum resumere cogat: inuocato si opus fuerit auxilio brachii secularis. Decrevit insuper motu proprio et ex certa scientia: ut fratres qui ab ordine recesserint: aut habitum reliquerint tunc vel imposterum: nisi post mandatum dicti generalis: infra dies octo mandato primo: ad obedientiam redierint: habitumque perpetuo gestandum resumpserint: excommunicationis late sententie penam incurrant: a qua absolvi nisi aut per summum pontificem: aut morte interveniente non possint. Voluit etiam et decrevit: eandem penam subire omnes qui illis auxilium: consilium aut sanctorum presterint. Ne decrevit irritum et inane quidquid super his a quocumque quavis causa sine scienter vel ignoranter contigerit attentari. B. ff. 267. conce. 695. Et ff. 76. conce. 226.

27
Pro fribus
Augustinensium.

Excôcacio.

Idem Iulius confirmavit decretum Aldartini. 5. ut nemo de ordine predicatorum: ad aliquem aliorum ordinum (occasione arctioris regule) transire possit.

28
Pro fribus
Augustinensibus.

Apostare ab ordine.

Ordines sacri
Profectio. Volentes ut quisque in dicta religione siue proleus siue ad sacros ordines p-
motus fuerit (qua promotionem promotionis loco et esse et haberi statu) habi-
tum dicti ordinis relinquere aut mutare nulla auctoritate possit: nisi initione:
literarum a generali ordinis obtulerit. **W. ffo. 266. conce. 694.**

29
Excoicatio. **C. 3. d. 11.** Julius diuine precepte vniuersis fratribus ordinis minorum sub
excoicationis late sententie pena ne aliquem fratrem ordinis minorum de
obseruantia aliquo modo vel camian recipere vel retinere presumat: siue expressa
et speciali licentia sedis apostolica volente transire ad illos ipse aliter obtenta.
non obstantibus quibuscumque in laudem dictorum fratrum in futurum con-
cessis. **W. ffo. 12. conce. 48.**

30
Leo. **10.** dedit fratribus minoribus super huiusmodi materia: duas magnas pro-
missiones in duobus breuius que prius diuine reponibus concesserat.
Ne postea infirmul de nouo ecessit cu aliquibus additionibus. In quibus breuius
Excoicatio. pander plenissime contra fratres apostatantes aut ab obedientia ordinis qualiter-
cumque precedentes ab ipsa licentia prelatum inieredo tere o. a que oēs in antecesso-
res circa hoc disposuerunt. Ita q in hac materia non reperitur tam grandis pul-
sio facta. **W. ffo. 50. conce. 146. vix ad concessionem.**

31
Correctio. **C. 3. d. 11.** Leo coeessit ut prelati ordinis in obseruantie: et alij fratres quibus
ipsi comiserunt capere possint p se vel manu aliquorum secularium quocumque fratres
extra obedientia obseruantie vagantes: siue possent habitum siue non: et eos detinere
quousq o tendant le esse alterius obedientie. **W. ffo. 62. conce. 202.**

Collector.
Resolutio. **C. Epilog.** preceptum est: q apostatas fratres. i. ab ordine a ois licentia discedentes: et si
in curia romana existentes: possint prelati oratis excoicare. At etia oēs alij fratres capere
ligare. et in carcerem inuocato ad hoc (si opus fuerit) a iudicio brachij secularis.
Et qui detinet huiusmodi fratres: etia preceptum alicuius priuilegij applici nisi eos eieci-
runt: sunt ipso facto excoicati: siue aliqua premia monitione.

Baptizare.

Pro terris
Infidelium. **Gregorius.** **2.** coeessit fratribus minoribus in terris sar-
acenorum et paganorum proficiscentibus: pro se-
lo fidei christiane: ut possint illarum partium hoies per ministerium
exhortationis sue ad vnitatem fidei christiane conuertere cupientes:
recipere et baptizare. **b. fo. 20. et ffo. 22. conce. 4.**

3
Collector. **C. 3. d. 11.** Gregorius coeessit iterum hoc idē latius: cu multis alijs attinentibus
a l conuersionem infidelium. **b. ffo. 257. conce. 641.**

Capitulum
generale. **C. 1.** Aduerte q prefate coeessiones vñ expirasse: et fuisse temporales.
C. 1. Notandū est etia q in capitulo generali Aldeuini facta est sequēs declaratio.
C. 1. Item fuit declaratum q frater sacerdos in extrema necessitate possit paruo
dare sacramentū baptismatis: dummodo non ad sit alius sacerdos: etia in pre-
sentia virorum secularium laicorum. Et quod in regula pibetur ne fratres fiant cōpa-
tres et intelligendū est quo ad eleuationem de fonte baptismatis: non quo ad
baptizationem predictam. Quia ut dictū est in casu necessitatis: ab eue sacerdo
te seculari vel alterius pfectionis: bene possunt fratres nostri sacerdotes baptiza-
re. **fo. 228. tracta. 7. et ffo. 247. tracta. 2.**

Benedic. re ecclesiastica.

Benedicere ecclesiastica. Fo. xliij.

Distinctio materie infra scripte.

Quo ad benedictione reru ecclesiasticaru continentur multa et varia in priuilegiis. Collectio
legis fratru. Et istoru aliqua pertinent solum ad epos. Nec autē continetur infra. §. 2. cū remissione ibi addita: et in. §. 3. et. 5. et. 6. et. 7. et. 16.

Alia spectant ad prelatos fratru. Ista vero habentur infra. §. 7. et. 8. et. 11. ac. 12. et. 13. et. 14. Reliqua concernunt omnes fratres sacerdotes. Et ista reperiuntur infra. §. 1. et. 4. et. 14. prope medium.

Regorius. 9. concessit q fratres mino. presbiteri in terris in fidelium existentes: possint vestes sacerdota infidelium, Pro terris infidelium
les: altaris pallia et corporalia (cūz necesse eis fuerit) benedicere: ubi catholicorum episcoporum copia non habetur. B. fo. 257. conce. 641.

Honorius. 4. fecit quādam cēcessionē q aliquāliter pertinet ad hāc materiam: q concessio posita est supra in dictiōe Altare. §. 1. Et de illam q sequens cēcessio que hic ponitur facit mentionem de ipsa.

Ioannes. 22. cōcessit fratribus Carmelitis idē quod supra nobis fuerat concessum et aliquantulū latius: dices q si leuorum ordinarij a fratribus humiliter requisiti: noluerint seu recusauerint indebite cimiteria eorum benedicere seu etiam consecrare: possint huiusmodi cimiteria per aliquos antistites: gratia et communionē sedis apostolice habentem: quoties opus fuerit facere benedici: ac etiā consecrare. B. fo. 89. Et fo. 172. conce. 402.

Sixtus. 4. concessit fratribus mino. obser. sacerdotibus ut possint benedicere paramenta altararis et missalia: ac indumenta: exceptis corporalibus dūtarat. o. fo. 63. Et fo. 67. cccc. 107. Et ffo. 26. conce. 322.

Idem Sixtus concessit fratribus Carmelitis: ut pro consecrationibus altarium vel ecclesiarum: et pro oleo sancto: ac quolibet ecclesiastico sacramento: nullus sub obtentu cuiuslibet consuetudinis vel alio modo: quicquā audeat extorquere: sed hec omnia eis gratis episcopi diocesani (ut tenentur) libere et gratis impendant. Alioquin liceat predictis fratribus quoscunq; maluerint catholicos adire antistites: gratiam et communionem apostolice sedis habentes: qui apostolica freti auctoritate eisdem fratribus que postulauerint impendant. Et q si sedes diocesanorum episcoporum forte vacauerit: interim omnia ecclesiastica sacramenta: a vicinis episcopis libere et absq; contradictione suscipere possint. Ita tamen q ex hoc in posterum proprijs episcopis nullum preiudicium generetur. B. fo. 100. Et fo. 183. conce. 454.

Idem Sixtus cōcessit prefatis fratribus: ut quādo pproximē epos copia non habuerint et aliqui epi habentes gratiam et communionem sedis apostolice: de quibus plenā noticiam habeant: per eos trāsire contingerit eis benedictio nalia: nem vasorum et vellumet consecrationem altarium: auctoritate sedis apostolice recipere valeant. B. fo. 100. Et fo. 183. conce. 455.

Innocentius. 8. concessit q generalis et p uinciales fratres mino. obser. possint benedicere corporalia. o. fo. 65. Et fo. 69. concessione. 157.

Idem Innocentius cōcessit fratribus Augustinētibz quārdā cōgregatiōem obser. q vicarius generalis illarū et visitatores: possint benedicere omnia ecclesiastica: et etiam corporalia. B. ffo. 101. conce. 399.

Pro augustinensibus

Benedicere ecclesiastica.

Collector.

CAduerte q^d Julius. 2. cōmunicauit toti ordini timiles cōcessionēs factas particularibus congregationibus eorum. b. ffo. 265. put late habetur infra in dictio ne Lōmunicatio p̄uilegiorum. §. 2).

Ex prinle.
Augustine

Eugenius. 4. cōcessit fratribus Augustinētibz: vt p cōsecrationibus ecclesiarum seu altariū: ac p oleo sancto: et quolibet ecclesiastico sacramento: nullis ab eis: sub obtentu cōsuetudinis vel alio modo: quicq^d audeat extorquere: sed hec omnia gratis eis epi diocesani impēdant. Alioquin liceat predictis fratribus quoscunq^m maluerint adire antistites: gratiā cōmunio nem apostolice sedis habentes: qui freu auctoritate pape dictis fratribus prefata impendant. B. ffo. 247. conce. 605.

10

CIDEAD Eugenius concessit fratribus Augustinētibz. vt quando p̄piorū epōz copiam nō habuerint: si quos epōs romane sedis gratiā et cōmunione habentes: de quibus plenā habeant noticiam: per loca dictorum fratrum transire cōtingerit: ab eis benedictionem vasoz et vestiu: et cōsecrationes altarium: auctoritate aplice sedis p̄cipere valeant. B. ffo. 247. conce. 607.

11
Pro oib⁹z
namē eccle.

Julius. 2. concessit ordini minimozū vt generalis illius: necnon et p̄uinciales et eorum vicarij: possint et valeant benedicere corporalia et alia ornamenta ecclesiastica suozum locozum et domozum: p̄ter calices et patenas. B. ffo. 8. conce. 26.

12
Pro ecclesijs
et cimiterijs.

CIDEAD Julius cōcessit prefatis fratribus minimis q^d generalis et visitatores: quos ip̄i vigiles appellant: ac p̄uinciales et eorum vices gerentes: possint omnes et singulas eiusdem ordinis ecclesias: cimiteria: capitula et oratoria: solenni benedictione benedicere. B. ffo. 8. conce. 29.

13
Reconciliatio
ecclesiarum

CIDEAD Julius concessit prefatis p̄delatis ordinis minimozum: vt possint reconciliare suas ecclesias: sanguinis huius seminis effusione: huius alias quomodocūq^m pollutas: quoties opus fuerit: aqua tñ prius per aliquem catholicum antistitem (vt mox est) benedicta. B. ffo. 8. conce. 30.

Collector.

14
Nota.
Pro ecclesijs
et cimiterijs
et oib⁹z orna
mentis eccle.

Leo. 10. concessit generalibus et p̄uincialibus: ac custodibus: necnon et guardianis fratrum mino. obser. pro tempore existentibus: vt omnia et singula eiusdem ordinis et obseruantie ecclesias: cimiteria: capitula et oratoria vbicūq^m existentia: tam recepta q^d recipienda: ac paramenta et ornamenta et alia quecūq^m ad diuinum cultum et vsu fratrum necessaria in quibus chasina non interuenit: pro eozūdem fratrum vsu tantum: solenni benedictione valeant benedicere. Et voluit q^d hoc idem possint alij fratres eiusdem ordinis qui ad hoc in capitulis generalibus deputati fuerint. Ac q^d similiter possint reconciliare ecclesias. et que quomodolibet sanguinis vel seminis effusione pollute fuerint. S3 hoc cū aqua per predictos p̄delatos benedicta: p̄sertim in locis remotis: vbi episcopus aquam benedicentem per duas dictas adire non poterint. B. ffo. 16. cōce. 35.

Reconciliatio
ecclesiarum.

15
Episcopi.
Consecrare.

CIDEAD Leo concessit fratribus mi. vt quilibet catholicus episcopus possit consecrare ecclesias: eozū et altaria: cimiteria: calices et ornamenta: et oēs alios act⁹ epales exercere: locis et p̄sonis fratrum p̄dictozū obseruantie: diocesani loci vel cuiusvis alterius licētia minime requisita. O. ffo. 60. conce. 179.

16
Episcopi

CIDEAD Leo postea in concilio Lateranensi statuit: q^d fratres nequeat ab alie no epō cōsecrationem ecclesie: vel altaris: aut cimiterij benedictiones petere: seu

Benedicere.

Bona.

So. xxv.

in ecclesijs per eos pro tempore edificandis: primum lapidem per alienum episcopum ponere facere possunt: nisi ubi ordinarius his aut ter (cum debitis reuerentia et instantia) requisitus: sine legitima causa id recusauerit. **B. s. ff. de concess. 79.**

Episcopi.
Dedicare.
Edificare.
Collector.

C Sciendum est: quod in foro conscientie possunt fratres (non obstantibus hominibus prohibitionibus et restrictionibus concilij Lateranensis.) uti concessionibus supradictis: quod idem Leo postea concessit oraculo viue vocis: quod fratres minime obseruari possint libere uti omnibus eis concessis ante prefatum concilium: ut ponitur infra in dictione Concilium. **s. 6. et 7.**

C Ultra supradicta est sciendum: quod circa huiusmodi materiam benedictionis rerum ecclesiasticarum: reperitur quoddam statutum generale factum in capitulo Aldeclinenti: sub forma sequenti.

Collector.

C Generale capitulum determinauit et precepit: quod soli prouinciales habeant benedicere corporalia. Et iidem prouinciales: custodes: et guardiani alia ornamenta: et non alij: et solum pro fratribus: monialibus et terciarijs: et nullo modo pro alijs extra ordinem. Sic enim fuit concessum per summum pontificem. **fo. 227. tractatu. 3. Et s. ff. de 246. tractatu. 2.**

Capitulum
generale.

C Circa suprascriptum statutum generale oportet aduertere: quod hominibus statuto non obstantibus videtur quod poterunt guardiam benedicere corporalia: virtute concessionis noue Leonis decimit: quod posita est supra. **s. 14.** Aliquibus tamen videtur oppositum. scilicet quod non possunt sine commissione in capitulis facta. Et hoc propter aliqua verba posita in conclusionem supradicti breuis. Et istud est tutius.

Collector.

C Conclusio seu epilogo concessionum preinsertarum est: quod omnes prelati ordinis: pro eorum iudicijs distarant: possunt benedicere ecclesias: et cimiteria: omniaque paramenta et ornamenta in quibus christiana non interuenit. Ac ecclesias politas reconciliare: aqua per ipsos benedicta: si presentia episcopi qui illa benedicat distet ultra duas dietas.

Collector.
Resolutio.

Bona.

C Distinctio materie bonorum attinentium ad fratres vel moniales.

Respectu bonorum temporalium: reperiuntur nonnulla in privilegijs fratrum minorum: et aliorum mendicantium: quorum aliqua tangunt bona: quorum possessio nem vel usum obtinent iidem fratres. Et hec habentur infra. **s. 1. 7. 5. et 7. 8.** Et infra in dictione Quidere: et in dictione Comutare. **C** Alia vero concernunt bona acquirenda per viam elemosine. Et de hoc continentur multa: infra in dictione Eleemosinas: ac nonnulla in dictione Canonica portio: et in hac dictione Bona. **s. 2. 7. 4. 7. 12. 7. 15.** **C** Reliqua autem spectant ad bona monialium. Et hec habentur etiam infra. **s. 7. 1. 8. 7. 11.** Necnon supra in dictione Alienatio. **s. 4. 7. 5.** **C** Et tamen quo ad fratres quod quo ad moniales: vide infra in dictionibus Decime. Exemptio. Hereditas. Legata.

Collector.

Alexander. 4. statuit et precepit: ut quoadocumque aliqui fratres ordinis minorum fuerint promoti ad episcopalem vel alias superiores vel inferiores dignitates: teneantur huiusmodi fratres sic promoti: libros et alia que ipsos (promotionis sue tempore) habuisse seu habere consueverunt: resignare generali seu prouincialibus ministris: semota qualibet dilatione. **b. fo. 24. Et s. ff. de concessione. 12.**

Episcopi.

Exemptio.

concessione. 12.

2 **Eleemosi-**
nas. **CYD** Alexander concessit: q de male acquisitis et incertis relictis: possint fratres minores recipere: quicquid eis data fuerint. Ac q de illis que eorundem fratrum dispositioni relinquuntur libere valeant ordinare et disponere. b. ffo. 26. conce. 16.
3 **Restitutio.** **CYD** Alexander concessit vniuersis exequutoribus testamentorum: vt de male ablatis et illicite acquisitis: q testatores nescientes quibus talium restitutio fieri debeat: nec non de ijs que eisdem testatores indistincte non expressis personis vel locis: eorundem testamentorum exequutoribus arbitrio: in pios vsus eroganda commiserunt: possint indigētis fratrum minores prouidere: non obstante contradictione prelatorum ecclesiasticorum et aliquorum aliorum. b. ffo. 25. Et ffo. 28. conce. 21.

4 **Monitiu.**
Restitutio. **Clemens.** concessit vt quilibet aliqui assumentium habitum fratrum minorum fuerint obligati ad restitutionem aliquorum bonorum diuersis personis: que sciri et inueniri non possunt: ministri et custodes et eorum vicarii: eorumque singuli in locis sibi commissis possint bona huiusmodi in pios vsus conuertere: prout secundum deum viderint expedire. b. ffo. 58. Et ffo. 141. conce. 34.

5 **Edificare.**
Ecclesie et monasteria. **CYD** Alexander concessit fratribus minorum vt cum de prioribus locis suis ad alia loca se transferunt: possint tam omnem edificiorum materiam locorum que dimittunt (dedicatis ecclesijs duntaxat exceptis) q libros: calices et paramenta: secum ad alia loca transferre: ac edificia ipsa cum solo et alijs ad eadem loca pertinentijs (preter ecclesias) per personas ad hoc a sede apostolica deputatas vendere: ipsorumque precij in aliorum locorum ad que dicti fratres se transferunt edificationem: seu alias in eorum utilitatem conuertere: secundu quod eis melius videbitur expedire. b. ffo. 58. ffo. 142. conce. 34.

6 **Concilium Constantinense** statuit qd generalis fratrum minorum se debeat habere erga bona eorum quatuor quos reformare contigerit: put ponit in dictioe generalis minister. f. 3.
7 **Sicris.** **CYD** Alexander concessit vt cum contigerit monasteria monialium sancte Clare: monialibus destitui: adeo vt de illorum reformatione spes nulla superficilla que hic destituta existunt et destitui contigerit in futurum: cum eorum bonis omnibus: perpetuis vsibus fratrum domus dicti ordinis (eisdem destitutis monasterijs: propinquioribus sub quorum cura erant) applicentur. Ita vt fratres ipsi possint de illis et eorundem monasteriorum structis et edificijs pro eorum utilitate disponere: prout tamen q illorum ecclesie et oratoria ad profanos vsus non redigantur: sed in illis quicquid diuina celebretur officia. b. ffo. 60. Et ffo. 144. conce. 349.

Collector. **CYD** Alexander concessit quati ad litteram in mari magno Carmelitarum. ffo. 182. conce. 443. Et in mari magno predicatorum. ffo. 241. conce. 582. Et in mari magno Augustinenfium. ffo. 250. conce. 633.

8 **Poro mona-**
sterijs. s. cla. **Alexander.** concessit quadam concessione circa applicationem bonorum communium claustralium monasterijs sancte Clare: committens illam archiepiscopo Toletano. Sed q illa concessio fuit specialis pro regnis Hispaniarum: et expirat per mortem illius archiepiscopi quo ad futura: non spectatur hic amplius: habetur tamen. ffo. 258. conce. 643.

9 **Pauptas.** **CYD** Alexander confirmavit litteras predecessorum suorum qui proprietatem bonorum collatorum fratribus minoribus vel eorum ordinibus in ius et proprietatem Romanane ecclesie receperunt. b. ffo. 75. conce. 225.

Collector. **CYD** Alexander concessit non nihil videtur conferre pro confirmatione decretalis Exiit qui seminat: et contra extraneos Joannis. 22. aduersantis vere paupertati fratrum minorum et apostolorum et christi.

Sciendū est circa predicta: q̄ in actis capituli generalis Adclinentis reperitur sequens clausula. Collectores

Capituli g̃uale declarant q̄ papa Joānes. 22. reuocauit ante mortē suā quid, quid dixerat seu fecerat cōtrariū ecclie ⁊ determinationi romanorū pōtificum. Quare cōstitutiones quas fecerat cōtra nostras declarationes. s. Nicolai. 3. ⁊ Clementis. 5. nulli⁹ sint roboris vel mōmētī. fo. 227. tracta. 3. Et fo. 246. tracta. 2. Capitulum generale.

Idēd Julius precepit omnibus christifidelibus vt nemo ipsorum: bona ordinis sancti Augustini occupare vel dānificare audeat. Quod tā de attinentibus ad personas fratrum q̄ de pertinentibus ad loca seu conuentus et possessiones eorūdem intelligi voluit. Et q̄ si contrarium faciētes admoniti a fratribus predicti ordinis nō restituerint oīa integre: aut vepare desisterint infra tridui spaciū: ex cōmunicacionis sententiam incurrant: a qua non nisi per summū pōtificem absolui possint. B. ffo. 76. conce. 227. Pro a uisum finentibus.

Leo 10. fecit duas cōcessionē: circa modū quo alienari possunt bona monasteriorum sancte Clare aut tertij ordinis: prout habetur supra in dīctōne Alienatio rerum ecclie. s. 4. ⁊ 5. Pro monialibus.

Idēd Leo statuit q̄ bona immobilia cōuentuum fratrum cōuentualium per generalem ⁊ puinciales ministros reformandorū: in cūentum q̄ b̄mōi conuentuales non obseruauerint bullā concordie in capitulo generalissimo nuper factā: p̄ vna quarta ecclie cathedrali seu diocesi in qua dicti cōuent⁹ siti fuerint: p̄ duas vero in expeditōne cruciate contra infidiles: p̄ reliqua aut quarta partib⁹ in reparationem dictorū conuentuum: ipso facto q̄ ad obedientia dictorum ministrorum reducti fuerint per eos applicentur. B. ffo. 39. conce. 127. 12

Idēd Leo concessit vt quicūq̄ acciderit q̄ fratres ordinis mī, extra obedientia tuagates obseruāte: fuerint capti: aut spōte redierint ad ordinem: qui aliqua bona habuerint q̄ tēpore apostatie diueris vijs acq̄sierint: possint prelato ordinis ⁊ alij fratres quibus ipi cōmiserint: accipere talia bona: ⁊ ea erigere a quibuscūq̄ personis ea detinentibus: ⁊ illis vti si talia sint quorum vsum liceat fratribus habere: vel si b̄mōi nō sint quibus in p̄pria specie fratribus vti liceat: vt sunt pecunie vestes seculares ⁊ similia: q̄ fiat de talibus rebus sicut fieri mandatur in declarationibus sue regule de similibus q̄ sibi ab aliquibus dātur: vel in testamentis legantur. Et cōcessit q̄ si oportuerit b̄mōi bona in iudicio petere: possit hoc facere procurator vel syndicus ordini deputatus auctoritate sedis apostolicę: vel alius amicus spiritualis fratrum: qui ab aliquo prelato ordinis ad hoc fuerit nominatus. B. ffo. 62. conce. 203. Pro bonis apostatarū.

Aduertendū q̄ super bona aliorū fratrum minorū qui nūq̄ fuerūt de obseruātia: nō habetur aliqua cōcessio virtute cui⁹ possint recipi pecunie vel alia bona q̄ tales fratres habēt ⁊ defferūt q̄n volūt reformari inter obseruātes. Et ideo talia ne queant recipi: nisi habeatur licētia aplice vel platorū quorū erāt subditi antea. Collectores

Canonica portio.

Innocentius. 4. cōcessit q̄ de his q̄ in ornamentis aut p̄ncipalibus vel p̄ fabricis seu luminarib⁹ vel anniversarijs. 7. 20. 30. alijsq̄ ad p̄petuū diuinū cultū frīb⁹ mī. in testamentis legātur: nullā canonicā portionem soluere teneātur: dūmodo ly fraude epōrū et presbiterorū parochialium non fiat. B. fo. 22. Legata.

Canonica portio.

Alexander. 4. concessit idem quod Innocentius. 4. prefatus concesserat: addens qd nec etiam de pictantijs ad sustentationes fratru: aut de indumentis eisdem legatis: teneantur dare aliquam portionem. Et decrevit irritas esse et inanes quascunq censuras contra fratres: seu contra benefactores huiusmodi vel heredes aut erequutores illoru: promulgatas. b. fo. 24.

Clemens. 4. concessit oia q supradicti duo pontifices antecessores sui concesserant: addens aliqua alia in mari magno sub verbis sequentibus. Concedimus vobis vt de hys que in ornamentis: aut pro eis: aut libris: fabrica: luminarijs: anniuersario. 7. 20. 30. aut alijs ad perpetuu diuinis cultum: seu pro pictantijs aut victu ad sustentationem vestra vel indumentis: nec non pro annuis censibus redimendis: ad quoru solutione aliquę domus vestri ordinis obligate noscuntur: et de domibus: predijs: hortis: alijsq locis vobis secundum instituta vestri ordinis oportunis: aut de ijs que pro huiusmodi domibus: predijs: locis et hortis emendis vobis legantur (dummodo premissa non conuertantur in vilius alios sed in illos distat pro quibus relinquuntur: aut alios etiam qui in hac concessione vel indulgentia continentur) nulli canonicam portionem aliquam teneamini exhibere. Et nequi a vobis vel vltimarum erequutoribus volumtatium: seu decedentiu heredibus: de premissis aliquid erigere vel extorquere presumant: districtius inhibemus. B. fo. 58. Et ff. o. 142. conce. 399.

Bonifacius. 8. et Clemens. 5. circa canonicam portionem fecerunt sequentem constitutione. Vt ne parrochiales ecclesie: et ipsarum curati sine rectoribus qui ministrare habent ecclesiastica sacramenta: quibus noscitur de iure competere predicare seu proponere verbum dei: et confessiones audire fidelium: debitis et necessarijs beneficijs defraudentur: cum operarijs mercedis exhibitio debeat auctoritate apostolica statuimus et ordinamus: vt predicatorum et minorum ordinum fratres de obventionibus oibus tam funeralibus qz quibuscunq: et quomodocunq: relictis: distincte vel indistincte: ad quoscunq certos vel determinatos vsus: de quibus etiam quarta siue canonica portio dari siue erigi non consuevit: vel non debet de iure: nec non de datis vel qualitercunq donatis in morte seu mortis articulo in firmitate donantis vel dantis de qua decesserit: quomodocunq directe vel indirecte: fratribus ipsis vel alijs p eisdem: quartam partem: quam auctoritate apostolica taramus et etiam limitamus: parrochialibus sacerdotibus et ecclesiaru rectoribus seu curatis largiri integre teneantur: facturi et curaturi q nec aliq nec aliqs a quibus quarta huiusmodi minime deberetur ad ipsoru fratrum vtilitatez vel comodum huiusmodi sint relictis: aut in eos taliter data vel donata pcedant: seu q in morte vel ab infirmis huiusmodi dandum vel donandum fratribus ipsis existeret in omnem dantium vel donantium sanitatem sibi dari vel donari procurent. In quibus per ipsos vitandis: eoru intendimus conscientias: onerare: vt si (q ablit) per fratres ipsos dolo vel fraude quicqz hac parte agi fortasse contigerit: preter id quod eos propterea dictis sacerdotibus: rectoribus et curatis teneri volumus: etiam districta ratio in extremi iudicii examine requiratur ab eis. Ultra portionem autem huiusmodi nihil valeant parrochiales rectores: curati et prelati erigere supradicti: nec illis dicti fratres amplius impedere sint astricti: nec ad id quod possint aliquiter coerceri. Nos et enim vt in cunctis equaliter et pacifice fauente domino procedatur: vniuersa priuilegia: gratias et indulgentias verbo seu scripto: sub quacunq forma verborum a vobis vel pdecessoribus vestris

romanis pontificibus cuiusq; ordinum predictorū concessis: necnon consuetudinibus: conuentiones: statuta et pacta: inq̃tum sunt premisissis vel alicui premisso rum contraria: ea penitus renouamus: vacuamus: cassamus et irritamus: quin immo cassa vel vacua et irrita nunciamus: et decernimus nullius prorsus exister firmi tatis. Habetur in Clementina dudum. §. Verum. de sepulturis. Sed Iaccolans. §. renouauit eam: put statim sequitur.

Nicolaus. 5. concessit fratribus Carmelitanis: vt de illis que eis p fabrica ecclesiarū et conuentuū suorum: ecclesiasticis ornamē tis: luminaribus: annueris: septimo: vigesimo: trigesimo: et alijs diuinis cultibus: p̃cantis: indumentis: calciamentis: emendis: celebrandis: et habendis in eisdem: necnon annuis censibus redimendis ad quorū solutionem aliquę domus prediaq; cum hortis et alijs locis ordinis eiusdem obligate noscuntur: per christi fideles elemosina pietatis intuitu: siue in funeralibus oblationibus: sepulturis: vltimis voluntatibus: legatis: aut alias quoquo modo: etiā absolute largiantur: nulli canonicam portionem aliquā teneant eribere: aut ad id valeant coarctari. Et neq; ab eis: vel vltimarum voluntatū executoribus: seu decedentū hereditibus: de premisissis bonis aliquid extorquere vel erigere p̃sumat: districte inibuit. Non obstatē cōstitutione in concilio Aienenti edita: que incipit Dudū: et alijs constitutionibus. r. c. b. fo. 86. et f. 169. conce. 395.

C ista est melior et copiosior cōcessio q̃ sit in omnibus alijs priuilegijs fratrum mendicantium in materia ista. Ita dicit: q̃ nō solum nō teneatur fratres soluere quartam vel canonicam portionē de omnibus in alijs cōcessionibus contentis: sed nec etiam de funeralibus oblationibus: nec de his q̃ eis absolute quomodocunq; legantur: vel largiuntur: non obstatē Clementina Dudū. de sepulturis: et alijs quibusq; in cōtrariū faciētibus: et cū decreto irritante: qd̃ ponitur in fine bulle.

Sixtus. 4. declarauit: q̃ canonica portio seu iusticia ecclesiarū parrochia suum habet locū dumtaxat eo casu: quo apud loca fratrum m. i. corpora defunctorū sepeliuntur. Si si non apud eos sed apud alios etiā medicantū ordinum p̃fessores corpora ip̃a contigerit sepeliri: tunc ex ijs q̃ ad fratres predictos apud quos talia corpora nō sepeliuntur: de bonis defunctorū quomodolibet obuenient: quouis particulari vel vniuersali titulo: directe vel per obliquū: nullas canonicam portionē dare teneantur. Nec si similiter aliqua portio debeatur de ijs q̃ ad certos vltis et determinatos eisdem fratribus vel eorum domibus: in genere vel in specie: etiā de bonis eorū quorū cadauera apud eos cōtigerit sepeliri. Nec etiam in casibus in quibus per supradicti Clementis et aliorū predecessorū specialia priuilegia: fratres ip̃i sub bñdī solutione quarte sunt exempti. Nec aliquo casu de candelis q̃ ad manus fratribus dātur: quarta aliqua quomodolibet detrahatur. In reliquis vero casibus q̃ in premisissis in quibus quarta bñdī solueda veniret: voluit vt cōuentiones (si que sunt inter fratres predictos et locoꝝ ordinarios ac ecclesiarum rectores in iure) laudabiles et honeste imposterum obseruentur. Et insuper addidit: q̃ si forte per ipsum Sixtum vel sedem apostolicam: de pie legatis et dispositis et relictis in gēie vel in specie: decima vel alia portio seu quotakeri pie vel non pie causeret: quauis causa hactenus concessa foret: aut imposterum concedi et solui aut dari et mandari contigeret: fratres predictos et illorum domos ac eis legata et relictata alias in eorum fauorem disposita: in cōcessionē et mandatis bñdī: decreuit et voluit non includantur de ip̃is et presenti

Ex priuilegijs Carmelitarum.

Nota.

Collector.

6
An habeat locū iusticia ecclesiarum.

Quarta.

Cōuentiones

Decime.

Legata.

Canonica portio.

7
Ex prinle.
fratru pdi.

8
Legata.
Hora.

Collector.

9
Ex prinle.
Carmelita.

10
Quarta.

11
Proffibus
minimis.
Legata.
Quarta.

12
Quarta.

13
Quarta.

Collector.
Resolutio.

Collector.
Quarta.

decreto ac voluntate (nō p gñales clausulas q etiā speciale mētiōē importare vi-
derentur) s; vera ⁊ specificatio mētiō fiat in eisdē. B. fo. 60. Et ff. 143. cōcc. 346.

C J D E A D Sirtus in mari magno firmi ordinis predicatorū cōfirmavit cōcessio-
nem Gregoriū. n. qui eremit eisdē fratres a canonica portione quasi totaliter: qz
solū de funeralib⁹ non eremit illos explicitē: bñ tñ implicitē. B. fo. 238. conce. 566.

C J D E A D Sirtus in pñato mari magno pñicatorū concessit: qz nō solū de ijs
que p ornamētis legātur ⁊ alijs (vt supra dictū est) nō teneantur solvere aliquam
portionē canonica: sed nec etiā de illis que absolute legantur in testamentis: vel
alias pro fratru necessitatibus cōferuntur. B. ff. 238. conce. 566.

C Adverte qz hec cōcessio est valde notabilis: qz omnes alie concessiones de hac
materia loquētes dicebāt solū de ijs q ad certos vsus (vt pro fabrica ⁊ c.) lega-
bantur: sed in hac cōcessione datur exemptio. tam ab ijs que ad certos vsus: qz
ab alijs que absolute sine specificatione legare contigerit.

C J D E A D Sirtus in mari magno Carmelitarū inseruit ⁊ confirmavit supra
scriptā bullā Nicolai. 5. in qualatissime ⁊ copiosissime eremit illos a solutione
cuiuscunq; canonice portionis. B. fo. 98. Et ff. 181. conce. 436.

Alexander. 6. oia privilegia cōcessa ordinib⁹ medicatū: cōcessit fratrib⁹
mi. regularis obser. ac si eis specialiter essent cōcessa: etiā q
ad exceptiōē a solutiōe quartarū locorū ordinarijs ⁊ parochialij ecclesiarū rectorū
bus debita qua eos p portiori cautela eremit. B. fo. 76. Et ff. 159. cōcc. 378.

Iulius. 2. cōcessit fratrib⁹ ordinis minimorum: vt de hortis ⁊ virgultis ⁊
alijs quibuscunq; bonis eiusdē ordinis: domib⁹ ⁊ carū ecclesijs bñdī
pro tēpore relictis ⁊ legatis: ac sup luminarijs ⁊ alijs reb⁹ diuino cultui p tpe
dedicatis: decimas aut oblatiōes aliquas (etiā ex nonalib⁹) aut quartā ex fune-
ralibus solvere minime teneantur: nec ad id a quoq; cuiusvis dignitatis aut nobi-
litate existat: valeant quomodolibet coartari. B. ff. 11. conce. 38.

C J D E A D Iulius cōmunicauit fratrib⁹ mino. obseruantie omnia privilegia
aliorū ordinum mendicantium: nullaq; de nouo concessit: ⁊ eremit eos expresse
a solutione quartarū ⁊ c. B. ff. 12. conce. 49.

Leo 10. motu pprio ⁊ ex certa sciētia: lras pñdictas Iulij. 2. ⁊ in eis cōtēta
quicunq; approbavit: innouauit ⁊ cōfirmavit: ac plenū firmitatis ro-
bur obtinere decreuit: ⁊ potiori p cautela: pñ: ssa oia de nouo cōcessit ⁊ indulsit.
sup qb⁹ dedit cōseruatores: apponēdo magnas nō obstācias. B. ff. 17. cō. 57.

C Quo ad materiā canonice portionis resolutio est: qz ffes nō tenētur aliqd dare
de quib⁹libet reb⁹ eis oblati vel relictis: nisi inter eos clericos aliq pacta vel cō-
uentiones fuerint facte: q seruande sunt si scripte ⁊ autentice habeantur.

C Ultra omnia supradicta est sciendū: qz super bñdī materia quartarū: fuit vtili-
ta causa in rota Romane curie inter episcopū ⁊ capitulum ecclesie sanctorū. ex
vna: ⁊ fratres mino. obseruantie conuentus sancti francisci zamoreñ. ex alia por-
te: fuit lata sententia diffinita: ⁊ executoria in fauorem predictorū fratru
expedita: prout habetur ad longū. ff. 77. Et licet sñ iura res iter alios acta alijs
nocere nō debeat: tñ secus est in hoc casu: qz virtute prefate sentētie quilibet con-
uentus bñdī fratrum est liberatus a solutione quartarū: put quidā in signis iurispe-
ritus asseruit: qz in audientia pape seu in rota data est.

Capitulum generale ac prouinciale.

Capi. gene. ac prouin. Casus refer. fo. xxviii.

Item. 4. concessit et ordinavit: qd fratres m. non m. duo tantum prouincialia capitula: de trienio in triennium tenere et celebrare obligetur. Non obstante bulla Eugenij. 4. statuentis vt singulis annis prouinciale capitulum celebraretur in qualibet prouincia. B. fo. 45. Et ffo. 129. conce. 289.

¹ Caplin prouinciale.

Leo. 10. concessit capitulo generali: vt (premissa debita discussione) possit concedere illis prouincijs: quibus uile et expediens visum fuerit: vt vt semel tantum de trienio in triennium celebrent capitulum prouinciale. O. ffo. 56. concessione. 168.

² Capitulum generale: et prouinciale.

C J D E A D Leo fecit iterum eandem concessione per breuicommittens hoc generalibus cum eorum capitulis ptepoie celebrandis. B. ffo. 54. conce. 157.

³

Advertendum est: qd supra ipe concessiones vtr nullo in valere: quia facte sunt tempore quo eramus sub vicarijs: et habebamus prohibitionem: tñ modo non est prohibitum celebrare frequenter capitula.

⁴ Collector.

C J D E A D Leo in bulla vnionis statuit: vt minister generalis primo trienio sui officij celebrare teneatur vnum capitulum generale in partibus quibus in suo sexennio non erit commissarius generalis. s. in partibus vnde ipe fuerit assumptus: ad quod conueniant vocales illarum partium a quibus assumptus fuerit. Et qd si aliud capitulum in partibus in quibus assumptus non fuerit: per se vel per suum commissarium (ad quod oēs vocales illarum partium accedere teneatur) celebrare debeat. Aut qd super hoc fiat: quod generalis minister cum capitulo generali indicauerit faciendum. B. ffo. 29. conce. 96.

⁴ Minister generalis.

C J D E A D Leo in predicta bulla vnionis statuit: qd ministri prouinciales possint intra triennium sui officij: a suis caplis prouincialibz qd scdm regulam et consuetudinem celebrabuntur: si minus vales inuenti fuerint: ab officijs prouincialibus absolui. Et qd idē iudiciū de custodibus per omnia habeatur. B. ffo. 30. conce. 97.

⁴ Caplin generalis.

⁵ Prouinciales. et custodes.

Casus reservati.

C Distinctio materie casuum reservatorum.

Quamvis ad illa que circa materiam casuum reservatorum reperiuntur in privilegijs fratrum: est considerandum qd huiusmodi casus sunt in duplici differentia. Quidam enim respiciunt personas fratrum solummodo. Et ij habentur supra in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres: in omnibus fere paragraphis. Et in dictione Absolutio quo ad fratres extraordinaria in omnibus. s. Reliqui vero casus concernunt personas seculares: qualiter scilicet possint absolui ab huiusmodi casibus per fratres confessores: necnon quot et quales sint prefati casus: tam qui reservantur episcopis qd pape. Isti autem continentur supra in dictione Absolutio quo ad seculares: fere in omnibz. s. presertim in illis in quibus positum est in margine Casus reservati. De quo etiam vide infra in dictione Excommunicatio: vbi ponuntur casus bulle cene domini: ac nonnulli alij papales.

⁶ Collector.

C Resolutio materie pstate consistit i duobz. 1. Primum qd prouinciales et custodes possint sibi reservare casus: et de oculis petis: a qd nullus confessor potest absolvere et pteptum cunctum: p bulla cruciate vel alterius similis: ab ijs licetia superioris. 2. Alterum est quo ad seculares. s. qd casus reservati a iure epis sunt quinqz. s. excoicatio p iniectione violētā in clericis: qñ nō est atrox. 2. Scilicet p quo esset solēis pnia impo-

⁶ Collector. Resolutio.

Censura ecclesiastica. Clausura monialium.

nēda petū clerici ppter qđ incurret aliquā irregularitatē. Incēdiarij nō denūcia-
ti: r dispensatio votō. Ab istis dūtarat nō possunt absolūere cōfessores presenta-
ti sūm forinā iuris. Ab alijs vero oibz pnt absolūere: etiā si epī sibi reseruēt ab-
solutionem verbo aut cōstitutione synodali: nisi in tali casu reseruato poneretur
excoicatio: qz ratione illius excoicationis nō possent absolūere. Ceterū vtdo
cōcessione Larmelitanorū: q̄ habetur in dictione Absolutio quo ad seculares. s.
§. 12. r cōcessionibus fratū non mendicantiū suprapositis in dictione Absolu-
tio quo ad seculares. 2. §. 16. vicq̄ ad. 12. possunt absolūere ab oibz non reseru-
tis pape. Confessores vero non presentati: non possunt absolūere a prefatis casu-
bus: nec ab alijs de consuetudine reseruatis epīs: quibus sūm diuersas patrias
sunt diuersi casus ex consuetudine reseruati.

Hora.

Celebratio diuinorum.

Distinctio materie celebrationis diuinorum.

Collector.

Q̄ circa celebrationē diuinorū: sunt multa r varia statuta r concessa in prius
q̄s: q̄ vt facilius intelligi ac reperiri valeant: subsequēti ordine distinguere
visum est. C. Primo enim aliqua istorū attinet ad celebrationē horarij canonica-
rum. Et hec habētur infra in dictione Officiū diuinū. C. Secdo alia pertinent ad
celebrationē missarū. Ista aut sunt multiplicia: r habētur sub varijs dictionibz:
put infra in dictione Missa sunt distincta r ad propria loca remissa.

Censura ecclesiastica.

Ecclesia.

Leo 10. in cōcilio Lateranēti statuit: qđ cēsuras per ordinarios
latas r pūlgatas: ac in matrice ecclesia ciuitatū: necnō
collegiatis r parrochialibus ecclesijs castroꝝ et oppidoꝝ respec-
tine sollemniter publicatas: qñ super hoc ab eisdē ordinarijs fres
requisiti fuerint: in ecclesijs domorū suarū publicare ac seruare te-
neantur. B. sffo. 36. conce. 81.

Interdictū.

C. Idem Leo cōcessit sribz minoribus obseruantibus: qđ tēpore interdicti pos-
sint absolūere a censuris: in foro cōscientie illos qui cōfitebūtur peccata sua: nisi
tales cēsure essent ex quibus bñdī interdictum emanaret. O. sffo. 59. cōce. 17 4.

Clausura monialium.

Distinctio materie clausure monialium.

Collector.

Q̄uo ad materiā clausure duo precipua reperiūtur a pōtificibus summis
ordinata. C. Primū concernit pteculē personas ipsarū monialū. s. qualiter
ipse tenentur manere incluse intra sua monasteria. C. Alterū tāgit personas alioꝝ
si delinunt: presertim religiosorū: videlicet quomodo tenētur abstinere ab ingressu
bñdī clausure. C. Circa primū horū primo ponetur qđ tangit omnes moniales.
D. inde qđ specialiter pertinet monialibus sancte Clare. C. Quantum ad alterū
principale: dicitur in dictione Ingressi monasteria monialium.

Ex iure cōi.

Prohibitio
exitus.

Bonifacius 8. circa clausuram monialū fecit sequentem
constitutionē. ¶ Periculoso et detestabili qua-
rūdam monialū statuit: que honestatis laratis habentis: et mona-
chali modestia: seruicq̄. verecūdia impudenter abiectis extra sua
monasteria: omniq̄ per habitacula secularium personarum dis-
currunt: et frequēter intra eadē monasteria personas suspectas

admittant: in illius cui suam integritatē voluntate spontanea deuenerūt grauiem
offensam: religionis opprobriū: et scandalū plurimox: prouiderē salubriter cupiē
tes: presenti cōstitutione perpetuo irrefragabiliter ualitura sancimus: vniuersas
et singulas moniales p̄sentes atq; futuras: cuiuscūq; religionis sint vel ordinis:
in quibuscūq; mūdi partibus existētes: sub perpetua in suis monasteriis debere
de cetero permanere clausura. Ita q; nulli earū religionē tacite vel expresse p̄fesse
sit vel esse valeat quacūq; ratione vel causa (nisi forte tāto et tali morbo euidenter
earū aliquā laborare cōstaret: q; nō posset cū alijs absq; graui periculo seu scan
dalo cōmorari) monasteria ip̄a deinceps egrediendi facultas. Nulliq; aliquate. *Prohibito*
ac de illius ad quē pertinnerit speciali licētia ingressus vel accessus pateat ad eas. *ingressus*
et accessus.
demrēt sic a publicis et mūdānis cōspectibus separate: oīno seruire deo valeant
liberius: et lasciniēdi opportunitate sublata: eidē corda sua et corpora in offi san
ctimonia diligētius custodire. Habet in. c. periculosos: de statu regulariū. lib. 6.
Circā sup̄ascriptā concessionē aliqui obijcere p̄sumpserūt dicentes: nō posse
quēpiā arctari ad id qđ minime vovit seu p̄mitit: ac per cōsequens moniales q̄
non voverūt clausurā nō teneri ad huius cōstitutionis obseruatiā: p̄t de facto
multe in multis partibus nō obseruāt. Sed p̄fatis respōdet glosa sup̄ hanc cō
stitutionē in dictiōe p̄sentes dicēs. S; quomodo p̄sētib; monialib; districtior
vita imponi potuit: cōtra id. 15. q. 1. c. Nec is. 7. 22. q. 1. c. Integritas. 7. 20. q. 3. c.
P̄fens. Lū nemo crescere cōpellatur. 7. 4. di. c. Bessa. 7. ibi d̄ hoc: P̄dotes di
ci q; illud verū de regula: sed hic ad regulā nihil addicitur: sed modus habitandī
s̄m naturā rei taratur. Idē Joānes monaldus. Vel dic: sup̄dicta vera in cler
cis secularib;. In religiosis autē qui velle vel nō habēt: sc̄cus: q; illis p̄t stri
ctior vita iudici: etiā extra regulā s̄m Innocētiū: q; hoc notat in. c. Super eo de re
gularibus. Et hoc p̄bat ista decretalis. Et Clemētina eodem titulo Nec in agro.
Et per hec iura p̄t papā circa p̄fessos multū posse in cibis vestib;: modo manē
di: et similibus: que plus cadūt in bonis fortunē: reseruata tñ naturali sustentatio
ne: et substantialibus regule. Nec glosa vbi sup̄a.

Eugenius. 4. ordinauit: q; sicut abbatissē et alie sorores: et earū puifore
ad hoc deputatē: tenēt clauē quib; ab intra porte monaste. *Pro mona*
riorum clauduntur: sic per cōfessores aut alias honestas personas (per ministros *lib. 6. clare*
generales aut prouinciales deputādas) ex parte exteriori habeātur clauē et cō *ac tercijs.*
seruentur. B. fo. 42. et ffo. 39. conce. 44.

Urbanus. 4. statuit qualiter moniales sancte Clare secundam regulam *Ex secunda*
(quam ipse ordinauit) professē: teneantur seruare clausurā: r̄ta. 6. clare.
monasteriorum suorum: sub forma sequēti. Cōmni nāq; tempore vite sue: hāc
vitam p̄ficientes: clauē manere firmiter teneantur infra mūrorum ambitū ad
intriñsecam clausuram monasteriū deputatū: nisi forsan (quod absit) superue
nerit inenitabilis et periculosa necessitas: sicut eruptionis ignis: vel incurfus bo
stilis seu alicuius huiusmodi: que dilationem nullo caperet modo ad egrediendi
licentiam postulandū. In quibus casibus transferant se sorores ad locum aliū
competentem: in quo (quantum commode fieri poterit) clauē morentur: quous
q; eis de monasterio sit prouisum. Et propter huiusmodi necessitatis euidentiaz
nulla eis conceditur licentia vel facultas: extra predictā clausurā vltorius exre
di: nisi forte (de mandato aut auctoritate cardinalis Romane ecclesie: cui a sede

Clausura monialium.

apostolica generaliter fuerit iste ordo communis: ad aliquem locum aliquę mte
terentur causa plantandi vel edificandi eandem religionem: vel reformandi ali-
quod monasterium eiusdem ordinis: seu causa regiminis: aut correctionis: aut
aliquis valde euidentis & grauis dispendij euitandi: vel nisi de eiusdę cardina-
lis mandato: aut auctoritate monasterio primo rationabili causa relicto: totus
conuentus ad monasterium aliud se trāferret. b. fo. 284. in tractatu. 3. Et ff. 294.
in. 2. tractatu. rubrica. 2.

Benedictus 12. circa decretalem Bonifacij octauī supra positam sta-
tuit subseqenti modo. Cum vniuersę & singule monia-
les secundum earum regulas: & constitutiones felicitis recordationis Bonifacij
octauī predecessoris nostri super hoc editas: sub perpetua in suis monasterijs
debeant permanere clausurę: & in nonnullis monasterijs monialium predictarū
sicut accepimus: non vīq; quaq; seruentur: volentes constitutiones predictas in-
violabiliter obseruari: districte precipimus ministris: visitatoribus: abbatibus:
et quibuscunq; alijs ad quos vel quas hoc pertinerit: vt clausuram huiusmodi
diligenter teneri faciant et seruant: ita q̃ nulli earum tacite vel expresse professę sit
vel esse valeat quacūq; ratione vel causa clausurā huiusmodi deinceps egrediēdi
facultas: nisi forte causa plantandi vel edificandi eandem religionem ad aliquę
locum aliquę transmittantur: vel tanto forte & tali morbo euidenter earum ali-
quas laborare constaret q̃ non possent cum alijs absq; graui periculo seu scādā
lo cōmorari. b. habetur in libro ordinis italico. 3. parte. fo. 210.

Idem Benedictus statuit: q̃ si abbatissa contra premissa clausuram ipsam
ex ire presumserit: vel ad ercundum aliquam licentiam erit monialem: per mun-
strum suum: de discretorum fratrum consilio remoueat a regimine abbacie.
Admoniales vero dictam ercutes clausuram in casibus nō permissis: ipso facto
sint inhabiles ad quecunq; officia in earum ordine obtinenda. Et nibilominus
subdantur penis q̃e pro grauioribus culpis in ipso ordine consueuerunt im-
poni. b. habetur vbi precedens.

Collector.

Quo ad clausuram monialium est notandum: q̃ moniales sanctę Clare ha-
bent ampliozem obligationem ad clausuram: illa que a iure comuni per
capitulum p̃sericito: superius inserto ceteris monialibus posita est. Hoc pa-
tet quia in regula sue professionis. c. 2. sic dicitur. Omni namq; tēpore & t. vt etiā
superius est insertum. §. 3. Ita q̃ clausura est vnum suorum vtorūz principalū:
prout seruari obedientiam: paupertatem et castitatem. Super quo nō est aliqua
dispensationis in casibus: qui positi sunt supra. §. 3. per Urbanum ordinatorē
regule. Et autem melius intelligi valeant: ponentur hic figulatim: addēdo aliquā
declarationem vbi opus fuerit.

Prin^o cas^o

Circa casus est: si supernenerit inenitabilis & periculosa necessitas: sicut
eruisionis ignis: vel incuris hostilis: seu alius con similes: que dilationem
nullo modo sustineret ad postulandum licentiam egrediēdi. In quibus casibus
(dicit Urbanus) transferant se sorores ad aliū locum competentē: in quo cōmōde
fieri poterit clausę morantur: quousq; eis de monasterio sit prouisum.
Circā hunc casum: dicit quidā expōitor: q̃ adhuc in hūc casum: si posset absq;
periculo fieri: deberet prius haberi superioris licentia: vt colligitur ex supradicta
littera regule. Sed quando subitū periculū ad hoc non daret locū tunc absq; licē-
tia possent egredi. Non tū quilibet per se: aut separatim: sed oēs in simul. Et sta-

rim vt erierint: debent se recolligere in aliqua domo honesta: ⁊ dare ordinem vt habeant debitā clausuram: quousq; pvideatur eis de monasterio. Et istud nō est declaratio: cū regula expresse hoc dicat. Item si ignis intus ardens pōt extingui ipis monialibus intra monasteriū manentibus: nō possunt egredi: etiam cū licētia prelatorū. Nec etiā possunt ad alia monasteria transferri: presertim remanente sufficienti habitatione.

Secundus casus est: qñ ab habente potestatem mitterentur ad aliquem locū causa plantand: vel edificand eandē religionem: aut reformandi aliquod monasterium eiusdem ordinis.

Tertius casus est: causa regiminis. s. vt aliqua monialis sit prelata alicui monasterij. Quo ad istum casum dicit prefatus expositor: videtur q nō solū possit aliqua monialis egredi clausurā: ⁊ duci vt sit abbātissa alterius monasterij: is etiā vt sit magistra monitarij: seu vt ponatur in aliq officio in q multū cōsistat honestas religionis: put hīe custodiā porte: aut rote ⁊ c. Dicit etiā pñd' expositor: q peracto officio p quo aliqua monialis ducta est ad aliud monasteriū: si vult regredi ad suum monasterium: potest reuerti sola: si socia vult remanere. Aut socia possit reuerti sola si principalis nolet regredi: de consensu tñ vtriusq; monasterij.

Quartus casus est: causa correctionis. Cū hunc casum declarat prefatus expositor: vt si accideret q aliqua monialis non possit corrigi in monasterio vbi habitat timore suorum cognatorum: quia tunc possit duci ad aliud monasteriū ⁊ c.

Quintus casus est: causa alicuius valde euidens: ⁊ grauis dispendij evitandi. Dispendium de quo in isto casu fit mentio: declaratur in c. j. de statu regu. libro. 6. scilicet si aliqua monialis esset infecta aliqua infirmitate tam contagiosa q merito timeretur inde prouenire magnum damnum alijs monialibus: aut non posse ibi stare sine grandi periculo vel scandalo communitalis. Dicit tamen predictus expositor q si idem inconueniens quod habetur in monasterio vbi habitat monialis huiusmodi: erit in quocunq; alio monasterio: q forte possit poni in aliqua domo particulari. Sed licet quacunq; alia infirmitate: non sic contagiosa monialis infirmetur: ⁊ ad bucaliter q medici dicerent non posse euadere ibi manendo: ⁊ q posita in aliquo alio monasterio sui ordinis possit sanari: non propterea possit erire clausuram: nec inde educi. Nec ad hoc sufficit licentia protectoris vel alterius prelati: sed q ibi curetur put melius fieri poterit: ⁊ habeat patientiam. Sic. n. determinatum fuit per plures insignes doctores vniuersitatis Salinantine: put inferius cū suis fundamentis apponitur.

Sextus casus est: qñ de mandato prelati habentis auctoritatem: monasterio primo et causa rationabili relicto: totus conventus ad monasteriū aliud se transferret. C In omnibus tamen casibus supradictis: dicit Urbanus in regula: q non debent egredi nisi de licentia protectoris. Et quia prouincialibus concessum est q in monasterijs sancte Clare sibi subditis possint circa sorores omnia que protectori per regulam ipsarum monialium concessa sunt: vt habetur. sfo. 213. et sfo. 72. possunt idem prouinciales in casibus supradictis dare licētiā monialibus egrediendi clausuram. Aliiter tamen est de potestate data protectori in regula ad dandū licentiā ingrediendi clausuram: quia illa est reuocata per 2^{am} Martini. s. et per consequens carent illa prelati ordinis: prout late declaratur infra in dictione Ingressi clausuram: notabili vltimo.

Clausura.

¶ Igitur moniales sancte Clare egrediēdo clausuram extra casus supradictos transgrediūtur suā regulā: et peccant mortaliter: licet nō incurrant excoicationē nisi in vno tm casu posito in regula sua. sc. si irēt ad curiā romanā. Et ponitur sequentibus verbis. In virtute obediētie: et sub pena excoicationis: quā ipso facto transgrediētes vel nō parētes incurrant. districte precipimus vt nulla abbatissa vel soror p vlla necessitatis causa: ad sedē apostolicā personaliter veniat vel accedat: nisi alicuius licentia specialis a sede apostolica cōcedatur. Habetur. c. 13. r. l. e. fo. 290. tracta. 3. et ff. 298. tracta. 2. ¶ Non est op^{us} hic dicere qualiter dimisso habitu exiendo clausurā: incurrerent excoicationē licet non irent ad curiā romanā: cum hoc sit de iure cōmuni quo ad oēs personas religiosas: vt in. c. 2. de clerici vel monachi. lib. 6. ¶ Et nō solū moniales sancte Clare nō possunt exire clausuram: vt dictū est: sed nec introducere aliquā personā: put regula ipsarū pbiibet dicendo. firmiter ac districte precipim^{us}: vt nulla vnq^{ue} abbatissa vel eius sorores aliam quam personā religiosā: seu secularē: aut cuiuslibet dignitatis: in monasterij clausurā intrinsecam intrare permittant. Nec oīno alicui liceat: nisi quib^{us} cōcessum a sede aplice fuerit. Hāc vt supradictū est: etiā pector nō pēt iam hoc cōcedere. Ita q^{uia} in prefatis duobus cōsistit clausura religiosarū. Et si facerēt contra primū: infringerent suū votū clausure. Si autē cōtra secūdū: transgredierētur preceptum pape. In neutro tñ eorū incurrerēt excoicationē: nisi eundo ad curiā romanā: aut dimittēdo suū habitū: vt dictum est: licet irent alias quocūq^{ue} vellent: aut introducerēt quēcūq^{ue} intra clausurā monasterij. ¶ Peccarent tñ grauissime in quolibet istorū casu. Unde quo ad hunc casum. si re absq^{ue} licētia: seu apostatare cū habitu: magis rigurosum est statutū fratrum nostri ordinis: cū eundovbi cumq^{ue} sine licētia: etiā nō dimittēdo habitū: sunt excoicati. ¶ Et vt sciatur quid circa hoc statuta antiqua ordinauerūt: apponitur hic statutū benedicti. 12. quod sequitur. ¶ Districte precipimus ministris vel visitatoribus: abbatissis et quibuscūq^{ue} alijs: ad quos vel ad quas hoc pertinuerit: vt clausuram huiusmodi diligenter teneri faciant: ita q^{uia} nulli earū tacite vel expresse pferre sit vel esse valeat quacūq^{ue} ratione vel causa clausurā huiusmodi deinceps egrediendi facultas: nisi causa plātandi vel edificandi eandē religionē ad aliq^{uod} locum aliq^{ue} transmutantur: vel tanto forte et tali morbo cūdetur aliquas earū laborare cōstaret: q^{uia} nō possent cū alijs absq^{ue} graui periculo: seu scandalo cōmorari. Quodq^{ue} nulli regulari vel laice persone cuiuscūq^{ue} prebeminētie: dignitatis: status vel cōditionis extiterit: ingressus pateat ad easdem: sine apostolice sedis licētia speciali. Exceptis solummodo personis illis quibus in certis casibus: per predictorū predecessorum ordinationes. concessiones: et per predictarū monialium regulas nofcitur esse permittum. Et idē quoq^{ue} ministris: custodibus et guardianis: tenore presentium diximus iniungendū: vt fies sui ordinis tibi subditos arcere studeant ab accessu ad monasteria monialium quacūq^{ue} iuxta beati frāncisci regulā: et aplica iporum ordinis instituta: penas in dictis statutis pūde ordinatas: eorum transgressoribus infligēdas. Et infra addit. ¶ Porro si abbatissa cōtra pmissā clausurā ipsarū exire psumpserit: vel ad exiendū aliquā licētiauerit monialē: per ministrū suū de discretorū fratrum cōsilio: remoueat^{ur} a regimine abbacie. Ad moniales vero dictas exiētes clausurā in talib^{us} nō pmissis: ipso facto sint inhabiles ad quicūq^{ue} officia in earū ordine obtinēda. Et nihilomin^{us} subdāt^{ur} penis: q^{ue} p grauioribus culpis in ipso ordine consueuerunt poni. Nec benedictus. 12. in constitutionibus suis.

Et notandum qd licet iste constitutiones benedicti nō obligēt per seipās : qz faciunt relationē corū ad qd obligamur per regulā nostrā t. monialiu: posui tamē hic ad ininuandū penas qd per statuta antiqua imposita sunt abbatissis t. monialibz p. transgressionē clausurę in prefatis casibus. Et vt ex hoc inferatur nō inueniri per regulā nec per aliqua statuta excoicationem eis impositā in aliquo casu propter transgressionē clausurę nisi vt dictū est irent ad curiam romanā: vel apostatado dimitterent habitū: licet aliter aliqui opinati t. asserere nisi sunt. Qui vero supradicta oīa latius videre voluerit: reperiet late ac optime in tractatu nuncupato Clipeus sacrarum monialium: per reuerendū patrem bonę memorię fratrem Joannem de argomances editum.

Sequitur determinatio facta per plures doctores famulos vniuersitatis Salimantinc: premissa diligenti t. exactissima discussionē circa questionem sequentē.

Queritur vtrum minister generalis aut provincialis seu visitator vel commissarius ordinis fratrum minorū habens curā monialiu sancte Clare valeat quandā monialem vnius monasterij (secundā regulā sancte Clare p. sam) ad aliud eiusdem ordinis monasterium: causa alicuius grauis infirmitatis curandę licentiarē. Questio n. tabilis.
Et licet dubia pro vtraqz parte altercata luceant clari: redimendi tamen temporis gratia: non hinc inde altercabitur: sed negatiua tāqz vera apertis fundabitur iuribus t. rationibus modo sequenti.

Et primo in rubrica secunda eiusdem regule continetur: prout supra positi est: qd moniales illam vitam profitentes: firmiter teneantur manere in clausura toto tempore vite sue: preterqz si euenerint certi casus fortuiti: ibi expressi: vt incendi; belli: t. huiusmodi. Iste ita narratis fortuitis: recipit etiam alios non fortuitos tenoris sequentes. Nisi forte de mandato cardinalis Romane ecclesie: cui generaliter iste ordo a sede apostolica fuerit commissus: ad aliquē locum aliquādo mitteretur causa plantandi vel edificandi eandē religionem: vel reformandi aliquod monasterium eiusdem ordinis: seu causa regiminis: aut correctionis: aut alicuius valde euidentis t. grauis dispendij evitandi. t. Cum ergo ad huiusmodi licentiam obtinendā requiratur mandatum cardinalis in presentiarum protectoris ordinis: t. dictus reuerendus pater Abdisister provincialis. Nec alius frater officium visitatoris exercens: non habeat mandatū nisi solummodo de visitandis reformandis: corrigendis: t. castigandis: non autem de licentiando. Igitur eā licentiarē non potest.

Secundo: ad hoc qd dictus cardinalis protector possit predictam monialem licentiarē: oportet vt sit adhuc in casibus sibi commissis sibi commissis. S; grauius infirmitas non est de casibus sibi commissis: ergo t. Et qd non sit de eis: pbat: quia ibi sunt certi casus positi expressim t. nominatim: t. in fine dicit: vel alicuius valde euidentis t. grauis dispendij evitandi. Et qd non sit de expresse nominatis: patet cum iste casus inter superiores non sit positus. Quod nō veniat etiam appellatione valde euidentis t. grauis dispendij evitandi (licet quilibet sani intellectus possit comprehendere) tamē probatur sic. Si hec monialis esset peste vulnerata: ne committeretur tota domus: videretur licentiarē debere extra clausurā curandā: quod si non fieret videretur valde euidentis t. graue dispendium: quod vt evitaretur deberet licentiarē. Idem de notabili lepra: tali vez qd iuxta personā

Secunda p. batio.

Clausura monialium.

secularis sure posset extrahi de populo: et mitti ad domos in capis separatas: Vel (quod absit) de lepra seu morbo morum. Et sic de alijs in firmitatibus contagio sis: et quibus toti communitati ex viuis infirmitatibus posset evenire corruptio. Sed de alijs in firmitatibus non contagio sis: q̄q̄ dicatur q̄ locus est illi infirmitati cōtrarius: vel q̄ aque sunt grosse vel similia: potest responderi q̄ si locus est humidus: habet in firma in alto. Si valde lice: in inferioribus: et si aq̄ sunt grosse: coquatur. Et si non est copia medicorum: sit contenta cū illis vel illo: qui communiter sufficit ciuibus: et sic debet sufficere religiosis: et similia. Unde propter huiusmodi infirmitates sic vel sic curandas: non potest illo pacto dici q̄ admittitur vel enitatur valde evidens et graue dispendium. Ad quod ponderanda sunt verba: scilicet valde evidentes et graues: quia sunt duo termini et copula tunc posset et ponuntur diuisim ratione illius cōiunctionis: et: Iuxta ea que notātur in rubrica. ff. de iuris et facti ignorantia. Et sic requiritur q̄ istud dispendium non solum sit valde evidens: sed etiam q̄ sit graue. Sed cum reuera nec sit valde evidens nec graue: dico: hoc non respectu persone: nam respectu persone bene potest esse valde evidens et graue: sed dico respectu communitatis: quod debet sic considerari ratione illius verbi (enitandi) quod de sui natura requirit duplices personas: scilicet personam que euitetur: et personā a qua euitetur: vt patet per textum et que ibi trahuntur: in. c. 3. l. ud: de clerici excommunicati. Et in capitulo. Nulli. de sententia excommunicationis: cum alijs multis iuribus que ad prefatum propositum adduci possent nisi ob prolixitatem vitandam. Igitur. R. p. d. minister prouincialis se u visitator: p̄dictam monialem licentia non potest.

Tercia probatio. C. Tertio considerandum est: q̄ papa in omnibus locis regule: vbi aliquid contra clausuram excepauit: siue in casibus foruitis: siue non foruitis: nunq̄ habuit considerationem ad aliquam personam particularem. Et est verisimile: in moniuridicum: q̄ si voluisset: expressisset. Unde cum in omnibus suis exceptionibus: papa semper consulit et prouidit communitati: bene colligitur q̄ voluit commoditatem communitatis: aliquando preferri clausure. Sed cum nusq̄ in tota regula reperitur (nec etiam in vno tantummodo casu) commoditati persone particularis sicut commoditati communitatis consulere vel prouidere: aperte patet q̄ commoditatem seu consolationem persone particularis: nullo pacto voluit preferri clausure. Igitur reuerendus pater minister prouincialis aut visitator seu commissarius. Isti nullatenus absq̄ speciali licentia sedis apostolice predictā monialem licentia potest.

Quarta probatio.

C. Preterea et quarto in dicta secunda regula est quedam rubrica: scilicet duo. decima tenoris sequentis. De infirmis vero cura et diligentia maxima habeatur: et secundum quod possibile fuerit et decuerit: tam in cibarijs que earum requirit infirmitas: q̄ in alijs necessarijs: in seruire charitatis benigne ac sollicitate eis per omnia seruiatur. Que infirme proprium habeant lectum (si vnq̄ fieri potest) vbi a sanis maneant separate: ne illarum ordinem valeant confundere vel turbare. Et qua rubrica duo clarissime colliguntur. p̄dum in fauorem proximī p̄cedentis fundamenti: scilicet q̄ adeo communitatem in sua spiritali sanitate papa conseruare vult: q̄ precepit vt moniales corporaliter infirme taliter curentur q̄ sanas in diuinis beneplacitis vacantes: nullo modo valeant confundere vel turbare. Et ita commoditatem communem semper considerauit: nunq̄ autem particularem. Secundum est: quod in hac rubrica papa loquitur de grauibua

Clauſura mo. Commiſſarius. Fo. xxiij.

infirmiſſimis curandis: quod patet quia dicit q̄ curentur maxima cura ⁊ ma-
xima diligentia: cū ſollicitudine: et per omnia: ⁊ ſimilia verba. Vnde ſequitur
evidenter q̄ ſummus pontifex intellexit de grauibus inſirmiſſimis. Aliter enim
eſſet minus proportionatum referri ad inſirmiſſimos leues ſed ad graues: cum ſe-
cundum ſua ⁊ omnimodam veritatem: maxima maximis referantur. Et ſi p-
uideretur ad inſirmiſſimas graues curandas (quod negari non poteſt) clare con-
ſtat q̄ ille caſus: ſcilicet valde euidentis ⁊ grauis diſpendij euitandi: non obtinet
locum niſi in inſirmiſſimis cōtagioſis: vt ante dictum eſt. Et ſic dictus. R. ¶ Ad.
Ad. predictam monialem licentia non poteſt.

¶ Quinto ⁊ finaliter: licet omnia ſupradicta nō militarent: que iuridice militāt: Quinta pro
non curemus querere multas diſputationes cum circulari poſſent: nam vbi eſt ^{batio.}
caſus legis: non eſt queſtio iuris: vt in l. ancilla. l. de furtis. Tertius eſt expreſſus
in propoſito in capi. vnico de ſtatu regul. lib. vi. cuius verba talia ſunt. ¶ Dericu- ^{Nota.}
loſo ⁊ deſteſtabili quarundam monialium. ⁊ c. Inferius ſequitur vbi facit. San-
cimus vniuerſas ⁊ ſingulas moniales preſentes atq̄ futuras cuiuſcunq̄ religio-
nis ſint vel ordinis: in quibuſlibet mundi partibus exiſtentes: ſub perpetua in
ſuis monaſterijs debere de cetero permanere clauſura. Ita q̄ nulli earum religio-
nem tacite vel expreſſe profeſſe: ſit vel eſſe valeat: quacunq̄ ratione vel cauſa (niſi
forte tanto ⁊ tali morbo euidenter earum aliquam laborare conſtaret: q̄ nō poſ-
ſet cum alijs abſq̄ graui periculo ſeu ſcandalo cōmorari) monaſteria ipſa dein-
ceps egrediendi facultas. Ex quibus verbis clare conſtat: licentiam vniuſmodi
auctoritate apoſtolica eſſe prohibitam. Nec obſtat ſi aliquis dicat q̄ hoc poteſt
intelligi: de ereundo ad domos ſeculariū (ne ſecularibus moniales illecebris in-
uoluantur) ⁊ non ad aliud monaſterium cauſa curandi vel bñōi. Nam glo. nō
curat de ſimilibus interpretationibus: ſed intelligit textum iſtum de eritu ſimpli-
citer ⁊ abſolute: dicens q̄ nec ad aliud monaſterium cauſa curandi vel vniuſmo-
di: ſed q̄ ſit in perpetua clauſura: preter q̄ in duobus caſibus quos excipit: quo-
rum noster nullus eſt. Igitur. R. ¶ Ad. Ad. predictam monialem licentia non po-
teſt: vt multipliciter ⁊ euidenter probatum eſt per predicta.

¶ Ex predictis inferitur euidenter: q̄ nullatenus poteſt aliquis predictorum pre- ^{Collectorum}
latorum: abſq̄ licentia ſedis apoſtolice: mutare aliquam monialem ſue cure ſub-
iectam: de monaſterio in quo profeſſa eſt: vel de alio ad quod legitime tranſlata
eſt ad aliud monaſterium: vt ibi habeat curam inſirmarum: vel vt pulſet organa
vel propter alias conſimiles cauſas: niſi ſolum p̄ cauſis expreſſis per Urbanum
vt ſupra poſitum eſt.

Commiſſarius.

Eo ſtatuit vt quando generalis miniſter electus fuerit de
ciſimontanis: inſtituat in partibus vltimontanis vnu <sup>De commiſſa-
rio generali.</sup>
generalem commiſſarium: ab eiſdem vltimontanis fratribus
eligendi: cui miniſter generalis ſuper preſatos fratres vltimon-
tanos vices ſuas cōmittat: put caplo generali expedire videbi-
tur. Ita tamē q̄ cōmiſſarius preſato miniſtro generali omnino
de ſubiiciatur: vt ceteri dicti ordinis prelati ſubiiciuntur: ac illi per omnia ſm re-
gulam obedire teneatur. Dum vero miniſter generalis fuerit ex vltimontanis.

Commissarius.

fratribus electus: tunc pariformiter commissarium generalem cismontanum instituere debet parimodo quo de vlttramontano commissario superius dictum & statutum est. Qui quidē commissarius generalis per triennium solum: generalis commissarius fungitur officio. Quo triennio elapso: nouus commissarius per ministrum generale in capitulo generali vt supra eligendus (in quod vlttramontanis vel cismontanis de commissario fuerit providendum) institui debeat. B. sffo. 29. concessione. 95.

¶ Idem Leo statuit: qd minister generalis in partibus in quibus suis sex annis fuerit: & ad alias partes se conferre voluerit: p eo tempore quo absens fuerit: commissarii loco suide consilio & assensu diffinitorum capituli generalis dūtaxat relinquare possit. B. sffo. 29. concess. 95.

¶ Idem Leo statuit: qd visitatores monialium sancte Clare antea appellati nuncupentur commissarii: put habetur infra Adonales. §. vltimo.

¶ Idem Leo fecit quoddam decretum aduersus commissarios cruciatus: put habetur in dictione Cruciata. §. 4.

¶ Quia circa auctoritatem commissarii generalis prefati: nonnulla orta sunt dubia scitu digna: que in vniuersitate Salmantina per plures iurisperitos discussa decisa sunt: deinde huiusmodi dubia cum suis decisionibus hic inferere visū est.

Collector.

Primum dubium.

Primum dubium: vtrum prefata bulla vniuersitatis stante: sit censendum qd commissarius generalis sit ordinarius iudex et prelatus fratrum minorum cismontanorum: aut delegatus. Ad hoc respondetur: qd commissarius generalis (de quo in bulla predicta) habet potestatem delegatā et non ordinariā: qd delegatus dicitur qui gerit vices alterius: vt notatur in rubrica. de offi. dele. et in l. i. ff. de officio eius cui madata est iurisdictio. S; talis est hic commissarius: vt patet ex predicta bulla. §. Verū: ibi minister generalis instituet vnu generalem commissarium: cui vices suas committat. Nec obstat regula tradita per glo. et doctores in c. Cum ab ecclesiarum prelatis. de offi. ordi. cum sua materia: et cum multis theoreticis doctorum: qm in contrarium vñr facere: qd illa applicari ad hunc casum nequeunt. Quod patet ex duplici capite. C; Primum: qd illa regula cum omnibus p ea aductis: loquitur in electo ab vniuersitate: vt ibi dicitur. Sed hoc non est in casu nostro: qd omnes fratres minores tā cismontani q; vlttramontani simul faciunt vnu collegium seu vniuersitatem. Cismontani autē tantum: vel vlttramontani tantum: nec faciunt collegium nec vniuersitatem post prefatā bullā vniuersitatis: qd eos omnes facit vnus corpus. Ergo sequitur qd regula predicta non habet locum in hoc casu. Unde refutatur illud qd in bulla dicitur: qd iste commissarius eligatur: nō potest dici vera et propria electio: cum non fiat a collegio vel ab vniuersitate: sed a parte collegii: seu a quibusdam particularibus pro vtilitate. et commodo eos particulariter tangēte. Ideo verbum (eligendū) positū in dicto. §. Verū: nō sapit electionem iuridicā et canonicā: vt in titulo de electione. sed sapit quēdam cōsensum aut approbationem illorum quibus preponitur. fuit. n. visum vtile concedere predictū commissarium ppter latitudinē ordinis. fuit etiā visum vtile qd talis commissarius daretur ad beneplacitū et cōsolationem eorum quibus dabatur. Ideo fuit illis concessum vt eligerent. i. p voluntate et cōsolatione sua in illū cōsentirent. Argumēto. c. Super questionum. §. Verū. de offi. dele. Quinimodo positū qd esset electio vera: non sequitur conclusio. i. qd iste commissarius sit ordinarius: vt patet ex eo qd hic statim sequitur. s. secundū caput. C; Secundo in casu regule supradicte: duo tantum requi-

runtur ad consequendam iurisdictionem ordinariam, s. electio collegij: et confirmatio superioris. Et statim electus et confirmatus consequitur iurisdictionem legis ministerio et operatione. Nec est op^a alia commissio de his: vt in c. et commissam de electione. Unde hec iurdictio dicitur ordinaria: quia conceditur a lege. Et ante in casu nostro hic commissarius non consequitur iurisdictionem ex duobus supradictis, s. electione et confirmatione: sed necessarium est tertium, s. quod minister generalis committat illi vices suas: vt bulla ipsa disponit. Itaque iurisdictiones recipit ab homine vices suas committente: et non a lege ministrante seu operante. Ergo sequitur quod est delegatus et non ordinarius. Sed adhuc posset aliquis opponere dicendo quod sit ordinarius sicut vicarius generalis episcopi: cui licet recipiat iurisdictiones ex commissione: tamen de ordinaria habere iurisdictionem: per glo. in c. 2. de officio vicarij, lib. 6. cum similibus. Sic iste generalis commissarius quibus recipiat commissionem generalis minister: videtur quod eius iurdictio sit ordinaria. Ad hoc respondetur: quod illud est verum in vicario generali: non autem in eo qui ponitur in certa parte diocesis: qui de foraneus: qui non habet ordinariam sed delegatam: per glo. et doctores in Clemetina Et si principalis: de Rescriptis, cum similibus. Cui videtur similis iste commissarius: qui non generaliter in toto generalatu sed in parte constituitur. Videmus etiam insuper quod illi iura vocant officialem: hunc vero papa in bulla unionis commissarium appellat. Ergo iurdictio huius non debet dici ordinaria sed delegata. Cuius videtur obviare capitulum Quia in plerisque de offi. ordi. quod glo. ibi dicit et doctores: quod vterque tam maior quam minor debet esse episcopus et consecratus: et sic quo ad dignitatem equalis. Illi vero primus est minister: secundus vero non: sed commissarius: quod forte non vacat ministerio: vt. s. sit eadem equalitas iurisdictionis in vtroque, s. ordinaria: vbi est eadem equalitas dignitatis in vtroque, s. episcopalis. In hoc vero similiter cum non sit eadem equalitas in dignitate: quod unus est minister et alter commissarius: quid mirum quod non sit eadem equalitas in iurisdictione: cum vna sit ordinaria et altera delegata? Unde glo. ibi dicit: quod ille minor episcopus: erit suffraganeus alteri. Que suffraganeitas si vere et proprie accipitur: vt est in episcopis suffraganeis archiepiscopis: necessario sequitur quod ille debet habere ordinariam iurisdictionem: cum secundum hoc alter episcopus de prima instantia se intromittere non potest in tangentibus subditos istius minoris episcopi. Unde oportet quod hic minor episcopus habeat immediate ordinariam iurisdictionem. Nec videtur vacare ministerio quod papa in bulla sua cum appellat commissarium: quod de sui natura et propria significacione sapit delegationem. In predicta vero decretali Quia in plerisque: vocat illum presule: quod sapit dignitatem et ordinariam iurisdictionem: vt de uicario episcopi dictum est.

Secundum dubium: an minister generalis possit amovere hunc commissarium sine crimine vel causa? Ad quod respondetur quod non: quia bulla vult esse predictum commissarium per triennium: unde oportet quod sit. Sed alius substitui non potest: nisi in capitulo generali. Nec minister potest aliter ponere alium. Unde cum oporteat quod sit commissarius: et isto amovito non potest alius poni: sequitur quod iste non potest remoueri. Et ex predictis in prima questione: versus exclusi omnia fundamenta que in contrarium adduci possent.

Tertium dubium: vtrum minister generalis possit diminuerere seu limitare potestatem dicti commissarii: vel in aliquo alterare? Ad hoc videtur dicendum: quod minister generalis libere potest limitare ac restringere potestatem sui commissarii.

Secundum
dubium.

Tertium du-
bium.

Commissarius.

Ad quod probandū: fiat fundamentū ex tribus considerationibus. ¶ Prima consideratio: q̄ minister generalis cū sit iuxta ordinarius oīm fratrum minorū: iure suo: et ex iure cōmuni poterat facere cōmissariū: et cōmissarios generales et speciales cū commissione plenaria vel limitata: vt sibi placuisset. S; post hoc ius cōmune: superuenit bulla Leonis exorbitans ab illo iure cōmuni: et restringēs hāc potestate in modo constituendi. s. q̄ fiat per electionem. Et hec sit prima cōsideratio. ¶ Secunda cōsideratio sit: q̄ licet fateamur q̄ indefinita legis equipolleat vniuersali in propria seu in stricta significatione: et sic verbi vices indefinitae p̄latum: p̄prie intelligendo vel stricte significat omnes vices: non potest tñ negari q̄ verificetur in aliquibus vicibus: licet aliquibus detractis: saltem in larga significatione: cū pluralis loquutio duorū numero sit cōtēta: vt dicit regula iuris. ¶ Tertia cōsideratio est: q̄ dispositio odiosa: et de sui natura restringibilis: vt est statutum: extenditur ad latā significationē ad evitandum correctionē iuris communis. Tertius valde singularis est: et ibi Abbas in. c. Cum dilectus. de cōsuetudine. Ex quibus considerationibus concludi videtur necessario: q̄ cū dicta bulla sit exorbitans et odiosa: debet extendi ad latam significationem: vt minus deroget predicto iuri cōmuni. Et sic verificatur in vicibus: licet nō vniuersaliter. ¶ Preterea in cōmissionibus iurisdictionis factis per ordinarium: reperimus expressum q̄ indefinita verificetur detractis aliquibus. tex. est in. capi. secūdo et vltimo de officio vicarij lib. 6. Sed talis est hic: quia cōmittens est ordinarius: scilicet minister generalis. Imo et fortius tenendo q̄ ille cōmissarius habeat potestatem delegatam: vt supra probatum est: que odiosa est: et officialis seu vicarius episcopi habeat ordinariam: que fauorabilis est. De quo vicario et officiali loquuntur illa iura de officio vicarij: supra allegata. Unde si vicario seu officiali episcopi in quem tran sit ordinaria iurisdictione: que est fauorabilis: habet locum q̄ indefinita verificatur detractis aliquibus: multo fortius verificabitur in eo in quem tran sit iurisdictione delegata: que est odiosa. Et q̄ iurisdictione ordinaria sit fauorabilis: et delegata odiosa: dicit hoc glo. in capitulo primo: de rescriptis libro sexto. ¶ Et non videtur obstare supradictis quod in contrarium dicitur: scilicet q̄ indefinita equipollet vniuersali: nam huic iam ex supradictis patet responsio. ¶ Nec etiam videtur obstare quod dicitur: q̄ minister generalis cōmittit coactus: quia similiter episcopus ponit coactus vicarium generalem in episcopatu: vt patet per Abbatem in. c. Quoniam in plerisq; de offi. ordi. et in iuribus per cū ibi allegatis. Sed quis dubitat q̄ possit episcopus sibi retinere aliquos casus? Unde ibi habemus instantiam. ¶ Prefertim quia ille episcopus cogitur a iure cōmunis hic vero: scilicet minister generalis cogitur per bullam exorbitantem a iure cōmuni. ¶ Non videtur etiam obstare. c. Quoniam in plerisq; de offi. ordi. etiam p̄supposito dicto cardinali. qui ibi allegatur in contrarium: si vt supradixi ille est p̄prie suffraganeus maioris episcopi. Quo casu (vt iam dixi) est necessario concludendum: q̄ maior episcopus non potest se intromittere de prima instantia inter subditos minoris episcopi. ¶ Preterea: ille casus videtur valde alienus et diuersus ab isto: quia ibi non solum lingua erat diuersa: sed etiam sub vna fide: ritus et mores erant diuersi in sacramentis et diuinis: unde facile posset scandalū generari sine aliquibus oporere eos recurrere ad alium: tam grauib; et ponderosis contra suos mores et ritus. In casu vero nostro: in sacramentorum et diuinorum celebratione: huiusmodi grauib; nulla est differentia inter cismor-

tanos & ultramontanos: cum ex regula & voto uniformiter omnes teneantur se qui romanam ecclesiam: & privilegia eadem sint vtrisque concessa. Itaque differentia potest remanere: non in votis: non in regula: non in diuinis officiis: non in sacramentis: non in ritibus & moribus eorum: nec in aliquibus essentialibus & sacris: aut ponderosis: sed in aliquibus leuibus ceremonijs. Unde ex reservatione aliquorum non est de quo timeatur scandalum vel repugnancia. Data ergo dissimilitudine: videtur cessare argumentum. Hanc differentiam vel casus diuersitatem confirmat predicta bulla in preallegato. §. Verum. vbi expresse dicitur: qd hic commissarius datur propter latitudinem ordinis: quia vnus non videbatur posse sufficere. Non autem propter varietatem morum vel rituum circa diuina & sacramenta. In predicta vero decretali: Quonia in plerisque: totum econtra: quia ibi non erat latitudo: sed propter rituum & morum varietatem in essentialibus: ex quorum non obseruatione possent facile illi scandalizari. Cuiusmodi tamen omnibus: et alijs pluribus que dici possent omisissis: huic questioni finem ponit eadem bulla in dicto. §. Verum: cuius talia sunt verba, Cui minister generalis vires suas committat: per capitulum generale expedire videbitur. In quibus verbis tria videntur ponderanda. Primum hoc verbum videbitur: quod sapit arbitrium rationabiliter regulatur: vt iura & doctores sepe dicunt. Unde patet: qd hec potestas committenda generali commissario: debet prius moderari per capitulum generale secundum arbitrium rationabiliter et iuridice regulatum. Secundum ponderandum est: qd hoc decretum seu arbitrium debet precedere commissionem de necessitate ad sui validitatem. Tertium est: qd hec verba important ampliationem vel diminutionem. Ampliationem non important: quia ultra totum nihil possunt ampliare. Ergo sequitur qd important diminutionem. Et primo & vltimo istorum resultat: qd commissio que fit predicto commissario generali potest esse limitata et restricta. Et secundo resultat: qd predictum arbitrium vel decretum debet precedere commissionem: alias est in vtilis: saltem quatenus assumit vires a bulla. Concluditur itaque: qd aut commissionem factam huic commissario generali precedit predicta modificatio: decretum vel arbitrium capituli generalis: aut non. Si precedit: valet commissio cum suis limitationibus et restrictionibus ibi factis. Si non precedit: non valet commissio quatenus assumit vires a bulla. Si autem assumit vires extra bullam: puta ex iure cōi: qd iure (vt supra dictum est) prius poterat generalis minister facere commissarium: tunc nulli dubium qd possit limitare & restringere ad libitum: cum & posset totaliter reuocare. Et sic manet tertium dubium laculenter discussum.

Quartum dubium est: an generalis minister possit mittere commissarium generalem sicut prius qui erat per electionem? Respondetur qd non potest mittere talem secundum commissarium qui concurret cum primo: quia statim bulla prefata vnus tantum debet esse commissarius generalis: et sub certo modo & forma positus. Ergo nec potest dari secundus: nec nisi sub illo modo: et in capitulo generali: vt predictum est.

Quintum dubium: vtrum saltem possit minister generalis mittere aliquos commissarios speciales ad aliquas speciales prouincias: vel per partem? neque hoc? Respondetur: qd hec questio potest capi dupliciter. Autem commissarius specialis mittitur per aliquam prouinciam: aut custodiam: vel conuentum: exclusa omnino potestate commissarii generalis quo ad illam prouinciam: vel custodiam: seu conuentum.

Commissarius.

Aut mittitur specialiter ad aliquā causam: seu causas: in ceteris tamē remanente potestate commissarii generalis in eadē prouincia: custodia vel conuentu. In primo casu vel primo modo: vt qd nō posset facere: supposito qd commissarius generalis fuit institutus auctoritate bulle: et precedente arbitrio et determinatione capli generalis: vt superius dictum est. Ratio huius est: qd tot tales speciales commissarios posset facere: qd subtraheret commissario generali paulatim totā commissionē vel magnā eius partem: vnde posset fieri fraus legi. Hoc tamen est intelligendus verū: preter qd si tali prouincie: custodie vel conuentui esset utile prouidere de tali commissario speciali: vt quia commissarius generalis esset negligēs: aut suspectus: aut alias insufficiens illi prouincie: custodie vel conuentui. Fundamentū huius est: quia lex extenditur et restringitur ad terminos sue rationis: vt est notissimum in iure. Ratio autē quia fuit in bulla prouisum de isto generali commissario: nec fuit fauor istius ministri: nec generalis commissarii: sed subditorū: vt patet in bulla. s. ppter utilitatem eorū ne debito remige frandarentur. Ergo in tñ impeditur minister generalis dare speciale commissariū: in qstus maior utilitas nō postularet: qd lex vltra nō trahitur: cū ista fuerit ratio eius: presertim in derogatione iuris alterius. s. ministri generalis: cui per bullā aufertur libera potestas dandi commissarium ad libitū suū: vt ppro iure facere poterit. Et quod in fauorē fratru inductum est: non debet retorqueri in eorū dānum et odiū: vt dicit regula iuris. Cū ergo in fauorem fratru et ppter eorū utilitatem sit inducta institutio huius commissarii generalis: non debet per eam impedi ri specialis datio vel institutio commissarii vbi et quando fuerit vtilius. C. Preterea: si legatus generalis ex causa nouiter orta: vel antiqua nouiter reuelata: potest pbibere delegatum speciale datus non a se sed a papa: vt in l. Si hominem. ff. mandati: et ibi Barto. et Abbas in c. Studiū. de offi. lega. et in alijs locis: quibus predictus delegatus est maior illo in causa sibi commissario: ergo fortius poterit generalis minister ex aliqua et supradictis causis: vel alia iusta nouiter orta: prohibere predictū commissariū quoad vnā prouinciā: custodiā: vel conuentū cum sit eius superior.

C In secundo vero casu quando. s. commissarius specialis mittitur ad causam vel causas speciales in certis rebus: remanēte potestate eiusdem commissarii generalis in eadem prouincia: custodia: vel conuentu: videtur qd possit mittere commissarios speciales: etiā sine aliqua causa de predictis: vel necessitate. Ratio huius est: qd minister generalis eo ipso qd eligitur ab vniuersitate fratrum et confratrum: consequitur ordinariam iurisdictionē: per notata in c. Cum ab ecclesiarij. de offi. ordi. Ratione cuius ordinarie iurisdictionis potest dare commissarios tā generales qd particulares: vt l. Qui pro sua iurisdictione. l. vna. cū similibus. Nec autē potestas dandi commissarios fuit ei limitata in vna specie commissariorum. s. in generalibus qd non posset dare nisi vnum: et sub certa forma: vt patet in bulla. De alia vero specie. s. specialium commissariorum: nihil bulla disponit: vnde relinquit dispositioni iuris. iuxta l. Commodissime. ff. de liberis et posthumis. cū similibus. Et a iure antiquo eatenus intelligitur. esse recessus per ius nouū: quatenus in iure nouo exprimitur: et non amplius. vt in l. Sancimus. l. de testamentis: cum similibus. Imo amplius secundum intellectum bulle: qui videtur magis licere: et rationi consonum: recte intuenti. Non. n. tam voluit bulla ponere frenum generali ministro super institutionem commissarii: qd cum ad instituendum et ponendū illum: calcaribz stimulare et cōpellere. Declaratur sic. Quia forte generalis nimis

Comunicatio privilegiorum. Fo. xxxvj.

Artus. 4. concessit professoribus ordinis m. vt concessis tribus predicatoribus: et eiusdem predicatorum ordinis fratribus: vt concessis predictis fratribus minoribus privilegijs: indulgentijs: gratijs: fauoribus et indultis: tam spiritualibus q̃ temporalibus: a romanis pontificibus predecessoribus suis et alijs auctoritatibus habentibus (que omnia ac si nominatim exprimerentur haberi voluit pro expressis) poni: et gaudere possint et debeant perpetuis futuris temporibus: in omnibus et per omnia: prius et sine vlla differentia: perinde ac si que vni ex ordinibus predictis sunt concessa: vtriusq̃ simul nominatim concessa fuissent: aut concederentur imposterum. Et voluit: q̃ ea que de magistro generali et provincialibus prioribus dicti ordinis predicatorum: ac monasterijs monialium sub eorundem fratrum predicatorum cura: et secundum ipsius ordinis instituta videntur: sunt statuta: in generali et provincialibus ministris et vicarijs dicti ordinis minorum: et monasterijs monialium sancte Clare: et contrarie cessant esse statuta. B. fo. 61. Et ffo. 144. conce. 354.

EDWARD Sextus statuit: q̃ monasteria et loca monialium sancte Clare ac facti Dñici: eorundem abbatissarum: procuratores: syndici: oblati: et vtriusq̃ sex² tertij ordinis de penitentia nuncupate persone predictarum: eidem privilegijs et immunitatibus: gratijs fauoribus: concessiombus: indultis spūalibus et temporalibus fratrum predicatorum et minorum ordinibus: et illorum professoribus: domibus et locis: ac procuratoribus et syndicis: oblati: et cōuersis: seu alijs quomodolibet per predecessores suos: aut per ipsumm² Sextum hactenus concessis et in posterum concedendis quauis auctoritate (quatenus earum sexui et statui non contradicant) libere et licite vti possint et debeant in omnibus et per oia prius et sine vlla differentia: ac si eiusdem monasterijs: locis et personis predictis: nominatim concessa forent et concederentur expresse. B. fo. 66. Et ffo. 148. conce. 362.

EDWARD Sextus in bulla Aurea: oēs et singulas gratias concessiones et peccatorum remissiones: immunitates: exemptiones: facultates: privilegia et indulta spiritualia et temporalia quacūq̃ sunt: eremitarum sancti Augustini et Carmelitarum et seruorum sancte Marie fratrum ordinibus: et eorum ecclesijs et oratorijs: ac domibus prioribus: fratribus et sororibus: cōuersis et oblati: et vtriusq̃ sexus personis de penitentia nuncupatis: a predecessoribus suis romanis pontificibus et ab eodē Sixto aut alijs auctoritatibus habentibus (q̃ oia: ac si nominatim exprimerentur: haberi voluit pro sufficienter expressis) cōiunctim vel diuisim: in gratia vel in cōmuni concessa: eis deus vel eorum cuilibet predicatorum et minorum fratrum ordinibus: domibus: ecclesijs: oratorijs: gñali ministris: magistro prioribus: et ministris quicūq̃libet: cōuēntialibus prioribus et guardianis: sororibus: oblati: cōuersis: et vtriusq̃ sexus tertij ordinis seu de penitentia nuncupatis: et alijs eorundem ordinum personis: de nouo concessit: et in eis locum habere voluit: ac si eisdem nominatim: directe et expresse concessa fuissent. B. fo. 66. Et ffo. 149. conce. 367.

EDWARD Sextus concessit seu comunicauit fratribus et sororibus trium ordinum beati francisci: omnia privilegia tam spiritualia q̃ temporalia: omnesq̃ indulgentias ceteris mendicantium ordinibus concessas: tam in cōmuni q̃ in particulari: eorundem ecclesijs et locis quibuscūq̃. b. ffo. 109. conce. 464.

EDWARD Sextus concessit: q̃ sorores sancte Clare sub obedientia fratrum m. obier. existentes: gaudeant omnibus privilegijs: exemptionibus et gratijs con-

² Pro monialibus sancte Clare

³ Pro fratribus minoribus et predicatoribus et eis subiectis.

⁴ Pro tribus ordinibus sancti francisci.

⁵ Pro monialibus sancte Clare

Comunicatio priuilegiorum.

cessis in genere sororibus reformatis sororis colete. o. ffo. 261. conce. 677. 7 ffo. 96. concessione. 378.

6
Hort.

Bonifacius. 8. statuit: ad instar Innocentij. 4. q. quecumq; moniales commisse fuerint gubernatio fratru minorum: virtute aliquis indulti apostolici: moniales sic commisse gaudeant priuilegijs concessis 7 concedendis predictis fratribus. b. fo. 32. et ffo. 33. conce. 35.

7

Innocentius. 8. concessit: q. omnia indulta: gratie ac priuilegia concessa 7 concedenda fratribus familie cismontane: censeantur etiam concessa vlt. ramontanis: 7 econuerso. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 35. Et ffo. 69. conce. 145.

8
Pro testi-
ris in parti-
culari viuen-
tibus.
Collecto.

Clement. Innocentius extendit seu communicauit gratias 7 indulta concessa fratribus 7 sororibus tertij ordinis in comuni viuentibus: etiam illis qui viuent in particulari. o. fo. 64. Et ffo. 69. conce. 146. Et ffo. 100. conce. 375.

Qualiter prefata concessio sit intelligenda: ponitur in dictione Tertiarij post omnes concessiones. Vide ibi.

9
Ampla coi-
cacio priuile-
gio.

Alexander. 6. concessit fratribus mino. regularis obseruantie: vt omnibus 7 singulis gratijs 7 priuilegijs: libertatibus: immunitatibus 7 indultis spiritualibus 7 temporalibus: tam fratrum predicatorum: q; heremitarum sancti Augustini: 7 beate Marie de monte carmeli: omnibusq; alijs mendicantibus per sedem apostolicam vel legatos eiusdem: etia per litteras apostolicas mare magnum nuncupatas: hactenus concessis (quorum tenores ac si de verbo ad verbum insererentur: haberi voluit pro sufficienter expressis) vti potiri 7 gaudere libere 7 licite possint 7 debeant: in omnibus 7 per omnia: perinde ac si predictis fratribus minoribus specificce concessa fuissent. B. fo. 76. Et ffo. 159. concessione. 378.

10

Julius. 2. concessit fratribus mino. consimilem communicationem priuilegiorum aliorum ordinum mendicantium: ad litteram ponendo verba que Alexander. 6. posuerat in concessione communicationis. §. 9. immediate precedenti annotata. B. ffo. 12. conce. 49.

11
Pro fratribus
citra 7 vlt. a
montanis.

Clement. Julius concessit fratribus mino. obseruantie vlt. ramontanis: hoc est Hispanis: Gallis 7 Alemanis: q. omnibus indultis 7 priuilegijs: exemptionibus: immunitatibus: gratijs: indulgentijs 7 libertatibus familie cismontane concessis: 7 imposterum concedendis: vt: potiri: 7 gaudere libere 7 licite: pro suis 7 absq; vlla differentia in omnibus 7 per omnia valeant: perinde ac si illa omnia eidem familie vlt. ramontane nominatim ac specialiter 7 expresse concessa fuissent. B. ffo. 57. conce. 69. Et ffo. 3. conce. 5.

12
Particularis
p. fratribus
mi. reguoru
castelle.

Clement. Julius concessit fratribus minoribus: eorumq; domibus: omnia 7 singula priuilegia: immunitates: exemptiones: concessiones: indulgentias 7 indulta: tam viue vocis oraculo: q; alias sub quibuscunq; tenoribus 7 formis fratribus ordinis predicatorum regularis obseruantie regnoru Castelle 7 Legionis: ac illorum domibus per ipsum Julium 7 predecessores suos romanos pontifices: aut sedem apostolicam concessa: ac si predictis fratribus ordinis mi. eorumq; domibus concessa forent. B. fo. 60. Et ffo. 127. conce. 284.

13
Declaratio
noua concessio
coiunctionis

Clement. Julius postea declarauit 7 concessit: q. in predicta priuilegia: gratiarum 7 indultorum prefatorum communicatione (scilicet ordinis predicatorum) tam vniuersaliter per predecessores suos toti ordini mino. q; etia per ipsum par-

confidens de se vellet solus portare totum onus regiminis et gubernationis: et nollet secum sumere alius adiutorem: scilicet facere commissarium: cum esset in sua libertate ponere vel non ponere: quod fuisse in magnum detrimentum religionis propter ipsius latitudinem: ideo papa videns eodem et in eodem ordinis: voluit imponere necessitatem ponendi saltem unum commissarium generales. Ut autem esset magis aptus et acceptus nationi: voluit quod de consensu et beneplacito eorum poneretur. Quod autem hic sit verus et rectus intellectus bulle: facile videbitur intuenti. Verum: dicte bulle: cuius verba sunt hec, Verum quia conspiciamus ipsam ordinem per universam christianitatem miri in modum dilatatum esse: ne ob huiusmodi amplitudinem debito pastoralis regiminis careat beneficio etc. Ecce motum pape: scilicet utilitas propter latitudinem. Sequitur ulterius in bulla. Decernimus: quod minister generalis instituat unum generalem commissarium etc. Que verba non possunt sonare: quod papa dat facultatem de nouo ministro generali: cum ipse hanc potestatem prius haberet a iure. Sed illam potestatem quam habet ponendi commissarium: voluit papa facere necessitatem: ut saltem ponat unum generalem commissarium: velit nolit. Unde cum essent due species commissariorum: scilicet generalis et specialis: et ambe in potestate et libertate ministri generalis ponere vel non ponere: et ambe fuerint a iure inuente propter utilitatem subditorum: et in adiutorium regiminis propter maiorem utilitatem: voluit papa imponere necessitatem ministro generali saltem in altera earum magis utili: scilicet in generali: aliam speciem non tangens: quia in hoc solū voluit imponere necessitatem. Aliam autem speciem non tam necessariam: voluit relinquere in potestate ministri generalis: sicut erat a iure communi. Ceterum si verum est quod predictae commissiones tam generales quam speciales inuente fuerint et inducte propter utilitatem subditorum in adiutorium regiminis et gubernationis: si pro quia: quia sic verū est: et propter huius utilitatis augmentum papa voluit imponere necessitatem faciendi hunc commissarium: quomodo aut quo pacto dici potest: quod voluit impedire alios commissarios: et utilitatem eorum? Et sic intendens augere utilitatem per unam viam: per aliam diminueret: cū sit in iure vulgatum: quod ea que inducta sunt ad augmentum: non debent operari diminutionem: quod tamen hic esset. Ceterum: absurdum videretur dare calum in quo posset inferior: scilicet commissarius: quod non posset superior committens: scilicet minister. Sed ipse idem commissarius generalis potest facere istas particulares et speciales commissiones: ergo multo fortius minister apud quem remanet maior potestas: imo fons ipsius iurisdictionis et potestatis. Ceterum: si verū esset quod dato predicto generali commissario in natione illa: minister generalis nihil posset nisi personaliter ipse veniret ad illam nationem: non bulla unionis sed diuisionis illa diceretur convenienter hoc patet aperte: quia essent duo generalatus: ut prius: et duo capita in effectum: et unio illa esset deventor: et non de effectum: contra mentem iurum et pape in bulla predicta. Non obstat dicere: quod quando minister personaliter venit: non prohibetur exercere officium: quod hoc rarissime continget in toto suo tempore: vel nunquam. Et ad raritatem non adapteantur: nec propter illa facta fuerunt. ff. de legibus. l. nam ad ea. Ex quibus videtur concludi: quod minister generalis potest mittere commissarios speciales quotiescūque voluerit ad aliquas speciales promouendas vel causas: quando in ceteris remanet potestas generalis commissarii in promouendis: custodia vel conuentu: quod non subit aliqua de iustis causis supradictis:

Commissarius.

vel alia similis. Nec obstant q̄ in contrarium adduci possent. C̄. Si unus non obstat q̄ hec commissaria generalis sit dignitas vel officii: quod non potest dici: quia quis hoc fateatur: nulla ex hoc sequitur diuissio. ¶ Patet in officiali generali episcopi: quia non definit esse generalis quia aliqui casus a iure referuntur episcopo: vt in. c. primo et secundo. de officio vicarii: libro sexto. Et episcopus cōmittit alijs specialiter aliquas causas: et ponit aliquos vicarios foraneos in aliquibus partibus diocesis: vt in Clemētina Et si principalis. de Rescriptis. Nec legatus definit esse generalis in prouincia: licet ibidē aliq̄e cause specialiter alijs committantur: vt in. c. Studuisti. de officio legati: cum similibus. ¶ Presertim q̄ si hoc ministro generali competit a iure: per ea que dicta sunt: nemini facit iniuriam qui vtitur iure suo: secundum iuris regulam. Nec etiam obstat dicere: q̄ commissarius generalis est prelatus immediatus: quia hoc supra improbatum est: cum fungatur vice et commissione alterius. Nec obstat similiter quod dicitur: q̄ est data certa forma et. quia illa est pro commissario generali et nō pro speciali: qui relictus est iuris dispositioni: ex quo de ipso non est facta mentio: vt supra dictum est. Non obstat etiam q̄ essent duo capita: scilicet commissarius generalis et specialis: quia immo nullus eorum est caput: sed ambo sunt membra capituli vnius: scilicet ministri generalis. Nec obstat dicere: q̄ debet esse vnus solus: quia hoc verum est precise in commissario generali in quo bulla disponit: vt dictum est: et non in specialibus: qui iuris dispositioni relictī sunt. ¶ Posset tamen aliquis dicere: q̄ superflua est hec differentia superius facta inter commissarium specialem ad prouinciam vel custodiam et. et commissarium specialem ad aliquam causam: vt in primo requiratur iusta causa: et non in secundo. Vide tur. n. superflua hec differentia: cum rationes superius posite pro secundo videantur equaliter concludere et locum sibi vendicare pro primo. Unde videtur: q̄ non magis requiratur causa in primo q̄ in secundo. Ad hoc respondetur: q̄ non est omnimoda equalitas: quoniam vt supra dictum est: si tantam libertatem haberet in primo casu: tunc in secundo: tunc esset in potestate ministri priuare commissarium tota commissione vel magna eius parte per viam indirectam: quod nō est faciendum: vt. s. concedatur vna via: quod alia prohibetur.

Communicatio priuilegiōrū.

Collector.

Distinctio materie communicationis priuilegiōrum fratrum mendicantium. Respectu communicationis priuilegiōrum: facte sunt multe ac varie concessiones omnibus ordinibus fratrum mendicantium: que inferius annotantur. Sed attendere oportet: q̄ ille que specialiter concernunt fratres minores: et moniales: ac terciarios eorum cure subiectos: ponuntur primo. Ille autem concessiones que tangunt fratres ordinis predicatorum: ponuntur secundo loco. Ille vero concessiones que spectant ad fratres Augustinenses: necnon ad suos terciarios: ponuntur consequenter in tertio loco. Quedam autem concessio que pertinet ad fratres Carmelitānos: ponitur quarto loco. Alia etiam insuper concessio attinens ad fratres ordinis minimorum: ponitur quinto loco. Sed pro omnibus mendicantibus insimul habetur quedam alia concessio: que ponitur in fine omnium predictarum. Deinde addantur alia ex priuilegijs fratrum nō mendicantium: nobis de nouo communicatis.

C̄. Pro fratribus minoribus: ac etiam predicatoribus.

Communicatio priuilegiarum. §o. xxxviii.

necnon domibus: magistroq; generalibus: prouincialibus et conuentualibus fratribus: etiam et sororibus siue monialibus: conuersis quoq; et oblatis: acytrinq; seruis personis de penitentia nominatis: et alijs eiusdem ordinis personis. Et in fine ponit latissimas et fortissimas non obstantias: ita q; in omnibus communicationibus priuilegiarum: non reperitur alia melior concessio: nec adhuc equalis: vt patebit bene intuenti. B. ffo. 69. conce. 216.

C. 120 fratribus Augustinentibus specialiter.

Alexander. 6. motu pprio cōcessit fratribus Augustinētibz: vt omnium et singulorū religiosorū cuiuscunq; obseruantie fuerint: et domorū: locorū: personarūq; in illis degentū: in quibus vt priuilegijs dicti ordinis Augustinentium vti possint: per eandē sedem cōcessum est: possint et valeant bñ dī Augustinentes: ipsorū locorū: domorū et personarū in illis habitantium: priuilegijs: indultis: immunitatibus: concessionibus: exemptionibus: indulgentijs et libertatibus eis in genere quacūq; apostolica auctoritate cōcessis (quorum tenores haberi voluit p expressis et specificatis) vti: potiri et gaudere perpetuis futuris tēporibus libere et licite. B. ffo. 78. conce. 235.

C. 122 est magna concessio: et cui nullibi aliam similem reperit. Virtute autem huius videtur q; etiam fratres minores: ratione cōmunicationis priuilegiarum: possint vti priuilegijs illorū quibus sua priuilegia sunt cōmunicata: vsq; ad datam predictę concessionis Augustinentium: sed non de imposterū concessis aut cōcedendis: quia de illis non est facta mentio.

Julius. 2. omnia et singula priuilegia: immunitates: exemptiones: concessionis: indulgentias ac peccatorū remissiones: et indulta quęcūq; quibus suis congregationibus seu societatibus aut alijs locis: et illorū personis: ordinis fratrum eremitarū regularis obseruantie nuncupatis generaliter cōcessis: ad ipm ordinem fratrum eremitarum et illius personas: ac si illis specialiter concessa fuissent: auctoritate apostolica extēdit: et illis cōmunicauit. B. ffo. 265. concessione. 684. Et. B. ffo. 66. conce. 206.

C. 123 Virtute huius cōcessionis: credebant aliqui fratres predicti ordinis: posse gaudere priuilegijs et indulgentijs particularibus: domibus sui ordinis concessis: vt sancte Marie de populo vrbis Rome: et similibus. Et alij fratres aliorum ordinum mendicantium credebant q; virtute cōmunicationis priuilegiarum: similiter esset eis concessum. Sed Leo. 10. declarauit: debere intelligi: q; gaudeant predicti fratres priuilegijs generaliter concessis congregationibus: et personis et locis congregationum: et non domibus vel personis particularibus congregationum vel ordinis: concessis: vt habetur. B. ffo. 56. conce. 157.

C. 124 § 1. Julius: priuilegia: immunitates: exemptiones: cōcessionis: indulgentias: remissiones et indulta ordini fratrum eremitarum sancti Augustini: et illius personis concessis: et ad illum et ad illas extensa: seu cōmunicata: monialibus dicti ordinis sancti Augustini: vel sub cura dictorum fratrum videntibus: et que mantellum nigrum et corrigiam ad instar fratrum dicti ordinis deferunt: mantellatis et corrigiatis nuncupatis mulieribus: quo ad ea que ad salutem animarum ipsarum mantellatarū et corrigiatarum diuturnat concernunt: et earum serui conueniunt: suffragari debere decreuit. B. ffo. 67. conce. 207.

C. 125 Circa nonnulla hic contenta respectu mantellatarum et corrigiatarum: vide Collectorem infra post §. vigesimum octauum.

Communicatio priuilegiorum.

24

CONRADUS Julius statuit: vt quicquid indulgentiarum et gratie fratribus et monialibus: mantellatis et corrigiatis ordinis heremitarum sancti Augustini concessum est: id omne vtriusque sexui concessum intelligatur: viris scilicet atque mulieribus: dummodo a generali vel priore aut rectore alicuius loci dicti ordinis (aut prioratus gratie assequende) facultatem obtinuerint. B. sffo. 76. concessione. 227.

25

Pracula.

CONRADUS Julius decreuit: communicationem priuilegiorum aliorum ordinum mendicantium factam fratribus Augustinensibus: ad ea etiam extendi que vtriusque vocis oraculo ab eis impetrata: aut eis in gratia donata sunt. Et voluit vt quicquid alicui eorumdem: hoc modo: aut quouis alio concessum est hactenus: aut in posterum concedatur: siue conuentualibus: siue obseruantibus nuncupatis: id omne motu proprio et ex certa scientia: eisdem Augustinensibus sit concessum. b. sffo. 95. conce. 309.

26

CONRADUS Julius: in alio breui predictis Augustinensibus directo: posuit sequentem clausulam. Communicationem quoque priuilegiorum cum alijs ordinibus omnibus: firmamus et roboramus: volentes priuilegia nostra omnia integre: et ad verbum vt sonat: plenissime atque inuolabiliter vbiq; gentium obseruari. b. sffo. 95. conce. 11.

27

CONRADUS Julius confirmauit communicationem priuilegiorum quam Sixtus 4. fecerat inter fratres Augustinenses et alios mendicantes. Et insuper decreuit ac voluit: vt quicquid vsq; tunc ordini minorum: aut predicatorum: aut Carmelitarum: aut seruorum beate Marie concessum ab apostolica sede est: et quicquid in futurum concedatur: eisdem fratribus Augustinensibus concessum sit. Ita quod fratres huiusmodi eisdem concessionibus perpetuo vti possint: perinde ac si eis nominatim concessa essent. B. sffo. 67. conce. 212.

28

Pro tribus ordinibus Augustinensibus.

Mora.

LEONARDUS 10. declarauit et concessit: quod persone trium ordinum sancti Augustini: videlicet fratres moniales: et mantellati: omnibus et singulis priuilegijs: gratijs et indultis que in mari magno seu in alijs concessionibus: tam per ipsum quam per alios Romanos pontifices: predecessores suos: ordini ante dicto concessis continetur: plene et largiter perfrui possint et debeant. Sed voluit: quod quatuor gradus vtriusque sexus persone: indulgentijs tantummodo gaudeant. b. sffo. 122. concessione. 556.

Collectoz.

CONRADUS iste persone quarti gradus videtur quod sunt que in aliquibus litteris apostolicis vocantur corrigiate. id est que solum deferunt corrigiam sancti Augustini: de quibus supra in §. 24. Attamen vtrum huiusmodi corrigiati possint gaudere omnibus gratijs et concessionibus spiritualibus (virtute illius dictionis: indulgentijs) quibus alij predicti tres gradus seu persone trium ordinum predicatorum gaudent: aliqui voluerunt asserere: sed oppositum est verum et certissimum: quod solum gaudet indulgentijs post istam prouisionem. Nam antea gaudebant sicut fratres: et admerebantur tempore interdicti ad diuina.

29

CONRADUS Leo concessit generali priori Augustinensi. vt quicquid indulgentiarum et gratie fratribus monialibus et mantellatis ac corrigiatis concessum est: id omne vtriusque sexui concessum intelligi: sicut supra. §. 24. concesserat. Juli. b. sffo. 122. conce. 557.

CONRADUS fratribus Carmelitis specialiter.

30

SIXTUS 4. concessit fratribus ordinis Carmelitarum: vt gaudere et potiri possint et debeant: priuilegijs: indulgentijs: gratijs: et fauori.

ticulariter predictorum regnorum prius facta: ut ea que quoad absolutionem et dispensationem vel alias ad priorem generalem seu magistrum ordinis prefatorum fratrum predicatorum spectant: ad ministrum vel vicarium generalem fratrum minorum pertineant. Et ea que ad priores conventuales. i. prelatos singulorum domorum ordinis predicatorum et eorum vicarios similiter spectant: ad priores seu vicarios vel subpriores provinciales. i. prelatos qui medij sunt (quocumque nomine censeantur et vocentur) inter predictum generalem vel magistrum ordinis et priores conventuales eorumque vicarios: simili modo spectant: ad ministros et vicarios provinciales ac custodes: qui etiam medij sunt inter ministrum et vicarium generalem et guardianos eorumque vicarios: similiter pertineant. Et sicut de potestate prelatorum: scilicet de prelatibus ad prelatos dictum est: ita de congregationibus unius ad congregationem alterius ordinis: et de fratribus priuatis. i. sine prelatura: ad fratres priuatos: et de festiuitatibus ad festiuitates: in istis casibus in quibus congregationibus: vel fratribus priuatis: ac festiuitatibus alterius ordinis: aliquid concessum est: nunc et pro tempore respectiue concessa intelligantur. Ita quod ea que in honorem sanctorum Dominici: Petri martyris: Thomae de aquino: Catherine de senis: fratrum vel locis predicatorum sunt concessa: omnia illa fratribus minorum prefatis: eorumque locis: ac festiuitatibus sanctorum francisci: Antonij: Lodouici: Bernardini: Bonaurenture: Quinque martirum dicti ordinis qui apud Albarochium martyrii coronam adepti sunt: et sancte Clare: ac in alijs festiuitatibus dicti ordinis minorum: licet sint in maiori numero quam festa ipsorum fratrum predicatorum: sint et intelligantur concessa. B. sffo. 74. conce. 222. Et sffo. 81. conce. 263.

privilegiis
fratrum predicatorum
rufface fratribus
minoribus.

Pro quibus
libet prelatibus
ordinis.

Pro sanctis
ordinis.

Leo 10. concessit: quod sicut moniales. s. Clare gaudent privilegijs fratrum minorum: ita et ipsi fratres gaudeant et uti possint privilegijs ipsarum monialium que sub cura ipsorum sunt dimittant: et in spiritualibus tantum. O. sffo. 62. concessione. 196.

14
De privilegio
monialium sancte Clare.

EDWARD Leo concessit: ut omnia et singula privilegia et indulta ordini fratrum minorum: tam per ipsum Leonem quam per alios quoscumque romanos pontifices concessa fratribus regularis obseruantie ac conuentalibus predicti ordinis: inuicem perpetuo sint communicata: eisque suffragentur: inquam concordie per eundem Leonem facte non sunt contraria. B. sffo. 32. conce. 114.

15
Pro obseruantibus et conuentalibus.

EDWARD Leo declarauit et concessit: quod illud quod conceditur omnibus sanctis ordinis predicatorum inuicem et cuilibet seu aliquibus eorum: intelligatur concessum omnibus sanctis ordinis minorum: etiam inuicem et cuilibet conuicem si sint in maiori numero. O. sffo. 58. conce. 164.

16
Pro sanctis ordinis.

EDWARD Leo concessit sororibus tertij ordinis: quod possint gaudere potiri omnibus et singulis privilegijs: gratijs: prerogatiuis: exemptionibus et indultis sub quibusuis verborum formis concessis et concedendis monialibus sancte Clare. Super quo dat conseruatores. B. sffo. 46. conce. 141.

17
Pro tertiaris.

Et pro monialibus conceptionis.

Leo 10. motu proprio et ex certa scientia concessit monialibus sancte et immaculate conceptionis gloriose virginis Marie sub obedientia fratrum minorum degentibus: ut omnibus et singulis privilegijs: concessiombus: prerogatiuis: libertatibus: immunitatibus: exemptionibus: fauoribus: gratijs

18

Communicatio privilegiorum.

et indultis spiritualibus et temporalibus per ipsum Leonem et sedem apostolicam fratribus dicti ordinis: ac monialibus sancte Clare: et sororibus tertij ordinis sancti francisci quomodolibet concessis et concedendis: et quibus fratres: moniales et sorores binō de iure vel privilegio: aut consuetudine patrie utuntur: potiuntur et gaudent: seu uti: potiri et gaudere quomodolibet poterunt in futurum (que omnia pro expensis et individue enarratis haberi voluit) predictae moniales in supradicta obedientia permanentes: utantur: potiuntur et gaudeant: ac uti: potiri et gaudere possint in omnibus et per omnia: perinde ac si ipsis concessa fuissent. Sicque per quoscunque iudices ordinarios: seu delegatos in foro contentioso: ac per quoscunque confessores suos: in foro conscientie: dum et quoties opus fuerit interpretari: iudicari et definiri debere. *B.*

C. Pro tribus ordinibus sanctissimi patris nostri francisci.

19 **Clemens.** 7. motu proprio ex certa scientia: omnia et singula privilegia: immunitates: exemptiones: indulgentias: peccatorum remissiones et gratias: ac omnia et singula indulta ordini fratrum minorum regularis observantie: et sancte Clare: ac tertio de penitentia nuncupato ordinibus: illorumque fratribus: monialibus sororibus: utriusque sexus personis: ac monasterijs: domibus: ecclesijs et locis quibuscunque: etiam per modum extensionis seu edicationis: et alias quomodolibet per quoscunque romanos pontifices predecessores suos: ac per ipsum et sedem apostolicam concessa: auctoritate apostolica approbavit et innovavit ac perpetue firmitatis robur obtinere: et inviolabiliter observari debere decrevit. Ipsoque fratres: moniales: sorores: personas: monasteria: domos: ecclesias et alia loca huiusmodi: omnibus et singulis privilegijs: immunitatibus: exemptionibus: concessionibus: indultis: indulgentijs: peccatorum remissionibus et gratijs quibuscunque congregationibus dictorum ordinum aliorumque ordinum mendicantium quomodolibet concessis et concedendis. Necnon etiam quibuscunque facultatibus et gratijs (fratrum professioni regularis observantie non contrarijs) alijs ordinibus quibuscunque non mendicantibus quomodolibet concessis et concedendis: uti: frui et gaudere possint atque debere in omnibus et per omnia: perinde ac si eis specialiter concessa fuissent. *B.*

Nota.

C. Pro fratribus predicatoribus sigillatim.

20 **Leo.** 10. motu proprio edicavit et de novo concessit ordini predicatorum omnes et singulas gratias: concessionibus: indulgentias: peccatorum remissiones et gratias: ac omnia et singula indulta: tam spiritualia quam temporalia qualescunque illa sint: que minoribus: eremitarum sancti Augustini: Carmelitarum: servorum beate Marie: ac minorum fratrum ordinibus: et eorum ecclesijs et oratorijs: ac ecclesijs ipsarum et oratoria visitantibus: cuiuscunque status aut sexus existant: seu pro eorum manutenzione et ornatu contribuentibus: necnon domibus et presidentibus: non solum generalibus: sed etiam provincialibus et conventualibus: fratribusque et sororibus: necnon monialibus et coenobitis et oblatis: ac utriusque sexus personis de penitentia seu tertij habitus nuncupatis: a predecessoribus ipsius Leonis: aut ab ipso eiusque successoribus: aut alijs auctoritatem habentibus: coniunctim vel divinitim: in genere vel in specie concessa sunt: aut in posterum concedentur: ac si omnia et singula nominatim exprimerentur: dicto ordini predicatorum et illius ecclesijs: oratorijs: et ecclesijs ipsarum et oratoria visitantibus: seu pro earum manutenzione et ornatu contribuentibus:

Pro fratribus predicatoribus.

Nota.

Cōmunicatio priuilegiōrum. §o. xxxix.

bus. ac indultis: tam spūalibus q̄ temporalibus: cōcessis fratribus predicatori-
bus: ⁊ minoribus: ac eremitanis sancti Augustini: velut si predicto ordini Car-
melitarum nominatim concessa fuissent: aut concederentur in futurum. Et circa
hūi cōmunicatiōē facit copiosā specificationē de concessis respectu pre-
latorum predictōrū ordinum. B. fo. 105. Et ffo. 188. conce. 483.

C̄p̄ pro fratribus minimis specialiter.

Iulius. 2. cōcessit ac indulxit cultricibus: ac fundatricibus ordinis mini-
morum: et earum vtriusq̄ sexus liberis procreatis ⁊ procrean-
dis: vt omnibus ⁊ singulis eiusdē ordinis minimorū priuilegijs: gratijs: immu-
nitatibus: ⁊ libertatibus: exemptionibus: indultis: cōcessionibus: ⁊ indulgentijs:
vti: potiri ⁊ gaudere libere ac licite valeant. B. ffo. 9. conce. 31.

Leo. 10. motu proprio ⁊ ex certa scientia approbauit: ⁊ innotauit: et con-
firmavit: ac plenum firmitatis robur obtinere: ⁊ firmiter obseruari
voluit: ac de nouo concessit communicationem priuilegiōrum omnium ordinis
mendicantiū: quam fecerat Iulius. 2. fratribus mi. obser. dando super hoc iu-
dices. B. ffo. 17. conce. 57.

Idē Leo concessit: vt mulieres v̄ginales: seu viduales: aut celibē vitam
solēniter vouentes: etiā in consanguineorū vel affinium suorū: vel in proprijs do-
mibus: aut seorsum habitantes: priuilegijs ⁊ immunitatib⁹ quib⁹ f̄res ordinis
cuius tertie regule habitum gestant: in omnibus ⁊ per omnia frui ⁊ gaudere de-
beant. B. ffo. 28. concessione. 91.

C̄ Ex priuilegijs monachorum sancti Benedicti.

Eugenius. 4. concessit: q̄ omnia ⁊ singula indulta: concessiones: exem-
ptiones ⁊ indulgentie: ac quicūq̄ alia monasterio sancti Be-
nediti vallis oleti: siue illius monachis quomodolibet concessa: ad omnia ⁊ sin-
gula monasteria reformata in Hispania per dictum monasterium: ac alia que in
posterum reformabuntur: et de nouo construentur eis: aggregabuntur vel subij-
cientur monasteria ⁊ eorum membra illorumq̄ prelatos ⁊ personas: ac visitan-
tes: integre ⁊ plenarie se extendant. Ipsaq̄ supradicta monasteria: prelati: perso-
ne ⁊ visitantes: illis omnibus ac singulis vti: frui ⁊ gaudere possint ⁊ debeant
iuxta oēm eorū formā. Ac cōcessionēs: exemptiones: indulta: ⁊ indulgentie sint
et censeantur: ⁊ habeantur perinde in omnibus ⁊ per omnia: ac si pro ipsis om-
nibus ⁊ singulis: aut quolibet eorū speciē: singulariter ⁊ indiuidue cōcessa
fuissent: ⁊ pro eis aut p̄ quolibet ipsorū: originaliter emanassent. Voluit tñ: q̄ in
confluentium ad ipsos p̄ tempore personarū confessionibus audiendis: ⁊ abso-
lutionibus impendendis: licentia seu consensus ordinariorū locorū interueniat.
Quodq̄ presentes littere ad illa et monasterijs: prioratibus: atq̄ locis prefatis se
extendant: ⁊ de illis intelligantur: necnon extendi ⁊ intelligi debeant: in quibus p̄
tempore fuerit numerus duodecim monachorum: ad minus: ⁊ q̄dū vixerint
in obseruantia regulari. B.

Iulius. 2. vniuersis abbatibus: prioribus: presidentibus ⁊ contentibus
monachorum: alijsq̄ religiosarum personarum monasterijs con-
gregationis Hispanie ordinis sancti Benedicti concessit: q̄ omnibus ⁊ singu-
lis priuilegijs: immunitatibus: indulgentijs: prerogatiuis: gratijs: exemptionib⁹
libertatibus: et indultis cōgregationi cassinensi: seu sancte Justine: eorūq̄ mona-
sterijs: abbatibus: prioribus: presidentibus: conuentibus: monachis: obediētijs ⁊

Communicatio priuilegiorū.

alijs religiosis personis per sedē apostolicā in genere cōcessis: quorū tenores ac si de verbo ad verbū presentibus insererētur et exprimerentur: p̄ sufficienter expressis et insertis habēdo: vtantur potiātur et gaudeāt: ac vti: potiri: et gaudere libere et licite possint et valeant in oib⁹ et per oīa: perinde ac si oīa et singula priuilegia prefata: h̄mōi congregationi sancti Benedicti Hispanie: illiusq; monasterijs: abbatibus: prioribus: presidentibus: monachis et alijs personis religiosis prefatis: specialiter et expresse concessa fuissent. B.

Et priuilegijs Cartusienſium.

36

Gregorius. 11. concessit Cartusienſibus: vt oīa priuilegia domū Cartusie Granopolitane: et alijs domibus Cartusienſis ordinis concessa: ad oēs et singulas domos dicti ordinis etiā in posterū edificandas se extendant: cū canonice fundate et edificate extiterint. Et q̄ domus ipe: ac persone que in ipsis p̄ tpe morabuntur: oib⁹ et singulis priuilegijs h̄mōi gaudeāt sicut gaudent dom⁹ Cartusie et alie dom⁹ ac p̄sone in eis degentes. B.

37

Pius. 2. cōcessit p̄fatis Cartusiē lib⁹: vt priuilegia: cōcessionēs: indulgētiās: libertates: exēptiones: immunitates: gr̄as et indulta p̄dicto ordini et domib⁹ ac p̄sonis: etiā motu p̄prio et ex certa scia quib⁹ mō: respectu: singularitate seu cārcōiter vel vniūsim cōcessa: q̄ quot et qualia sint: etiā si exp̄sionem indigerent indiuiduā: siue alias speciale: eorūq; oīm et singulorū tenores et effectus: ac si de verbo ad verbū inserta foret et exp̄ctice narrata: ad oēs et singulas eiūdem ordinis domos: etiā in posterū edificandas: necnon ad singulares earūdem domorum pro tempore personas: pariformiter extendantur: tam in iudicio q̄ extra. Non obstantibus t̄c. B.

38

Et priuilegijs fratrum ordinis sancte trinitatis.

Leo. 10. et Adrianus. 6. concesserunt ordini sanctissime trinitatis et redemptionis captiuorū: ac illius monasterijs: ministris: superioribus: fratrib⁹: ac alijs quib⁹cūq; in eisdem monasterijs p̄ tēpore degētib⁹ personis: prouincie Castelle: et legionis: et Granate regnorū: in obseruantia regulari degētib⁹: vt omnibus et singulis priuilegijs: prerogatiuis: cōcessionibus: antelationibus: immunitatibus: exēptionibus: fauoribus et indultis: ac peccatorū remissionibus et indulgētijs: etiā mare magnū nūcupatis: et alijs quib⁹cūq; lris apostolicis: et gratijs quib⁹cūq; etiā vniū vocis oraculo: quatuor ordinibus mendicantium et eorū singulis: etiā quo ad interdicti relaxationē: et missarū in eorū festiuitatibus: cōmemorationibus et solēnitatibus celebrationes: et alias quouis modo p̄ quoscūq; romanos p̄tices ac sedē ap̄licā in genere vel in specie: t̄c et p̄ tēpore cōcessis: cōfirmatis et innotatis: quorū oīm tenores h̄i voluerūt prefati Leo et Adrianus p̄ expressis: et quibus domus: priores et fratres ordinū mēdicantium h̄mōi de iure vel de cōsuetudine: iuxta priuilegia et indulta predicta vtantur: potiuntur et gaudent ac vti et potiri: et gaudere possint quomodo libet in futurū: vti: potiri et gaudere in oib⁹ et per oīa: perinde ac si singula priuilegia h̄mōi: ordini sanctissime trinitatis et redemptionis captiuorū: ac illius monasterijs: ministris: superiorib⁹: fratrib⁹ et p̄sonis p̄fatis specialiter cōcessa fuisset. B.

Particula-
ris p̄ existen-
tib⁹ in regnis
castelle legio-
nis et granate

Interd. cū.

39
Particula-
ris p̄ existen-
tib⁹ in regnis
castelle legio-
nis et granate

39. Et ad Leo et Adrianus concesserunt omnib⁹ et singulis christiāndis re-
penitentibus et confessis: qui dicti ordinis sanctissime trinitatis et redemptionis
captiuorū: tam viroū q̄ mulierū existentibus in regnis Castelle ac legio-
nis et Granate: ecclesias illis anni diebus quibus peccatorū remissiones et in-

Lōicatio priuilegiōrū. Lōicare. §o. xl.

Indulgentie per eosdem fratres cōsequēbantur visitauerint: ac qui deuotionis seruo
re ducti in habitu ordinis sanctissime trinitatis ⁊ redēptionis captiuorū bñdī
decederent: aut eorū corpora seu cadauera dum ab hoc seculo migrauerint in
ecclesijs monasteriorū sanctissime trinitatis ⁊ redemptionis captiuorum bñdī
sepelire ordinauerint: seu de proprijs eorū bonis pro redemptione captiuorum
aliquam pecunie cōstitutam per ministrū prouincialem dicti ordinis pro tempore
existentem designandā erogauerint: aut etiā qui scapularium eiusdē ordinis san
ctissime trinitatis ⁊ redemptionis captiuorum de manu alicuius illius prelati:
etiā absq; alicuius voti emissionis susceptum detulerint: necnon vtriusq; serus
eiusdē ordinis sanctissime trinitatis ⁊ redēptionis captiuorum fratribus ger
manis nūcupatis: vt omnes ⁊ singulas indulgentias: ⁊ peccatorum remissio
nes fratribus ordinis sanctissime trinitatis huiusmodi concessas consequantur:
ac suffragiorum ipsius monasterijs pro tēpore factorum participes fiant. Nec
non priuilegijs: indultis: prerogatiuis: exemptionibus: concessionibus: ante
lationibus: ⁊ gratijs monasterijs ⁊ ordini sanctissime trinitatis huiusmodi ga
nere vel in specie concessis: ⁊ quibus fratres ordinis predicti vtuntur: potiuntur
et gaudent: seu vti: potiri ⁊ gaudere poterunt quomodolibet in futurum: vti: po
tiri ⁊ gaudere perinde possint ac si illa eisdem fidelibus ⁊ fratribus seu germa
nis nūcupatis: specialiter ⁊ expresse concessa fuissent. **§.**

le legione ⁊
granate.

Sepultura.

Eleemosina
habitus.

Pro gema
nis frim: seu
hospitantib;
fries propter
deum.

Communicare.

C Distinctio materie cōmunicationis corporis Christi.

Sciendum: q; circa cōmunionē Eucharistie: seu corporis Christi: inueniuntur
cōplura in priuilegijs fratru. Et istorū quedā tangūt precise personas fra
trum ⁊ monialiu eorū cure subiectarū. Nec autē habētur infra in. §. 7. ⁊ in remis
sionibus ibi additis: ac etiā infra in. §. 12. Cālia vero cōcernūt psonas seculariū.
Et ista continentur infra in omnibus. §. exceptis supra nominatis.

Collector.

Eugenius. 4. declarauit: optime iuri satisfactū esse ⁊ canonī
seu decretali Omnis vtriusq; serus: si in hebdo
mada sancta: vel infra octauas pasche resurrectionis dñice (scdm
meliorem dispositionem cōscientie: ⁊ aptiorē mētis deuotionē)
fideles sacrosanctum sacramētum Eucharistie accipiant. **§.** ffo.
114. conce. 248. Et idem concessit oraculo vine vocis. o. fo. 61. Et ffo. 64. cōce. 81.

Pro oibus
christianis.

Et ffo. 95. conce. 316.

C Ad ead Eugenius concessit: q; quando quis tempore paschali se repererit in
aliena diocesi: semper ibi intelligitur adeptus. incolatum: vt ibi confiteri ⁊ com
municare valeat: q; si ibi paruo tempore steterit. o. fo. 61. Et ffo. 64. cōce. 80.
Et ffo. 95. conce. 315.

Pro foren
sibus.

C Aduerte: q; quo ad rectore parrochiale vbi cōtinetur hospitū: intelligitur hoc. **§.** **§.**
sine licētia ipsius nō poterit recurrere ad aliū. Verū tñ per concessionem minūo
rum pōt recurrere ad fratres: put habetur infra. §. 12.

Collector.

C Ad ead Eugenius declarauit: q; quando sacerdos parrochialis dat licentiā
suo subdito vt a quocunq; possit recipere Eucharistiā: eo casu possit recipere eā
a religiosiis. o. ffo. 101. conce. 401.

Pro oibus
christianis.
Collector.

C Aduerte: q; dubitatu fuit hoc: q; vltra p̄bitionē cōmunē: est particulariter p̄
bibitum religiosiis per Clementinam Religiosi: de priuilegijs.

Communicare.

- 4** Pro oibus
enā forensib⁹. **Nicolaus.** 5. concessit generalibus 7 provincialibus ministris 7 omni-
bus confessoribus ordinis mi. deputatis ad audiendas cō-
fessiones seculariū. vt possint omnibus (quarūcūq; dioecēsi) quorū confessiōes
audierint: sacratissimi corporis dñici comunione dare omni tempore: p̄ter q̄
in die resurrectionis dominice. B. fo. 30. Et ffo. 114. cōce. 249. Et ffo. 58. con. 159.
- Collector.** CAduerte ad ampliatiōem 7 declaratiōem huius concessiōis infra poti-
tam. §. 2.
- 5** **Sixtus.** 4. fecit contimilem concessiōem ad litteram: sicut Nicola⁹. 5.
immediate supra positā. B. fo. 30. Et ffo. 114. conce. 250. Et ffo.
58. concessiōe. 159.
- 6** Sacramēta **CDEAD** Sixtus concessit fratribus mi. vt possint administrare sacramēta eu-
charistie. 7 extreme victionis illis quorū cōfessiones audierint: quando rectores
seu curati eorū maliciose: aut sine rationabili causa denegauerint seu distulerint il-
la administrare. Et voluit q̄ super hoc stetur assertiōi eorūdem confessorum vel
penitentium. B. fo. 60. Et ffo. 144. conce. 348.
- Collector.** CIduiusmodi concessio fuit modificata per Leonem. 10. prout habetur infra. §.
10. Vide ibi cum sua declaratiōe.
- 7** Indulgentia
plenaria. **Innocentius.** 8. ac etiam Leo. 10. concesserunt fratribus mino. ac mo-
nialibus eorū cure subiectis: cōmunicantibus in mul-
tis festiuitatibus 7 diebus dñicis indulgentiā plenariā: put habetur infra in di-
ctione Indulgentie plenarie quo ad fratres. §. 6. et. 7. et. 11. et. 18.
- 8** Pariclar⁹
pro regnis
Castelle.
Interdictū. **Iulius.** 2. concessit q̄ absq; aliquo cōscientie scrupulo: possint fratres mi.
obser. provincialiū regnorū Castelle 7 legioni: sacramentum eu-
charistie tempore interdicti: corā quibuscūq; personis secularibus vel regularibus
(facultatem audiendi diuina officia habētibus) recipere. Quodq; persone p̄-
dictę facultatem audiendi diuina officia huiusmodi habentes: dicto tempore in-
terdicti: sacramentū huiusmodi recipere possint 7 valeant: licētiā concessit:
Ita tñ q̄ hec cōcētiō seculariū: intelligatur iuxta facultates concessas illis secu-
laribus de interessendo diuinis. o. ffo. 71. conce. 179. Et ffo. 101. cōce. 391.
- 9** Pro oibus
fratribus sacer-
dotibus. **Leo.** 10. concessit de nouo idē quod Nicolaus. 5. 7 Sixtus. 4. concesserāt:
vt patet supra. §. 4. 7. 5. Ac declarauit q̄ licet audire confessiones secu-
larium non possint nisi in supradictis breuib; nominati: ministrare tamen sa-
cramentum eucharistie tempore concessio: possit quilibet sacerdos religionis. Et
in eo qd̄ dicitur (vbi supra) de die resurrectionis: declarauit q̄ non possint mini-
strare sacramentum eucharistie in die quo celebratur festum resurrectionis domi-
ni nostri Iesu Christi dumtaxat: sine rectoris parrochialis: aut diocesiā licētiā.
O. ffo. 58. concessiōe. 160.
- 10** Concilium.
Sacramēta **CDEAD** Leo postea in concilio Lateranensi statuit: q̄ eucharistie: extreme vn-
ctionis: aliq; ecclesiastica sacramenta: nequeant dare fratres illis quorū (etias
infirmorū) confessiones audierint: d. centibus propriū sacerdotem illi sibi da-
re denegasserint: denegatio sine legitima causa facta: viciniꝝ testimonio p̄bata:
aut requisitio coram notario publico facta doceretur. B. ffo. 25. conce. 73.
- Collector.** CNon obstat hoc statuto immediate anteposito: possunt fratres vti in foro cō-
scientie. omnibus concessiōibus superius positis: qz idē Leo vine vocis oracu-
lo reuocauit 7 de nouo edēssit: oia q̄ per bñdī conciliū fuerāt de nostris priu-
legijs reuocata seu restricta: vt ponitur infra in dictione Concilii. §. 7.

Communicare. Commutare. fo. xli.

DEAD Leo dispensauit cū monialibus iancie Clare: & conceptionis beate ¹¹ **Marie**: atq; tertij ordinis: vt precepto regule de percipiēdo sanctissimum sacra- ^{Pro monia} mentum: satisficiant: per aliquos dies antepōnendo vel postpōnendo: dū tamē ^{libus.} illud in frandem non faciant. **O. ffo. 61. conce. 191.** ^{Dispensatio}

DEAD Leo concessit plures indulgentias fratribus et monialibus commu- ¹² **niones** corporis Christi sumentibus: prout habetur infra in dictione Indulgen- ^{Indul. ple.} tia plenaria quo ad fratres. **f. 5. et. 6. et. 12. ac. 18.**

CE privilegij fratrum minorum.

Iulius. ^{2.} concessit fratribus ordinis minorum: vt in ecclesijs suis quo- ¹¹ **tes** opus fuerit: possint ministrare et ministrari facere sacramen- ^{Pro forest-} tum Eucharistie: curialibus: mercatoribus: peregrinis & trauentibus: ac alijs ^{b. & et alijs} quibuscunq; personis. **B. ffo. 11. conce. 43.**

Aduerte circa huius concessionem. p. foro exteriori qualiter modificata est per ^{Collector.} **Leonem** decimum in concilio Lateranensi. prout habetur supra. **f. 10.**

Commutare.

Arms. ^{4.} concessit: q. prelati ordinis minorum possint com- ¹ **mutare** legata facta locis nostris ad vinum vinum: in ^{Prelati.} alium: sine scandalo tamen illorum ad quos solutio talius lega- ^{Legata.} torij pertinet. **O. fo. 62. Et ffo. 66. conce. 95. Et ffo. 95. conce. 317.**

Leo. ^{10.} ampliando dictam gratiam **Sixtus** concessit: q. si ² **multi** modo possint dicti prelati facere in rebus do- ^{Prelati.} natis per vinetis: **si** tamen (vt dictum est) non sequatur scandalum. **O. ffo. 23. concessione. 293.** ^{Elemosine}

DEAD Leo concessit: q. fratres mino. possint recipere triticum: ac alias res ³ **superabundantes** (scilicet quibus in ppria specie fratres nō habent necesse vti: aut ^{Glendere.} non in tanta quantitate) vt p. vino: carnis: ac alijs rebus victui necessarijs: per **inducum** Romane ecclesie eidem fratribus datur: commutentur et permutentur: seu vt triticū & alia huius vendantur: et ex pecunia inde proueniente: vinū et car- ^{Collector.} nes: ac alie res necessarie emantur. **B. ffo. 23. conce. 66.**

Canēdi est oīno ab ista cōcessione: q. est expresse cōtra declarationē Nicolai. ^{Collector.} et sic relaxatiua & destructiua nostre stricte paupertatis quam in regula promi- ³ **mus**: cum talia sic recepta sint manifeste pecunia: cuius receptio q. prohibita sit ^{Glendere.} in regula nostra: notorium est. Nec sufficit dicere: q. papa dispensat in hoc: nam ^{Collector.} per similes dispensationes vel potius dissipationes: dissiparetur religio nostra in ³ **altissima** paupertate fundata: vt patet euidenter in nostris comentalibus.

Aduertendum est etiam circa predicta: q. in capitulo generali **Adelinenti**: vbi ^{Collector.} **tertio** fuit electus **Reuerēdus** pater clare memorie **Oliverius** mallardi: facta est ³ **sequens** ordinatio.

Capitulum generale declarauit: q. si aliqui conuentus aliquarum prouinciāriū ^{Statutum} **habent** copiam alicuius rei (vt pote vinū vel olei) & deficiunt carnis vel pici- ^{generale.} bus: prouincialis talium prouinciarum: vel cultus talis custodie: potest prouide- ^{Collector.} re: & cōmutationem in talibus facere mandando: q. vinus alteri det de ijs in qui ³ **bus** abundat: & econuerso. **fo. 227. tracta. 7. Et ffo. 246. tracta. 2.**

Conceptio virginis.

Conceptio virginis.

Acrosancta. generalis Basiliensis synodus in spū sancto legitime cōgregata vniuersalē ecclesiā repie-

Dei. nina-
tio. veritatis
conceptiois
virginis ma-

sentans diligēter inspectis auctoritatibus et rationibus q̄ a diuer-
sis partibus coram eadē sancta synodo fuerūt allegate: aliq̄ etiaz
plurimis super eadē materia visis: et matura cōsideratione et cōsa-
tis: determinauit doctrinā illā discrentē: gloriozā dei genitricē mariā (p̄ueniē-
te et cōoperāte diuini muneris gratia singulari) nunq̄ actualiter libracuisse pec-
cato originali: sed immunē semper fuisse ab omni originali et actuali culpa: sanctā
q̄ et immaculatā: tanq̄ piā et cōsonā cultui ecclīastico: fidei catholice recte ratio-
ni: et sacre scripture ab omnibus catholicis approbandā: fore tenendā et ample
ctendam: diffinit et declarauit. Ac decreuit nulli de cetero licitum esse in contra-
rium predicare seu docere. b. fo. 42. Et ffo. 40. conec. 43.

Predicare.

2

CSA D SANCTA synodus statuit q̄n et q̄liter sit h̄m̄i festiuitas celebrāda:
put h̄ infra in dictione festiuitas. §. 6. Atq̄ in dō debem? seq̄ ordinatū p̄ Sirtuz.

3
Indulgentie.

CSA D SANCTA synodus cōcessit nōnullas indulgētiās: inter essentibus diui-
nis in prefata festiuitate conceptionis: sicut ponitur infra in dictione Indulgentie
quo ad seculares. 7. in. §. 1.

4
Cōfirmatio-
nes concilij.

Nicolaus. 5. fecit copiosissimā cōfirmationē ordinatōrū in p̄dicto cō-
cilio Basiliensi. Ac per cōsequens cōfirmant determinatione
nem ibidem factam in fauorem immaculate conceptionis virginis dei pare, b.
ffo. 44. concessione. 49.

5

Sirtus. 4. statuit: q̄ fiat octaua solēnis de festo cōceptionis virginis Ma-
rie: et q̄ de festiuitatibus que venerint infra octauā. nihil tunc aga-
tur: sed post octauā celebrentur. Quodq̄ si festū conceptionis in dominica vene-
rit: fiat de festo: q̄ specialis effectus dei fuit in illa die: et ideo dñica transferatur in
sequētē diē. Et voluit: q̄ tunc in secunda feria dicatur ps. neq̄ tūm de dñica cū
nonē lectionib? et responsoriis: sine precibus: et missa sine Gloria in excelsis deo:
q̄ Te deū laudamus nō dō. Sed in p̄dicto casu in octaua fiet de dñica: et festū
octaue transferetur ad diē sequētē. Si vero venerit infra octauā: fiet de dñica cū
cōmemoratione festi. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 133.

Officiū dñi-
cium.

6
Collector.

C Aduerte q̄ postea concessum est: q̄ fiat festum sancte Lucie infra octauam.

Reprobatio
errorum.

CSA D Sirtus motu proprio: auctoritate apostolica reprobauit et dānanit
asseritōnes predicatorū et aliorum quorūlibet qui affirmare presumerent: sanctaz
Romanē ecclesiā de spirituali dñitatē conceptione et sanctificatione virginis
gloriose festum celebrare: ac illorum qui crederent et tenerent: q̄ asserentes eadē
genitricem dei ab originali peccati macula in sua conceptione p̄seruatā fuisse:
propterea alicuius heresis labe pollutos fore. Istas nāq̄ asseritōnes: vt pote fal-
sas et erroneas: ac a veritate alienas: editosq̄ libros id cōtinentes: si militer repro-
bauit et dānanit. Ac motu et auctoritate p̄dictis statuit et ordinauit: q̄ predica-
tores verbi dei: et quicunq̄ alij: cuiuscunq̄ gradus: ordinis et conditionis fuerint:
qui de cetero ausu temerario presumpserint in eorum predicationibus ad popu-
lum: seu alij quomodolibet affirmare huiusmodi sic reprobatas et dānatas asser-
tiones: et opiniōnes veras esse: aut dictos libros pro veris legere: tenere vel habe-
re: postq̄ de presentibus litteris scientiam habuerint: ex cōmunicatōnis senten-
tiam: et eterne maledictionis penam eo ipso incurrant: a qua ab alio q̄ a Roma
no pontifice et illius proprio ore expressa causa huiusmodi p̄pter quam censu-

Conceptio virginis: Fo. xliij.

ras predictas incurrerint (nisi in articulo mortis constituti) nequeant absolutio-
nis beneficium obtinere: non obstantibus quibuscumq; in contrarium facienti-
bus. Item pari dñationi & centure subiecit illos qui predicare docere aut alias
verbo vel scriptura affirmare presummerent hereticum fore credere eandem virgi-
nem gloriosam a peccati originalis macula preservatam non fuisse. B. fo. 34. Et
ffo. 117. concessione. 257.

C 3° E^{ad} Sixtus concessit: vt omnes qui officium conceptionis beate Ma-
rie virginis cõpilatum et ordinatum per fratrem Bernardinum de Busso: pro
sua deuotione dicere & recitare voluerunt: libere & licite hoc possint & valeat. B.
fo. 40. Et ffo. 124. concessione. 272.

C 3° E^{ad} Sixtus motu proprio et ex certa scientia reprobauit & damnauit as-
sertiones fratrum predicatorum: et quorūlibet aliorum qui affirmare presu-
merent eos qui crederent aut tenerent dei genitricem ab originalis peccati macula in
sua conceptione preservatam fuisse: ppter ea alicuius heresis labi pollutos fore:
vel mortaliter peccare: aut hmoi officium conceptionis celebrantes: seu sermo-
nes audientes: alicuius reatum incurrere: vt pote falsas & erroneas: & a
veritate penitus alienas. Editoq; de super libros id continentes: simuliter repro-
bavit & dñauit. C. Statuit etiam & ordinauit ne predicatorum verbi deus quicū
q; alij cuiuscumq; status: gradus: aut ordinis & cõditionis fuerint: qui auiū teme-
rario presumpserint in sermonibus ad populum: seu alias quomolibet appro-
bare superius improbatas & dñatas assertions: asserendo veras esse: aut di-
ctos libros pro veros legendos: tenendo vel habendo: postq; de precentibus noti-
ciam habuerint: ex cõmunicationis sententiam: & eterne maledictionis penam:

eo ipso incurrant: aqua ab alio q; a romano pñtice: & illius proprio excep-
ta causa cuiuslibet modi propter quam censuras predictas incurrerint (nisi in mor-
tis articulo constituti) nequeant absolutionis beneficium obtinere. C. Item mo-
tu scientia. & auctoritate similib;: simili pene ac centure subiecit eos qui ausi fue-
runt asserere contrariam opinionem tenentes: videlicet gloriosam virginem Ma-
riam cū originali peccato iusse conceptam: heresis crimen: vel peccatum incur-
rere mortale: cū nondum sit a Romana ecclesia vel apostolica sede decisa. Ita
obstantibus in contrarium facientibus quibuscumq; B. fo. 74. Et ffo. 158. cõ. 37 6.

Alexander. 6. confirmavit bullam supradictā Sixti. in. §. 8. inseren-
do illam de verbo ad verbum: ac dando de super iudices:
cum magnis clausulis & nō obstantis. B. fo. 74. Et ffo. 158. conce. 376.

Iulius. secundus concessit plures indulgentias in fauore conceptionis
beate virginis: prout habentur in dictione Indulgentie quo ad
seculares. 7. §. 3.

C 3° E^{ad} Iulius edidit regulā monialium cõceptionis beate virginis: put la-
te in fine libri huius ponitur: q; nullibi repertam impressam.

Leo 10. concessit: q; tempore interdicti quavis auctoritate: & ex quibuscumq;
causis p tẽpore appositum quibuscumq; Hispanie ecclesijs ac locis: a
primis vespers diei festi cõceptionis vsq; ad illius totale octauam inclusiue: mis-
sas & alia diuina officia: apertis ianuis & pulsatis capanis: atq; alta voce (ex cõ-
catis dñatate & noiatis interdictis expulsi) celebrare possint. Et q; singuli Libri-
sti fideles nō ex cõcatis: nec noiatis interdictis: ad missas & alia diuina officia au-
dienda prefato tempore admitti libere & licite possint. B. ffo. 24. conce. 67.

7
Officium bi-
uinum.

8
Reprobatio

9
Prohibito

Excõcatis

10
Indulgentie

11
12
Ida: rick: ris
p hispania.
Interdictū

Concilium.

Indulgentia. **12** **DEAD** Leo concessit multas et magnas indulgentias intuitu immaculate conceptionis beate virginis Marie: et fratribus et secularibus: quas reperies una cum multis alijs indulgentijs infra in dictione Indulgentie plenarie quo ad fratres, §. 18. et 19. Et in dictione Indulgentie quo ad seculares, 7. in omnibus, §.

Concilium.

Observantia.

Concilij Constantien. decretum circa observantiam fratrum mino. quo tempore et quomodo emanavit: consulte salubriterque separans fratres observantes a conventualibus: habetur sub autentico, B. fo. 25. Et ffo. 109. conce. 236.

2

Martinus. §. approbavit decretum predicti concilij Constantiensis: quo ad separationem fratrum minorum observantie, B. fo. 36. Et ffo. 120. conce. 260.

3

Sacro sancta. generalis synodus Basiliensis confirmavit decretum concilij Constantiensis super observantia fratrum minorum, B. fo. 39. Et ffo. 123. conce. 270.

4
Conceptio virginis.

Im predicta synodus seu concilium Basiliense determinavit veritatem immaculate conceptionis beate virginis: ut habetur supra in dictione Conceptio, §. 1. Et ffo. 40. concessione. 45.

5

Nicolaus. §. fecit confirmationem copiosissimam concilij Basiliensis: ut habetur latissime, b. ffo. 44. concessione. 49.

6

Leo 10. in concilio Lateranensi: edidit quandam bullam magnam super moderationem privilegiorum per sedem apostolicam fratribus mendicantibus et alijs religiosjs concessorum. **C** Sed quia huiusmodi modificationes: seu restrictiones: aut revocationes: ponuntur sparsim in hoc compendio sub diversis dictionibus: iuxta diversitatem materiarum quas prefate modificationes tangunt: ideo non ponuntur hic intus. Attamen qui voluerit dictam bullam ad longum videre: reperiet eam in supplemento, ffo. 25.

Collector.

7
Privilegia.

DEAD Leo postea revalidavit et in pristinum statum restituit: omnia privilegia fratrum minorum, obser. quo ad forum conscientie tantum: et hoc solum oraculo viue vocis. **C** Sed quia huiusmodi oraculum non potuit haberi tempore impressionis supplementi privilegiorum: ideo hic ad litteras ponitur: prout continetur in registro ordinis facto tempore reverendissimi patris fratris francisci Leuchetti ministri generalis: et cuius persona: sic ibidem habetur. **C** Anno domini. 1519. in vigilia visitationis beate Marie virginis: dum essem in presentia et conspectu sanctissimi domini nostri: dñi Leonis pape decimi: ipse potius liberaliter confirmavit omnia privilegia ordinis in foro conscientie tantum: ita quod in foro conscientie eisdem uti possumus: sicut ante concilium Lateranense ultimates celebratum. **N**on obstantibus quibuscumque in dicto concilio ordinatis vel determinatis aliter: vel in contrarium disponentibus. **H**ec in registro ordinis habentur in actis prefati reverendissimi patris fratris francisci Leuchetti generalis ministri: ad litteram.

Collector.

C Ad ampliore etiam certitudinem prefate revalidationis privilegiorum nostrorum: facit quod predictus reverendissimus pater generalis minister testatus est alias suis litteris autenticis: se impetrasse a predicto sanctissimo dño Leone. 10. viue vocis oraculo: quod fratres utantur omnibus privilegijs (etiam viue vocis oraculo) ordini concessis: in foro conscientie durat: etiam non obstante undecima sessione concilij

Concilium. Concordia. Fo. xliij.

ultimi Lateranensis, Et in fine litterarum testimonialium ubi cōtinebatur predicta concessio: erat positū. Datis in loco Araceli. 20. Julij. 1519. frater franciscus Leucbetus de Buxia generalis minister totius ordinis sancti francisci manu propria subscripti: et sigillo maiori officij mei corroborauit.

Ciā notandum est etiam q̄ adhuc pro foro exteriori: videntur reuvalidata nostra privilegia: prout determinauit quidā iuris doctor insignis super hoc consultus et plene informatus. Et hoc virtute cuiusdam breuis per eundem Leonem decimū concessi fratribus ordinis predicatorum: post prefatū cōcilium: ubi fecit eis amplissimam cōmunicationem omnium privilegiorum concessorum et concedendorū alijs fratribus mendicantibus: et motu proprio illa de nouo concessit cum magnis non obstantijs: prout sequuntur. Non obstantijs quibuscūq̄ apostolicis suspensionibus: reuocationibus: et restrictionibus: siue cōstitutionibus: ordinationibus: necnon in provincialibus: et sinodalibus concilijs editis: specialibus vel generalibus. Et c. ff. de concess. 212. Circa quas derogationes est aduertendum et notandum: q̄ cū secundū iura: verba posita in litteris apostolicis debeant aliquid operari: sequitur: q̄ per prefata verba est derogatū concilio Lateranensi quo ad ea que tangunt reuocationem privilegiorū dictorū fratrum. Aliter enim nihil penitus operaretur dicta verba. Vnde etiā ad idē in principio summarii bullę Aureę. ff. de concess. 135. Ad hoc etiā facit: qd̄ infra ponitur in dictione Interdictū in fine. Et in dictione Privilegia: in quibuslibet ppe finem positis.

C Insuper ad ampliore certitudine premisse reuvalidationis: cōfert cōfirmatio et noua cōcessio privilegiorū per Clementē. 7. nuper facta cū derogatione quorūcūq̄ reuocationum aut cassationū in quibuscūq̄ litteris apostolicis contentarū: put in dictione Cōmunicatio privilegiorū. §. 12. positum est.

Concordia.

Bonifacius. 8. statuit: q̄ pactis cum rectore parrochialis ecclesie sic factum a monachis seu fratribus ne aliquos vel certos ipsius ecclesie parrochianos recipiant ad ecclesiasticā sepulturā: omnino seruare debeant: q̄q̄ sepultura libera in monasterijs bñōi ab apostolica sede indulta sit: et illi apud monachos seu fratres elegerit sepeliri: cū per dictum pactum indulto bñōi derogetur. Habetur in iure comuni. c. pactū. lib. 6.

C Deinde Bonifacius statuit: composuit des et pacta cum prelati. capitulis. rectoribus: et personis ecclesiarum. ciuitatum. castrorum vel villarum et locorū in quibus domus seu habitationes eorū existunt: super iuribus parrochialibus vel alijs quibuscūq̄ articulis a prioribus conuentualibus seu guardianis fratrum predicatorum et minorum: aliorūq̄ mendicantium facta vel approbata: de suorū cōuentū cōsilio et assensu: (dū tñ alias sint licita et honesta) debere ab ipsis fratribus in locis in quibus fuerint facta: inuolabiliter obseruari: nō obstante: q̄ magistri vel ministri aut priores gñaliū seu pñcialiū predictorū nō interuenerint in eiusdē assensu. Nec ab ipsorū gñalibus vel pñcialibus caplis extiterint approbata: seu q̄ sedes apostolicas bis q̄ p predictos facta fuerint: auctoritatē suam non presterint vel assensum. Habetur hoc in c. Et ex eo. de pactis lib. 6.

Leo. 10. fecit concordiam nouissimam inter fratres minores obseruantes et conuentuales eiusdem ordinis: in capitulo generalissimo in vbe

Concordia. Confessiones: et confessores.

Roma celebratorum quam stricte precepit observari: dando super hoc conservatores: omnes ecclesiarum prelatos: cum magnis clausulis et non obstantibus fortissimis, B. sffo. 32. concessione. 114.

4

C. J. D. L. Leo precepit cunctis ecclesiarum prelati: ut compellant fratres maiores conventuales ad servandum bullam dicte concordie ultime: quoties a fratribus regularis observantie fuerint requisiti. Super quo ponit gravissimas censuras et penas: tam prelati ecclesiarum: quam fratribus conventualibus, B. sffo. 39. concessione. 127.

Collector.

C. Adverte: quia contenta in huiusmodi concordia: quia sunt multa et varia: ponuntur sparsim in varijs dictionibus iuxta materias quibus pertinet: et ideo hic non ponitur aliquid in particulari de ipsa concordia. Adnotantur autem complura ex ibidem contentis: in dictione Conventuales fratres: in multis. §.

C. De alijs concordijs et conventionibus antiquis: inter prefatos fratres diversis temporibus: a diversis pontificibus factis: nullam hic facimus mentionem: quia iam nullus sunt momenti. Aliquibus tamen videtur dubium utrum pene circa receptionem fratrum nostrorum a conventualibus: et contra maneant: quia sunt formidabiles. Sed circa reformationem conventuum: bene videtur quod

Collector.

non maneant. C. Reliqua circa materiam concordie: vide infra in dictione Conventiones: et in dictione Facta: quia sub ijs nominibus loquuntur concessionibus que ad hunc propositum attinent.

Confessiones: et confessores.

Collector.

C. Distinctio materie confessionum et confessorum.

Attendat prudens lector: quia circa materiam confessionum et fratrum confessorum: reperiuntur complura et diversa in privilegijs fratrum minorum et aliorum mendicantium: que in duas partes principales dividi possunt. Nam quedam pertinent precise ad personas predictorum fratrum: et alia tangunt personas secularium. Et primo illa que spectant precise ad personas fratrum: subdividuntur. Quedam enim concernunt personas quibus prefati fratres possunt et debent confiteri ordinarie. Et hec habentur supra in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres: in omnibus. §. Et hic infra. §. 1. et 5. et 7. Alia respiciunt eorumdem fratrum confessiones et absolutiones extraordinarias: que scilicet solum in aliquibus festivitatis et nonnullis alijs diebus fieri possunt. Et ista continentur supra in dictione Absolutio quo ad fratres extraordinaria.

C. Secundo illa que tangunt personas secularium: etiam subdividuntur. Quedam namque istorum attinent ad institutionem fratrum qui confessiones secularium audire debent. Hec autem ponuntur infra. §. quarto et sexto. Et supra in dictione Absolutio quo ad seculares primo: habentur aliqua que ad prefatam institutionem pertinent in §. 6. et in sequentibus usque ad §. 12. et in 17. ac 19. Alia autem pertinent ad huiusmodi fratrum confessorum presentationem episcopis seu ordinarijs faciendam: et ad auctoritatem quam sic instituti et prefati habent ad absolvendi: etiam a calibus reservatis. Et de his habetur late supra in dictione Absolutio quo ad seculares. 1. et 2. in multis. §. immo fere in omnibus. Ac similiter habetur circa hoc infra. §. 2. Nonnulla insuper attinent ad huiusmodi fratres confessores existentes in terris infidelium: prout ponitur infra. §. 2. et 10.

Confessiones: et confessores. Fo. xliii.

Clemens. 4. inbuit vniuersis ecclesiarum prelatis et alijs quibuscumq; ne confessiones fratrum in presunt eorum prelatis inuitis audire. B. fo. 58. Et ff. 142. conce. 338. Et idē habetur quo ad Carineltas. B. ff. 186. conce. 475. Et quo ad fratres predicatorum. B. ff. 238. conce. 563.

Prohibetur
p'f'ib' medi
cantibus.

Bonifacius. 8. Clemens. 5. circa fratres confessores fecerunt sequentem constitutionem. Statuimus et ordinamus ut in singulis ciuitatibus et diocesis in quibus loca fratrum predicatorum et minorum consistere dignoscuntur: vel in ciuitatibus et diocesium locis ipsis vicinis in quibus loca huiusmodi non habentur: magistri priores puinciales predicatorum: aut eorum vicarii: et generales et puinciales ministri: et custodes minorum ordinum predicatorum ad presentiam prelatorum ecclesie eorumdem locorum se conferant per se vel fratres quos ad hoc idoneos forte putauerit: humiliter petunt ut fratres qui ad hoc electi fuerint: in eorum ciuitatibus et diocesis confessiones subditorum suorum confiteri libere sentiant: audire libere valeant: et huiusmodi confessionibus (put si in deum expedire cognouerint) penitentias imponere salutaris: atque eisdem beneficiū absolutionis: impendere de licentia gratiarum et beneplacito eorumdem. Ac deinde prefati magistri priores puinciales: et ministri ordinum predicatorum eligere studeant personas sufficientes: idoneas: vita probatas: discretas: modestas atque peritas ad tam salubre ministerium et officium exequendum. Quas sic ab ipsis electas: representent: vel faciant representari prelatis: ut de eorum licentia: gratia et beneplacito in ciuitatibus et diocesis eorumdem huiusmodi perione sic electe confessiones confiteri sibi uolentium audiant: imponent penitentias salutaris: et beneficium absolutionis impendant: put superius est expressum: extra ciuitates et diocesis in quibus fuerint deputati: per quas eos volumus et non per prouincias deputari: confessiones nullatenus audiri. Ita merus autem personarum assumendarum ad huiusmodi officium exequendum esse debet: put uarietas deri et populorum ac multitudo vel paucitas exigat eundem. Et si uidem prelatus petitam licentiam confessionum huiusmodi audiendarum concesserit illa prefati magistrum et ministri: et alij cum gratiarum recipient actione. Dictas persone sic electe commissum sibi officium exequantur. Quod si forte iam dicti prelati quicquid ex dictis fratribus presentatis eisdem ad huiusmodi officium nolent habere: vel non duceret admittendum: eo animato vel subtracto loco ipsius similiter eisdem presentandis prelatis possit et debeat alius subrogari. Si uero ipse prelatus presentatis fratribus ad confessiones (ut p'mittitur) audiendas electis: huiusmodi erubere licentia recusauerit: nos et nunc ipsis ut confessiones sibi confiteri uolentium libere licetque audire valeant: et eisdem penitentias imponere salutaris: atque eisdem beneficium absolutionis impartiri: gratiose cōcedimus de plenitudine apostolice potestatis. Idem huiusmodi autem confessionem nequaquam intendimus personis seu fratribus ipsis ad id taliter deputatis pretem in hoc impendere amplius quam in eo curatis vel parochialibus sacerdotibus est a iure concessum: si forsitan eis ecclesiarum prelati uberiorē in hac parte gratia speciales ducerent faciendam. Id habetur in Clementina Dudum de sepulturis.

Ex iure cōf.

Proferant
cōfessionum.

Benedictus 11. statuit seu concessit sequentia circa confessiones. scilicet quod fideles confessi fratribus predicatoribus et minoribus: non tenentur eadem peccata propriis sacerdotibus confiteri. Et quod sacerdotes ipsi: taliter confessis et absolutis restricti sint ministrare Eucharistie et extreme unctionis sacramenta. Et quod super confessione facta fratribus memoratis (cum hic de confiteri.

Pro fratribus
mit. et fideles
coribus.
Eucharistia

Confessiones et confessores.

Ancio exre tis solius preiudicio: si falsum dicat: agatur in iudicio anime seu penitentiali fo-
ma. ro: stetur simplici verbo illius qui sacramenta predicta petit: et dicit dictis fratri-
 bus se cōfessum. Sed hoc duobus casibus exceptis. scilicet si sacerdos asserat illū esse
 excoīcatū: aut notorie peccatorē. **B. so. 126. Et sfo. 203. conce. 502.**

Collector. **C**Advertendū est: qd scdm quosdā: predicta bulla **Benedicti. 11.** q̄ incipit **Inter**
 cunctas: in nullo fuit reuocata per **Clementinā Dudū**: de sepulturis: nisi quo ad
 presentationē confessorū ep̄is faciendā: et declarationē casuum ep̄is reservatorū.
¶ **Prīmū** istorū. scilicet presentatio seruari debet: prout in predicta **Clementina** contine-
 tur: aut saltem forma per **Innocentiū. 8.** cōcessa. Scdm vero. scilicet casus determina-
 tiō manet in suo vigore: ppter reuallationē **Sixti. 4.** suprapositam in dictione
Absolutio quo ad seculares. **2. §. 7.** Alijs tñ et forte melius videtur: qd in totū fuit
 reuocata: vt clare patet: per **Clementinā Dudū**: et ideo quo ad casus fecit no-
 nam concessionem **Sirtus.**

4 **Sirtus.** **4.** cōcessit ordini **Carmelitarū**: vt generalis per se: et puīciales
Ex privilegij in suis capitulis puīcialibus cū diffinitionibus ip̄orū capitorū:
carmelitarū possint auctoritate apostolica fratribus eiusdē ordinis sacerdotibus in sacra pa-
Institutio cō gina eruditis: examinatis et approbatis ab eis: officiū predicationis cōmittere.
fessorum. Necnon tam ipsis q̄ alijs fratribus dicti ordinis ad id idoneis: audiendi cōfes-
 siones et absoluedi confitentes: ac iniungendi eis penitēcias salutares: simili-
 ter officiū cōmittere. **B. so. 101. Et sfo. 185. conce. 463.** Simili modo continetur
 in mari magno **Augustini** sum. **B. sfo. 244. conce. 589.**

Collector. **C**Nota qd in privilegijs aliorū fratrum mendicantiū: non reperitur similis conce-
 sio quo ad institutionem confessorū: vt credo. Et ideo virtute cōmunicationis pri-
 vilegiō: solummodo poterunt ministri puīciales fratrum mino. et priores puī-
 ciales fratrum predicatorū: in suis capitulis puīcialibus cōmittere fratribus suis
 officia predicādi et cōfessiones audiendi: nisi aliud privilegium habeant.

CUerū est tñ: qd dñe cōi puīciales possint instituire confessores: per **Clemē**
tinā Dudū. Quod autē non faciunt nisi in capitulis puīcialibus: hoc est
 propter prohibitionem statutorum suorum.

5 **C**UDEAD **Sirtus** fecit quandā concessionē pro fratribus itinerantibus vt pos-
 sint confiteri quibilibet sacerdotibus etiā secularibus de licētia suorū prelatorū:
 put habetur supra in dictione **Absolutio** ordinaria quo ad fratres in. **§. 35.**

6 **Innocentiū. 8.** statuit sub grauibz cēsuris et penis: ne quisq̄ fratrum
Prohibtio tione et institutione: officiū confessoris monialū: vel sororum tertij ordinis: aut
p fratibus aliarum quarūlibet consimiliū: seu temporalium dñorū et aliarū personarum secu-
subditis. larium et regularium vtriusq̄ sexus assumere et exercere presumātz si ad id apo-
 stolica auctoritate deputarentur. **B. sfo. 157. conce. 375.**

7 **C**UDEAD **Innocentiū** statuit: qd de cetero perpetuis futuris tēporibus: que-
Ido augu cumq̄ persone fratrum eremitarū sancti **Augustini**: cōgregationis regularis obser-
stinensibus. uantie puīcie: **Hispanie** qui nūc sunt et pro tēpore erunt: preteritū bulle crucia-
 te: aut cuiusvis alterius facultatis eis et quilibet earū per sedē apostolicam seu ei-
 legatos: sub quibuscūq̄ verborū formis concesserit et que forsan concedi contigerit
 in futurum: alium q̄ priorem vel subpriorem suum: aut aliquē ab eodē priore vel
 subpriore: eis deputatis p tēpore confessoribus in suū confessorem eligere
 nequeant. **B. sfo. 264. concessione. 683.**

Confessiones et confessores. Fo. xlv.

CAduerte: qd hmoi concessio est iam cōicata toti ordini per Juliu, Vide supra Collector.
in dictione Communicatio privilegiorū. §. 22.

Alexander. S
6. cōcessit generali et provincialibus ac custodibus ordinis De terna: q̄s
minoriū de obseruantia: vt in locis in quibus fratres conq̄ Sacramēta
tuales vel de obseruantia dicti ordinis cōmode haberi non possint: fratribus et
fororibus tertij ordinis: vbiq̄q; vltra montes cōmorantibus (de consilio aliquo
rum fratru) confessores presbiteros seculares vel aliorū ordinum regulares hone
stos: deputare valeant: quibus con titeret ab eis quēcūq; ecclesiastica sacramen
ta recipere possint. B. fo. 9. Et ffo. 123. conce. 269.

Epilogo materi cōfessionū fratru mi. est ista: qd hmoi fies nō possunt con titeri
si suis prelatis vel alijs fratrib; eiusdē ordinis de eōdem platorū licētia:
etiā si habeāt aliqui licentiā generalē audiēdi cōfessiones. Sed dū tincrat et non
habent sociū cōfessorē: possunt cōfiteri fratri alterius ordinis seu clerico seculari:
habita licentiā prelatorū: aut presumpta rationabiliter: ita qd non fiat in fraude:
et dicant postea prelato suo.

CAduerte qd in fauorem confessorum simpliciu habetur quedam notabilis con
fessio supra in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 28. Collector.
Resoluto.

Gregorius. 9
2. cōcessit fratribus mi. euntibus ad partes infidelium: seu Excoicatio.
ibidē existentibus: vt in terris illis sit eis licitū cōicare cū Absolutio.
excoimunicatis in ijs que ad salutē animarū pertinet. Quibus etiā: dūmodo sint
latini et aplice sedī obediāt: fratres predicti qui fuerint prebiteri valeant (con
grua satisfactione premissa) secundū formā ecclesiasticā absolutionis beneficium im
partiri. b. fo. 20. Et ffo. 22. concessione. 3.

CIdē Gregorius cōcessit predictis fratrib; ad terras infidelū p̄uiscētib;: 10
vt eos qui per apostasiā a scisma: vel heresim a fide receperunt: et inter sarra
nos habitāt: possint absolvere ac reconciliare per gratiā penitētie salutaris: si ad
obediētiā ecclesie romane voluerint redire. b. fo. 20. Et ffo. 22. conce. 4. Absolutio.

Circa prefatas concessiones videtur dubiū: vtrū fuerint tēporales vel perpetue. Collector.

Confirmatio prelatorum.

Clemens. 1
4. statuit: qd generales ministri fratru mi. statim Generalis
postq̄ electi fuerint: secundū regulā et cōstitutio minister.
nes ordinis: eo ipso veri ministri generales eiusdē ordinis sint et
fecti: hoc est qd p cōfirmatis beāt. B. fo. 56. Et ffo. 139. cō. 307.
Circa cōfirmationē vicariorū tā gñaliū q̄ provincialiū: fuerūt Collector.
nōnulla ordinata per aliquos summos pontifices: qd q̄ iam no
bis non deseruiunt: omissa sunt. Atq̄ cōuentualibus vř qd possent deservire.

Clemens. 2
5. in declaratione regule fratru mi. statuit: qd cōfirmatio Ministri p
electionis ministri p̄uincialis p̄dictorū fratru: pertineat ad uinciales.
ministriā generalē: p̄t habetur latius infra in dictione Electio. §. 7.

Teo. 3
10. statuit: qd generales magistri fratru mi. cōuentualiu: teneātur pe Magister
te et cōfirmationē a ministro generali eiusdē totius ordinis: quemad generalis.
modū vicarij generales olim de familia vel de obseruantia petere tenebātur an
tea a ministro generali cōuentualium. B. ffo. 32. conce. 105.

CIdē Leo statuit: qd magistri p̄uinciales p̄dicti ordinis: in singulis p̄uinc

Consecrare Conseruatores ordinis.

eqs teneantur petere cōfirmationē a ministris puincialib⁹ regularis obseruatiōe eo modo quo vicarij puinciales: vel de familia nuncupati: antea petere tenebantur a ministris conuentualibus. B. ff. 10. 32. conce. 106.

Consecrare res ecclesiasticas.

Collector.

Circa cōsecrationē altariū quid concessum sit a sede apostolica: dictū est supra in dictione Altare. Et similiter ea q̄ pertinent ad cōsecrationē ecclesiariū ⁊ altariū rerum ecclesiasticarū habētur supra in dictione Benedicere: q̄ cōmixtum cū attinentibus ad benedictionē concessa sunt: ideo require ibi. §. 3. ac. 5. 7. 6. 7. 13. 1. 14. ac. 15. Vide etiam in dictione Ecclesie fratrum. §. 6.

Conseruatores ordinis.

Iteus. 4. mandauit quibuscumq̄ in dignitate ecclesiastica cōstitutis: ⁊ metropolitane vel alterius cathedralis ecclesie canonicis per vniuersum orbē: qui per guardianos ⁊ fratres ordinis sui seu iudicos romane ecclesie p̄dico ordinis deputatos requiriti fuerint: quatenus p̄ se vel aliū seu alios vbi ⁊ quādo opus fuerit: solēnter publicēt eorū p̄uilegia: ⁊ citē ac illoz domibus ⁊ p̄fessorib⁹ ecclesiis defensionis p̄sidio assistētes: faciāt eos pacifice possessione p̄uilegioz ⁊ cōcessionū hui⁹ gaudere: nō p̄mittentes p̄ quocūq̄ indebite molestari. 2. B. fo. 61. Et ff. 14. 5. conce. 356. vbi ad lōgū ponitur p̄tas cōseruatorū: ⁊ mod⁹ quē obseruare debent. Et s̄fr b̄r quo ad f̄res Carmelitas. ff. 189. conce. 484. Et quo ad predicatores. ff. 242. conce. 588. Et quo ad Augustinēses. ff. 251. conce. 640.

Prinilegia.
Pro oibus
fratrib⁹ men
dicantibus.

2

Julius. 2. statuit: vt quecumq̄ persona seu p̄sona alias de iure capaces: p̄ parte fratrum nū. requirit: nisi legitimo impedimēto detente fuerint: iurisdictionē ⁊ cōseruationē eorūde fratrum vigore p̄uilegioz suoz: sub exco-
municationis pena suscipere teneantur. B. fo. 43. Et ff. 126. conce. 280.

Excoicatio

Collector.

Christus. cōcessionis Julij ⁊ alterius anteposite Sixti iam fratres nō sunt restricti ad certos ⁊ determinatos cōseruatores: sicut olim q̄ quilibet natio seu provincia habebat per bullā particulare: duos vel tres cōseruatores determinatos sub noie dignitatis. Ita q̄ ille p̄uisiones possunt hodie lacerari ⁊ cōburi tāq̄ superflue: quo per p̄fatas cōcessionē Sixti ⁊ Julij: possunt illos cōseruatores seu quoslibet alios assumere. Et idē est de cōseruatoribus particularibus: quos aliqui f̄res muni docti pcurant sepe p̄ negotijs superuenientibus: q̄. c. si superflua hui⁹ pcuratorū cōseruatoria maris magni sit p̄petua ⁊ vniuersalis.

Nota.

Concilium.
Rescriptio.

Leo. 10. in concilio Lateranensi statuit: vt cōseruatores fratrum p̄ tempo-
re a sede apostolica deputandi: doctrina ⁊ probitate sint p̄stantes: ⁊ in ecclesiastica dignitate constituti esse debeant. Et voluit vt corā eis per eosdē fratres quibus dati fuerint: vltra duas dietas: a loco sine solite habitationis: null⁹ trahi possit: p̄uilegijs super hoc alias eis concessis: nullatenus suffragantibus. B. ff. 126. concessione. 83.

Confessio.

Sacramēta.

Idem Leo. habita informatione: q̄ in aliquibus partibus multa grauamina infererentur fratrib⁹ mēdicantib⁹ ab ecclesiasticis personis: specialiter asserēdo q̄ cōfessi fratrib⁹ debite p̄sentatis: tenebātur iterū eadē peccata confiteri suis curatis: ⁊ q̄ sacramēta Eucharistie ⁊ extreme unctionis nō poterāt a fratrib⁹ ministrari illis quibus sine causa dicti curati recusabant hui⁹ sacramēta

Conueniri in iudicio. Conuentiones. § o. xlvj.

ad ministrare ac q̄ exhibiti fideles audientes missas diebus dñicis et festiuis in ec-
clesiis fratru: nō satisfaciebāt precepto ecclesie: et alia multa consimilia dedit con-
seruatores omnes ecclesiarū prelatos: districte eis precipiendo: vt quando cūq̄
requisiti fuerint a fratribus predictis: nō permittant eos molestari aut grauare
sed contra tales molestatores procedant per censuras ecclesiasticas et alia iuris
remedia. B. ffo. 47. concessione. 142.

Conueniri in iudicio.

Innocentius. 4. concessit: vt fratres mino. nequeāt cōue-
niri in iudicio: etiam per litteras apostoli-
cas que de huiusmodi indulto: et predicto ordine mentionem nō
fecerint. B. fo. 25. et ffo. 109. conce. 235.

Clemens. 4. concessit et statuit: q̄ per lras apostolice sedis: aut legatorū:
seu delegatorū ipsius: conueniri a quocūq̄ predicti fratres mino.
minime valeant. B. fo. 57. Et ffo. 140. cōce. 321. Vide circa hoc infra §. 4.

Clemens concessit: q̄ fies mino. nec ratiōe delicti: aut cōtracti: seu rei de
qua cōtra ipsos fies ageretur: possint corā locorū ordinarijs cōueniri: nec illi quo
ad hoc sū in ipsos iurisdictionē exercere: decernens irritū et inane quicquid fecerit
factum vel attentatum fuerit. B. fo. 59. Et ffo. 142. conce. 342.

Sixtus. 4. statuit: ne locorū diocesani aut alij ordinarij seu alij quicūq̄ in
personas aut loca fratru predictorū: cōtra prefati Clementis ordina-
tionem suprapositā: sibi quācūq̄ iurisdictionem aut superioritatē vindicare pre-
sumant. Ac districte inhibuit: ne quispiā absq̄ sedis apostolice speciali cōsilio
ne aut auctoritate: in personas: domos et loca dicti ordinis (vt pote prius exē-
pta) aliquas censuras vel sententias: specialiter vel generaliter promulgare audeat
et c. B. fo. 60. Et ffo. 144. concessione. 347.

De hoc habetur etiam late in mari magno Carmelitarū. ffo. 61. conce. 384. Et
ffo. 137. conce. 479. Et in mari magno predicatorū. ffo. 237. conce. 570. Et in ma-
ri magno Augustinensium. ffo. 248. conce. 620.

Conuentiones.

Alexander. 4. irritauit ac nullius existere firmitatis decreuit
omnes conuentiones: obligationes: compositio-
nes et pacta que fratres mino. etiā si sint guardiani vel custodes:
fecerint contra predicti ordinis statuta vel consuetudines: absq̄
generalis vel ministrorum prouincialium licentiā et assensu. B. fo.
17. Et ffo. 26. conce. 17.

Honorius. 4. decreuit irrita et inania pacta quecūq̄: que fratres mino.
res: etiam si sint ministri prouinciales. in receptionibus loco-
rum et domorum eiusdem ordinis cum prelati: rectoribus et clericis ecclesiarū
in quarum territorio: domus et loca predicta consistunt (si absq̄ licentiā gene-
ralis ministri vel capituli etiam generalis) iniure presumpserint: in preiudiciū
dicti ordinis. B. fo. 48. Et ffo. 132. conce. 297.

Scripte due p̄uisiones fuerūt renocate per capitulū si. de pactis lib. 6. tñ
per renouationem generale oim renocatorū per Sixtū factas sunt in pristino sta-
tu. Vide in dictione p̄uilegia: ppe finem.

Ad ista.

Ad ista.

Ad ista.

Legati

3

4
Diocesani

Collectores
Pro oibus
medicibus

1
Custodes
Guardiani

2
Ministri p
uinciales.

3
Ministri ge
nerales.

Collectores

BIBLIOTECA
VINCENIA

Conuentuales fratres.

³
Capit. gñale
vel pñciale

cum dicti ordinis. B. fo. 48. Et ffo. 32. concessione. 297.
Leo. 10. in concilio Lateranensi statuit: qd pacta & cōuentiones inter fratres
& prelatos ac curatos (pro tēpore unita) valeant: nisi per subsecutū ca
pitulum provincij generale vel provinciale resutata: & per eos resutatio bñdī intī
mata debito tēpore fuerit. B. ffo. 26. conce. 75.

Conuentuales fratres.

Collector.

Omnibus q̄ p̄iurimis que de fratribus minoribus conuentualibus fuerunt
statuta & ordinata per multos summos p̄tēfices: preteritū postq̄ per cō
cilium Constantiense fuerunt segregati ab eis fratres eiusdem ordinis regularis
obseruantes: vsq̄ ad vltimū capitulū generalissimū: romē celebratū tempore Leo
nis decimi: vbi translatus fuit officij ministeriatus: et omnis preeminencia or
dinis ad fratres mī. obseruantes: solum ponentur in hoc cōpendio ea que in pre
dicto capitulo generalissimo per prefatū leonem decimū fuerunt quo ad bñdī
conuentuales ordinata. Nam fere omnia alia antiquitus circa illos statuta: iam
sunt superuacua: exceptis duabus concessionibus que habentur supra in dictio
ne Apōtate. §. 16. Et. 20. De quibus tñ est dubiū vtrū maneant in suo vigore: vel
sint reuocate per ordinata a Leone. 10. que habētur infra.

Alexander. 6. decreuit nullū professore obseruantie ordinis
minorū tñ illā egrediatur: parentibus: propin
quis vel affinibus suis quouis modo succedere: aut aliquo indul
to fratribus conuentualibus dicti ordinis ad hoc concessio gaude
re posse. Nec etiā cōuētis occasione p̄fessoris bñdī: aut quod
in hereditate vel quavis alia successione propinquorum quomo
dolibet acquirere et consequi posse. B. ffo. 3. conce. 7.

²
Licentiarē
fratres.

Capit. pro
uinciale.

Leo. 10. statuit in bulla vñionis: qd de cetero nullus frater reformat⁹ possit
per quemcūq̄ prelatū ordinis (etiam ministrū generalem) mitti
ad morandū ad aliquem conuentum non reformatū: aut pro reformato non
habitu: scilicet conuentualū. Excepto qd si capitulis provincialibus videbitur
minus malū: aliquem fratrem licentiarē ad nondum reformatos: q̄ ipsum cū
reformatis retineret: tali casu possint prelati mittere fratrem: seu fratres reforma
tos ad nondum reformatos. Et inibuit sub pena excommunicationis late sen
tentie: omnibus & singulis conuentualium secundum priuilegia vñentiū: pre
latis ac subditis: ne aliquem ex prefatis reformatis: nisi modo predicto recipere
audeant. Similiter & dictis reformatis fratribus: sub eadem pena prohibuit:
ne ab obedientia suorum ministrorum vllatenus: q̄ modo predicto recedant.
B. ffo. 30. concessione. 100.

Collector.

Aduerte circa predicta de licentiandis seu mittendis aliquibus fratribus de
obseruantia ad conuentuales: qd licet hic concedatur: vel potius permittatur:
non tamen est tutum sic facere (prout in capitulo generali Adclmensi vbi fuit
electus reuerendus pater clare memorie Oluerius Adailardi) determinatum
est sub sequentibus verbis.

Statutū ca
pit. gñalis.
Mora.

Declaratur: qd f̄res familie obseruātice: nō p̄nt salua cōsciētia: quātūcūq̄ disco
li fuerint: licentiari vel cōuēntialibus se subijciat: etiā si in obseruātia stare noluerint:
s; a suis insolētis coercētur p̄is debitis: vsq̄ ad carceres. Idem f̄si aut iub cō
uēntialib⁹: postea nobis adiecti: cū a suis insolētis respiciere noluerint: & licentiā

postulauerint: licentari possunt: dūmodo in obseruantia sub conuentualibus predictis stare voluerint: alias non. Habetur hoc statutum. fo. 228. tractatu. 3. Et fo. 247. tractatu. 2.

CUod idem dicendum et tenendum esse videtur de expulsionē incorrigibilium ab ordine. Circa qđ videatur. c. fina. de regularibus. cū alia deliberatione statutum ē: breue Alexander. 6. cōcedens eorum expulsionem.

CUod Leo in bulla cōcordie statuit: qđ tā generalis qđ puñciales ministri: tam anteq̃ post generalis et aliorū magistrorū confirmationem: tā de generali et puñcialibus qđ alijs fratribus conuentualibus binōi: et eorum ac aliorum tertij ordinis fratru et sororum nuncupatorū: qui antea sub ministro generali conuentualium fuerant regimine: nullatenus se introumittere: ant eos per se vel suos commissarios visitare seu corrigere possint: nec aliquā iurisdictionem seu superioritatem in ipsos exercere valeant: preterq̃ cū ipm ministrū generalem p tēpore existētem ad ipsorū fratrum conuentualiu domos et loca declinare contigerit. Quo casu ipse minister generalis eosdem fratres conuentuales paterne visitare: ipiq̃ fratres conuentuales eodē ministrū generalem: tanq̃ totius dicti ordinis superiorē: omni cū ebaritate et dilectione recipere debeant: dūmodo idem minister generalis nihil iudicialiter circa ipsos fratres conuentuales et domos eorum et loca: ac etiam monasteria monialiu sub eorum cura degentiu exerceat: nisi eo modo quo minister generalis antea fratru conuentualiu: super fratres de familia et eorum domos et loca et monasteria monialiu ante capitulum generalissimū exercebat: et exercere possit. B. sffo. 32. conce. 107.

CUod Leo precepit generali et puñcialibus ministris: sub excommunicationis late sententie penazne directe vel indirecte procurent maliciose: qđ domus et loca fratrum conuentualiu: seu monasteria monialiu cure magistri generalis conuentualiu binōi subiecta: eis quo quomodo auferatur: decernēs: qđ quicquid in contrarium attentatū fuerit: sit eo ipso irritū et inane. B. sffo. 32. conce. 108. Aduerte: qđ subditi predicta facientes: non incurrunt sicut per concordias antiquas. Nec etiam prelati: si non faciāt maliciose.

CUod Leo statuit: qđ nulla domus seu conuentus fratru minorum conuentualium: possit transferri ad obedientiam fratru obseruantie in qua fuerint min⁹ qđ decem fratres: sed si fuerint plures. s. a decem vsq̃ ad viginti: non possit etiam transferri nisi tres partes fratrum talis domus consenserint. Si autem fuerint a viginti et supra vsq̃ ad quēcūq̃ numerū: nequeat etia reformari nisi due partes predictorū fratrum consentiant. Et voluit: qđ in quocūq̃ prefatorum duorū casuum minister generalis et puñciales possint (quacūq̃ contradictione non obstante) domos fratru conuentualium et illarum fratres huiusmodi: libere et licite recipere. B. sffo. 32. conce. 110.

CUod Leo concessit singulis fratribus conuentualibus ad generalem et puñciales ministros transire volentibus: vt ab eorū superiore prius petita: licet nō obtemperata licentia: liberā transferendū licentiā et facultatem. B. sffo. 32. conce. 111.

CUod Leo statuit: qđ illi ex fratribus conuentualibus qui vitam reformatā sub generali et puñcialium magistrorū cura ducere voluerint: sub eorū regi mine permanere possint: dūmodo aliquo signo notabili distinctio distinguatur et discernantur ab obseruantibus qui vitam regularem sub generali seu puñcialibus ministris ducunt: prout generalis minister et magister inter se con-

3
Altitatio.
Correctio.

4
Excoicatio
Reformatio
Collectio

5
Reformatio
conuentu ū,

6
Licentia.
7
Reformatio
fratru conue
tualium.

Coniuentuales fratres: Correctio fratrum.

nenerunt. B. ff. 3. 32. concessione. 12.

Processio-
nes.

Prohibitio
Excoicatio.

Excoicatio.

Concordia.

Reformatio

Boaimobi.

Collector.

Generalis
minister.

C. J. D. E. M. Leo statuit qualiter fratres mi. cōuentuales se debeant habere cū fra-
tribus obiectantibus eiusdem ordinis: in processionibus: et alijs locis publicis:
prout habetur infra in dictione Processiones. §. 3. et 4.

C. J. D. E. M. Leo motu proprio madavit in virtute sancte obediētie: ac sub excoica-
tionis late sentētie et pinationis officiorū penis: ipso facto incurredis: gñali et p-
nuncialibus magistris predictorū fratrum cōuentualium: quatenus dictos subditos
suos moneant et cōpellant ne predicet aut disputent: vel maledica verba iactare
presumant contra decreta et ordinata per ipsum Leonē in capto generalissimo
Romę ultimo celebrato. s. in bullis vniōis et cōcordie. B. ff. 3. 3. conce. 120.

C. J. D. E. M. Leo precepit vniuersis et singulis patriarchis: archiepiscopis et epi-
scopis in virtute sancte obediētie: ac sub pena interdicti ingressus ecclesie: ac in-
spensionis a diuinis: inferioribus vero prelatis: sub excoicationis late sentētie pe-
nis ipso facto incurrendis: a quibus non nisi per romanū pontificē (preter q̄ in
motus articulo) possint absolui: vt quoties a fratribus mi. regularis obiectantē re-
quisiti fuerint: moneant per eorū litteras patentes predictos fratres cōuentua-

les: sub pena amissionis privilegiorū eis per dictā bullā concordie concessorū:
vt predictam bullā concordie ac omnia et singula in ea contenta: cū effectu obser-
uent. Et vt in euentū in quē eis consisterit eos contrāuenisse: declarent eos penas
pinationis huiusmodi incurrisse. Ac et tunc fratres ipsos cōuentuales: omnimode
subiectionis: correctioni et obediētie generalis et prouincialium ministrorū: in suis

prouincijs respectiue perpetuo (iuxta formā litterarū capituli generalissimi) sub-
iectos esse. Inhibēdo tam generali q̄ prouincialibus magistris: ne de dictis fra-
tribus cōuentualibus vel eorū domibus et locis vllatenus (nisi q̄tum a mini-
stris generali et prouincialibus illis fuerit concessum) se intromittant vllomodo.

Qui quidem ministri generalis et prouinciales: ad omnimodā dictorū cōuen-
tualium reformationē etiā per fauores regū et principum et cōmunitatum: in-
stigare teneantur: bñs: tamen immobilibus dictorum cōuentuum per generalē
et prouinciales ministros reformandorū: pro vna quarta: ecclesie cathedrali seu
diocesi in qua dicti cōuentus siti fuerint: pro duabus vero in expeditionē crucia-
te contra infideles: pro reliqua autem quarta partibus: in reparationem dictorū
cōuentuum (ipso facto quo ad obediētiā dictorum ministrorū reducti fue-
rint) per eos applicatis. B. ff. 39. concessione. 127.

C. Vide aliquid tāgens cōuentuales fr̄es: infra in dictione Eleemosinas. §. 5. et 6.
scz qualiter eis prohibitū sit ne petant eleemosinas sub noie obiectantium.

C. Vide etiam qualiter fratres cōuentuales possint puniri a fratribus obseruan-
tibus: infra in dictione Correctio. §. 11. Et melius in dictione Eleemosina. §. 5.

C. Item qualiter fratres cōuentuales qui prius fuerunt de obseruantia: nequeat
succedere suis propinquis: vide infra in dictione Heredes. §. 5. et 6.

Correctio fratrum.

Innocentius. 4. statuit seu concessit: vt vniuersos fratres
minores q̄ morantur in obsequijs aliquo-
rum (illis dūtarat exceptis qui fuerint ad legatorum sedis apo-
stolice seruitia deputati) possit et valeat generalis dicti ordinis libe-
re visitare: corrigere et amouere: ac alios pro eis substituere: prout secundum deū

viderit expedire: non obstantibus litteris seu indultis sedis apostolice quibuscumque. B. fo. 29. Et ff. de concessione. 245.

Alexander. 4. cōcessit: p si aliqui fratres mino. assignati fuerint a sede apostolica archiepiscopis vel episcopis: possint ministri et eorum vicarii eos corrigere et ad ordinem reuocare. Et q non teneantur prelati ordinis aliquos fratres assignare predictis episcopis seu archiepiscopis: virtute quatuordecim litterarum apostolicarum non facientium expressam mentionem de istis. b. fo. 24.

Clemens. 4. statuit: q generalis et puinciales ministri et eorum vicarii: illos et fratribus minoribus: de quibus auctoritate litterarum sedis apostolice vel legatorum ipsius: archiepiscopis vel episcopis: et alijs quibuscumque promissum fuerit: corrigere possint: ac etiā (nō obstare cōtradictione aliqua) eos ad ordinem suū reuocare. Et q nec per litteras eiusdē sedis aut legatorum ipsius: aliquis de fratribus predictis teneantur prelati ordinis: archiepiscopis et episcopis: aut alijs personis in socios deputare: nisi dicte littere de indulto huiusmodi et ordinatione: expressam facerent mentionem: ac alias id honestati ordinis et saluti illorum viderint expedire. B. fo. 57. Et ff. de concessione. 324.

Clementis habetur in mari magno Carmelitarum. ff. de concessione. 467. Et in mari magno predicatorum. ff. de concessione. 552.

Clementis statuit qualiter generalis et puinciales ministri possint et debeant corrigere fratres apostatas: vt habetur supra in dictione Apostate. §. 8. et 9.

Gregorius. 11. statuit: quāto oēs et singuli fratres ordinis mendicantium qui fuerint capellani sedis apostolice: possint corrigi per superiores dictorum ordinum: prout habetur in dictione Exempti ff. §. 2.

Bonifacius. 8. cōcessit: vt prelati ordinis minorum: ad correctiones: et punitiones fratrum eiusdem ordinis delinquentium instigandas: ad quos eadem spectare noscuntur (rimulis et apicibus iuris postpositis) libere procedere valeant secundum consuetudines approbatas: et generalia statuta ipsius ordinis facta et fienda. Hic insuper voluit: non licere predictis fratribus ab eisdem correctionibus et punitionibus aliquatenus appellare: prout tamen in hoc deliberatione: ac maturitate debita obseruatis. B. fo. 125. Et ff. de concessione. 499.

Bonifacius statuit qualiter fratres minores apostatantes debeant corrigi: vt habetur in dictione Apostate. §. 14.

Bonifacius. 9. cōcessit magistro generali ordinis predicatorum: vt ipse et alij prelati dicti ordinis in correctionibus fratrum eiusdem ordinis: iuris ordine postposito: secundum consuetudines approbatas et instituta ordinis antedicti: procedere libere et licite possint et valeant. b. ff. de concessione. 545.

Bonifacius statuit: ne a correctione quacumque: seu alias ab aliquo prelati seu fratris dicti ordinis predicatorum: quauis occasione appellare: aut cōtra eos querelā pponere audeat: nisi prius corā cōuēntuali seu puinciali prioribus: seu magistro generali ordinis: et successore in generali capitulo dicti ordinis: causam et querelam suā proposuerit verbo vel in scriptis. b. ff. de concessione. 550.

Bonifacius statuit: q omnes et singuli religiosi: quoruordecim: etiā mendicantium ordinum: sedis apostolice capellani: pinde suis superioribus et correctionibus in omnibus et per omnia sint subiecti: ac si predictę sedis capellani nō essent. b. ff. de concessione. 564.

2
Ministri p
uinciales.

3
Sūales et p
uinciales mi
nistri.

Collector.

4
De apostatis

6
Prelati.

Appellare.

2

8

9
Appellare.

10

Correctio fratrum.

- 11** **Augenius.** 4. et 11. **Dius.** 2. ordinauerunt aliqua circa correctiones fratrum minorum: tam conuentualium q̄ obseruantium: prout positum est in dictione Apostolate. §. 16. Et quo ad Carmelitianos. §. 18. et 19. vbi iurapra. Et in dictione Eleemosina. §. 5.
- Generalis minister.** **12** **Nicolaus.** 5. concessit ministro generali p̄ tempore existenti: q̄ oēs et singulos fratres: siue in monasterijs monialium: siue in alijs domibus conuentibus: eremitorijs: et locis dicti ordinis cōmorantes: etiā ab obedientia: visitatione et correctione dicti ministri per specialia sedis indulta se exemptos esse (preter regule et statutorum dicti ordinis formā) pretendentes: non obstantibus quibuscumq̄ priuilegijs: exemptionibus: indultis: et litteris apostolicis eis: eorūq̄ in monasterijs: siue domibus: conuentibus: locis prefatis et eremitorijs per sedē apostolicā in genere vel in specie concessis: de quibus in ijs litteris habenda esset mentio specialis: possit iuxta constitutiones et regularia instituta anti qua dicti ordinis corrigere: visitare: punire: et emendare: ac in criminibus grauioribus: si res ipsa egerent (cū moderamine tamen) torture subijcere possit et valeat dictus minister generalis. b. ffo. 47. cōce. 500. et ffo. 87. conce. 270.
- Exēpti fies** **13** **Sixtus.** 4. statuit in bulla aurea: q̄ magister generalis predicatorū: et minister generalis fratrum mi. possint gesta per fratres suorum ordinum respectiue: qui sunt inquisitores heretice prauitatis examinare: et querellas contra illos p̄positas audire: ac super illis: quātum eis iustum et equū videbitur: statuere et ordinare. Et si eos in aliquo deliquisse inuenerint: illos iuxta excessum erigentium: etiā per eorum ab officio amotionem: fac alias corrigere et punire. B. fo. 66. Et ffo. 149. conce. 366.
- 14** **Innocentius.** 8. concessit vicario generali fratrum ordinis predicatorū de obseruantia congregationis prouincie Hispanie: q̄ correctio fratrum dicte congregationis: yndecumq̄ ad terminos presidentiū conuentuum reformatorum venientū: iuxta constitutiones dicti ordinis fieri debeat: et ad eosdem presidentes pertineat. Non obstantibus quibuscumq̄ priuilegijs: indultis et litteris apostolicis: scolasticorū ac vniuersitatis Salmantine: ac quibuscumq̄ vniuersitatibus per sedē apostolicā concessis: que aduersus presentes noluit in aliquo suffragari posterūmodo p̄pter correctiones huiusmodi faciendas: studiū fratrum corrigendū non impediatur. b. ffo. 76. conce. 124.
- 15** **Alexander.** 6. concessit: q̄ non obstante capitulo vniuersitatis: de sententia excommunicationis: prelati nostri possint percutere p̄ alius (causa correctionis) et non cogantur cum propria persona: etiā si necessitas non urgeat. o. ffo. 70. conce. 175. Et ffo. 99. conce. 359.
- 16** **DEAD** Alexander fecit quandā concessionem circa correctionem fratrum per expulsiōem seu eiectionem ab ordine: que velut in magis proprio loco poni

Corporalia. Credo. Cruciata. Fo. xlii.

tur infra in dictione Egerere seu expellere ab ordine. §. 4. Sed circa hec aduerte bene ad illa que ibidem adduntur.

Uico 10. cōcessit idē quod Alexander prefatus. §. 15. r. ad huc clarior. s. ut quādo aliquē fratrem cania correctionis vel absolutiois oportet verberare: possint prelati ordinis sui. de obseruantia: et eorū cōmissarij: manu vicarij vel cuiusvis alterius fratris subditū verberare seu disciplinare. Non obstante capitulo Vniuersitatis. de sententia excommunicationis. o. sffo. 93. conce. 292.

Corporalia.

Sirtus 3. cōcessit: q. iratres minores laici: possint tāgere et lauare corporalia. o. sffo. 101. conce. 398.

¶ Vide alia concessione prefati Calisti in dictione Ornamenta ecclesiastica. §. 3.

Sirtus 4. concessit: q. oēs fratres clerici et laici possint tangere sine sententia tamen. o. sffo. 97. concessione. 343.

¶ Idē Sirtus cōcessit omnibus in omnia sancte Clare: ac sororibus ter tū ordinis cure fratrum sui ordinis: q. possint tangere et lauare sacros pānos: exceptis corporalibus. Et postmodum idē Sirtus concessit: ut omnes sorores suprascripte: sub clausura et congregatione viuentes: etiam corporalia et purificatoria tangere possint: dummodo steterint loca a fratribus. o. fo. 62. Et sffo. 66. concessione. 97. Et sffo. 95. concessione. 318.

¶ Qualiter prelati ordinis sui. et quandoq. aliqui alij fratres possint benedicere corporalia: vide supra in dictione Benedicere. §. 1. 7. 7. 8. 7. 11.

Credo.

Irenus 4. concessit q. iratres sui ordinis: possint dicere credo in solē. et in sanctos sanctorum sui ordinis: et sancte Clare. o. fo. 63. Et sffo. 67. conce. 118. Et sffo. 96. concessione. 329.

¶ Idē Sirtus cōcessit: q. predicti fratres possint dicere credo in octaua beati francisci. o. fo. 63. Et sffo. 68. conce. 133. Et sffo. 100. conce. 380.

¶ An hec concessio debeat intelligi tantum de die octauo: vel de omnibus diebus infra octauam: dubium videtur. Saluo tū meliori iudicio possit dici: q. de omnibus diebus infra octauam intelligenda sit. Nā nō reperitur q. aliquādo finitum Romanū dicatur Credo in die octauo alienius festiuitatis: ratione eiusdē festiuitatis: et q. nō dicatur in alijs diebus infra octauam. Nihilominus tū cum concessiones petantur et concedantur ad libitum: possibile est q. solum fuerit petita et concessa p. die octauo: quia est duplex.

Cruciata.

Lemens 4. statuit: q. fratres sui. qui ad predicandū crucē seu apostolica deputati: possint generalis minister remouere seu reuocare et penitus transferre: p. q. super sedeant in iungere aliosq. sublitare cū expedire viderit: et in eos si cōtra venerint: censurā ecclesiasticam erigere. Ac q. quilibet minister provincialis vel eius vicarius eiusdē ordinis: id ipsum possit in sua provincia circa fratres suos: quibus ab eadē sede

17

Collectores

2
Sfres laici.

3
Pro monialibus.

Collectores

1
Pro sanctis ordinis.

2
Collectores

1
Administratores generales: et provinciales.

similia contigerit committi. Non obstantibus aliquibus litteris vel indultis. apostolicis: que de hoc non fecerint mentionem. B. ff. 57. Et ff. 141. conce. 326.

Absolutio. **Innocentius.** 8. declaravit fratres mi. non posse nec debere eligere cō. feitores virtute bulle cruciate. 7. c. vt habetur late supra in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 16.

Absolutio. **Leo.** 10. prohibuit et declaravit q nullus fratrum mi. regularis observantia: possit accipere bullas cruciate 7. c. vt supra est positum in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 21. et. 72. Vide ibi et nota bene.

Excōicatio. **DEAD Leo** motu proprio et ex certa scientia precepit vniuersis et singulis cuiuscūq; cruciate commissariis p tēpore existētib: et alijs quibuscūq; personis: quacūq; etiā archiep̄ali et episcopali dignitate fulgentibus: in virtute sancte obediētie: ac ep̄is et superioribus sub phibitione ingressus eccl̄ialijs vero sub excōicationis late sentētie: ac priuationis officiorū suorum: et inhabilitatis ad illa et alia imposterū obtinenda penis (ipso facto abiq; vltiori declaratione) incurrēdis: ne de cetero perpetuis futuris tēporibus: aliquos fratres ordinis mi. de observātia extra eorū cōuentus seu domos. sine suorum superiorū et platorū expressa licentia exarabere: seu ad predicandū cruciatū: aut quascūq; alias indulgētiās: seu litteras apostolicas delinere: aut alterius facultatis preceptū molestare: perturbare aut inquietare: seu a predictis fratrib: aliquid exiger: vel gratias: facultates: aut libertates: seu indulgētiās et peccatorū remissiones eis: necnon monialibus sancte Clare tam prime q̄ secunde regulę: ac tertij ordinis beati francisci sororibus sub obedientia prelatorū dicti ordinis mi. dependentibus: sine illorū licentia cōcedere: aut impartiri. B. ff. 48. conce. 144.

Pro monia
lib. et terit
rijs.
Prohibito
Excōicatio. late sentētie pena) presumant. B. ff. 48. conce. 144.

Collector. **Q**uedam predicta est notandū: q cū per bullas cruciate: vel alias similes conpape possint toties quoties voluerint absolui per cōfessōrē quēcūq; ad libitū eligendū: merito querendū videtur: vtrū religiosi sine licētia suorum prelatorū possint predictas bullas accipere: et concessionibus: seu facultatib: in eis contentis vti? **Q**uod ad hoc ante prelati religiosorū: et oēs zelū religionis habētes: dicūt q non: et rationē assignāt. Quia neq; est nec esse debet intentio pontificis aliquid cōcedere vnde ordinis disciplina collabi contingat: preiūm cū prohibitū sit per litteras apostolicas: et per regulas: ac statuta religionū: ne fratres confiteri possint peccata sua personis extra suū ordinē: sine licētia suorum prelatorū. Itē quia si hoc liceret fratrib: quodāmodo eximerentur ab obedientia prelatorū suorum confitēdo peccata sua cui vellent. Erimerentur etiā a voto paupertatis: pcurādo pecunias ad contribuendū p huiusmodi bullis sine licentia: immo contra obedientiā. prelatorū: et cōtra suū votū: in quo pape non licet dispensare: put ad litteram dic. c. Cum ad monasteriū: de statu regni. Et iā ex ijs daretur occasio fracticis tertij voti. castitatis: put experti dicere possunt. Cū tamen alij volunt cōtrariā ptecmationibus apparentibus muniam defendere: precipue q; aliquando in predictis bullis continetur q illas possint accipere religiosi: etiā sine licētia suorum

Secundare
ponso.

prelatorum. Ad questionem respondetur vltimate: qd etiā si bñōi bulla in hoc non esset subrepticie sicut sunt: prout pontifices postea declarant: dicentes inq̃ talem intentionem habuisse: cū non solum generaliter: sed nec alicui in particulari vit talia concederentur: videlicet qd aliquis ip̃reta regulari disciplina ⁊ paupertatis voto: quereret pecunias ad contribuendū ⁊ accipiendū predictas bullas absq̃ particulari necessitate: pro qua non esset ordini concessa facultas: adhuc non possent per ipsas absolui sine licentia suozū prelatorū: cū non possint dicere qd hoc sibi expresse fratribus concedatur. Et propterea prelati ad obuiandum malicis ⁊ proteruitatibus aliquozū: statim cū talis cruciata: vel si miles bulla publicantur: recurrunt ad pontificem: vt declarat religiosōs vti predictis non posse sine licentia prelatorum. Et ita factum fuit tempore Sixti. 4. Innocentij. 8. Alexandri. 6. Julij. 2. Et Leonis. 10. prout in libris ordinis patet. Et adhuc aliqui predictorum pontificum: dixerunt expresse: qd nunq̃ habuerunt intentionem qd fratres sine licentia prelatorum: accipere possent predictas bullas: ⁊ minus qd ipsis vterentur. Quoniam in ip̃o inposuerunt censuras religiofis maribus ⁊ feminis ne talibus vterentur sicut fecit Leo. 10. supra. §. 5. Et in tantum est hoc verum quo ad fratres nūq̃ qd licet alij religiosi: forte de licentia suozū prelatorum possint predictas bullas accipere: ⁊ decemofinam pro ip̃is accipiendis procurare: fratres tamen ini. cum sit eis strictissime sub precepto prohibitum: ne pecunias: vel denarios recipiant: aut procurent: nisi pro veris ⁊ certis necessitatibus: nisi sibi occurreret aliqua talis necessitas: cui subleuande non sufficerent priuilegia ordinis: nullo modo valerent: nec licentia prelatorum sufficeret: vt possent procurare pecuniam ad accipiendam bullam. Et ita declarauit Leo. 10. Q. ffo. 60. conce. 178. Et supra in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 21. dicens: qd in casu talis necessitatis: de licentia prouincialium ⁊ custodū: possint fratres accipere dictas bullas. Qui quidem prouincialis ⁊ custos debent examinare predictam necessitatem: an sit talis qd in ipsa possit dispensari. Nam licet solū regula concedat facultatē querendi pecuniam pro fratribus induendis: ⁊ in firmis curādis ⁊ c. satis in firmus est qui habet anime egritudinem non possibilem aliter curari: q̃ per bullā. Nam tamen propterea negatur: quin pontifex posset bene informatus concedere alicui religiofo: vt confiteretur cui vellet. Sed dico: qd per generalem concessionem: nunq̃ hoc intendit facere: cum velit conseruare religiones ⁊ non destruere. Et si dubitas de hoc: dico tibi qd hoc sufficit vt accipias partē securiorem: prout dicit glo. in capitulo vnico. de scrutinio ⁊ ordine faciendū: ⁊ in c. Iunius de sp̃s alibus. Et ideo nō committas te periculo in his presertim que animā tangunt.

Ultima
responsio.

Confirmatio
responsionis
suprascripte

Custodes.

Itemens. 4. statuit in mari magno: qd custodes ⁊ guardia ni qui secundū statuta ordinis fratrum mino. aliter q̃ per electionem instituuntur: post ipsam institutionem: seu prouisionem de ipsis factam: curā animarū fratrum sibi subditorum ipsius ordinis habeant: ipsosq̃ ligare: ac soluere possint: in tra ipsius ordinis instituta. B. fo. 56. Et ffo. 139. conce. 309.

Aduertendū qd hoc ideo fuit concessum: quia ex quo non erant electi a cōmunitate: videbatur qd non essent curati ordinarij.

Et circa p̃fata cōcessionē: vide sup̃ i dictiōe Absolutio ordinaria qd ad fr̃es post. §. 5.

Collectio

Custodes Bare. Decime.

**Pro electio
ne generalis
ministri.**

Nicolaus. 4. statuit et declarauit: vt cū electio generalis ministri fuerit facienda: custodes vniuscuiusq; pvince: vni ex seipsis constituant: ac ei suas vices cōmittant: ipsumq; ad locū in quo electio eadē fuerit celebranda: transmittant. Et q; is qui sic ab ipsis custodibus constitutus extiterit: vnā vocem dūtarat pro se et eis omnibus habeat et intelligatur habere: ac p vna voce tūmodo ab alijs admittatur. Hoc aut voluit ita observari: etiā si custodes alicuius pvince sint presentes in hūdi generali capitulo: vbi electio generalis debeat celebrari. b. fo. 31. Et ffo. 32. concessione. 32.

Collector.

Adverte: q; huiusmodi statutum iam vacat propter statutus Leonis. 10. inferi⁹ annotatum. §. sequenti.

3

Leo. 10. in bulla vniōis statuit: q; electio ministri generalis: que scdm regulam a ministris prouincialibus et custodibus fieri debet: libere et absq; vilo scrupulo celebretur per prouinciales et discretos fratrum de familia: seu de obseruantia: quos veros ministros esse: ac discretos ipsorum similiter veros esse custodes declarauit. S. ffo. 29. concessione. 24.

Bare.

Paupertas.

Nicolaus. 3. statuit: seu cōcessit in declaratione regule que incipit. Exiit qui seminat etc. q; de rebus mobilib⁹ vel parum valentibus: liceat fratribus minoribus: pietatis: seu deuotionis intuitu: vel pro alia honesta et rationabili causa: obtēta super hoc prius suorum superiorum licentia: iuxta quod inter fratres in generali: vel prouincialibus capitulis (tam de ipsis rebus vilibus: seu parum valentibus: et earū valore: q; etiaz de prefata licentia. c. a quibus et qualiter sit habenda) extiterit ordinatum: intra et extra ordinem alijs elargiri. S. fo. 5. tracta. 2. et ffo. 10. tracta. 2.

**Pro rebus
vilibus.**

2

**Paupertas
Ampliatio
cōcessiōis su
pra scripte.**

Leo. 10. supradictam concessionem ampliando concessit: q; non solum generalis et prouinciales: ac custodes in suis capitulis: sed etiam ipsi: ac eorum generales cōmissarii: extra capitula: possint arbitrari que res debeant viles et parui valoris reputari: ad hoc vt res hūdi possint dari intra et extra ordinem: et suis subditis ad dandum et recipiendum licentiam concedere: put eis secūdu deum videbitur expedire. S. ffo. 59. conce. 175.

**Collector.
Stratū ca
pituli gñalis**

In capitulo generali. Ad declinēti facta est circa predicta sequēs determinatio. **Item** q; fratres nullo modo secundum intentionem regule: aut declarationes summorum pontificum: possint dare aliqua q̄tūcūq; vilia alijs: siue fratribus: siue secularibus: nec recipere alia: absq; licentia suorum prelatorum. Habetur hoc. fo. 228. tractatu. 3. Et ffo. 246. in. 2. tractatu.

Decime.

Ex iure cōt.

Gregorius. nonis mandauit districte fratribus predicatoribus et minoribus: ne talia que audientes a decimarū seu aliarum rerū ecclesijs debitorum solutione retrahant: vel alias animas corrumpant audientium in sermonibus suis vel alibi proponere presumant. Immo verbo et opere informēt eos. dem: vt ad solutionem predictorū promptē voluntatis animo sint intenti. Habetur in. c. Discretionī vestre. de decimis. libro. 6.

Clemens. 4. cōcessit fratribus m. vt de hortis & virgultis suis: nulli deci-
mā teneantur exhibere. Ac districte inhibuit: ne quis ab eis de
premissis aliquid exigere vel extorquere p̄sumat. B. fo. 38. Et ff. 141. cōcc. 34.

C Vide infra §. 6. declarationē Sixti. 4. & ampliationem eiusdem.

Bonifacius. 8. statuit: q̄ moniales alieq̄ regulares p̄sone quarū redi-
tus & p̄ventus eccl̄astici adeo sunt tennes & eriles q̄ de illis Ex iure cōi-
lis sustentari nō p̄nt: s; p̄ habēda vite sue sustentatōe necesse h̄nt mendicare: & cie-
modinas publice petere: decimā nō p̄soluāt. H̄dētur i extranagati q̄ incipit Decias.

C J D E Q D Bonifacius. 8. cōcessit vniuersis & singulis abbatibus & cōuentibus
montaliū inclusarū sancte Clare vt ad prestatiōē decimarū de quibuscūq̄ pos-
sessionibus & obus anis bonis q̄ habuerint: vel ad cōtribuendū in p̄curatiōib⁹
quorūlibet ordinariorū: ac etiā legatorū & nūtionū sedis ap̄lice: & quibuscūq̄ fa-
lis & collectis: & ad exhibendū pedagijs: clonca & alias exactiones: quibuscūq̄ re-
gionis & principibus: seu alijs personis: minime teneantur: nec ad id compelli ali-
qualiter valeant. B. fo. 38. Et ff. 122. cōcc. 267.

C De hoc vide amplius infra §. 12. & 13.

Clemens. 7. in cōcilio Auenēsi statuit: q̄ religio si quicūq̄ qui non alium
aut alijs decimas ad eos ex aliqua causā legitime nō spectan-
tes: appropriare sibi p̄sumpserint: aut exquisitis frandib⁹ sine colorib⁹ vsurpare:

seu qui de aliorū familiarū & pastōrū suorū vel aliorū etiā aialia ip̄a eorū gregi-
bus immiscuerint: seu qui de aialib⁹ qui fraudē eccl̄iarū in plurib⁹ locis emittē-
tibus tradit venditorib⁹ vel alijs ab ip̄is tenēda: seu qui de terris quas tradunt
alijs excoledas decimā solum eccl̄ijs nō p̄miserint: aut p̄hibuerint: nisi post requi-
sitōē per eos quorū intererit sup̄ hoc eis facta a p̄missis desisterint infra mēses:
aut si de his q̄ cōtra p̄missa vsurpare vel retinere p̄sumpserint: infra duos mēses
dānicatis eccl̄ijs emendā nō fecerint cōpetentē: sint & tādū maneant ab officijs:
ad iurisdictionib⁹: & b̄nificijs suspēsi donec desisterint & satisfecerint vt superius
est exp̄ssum. C. Q. si religiosi b̄nificiā administrationes vel b̄nificia nō habeant: eo
casu quo alij supradicti suspēsiōis: ip̄i s̄miam excoicationis incurrāt ante satis-
factionē cōdignā nullaten⁹ absoluedi: p̄uilegijs nō obstātib⁹ quibuscūq̄. J. De
missa etiā credit ad aialia q̄ per religiosorū ip̄orū donatos seu oblatos tenet: dñz
tamen illi reingiosis eisdē cū effectu donauerint: aut obtulerint se & sua. H̄dabatur
in Clemētina Religiosi. de decimis & primitijs.

Eugenius. 4. dedit plenissimā exēptionē monialib⁹. s. Clare dicat⁹
inter alia: q̄ vult illas esse liberas ab omni decimarū: sub li-
diorū gabellarū: pedagijs: & aliorū b̄nificiā solutiōe & cōtributiōe. B. ff. 41. cōcc. 46. lib. 8. s. clare.
C J D E Q D Eugenius cōciliat aliā plenissimā exēptionē a decimis & primitijs & mo-
nialib⁹ ordinis p̄dicatoz: inserēdo bullā A. Martini. 5. Et Bonifacius. 9. qui hoc idē
prius fecerat. Sub nomine A. Martini habetur. B. ff. 162. concessione. 681. Et sub
nomine Eugenij. B. ff. 80. concessione. 240.

C J D E Q D Eugenius cōcessit fratribus mino. obser. q̄ non teneantur facere
conscientiam de decimis in confessionibus & c. prout habetur supra in dictione Absolutio.
Absolutio quo ad seculares. 2. in §. 2.

Sixtus. 4. extendēs cōcessiōē Clemētis supra posita: dicit sic i mari ma-
gno Indictū vero eiusdē Clementis predecessoris de decimis nō
so aendis: ad quēcūq̄ bona dictorum fratru: & quascūq̄ decimas: etiam quas
vulgus papales appellat: & apostolica sedes pro christiane fidei defensionē: aut
alijs imminutibus per sepe necessitatibus indicit: & quēcūq̄ alia onera: motu

proprio et certa scientia extendimus: decernentes ipsos fratres minores etiam si per quoscunque exemptos et mendicantes solui mandarentur: cum quibuscumque derogatoriis et fortioribus clausulis ad illarum solutionem non teneri: et ab illarum solutione cessando: censuras et penas aliquas non incurrere: nisi presentibus (non per generales: aut alias clausulas speciale mentione importantes) sit alias derogatum specifice: earum de verbo ad verbum inserto tenore. B. fo. 60. Et ff. 143. conce. 347. C. D. E. A. D. habetur in mari magno Carmelitarum. ff. 169. conce. 396. Et ff. 183. conce. 450. Et additur fo. 96. Et ff. 179. conce. 424. q. nec de datis vel pedagis: etiam si per principes: vel alios officios temporales imponantur: aliquid solvere teneantur. Et idem in mari magno predicatorum. ff. 240. conce. 379.

Collector.

10
Pro monia
lib. s. Clare

C. D. E. A. D. Sirt. statuit et ordinavit: ac concessit abbatissis: conventibus et monialibus. s. Clare: q. de quibuscumque terris et possessionibus ad eas legitime pertinentibus et spectantibus: quos etiam per alios quos eorumdem monasteriorum servitores et subditos excoli et cultivari faciunt: decimas vel primicias (ancate tamen applica non impositas) quibuscumque personis: cuiusvis dignitatis: gradus: status: ordinis vel conditionis fuerint: solvere minime teneantur. Nec ipsorum terrarum et possessionum colonis: seu cultores: aut solutione decimarum: primiciarum: aut census huiusmodi: per quemlibet molestari possint: sub preterea contra eos: procedi et pene aliquam promulgari valeat. Ac insuper decrevit: irritum et inane quicquid super his a quocumque quavis auctoritate: scienter vel ignoranter contingat attemptari. Ad obstantibus constitutionibus et statutis. B. fo. 35. Et ff. 118. conce. 258.

Alexander. 6. statuit: q. moniales sancte Clare prime et secunde regule: ac sorores tertie regule: quibus aliquid proprium habeatur non sufficit eis ad cotidianas expensas: ad solutionem alicuius decime seu taxe aut collecte per tempore impotitarum cogi non posse. B. ff. 3. conce. 4.

12
Pro monia
lib. s. Clare
et servitibus.

Leo. 10. approbavit et innovavit quasdam litteras Alexandri. 6. g. latissime concessit: servat monialibus. s. Clare exemptionem a solutione decimarum et c. ut supra. Ac insuper voluit: ut predictae moniales et sorores tertii ordinis in congregatione sub cura et regimine fratrum minorum regularis observatione viventes: ac illarum monasteriorum domus et loca quocumque: quorum fructus reddunt et pertinent: per moniales et sorores: ac alias personarum in illis per tempore degentium comenda sustentatione non sufficerent: ad solutionem cuiusvis decime: seu taxe: vel collecte: aut exactionis: per sedem apostolicam: vel eius legatos: seu nuntios: aut quoscumque alios quibus auctoritate fungentes: per huiusmodi: seu expeditio contra tuncas: vel recuperatione terre sancte: aut quavis alia vigetissima causa impositae: etiam per tertium quatuordecim censuram et penam ecclesiasticam in litteris exactionis huiusmodi appositam: coacti aut compelli nequeant. Et hoc voluit districte observari sub pena excommunicationis quam contra facientes ipso facto incurrant: et a qua non nisi per romanum pontificem per tempore existente: absolvi possint. Ac decrevit irritum et inane: si super his a quocumque quis auctoritate scienter: vel ignoranter contigerit attentari. B. ff. 48. conce. 143.

Excoicatio.

13
Pro monia
lib. s. Clare

C. D. E. A. D. Leo approbavit ac de novo concessit privilegium Eugenii. 4. et Sixti. 4. per quod moniales. s. Clare eximuntur: plenissime a solutione decimarum suarum terrarum: et possessionum: etiam illarum quas per colonos faciunt cultivari. Ac etiam a gabellis et pedagis: ut supra positum est in. 8. 6. et 10. Super quo etiam dat consensum: omnes prelatos ecclesiasticos. B. ff. 44. conce. 140.

14
Denegatio
absolutiois.

C. D. E. A. D. Leo et ecclesia Lateranensis statuit: q. fratres coelesciores teneantur bortari et monere (etiam sub onere consuetudinum suarum) illis quorum concessiones per tempore audierint: cum quicquid statum et conditionis fuerint: ad solvendum decimas: siue alia bonorum suorum: seu fructuum quota: in locis in quibus decime ipsorum: aut similia solvi consueverint. Ipsos illas solvere recusantibus: absolute denegare. Et quod super hoc regit: ad po-

pulo etiam publice predicare: et persuadere teneantur. B. ff. 26. conce. 82.

¶ **DEUS** Leo confirmavit litteras suprascriptas alexandri. 6. dando cōfirmato-
res omnes ecclesiarum prelatos. B. ff. 48. conce. 143.

Alemens. 7. cōfirmavit et de nono cōcessit lras Sirti et Leonis supra-
positas erimētes moniales, s. Clare a solutione decimarū di-
cens: q lras Sirti et Leonis pdecessorū suoy: et put illas cōcernit oīa et singula i
eis cōtenta approbat et innovat: et p portio cautea ea oīa et eoy singula de no-
uo cōcedit supplēs oēs et singulos tā iuris q facti defectū: siqui forsan intervine
rūt in eisde. Et insup statuit et ordinavit: q ppetuis futuris tēpibz abbatissē et mo-
niales et monasteria sancte Clare. Annūciatōis: et Cōceptionis: ac tertie regu-
le sancti frācis: terras et possessiones: ita per alienos q ppios colonos et dona-
tos ac familiares monasterioy iuoy coli et cultuari facies: et ad earum susten-
tationem reditus sufficētes non habētes: destructibz in illis exercētibus recto-
ribz parrochialium ecclesiarū infra quaz limites possessiones ipe constituit: aut
quibz suis alijs personis cuiuscunqz dignitates, gradus, statū, ordinis vel cōditio-
nis fuerint: decimas aut pūicias solvere minime teneantur: nec ad id a quoqz
quantis auctoritate cogi et cōpelli possint. Super quo dat iudices. B.

¶ **Et** privilegii fratru sancti Joannis hierosolimitani.

Lucius. 3. et Bonifacius. 8. preceperunt vniuersis ecclesiarū prelatīs: qua-
tenus eoy subditis auctoritate aplice inibiberent ne a fratribz
hospitalis sancti Joānis in eoy epatibus cōmoratibz: de nonalibus: seu alijs ter-
ris quas ppijs manibus: aut sumptibz excolunt: vel per iuos arrendatores: aut
alios quocunqz cultores: ad tēpus: et nō in perpetuum excoli faciunt: vel de asi-
lum nutrimentis: seu alioy in suis territoriis nascētū: vel de hortis, virgultis: et
piscationibus suis: decimas erigere aliquatenus presumant. Cōtradictores per
censuram ecclesiasticam: appellatione postposita cōpescēdo: nō obstāt longa pre-
scriptione: seu poti⁹ violentia super dictis exactionibz eisde frīb⁹ irrogata. B.

Declarare.

Iscolaus. 3. quasi cōmulerit declarationē rerū vilium: et parui
valoris: ad hoc vt fies in: intrat: extra ordinem
possint illas dare: et quomodo Leo. 10. ampliat hūc cōcessio-
nem: positum est supra in dictione Dare. §. 1. et 2.

Innocentius. 8. cōcessit: q vicarius generalis ordinis
predicatorū de obseruantia cōgregatio-
nis hispanice: cū aliq psona in dignitate ecclesiastica cōstituta: et duobz alijs iuriscō-
sultis: habeat auctoritē et facultatē interpretādi dubia q occurrerint sup: gratijs et pri-
uilegijs: ita ordini q cōgregationi pdictis cōcessis. Et q fies dicte cōgregatiōis
secure possint stare declaratiōibz p eodē faciēdis. O. ff. 76. cō. 195. Et ff. 101. cō.
324.

¶ **Et** de circa predicta in dictione Privilegia. §. 14.

Leo. 10. cōcessit: q capl⁹ gñale dītarat: habeat auctoritē declarādi dubia q
occurrerint circa diuini officij celebrationem. O. ff. 59. conce. 176.

¶ **Et** de suprascripta cōcessione latius in dictice Officiū diuinū pmo. §. 11.

¶ **DEUS** Leo concessit: q in rebus dubijs et scrupulis cōscientias fratru mi-
nistrorum tangētibz: generalis vel pūnciales: seu custodes: cum consilio ali-
quorū patrum (si res magne importantie fuerint) possint auctoritate sue san-
ctitatis determinare in scrupulis et rebus hūc: ac q eoy determinationi: subdi-
ti secuta conscientia possint et debeant stare. O. ff. 59. conce. 172.

Pro monia
lib. 2. Clare

Mora.

De rebus vi-
libus.

Pro frīb⁹
dicarioribus.

Privilegia.

Collectoz.

Officiū diuinū.
Collectoz.

Scrupulosa
fratres.

Declarare. Dispensatio.

Collector.

⁵
Scrupulosi
fratres.

⁶
De reb⁹ vili.

⁷
Oracula vi-
ue uocis.

Collector.

Conside in sequenti cōcessionē ampliatiōem precedentis concessiōis.

CONSID Leo postea cōcessit: q̄ omnes fratres qui sunt nimis scrupulosi: pos-
sint in oib⁹ dubijs suā cōscientiā tāgentibus: securā cōscientiā stare determina-
tioni sui guardiani: vel cuiuscūq; alterius prelati. o. s. s. 93. concess. 287.

CONSID Leo ampliavit concessiōē Nicolai. s. suprapositam. §. 1. ut habetur
late in dictione Dare. §. 1. r. 2.

CONSID Leo cōcessit: ut gñalis r. quilibet puincialis in suis cap⁹is possint de-
clarare: vtrū ab usu alienius cōcessiōis vine vocis oraculo facte: debeat fratres
abstinere r. c. ut habetur late in dictione Oracula. §. 3. Vide ibi r. bene nota.

CDe declarationibus: ac determinationib⁹ varijs: factis a diuersis summis pō-
tētib⁹: tā super regulā: q̄ sup multis alijs: nō sit hic mētor: q̄ nimis lēgum r.
inutile foret oīa illa referre: r. q̄ iuxta diuersitatē materiārum super quib⁹ facte fue-
runt sub diuersis etiā dictionibus huius cōpendij ponuntur.

Dispensatio.

Constitutio materie dispensationum.

Collector.

Circa ea q̄ in privilegijs fratrum mēdicatiū reperitū cōcessa quo ad mate-
riā dispēlationū est aduertēdū: q̄ aliqua illorū attinet solū ad psonas sīm:
r. alia ad psonas seculariū qñ p̄dictis sribus cōfiteretur. **C**Attētiā ad f̄res pro
suis psonis: sunt in duplici dīfētētiā. Mā quedā pertinet ad dispēlationē facien-
dā in cōfessionib⁹. Et hec insimul cū cōfessionib⁹ absolūtiōnū pertinetib⁹ ad eor-
dem f̄res: posita sunt supra in dictiōe Absolūtiō quo ad f̄res: vbiq̄q; in margini-
bus reperta fuerit hec dictio Dispensatio. **C**Alia vero tāgūt dispēlationē q̄ fieri
pōt extra cōfessionē sacramentalē: q̄ ponūt hic infra. §. 8. r. 10. r. 11. r. 12. et. 13. r.
21. r. 22. Aliqua autē q̄ spectat ad moniales: cōtinetur infra. §. 6. r. 10. **C**Ille vero q̄
pertinet ad psonas seculares: habētur supra in dictiōe Absolūtiō quo ad secula-
res. i. in. §. 20. Et in dictione Absolūtiō quo ad seculares. 2. in. §. 12. Et sibi habētur
nōnulla hic infra. §. 1. r. 2. r. 16. Sed circa oīa supradicta habētur ampliora hic p-
pe finem. s. a concess. 25. vlt⁹ ad. 31.

¹
Irregulares.
Irregulari-
tates.

Collector.

²
Profratib⁹ p̄
dicatoribus.
Irregulares
Collector.

Regonius.

⁹. cōcessit fratribus minoribus in terris quorū
cūq; in fidelium exilētibus: ut cū irregularibus
possint dispensare in illis catibus in quib⁹ solent legati sedis apo-
stolice dispensare. b. s. s. 257. concessiōe. 641.

Cubiq; videtur an ista cōcessiō fuerit temporalis.

Nicolaus.

⁴. cōcessit sribus ordinis p̄dicatorū in terris in fidelium exilē-
tibus: ut possint dispēlare cū irregularib⁹ partiū illarū: in ca-
sibus in quib⁹ solēt legati sedis aplice. Ac etiā cū clericis ipaz partiū patientib⁹
defectum nataliū: oīmodo non sint de adulterio: vel incestu: aut de regularibus p-
creati. b. s. s. 262. concessiōe. 680.

CDe hac cōcessiōe vsq; etiā dubium vtrū fuerit temporalis sicut p̄cedēs.

Olemons.

⁴. in mari magno fecit optimā cōfessionē circa dispēlationē
simul r. absolūtiōnem: que posita est supra in dictione Absolū-
tiō ordinaria quo ad fratres. §. 4. r. 7.

CONSID Olemons cōcessit: q̄ f̄res ordinis p̄dicatoz. p̄ferētes sine scripto sen-
tentiā excoicationis: suspēiōis: vel interdicti: r. infra mēsem celebrātes: nō obsta-
te cōstitutiōe hoc p̄hibēte: possint a magro gñali r. priorib⁹ puincialib⁹ dicti or-
dinis dispēlare: imposita eis sup hoc penitētiā cōpetēti. Et q̄ si p̄fati prelati in
b. nōi casu exceperint: possint a confessionibus per ipsos electis: eodem modo di-

spensari. b. fo. 72. concessione. 188.

Eugenius. 4. fecit quādam eximiam cōcessionē circa dispensationē ⁊ ab-
solutionem: que posita est etiam supra in dictione Absolu-
tio extra ordinaria quo ad fratres. §. 3. ppe finem.

C J D E A D Eugenius dispensavit cū monialib⁹ sancte Clare: ac tertij ordinis sub
obediētia fratrum minorū regularis observatiōe crīstētib⁹: vt solūm teneātur ad il-
la ieiunia q̄ fr̄es dicti ordinis observātes obligati sunt. Itē sup̄ silentio ppetuo p-
fatis monialib⁹. s. Clare i reglā iposito: cōcedit gñalib⁹ pñcialib⁹ vt cū cōsiliodi-
cretorū possit dispēsare: ac sūt i qbuscūq; alijs ppetuis. b. fo. 46. Et ffo. 42. cō. 47.

C J D E A D Eugenius dispensavit cum barbitonioribus: vbi est consuetudo in
sabbatis ⁊ vigilijs: de sero radere barbas. o. ffo. 101. conce. 400.

Pius. 2. cōcessit: q̄ plati ordinis mi. de observatiā: circa subditos suos pos-
sunt cōdescēdere: seu dispēsare cū debilib⁹ ⁊ infirmis: in ijs q̄ nō sunt
cōtraria regule. Et fuerūt exp̄ssi aliq; casus: vt de sotularib⁹ in itinere: ac de equitā-
dolicet non sit arcta necessitas: vel infirmitas. o. fo. 62. Et ffo. 65. cōcessione. 92.
Et ffo. 100. concessione. 382.

C Advertēdū est circa binōi cōcessionē: q̄ est velut ppositio seip̄am falsificans.
Ita primo dicit q̄ possit dispēsari in his q̄ nō sunt cōtra regulā: ⁊ postea expli-
cat aliqua q̄ sunt manifeste cōtra regulā. p̄ponit enim exēplū in equitatione ⁊ cal-
ciamētis. ⁊ c. q̄ sunt manifeste de obligatorijs. Et ppter eavidet q̄ debuit hic di-
ci: de his q̄ non sunt cōtra tria substantiaalia vota. Vel intelligit nō esse cōtra regu-
lā: quālo est necessitas talis q̄ bono modo alter fieri nō potest: ⁊ frater est dubi⁹.

Sixtus. 4. dedit copiosam facultatē gñali: ⁊ pñcialib⁹: ⁊ eorū vicarijs
ad dispēsandū super quibuscūq; irregularitatib⁹: cū fratribus sui
ordinis: exceptis tantis tribus. Vide supra in dictione Absolutio ordinaria quo
ad fratres. §. 14. Et in dictiōe Absolutio extra ordinaria quo ad fratres. §. 5.

C J D E A D Sixtus cōcessit: q̄ gñalis ⁊ pñciales ordinis mi. possint dispēsare
cū frīb⁹ sibi subditis: in irregularitate homicidij: dūmō tales homicidie non sint
certi q̄ ipsi actualiter occiderūt: nec p certo sciāt q̄ fuerūt tales mandatores: vel
auxiliatores homicidij: sic q̄ sine illis nullo modo fuisset tale homicidium perpe-
tratum. o. fo. 63. Et ffo. 66. conce. 102. Et ffo. 95. conce. 319.

C J D E A D Sixtus cōcessit: q̄ generalis fratrum minorū habeat auctoritatē dispen-
sandi in irregularitate illozū fratrum minorū. qui in bellis: vel in alijs causis sangui-
nis effusionis interfuerunt. Et q̄ tales (si qui sunt) dūmodo alias sufficētes fue-
rūt: possint promoueri vīs ad sacerdotium. Et q̄ in casu quo aliqui ppter iuris
ignorantia: de tali casu non aduētes promoti fuissent: possint in susceptis ordi-
nibus ministrare. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 129. Et ffo. 96. conce. 336.

C Adverte: q̄ hec cōcessio videtur solū facta p illis fratribus qui tunc erant in pre-
dicto ordine: ⁊ nō p futuris. Et ideo non esset tutū vt illa imponerem. Et tamen
quidquid sit de hoc melior ⁊ copiosior est facultas immediate supraposita. Ita
includit istam ⁊ ampliam.

C J D E A D Sixtus cōcessit gñali ⁊ pñcialib⁹ ministris: ⁊ copvicarijs: auctatē di-
spensandi cū frīb⁹ dicti ordinis mi. patiētib⁹ defectū nataliū ex adulterio: sacri-
legio: incestu: ⁊ quomīs alio nefario ⁊ illicito coitu pueniētē. Necnō cū ijs qui ex
quavis causa (ppter q̄ homicidij volūtarij: bigamie: ⁊ mutilatiōis mēbroꝝ) ir-
regulares forēt: postq̄ ordinē ipm p̄fessi fuerūt: dispēsare vt defectū ⁊ irregulari-
tate binōi nō obstatib⁹: irregulares ipsi ad q̄cūq; etiā sacros ordines pmouerit
⁊ illis: etiā i altarīs ministerio ministrare. Et q̄ tā ipsi irregulares: q̄ defectū na-

Pro mon-
ialibus.
Ieiunium.
Silentium

Pro infirmis

Collectores

Irregulari-
tas,

Gñalis ⁊ p-
ñciales.
Irregulari-
tas,

Gñalis mi-
nister.
Irregulari-
tas,

Collectores

Gñalis ⁊ p-
ñciales.
Promotio
ad sacros or-
dines: ⁊ ad p-
laturas.

Dispensatio.

salium patientes predicti ad quas cumq; administrationes et officia dicti ordinis eligi recipi et assumi illaq; gerere et exercere libere et licite valeant. B. fo. 61. Et ffo. 143. concessione. 252.

15
Ex privile.
fratru p'dica.

CONCESSIONE SIXTUS concessit magistro gaudi et prioribus, p'ncipalibus et conventui libus ac eor' vicariis ordi. p'dicator' auctoritate cu' fratrib' defectu nataliu et adulterioz sacrilegio incestu et quonvis alio nepharo et illicito coitu p'ueniente patietib' nec non cu' his qui ex quavis causa p'ter q's homicidij voluntarij bigamie et mutilationis inebroz irregulares foret dispensandi cum dicti ordinis predicator' p'fessionibus postq' ipm ordine p'fessi fuerint vt defectu et irregularitate hmoi no obstatibus irregulares ipsi ad quoscumq; etia sacros ordines p'moveri et in illis etia in altaris ministerio ministrare. Et q' ta ipsi irregulares q' defectum nataliu patietes predicti ad quas cumq; administrationes et officia eligi recipi et assumi illaq; licite gerere libere et licite valeant. B. ffo. 240. conce. 57.

Ordines sacri

Collector.

CADUERE dñi est: q' vt asserunt p'ces ordinis p'dicator' vicarij conventui sine supores nunq' habuerunt in vsu vti ista facultate sine speciali commissioe: nisi mortuo vel amoto priore. Et ideo idem est ac si non fuisset concessa.

11
Sacerdotij

Innocentius 8. dispensavit cum toto ordine fratrum mi. q' postq' f'res hmoi attigerunt vigesimu tertiu etatis annu: dñi tñ sufficientes sint: possint p'moveri ad sacerdotiu: et missas celebrare: no obstat iure ce terisq; in cōtraria facientibus. o. fo. 63. Et ffo. 69. conce. 147. Et ffo. 99. conce. 356.

Collector.

15
Sacerdotij

CONCESSIONE INNOCENTII concessit postea q' generalis et p'ncipales possint dispensare cum fratribus suis in vigesimo secundo anno completo: quo ad sacerdotiu. o. fo. 65. Et ffo. 69. conce. 158. Et ffo. 99. conce. 356.

Collector.

CSCIENDUM est circa istam concessioe et alteraz immediate suprapositaz: q' post mortem Innocentij. 8. qui predictas concessiones seu dispensationes fecit: fuit ordinatum in caplo generali florentiaci celebrato: quod sequitur.

Gratu ge.
nerale.

CINSUPER cu' ad ordine sacerdotij no debeat quis ascendere facilliter: nisi cui suffragetur etas et mori gravitas: deinceps cu' aliquo no dispelatur vt sacerdos efficiatur: qui viginti quinq; etatis sue annos nodum attigerit. Aut si casus necessitatis emerit: ppter sacerdotu paucitate: saltē qui dispensaverit: cōsiliu quattuor guardianor' simul requirat: qui supra dispelendi necessitatez debeant arbitrari: quoz consētie sint onerati vt quod erit necessariu (pensatis vndiq; p'slandis) ipsi consulant. Habetur hoc. fo. 226. in tractatu. 3. Et ffo. 245. tractatu. 7.

16
Glorum.

CONCESSIONE INNOCENTII concessit: q' cōfessores ordinis mi. observāte presentati secundum formā quā ipse tradidit vel approbavit: q' habetur supra in dictioe Alb solatio quo ad seculares. l. in. §. 12. possint dispensare in omnibus votis in quib' possunt epi: exceptis votis peregrinationis vltra duas dictas. o. fo. 65. Et ffo. 69. concessione. 155. Et ffo. 98. concessione. 353.

17
Affinitas.

CONCESSIONE INNOCENTII concessit: q' cōfessores ordinis nri mīno. possint dispensare in affinitatib' cōtractis post matrimoniu cōsumatu ratione coitus viri cum cōsanguinea vxoris: aut ecōtra. Et hoc qñ sunt iuvenes dñtarat. o.

Collector.

CONCESSIONE INNOCENTII concessit: q' cōfessores ordinis nri mīno. possint dispensare in affinitatib' cōtractis post matrimoniu cōsumatu ratione coitus viri cum cōsanguinea vxoris: aut ecōtra. Et hoc qñ sunt iuvenes dñtarat. o.

15
Pro fratrib' p'dicatoribus.

CONCESSIONE INNOCENTII concessit: q' cōfessores ordinis nri mīno. possint dispensare in affinitatib' cōtractis post matrimoniu cōsumatu ratione coitus viri cum cōsanguinea vxoris: aut ecōtra. Et hoc qñ sunt iuvenes dñtarat. o.

15
Pauperia.

CONCESSIONE INNOCENTII concessit: q' cōfessores ordinis nri mīno. possint dispensare in affinitatib' cōtractis post matrimoniu cōsumatu ratione coitus viri cum cōsanguinea vxoris: aut ecōtra. Et hoc qñ sunt iuvenes dñtarat. o.

Dispensatio. Fo. liiij.

ne fratres eiusdem ordinis habeant possessiones. o. sso. 76. conce. 125.

C I D E M Innocentius dispensant circa horam celebrandi missas: prout habetur in dictione Absolutio. 2. in §. 4. et 5.

Alexander. 6. cōcessit: q. gñalis fratrū mī. possit dispēlare cū bisochis viuētib⁹ in cōgregatione: qñ fecerūt votū religiōis sancte Clare: q. remaneat ibi cōmode nō pōt intrare monasteria. 6. Clare. o. sso. 99. cōce. 360. **C** I D E M 4. cōcessit: q. possit dispēlari cū dictis bisochis: dūmō sēret tria vota substantiālia: qñ nō inueniūt q. velit eas acceptare. Et q. qñ bono mō nō possunt intrare monasteria sancte Clare: q. nō teneātur. o. sso. 99. conce. 360.

Iulius. 1. cōcessit gñalib⁹ ordinis mī. facultatē dispēlandi sup quacūq. irregularitate p feres ordinis p̄dicti regularis obseruatiōe quomodo dolibet p̄ter q. et homicidio voluntariotant p̄statiōe auxilij: vel sanoris binōi homicidio: aut ex bigamia pueniēte ita vt illa nō obstet: ad oēs ordines etiam sacros: ac etiam p̄sbyteratus p̄moueri possint. o. sso. 91. conce. 293.

C I D E M Iulius dispēlant cū fratribus ordinis minimor: vt in vigesimo le cūdo line etatis anno: ad p̄sbyteratus ordinem (alias tamen rite) se promoueri facere libere possint. B. sso. 8. conce. 23.

Leo. 10. dispēlant i multis circa diuinū officiū: ppter scrupulosos et infirmos: q. ponūtur infra in dictione Officiū diuinū. l. in multis. §. C. Et de aliquā ad binōi materiā attinentia: supra in dictione Declarare et determinare. Et infra in dictione Infirmi fratres.

C. Et priuilegijs monachorum sancti Benedicti.

Martinus. 5. cōcessit priori sancti B̄dicti vallis oleti: et virtute extēsiōnis postea facere oib⁹ priorib⁹ cōgregatiōis Hispanie: vt i foro cōsciētie monachos ab omni possit excōis infra absolueret: et si talis sit quam ipse sibi sum⁹ pōtisset reseruare cōsuetū. Et cū eis sup oi irregularitate et illis cātib⁹ i qb⁹ papa sibi vicē reseruati morte ves: et i mēbroxtrificatiōe: et enormi sūguis effusū de valeat dispēlare: dū tñ aliqd horū trūi notorū nō sit. Et B. p̄p̄ scādali. O. C. Ita cōcessio quo ad cēsuras et casus qui in bulla cene dñi cōtinentur: de nibilo deservit: ppter rationē positā in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. post. §. 13. Testimonium vero antienticū hui⁹ cōcessiōis: inquit iui et inueni ac videt in monasterio sancti Benedicti vallis oleti: et inde fideliter extrahi.

Eugenius. 4. monachis sancti B̄dicti obseruatiōe Italice ne ab eorū quiete distrabiet: Romanā curiā p obtinēdis licētis frequentare cogantur: q. in oib⁹ casib⁹ in quibus de iure cōi p̄latis et monachis p̄fatis auctoritas seu licētia: seu dispēlatio ordinarij esset necessaria: si ab eodē ecēpti nō essent: p̄latis. abbatib⁹. priorib⁹. et rectorib⁹: binōi qui p tpe fuerint: vna cū eorū conuentib⁹: de licētia tñ et cōsensu capli gñalis: aut p̄sidentis cū maior parte visitatorum: auctoritate aplice: absq. eo q. ad sedem aplicā habeant recursum: bñ di licentiā. auctoritatē et dispēlationem indultit. B.

C I D E M Eugenius cōcessit monachis p̄fati ordinis ad audiēdas cōfessiōes per suos superiores deputat⁹: dispēlare sup oēs casus: p̄ter eos casus de quib⁹ ipsi cōfessib⁹ ad ordinarios videbatur recurrendū: aut de quibus esset sedes apostolica merito consulenda. B.

C I D E M Eugenius cōcessit: q. vnusquisq. abbas: prior: sine supior cuiusvis monasteriorū ordis sancti B̄dicti obseruatiōe possit libere et licite aplicā auctoritate dispensare cū oib⁹ et singulis p̄sentib⁹ et futuris donatis: oblati: ac cōmissis dicto tñ monasteriorū ab oib⁹ et singulis votis pegrinatiōis: et iura marino: et aplo:

19. Billas.

20. totus.

21. Generalis minister. Irregularitas.

22. Sacerdotium.

23. Officiū diuinum. Collector.

24. Pro fratribus Excoicatio. Absolutio. Irregularitas.

Collector.

25. Pro fratribus

Capl⁹ gñale

26. Pro secularibus.

27. Pro oblati et donatis.

Dispensatio. Ecclesie fratrum.

Pro dona-
tis et oblati-
onibus
monasterio-
rum.

28
Notum.
Pro noui-
tibus.
Notum.

29
Pro secula-
ribus.
Nota.

30
Pro secula-
ribus.
Nota.
Ecclesiofina

Petri et Pauli et sancti Jacobi et quibuscumque alijs votis: etiam si talia sint propter q
sedes apostolica merito sit consideranda: et ea et alia pietatis opera commutare. Notum religio-
nis duntaxat exceptio: quod in societate monasteriorum huiusmodi observantia fuerint. **28.**
C. 3. D. 2. AD. Eugenius concessit prius congregationis sancti Benedicti: personas volē-
tes eorum congregationi sociari: quod religionem locum et ordinem alium quēcumque: etiam archiepi
venerint: talis voto non obstante: ad probationem professionemque recipere: eamque auctoritate
apostolica ab ipso voto absolueret: et cum ipsis dispensare: dummodo in tali religione: eien or-
dine de quo venerint: professionem non emiserint. Quod si tamen ante professionem emissa ab ipsa
recesserint: congregatione huiusmodi dispensatio: nullius sit roboris vel momenti. **29.**
C. 3. D. 2. AD. Eugenius concessit monachis prius ad audiendas confessiones deputa-
tis ab ipso prius: ut vota sua commutarentur: ac in omnibus et singulis capitulis: etiam ordinari-
is: aut per synodales vel provinciales constitutiones reservatis: cum libi concessis dispen-
sare: propter eas censuras et penas: vota et eas: de quibus esset merito sedes apostolica consu-
lenda. **30.** **C. 2. p. privilegii ordinis sancti Joannis hierosolimitani.**
Clemens concessit magistro et fratribus hospitalis sancti Joannis hieroso-
litanis: ut de votis omnibus et penitentis inunctis: seu pœnitentis
lis: aut etiam iniungendis per preceptis omnibus: a preceptoribus confessionis: aut volentibus penitentia
liter confiteri: satisfactionem de bonis a deo eis collatis recipere valeant. Ita quod illi qui
huiusmodi fratribus et predictis charitativè aliquid largiuntur: sint a prius votis et penitentis
huiusmodi plenarie absoluti: terre sancte: et caritatis votis duntaxat exceptis. **28.**

Ecclesie fratrum.

Distinctio materie ecclesiarum fratrum.

Collector.

Quo ad ecclesias fratrum medicantium: multa et varia reperiuntur in privilegijs
omnium fratrum concessa et statuta. **C. 1. primo** ea que pertinent ad edificationem
huiusmodi ecclesiarum: ponuntur in dictione Edificare. **Ac etiam** nonnulla ad idem pertinentia: ha-
bentur in dictione Altare. **C. 2. Secundo** illa que attinent ad benedictionem seu consecrationem pœ-
nitentiarum ecclesiarum: posita sunt super in dictionibus Benedicere et Consecrare. **C. Tertio** alia
que concernunt exceptionem et immunitatem earundem ecclesiarum: reperiuntur in dictione Exemptio.
§. 10. et. 21. et hic infra. §. 5. et. 9. et. 17. ac. 18. **C. Quarto** sunt alij quodammodo predicti tenen-
tur servare in suis ecclesijs respectu platonum ecclesiarum: putantur hic infra. **§. 10. et. 11.** **C. Quinto**
sunt nonnulla concernentia libertatem veniendi ad ecclesias fratrum: putantur hic infra. **§. 4. et**
12. et. 13. **C. Ultimo** inveniuntur multe indulgentie concessæ visitantibus prius ecclesias. **§. 3.**
hec ad locum conueniunt in dictione Indulgentie quo ad seculares. **1. et. 2. ac. 3.**

Collector.

Innocentius 4. decreuit: ut omnes ecclesie fratrum inibi conue-
niant: conuenticuales vocentur. Et concessit licentiam
ut in ipsis ecclesijs ad opus fratrum: et conuersorum: seu oblatorum suorum: li-
bere habeant cimiteria possint et valeant. **§. 10. 21. et. 22. 23. conce. 9.**
C. Notandum quod huiusmodi concessio fuit a principio ordinis. Nam postea per
omnibus christi fidelibus habuimus liberam sepulturam: ut pa-
tet infra in dictione Sepultura.
C. 3. D. 2. AD. Innocentius concessit fratribus ordinis sancti Augustini: ut per consecratio-
nibus altarium: seu ecclesiarum: ac per oleo sacro: et quolibet ecclesiastico sacramento: nul-
lus ab eis sub obsequio consuetudinis: vel alio modo: quicquam audeat extorquere: nec
ois a gratis eis episcopi diocesani impediant: alioquin liceat eis quicquam maluerit catholi-
cos adire antistes: gratiam et communionem apostolice sedis habentes: qui apostolica aucto-
ritate faciant predicta. Et voluit quod si sedes dioecesanorum episcoporum forte vacauerint: in
Sacramenta terim omnia ecclesiastica sacramenta: a vicinis episcopis accipere libere et absque

contradictione possint. Sic tamen vt ex hoc in posterum proprijs episcopis nullum preiudicium generetur. B. ffo. 247. conce. 605. Vide circa hoc infra. §. 9.

Clemens. 4. inhibuit: vt nullus ecclesias aut loca fratrum in ausu temerario presumat infringere: aut in illis dānabilem violentiam exercere. Et voluit: q illi qui secus facere presumpserint: ipso facto sententiam excommunicationis incurrant: a qua non possint absolui nisi per sedem apostolicam: vel per conservatores ab ea: eidem ordini deputatos. B. ffo. 105. cōce. 226.

Circa hoc vide infra. §. 18.

Clement. Clementis informatus: q prelati ecclesiarum ac rectores et clerici subditos suos sub excommunicationis et interdicti penis: p libito: sine causa rationabili pbihebant ne ad domos fratrum eremitarum sancti Augustini p diuinis officijs audiendis accederēt: et ne illis elemosinas largirentur: et subditos prefatos ad seruandum prohibitionem huiusmodi per subtractionem sacramentorum ecclesiasticorum cōpellebant: inhibuit districte ne talia vel his similia in ipsorum fratrum preiudicium decetero facere attēptarent. Precepitq quatenus huiusmodi inhibitionem inuiolabiliter obseruarent: a predictorum fratrum indebitis grauaminibus ac iniurijs imposterū desistentes. B. ffo. 77. conce. 232.

Sixtus. 4. concessit fratribus in i. vt in ecclesijs curatis: seu parochialibus quas eos habere contigerit: possint per capellanū per eos pro eorum nutu ponendum et ammonendū: curā huiusmodi exercere. Qui q̄ diu capellanus huiusmodi fungetur officio: ac si dicti ordinis in p̄fessor illisteret: dictorum fratrum libertate et exemptione fruatur. Ecclesie vero predicte et illarū bona: illa (qua domus fratrum huiusmodi ordinis) rogatua letentur. B. ffo. 60. Et ffo. 144. cōce. 351.

Ista concessio cū repugnet obseruantie: est solum p conuentualibus. Et circa prefatam concessionem vide infra. §. 8.

Julius. 2. concessit fratribus ordinis minimorum: q omnes et singulas ecclesias et oratoria quęcūq̄ eiusdem ordinis: tam recepta q̄ recipienda: nondum consecrata: seu consecrata: facta prius requisitione episcopis locorum: eisq̄ recusantibus vel negligentibus: per quēlibet alium catholicum episcopum possint consecrari facere. B. ffo. 8. conce. 28.

Clement. Julius fecit prelati huiusmodi minimorum quādā cōcessionē circa reconciliationem suarū ecclesiarū: vt habetur supra Benedicere. §. 11.

Leo. 10. in concilio Lateranensi statuit et ordinauit: q episcopi et eorum superiores et alij prelati ecclesiarū: possint visitare ecclesias parochiales: ad fratres (ratione locorum legitime spectantes) quo ad ea que ad parochianorum curā et sacramentorum conseruationē et administrationē pertinent: sine tamen visitatorū insolito grauamine vel impensa. Et similiter statuit: q predictarū ecclesiarū curam gerentes: et circa illam delinquentes: si religiosi fuerint: in p̄a ipsius ordinis regularia instituta: intra septa regularis loci: secularis vero presbiteros et fratres huiusmodi beneficia obtinentes: libere tanq̄ sue iurisdictioni subiectos: punire possint prefati prelati ecclesiarum. B. ffo. 25. conce. 69.

Clement. Leo in prefato concilio statuit: q fratres ab alieno episcopo cōsecrationem ecclesie: vel altaris: aut cimiterij benedictionem petere nequeant: nec in ecclesijs per eos p tempore edificandis priuū lapidē per alienū ep̄m poni facere: nisi vbi ordinarius bis aut ter (cū debitis reuerentia et instantia) requisitus: sine legitima causa id recusauerit. B. ffo. 26. conce. 79.

Excoicatio,

Inhibitio,

Pro eccl'is
parochialibus
fratrum
Exemptio,

Collector,

Pro fratribus
minimis.
ConsecrareReconcilia
tio ecclesie.

Visitare,

Episcopi.
BenedicereBIBLI
LENDIA - 79

Ecclesie fratrum. Edificare.

10
Prohibitio

CIDEAD Leo statuit: qd vt debitus bono: matrici ecclesie reddatur: taz fratres qd alij clerici seculares: die sabbati maioris hebdomade anteq̃ campana cathedralis vel matriis ecclesie pulsauerit: cāpanas in ecclesijs suis pulsare minime possint. Contra aut facientes: penā centū dicatorū incurrat. B. sffo. 26. cōce. 80.

11
Censuræ.

CIDEAD Leo statuit: vt censuras per ordinarios latas et promulgatas: ac in matri ecclesia ciuitatum: necnon in collegiatis et parochialib⁹ ecclesijs castro- rum et oppidorum respectiue solenniter publicatas: teneantur fratres (quādo super hoc ab eisdem ordinarijs fuerint requisiti) in ecclesijs domorum suarum publicare: ac seruare. B. sffo. 26. conce. 81.

12

CIDEAD Leo declarauit et statuit: qd omnes christi fideles vtriusq̃ sexus: qui non contempto proprio sacerdote parochiali in ecclesijs fratrum ordinū mendicantium: diuicis et festiuis diebus missas audiunt: satisfacere precepto ecclesie de missa audienda: nec in aliquā labē peccati mortalis: aut penā ppter ea incur- rem cōtrariū facientibus nō obstantibus quibuscūq̃. B. sffo. 27. conce. 90.

13

CIDEAD Leo postea prefatas litteras confirmauit et ampliauit: ac super illas executores dedit. B. sffo. 47. conce. 142.

14

CIDEAD Leo circa benedictionem et recōciliationē ecclesiarū fecit aliam con- cessionem: q̃ posita est in dictione Benedicere. §. 12.

15

CIDEAD Leo cōcessit: qd adueniente casu necessitatis: ecclesie tam fratrum mi- nialium sancte Clare obser. possint transferri et mutari de vno loco ad alius: et locus prioris ecclesie reducti ad vsus humanorū: secundum cōmoditatem dicto- rum locorum et monasteriorum: dummodo materia edificiorum ponatur in ec- clesia alia. o. sffo. 92. concessione. 277.

16

CIDEAD Leo concessit postea: qd ministri prouinciales ordinis mi. loca eis mitius commodat: ab ipsis non omnino derelicta: post constitutionem Bonifa- cy pape. 8. constructa: possint illa pro sua deuotione tenere sine fratrib⁹ illa imba- bitantibus. Ita tamen qd aliquando ea visitent: cum tempus oportunitatis fue- rit: et in eorum ecclesijs aliquando celebrent. O. sffo. 61. concessione. 187.

17

Sepultura.
Exhumare.

CIDEAD Leo cōcessit: qd prelati ordinis minorū. obseruantie possint in suis ecclesijs et capellis: exhumare corpora defunctorum: et ad alias sepulturas in eis- dem ecclesijs suis transferre: de consensu tamen illorum quorū interest. O. sffo. 58. concessione. 162.

18

Absolutio.

CIDEAD Leo concessit: qd infringentes: vel aliquam violentiā in ecclesijs vel lo- cis fratrum mi. facientes possint absolui: prout positum est supra in dictione Ab- solutio quo ad seculares. 2. §. 15.

19

Reconcilia-
tio ecclesiarū
violatarum.
Collectio.

Benedictus C Et privilegij monachorum sancti Benedicti. 13. concessit monachis ordinis sancti Benedicti: qd si cōti- gerit ecclesias suorū monasteriorū aliquo casu violari: qd priores cū aqua Gregoriana: eas valeant reconciliare. o.

Alqua Gregoriana de qua in suprascripta concessione fit mentio: est aqua bene- dicta per aliquem ep̃m catholicū. Et dicitur Gregoriana: qd a gregorio papa fuit or- dinata. Sic autē debere intelligi: accepi ego a quodā peritissimo patre prelati or- dinis sancti Benedicti. Et apud ipsos intellegi sic praticari.

Edificare.

CDistinctio materie infra scripte.

Quia edificacionem ecclesiarum et cōuentuū fratrum minorum, et aliorum mendicantium reperitur multa et varia in privilegijs predictorū fratrum que inferias tali ordine ponuntur. C. Primum nāq; locū habent ea que spectant ad fratres in particulari. C. Reliqua vero loca possident successive illa que ad alios fratres mendicantes pertinent: prout infra videbitur.

C. Pro fratribus ordinis minorum.

Clemens. 4. prohibuit fratribus ordinis p̄dicatoꝝ: et penitentie Jesu Christi: et Carmelitarū: ac sancti Augustini: et monialibus sancte Clararū: ordinū in paupertate fundatoꝝ: ac oib; mulieribus predictorū ordinū: aut alioꝝ quocūq; ne aliquod monasteriū: ecclesiā aut oratoꝝ edificare seu cōstruere presumāt: infra spaciū trecentarū canarū: ab ecclesijs

fratrum m. mēsurandarū per ac rē: etiā ubi alias recte mēsurari loci dispositio nō permittit. Nulli quoq; seculari vel religioso cuiuscūq; professionis voluit licere: ecclesiā vel monasteriū seu oratoꝝ iam edificatū in aliquem transferre de ordinibus memoratis infra spaciū predictarū trecentarū canarū. Et quilibet isarū canarum voluit octo palmorū longitudinē continere: non obstatē varia locorū consuetudine: siue privilegijs et litteris quibuscūq; a sede apostolica sub quacūq; verborū forma cōcessis: seu etiā concedendis: que de presentibus specialē et exp̄ssam non fecerint mentionem. ¶ Preterea statuit: vt quidquid cōtra huiusmodi ordinationis et inhibitionis tenorē: ex nunc in antea edificatū fuerit: diruatur. b. so. 31. Et ffo. 30. conce. 28. Circa hoc vide infra. §. 2.

C. Idem Clemens cōcessit: q̄ liceat fratribus ordinis minorū: cum de prioribus locis suis ad alia loca se transferūt: tam omnē edificioꝝ materiam locorū que dimittunt (dedicatis ecclesijs duntaxat exceptis) q̄ liberos: calices et paramenta: secum ad alia loca transferre. Nec edificia ipsa cū solo et alijs ad eadem loca pertinentia (preter ecclesias) per personas a sede apostolica deputatas. i. per iudicos vendere: ipsorūq; precium in alioꝝ locorū ad que dicti fratres se transferunt edificacionē: seu alias in eorū utilitatem cōvertere: scdm̄ quod eis meli⁹ videbitur expedire. b. so. 58. Et ffo. 142. conce. 340.

Bonifacius. 8. prohibuit ne aliquis vel aliqui ordinis p̄dicatoꝝ: vel minorum alioꝝne medicantū: quibuscūq; sup̄ hoc privilegijs muniti existāt: q̄ ipsi cōtra tenorē huius cōstitutiois nullatenus voluit infra garrin aliqua ciuitate: castro: villa: seu loco quocūq; ad habitandū domos vel loca quocūq; de nouo recipere: vel recepta mutare: vel ea venditionis. permutacionis. donationis: aut cuiuscūq; alienationis titulo: quomodocūq; in alios transferre presumant absq; sedis apostolicę licentia speciali: plenā et exp̄ssā faciente de prohibitionē huius mētionē. Et si secus egerint: irritū esse decreuit. Idem ibi in. c. Cum ex eo. de excessibus prelatorum. lib. 6.

Clemens. 5. in declaratione regule fratrum m. declarauit: non conuenire predictis fratribus vilo modo: q̄ fieri faciāt: vel fieri sinit: ecclesias vel alia quocūq; edificia: que considerato fratrum inhabitatū nūmero: excessiua in magnitudine et multitudine debeat reputari. Ideoq; voluit q̄ ubi q̄ in toto ordine fratres temperatis et humilibus edificijs sint contenti: ne tante paupertati promissę: quod patet oculis: contrarium foris clamet. b. so. 15. tracta 3a. in tertio. Et b. so. 16. tracta 1a.

Collector.

Prohibito

Glendere.

Ex iure cōd

Paupertas

Edificare.

- Paulus.** ^{2.}inhibuit fratribus mi. conuentualibus: sub excommunicationis pena: ipso facto incurrenda: et a qua nequeant absolui nisi p. Ro. manum pontificem (preterq. in mortis articulo) ne proprio motu vel industria: aut per se vel aliu. seu alios: quouis quesito colore impediunt fratres predicti ordinis obseruantes: recipere domos eis oblatas: neq. eidem molestiam aliquaz inferre preiudicant. B. ff. 24. conce. 204.
- Sixtus.** ^{4.}concessit omnibus fratribus mi. obseruantib: q. sana consciencia possint habitare domos quas habent in ciuitatibus et castellis: pro eorum comoditate. o. fo. 63. Et ff. 66. conce. 101.
- Sixtus.** ^{7.}concessit q. fratres mi. predicti non obligentur in consciencia: non recipiant loca vel monasteria: tam fratru conuentualiu: q. etia de nouo erigenda: vel alia quecuq. etia si eis precipiatur per obediencia: et sub pena excommunicationis late sententie et alijs censuris. o. fo. 63. Et ff. 67. conce. 112.
- Sixtus.** ^{8.}concessit generali fratri mi. obseruantie licentiam et facultatem: loca que fratribus suis minus comoda esse cognouerit: dimittendi in manibus ordinariorum locorum: et illa licite deserendi: put. ei visum fuerit expedire: Super quo eiusde generalis consciencia onerat. Et hoc voluit: no obstante constitutione Bonifacii. s. prohibete loca semel recepta non deserit: et alijs apostolicis constitutionibus: ceterisq. contrarijs quibuscunq. B. fo. 47. Et ff. 131. conce. 293.
- Julius.** ^{2.}declarauit q. coarctatio seu reductio trecentaru canarum ad centum quadraginta: contra fratru predicatorum priuilegiu facta p. Clementem. 4. no debet nocere fratribus mi. Nec priuilegiu coicationes in damnu: sed in fauorem predicatoru fratru mi. esse concessam. Ac ponit p. cautela predictu priuilegiu Clementis: trecentaru canaru: supra. s. 1. positu: et inde sequuta quecuq. predictis fratribus minoribus confirmauit et approbauit: et quatenus opus esset: predictaru trecentaru canaru priuilegiu: auctoritate apostolica eidem fratribus mi. de nouo concessit. B. ff. 231. conce. 335. Et ff. 73. conce. 221.
- Julius.** ^{10.}concessit fratribus mi. q. si a principe: duce: marchione: aut comite: vt aliquam domum dicti ordinis edificent: requisiti fuerint: domum huiusmodi pro vfu et habitatione perpetuis fratru dicti ordinis regularis obseruantie: coitru. et edificari: ac locu pro huiusmodi constructione recipere possint et valeant. B. fo. 43. Et ff. 126. conce. 278.
- Julius.** ^{11.}approbauit concessione immediate supraposita: supplendo aliquos defectus qui in eius relatione interuenerant. Ac voluit et decreuit q. littere predictae valeant: et predictis fratribus suffragentur: non obstante constitutione Bonifacii. s. in contrarium faciente: ceterisq. contrarijs quibuscunq. B. ff. 211. conce. 315. Et ff. 71. conce. 218.
- Julius.** ^{12.}statuit: q. fratres mi. qui in vna prouincia sedm more dicti ordinis viuunt: nequeant edificare domos in alia prouincia que sub aliena obedientia existant: nisi de licentia generalis. Et decreuit irritu et inane quicquid in contrarium attentari contigerit. B. fo. 43. Et ff. 126. conce. 276.
- Julius.** ^{13.}statuit circa supradicta clarius idem quod antea. s. q. fratres mi. no: obseruantie: cuiuscunq. prouincie seu custodie: in alia quacunq. prouincia

seu custodia: etiam de obseruantia: domos p eorū vſu ⁊ habitatione: non ſolum non edificent: ſed nec ab alijs quibuſcunq; perſonis (ſine licentia generalis) edificatas recipere valeant. B. ſſo. 227. conce. 532.

Leo. 10. conceſſit: q; adueniente cau neceſſitatis: eccleſie tam fratrum mi. 14
q; monialium ſancte Clare obſeruan. poſſint tranſferri ⁊ mutari de pbro eccleſi
vno loco ad alium. Et locus prioris eccleſie reduci ad vſus humanos: ſecundū r m ⁊ monia
cōmoditatem dictorum locorum ⁊ monaſteriorum: dummodo materia edificio luum.
rum ponatur in eccleſia alia. o. ſſo. 92. conce. 277.

C. p. Pro fratribus predicatoribus.

Olemens. 4. poſt q; conſimile priuilegium ſicut ſuprapoſitum. §. 1. cōceſſerāt fratribus ordinis predicatorū: reſtrinxit illud quo ad bu 15
luſmodi fratres: reducēdo ad ſpaciū centum quadraginta cannarum. b. ſo. 30. Reſtrictio.
Et ſſo. 31. conce. 29. Vide ſupra. §. 9.

C. p. Pro fratribus Carmelitis.

Clement. 4. conceſſit fratribus ordinis Carmelitarum: ne aliqui re 16
ligioſi ordinū mendicantiū: eccleſias ſeu queus loca edificare ſeu conſtruere: aut per alios cōſtructa: ſeu edificata recipere: aut inhabitare iuxta loca predicti ordi
nis: infra ſpaciū centū quadraginta cannarū meſurandarū etiā per aera (vbi alias recte non permitteret loci diſpoſitio meſurari) q; quomodo pſumant: de
cernens quicquid ſecus actū fuerit irritū ⁊ inane. B. ſo. 89. Et ſſo. 172. cō. 403.

Urbanus. 4. conceſſit fratribus ordinis Carmelitarū: vt ſi aliqui chriſti 17
fideles aliqua loca ad ſe ſpectantia: que feudalia ſeu cenſua lia non exiſtanteis contulerint: liceat eis de conſenſu dioceſano: illa recipere: ac
in eorum ſingulis eccleſiam aut oratorium cum campani conſtruere: ⁊ inibi di
uina oſſicia celebrare. B. ſo. 81. Et ſſo. 165. conce. 388. Epſcopi,
C. Aduerte: q; preſata cōceſſio eſt valde notabilis: ſed multo magis ampliatio ei? Collecto:
que immediate ſequitur: et alia in. §. 21. infra poſita.

Sixtus. 4. confirmant ſupradictā conceſſionē Urbanū: ⁊ in ſuper extēdit 18
illam ad quecūq; loca: domos ⁊ eccleſias etiā parrochiales: non Ampliatio.
obſtante cōſtitutione Bonifacii. 8. p. b. b. tene cuiuſvis ordinū mendicantiū fra
tres: noua loca ad habitandum recipiāt: vel recepta mutare preſumant: ſine ſedis
apoſtolice licentia ſpeciali: faciente ſpeciale ſcriptum ⁊ expreſſam de prohibitione binō
mentionē. B. ſo. 104. Et ſſo. 187. conceſſione. 481. Hora.

C. Vide aliam conceſſionem adhuc ampliozem que ponitur infra. §. 20.

Clement. Sixtus p. b. b. v. vt nō ſolū fratres mendicantes: verū etiā quicunq; 19
aliq; religioſi vel eccleſiaſtice perſone vtriuſq; ſexus: p. p. domos fratrum dicti ordi
nis de ſubſtante carmelo: nouas eccleſias ⁊ loca conſtruere: vel alias de nouo reci
pere ⁊ habere poſſint: infra ſpaciū centum quadraginta cannarū per aerem me
ſurandarū: vbi alias cōmode per terrā meſurari non poſſent. Et q; ſi quis (cu
luſius conditionis: ſtatū: aut dignitatis fuerit) contra predicta venire aut agere
preſumpſerit: tam ipſe q; auxiliū vel fauorem preſtantes: ipſo facto incurraſen
tentiam excommunicationis. Et nihilominus cuncta ⁊ ſingula ab eis facta: pro infectis
habeantur. B. ſo. 100. Et ſſo. 184. conceſſione. 457.

C. p. Pro fratribus ordinis minimorum.

Iulius. 2. conceſſit fratribus ordinis minorū. vt domos ſeu eccleſias: 20
loca ⁊ oratoria quecunq; pro eorum perpetuis vſu ⁊ habitatiōe
b j

14
pbro eccleſi
r m ⁊ monia
lium.

15
Reſtrictio.

16

17
Epſcopi,

18
Ampliatio.
Hora.

Collecto:
19

Excōicatio

Egredi ordinē vel clausurā. Ejicere.

Conseruatores. possint construere & edificare seu cōstrui & edificari facere: absq; alia desup fa-
cienda noua cōcessione aplice. Et q; ordinis p̄dicti cōseruatores quoties q; sue-
rit: eidē ordini minimorū: ac illius personis: in premis sic efficacis defensiois pre-
sidio assistāt. Neq; prelati ecclesiastici quicūq; cuiuscūq; nobilitatis erant: in ali-
quo d. iudicare: molestare: perturbare nec inquietare uilatenus audeāt: sub excō-
municatis late sentētie pena inbibere possint. B. sso. 8. conce. 27.

Excōmunicatio. Aduerte: q; in bñōi cōcessione cōceditur q; predicti fratres possint edificare lo-
ca seu cōuentus vbiq; seu edificata recipere absq; aliqua licētia: etiam ordinario
aut alio prelato ecclesiastico contradicēte. Idoc autē est quid magnū: & nūq; alias
concessum: saltem q; reperiat in libris priuilegiomm ordinum. Et supradictus
fuit praticatus de facto: & obtēnum ab ipis minimis cōtra archiep̄m d. Dispalēte: sicut patet in dicto priuilegio.

Collector. Et priuilegijs Cartusien.

Mora. 4. statuit: vt infra dimidiā lencā a terminis possessionis
Cartusien sum: nulli religioso liceat quodlibet edificium
construere: vel possessiones acquirere. B.

Innocentius. 4. statuit: vt infra dimidiā lencā a terminis possessionis
Cartusien sum: nulli religioso liceat quodlibet edificium
construere: vel possessiones acquirere. B.

Egredi ordinem vel clausuram.

Collector. Circa egressionem fratrum mino. obseruantie ab ordine: seu ab obedientia
prelatorum: continentur multa in priuilegijs predictōrū fratrum: prout ha-
bētur sup in dictōibus Apostate. Exēpti fratres. Ejicere seu expellere ab ordine
Quo ad egressionem vero monialium sancte Clare a clausura suorum monaste-
riorum: in quibus catibus liceat & in quib; non habetur supra in dictione Clau-
sura monialium.

Ejicere seu expellere ab ordine.

Innocentius. 4. phibuit districe vt fratres minores quos
generalis aut prouinciales ministri: ab ordi-
ne p suis culpis expellere cōtigerit: vel egressi fuerint proprio suo
motu: non presumant predicare: seu confessiones audire: vel doce-
re: nisi (de licētia sedis apostolice: aut predictōrū ministrorum)
ad alium transierint ordinem. Et voluit q; si contra bñōi inhibi-
tionem aliquid fuerit temere attentatum: possint dicti ministri in illos sententiam
excommunicationis promulgare. B. so. 36. Et sso 120. conce. 261.

Excōmunicatio. Innocentius concessit: vt electi vel egressi de predicto ordine mino.
possint trāsire ad alios ordines approbatos: prēt q; ad beati Augustini. Tēpla-
riorum. d. ospitalitōrū: & aliorū religiosomm arma portātū. Deferēdo tamē
litteras testimoniales generalis vel prouincialis dicti ordinis. Et inibuit distri-
cte ne tales fratres aliter ad aliū ordinem transiant: vel aliqui eos recipere seu re-
tinere presumant: absq; licētia speciali sedis apostolice faciente de presentib; mē-
tionem. B. so. 37. Et sso 120. conce. 262.

Licētia. 4. in mari magno prohibuit & statuit supradicta per eadem
verba formula. B. so. 58. Et sso 141. conce. 330. et. 331.

Recipere. 6. concessit facultatem generalibus ordinis minorū: vt per
semetipsos distarāt: & prouincialibus: vt per eos cum con-
sensu maioris partis capituli prouincialis: fratres dicti ordinis quos incorregi-

Alexander.

Generalis.

Prouincia-

les.

Eicere seu expellere ab ordine. §o. lviij.

biles repererint: habitu expoliare valeant: et ab ordine eicere. Ac contra quoscumque eis auxilium: consilium: vel fauorem publice vel occulte directe vel indirecte: aut quouis quesito colore super dicti habitus delatione prestantes: etiam cum iurisdictionis dignitatis: gradus: ordinis et conditionis fuerint: per celsas ecclesiasticas ac alias iuris oportunas remedia (appellatione postposita) procedendum: inuocando etiam si opus fuerit auxilium brachij secularis. b. no. 56. conce. 65.

Cum defata concessio non est absolute ac indistincte intelligenda: sed iuxta doctrinam sancti Bonaventurae in questionibus super regulam fratrum m. q. 14. vbi dicit. Si licet ordinem eicere aliquem per demeritis? Ad quam questionem respondens dicit sic. Si frater aliter vinit quam in ordine: et sepius correptus se non sufficiens correxerit: si excessus occultus sit: tolleretur: et cum cautela propter scandalum: si abijceretur cum eius culpa non pateat: videretur iniuste peccatum: aut peccatum iniuste appareret: quod utriusque illicitum videtur. Si vero excessus eius graues fuerint et notorii: quod alij eius exemplo possint in tunc si retineatur in ordine: et extranei scandalizarentur: quod talis in ordine sustineretur: tum propter auferendum scandalum: tum propter corruptionem ordinis peccandum: de eius penarum catorum voti et pacti sunt: quod iam ordo non tenetur ei de premissis tenendum ei tunc: qui promissum suum preuaricando pluries violauit. Cum ideo sic vocatus ordo: quod nihil inordinatum in se patiatur. Quod si deo permittente talis seipsum eiceret: gratie sunt deo referende: non quod ille peccauit: sed quod omnes suas a pestifera contagione liberauit. Vnde apostolus ad Galatas. 5. Vtina (inquit) abscondatur qui vos conturbat. si puritate vestram: pacem et caritatem. Et inferius propter finem determinationis additur. Et ideo si se demerit in ordine quem vult non retinere: cum peccato suo non sit conditio eius inchoata: ut iam possit esse liber: sed potius deterior: operis cum alium ordinem intrare: et illum seruare: si vult saluari. Et ad hoc cogit cum statutum vniuersalis ecclesie non ordo iste: ex cuius gratia permittitur ei ad inferioris ordinis transire cum superiores non inueniunt aditus ei salutis precludatur. Si autem vult in seculo vagari: quod ordo non vult eum recipere: nec ad religionem concedatur sibi transire in spacio temporis sibi determinato: licet iam videatur ab ordinis iurisdictione exemptus: cum nolit cum amplius tenere: tamen ex auctoritate summi pontificis: cuius iurisdictioni non est subtractus: ipse eum ordo impetere: et per censuras ecclesiasticas: vel etiam ad alias penas corporales potest coercere eum vice domini papae: quod non habuerit alium iudicem regulare eum se subiecit regulas et ordinem illius stabiliter assumendo. Hec omnia sanctus Bonaventura vbi supra. Et haec obstat praefatis dicere: quod papa absolute concessit: et ideo absolute esse intelligendum. Quia licet hoc verum possit esse pro foro exteriori: non tamen est tutum pro foro interiori. Nam adhuc remittere fratres praefatos in obseruancia ad conuenticuales: in latere? h. Sic enim determinatum est in quodam capitulo generalis: ut positum est in dictis Conuenticuales fratres: post. §. 2. Cur? rō vnde esset: quod plati ordinis: nec papa possit liberare fratres huiusmodi ab obligatione quam praefationis emissionem per votum solene se aliter fecerunt. Eundem autem tales absolute extra ordinem ultra conuenticula super dicta est exponere illos periculo damnationis eternae: cum electi nequeant suare regulam quam praemisissent. Sed tales deberet propter carceribus mancipari: ac si in exigentia delictorum puniret: velio superius: per puniri solent clerici seculares si in iura canonica: quibus subiacentur religioni sicut rebus per rationem ecclesiasticam.

Leo. 10. concessit generalibus et provincialibus ordinis minorum, ut fratres eiusdem ordinis etiam praefatos: qui grauissimis et scandalosis delictis notati et diffamati fuerint: que fraudulenter et dolose in eorum receptione et

Habitus ordinis minorum. Incongruitas.

Collector.

Sanctus Bonaventura.

Nota.

Collector.

Monachus.

Electio.

Profetto.

professionis emissione (monitione super his per predictos prelatos premissa) tunc fuerint: non obstante: qd iam recepti sint et professionem emiserint (ne moribunda et infecta pecus ouile dñi corrumpatur: vt alijs cedat in exemplum) a domibus et conventibus dicti ordinis expellere et remouere: libere et licite possint et valeant: prout consentiens predictorum ministrorum (quas super hoc onerat) visus fuerit iustis et honestum. V. sffo. 19. conce. 61.

Collector.

Distinctio materie electionum prelatorum ordinis.

De multiplicibus electionibus fit mēto in priuilegijs fratrum minorum. C. Pri-
mo de electione generalis ministri. Et quo ad hūi electionē habetur infra.
§. 1. 7. 4. 7. 10. 7. 11. C. Secundo de electione vicarij totius ordinis. Et hoc contine-
tur infra. §. 6. C. Tercio de electione ministroy provincialiū. de qua habetur infra.
§. 4. 7. 8. C. Quarto de electione custodiū 7 guardianoy: vt habetur in dictionib⁹
Custoy: 7 Guardianoy: 7 infra. §. 6. C. Ultimo de electione abbatissarū: put con-
tinetur in dictione Abbatissa: vbi in margine est posita hec dictio Electio.

Electio.

Ex inre cōi.

Elagius. 2. papa. circa electiones religiosorum fecit sequens statutum. Nulla potestatem de cetero nulla licentia monachis relinquimus. p. arbitrio suorum abbates expellere aut sibi met. alios ordinare. quia nulla auctoritas remanebit abbati si monachorum potestati ceperit subiacere. vt de cetero fideliter et stitue. vel ad diuini cultus reuerentiam. vel ad vtilitatem. eiusdem monachatus sollicitudo. ad que potestas tota pertinere conuenit. debeat. .18. q. 2. c. Nulla potestates.

Collector:

Circa huiusmodi statuti dicit hie Gratianus ante precedens. .i. Sed sciendū est quod dā monachos esse indomite cervicis: ⁊ effrenate superbie: quos dñi ab-
bates cogere voluerunt: in eorū deiectione conspirant: ⁊ alii moribus suis con-
nentem sibi perficere cōtendunt. Quales erant illi qui necē beati Benedicti con-
spirasse leguntur. ¶ Ido huiusmodi constitutum est. s. a. ¶ Delagio papa: vt ab-
bates ⁊ alia officia per sacerdotes. .i. epōs instituantur.

2
Ex iure cōi.

Innocentius. papa. 3. similiter circa electiones sic statuit. Quia propter
diversas electionis formas: quas quidam invenire conan-
turi multa impedimenta proueniunt: et magna pericula imminunt ecclesijs vi-
duatis: statuitur ut cum electio fuerit celebranda: presentibus omnibus qui debent
volunt: possint interesse: assumantur tres de collegio fide digni: qui secrete et si-
gillatim vota cunctorum diligenter exquirant: et in scriptis redacta mox publicent
in comuni: nullo prorsus appellationis obstaculo interiecto. Ut is collatione ha-
bita eligatur in quem oēs vel maior et sanior pars capli consentit. Vel saltem eli-
gendi potestas aliquibus viris idoneis committatur: qui vice olim ecclesie viduate
prouideant de pastore. Aliter electio facta non valeat. Nisi forte communiter effect
ab omnibus quasi per inspirationem: absque vicio celebrata. Habetur in. c. Quia pro-
pter de electione.

3

Clemens. 4. concessit vel statuit. ut generalis minister ordinis mi. statim
postq̃ electus (secundū regulā et constitutiones) fuerit. eo ipso
verus eiusdem ordinis generalis minister effectus: curam animarum statim ip-
sius ordinis plenā habeat. ⁊ libere gerat. ipsosq̃ fratres auctoritate propria liga

re ac soluerem: necnon in eodem ordine agere valeat: q̄ ipse minister ⁊ diffinitores ^{De generali ministro.}
ad hoc electi: iuxta constitutiones ordinis: eidem ordini ⁊ fratribus sc̄dm deum
viderint expedire. B. fo. 56. Et ffo. 139. conce. 307.

CJDEAD Clemēs statuit seu concessit: q̄ in electionibus generalis ⁊ puincia- ⁴
lium ministrorum predicti ordinis mi. fratribus qui debent electionem huiusmo- ^{De gñalib⁹ ⁊ puincialib⁹}
di celebrare: tempus super hoc a iure statutum nō currat: nec ipsi in hac parte iu-
ris binōi regulis coarctentur. B. fo. 56. Et ffo. 139. conce. 308.

CJDEAD Clemēs statuit: q̄ custodes ⁊ guardiani qui sc̄dm statuta ordinis: ⁵
aliter q̄ per electionē instituantur: post ipsam institutionē: seu puitionem de ip̄is <sup>De custodi-
bus ⁊ guar-
dianis.</sup>
factā: curā animarū fratrum sibi subditorū habeat: ip̄osq̄ ligare: ac solvere possint:
iuxta ipsius ordinis instituta. B. fo. 56. Et ffo. 139. conce. 309.

Nicolaus. ^{4.} statuit ⁊ declarat: vt cū electio gñalis ministri fuerit cele- ⁶
branda: custodes vniuscuiusq̄ puincie: vnū ex seip̄is cōsti- <sup>De custodi-
bus.</sup>
tuant: vt ei voces suas cōmittant: ip̄sumq̄ ad locū vbi electio eadē tunc fuerit ce-
lebranda trāsmittat. Itē qui sic ab ip̄is custodibus cōstitutus extiterit: vnā vocē
dumtaxat pro se ⁊ omnibus eis habeat et intelligatur habere: ac p̄ vna voce tā-
tummodo admittatur ab alijs. B. fo. 31. Et ffo. 32. concessione. 32.

CJDEAD hoc statutum iam vacat: propterea quia aliter statutum est in bulla Unionis ^{Collector.}
per Leonem. io. vt habetur infra. §. io.

CJDEAD Nicolaus statuit ⁊ ordinauit: ac districte inhiuit fratribus minori- ⁷
bus: ne mortuo ministro generali: possint eligere: vel constituere aliquem fratrem <sup>De vicario
ordinis.</sup>
in vicarium ordinis: absq̄ Romani pontificis ⁊ protectoris ordinis eiusdem li-
centia specialit: per ipsius Romani pontificis litteras patentes concedenda: fa-
cientes plenam ⁊ expressam de statuto ⁊ ordinatione ⁊ prohibitione huiusmo-
di mentionem. B. fo. 36. Et ffo. 32. concessione. 33.

Clemens. ^{5.} in declaratione regule fratrum mino. statuit ⁊ ordinauit: q̄ ⁸
electio ministri puincialis pertineat ad capitulum puincia- <sup>De ministro
puinciali.
Confirmatio.</sup>
le. Quā idē capitulum die sequenti qua fuerit congregatum facere teneatur. Et si
militet statuit: q̄ huiusmodi electionis confirmatio: pertineat ad ministrum gene-
ralem. Et q̄ si ad electionem huiusmodi per formam scrutinij procedatur: ⁊ vo-
tis in diuersa diuisis: electiones plures in discordia celebrari contingat: illa que a
maiori parte capituli numero (nulla zel: vel meriti collatione: seu consideratione
habita) fuerit celebrata: exceptione: seu contradictione quacūq̄ alterius partis
non obstante: per dictum generale ministrum: de consilio discretorum de ordine
(prius tamen ex officio: prout spectat ad ipsum diligenti examinatione premis-
sa) confirmetur: vel etiam infirmetur: prout eis secundum deum visum fuerit ex-
pedire. Et si fuerit infirmata: ad capitulum puinciale electio huiusmodi reuer-
tatur. Ceterum si capitulum memoratum die predicta ministrum eligere preter-
mittat: extunc ministri puincialis prouiso ad generalem ministrum libere deuol-
uatur. fo. 15. tractatu. 3. Et ffo. 16. tractatu. 2.

CJDEAD uertendū est circa predicta: q̄ celebras caplin ⁊ diffinitores faciunt confir- ^{Collector.}
mationem tanq̄ cōmissarij ministri generalis. Sed tñ tenētur pri⁹ facere exami-
nationem ⁊ c. Sicut etiā continetur in. c. si. de electione lib. 6. Vide ibi. Et ego ne
scio quomodo aliter possit fieri iuridice.

Eugenius. ^{4.} ⁊ Nicolaus. ^{5.} statuerunt aliqua pertinētia ad electiōes ⁹
abbatissarum ordinis sancte Clare: sed q̄ hec posita sunt <sup>De abbatiss-
is.</sup>
b ij

Electio.

Eleemosina.

supra in dictione Abbatis: ideo hic non ponuntur

10
De ministro
generali.

Leo. 10. in bulla unionis statuit: qd electio gñalis ministri toti? ordinis mī.
sieri debeat a solis ministris puincialib? et custodib? reformatis: taz
cismōtantis: qd vltamōtantis in caplo gñali dicti ordinis in festo iJēbe cosles:
in loco quē gñalis minister cū caplo gñali prime precedēti duxerit assignandis.
Ad qd caplin oēs ministri et custodes: siue vocales: tā cismōtanti: qd vltamō-
tanti accedere teneatur. Et ne caput suis mēbris deforme appareat: voluit et ordi-
nauit: qd nullus frater possit eligi in ministrū generale: nisi vitā ducat reformatas:
et pro reformato a cōmunitate reformatōrū habeatur. In prefata etiam electione
ministri generalis voluit: qd nullus penitus vocem habeat nisi reformatus et pro
reformato a congregatione reformatōrū habeatur. B. ffo. 29. conce. 93. et. 94.

11
De generali
ministro.

CJDEAS Leo ordinauit: qd minister gñalis eligatur alternatim de fratrib? cī-
mōtantis: et vltamōtantis: qui tm̄ per sex annos durare possit. Ita qd si minister
generalis per sex annos de cismōtantis fratribus electus fuerit: sequētibz sex
annis de vltamōtantis fratribus eligi debeat. Qui mod? alternatis vicibus in
perpetuū a fratribus predictis obseruetur. B. ffo. 29. conce. 93. et. 64.

12
De cōmissa-
rio gñali.

CJDEAD Leo fecit quādā ordinationē super electione et institutione cōmissa-
rii generalis: que posita est supra in dictione Cōmissarius. §. 11.

Eleemosina.

1
Paup̄as.

Alexander. 4. declarauit: qd fratres mī. et predicatorēs: tā ab
his quibus predicāt: qd ab alijs: possint eleemosi-
nas petere: ac recipere: et deileqz posse hīoī eleemosinas eiūde fra-
tribus salubriter elargiri: nō obstantē quacūqz contradictione. Et
etiam declarauit: qd predictōrum fratrum mēdicitas est meritoria,
b. fo. 25. Et no. 25. concessio. 15.

2
Restitutio.

CJDEAD Alexander cōcessit fratribus mī. qd de male acquisitis quorū restitu-
tio nō debetur certe persone: ac de incertis relictis: possint recipere eleemosinam
ab exequutoribus testamentorū. b. fo. 25. Et ffo. 26. conce. 16.

3
Pro carne-
litis.
Restitutio.
Legata.

Urbanus. 4. concessit fratribus Carmelitis: vt de vsuris et rapinis: et
alias male acquisitis: si persone quibus bonum restitutio fie-
ri debeat omnino inueniri et sciri non possint: necnō de quibuscūqz legatis indi-
stincte ad pios vsus relictis: recipere valeant vsqz ad summam centum marca-
rum argenti. B. ffo. 178. conce. 419.

4
Excōcati.

Alemēs. 4. cōcessit frīb? mī. vt in terris excōcatorū possint libere cōmo-
rari: et ab eis tunc et qñ per hīoī terras ipos transire contige-
rit: necessaria vite deposcere: ac recipere. B. fo. 56. Et ffo. 140. conce. 117.

5
Contra fra-
tres cōuen.

Augenius. 4. cōcessit gñali? puincialib? fratrū mī. obser. plenā et liberā
facultatē capiēdi: et incarcerationē: ac in carcerib? detineri faciē-
dinecō aljs puniēdi: et corrigēdi: fies cōuēntiales pfati ordinis qñuātes: seu ele-
mosinas petētes in locis cōuēntū: domorū et eremiticorū fratru predictorum
obser. aut aliqua minus honesta cōtra cōstitutions et declarationes ap̄licas: et
statuta: et cōsuetudines eiūde ordinis facere preiudicantes. b. fo. 48.

6
Collocor.

CJDubius vtrū istud iā vacet ppter illa qd dicta sūt i dicti cōcordia ppe finē

7
Pro frīb?

Calixtus. 3. prohibuit districte sub excommunicationis pena: ne fratres
mī. de obseruantia sub nomine fratru cōuēntualium eius

Item ordinis: nec conventuales sub nomine fratrum de observantia: aut sub no- obſer. 2 con-
mine locorum eorundem: qui tunc etiam decemotinas petere preſumat. G. ff. 20. ventialibus
conceſſione. 197. prope finem. Quæſtare.

Simuliter vñ dubiū: vtrū vacet istud sicut suprapositum.

Siculis. 4. q. intelligitur p locorū ordinarij corūq; officiales: seu vicarij ⁊ curati: ne epi fideles fratrib⁹ mī. 2. predicatoribus elemosinas erogare psumerēt suadebāt: ac etiā sub cēluris imbibebāt: ⁊ eiogates exccicatos fore p̄dicabant: seu predicari faciebāt: aut p̄nitiare p̄tinebant: mandant p̄dictos ordinarij: ac reliquis personis iuxta nominatis ⁊ alijs quibuscūq; personis: vt ab hui⁹ p̄nitionibus: inhibitionibus ⁊ mādatis de cetero proslis ⁊ oīno ab lineant. Ac decreuit: inhibitiones ipsas ⁊ mādata nullius episcopi firmatū: ⁊ illis cōtraueniētes: censuris hui⁹ minime ligari. Voluit tñ: q; si p̄fidentes ⁊ inhibentes p̄fati: mandato hui⁹ obtemperare non curauerint: nisi penituerint: ⁊ p̄nitiones: ⁊ enocauerint mīra tridui: post q̄ deli per requisit fuerint: eo ipso ordinarij interdictū ingressus ecclie: ac suspēnionem a regimine: ⁊ administratione suarū eccliarum: a iure inferioris exccicationis sententiam incurrant. 12. fo. 67. Et ff. 149. conce. 363.

[illegible]

CORDIS Sicut coelestis hoc idē fratribus Angustiniſibus in ſuo marī magnorū bñ. ff. 2 ſ. conce. 918. Iuli q inquittores ſoli pñt. pcedere contra tales. Pro angu.

Alexander. 6. prohibet ne aliqui elemosinas querere audeat sub nomine fratrum de obseruancia ordinis mino. prefertim fratres conuentuales eiusdem ordinis: ac precipue infra terminos domorum fratrum predictorum obseruantium. Et commissi vniuersis ecclesiarum prelati: vt cum pro parte binodi fratrum obseruantium fuerint requisiti: ambiceant publice in praedictis: sub exco[m]municacionis late sententie pena: ac contradictores quoslibet rebelles per censuras ecclesiasticas: et alia iuris remedia compescant. 25. ff. a. 31. conce. 37. d.

Iulius. 2. declarauit q[uod] verba in priuilegijs fratrum minoru[m], contenta, s[ci]l[icet] q[uod] visitantes suas ecclesias: et manus porrigētes adiutrices: indulgentias eis concessas consequantur: etiam ad facientes eis elemosinas de pane et alijs pro eorum victu et relictis: ac domorum suarum reparacione necessarijs referantur. B. fo. 43. Et ff. 126. concessione. 281.

C. 32. d. 11. Julius informatus: qd in aliquibus partibus fratres mi, continentia
les: 7 alij medicantes inferebant grauamina circa petuicne elemosinaru i filiis
immo. obseruan. concessit bmo i fratribus obser. vt decemofinas teporib? 7 locis
conuetis petere 7 recipere: iuxta qd eudem ex regula 7 cōstitutionibus ap. lici
p. mittitur: p. dictoru cōuentualiu 7 alioru medicanu ordinu fratriu aduentu 7 p. uē
tu minime expe. tatis: libere 7 licite valeāt. Ac cōuentualib? predictis 7 alijs mē
dicantib? fratrib? sub pena excommunicatiōis ipso facto incurrenda: p. cepit ne fia
tos obser. fies p se vel aliu seu alios: directe vel indirecte: publice vel occulte circa
predicta impedire seu molestare p. uant. B. s. ff. 14. conce. 31.

Leo 10. quia huius informatiſq; in aliquibus partibus: alique perſone ec-
cleſiaſticae: preſertim curati: ſeu prebiteri parrochiales: non permit-
tunt. Prohibitio
b iij

Eleemosina.

Episcopi.

Censuræ.

tebant fratres minores eleemosinas petere sine eorum licentia: et diocesanorum vel eorum vicariorū litteris: et insuper: q̄ eleemosinarū bñdōi mendicatarū medietatem sibi vēdicare volebant: disricte precipiēdo mādauit oībus eccliarū prelatis sub grauib⁹ cēsuris: vt ab bñdōi grauaminibus: et molestiis abstinerent: et vt quoties p parte fratrum dicti ordinis requisiti fuerint: oēs et singulos parrochialium eccliarū rectores: seu vicarios: a desistendū a predictis molestiis: et grauaminibus: sub penis et censuris moneāt et precipiat: ac contra inobedientes vsq̄ ad inuocationem brachij secularis procedant. B. ff. 47. conce. 142.

**14
Legata.**

C J D E A D Leo cōcessit: q̄ ministri generales et puinciales possint legata et eleemosinas obuenientes loco abundantiā cōuertere et transferre et applicare alteri loco indigentiori: iuxta ip̄orū prelatorū discretionem: dñmōdo fieri possit sine scādalo. o. Non est alias impressa bñdōi concessio.

15

C J D E A D Leo cōcessit qualiter eleemosine facte ad vñū vsum: possint cōmutari in aliū vsum: put positum est supra in dictione Cōmutare. §. 2.

16

C J D E A D Leo fecit circa bñdōi materiā quādā concessionē valde relaxatiuā et destructiuā obseruantie paupertatis: put habetur supra in dictiōe Cōmutare. §. 3. Vide ibi vna cum additione que sequitur ibidem.

Collector.

C Circa bñdōi materiā eleemosinarū: facta sunt nōnulla statuta generalia in capitulo generali in conventu montis Lucij celebrato: prout sequitur.

Statutū generale.

D eclaratur: q̄ procurare satisfacionē faciendā p re empta srib⁹ necessaria: nō est contra puritatē regulē: ita tñ q̄ fīes per senec p interpositā psonā: intromittant se de pecunia. Nō tñ licet de fratrib⁹ indifferēter et indeterminate tales pcuratio nes eleemosinarū pecuniariarū facere: nec per nūciū a se positi ducere: s; dans faciat p se: vel p nūciū ab ip̄o deputatū. Recipere autē granū: vel alia bñdōi pro acquisitione: seu cōmutatione in aliquā rē necessariā: nō licet fratrib⁹. Verūtñ vbi fratres aliter nō possunt pvideri in suis necessitatibus: talia possunt recipi p amicos spūales de consensu dantiū: et de licentia: seu dispensatione provincialis: aut custodis. fo. 223. tractatu. 3. Et ff. 240. tractatu. 2.

Alterū statutū generale.

C Inhibetur ne aliquis frater pcurat alicuius libri vsum: aut alicuius rei: remanēte apud parentes: vel amicos p̄prietate: sub pena priuationis illius cū punitione condigna. fo. 273. tractatu. 3. Et ff. 241. tractatu. 2.

Aliud statutū generale.

C In hoc capitulo ordinatū est: q̄ nullus frater faciat sibi scribi libros extra: vel intra conventū: maxime per seculares personas: nec procuret partiales eleemosinas sibi: sub spe licentie habende postea a puinciali. ff. 241. tractatu. 2.

Collector.

D e indulgentiis quas consequuntur: vel consequi possunt dantes eleemosinas fratrib⁹ minoribus: aut eorum ecclesiis: ac domibus: reperitur infra in dictiōe Indulgentie quo ad seculares in capitulo. 4. s. Indulgentie concessę exhibentibus opera pietatis fratrib⁹.

Episcopi.

C Distinctio attinentium ad episcopos.

D e multis attinentibus ad episcopos: in diuersis huius cōpendij dictionib⁹ continetur. Nam de exemptione ab ip̄orū iurisdictione: habetur in dictione Exemptio. §. 1. 3. et 5. Et de presentatione cōfessorū eis faciendā per prelatos ordinis: dictum est supra in dictione Absolutio quo ad seculares. a. in multis. §. De impositione primi lapidis: et consecratione: seu benedictione eccliarū et alia.

Episcopi.

Eucharistia. Fo. lxxi.

rius ordinis: qualiter per episcopos fieri debeat: habetur etiam supra in dictionibus Benedicere: et Ecclesie fratrum: et Edificare. C Sed ultra predicta: adduntur hic nonnulla alia.

Regorius. 9. concessit fratribus minoribus antequam essent exepi a iurisdictione ordinario: quod archiepiscopi et episcopi in eorum diocesis: possent eisdem fratribus ibidem concessis absolutio: vel dispensatione indigentibus: absolutio: et dispensationis beneficiu impedire: nisi adeo gravis et enormis esset excessus: quod desuper merito esset sedes apostolica consulenda. B. fo. 116.

C Iniusmodi concessio iam de nibilo seruit: quia post ipsam sunt data fratribus pre-Collector. dictis copiosissima exceptio: ut patebit infra in dictione Exemptio.

Alexander. 4. precepit in virtute sancte obedientie fratribus promotis: vel promouendis ad dignitates episcopales: vel alias: ut libros et alia que ipsos promotois sue tempore habuissent: seu habere constiterit (submota qua libet dilatione) resignent generali: vel provincialibus ministris: nisi forsitan predicti prelati ordinis: ipsum beneficium illis ad tempus: concesserint de gratia speciali b. fo. 24. Et ff. 24. conce. 12.

C JDEND Alexander inhibuit: ut nulli fratres ordinis ministri: si eos in episcopos eligi: aut postulari contingerit: electioni seu postulationi de se facte audeant consentire: nec aliquis archiepiscopus: seu quicumque alius prelatus: vel legatus sedis apostolice: nisi fuerit cardinalis: dictos fratres (nisi de licentia: assensu generalis: et provincialium ministrorum: aut sedis apostolice speciali mandato) ad episcopatum vel alias dignitates assumere vel ordinare presumant. Et decreuit irritu et inane quidquid secus a quoquam contingerit attentari. b. fo. 23. Et ff. 25. conce. 13.

Eucharistia.

C Ircu Eucharistie perceptionem et administrationem: multe concessionem facte. Collector. ete reperiuntur: tam pro fratribus quam pro secularibus: que posite sunt supra in dictione Comunicare. Et ultra illas: adduntur hic aliqua que sequuntur.

Concilium. Eucharistie statuit: ut cum sacerdos ad solennia missarum accedit: aut per se deo sacrificium oblaturus: aut sacramentum corporis et sanguinis domini nostri Jesu Christi sumpturus: non aliter quam oratio. i. sola utroque humero circumseptus: sicut tempore ordinationis sue dignoscitur consecratur: ita ut de uno eodemque oratio: cervice pariter et utrumque humerum premens: signum in suo pectore crucis. Si quis autem aliter egerit: excommunicatione de Excommunicatione, bite subiaceat. Habetur. 23. dist. c. Ecclesiastica.

C Presatu decretu in aliquibus provinciis non habetur in usum: quod ad sacerdotes eorum cantes tpe infirmitatis vel sanitatis: nihilominus tamen esse obligatoriu: quia fere in omnibus christianitatis partibus a regularibus et secularibus sacerdotibus: ut plurimum observatur a doctis: seu instructis in iure canonico.

Alemens. 7. concessit: quod moniales seu religiose sub obedientia ministri generalis fratrum ministri existentes: possint in ecclesia interiori in loco decenti habere Eucharistia: sicut habent in exteriori. O.

Exactione s.

Eractiones.

Excommunicatio.

Excoicatio.

Leander. 4. statuit: vt imponentes fratribus minoribus angarias: vel alias impositiones: seu eractiones: aut alia similia: sint ipso facto excommunicati. Et qd si contumaces fuerint non desistendo ab huiusmodi: a solo papa valeant absolui. b. 110. 260. conce. 656.

Collector.

Multi alij summi pontifices exemerunt fratres p̄fatos: ac moniales. s. Clare: et fratres ordinis predicatorum: necno et alios f̄res mendicantes ab om̄is eractionibus: prout habetur infra in dictione Exemptionum multis. §.

Excoicatio.

Hugenius. 4. declarauit: qd quando ciues pro bono cōmunitatis imponunt gabelas novas: aut veteres augmentant: non sunt excommunicati. o. 110. 102. conce. 414.

Excoicatio.

CJDEAD Eugenius declarauit: qd pene apposite in capitulo Quāq̄. de cētib. lib. 6. f. excoicatio et Interdictum: circa crīstentes pedagias: et gindagias: et similia non habent locum: quia sibi fuit ablata Dononia: et tamen no interdictum. o. 102. concessione. 415.

Interdictum.

CJDEAD Eugenius fecit aliā cōcessionē pertinentē ad b̄mōi materiā eractionū: que posita est supra in dictione Absolutio quo ad seculares. 2. m. §. 4.

Excommunicatio.

Distinctio materie excommunicationum.

Collector.

Quoniam considerare oportet: qd in privilegijs fratrum minorum et aliorum mendicantium reperitur multa et diuersa ad materiā pertinentia excoicationis. Et p̄mo int quādā vbi eundē scribitur imponitur sententia excoicationis. Istud autem est multipliciter: seu ppter varias causas. Cū autē aliquę excoicationes inueniuntur eis inflicte ratione receptionis nouiciorum ad habitum: vel p̄fessionē. Et de hoc habetur in dictione Monachus. §. 3. 4. 7. 9. Cū illę vero excoicationes tangunt eosdē fratres qñ recedunt sine licentia ab b̄mōi ordinibus: aut qñ postq̄ sunt licetati: vel electi faciūt aliqua q̄ sunt eis p̄bita: vt cōtinetur in dictione Apostate in multis. §. 7. i dictione Sincere ab ordine. Cū illę etiā excoicationes concernunt illos qui p̄fatos fratres apostatas recipiant: aut illis fauent: put habetur in dictione Recipere fratres: et in dictione Apostate.

**Excoicatio-
nes attinetes
ad fratres.**

**De absolu-
tione excoi-
cationum su-
p̄scriptarū**

Quamplures autē excommunicationes sunt impositę contra fratres ppter varias causas: que ponuntur infra prope finē. Cū itē qualiter p̄fati fratres tam p̄fessiq̄ nouiti: et etiam apostate possint absolui ab excommunicationibus in quibus inciderunt: habetur late in dictione Absolutio quo ad fratres: in multis. §. vbi in margine posita est hec dictio Excommunicatio.

**Excoicatio-
nes p̄ncipes
ad lectares.**

Secundo principaliter in p̄fatis privilegijs inuenitur qualiter perione seculares: occasione predicatorum fratrum: aut monialium que eorū cure sunt commissę: seu ecclesiarum et monasteriorum suorum: incurrere possunt multas excommunicationes. Et iste subdistinguitur. Cū autē qdā generaliter sunt promulgate contra violatores privilegiorum predicatorum fratrum: put habetur in dictione privilegia. §. 12. et 22. Cū illę tangunt illos qui aliquam violentiam inferunt ecclesijs: aut domibus: seu rebus: vel personis predicatorum fratrum. Et hec habentur in dictione Ecclesie fratrum. §. 3. et in dictione Elemosina. §. 6. 7. 10. 13. et in dictione Exemptio. §. 9. 12. Cū illę vero excommunicationes respiciunt illos qui contra stigmata beati francisci aliquid dicere presumpserint: aut qui ausi fuerint depingere sanctam Catharinam de sensu cum stigmatibus. Et hec habentur in dictione Stigmata. §. 6. et

8. et 9. ac. 10. **C**llie autem excommunicationes spectant ad ingredientiē monasteria sancte Clare contra tenorem sue regule: aut indultorum apostolicorū: prout continetur in dictione **I**ngredi monasteria monialium. §. 2. r. 15. **C**llā nulle alie excommunicationes continentur sub variis dictionibus huius compendii: quas longum foret hic referre: reperitur tamen signate in marginibus foliorum cum hac dictione **E**xcommunicatio. **C**ualiter autem persone seculares valeant absolui a prefatis fratribus ab excommunicationibus supradictis: habetur supra in dictione **A**bsolutio quo ad seculares: in omnibus. §. vbi posita est hec dictione **E**xcommunicatio. **C**nsuper quo ad excommunicationem excommunicatorum quomodo fratres se debeant habere: reperitur infra. §. 1. r. 2. r. 4. ac. 6.

De absolutio
ne excoica
tionum p̄ dī
ctarum.

Regorius. 2. concessit fratribus minoribus euntibus ad partes in fidelium: seu ibidem existentibus: ut in terris illis sit eis licitum communicare cum excommunicatis in his que ad salutem pertinent animarum, b. fo. 20. Et ffo. 22. concessione. 3.

In indices.

CAdverte qd istud modo estius commune.

Collector.

Olemens. 4. concessit fratribus minoribus: ut in terris excommunicatorum libere commorari possint: et ab eis tunc: et quando per eorum terras ipsos transire contigerit: necessaria vite deposcere: ac recipere. B. fo. 56. Et ffo. 140. concessione. 317.

Pro terris
excoicatorū.

Cllā **O**lemens concessit fratribus minoribus ab aliquo legato: nisi de late re sedis apostolice missor: vel de legator: aut subdelegator: auctoritate litterarum sedis predictar: possint excommunicari: suspendi: vel interdicti: nisi littere ipse plenā et expressam de ordine prefato et indulto huiusmodi facerent mentionem, b. fo. 29. Et ffo. 29. concessione. 25. Et B. ffo. 3. cōce. 1.

Exemptio.

Eugenius. 4. concessit fratribus minoribus observantibus: qd nō teneantur evitare excommunicatos: nisi nominatim sint a iudice denunciati: et evitentur a clero et populo. Et sic: qd non teneantur fratres evitare dictos excommunicatos: nisi quando in communi evitantur. Et qd idem sit de interdictis: et de observatione cuiuslibet censure ecclesiastice. o. fo. 61. Et ffo. 64. concessione. 75. Et ffo. 95. concessione. 312.

De evitatioe
excoicatorū.
Nota.
Interdictū.

Cllā **E**ugenius fecit alias concessiones pertinentes ad materiam excommunicationis: que posite sunt in dictione **E**xactiones. §. 2. r. 3.

5

Cllā **E**ugenius cōcessit: qd si tempore nostro contigerit (qd absit) scisma possint fratres minores participare cum scismaticis: nec teneantur fratres recedere a locis suis. Et qd toties quoties dixerint orationem **D**eus omniū fidelium pro vero papa: habeant centū dies indulgentie: o. ffo. 101. cōce. 402.

6

Indulgentia.

Leo. 10. concessit qd prelati ordinis minor. regularis observantietū aliquem fratrem: ppter apostasiam: vel aliā causam excoicant in capitulo fratrum: aut in cōmunitate: non teneantur proferre sententiam in scriptis: put in iure sub pena suspensionis precipitur pferentibus. o. ffo. 93. concessione. 291.

7
Preclausura.

Cllā **L**eo precepit firmiter et mandavit sub pena excoicationis late sententie ipso facto incurrēda: aqua nullus preterq in mortis articulo: nisi a summo pontifice aut sede apostolica possit absolui: ne aliquis frater ordinis sancti franciscanae ppetet aliū fratrem eiusdem ordinis maliciose: irrisorie: seu improperiose perilegiare: collectare: bullare: amare: clamare: de euangelio: seu

8
Prohibito
p̄ ibi m.
obser. et con
nūtiatio.

Excommunicatio.

de capucio, bigottū: aut alio quouis nomine: etiam de nouo reperto: seu alio quouis irrisorio: seu improprio lo nomine: aut q̄ pro improprio a patētibus habeatur. Nec non omnibus tam clericis q̄ laicis: ne fratres buuimodi: aut eorū fautores: prefatis nominibus irrisorie: seu maliciose appellent: sed omnes fratres ipsius ordinis: fratres minores: seu sancti francisci: a scriptis et omnibus alijs nominentur. B. sffo. 30. conce. 99.

Collector.

Ultra p̄dicta que continētur in priuilegijs fratrū mendicantiū circa excomunicaciones: oportet nonnulla notabilia hic apponere: vt fratres predicti sint plenius informati de huius materia in qua etiam periculum verti solet.

Proximū notabile circa excomunicaciones

Primū scire expedit: excomunicaciones contentas in processu annali: seu in bulla que appellatur in cena dñi: ne quis de illis absolueret ex ignoratia p̄sumat. Et quia prefate excomunicaciones a diuersis summis pontificibus diuersimode promulgate et enumerate reperiuntur: et a posterioribus latius posite sunt: ideo illas hic ponere curauit: prout in predicto processu per Leonē decimū facto: sub forma et ordine sequenti existunt. b. sffo. 138.

Excomunicaciones q̄ continēt in bulla cenę domini.

C Primo excommunicantur omnes heretici: Hæzari: Hædaperes de Lugduno: Arnaldus: Speroniste: Hassagerij: Acleniste: seu Assiste: fratri celli de opinione nuncupati: et quilibet alij heretici quocunq̄ nomine censeantur: ac omnes fautores: receptatores: et defensores eorūdem.

C Item excommunicantur omnes Hædare: Curfarij: Hætrūculi maritimi et alij: precipue qui mare nostrū a mōte Argentario vsq̄ ad Terracinam discurrunt: et qui nauigantes in illo: depredari: mutulare: interficere: ac rebus et bonis suis spoliare: baccenus presumptum et presumunt. Ac omnes receptatores eorūdem: et eis auxilium dantes: consilium vel fauorem.

C Item excommunicantur omnes qui in terris suis noua pedagia imponūt: vel prohibita exigunt.

C Item excommunicantur omnes falsarij bullarū: seu litterarū: apostolicarū et supplicationū: gratiā vel iusticiam concernentium: per summum pontificē: vel vicecancellarium: seu gerentes vices eorū: aut officium vicecancellarij sancte Romane ecclesie de mandato eiusdem summi pontificis signatarū: aut sub nomine eiusdem summi pontificis: seu vicecancellarij: aut gerentium vicem predictorum: signantes supplicationes easdem.

C Item excommunicantur omnes illi qui equos: arma: ferrum: lignamina: et alia prohibita deferunt Sarracenis: Thurcis: et alijs christi nominis inimicis: quibus christianos impugnant.

C Item excommunicantur omnes impediētes: seu innadentes victualia: seu alia ad vsum Romane curie necessaria adducētes: vel ne ad curiam ipsam adducantur: vel deferantur impediētes: seu perturbantes. Et qui talia faciunt vel defendunt: cuiuscunq̄ sacri ordinis: preeminētie: conditionis: vel status: etiam si pontificali: regali: reginali: aut alia quauis ecclesiastica: vel mundana prefulgeant dignitate.

C Item excommunicantur omnes illi qui ad sedem apostolicam venientes: et recedentes ab eadem: nec non omnes illi qui iurisdictionem ordinariam: vel subdelegatam aliquam non habentes: in eadem curia morantes: temeritate propria rapiunt: spoliant et detinent: aut ex proposito deliberato verberare: mutulare: vel interficere presumunt: et qui talia fieri faciunt: seu mandant.

Excommunicatio. Fo. lxiij.

Etem excommunicantur omnes temere mutilantes: vulnerantes: interficientes: capientes: carcerantes: et detinētes. Patriarchas: Archiepiscopos: Episcopos: eorumque mandatores.

Etem excommunicantur omnes illi qui per se: vel alium: seu alios: quasvis personas ecclesiasticas: vel seculares: ad Romanam curiam super earum causis et negotiis recurrentes: illasque in eadem curia procurantes et prosequentes: negotiorumque gestores: advocatos: et procuratores ipsorum: vel etiam adiutores: seu indices super dictis causis et negotiis deputatos: occasione causarum et negotiorum huiusmodi: verberant: mutilant: vel occidunt: seu bonis spoliāt.

Etem excommunicantur illi qui impediunt: in iudiciis et mandatis apostolice sedis et legatorum: ac nuntiorum et iudicum subdelegatorum eiusdem: gratiam et iusticiam concernentibus: decretisque super illis et re indicata processibus et executorialibus (non habito primo eorum beneplacito et assensu) pareatur. Invenitabelliones et notarii litterarum et processuum executiones: instrumenta: vel acta conficere: aut confecta parti cuius interest tradere: sub gravissimis penis prohibere: statuerunt: seu mandare. Quine in animarum eorum periculum: se a Romani pontificis pretempore obedientia pertinaciter retrahere: seu quomodolibet recedere presumunt. Quine iurisdictionem: seu fructus ad ecclesiasticas personas pertinentes usurpant: vel arripiunt. Ad qui per se: vel alium: seu alios: directe: vel indirecte predicta exquirunt: vel procurant: aut in eisdem auxilium: consilium: vel favorem prestare non verentur: cuiuscunque preeminentie: dignitatis: ordinis: conditionis: aut status fuerint: etiam si pontificali: regali: reginali: vel quavis alia prefulgeant dignitate.

Etem excommunicantur omnes mutilantes: vulnerantes: interficientes: seu capientes: et detinētes: seu depredantes romipetas: seu peregrinos: ad viam causam devotionis: seu peregrinationis accedentes: et in ea morantes: vel discedentes ab ipsa: et in his dantes consilium: auxilium: vel favorem.

Etem excommunicantur omnes illi qui per se: vel alium: seu alios: directe vel indirecte: sub quocunque titulo vel colore: occupant: detinent: vel hostiliter destrunt: seu innadunt: aut occupare: detinere: vel destruere: aut invadere hostiliter presumunt: in totum vel in partem Alinam vrbis regna Sicilia: seu Trinacrie: Insulas Sardinie: Corsicę: terre citra farum: Patrimonium beati Petri in Tuscia: Ducatum Spoletanum: Comitatum Venetianum: Sabini: et marchie Anconitanę. Adas: Trebarie: Remadiole: Campanie et Maritime: provincias et terras specialis commissionis Arnulphorum: Bononiensium: Ferrariensium: Benaventensium. Iherusalem. Antinoniensium: Castellum: Tudertinensium: et alias civitates: terras et loca: vel iura ad ipsam romanam ecclesiam spectantia et pertinentia et adherentia: aut fautores et defensores eorum: seu in his dantes eisdem auxilium: consilium: vel favorem. Non obstantibus quibuscunque privilegiis ac litteris apostolicis: ceterisque in contrarium facientibus quibuscunque.

Eultimo decrevit idem Leo: quod a prefatis excommunicationibus: nullis per aliquem per romanum pontificem (nisi dimittat in mortis articulo constitutus) absolvi possit. Nec etiam tunc: nisi de stando sancte matris ecclesie mandato: satisfactione: vel sufficienti cautione prestitis: etiam preteriti confessionali: seu quavis facultate: verbo: litteris: aut quavis alia scriptura: quibuscunque: seu quomodolibet concessarium: vel in posterum concedendum.

E illos autem qui contra tenorem presentium talibus: vel alicui eorum: seu aliqui-

De reservatione absolute a prefatis excommunicationibus,

Excommunicatio.

**Pene cōtra
absolutores a
predictis ex
cōicationib⁹**

bus absolutionis beneficium impedit de factorum excommunicationis infra voluit inmoda-
ri. Eius p̄dicationis lectionis ad ministratiōis sacramentorū: et audiēdi cōfessiones
officia interdixit. Et declarauit apte p̄dic⁹ pont. lex transgressorib⁹ et contemptori-
bus predictis se grauius cōtra eos sp̄ialiter et tēporaliter (put expedire cognoue-
rit) p̄cessurū. Et nūb̄lomin⁹ quicquid egerint absolūdo vel alias nullius esse ro-
boris vel momenti declarauit.

Collector.

Quia (vt supra dixim⁹) diuersi sūmī p̄tēfices p̄cedētes sub diuersis formis
fecerūt supradictū p̄cessū seu bullā cene dñi: et similiter credēdū est q̄ faciet succes-
sores eorū ideo op⁹ semp̄ inquirere quolibet anno: vt r̄ū aliquid fuerit inuolutum
per p̄tēficē tunc p̄sidentē. Itā alias forte ex ignorantia iuris (q̄ neminem excu-
sat) mitterentur faice in messē alienā: seu absoluerēt a quibus nō possent: et sic in-
ciderent in excommunicationem papalē et penas suprascriptas.

Mora.

**Secūdu nō
tabile circa
excōicationes**

Aterū sciendū quo ad predictā materiā excommunicationis est: q̄ Sixt⁹. 4. in ex-
trauagati q̄ incipit Et si dñici gregis: posuit multos alios casus a quib⁹
etiā nequeunt fr̄es absoluerē: quorū tñ aliqui sunt de cōtentis in bulla cene dñi: et
sunt sequētes: vcz. Offensa eccl̄iastice libertatis. Violatio interdicti a sede ap̄lica.
Crīmē heretis postq̄ de eo fuerint sentētialiter cōdēnati: delati: seu publice diffā-
mati. Cōspiratio in romani p̄tēscis personā: aut ei⁹ statū: vel dicte sedis. Multū
lati in eorū: aut cuiuscūq̄ in sacris cōstituti occisio. Offensa personalis in epi-
scopum: seu aliū prelatum. Inuasiō romipetarū: seu quorūcūq̄ ad romanā curiā
venientū. Prohibitio deuotionis causarū ad dictā curiam. Inuasiō occupā-
tio: depredatio: aut deuastatio terrarū romane eccl̄ie: mediate vel immediate sub-
iectarum. Delatio armorū et aliorū p̄hibitorū ad partes in fīdēliū. Impositio nō
uorum onerū realū: vel personalū eccl̄ijs: vel eccl̄iasticis personis. Denum si-
monie super ordinibus: vel beneficijs assequendis: an dicta curia: vel extra eā quo
modolibet contracta.

Collector.

Aduertendum est: q̄ prefata bulla Sixti solū habet locū in concessionibus ab
ip̄o factis: nō autē in alijs: put ex ip̄a bulla clare colligitur. Et sic quidā famosus
doctor vniuersitatis Salmantine declarauit. Itaq̄ de casib⁹ in in ea cōtētis nō
est curandū: nisi tñ de illis qui in dicto p̄cessu cene dñi continentur: excepto q̄
per aliq̄ cōfessionale Sixti nullus posset ab aliquo predictorum absolui.

**Tertū nota-
bile circa ex-
cōicationes.**

Quid insuper notandū est: q̄ in casibus inferius annotatis incurrunt excōi-
cationis sententiā fr̄es predicti. Et ideo vt ab illis se abstineant: ponuntur
hic succinte. Qui autē illas plenius voluerit intelligere: videat originalia: vel ad mi-
nis summissas.

Collector.

Sequuntur excommunicationum sententię que in iure canonico reperiantur
contra religioſos: p̄sertim ordinum medicantium specialiter late.

**Ex iure cōi-
sūdiū.**

Honorius. 3. protulit excommunicationis sententiā in religioſos de
claustris ad audiendum leges vel p̄b̄licam exiuntes: et
infra duos menses ad claustrum non redēntes. Quam sententiā vel penam
voluit ip̄o facto incurrere. Ac districte p̄cepit eam a diocesanis et capitulis ip̄o
rum: ita ceteris ep̄iscopis in quorum diocēsiſbus huiusmodi fideis et alia ex-
communicati publice nunciatur. Habetur in c. Super specula: extra de clari-
vel monachi.

Ex iure cōi.

Bonifacius. 8. vt periculosa religioſis vagandi materia subtrahat di-
arctius inibuit: ne de cetero aliquis quācūq̄ religioſes

facite vel expresse professus: in scholis vel alibi temere habitū religionis sic dimittat. Nec accedat ad quens studia litterarū nisi a suo prelato cum consilio sui cōuentus vel maioris partis eiusdem sibi eundi ad studium licentia primitus sit cōcessa. Si quis autem horum temerarius violator extiterit: excommunicationis sententiam voluit incurrere ipso facto. Doctores quoque sine magistrōs: qui religiosos habitu suo dimisso leges vel p̄b̄icam audientes: scienter docere: aut in scholis suis p̄sumpserint retinere: simili eo ipso sunt sentētie inmodati. Habetur in, c. Ut periculosa. Nec clerici vel monachi. lib. 6.

Clemens. In con. dno Clementi p̄tulit sententiam excommunicationis contra religiosos simplices: seu subditos non habentes aliquam administrationem vel beneficium: qui decimas eccl̄is debitas v̄surgere p̄sumunt: nisi post requisitionem desistant a p̄missis infra mensem: dānt si catis eccl̄is emendā infra duos menses faciant: prout latius positus est supra in dictione Decime.

CJDEAD Clemens temerarios violatores illius cōstitutionis: q̄ religiosi & clerici secularib⁹ p̄b̄et ne aliquos ad vouendū vel fide interposita: seu alias promittendū in dūctū vt sepulturas apud eorū eccl̄as eligant: vel iam electā vterius non mutant: sententiā excommunicationis (pena in dicta cōstitutione cōtenta in suo perdurante robore) incurrere voluit ipso facto: ab alio q̄ a sede apostolica (p̄terq̄ in mortis articulo) nullatenus absolvendos: nullis p̄uilegijs aut statutis cuiuscūq̄ tenoris existant in contrarium. super his valitur. Habetur in Clementina Cupientes. de penis. Cōstitutio de qua hic fit mentio est Bonifacij. 8. q̄ ponitur in dictione Sepultura. §. 6.

CJDEAD Clemens p̄b̄uit ne monachi: aut regulares canonici administrationem aliquā nō habētes: ad curias principū: absq̄ speciali prelatoꝝ suorum licentia se cōferāt. Qd si vt dñū aliq̄ inferant suis p̄latis: aut monasterio: se conferre p̄sumpserint: excommunicationis sententiam eos incurrere voluit ipso facto. Habetur in Clementina Nec in agro. de statu monachorum.

CJDEAD Clemens: monachos infra septa monasterij sine licentia abbatum suorum arma tenentes: excommunicationis sententie ipso facto decreuit subiacere. Habetur in Clementina Nec in agro. §. p̄fate. de statu monachorum.

CJDEAD Clemens statuit: q̄ religiosi qui clericis aut laicis sacramentum v̄ctionis extreme vel Eucharistie ministrare: vel matrimonium solennizare: non habita super his parrochialis p̄sbyteri licentia: aut quicūq̄ excommunicatum a canone (p̄terq̄ in casibus a iure expressis: vel per p̄uilegia sedis apostolice concessis eisdem) v̄la sententijs per statuta p̄uincialia aut synodalia promulgatis: seu si a culpa et pena absoluerē quē p̄sumpserint: excommunicationis sententiam incurrant ipso facto: a sede apostolica dñm̄taxat absoluerē. Habetur in Clementina Religiosi. de p̄uilegijs.

CJDEAD Clemens: religiosos qui aliq̄ (vt audientes a decimis eccl̄is debitarum solutione retrabant: in sermonibus suis vel alibi) p̄ferre p̄sumunt: excommunicationis subiacere sententie decreuit ipso facto. Habetur in Clementina Cupientes. de penis.

CJDEAD Clemens statuit: q̄ religiosi qui scienter post posuerint cōstitū conscientiā facere de soluendis decimis eccl̄is debitis: ab officio p̄dicatōis tādū maneāt ipso facto suspensi donec cōsuerint: ip̄is (si hoc ip̄m eis dicēdi cōmode

Habitus.

Studium.

Ex iure cōl.
Decime.

4
Ex iure cōl.
Sepultura.

5
Ex iure cōl.

6
Ex iure cōl.
Arma.

7
Ex iure cōl.
Sacramēta

8
Ex iure cōl.
Decime.

9
Ex iure cōl.
Decime.

Excommunicatio.

facultatem habuerint) conscientia fecerint: excommunicationis incursum sententia ipso facto si predicare presumpserint: predicta negligentia: ut punitur: non purgata. Ad religiosos tamen monasteriorum vel ecclesiarum decimas percipientes: noluit hoc extendi. Habetur in Clementina Cupientes, De penis.

10
Ex iure coi.
Interdicti

Clementis. circa interdictorum observantiam generalium auctoritate sedis apostolice: a locorum ordinariis positum districte precipiendo mandavit: quatenus religiosi quicunque: tam exempti: quam non exempti: cuiuscunque ordinis et conditionis existant: quum cathedralis vel matricem: seu parochialis loci ecclesia illa viderint aut sciverint observare (non obstantibus quibuscunque appellationibus antea etiam ad eandem sedem vel alium: seu alios interiectis: et alijs obiectiombus quibuscunque) ab ipsis dolo et fraudetum moderatione tamen capli Alma mater: inviolabiliter ea observent. Alioquin non servantes: excommunicationis sententie velint subiacere. Quod etiam in interdictis: et in cessationibus a divinis iudiciis per provincialium conciliorum statuta: vel ipsorum auctoritate voluit observari. In cessationibus vero generalibus a divinis civitatibus: terrarum et aliorum locorum quas aliquando ex consuetudine vel alias capitula: collegia: vel conventus secularium aut regularium ecclesiarum sibi vendicant: idem voluit intelligi. Habetur in Clementina Ex frequentibus, de sententia excommunicationis.

11
Ex iure coi.
Epistola
ab ordine.

Martinus. §. statuit: ut nullus ex professoribus alicuius ex ordinibus mentionis quoruncunque: in aliquo monastico ordinem (tam sancti Benedicti: quam Cisterciensis. Camaldulensis. Vallis umbrosae. Canonico: regularium sancti Augustini: vel aliorum monasticorum ordinum: cartusienium dumtaxat excepto) possit aut debeat per quencunque recipi vel admitti: virtute alicuius indultus absque sedis apostolice licentia speciali: sub excommunicationis late sententie pena incurrenda: paperefermata. Quia tam recipientes quam recepti ipso facto incurrant. Et secus facta non teneant ipso iure. Habetur in extraneaganti quae incipit. Quia abbas.

12
Ex iure coi.
Alienatio re
ru eccle.

Paulus. 2. putat sententiam excommunicationis in eos qui bona ecclesiastica quencunque alienant: vel pactum per quod ipsorum dominum transferunt faciunt: et in illos qui ipsa alienata recipiunt: ipsamque alienationem nullus voluit esse momenti. Habetur in extraneaganti. Ambitiose. Quae habetur latius super in dictione Alienatio. §. 4.

13
Ex iure coi.
Contra fratres
sorores ter.
o. diuis.

Sixtus. 4. statuit: quod excommunicationem incurrant ipso facto fratres et sorores tertij ordinis: qui collegialiter viuentes: post factam professionem et emissionem trium votorum substantialium solemniter in manibus sui ministri vel ministre: matrimonium contrahunt: seu ante contractum: consumant: aut religionem ipsam dimittunt ad seculari vitam cunctes. Et tale matrimonium est nullum: nec possunt absolui nisi habitu reassumpto sua professionem collegialiter viuentes observent: et a suis superioribus absolui meruerint. Habetur in extraneaganti quae incipit. Ad christi vicarii presidentis.

14
Contra fratres
aut. 2. predica.

Clementis. Sixtus statuit: quod excommunicationem incurrant fratres mei: et predicatorum recipientes siue admittentes ad privilegia et immunitates ordinum suorum quoscunque laicos verumque sexus: preceptum tertij ordinis: seu alterius modi: nisi gestaverint habitum predicti tertij ordinis solitum: et professionem emisissent solitam: et in aliqua domo: seu congregatione dictorum fratrum vel sororum vitam duxerint in communem. Non obstantibus quibuscunque litteris apostolicis. Habetur in bulla quae incipit: Detestanda nullorum ambitio.

Exempti fratres.

Lemens. 1. prohibuit ne aliquis frater minor exemptus ab obedientia ordinis: possit contra statuta religionis morari in domibus fratrum dicti ordinis: aut in eorum officis se immiscere vel intrinicare. B. ffo. 73. conce. 224.

Officia ordinis.

Gregorius. 2. statuit et ordinavit: quod omnes et singuli religiosi quorumcumque ordinum: etiam mendicantium: quorumcumque ordinum: etiam mendicantium: sedis apostolice capellani: perinde eorum superioribus et ipsorum correctionibus: in omnibus et per omnia sint subiecti: ac si predicti capellani non essent.

Pro oibus medicantibus. L. correctio.

Non obstantibus exemptionibus et alijs quibuscumque privilegijs in contrarium facientibus. B. fo. 37. Et ffo. 3. concessione. 39.

Bonifacius. 3. statuit et ordinavit: quod omnes et singuli religiosi quorumcumque ordinum: etiam mendicantium: sedis apostolice capellani: perinde eorum superioribus et ipsorum correctionibus: in omnibus et per omnia sint subiecti ac si predictae sedis capellani non essent. B. ffo. 126. conce. 363.

Calixtus. 4. statuit et ordinavit: quod nullis dictorum fratrum beneficia secularia: seu etiam regularia: quovis modo in titulum vel commendam pro tempore habentium: possint capitulis generalibus: vel provincialibus: aut congregationibus: seu negocijs: vel officijs: aut alijs administrationibus ordinis (nisi generalis pro tempore consensu interveniente) quomodolibet admitti: sub excommunicationis pena: quam admissi et admittentes incurrant ipso facto. B. fo. 92. Et ffo. 175. concessione. 410.

Prohibitio

Excoicatio.

Nicolaus. 5. concessit ministro generali fratrum minorum: quod possit visitare et corrigere quoscunque fratres exemptos prefati ordinis: prout late positum est supra in dictione L. correctio. §. 9.

Ab inferioribus generalis.

Sixtus. 6. statuit: ut si aliqui fratres minorum: aut predicatorum: obtinuerint habilitationem ad habenda beneficia ecclesiastica: et pro interim: vel postquam ea habuerint valeant residere in domibus dicti ordinis: et ibidem cameras: ac vocem activam et passivam in capitulis generalibus habere: et privilegijs dictorum fratrum et ordinum gaudere: quod isti tales postquam aliquod beneficium pacifice adepti fuerint: aut pro capellanis in aliquibus ecclesijs deferuere ceperint: concessionibus predictis nequeant gaudere: aut alijs consimilibus ordinem concernentibus: nisi de prelatorum consensu. Et idem statuit de promotis ad cathedrales: etiam titulares: ac alias dignitates ecclesiasticas. B. fo. 66. Et ffo. 149. conce. 365.

De fratribus predicatoribus et minoribus.

Officia ordinis. Episcopi.

Clementis Sixtus. 7. concessit seu statuit: ut nullus professor ordinis Carmelitarum apostolice: seu etiam regularis: quovis Romanorum pontificus: aut sedis apostolice: vel legatorum eius concessione vel indulto: quovis modo in titulum vel commendam pro tempore obtinentium: aut que futuris temporibus quomodolibet obtinebunt: etiam si illa simpliciter: vel alio quovis modo dimiserint in capitulis generalibus: vel provincialibus: aut congregationibus: seu negocijs: officijs: vel alijs administrationibus dicti ordinis (nisi generalis pro tempore consensu interveniente) quomodolibet admittantur: sub excommunicationis pena: quam admissi et admittentes ipso facto incurrant. B. ffo. 188. concessione. 482.

Ex privilegijs carmelitarum.

Excoicatio.

Iulius. 8. committit universis prelatibus: et alijs personis in dignitate ecclesiastica constitutis: ut requisiti a prelatibus ordinis minorum et

De examina

Exempti fratres. Exemptio.

etione priuile
giorum exem
ptionum firm
particularium

Alia.

De licentia re
quiritur p'm
petitioe ex
emptionis.

De
inductio

De licentia co
muniarij p'm
petitioe ex
emptionis.

De
inductio

Exemptio a p
lana ecclesia
facienda.

De monial
bus alijs re
ligiosis.

De monial
bus.
Cliratio.

committuntur rōtante curie aut alijs fratribus ad hoc per eisdē deputatis: era
minent quascūq; litteras ap' castiquas fratres dicti ordinis super exemptionibus:
et habitus imitationibus: et dimissionibus: et alijs extorsionibus impetratas re
pererunt: et q' causas per eisdē fratres in illis allegatas dī iudicet: et si veras non
repererint eas reuocent et annullent: ac eisdē fratribus minime suffragari debere
declarent. Ac q' predictis fratribus ad ordinē canonicorū regulariū trāslatis: seu
ut seculares incedētibz in ciuitatibus: oppidijs: vel locis ubi domus dicti or
dinis fuerint permanētibz inbibeāt: vel si in eis manere voluerint: ut ad ordinem:
seu familiā cuius habitū temere reliquerint: redeant. B. ff. 13. conce. 50.

Leo. 10. statuit: q' nullus frater ordinis mī. obieruantie: obtinere possit ali
quam exemptionem: aut indultū apostolicū: sub quauis forma et ex
pressionē verborū: nisi generalium aut cōmissariorū suorū in romana curia exi
stentium ad hoc expressis accedat assensus. Et q' si illa impetraverit: illa nullate
nus sibi suffragetur: ut illorū obtenta a prelatorum suorū iurisdictione et regula
ri disciplina exemptis censeatur. B. ff. 15. conce. 52.

C. D. E. N. Leo statuit: q' nullus prelatorum: aut apostolicę sedis nunciatus: legat
tus nisi esset de latere legatus: aliquē ex p'ssionibus ordinis mī. ad secū morādū
vel pro suis negocijs p'monendū: ab ep's g'ualis seu p'ncipalis: petita et obtenta li
centia. et in scriptis habitat: assimere possit: sine speciali sedis apostolicę inādato:
de p'sentibz specialē mētionē faciente. Super quo ponit cēluras. B. ff. 17. cō. 53.

C. D. E. N. Leo iterum p'hibuit: ne aliquis frater minor: cuiuscūq; cōditionis
et gradus existat: vigore cuiusvis scripti apostolicę: sub quauis verborū forma:
et cum quibuscūq; derogatorijs et efficacissimis clausulis quomodolibet emanat
tēceptis a iurisdictione suorū prelatorū in aliquo censeatur: nisi prius cōmissa
rū dicti ordinis in romana curia residētis: ad hoc expressis: et in scriptis accedat
assensus: decernēs irritū et inane: quicquid secus a quocūq; quauis auctoritate scilicet
ter: vel ligno: auter contigerit attentari. B. ff. 18. conce. 59.

Exemptio.

Emens. 4. exempti fratres in multis a iurisdictione et subiectio
ne prelatorum ecclesie. C. p'mo concessit: q' per
litteras apostolicę sedis: aut legatorum: seu delegatorū in ipsi: cō
ueniri a quocūq; minime valeant predicti fratres in mores. C. Secun
do: q' ad pecuniam colligendam cogi non possint: nec etiam per
litteras sedis apostolicę de cetero impetrandas. C. Tertio: q' nullus predictorum
fratrum teneatur correctionis: seu visitationis vel inquisitionis officium: mona
sterijs: vel ecclesijs: seu quibuscūq; personis impendere: vel ad cognitiones cau
sarum: seu citationes partium et denunciations sententiarum interdicti et cō
muniacionis procedere. C. Quarto: q' non teneantur recipere curam monialium:
seu religiosarum: quarumlibet ve personarū: per quascūq; litteras apostolicas:
nisi de hoc indulto et ordine predicto: expressam fecerint mentionem. B. fo. 57. et
ffo. 140. concessione. 321.

C. D. E. N. Clemens concessit: ut ad visitandum aliqua monasteria monialium
cuiuscūq; ordinis: vel ad audiendās confessiones earum: nequeant predicti fra
tres aliquatenus compelli. Nec ad recipiendū cōmissiones causarum: seu sen
tentiarum executiones: vel alia contingentia causas ipsas per litteras sedis apo

solice (in quibus non facta fuerit de m. luko bmo i mentio specialis) sine per legatos: vel delegatos ipsi: aut etiā p alios quoscūq. B. fo. 57. Et ff. 140. cō. 322. C. 3. D. E. D. Clemens concessit in iur. p. q. nullis archiepiscopis: vel episcopis: nullisq. aliis prelatis ecclesiasticis: valeat cōpellere fratres minores ad portandum: seu deferendum litteras: vel erequendum: aut denuntiandum sententias cōtra principes seculares: cōmunitates: populos: seu alios quoscūq. benefactores eorū: seu fratrū. Nec etiā q. nullis delegatis: vel ordinariis iudex possit eisdem fratres cōpellere ad faciendum citationes: vel cōmissiones recipiendas: siue q. siue in aliquibus causis assessoris: siue ad lites 7 controuersias contingentia: in causis que coram ipsis tractantur: siue sedis apostolice speciali mandato vel licētiā expressam faciente de huiusmodi indulto mentionem. Nec quisq. eorū teneatur parere vel intendere super his monitionibus: seu mandatis: aut iussionibus eorūdem: aut facere vel implere quod in hac parte duxerint unigendum. B. fo. 57. Et ff. 140. concessione. 323.

C. 3. D. E. D. Clemens concessit: q. nullus legatus nisi de latere: auctoritate litterarum apostolicarum specialē de indulto bmo: 7 ordine predictorū fratrū minorū non facientū mentionē: nullisq. aliis prelatis: nec aliqua persona religiosa: vel secularis de bmo i fratribus: ad sua vel aliorū negotia pcurada: seu ad iecū manendum: aliquem assumere valeat: nisi quos generalis vel punciāles ministri tanq. idoneos 7 discretos eis duxerint assignādos. Quos etiā subiacere voluit ordi discipline. B. fo. 57. Et ff. 141. concessione. 325.

C. 3. D. E. D. Clemens prohibuit vniuersis ecclesiariū prelatis 7 alijs: ne confessiones fratrū in iuribus prelatis eiusdē ordinis audire psumant. Nec eos cōpellat ad synodos: seu cōgregationes suas accedere: vel cū eis: extra ciuitates: vel intra pfectionē altere: et extra iuris cōstitutionibus subiacere: vel capitula: scriptura 7 inquisitiones in locis: seu monasterijs fratrū: vel alibi de eiusdē iacere. Aut si de iuramento firmatā: 7 manuale obedientiā ministris: seu custodib: vel guardia: nis eiusdē ordinis erigere: aut de iporū institutione: vel de iurisdic: siue de statutis ordinis se aliquatenus intromittere: nec prohibere ne ad ciuitates: vel villas vbi religiose viuere 7 morari possint: a populis euocati audeāt accedere: ibiq. pro suis viliis cōstruere edificia: seu ecclesias 7 oratoria: aut in sic accedentes: seu in cōstruētes fratres bmo: vel receptatores iporū: pfectionis iurisdictionis pferre psumāt. B. fo. 58. Et ff. 142. concessione. 338.

C. 3. D. E. D. habetur quo ad fratres Carmelitas. B. ff. 186. concessione. 476. Et quo ad fratres predicatores. B. ff. 238. concessione. 564. Et quo ad Augustinēses. B. ff. 246. concessione. 604.

C. 3. D. E. D. Clemens exemit p.atos ffes a solutione canonice portionis de omni mētis 7 plurib: alijs: put ad legū positū est supra i dictioe Canonica portio. 9. 7.

C. 3. D. E. D. Clemens concessit eiusdem fratribus minoribus: vt ad prestationem procuratorum: legatorum sedis apostolice: vel nuntiorū ipsius: seu diocesanorū locorum: aut eracionum: vel collectorum: seu subsidiorum: vel prouisionum quorūcūq. minime teneantur. Nec ad ea soluenda per litteras dicte sedis apostolice aut legatorum: vel nuntiorum eiusdem: seu rectorum terrarum ecclesie romane: quicūq. tenoris fuerint: compelli possint: nisi bmo i littere apostolice impetrande: plenam 7 expressam de hoc indulto 7 ordine predicto: fecerint mentionē. B. fo. 59. Et ff. 142. concessione. 346.

De exemptioe
ab oib: acti-
bus: et iudi-
cialis.

Exemptio ab
occupandē i
q. lib. et ne-
gocijs extra
ordinem.

Confessiones.
Processiones
Obediencia.

Edificatio.
Excoicatio.

Collectio.

Canonica
portio.

Exemptio
quicūq. ex
actionib:.

Exemptio.

8 **CLEMENS** Clemens exemit eosdē fratres : ita q̄ non obstante constitutione
De exēptioe Innocentij. 4. non teneantur etiam ratione delicti : contractus : seu rei de qua agi
ab oi iurisdic- tur locorū ordinarijs subiacere. Decernens irritum ⁊ inane quicquid secus attē
tione prela- tentari contigerit. B. fo. 59. Et ffo. 142. conce. 342.

9 **CLEMENS** Clemens prohibuit ne fratres minores ab aliquo legato (nisi de la-
tere sedis apostolice misso) vel delegato : aut subdelegato : auctoritate litterarum
apostolicarum excommunicari : suspendi : aut interdicti possint nisi littere ipse ple-
nam ⁊ expressam de predicto ordine ⁊ indulto huiusmodi facerent mentionem.
B. ffo. 3. concessione. 1.

10 **Nicolaus.** 4. concessit exemptionem totale ordini minorum : decernens
De imedia- ordinem predictum : ⁊ fratres eiusdem immediate sedi apo-
te subiectioe stolicę subiacere. Ac ecclesias : ⁊ oratoria : domus : loca : libros : ytenfilia : ⁊ alia mo-
sedi aplice. bilia ⁊ immobilia (quorum ysam habent fratres prefati) in ius ⁊ proprietates
Collector. sedis apostolice suscepit. B. fo. 28. Et ffo. 112. conce. 243.

11 **Bonifacius.** 8. con firmant litteras predecessorum suorum : super exem-
Eōfirmatio ptione predicta : ⁊ de nouo exemit fratres mino. prefatos
exēptionis ⁊ illozū ordinē : ab omnium ⁊ singulorum quorūlibet prelatorum : et psonaz
prescriptaz. ecclesiasticarum omnimoda potestate ac iurisdictione : decernens prefatos ffrēs
⁊ ordinem eorum immediate sedi apostolice tantummodo et romano pontifici
subiacere. b. fo. 32. Et ffo. 32. conce. 34.

12 **CLEMENS** Bonifacius concessit monialibus sancte Clare : vt ad prestationem
ffromonia decimarū de quibuscunq; possessionibus : ⁊ omnib⁹ alijs bonis : que iuste habue-
lib⁹. s. clare. rint : vel ad contribuendū procuracionibus quorūlibet ordinariorū : ⁊ etiam le-
gatorum : ⁊ nuntiorum sedis apostolice : ac quibuscunq; tallijs ⁊ collectis : aut ad
erhibendum pedagia : telonea : ⁊ alias exactiones quibuscunq; regibus : principib⁹
seu alijs personis : minime teneantur nec ad id cōpelli aliqualiter valeant. B. fo.
38. Et ffo. 122. concessione. 267.

13 **CLEMENS** Bonifaci⁹ dedit copiosam exemptionē fratrib⁹ Augustinenſibus
ffero augu- ⁊ eorū ordinē sicut cōcesserat fratrib⁹ ⁊ ordini mi. B. ffo. 247. cēce. 619.

14 **Benedictus.** 11. exemit ordinē fratrum mi. sicut fecerat Nicolaus. 4. su-
Ampliatio pra. §. 10. ⁊ addidit : q̄ nec etiam ratio delicti cōmissi : vel
exēptio su iniū cōtracta : aut rei sit : vel posite : seu existentis extra loca eorūdem fratru ex-
prescriptaz. pra. possint coras ordinarijs : vel alijs prelatīs ecclesiasticis molestari : seu quomo-
dolibet conueniri. Non obstante constitutione Innocentij. 4. in cōtrarium facie-
te. B. fo. 24. Et ffo. 108. concessione. 232.

15 **Martinus.** 3. approbauit ⁊ con firmant litteras Bonifacij. 9. qui dedit
ffelenissima amplissimam exemptionem ordini fratrum predicatorum :
exēptio pro ⁊ ab ea dependentibus : sub sequentibus verbis. Vestigijs nonnullorum prede-
ffrib⁹ plica- cessorum nostrorū inherentes : ordinem ipsū : ac magistrum generalē : et priores
torib⁹ ⁊ alijs ⁊ fratres predictos : nec non quascunq; sorores : ac domos : monasteria : ⁊ hōspi-
subiectis. talia quecunq; que sub cura ⁊ regimine ordinis fratrum predicatorum fuerint p
tempore constituta : ⁊ eorum rectores ⁊ gubernatores : cum omnibus suis iurib⁹
et pertinentijs : que in presentiarum obtinent et in futurum (dātē domino) iustis
modis poterunt adipisci : ab omni iurisdictione : dominio : subiectione : et potesta-
te quorūlibet ordinariorū ⁊ prelatorū : ac personarū ecclesiasticarū : necnō

a solutione cuiuscunque collectæ: pedaggi: aut cuiuscunque alterius generis exactio: de apostolice potestatis plenitudine: et de certa scientia prorsus erimimus et totaliter liberamus: illasque in ius et proprietatem beati Petri et sedis apostolice: et sub eorum speciali et immediata protectione suscipimus: decernentes ordinem: magistrum: priores: fratres et sorores qui nunc sunt et erunt pro tempore: domos: monasteria: loca et hospitalia supradicta: eorumque rectores et gubernatores: cum omnibus iuribus et pertinentiis huiusmodi: soli immediate sedi apostolice subiacere. Ita quod ordinarii et prelati huiusmodi: siue quevis alia persona generaliter: vel specialiter: aut communiter: vel diuinitim: non possint: quauis auctoritate: excommunicationis: suspensionis: et interdicti sententias promulgare: aut alias etiam ratione delicti: seu contractus: vel rei de qua agitur: vbiunque committatur delictum: iniuriæ contractus: aut res ipsa consistat: potestatem: seu iurisdictionem aliquam quomodo libet exercere. Et ibidem etiam concedit omnibus supra nominatis: exemptionem a solutione decimarum: et pedagiorum: et collectarum valde copiosissime: ita quod in omnibus exemptionibus ordinum mendicantium: nulla reperitur copiosior. b. ffo. 262. conce. 681. Et habetur sub autentico. B. ffo. 80. concessione. 240. sub nomine Eugenij. 4.

Exactiones

Lenore ecclesiastice.

Decime.

Eugenius. 4. approbauit et confirmauit litteras Bonifacij. 9. et Aldar. 16. 5. in quibus datur copiosissima exemptio ordini fratrum predicatorum: ut supra positum est. §. 15. Idem autem approbatio Eugenij habetur autentica. B. ffo. 8. conce. 240. Pro fratribus predicatoribus.

EDWARDUS Eugenius eximit ordinem sancte Clare: abbatissas: conuentus: moniales: monasteria et loca eiusdem ordinis: cum omnibus iuribus et pertinentiis ac bonis mobilibus et immobilibus quibuscunque: ab omni iurisdictione ac domino et potestate quorumcunque legatorum et prelatorum ecclesiasticorum: cum in primis clausulis et non obstantibus. Et similiter eximit a prestatione seu solutione decimarum: collectarum: talliarum: subsidiorum: angariarum: ac quarumlibet aliarum exactio. b. ffo. 41. conce. 46. Et ffo. 85. cõce. 248. Pro monialibus. s. clare.

Decime.

Exactiones

Nicolaus. 5. quia aliqui ecclesiarum prelati et alij: non obseruabant exemptionis litteras concessas fratribus munitis: statuit et mandauit: ut nulla persona cuiuscunque dignitatis: gradus: status: vel conditionis existat de cetero predictos fratres molestare: aut perturbare presumant: sub excommunicationis pena ipso facto incurrenda: si post monitionem: ab huiusmodi fratribus factam: contrarium presumpserint. Et ibidem concedit generali ministro potestatem corrigendi omnes fratres dicti ordinis: siue in monasterijs monialium: siue in alijs domibus et eremitorijs: seu locis commorantes: etiam ab obedientia: visitatione et correctione dicti ministri per specialia sedis apostolice indulta: se exemptos esse: (preter regule et statutorum dicti ordinis formam) pretendentes. Non obstantibus quibuscunque privilegijs: exemptionibus et indultis apostolicis: in genere vel in specie concessis. b. no. 47. conce. 30. Et ffo. 87. cõce. 230. Exco. 10.

Exco. 10.

Generalis minister.

Correctio.

Sixtus. 4. eximit fratres minores a solutione decimarum quarumcunque: etiam papali: ut habetur supra ad longum in dictione Decime. §. 5. Et ibidem Sixtus eximit moniales sancte Clare a solutione decimarum: etiam illarum terrarum et possessionum quas per colonos faciunt cultuari: prout positum est supra in dictione Decime. §. 7. Decime. 10.

Decime.

Decime.

Decime.

EDWARDUS Sixtus eximit ecclesias parrochiales apud quas monasteria fra-

21

Exemptio.

trinit. mi. sunt cōstructa: et capellanos in illis p. parte fratrum cōmūdes positos ad
 Parrochia, seruendū iurisdictione et superioritate ordinarij. B. fo. 60. Et ffo. 144. conce.
 ecclesi. e. 35. Et habetur supra latius in dictione Ecclesie fratrum. §. 5.

22

Profratribus
 p. di. et mino.
 Excoicatio.

C. J. D. E. S. Sixtus inbibuit locorum ordinarijs: sub interdicti ingressus ecclesie et
 suspensionis a regimine: et administratione ecclesiarum suarum: ac rectoribus et alijs
 quibuscumque sub excoicationis late sententijs: et priuationis earundem parochialium
 ecclesiarum: ac oim aliorum beneficiarum ecclesiasticorum que obtinet: necnon inhabilitationis
 ad illa et alia imposterum obtinenda: penis (eo ipso per eos qui cōtrafecerint incurre
 dis) ne ordines fratrum predicatorum: et minorum: et illorum domos: et pfectores: preter:
 aut contra tenore privilegiorum suorum per litteras apostolicas cōcessorum: eos inquietare:
 seu molestare presumat. Nec eos: aut testamētorum ultimarumque voluntatum executores
 et heredes: seu quoscumque alios: directe vel indirecte ad solutionem cuiuscumque quar
 te parochialis: seu canonice: vel alterius portionis: seu oneris: vel ad faciendū ce
 lebrari aliquod officium in eorum ecclesijs: vel alibi: apud ipsos fratres decedentium
 corpora tumultatur: ante vel post eorum sepulturam cogant. Nec cōfessis dictis fratribus
 eucharistiam seu extreme unctionis sacramenta sine rationabili causa denegare: vel
 illorum exhibitionem maliciose differre: aut eorum parochianis ne predictis fratribus
 cōfiteantur phibere: vel pñadere: nec etiā ad pmissa: aut aliquod pmissorum auxilium: cō
 silium: vel fauorem dare directe: vel indirecte que quod psumat. B. fo. 61. Et fo. 145. cō. 355.

Quarta.

Sacramēta

23
 Inhibito.

C. J. D. E. S. Sixtus statuit: ne locorum dioecesanum: aut alij ordinarij: seu alij quicunque
 in personas aut loca fratrum mi. cōtra prohibitionem supra positā Clementis. 4. §. 8.
 et. 9. sibi quāvis iurisdictiones: aut superioritates vendicare presumant. Nec di
 stricte inhibuit: ne quispiam absque sedis apostolice speciali cōmissione: aut aucto
 ritate: in personas: domos: et loca dicti ordinis (ut pote prius exēpta) aliquas
 cēsuras vel sententias: specialiter vel generaliter promulgare audeat. B. fo. 60. Et
 ffo. 144. conce. 347.

Censure.

24
 Profratribus
 Carmelitis.

Excoicatio.

C. J. D. E. S. Sixtus cōcessit fratribus Carmelitanis copiosam exemptionem: di
 cens in summa: quod nullus ordinarius: seu legatus quavis auctoritate utens: quā
 cumque superioritate super predictos ffrs sibi vēdicare psumat. Nec aliquis absque
 speciali cōmissione sedis apostolice: faciente mentionem de verbo ad verbum de hu
 iusmodi indulto: valeat promulgare aliquas sententias excoicationis: seu alias
 cēsuras super eisdem. Et voluit quod pcessus facti contra fratres prefatos: pro infe
 ctis habeantur: etiā si eorum exēptio (ut pote notoria) non fuerit allegata. B. fo. 99.
 Et ffo. 181. conce. 449. Et etiā ffo. 181. conce. 466. extendit exemptionem predictorum
 fratrum ad hoc: ut nullus possit cōpellere eos ad cognoscendū causas: et pleracumque
 genus: etiā p lras apostolicas non facientes de indulto hoc speciale mentionem.

25
 Pro Car
 melitis.

26
 Profratribus
 p. di. et mino.
 p. di. et mino.
 p. di. et mino.

C. J. D. E. S. Sixtus exemit predictos fratres Carmelitas a quacumque iurisdic
 tione inquisitorum heretice prauitatis: cum magnis non obstantijs. B. fo. 112. Et
 ffo. 196. concessione. 489.

27
 Inquisitores
 heretici.

C. J. D. E. S. Sixtus dedit copiosam exēptionem fratribus ordinis predicatorum: ad
 instar exēptionis date fratribus Carmelitis et Aldino. B. ffo. 238. cōce. 560. et 564.
 et usque ad concessionem. 570.

Innocentius 8. cōfirmavit ac de nouo cōcessit litteras Clementis. 4.
 et Sixti. 4. eximētes fratres mi. a iurisdictione inquisi
 torum heretice prauitatis: phibendo eosdem inquisitores cōtra ffrs h. moi quo
 modolibet pcedere: vel inquirere. B. ffo. 52. conce. 60.

Leo. 10. confirmavit litteras predictas Innocentij. 8. ac de nouo concessit easdem: inserendo illas de verbo ad verbum: decernens illas debere inuolabiliter observari a quibuscumque inquisitoribus heretice prauitatis: ne se villo modo intromittant de fratribus mino. Sup quo dedit cōseruatores vniuersos ecclesiarum prelatos. B. sffo. 20. conce. 67.

C. J. D. E. A. D. Leo approbavit: ac de nouo cōcessit litteras suorum predecessorum: qui eximerant moniales sancte Clare ab omni iurisdictione: et a solutione quarumcunque decimarum: etiam de terris et possessionibus quas per colonos faciunt cultuari. B. sffo. 44. concessione. 139. et 140.

C. J. D. E. A. D. Leo postea exemit moniales. s. Clare: et tertiaris a solutione cuiusvis decime: vel tace: etiam p sedē apostolicā impolitici: tñ ita sunt pauperes: q ipsarum redditus nō sufficiunt p cōmoda illarū sustentatione. B. sffo. 48. cōce. 147.

C. J. D. E. A. D. Leo exemit fratres minores obier. a iurisdictione cōmissariorū cruciata: et alijs cōsimilibus: precipiens binōi cōmissarijs sub grabibus cēturis: ne assumāt fratres minores prefatos ad predicandū cruciata. B. sffo. 48. cō. 144.

C. I. D. de postum est supra ad longum in dictione Cruciatā. §. 4.

C. De exemptione a quarte funeralis solutione: sunt multe concessiones diuersorum pontificū supra posite in dictione Canonica portio.

C. Circa prefatam materiā est sciendū: q suprascriptarū exemptionū: et nonnullarum aliarū concessionū in fauorē fratrum mendicantiū cōcessarū: fuerunt aliquę derogate per cōcilium Lateranense vltimo celebratū: vt positiū est in dictione Cōcilium. §. 6. Attamen qz vt ibidē. §. 7. dicitur: fuerūt renouata nostra priuilegia: et per consequens sunt annullate binōi modificationes: seu derogationes: ideo nō oportet illas hic inserere: presertim quia quo ad exemptionem pprie sumptuū: fere nihil inuouatum: seu derogatum est per concilium prefatum.

C. Ex priuilegijs monachorum sancti Benedicti.

Eugenius. 4. cōcessit monachis sancti Benedicti cōgregatiōis Italicę: vt etiam applicaret quauis auctoritate firmata: seu quasvis cōgregationes: quouis nōie cōueniantur: ecclesiasticarū vel laicarū psonarū: cuiuscumque dignitatis aut status existat: plati seu monachi: pfati ad ea ire seu mittere: nisi ad ipsius cōgregationis caplm gñale celebradum: aut alias iuxta eorū ordinatiōes nullatenus cōpelli possint: tñ p lras apostolicas nō faciētes speciale mentionē de binōi indulto pfate cōgregationis concessio. C. Nec cōgregatiōis psonę binōi: q i eorū locis missa aut alia diuina officia celebrētur: ordines cōferantur: vel agūtur cause ciuiles: seu criminales. pcessiōes cōuocētur: aut synod? cōuocē? seu quis cōgregatiōes: tā ecclesiasticarū q laicarū psonarū cōgregētur: siue q binōi cōgregatiōis loca ad vsuū. hospitij habitationē. detentiōē et incarcerationē ecclesiasticarū vel laicarū psonarū deputētur astringi seu cogi aliquēter valeāt. Cōtra q oīa vel aliqd pdicto rā quis psona cuiuscumque conditionis: aut stat? existat atēptare pñmēs: nisi facta eiusde binōi indulto notitia destiterit: ipso facto sententiā excoicationis incurrat.

C. J. D. E. A. D. Eugenius: ne prelatos et monachos sancti Benedicti causarū strepitus inquietet: et ab ocio dedicat: concessit ne quis platos: monachos: et psonas predictas subire de calūmia et veritate dicēda iuramentū: aut ad sciendū testimonium: quacūqz ex causa cōpellat inuictos: siue extra ciuitates et dioceses suas tra-

Familiares seu famuli fratrum.

Excōicatio. bat: seu in eos vel eorū aliquē ppter ea excōicatiois sententiā vel alterius censu-
re: seu pene sententiā pferat per litteras aplice sedis vel legatorū eius: nisi in eis
dem litteris de hmoi indulgentia plena et expressa: ac de verbo ad verbum facta
fuerit mentio specialis. **B.**

33 **C**ONSTANTINUS Eugenius statuit: q nulli hominū liceat quasquē mulieres laicales
seu religiosas: cuiuscunq etatis, status, gradus, auctoritatis vel conditionis exi-
stant quavis occasione ducere: siue ipis mulieribus ingredi: seu cōmorari intra-
septā monasteriorū cōgregationis monachorū sancti Benedicti. Quod si aliter
sciēter attēptatū fuerit: tā ipse mulieres q̄ ductores: sed et ipsi receptatores: si volū-
Excōicatio. tate hoc fecerint: ipso facto huiusmodi excōicationis incurrā. A qua dicte cōgregatio-
nis personae absolui possint per p̄sidentē et visitatores cōgregationis hmoi. **B.**

Familiares seu famuli fratrum.

1 **A**lexander. 4. fecit quandā cōcessionē famulis: seu familia-
ribus et pcuratorib⁹ ac operariis fratrum p te-
Interdictus. pore interdicti: q̄ ponitur ad lōgū in dictiōe Interdicti. 3. in. §. 1.
2 **A**lexander. 4. cōcessit fratribus ordinis Carmelitaz
Ex priuileg. carmelitarū. facultatem ministrandi ecclēsiastica sacra-
menta familiaribus suis: ac tradendi eos sepulture ecclēsiastice cū
decesserint. **B.** fo. 85. Et ffo. 168. conce. 391.

3 **C**LEMENS. 4. concessit fratribus mi. ut his qui in eorum morantur obse-
quiis: cuncta libere ministrare possint ecclēsiastica sacramen-
Sacramēta Sepultura. ta: et ipsos cū decesserint in suis cimiteriis sepelire. **B.** fo. 56. Et ffo. 140. cōce. 315.
4 **C**ONSTANTINUS Clemens statuit: q si qñ in terras in quibus retident fratres mi, vel
Interdictus eorū personas excōicationis: seu interdicti sententias contigerit promulgari: pue-
ri seruitus fratrum deputati: negotiorū quoq̄ gestores et operarii q in locis fratrum
eorū operibus personaliter continuo extiterint: hmoi sententiis obnoxii minime
habeantur. Ibiq̄ possint audire diuina: iuncta formā q̄ ipis locis. Ieo casu a sede
apostolica est cōcessa: nisi iidem causam dederint: vel excōicari specialiter seu in
terdicti contigerit eosdem. **B.** ffo. 140. conce. 316.

5 **G**REGORIUS. 11. fecit cōtūmule cōcessionē familiaribus fratrum ordinis pre-
Ex priuileg. sūm precl. dicatorum: per eadē verba sicut Clemens. 4. fecerat fami-
liaribus fratrum mi. ut supra positiū est. §. 3. et. 4. **B.** ffo. 236. conce. 546.

6 **S**IRTUS. 4. cōcessit: q illi qui sunt in seruitio fratrum mi. et sororū sancte Cla-
Indulgentia. re: habeant indulgentiam plenariā in morte: ac semel in vita de re-
seruatis. o. fo. 62. Et ffo. 66. concessione. 96.

7 **I**ULIUS. 2. cōcessit fratrib⁹ ordinis minimorū: q famuli domorū sui ordinis: nec
Ex priuileg. sūm minimo. non ceteri eiusdē ordinis habitiū portantes: et in articulo mortis in dictis domib⁹
Sepultura. sepulturam eligētes: oib⁹ et singulis priuilegiis ordinis minimorū hmoi quo
modolibet concessis: gaudere: libere et licite valeant. **B.** ffo. 8. conce. 22.

8 **L**EO. 11. in concilio Lateranensi statuit: q fratres famulis eorum obsequio
Prohibitio insistentibus: sacramenta ecclēsiastica nullatenus ministrare valeant:
nisi illorum durante obsequio. **B.** ffo. 16. concessione. 74.

9 **C**ONSTANTINUS Leo ubi supra statuit: q procuratores: et negotiorū gestores: ac ope-
Excōicatio. rarij fratrum seruitus insistentes: sententiis excōicationis promulgatis illacati
sint et esse censeantur: si illis causam dederint: aut dantibus consilium: auxilium.

Familiares fratru. Serie. Festiuitas. Fo. lxx.

vel fauorem prestiterint. B. ffo. 26. concessione. 85.

Adverte: qd nonnulla alia concessa sunt in fauorem familiarium fratrum p tēpore Collector. interdicti. Et hec ponuntur in dictione Interdictum. 3.

Et privilegijs fratru sancti Benedicti.

Martinus. 3. concessit monachis sancti Benedicti obseruā. Hispanie: vt confessiones quorūcūq; familiarium suorum: tam laicorum q; regularium & secularium intra et extra septa suorum monasteriorum comorantium audire: et p eorum commissis debita eis absolutionem impendere. Necnō dictis familiaribus: tam intra q; extra septa prefata comorantibus ecclesiastica sacramēta: quoties fuerit opportunum ministrare valeant. b.

Et privilegijs fratru sancti Joannis hierosolimitani.

Alexander. 4. confirmauit litteras Honorij: & Innocentij predecessorum suorum: quibus auctoritate aplice interdixerunt: vt nemini liceat sine speciali mandato Romani pontificis: fratres hospitalis sancti Joannis hierosolimitani. vel seruientes eis clericos siue laicos: donec in seruicio domi fuerint: excoicationi vel interdicto subijcere. Et si qua sententia in prefatos aliter lata fuerit: eā irritam esse & inane censuit. B.

Serie.

Iustus. 4. cōcessit: qd qñ quis solus dicit matutinū in quadragesima: nō teneatur dicere letanias duplices: put in choro dicuntur quando fit de feria. o. fo. 64. Et ffo. 68. concessione. 132. Et ffo. 96. concessione. 328.

Iulius. 2. statuit: vt quoties in aduentu & quadragesima occurrunt responsoria aliqua: vel laudes proprie: fiat de

feria: nisi tunc festū duplex vel solemne occurreret.

Et hoc nō habetur in libris privilegiorum ordinis: sed fuit impressum in Kalendario ordinato in capitulo generali celebrato apud Rothomagum tempore prefati pape.

Leo. 10. concessit: qd fratres p̄dicatores & confessores ordinis mī. de obseruantia qñ actu predicat & cōfessiones audiunt: vt puta in aduentu & quadragesima: possint officij feriale anticipare: & festa illis diebus reservare: quibus amplius laborare necesse est. Ita tamen: qd non fiat in fraudes diuini officij: sed vt liberius valeant studio vacare: et spiritali consolationi fidelium populorum incumbere. o. ffo. 91. concessione. 265.

Et Leo declarauit seu concessit: qd fratres mī. dicendo officij extra chorum ppter occupationes occurrentes: non teneatur duplicare letanias: que ex ordinario in quadragesima solent post matutinum dici. o. ffo. 91. cōfessione. 266. Et ffo. 96. concessione. 328.

Festiuitas.

Gregorius. 9. precepit vniuersis ecclesiarū prelatibus: vt exerceant deuotionē in deliū ad venerationē sancti francisci acq; solennitatē eius. 4. nonas Octobris: annis singulis solenniter celebret: & celebrādā denūcient. b. fo. 19. Et ffo. 22. conce. 2.

Et Gregorius similiter precepit ecclesiarū prelatibus: qua-

lo
Confessio

Sacramēta

Excōicatio
Interdictū

Collector

De festo Francisco

Festiuiritas.

De sero An-
tonio.

tenus deuotione fidelium ac venerationem sancti Antonij de Padua excitant: festiuitatem ipsius idibus Junij annis singulis celebrent: et faciant solemniter celebrari. B. fo. 117. Et ff. 200. conce. 491.

De cium di-
minum.
Octaua.

Martinus. 3. statuit: qd et oibus festis triu lectionu festa non lectionum fiant. Et qd virumq; festum. 8. Lucas: sub duplici officio celebratur. Ac qd rubrica de festis occurrētib' infra octa. nō intelligatur de precedētib': seu residuis: sed solū de crētib': seu occurrētib' infra octa. b. fo. 36. conce. 41.

Deo secula-
ribus labo-
ratoribus.

Eugenius. 4. dicit: qd seculares laborantes in festis sancte Crucis: et sancti Michaelis septembris: ac sanctorum Innocentium: et sancti Siluestri: se nolle qd peccent mortaliter: nisi venerint in dominica. o. fo. 61. Et ff. 64. conce. 83. Et ff. 101. conce. 396.

De cōceptio-
ne virginis.

Gregorius. Eugenius dispensauit cum barbitonsoribus: vbi est consuetudo in sabbatis et vigilijs de sero radere barbas. o. fo. 101. conce. 400.
Sacrolancra. synod' gñalis Basiliēsis renouauit institutionē de celebrāda festiuitate sancte cōceptionis virginis Marie: quā tam p romanāq; p alias ecclesijs: sexto idus decēbris statuit et ordinauit in omnib' ecclesijs: et monasterijs: et conuentib' xpiane religionis: sub noīne cōceptionis: festiuis laudibus colendam esse. b. fo. 42. Et ff. 40. conce. 45.

De s. bona.

Sixtus. 4. cōcessit: qd fiat festū sancti Bonauenture dnica feda Julij: nisi fuerit primo ponenda. o. fo. 64. Et ff. 68. conce. 134.

De sancto
Francisco.
Indulgētia.

Gregorius. Sixtus cōcessit vniuersis et singulis xpi fidelib' vere penitētib' et cōfessis: glorio cōfessionis icti frāctici festiuitate (quā ppetuis futuris tēpibus celebrē esse: et vt festū duplex a cūctis xpianis celebrari ab oīq; ope seruli abstinere: et sub obseruatiā pcepto cōprehēdi voluit) celebrātib' annuatim decē annos et totidē quadragenas de iūctis eis penitētijs relaxant. B. fo. 46. Et ff. 130. cō. 291.

Collecto.

Sciendū est circa pdicta: qd in libro intitolato firmamēta triu ordinū bti francisci in gallijs impressū cōtinetur hec eadē bulla: seu breue. Atq; vbi hic dicit decē annos et cōfessionis icti. Quinquaginta annos et cōfessionis icti. Et similiter reperi scriptū in quadā tabula antiq; privilegio ordinis. Quid autē istoz sit veri: nō potui determinare scire.

De quinq;
martyribus.

Gregorius. Sixtus cōcessit: qd fratres mī. possint vbiq; solēnter et publice festis quinque martyri sui ordinis (qui apud marroebū passi sunt. s. Bernardi: ppetri: Adintri: Accursij: et Otonis i officio duplici maiori die. 16. Januarij) celebrare: qua die ab hoc seculo per martyrium recesserunt. B. fo. 131. concessione. 294.

De festis oib'
ordinis mī.

Gregorius. Sixtus cōcessit: qd possimus dicere Lēdo in festiuitatib': seu solēnitatibus sanctorum nostri ordinis: et sancte Clare. o. fo. 63. Et ff. 67. conce. 118.

De s. lodo.

Gregorius. Sixtus concessit: qd fratres mī. possint dicere officiū propriū sancti Ludouici episcopi et confessoris sui ordinis. o. fo. 63. Et ff. 67. conce. 119.

De officijs p
prie quarū
dāfesti nati

Alexander. 6. cōcessit oibus et singulis fratrib' minorib' de obser. vt in festo pīentationis virginis Marie: ac sancti Gabrielis archāgel: et sancte Catherine virginis et mar. yris ppria officia dictarū festiuita tū libere et licite recitare: ac dicere possint et valeāt. Quodq; festum pēdicte virgini et martyris Catherine sub minor duplici celebrare possint. Et qd p introitu missę eiusdem dicatur officiū. Gaudeamus oēs et c. o. fo. 66. Et ff. 70. cōcē. 165.
Gregorius. Alexander concessit: qd fiat festum sancti Gabrielis in vigilia sancti Ioseph. o. fo. 66. Et ff. 70. conce. 66.

De

Gregorius. Alexander concessit fratribus mī. de obser. vt i solēnitatib' sanctorū

Festinitas. Frācisus p̄r n̄r seraphic⁹. Fo. lxx.

proprias eorū historias (et si in breuiario non sint) dicere et recitare valeant. Et q̄ De historijs
festum omnium sanctorum dicti ordinis: sub vna celebritate possint dicti fratres p̄p̄ijs sc̄orū
dicere: ac recitare. o. s̄fo. 261. concess. 679.

Iulius. 2. cōcessit: q̄ oīa que sunt cōcessa in festinitatib⁹ sāciorū ordinis
predicatorū: oīa illa in festinitatibus sanctorum ordinis mī. (q̄
n̄s sint in maiorū numeros: q̄ festa predicatorū) cōcessa sint et esse intelligantur. 15
Lōcatio p̄l
uilegiōrum.

EDWARD Iulius cōcessit fratrib⁹ mī. vt possint celebrare festa in quorū honore
ecclesie locorū suorū sunt dedicate: sub ritu maioris duplicis: etiā si sc̄dm ordinariū
essent de se simplicia. o. s̄fo. 93. concess. 284. 16

Leo 10. cōcessit fratrib⁹ mī. et monialib⁹. s. Clare: vt in ecclesijs monasterio
rū suorū dūtaret: possint libere et licite celebrare: publice: ac solemniter
officiū de beatis martirib⁹ Daniele: Agnello: Samuele: Romulo: Leone: Neco:
laio: et Angolino fratrib⁹ dicti ordinis mī. (qui p̄ xp̄i noīe mortē subire libenter: et
martirij palmā in sarracenoꝝ partib⁹ cōsequi meruerūt) in officio duplici maio
ri: in die determināda a ḡsiali cap̄to. Ac etiā in letanijs et alijs diuinis officijs:
put de alijs sanctis p̄ sedē applicā canonizatis memoriā facere. Et q̄ similiter p̄
priam legendā eorū in choro cātare possint. B. s̄fo. 19. cōce. 60. 17
De septēfrī
b⁹ minorib⁹
mai⁹ prius.

EDWARD Leo cōcessit monialib⁹. s. Clare sub cura et regimine s̄m obser. cri
stianitatis: q̄ festa beate Agnetis: et vnde cū millia virginum: perpetuis futuris
temporibus: sub ritu duplicis maioris celebrare libere et licite possint et valeāt.
B. s̄fo. 42. concessione. 134. 18
Deo monta
lib⁹. s. clare.

EDWARD Leo cōcessit: q̄ fratres mī. obseruātie possint celebrare festa sc̄orū i q̄
rum honore ecclesie locorū suorū sunt dedicate: sub ritu duplicis maioris: etiā
si sc̄dm ordinariū essent de se simplicia. o. s̄fo. 93. concess. 284. 19
Deo sanctis
voca. lo. fra.

EDWARD Leo cōcessit: q̄ fr̄es mī. in vltimōtanis partib⁹. s. Galliarū et His
paniarū et c. ac moniales et sorores eorū cura cōmisse: possint celebrare festa An
geli castodis: et angeli Raphaelis in diebus in quib⁹ p̄ sua capitula quincialia:
respectiue ordinatum facit. O. s̄fo. 62. concessione. 192. 20
De agelo cu
stodit: et Re
phale.

Ce p̄uilegijs monachorum sancti Benedicti.

Eugenius. 4. cōcessit monachis sc̄i Benedicti cōgregatiōis Hispanie:
q̄ in suis monasterijs nō teneātur suare siue colere alias fe
stinitates: nisi illas p̄cipue q̄ p̄ vniuersam ecclesiam obnātur. Alias licite vacare
laborib⁹ et cōstetis exercitijs vel occurrētib⁹ possint: nisi cōter ab oib⁹ s̄m cōsue
tudinē locorū vbi monasteria sita fuerint: vel superiorū mādato obseruetur: q̄bus
tine scādalo in binōi laborib⁹ faciēdis cōtraueniri non possit. o. 21

Franciscus pater noster seraphicus.

Gregorius. 9. ascripsit beatū frācisū cathologo sc̄orū ma
tima cū solēnitare: ac p̄cepit oib⁹ ecclesiarū pla
tis: vt quarto nonas Octobris celebrēt et celebrāda denunciet po
pulis eiusdē sancti festinitatē. b. fo. 19. Et s̄fo. 22. concess. 2. 22
Festinitas.

EDWARD Gregori⁹ dedit multas bullas: seu breuia in fauorem
stigmatū beatissimi p̄fis n̄ri frācisī: q̄ reperietur infra in dictiōe Stigmatū. 23

Eugenius. 4. cōcessit: q̄ in festinitatibus sancti frācisī possint fr̄es di
cere p̄p̄iā p̄lationē: et Credo. o. s̄fo. 101. cōce. 408. 24
Stigmatū.

Franciscus. Generalis ordinis.

- 4.** **Indulgentia.** **Sixtus.** 4. cōcessit indulgētiās celebratib⁹ festū beati fr̃cis: ac voluit: q̃ sub ritu duplici celebretur ab oib⁹. Et mādant hincī festū sub p̃cepti vinculo observari: vt supra in dictiōe festivitatis. §. 8. latius positum est.
- 5.** **Credo.** **IDEAD** Sixtus cōcessit: vt possit dici Credo in octava festivitatis sancti fr̃cis: o. fo. 64. Et ff. 68. concessione. 133.
- 6.** **Collector.** **Uide** supra in dictione Credo: declarationem huius concessionis.
- 7.** **Prefatio.** **IDEAD** Sixtus cōcessit: q̃ in die sancti fr̃cis: et iugitum eiusdem pos sint fratres minores dicere pp̃uā prefationem in missa. o. fo. 63. Et ff. 67. conce. uo. Et ff. 100. concessione. 186.
- 8.** **Prefatio.** **IDEAD** Sixtus concessit: q̃ in omnibus missis votius sancti fr̃cis: dicatur propria prefatio. o. ff. 102. conce. 412.
- 9.** **Habit⁹ ordinis.** **IDEAD** Sixtus cōcessit aliqua in fauorē habit⁹ triū ordinū. s. fr̃cis: prout h̃c in dictione **Habit⁹**. §. 8. et. 9. et. 10. et. 11. Et in dictiōe **Indul. pie.** q̃ ad fr̃es. §. 12.
- 10.** **Collector.** **Multi** alij summi pontifices concesserunt magnas remissiones peccatorum: monētibus et sepeliri se mandantibus in habitu sancti fr̃cis: que etiā reperit̃ur infra in dictione **Indulgentie** quo ad seculares. 6.
- 11.** **Indulgentia.** **Quā** plures etiā summi pontifices cōcesserunt multas et varias indulgentias et p̃ctōr̃ remissiones visitatib⁹ eccl̃ias sancti patris fr̃cis: ac etiā in illis sepeliri se mandātib⁹: aut in earū claustris et cimiterijs: necnō porrigētib⁹ manus ad intrices p̃ illarū edificatōe: aut reparatione: et similiter exhibētibus opera pietatis et charitatis s̃rib⁹ mino. filijsq̃ prefati sanctissimi patris. Que oīa distincte reperiuntur infra in dictione **Indulgentie** quo ad seculares. 1. et. 2. et. 4.
- 12.** **Stigmata.** **Insuper** nonnulla pertinētia ad Stigmata predicti ieraphici patris: ponūt̃ur infra in dictione **Stigmata**.

Generalis ordinis.

- 1.** **Electio.** **Clemens.** 4. statuit: q̃ generalis minister statim postquā lectus (sc̃dm regulam et cōstitutiones ordinis) fuerit: eo ipso verus eiusdem ordinis generalis minister effect⁹: curam animarum fratrum ipsius ordinis plenam habeat: et libere gerat. Ac q̃ fratres predictos auctoritate propria ligare: ac solvere. Necnō in eodem ordine aggregare: que ipse minister et diffinitores capituli generalis: iuxta cōstitutiones predictas: ordini et fratrib⁹ secundū deum viderint expedire. Iptiq̃ fratres hincī generali ministro: deuote ac humiliter obediant. Et similiter voluit: q̃ generalis minister a provincialibus ministris et custodibus sc̃dm regulā et cōstitutiones ipsius ordinis: absolui et ammoueri possit. ff. fo. 56. et ff. 139. conce. 307.
- 2.** **Electio.** **IDEAD** Clemens fecit aliam concessionem circa electionem generalis ministri: que posita est supra in dictione **Electio**. §. 3. **Uide** etiā ibidē aas duas **laicalas**. 4. §. sexto: et septimo.

- 3.** **Reformatio.** **Reformatio.** **Cōcilij.** **Constantiēse** statuit: q̃ g̃nalis fratrum mī. possit et debeat cōuētus sibi subditos: ad statū stricte obseruatōe consonū: iuxta declarationes et statuta sedis apostolice et ordinis reducere: tollendo quascūq̃ superfluitates: siue sint in rebus mobilibus: vel immobilibus: quantum fieri poterit bono modo: habito semper cōsilio maiorum et discretorū sibi obedientiū. Ac eligēdo (si opus fuerit) aliquas personas que ipsas superfluitates: auctoritate dicti

concilij vendant: commutent: aut alias in operibus conventuum cōvertant. B. fo. 26. Et ffo. no. concessione. 236.

Urbanus. 5. cōcessit gñali ministro: posse dare de toto ordine suffragia indulgentiarum: et orationū: ac beneficiorū spiritualium: qui buseumq; personis deuotis: et benefactoribus ordinis nostri. b. ffo. 261. cōce. 671.

Bonifacius. Onifacius. 9. cōcessit magistro gñali ordinis predicatorū p tēpore existēti: q in quolibet caplo gñali dicti ordinis pro tēpore celebrādo: vni ex fratribus dicti ordinis in theologica facultate pñecto hñdi: p generalē et diffinitores dicti capituli: vel aliquos magistros ad hoc assu mēdos diligentem examinationem: sufficientem et idoneum inuenerint: magi sterij honorem et docendi licentiā: seruatis constitutionibus vniuersalis concilij et alijs solēnitatibus in talibus cōsuetis: auctoritate aplice clargiri possit. Sibi q; vt infra dictū ordinē et extra: oibus gratijs. pñilegijs. libertatibus. et indulgen tijs: tam a sede aplice q; ab ordine predictis fratrib; eiusdē ordinis in eadē theol ogia pparitus magistratū cōcessit: perinde vti et gaudere valeat ac si in pPa risien si studio hñdi magisteriū recepiſſet. b. ffo. 117. conce. 426.

Eugenius. 4. concessit: vt generalis possit tollere superflua a conuenti bus sibi subiectis: ac in alijs conuentibus reponere: aut cō mutare. o. ffo. 261. concessione. 676.

Eugenius. districte precipiendo mādauit puincialibus et alijs fratri bus ordinis mī. regularis obseruācie: quatenus gñalib; dicti ordinis p tempore existentibus: appellatione: et contradictione quibuscūq; remotis: in oibus et lin gulis licitis: et honestis: regulā et statutū: ac ordinē ipōū obser. necnon officiū eo rumdem generalij quomodolibet concernētibus: que dicti generales pro tpe du perint ordinanda: seu illis iniunxerint: aut mandauerint: humiliter pareant et in tendant: ac illa efficaciter studeant adimplere. b. fo. 47.

Nicolaus. 5. cōcessit generali ministro predicto: q oēs singulosq; fratres sui ordinis: qñcūq; exēptos virtute litterar; apostolicarum: ppter regule et statutorij eiusdem ordinis formā: possit visitare: corrigere: et puni re. Non obstantibus quibuscūq; in contrarium facientibus: prout latius po ti tum est supra in dictione Correctio fratrum. §. 12.

Pius. 2. concessit: q generalis ordinis mī. possit dare auctoritatē celebrandi per vnā horā ante aurorā: eis quibus sibi videbitur apostolica aucto ritate. o. ffo. 97. concessione. 346.

Sirtus. 4. cōcessit facultatē gñali fratrū mī. vt qñcūq; viderit fratres suos: vel aliquē ipōr; abuti gratijs et facultatib; aplice ab eodē cōces sis: possit gratias et facultates hñdi suspendere: ac suspensas tenere: donec cōsū lat iurini pōtēficē: et ab ipō respōsum accipiat. b. fo. 36. Et ffo. 52. conce. 58.

Uide circa hoc aliā cōcessionem Leonis infra. §. vltimo.

Sirtus. cōcessit: q gñalis fratrū Carmelitarū administret et exerceat ea q ad suū officiū gñalatus pertinent: reiecta quantis pſessor sui ordinis: et alio rum sibi ratione dicti officij subditorū appellatione: q ab eius pceptis: moniti nibus: ordinationibus: et mandatis: ac decretis: regulari disciplina: quomodoli bet interponi contigerit. B. fo. 99. Et ffo. 132. conce. 446.

Sirtus. fecit cō simile cōcessionē sicut immediate suprapositam ge nerali fratrū Augustinienium in suo mari magno. B. ffo. 251. cōce. 636.

4. Indulgentie

6. Ex pñi. pñl. Magister.

7. Appellatio. Statuta.

8. Exēptiſſes. Correctio.

9. Celebrare.

10. Desuspēsiōe pñilegiōrū particulariū

Collectore.

11. Ex pñile. Carmelitarū Appellatio.

12. Appellatio.

Generalis ordinis.

- Innocentius.** 8. concessit q. minuter gñalis possit benedicere corpora laici: & similiter pñcials minuter. o. s. f. 8. c. c. c. c. 324.
- Dispenatio.** 12. **Innocentius** concessit q. generales & pñcials ministri possint dispensare cum fratribus suis: vt ad sacerdoti promouantur in uiginti secundo anno completo: hoc est cum attingentibus vigesimum tertium annum. o. s. f. 8. c. c. c. c. 326.
- Collector.** 13. **Circa** hanc cōcessionē vide supra in dictione **Dispenatio.** §. 15. t. ibi notata.
- Dispenatio.** 14. **Alexander.** 6. concessit q. generalis possit dispensare cū bisochis uidentibus in communitate seu in congregatione: quando fecerunt votum religionis sancte Clare: q. remaneant ibi si comode non possunt ingredi monasteria. s. Clare. o. s. f. 8. c. c. c. c. 360.
- Collector.** 15. **Quo** ad prefatam cōcessionem: vide supra in dictione **Dispenatio.** §. 20.
- Pro augm. sinenibus.** 16. **Iulius.** 2. concessit generali fratrius Aug. uenensium: & fratribus sui ordinis: motu proprio ac ex certa scientia: & de plenitudine sue potestatis: vt quęcunq. instrumenta: exemplaria: seu transumpta suorum privilegiorum ostendantur firmata seu signata sigillo generalis predicti: eandem omnino vim habeant: ac illis eadē fides adhibeatur: ac si plumbi signum: vel sigillum haberet. b. s. f. 8. c. c. c. c. 698.
- Declarare.** 17. **Leo.** 10. confirmant ac de nouo concessit immediate precedentē cōcessionem Iulij secundi. b. s. f. 8. c. c. c. c. 709.
- Declarare.** 18. **Circa** Leo concessit q. generalis minister possit etiam extra capitulum declarare que res debeant dici viles: aut parum valens: ad hoc vt intra & extra ordinem possint a fratribus dari: put latius positum est supra in dictione **Dare.** §. 20. Et habetur. o. s. f. 8. c. c. c. c. 175.
- Electio.** 19. **Circa** Leo in bulla vniuersis statuit: q. ex tunc in perpetuum eligatur minister generalis totius ordinis: mino. a ministris & custodibus reformatis: seu obseruantibus eiusdē ordinis. Qui similiter sit reformatus: & p reformato habeat a cōmunitate fratrum reformatorum. Et q. huiusmodi generalis habeat plenariā auctoritatē super omnes fratres mino. prout ex regula ei competit. Ac q. minister officium daret tñ per sexennium nisi antea vniuersis ita ministrorum prouincialium: & custodum visum fuerit debere depoi. Et q. dicto sexennio elapso: sit absolutus ab officio. Decernēs irritum & inane quicquid in contrarium factū fuerit: licet magis late habeatur supra in dictione **Electio.** §. 10. t. u. b. s. f. 8. c. c. c. c. 29. cōcessionē. 27. et. 24.
- Electio.** 20. **Circa** Leo statuit: q. minister generalis eligatur semel: seu vno sexenio ex fratribus cismontanis: & alio sexenio ex transmontanis &c. prout habetur vbi supra in dictione **Electio.** §. 11. b. s. f. 8. c. c. c. c. 29. cōcc. 27. et. 24.
- De gñali facio cardinali.** 21. **Circa** Leo ordinavit: q. primus minister generalis ex obseruatibus electus Rome tēpore eiusdē Leonis: non obstante illius assumptione ad cardinalatum: haberet officiū generalatus vsq. ad primum sequens caplin generale in scito pē thecoles anno sequenti celebrandum. b. s. f. 8. c. c. c. c. 117.
- Electio.** 22. **Circa** Leo annullant electionem generalis magistri fratrum mī. conuentualium: factam sub nomine ministri generalis. b. s. f. 8. c. c. c. c. 116.
- De uisitatione monialū.** 23. **Circa** Leo concessit q. generalis minister possit visitare & corrigere moniales: seu sorores quascunq. que per prouinciales: vel uisitatores solite sunt visitari: precipiens monialibus & sororibus huiusmodi in virtute sancte obedientie ac

Gloria in excelsis deo. Guardianus. Fo. lxiij.

sub eadem communicationis late sententie penas: quatenus prefato generali pro tempore
existenti humiliter obediant: et ipsam ad visitationis officium admittant: seque et
earum domos: ac monasteria et loca visitari in capite et in membris: et corrigi ac
puniri libere permittant. B. ffo. 34. conce. 118.

C D EAD Leo concessit generali fratri mi. ut in suo capitulo generali de consen-
su eiusdem capituli: vel maioris partis declarare possit et valeat: utrum ab usu ali-
cuius concessionis viue vocis oraculo facte abstinere debeat. Post qua quide de
clarationem: tam fratres q. mon. ales sue obedientie: ac si concessio huiusmodi
per sanctitatem suam suspensar: vel renouata fuisset: concessione eadem impositiu
non videntur. o. ffo. 94. concessione. 296.

Gloria in excelsis deo.

Lerader. 4. concessit fratribus vniuersis ordinis mi. q. in
missis votinis: tam solēibus q. priuatis: quas
de spiritu sancto: aut de beatavirgine Maria dicerint: possint dice
re bymni angelicu. f. Gloria i excelsis deo. Ne q. similiter possint
dicere profas: seu sequētiās. b. fo. 23. Et ffo. 25. conce. 14.

Sirtus. 4. concessit fratribus mino. de obseruantia: ut possint dicere in
omnibus missis votinis Gloria in excelsis deo. o. ffo. 69. conce.
143. Et ffo. 100. conce. 389.

E licet supra dicatur in omnibus: nō per hoc est intelligendum posse in illis mis-
sis: que in suis proprijs diebus carēt illa: ut in missis dominicarum aduentus:
et seoragēsimę et consilium.

Leo. 10. ad instantiā cuiusdam boni patris: qui ignorabat supra scriptas
concessionēs generales: concessit fratres predictos posse dicere Glo-
ria in excelsis deo in missis votinis: quando vocātur ad loca vbi requiescunt cor-
pora sanctorum in ad celebrandum: vel vbi habetur de illis celebris memoria: sicut
Sancti de sancto Joanne baptista: et in puincia. s. Lodouici sancte marie Aldag-
dalene. o. ffo. 92. conce. 266.

A duertat qui hec legerit: q. hec vltima concessio stricta non derogat in aliquo
precedentibus magis amplis: quia pontifer concessit conformiter ad relationes
petentis: qui ut alias dictum est ignorabat concessiones latiores ante factas. Ali-
ter enim non est credibile: q. sic petisset.

Guardianus.

Lemens. 4. concessit siue statuit: ut guardiani qui scdm statuta
ordinis fratru mi. aliter q. per electionē instituitur:
post ipsam institutionē: seu puisionē de ipsis facta: curā animarum
fratru tibi subditoru habeant: ipsosq. ligare ac soluere possint: iuxta
plius ordinis instituta. B. fo. 56. Et ffo. 139. conce. 309.

Sirtus. 4. fecit cōsimilē concessione priorib. cōuentualib. fratru ordinis
Carmelitaru: ut h. in suo mari magno. B. ffo. 182. conce. 446.

C D EAD Sirtus statuit: q. habitus fratrum mino. non possit dari his qui cū
eo se elegerint sepeliri: nisi per guardianos dicti ordinis: vel eorū superiores. B.
ffo. 149. concessione. 364.

C ista concessio habetur latius infra in dictione Habitus fratrum. §. u.

Excōicatio.
Cōsuetudo.

24
Dracula.
Lap. gñale

Collecto.

Collecto.

Abolutio.

Habitus fra-
trum.

Collecto.

Guardianus.

Gradus scolastici.

Julius. 2. concessit: qd oia priuilegia et indulta aplice concessa ordini fratrum predicatorum que spectant ad priores conuenticuales dicti ordinis: pertineant etiam ad guardianos conuentuum ordinis mino. b. s. s. fo. 73. c. c. 222. Quo ad prefata concessione est notandum: qd auctoritas priorum conuentuum ordinis predicatorum est valde magna: vt patet in mari magno predicti ordinis: et alijs eorum priuilegijs: qd semper participantur priores conuentuum prioribus provincialibus: quo ad suos subditos: quod nunquam ant raro reperitur in priuilegijs fratrum mino. in guardianis et puincialibus. Attamen virtute suprascripte concessionis: poterunt guardiani vti oibus concessis prioribus fratrum predicatorum: sicut inquam non fuerit eis restrictum per superiores. Et circa huiusmodi auctoritate: vide supra in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres: post. s. 7. Et in eadem dictione ppe si nem vbi dicitur. Tertium dubium est. Vide etiam supra in dictione Apostolate post. s. 8. et. 9. et. 11. Et in dictione Monitus. s. 24.

Leo. 10. concessit: qd oes fratres qui sunt nimis scrupulosi: possint in oibus dubijs conscientia sua tangentibus: secuta conscientia stare determinationi sui guardiani: vel cuiuscumque alterius prelati. o. s. s. fo. 93. conce. 287. Circa suprascriptam concessione est aduertendum: qd in ipsa non conceditur aliqua auctoritas nona prelati: vt valeant determinare ad libitum suum: sed solum puidetur serenitati conscientiarum subditorum.

De duratione autem officij guardiani: vide infra in dictione Officia ordinis. s. 2.

Gradus scolastici.

Artur. 5. precepit in virtute sancte obedientie vniuersis cellularijs: rectoribus: decanis: magistris: et doctoribus studiorum: ac vniuersitatibus eorundem vbiq; consistens: ne fratribus mino. seu alicui eorum gradum et honorem: ac insignia magisterij conferre presumant: nisi si cursum per constitutiones apostolicas: et ordinis prefati instituta perecerint: et alias ad dictum gradum obtinendum idonei erant. Et decreuit ac statuit: qd quilibet ex magistris aut doctoribus qui alias (q; vt predictum est) gradum et insignia alicui fratrum predicatorum impedere presumpserit: gradum et honorem magisterij careat: atq; a lectionibus et alijs actibus et gratijs magistralibus: ipso facto sit perpetuo priuatus: et ad eadem de cetero inhabilis existat. Voluit insuper: qd eisdem penis subiectus sit: quicumque qui preter rigorem huiusmodi: gradum et insignia predicta suscipere presumpserint. b. s. s. fo. 35. conce. 40.

Idem Martinus ordinauit: qd si aliqui ex fratribus predictis bachalarium pro huiusmodi gradu magisterij assequendo: contra constitutiones apostolicas et instituta predicta fuerint adepti: et illius preterito libros sententiarum publice et actualiter legant: a lectione huiusmodi (sub penis supradictis) penitus et omnino cessent: alias ab eorum superioribus: penis grauioribus: per censuram ecclesiasticam arceantur. b. s. s. fo. 35. concessione. 40.

Idem Martinus statuit et decreuit: qd quicumque fratres ordinis mino. promoti fuerint ad magisterij gradum in theologia extra vniuersitates (ab ipso ordine per generalia capitula) ad hoc specialiter electas: et absq; eo: qd ante perfecerint debitos cursus suos: ac sententias legerint in vniuersitatibus approbatis: et ac legitimis et cetera exercitia scolastica fecerint: prius legere et facere tenentur de consuetudine

Gradus scolastici. Habitus. Fo. lxxij.

vel de iure in bmo rite magistradi scientia: minime de cetero gaudere possint beneficij: officij: honoribus: gratijs: privilegijs: exemptionibus: et indulgentijs: tam in dicto ordine q̄ extra: magisterio in theologia (apostolica vel alia quavis auctoritate) cōcessis: et quibus magistri huiusmodi viri: et gaudere conueuerūt. Et insuper itatuit: q̄ predicti promoti non seruatis modis debitis: non habeantur: nec reputentur p̄ magistris in theologia: nec se p̄ talibus gerere et nominare presumant. Ac etiam mādauit generali et puincialibus ministris: custodib⁹: et guardianis: et eorum vices gerentibus: ac generalibus et puincialib⁹ caplis: et officialibus quibuscūq̄ predicti ordinis iub pena excoicationis: quatenus has litteras (quātū vnūquēq̄ cōcernit) obseruet et faciāt inuolabiliter obseruari: nō obstatibus quibuscūq̄ in contrarium facientibus. b. ffo. 39. conce. 43.

Augenius. 4. predictas litteras Martini. 5. quo ad promotos post ipsarum litterarū datam: voluit inuolabiliter obseruari: et eas auctoritate apostolica confirmauit inferendo illas de verbo ad verbum in suis litteris. b. ffo. 39. concessione. 43.

Bonifacius. 2. concessit magistro generali ordinis predicatorū: vt in capitulo suo generali possit p̄monere vnū fratri em sui ordinis ad gradum magistrerij: put potēti est supra in dictione S̄nalis. §. 5.

Innocētius. 8. itatuit: q̄ nullus frater ordinis predicatorū reformatorū: seu de obseruantia puincie aut cōgregationis Hispanie: magisterij: vel aliū quēq̄ gradū in sacra theologia (nisi ad illū per caplm̄ dicte cōgregationis expositis fuerit) assumere quo quomodo p̄sumat. Et q̄ si qui aliter p̄moti fuerint: p̄ non promotis habeantur: et ad bmo gradus inhabiles sint et esse censentur. b. ffo. 75. concessione. 194.

INNOCENTIVS. Innocentius cōcessit fratribus ordinis predicatorū: vt q̄ p̄pter magnas expensas: q̄ in suscipiendis gradibus in vniuersitate Salmatina fiunt: fratres predictę cōgregationis: gradus bmo ibide incipere cōmode non possūt: q̄ regēs: et in ei⁹ absētia prior dom⁹ Ieti Stephani Salmatine dicte cōgregationis: possint conferre quoscūq̄ gradus fratribus eiusdem cōgregationis: p̄ eādem cōgregationem expositis et admissis per capitulum: vel magistrum generalem dicte ordinis: dummodo sic graduandi peregerint curius suos. b. ffo. 75. concessione. 194.

Habitus fratrum: et monialium.

Innocentius. 3. firmiter inibuit ne quis monachorū: seu religiosorum lineis camisis utatur. Ex iure cōe.

Habetur in caplo Lū ad monasteriū: extra de statu monachorū.

Gregorius. 9. prohibuit: ne sub habitu fratrum mulier licet alicui extra obedientia vagari. Et q̄ si qui forte presumpserint: liceat generali: et puincialib⁹ ministris: et custodibus: et fratribus ipsos: donec resipuerint: censuram ecclesiasticā exercere. b. ffo. 20. concessione. 494.

INNOCENTIVS. Gregorius precepit ecclesiarum prelatis: quatenus mulieres de se habentem sanctę Clare: et cū illo per ciuitates discurrentes (cum requiriti sup̄ de habitu) hoc fuerint monitione premissa: compellant per cēsuras ecclesiasticas ad dimittendum huiusmodi habitum. b. ffo. 21. Et ffo. 23. conce. 1.

Habitūs fratrum: et monialium.

Innocentius ^{4. prohibuit: vt nullus qui non sit de religione fratrum minorum habitum dictorum fratrum: aut ita consimilem qd}
^{Prohibitio} propter eum frater minor credi possit: deferre presumat: absq; mandato speciali sedis apostolice. Et mandauit ecclesiarum prelati: quatenus singuli eorum in suis ciuitatibus ⁊ diocesis illos qui presatum habitum vel ei consimilem deferre presumpserint: ad deponendum ipsum: cum a fratribus predictis fuerint requisiti (monitione premissa) eos compellant. B. fo. 19. Et ffo. 103. conce. 216.

Clemens. ^{5. quartus inibuit: vt nullus: siue religiosus: siue secularis habitum fratrum minorum: aut ita consimilem: qd propter eum}
^{Prohibitio} frater minor credi possit: deferre valeat absq; mandato speciali sedis apostolice. Et vt dicta inibitio maiorē consequatur effectum: statuit: vt ij qui habitum predictum: vel sibi consimilem deferre presumpserint: ad deponendum ipsum per diocesanos locorum cum requisiti fuerint (monitione premissa) per censuram ecclesiasticam (appellatione postposita) compellantur. B. fo. 58. Et ffo. 141. concessione. 333.

Clementis ^{6. et multi alij summi pontifices successores eius: concesserunt plures indulgentias morientibus ⁊ sepultis cum habitu fratrum minorum: ac etiam osculantibus habitum ordinis: prout habetur infra in dictione Indulgentie quo ad seculares ratione habitus. 6. Ac similiter alie indulgentie pertinentes solum ad fratres ratione huiusmodi habitus: babentur in dictione Indulgentie plenarie quo ad fratres. §. 3.}
^{Indulgentie}

Bonifacius ^{7. octauus: vt periculosa religio sis vagandi materia subtrahatur: districtius inibuit: ne de cetero aliquis quacumq; religionem tacite vel expresse professus: in scholis vel alibi temere habitus religionis sue dimittat. Nec accedat ad quouis studia litterarum: nisi a suo prelo cum eo filio sui commentus vel maioris partis eiusdem: sibi eundi ad studij licentia pmissus sit concessa. Si quis autem horum temerarius violator: certiter: excommunicationis sententiam voluit incurrere ipso facto. Doctores quoq; siue magistri: qui religiosos habitu suo dimisso leges vel pblicam audientes: scilicet doceret: aut in scholis suis presumpserint retinere: simili eo ipso sint sententie innotati. Habetur in cap. Et periculosa. Nec clerici vel monachi. lib. 6.}
^{Ex in re coi.}
^{Studium.}
^{Excoicatio.}

Sixtus. ^{8. quartus: auctoritate apostolica perpetuo indultit omnibus ⁊ singulis vtriusq; sexus personis in habitu fratrum minorum sepeliri volentib: qd id eis liceat (sine tamen aliquo alterius preiudicio) districtius inibens curatis ⁊ rectoribus ecclesiarum lib excommunicationis pena: quam (canonica monitione premissa) contrascentes incurrant: ⁊ a qua per alium qd romanum pontificem et in mortis articulo dimittat: absolui non possint: ne taliter sepeliri volentibus: quouis modo impedimentum afferant: sed permittant illos patenter ad ecclesias ⁊ locum sepulture in habitu huiusmodi deferri. Jure parochialium ecclesiarum: ⁊ cuiuslibet alterius in omnibus semper saluo. b. ffo. 88. concessione. 251.}
^{Sepultura.}
^{Excoicatio.}

Clementis ^{9. Sixtus decreuit: vt illi qui ordinauerint qd eorum corpora cum habitu fratrum minorum sepeliantur: ne ex illorum corporum delatione ad alia loca ordini ⁊ fratribus predictis iniurie ntrogentur: tales apud fratres huiusmodi esse sepeliendos: etiam si alibi suam elegissent sepulturam: nisi fiat de licentia ⁊ assensu fratrum domus loci in quo tales decesserint. B. fo. 60. Et ffo. 144. con-}
^{Sepultura.}

Habitus fratrum: et monialium. Fo. lxxiiij.

cessione. 350.

Circa hoc vide infra. §. ultimo decretum Leonis in concilio Lateranensi: quod **Collector.**

Idem Sixtus fecit consimilem concessionem fratribus Carmelitis per eadem verba: addendo: q. contradictores sint excommunicati. B. ff. 182. concessione. 444.

Idem Sixtus in bulla aurea statuit: q. habitus fratrum minorum vel predicatorum: non possit dari his qui cum eo elegerint sepeliri: nisi per guardianum domus ordinis minorum: aut per priorem domus ordinis predicatorum loci in quo tales decedere contigerit: vel per superiorem prelatum dictorum ordinum: aut cui illi duxerint committendum: et non per alium quavis auctoritate vel prelatione fungentem exhiberi debere. Et voluit: q. predictum habitum recipientibus declarare teneantur predicti prelati: q. apud eorum ordinum ecclesias debent sepeliri quorum habitum suscipiunt. Et etiam statuit: q. illorum sic indutorum cadavera discoperta: nullo pallio vel tegumento super imposito cum habitu huiusmodi ad sepulturam deferri possint. Non obstante ordinariorum locorum (etiam sub censuris) prohibitione: et ordinatione quolibet in contrarium edita. B. fo. 65. Et ff. 149. concessione. 364.

Alexander. sextus concessit: ut generalis fratrum minorum per semet ipsum: et provinciales cum consensu maioris partis capituli provincialis: possint fratres predicti ordinis quos incorregibiles repererint: tanq. membra putrida: habitu sui ordinis expoliare: et a se eicere. Et etiam possint contra quoscunq. eis forsitan auxilium: consilium: vel fauores: publice vel occulte: directe vel indirecte: aut quouis quicquo colore: superdicti habitus delatione prestantes: etiam cuiuscunq. dignitatis: gradus: ordinis: vel conditionis existant: per censuras ecclesiasticas et alia iuris remedia (appellatione postposita) procedere. B. ff. 56. concessione. 65.

Circa prefatam concessionem: oportet notare illa que supra in dictioe Elicere: **Collector.**

post. §. 4. posita sunt.

Leo. 10. in concilio Lateranensi. statuit: q. volentes sepeliri in habitu fratrum: si non sunt persone in claustro: seu in eorum domibus degentes: sed in proprijs domibus habitantes: in eorum ultima voluntate sepulturam sibi ali- **13**

bi libere eligere possint. B. ff. 26. concessione. 77.

Hereditas: et heredes.

Clemens. quartus concessit: q. fratres ordinis predicatorum et minorum possint libere succedere in bonis temporalibus in quibus succederent in seculo existentes: ac bonorum ipsorum possessionem apprehendere: et vendere libere bona ipsa: eorumq. precium in utilitatem suam convertere: prout prelati dictorum ordinum melius visum fuerit expedire. **1**

B. fo. 64. Et ff. 147. concessione. 357.

Cuiusmodi concessio seu relaxatio non habet locum in fratribus m. obseru. **Collector.**

Clemens. 5. in declaratione q. incipit Erius de paradiso: sup. regulam fratrum **2**

minorum. declarauit: q. binon fratres nullatenus sunt capaces suc- **Paupertas**

li ij

Hereditas.

cessionum hereditatum. Ac etiam: q non licet eisdem fratribus: valorem hereditatum talium: vel tantam earum partem: quasi sub modo et forma legati dimitti tibi facere (q presumi possit hoc i fraudē fieri) vel sic dimissa recipere. Quin potius ista sic fieri ab ipsis fratribus: si simpliciter prohibuit. B. fo. 14. in tracta. 3. Et ffo. 15. tractatu secundo.

Legata.

Pro conueniabilibus fratribus mi.

Sirtus. 4. concessit fratribus mi. q hereditates que eisdem fratribus (si in seculo forent) ab intestato deferantur: deferantur ecclesie romane: que ipsorum fratrum (quo ad hoc) locū tenet. Et q ipsa ecclesia romana quo ad hereditates et bona que ordinem predictum ingredienti: sub cōditione mortis eorum sine filiis restituere grauati sunt: filiorū locum teneat: sicut tenent monasteria propriū habentia in comuni: si tales fratres grauati illū ingressi forent. Ac concessit: vt predicta petere possit syndicus romane ecclesie prefato: ordi ni deputatus. B. fo. 63. Et ffo. 146. conce. 356.

Collector.

Pro obseruantib' fratrib' mino.

Quinimodi concessio non est intelligenda de fratribus mino. obser. vt inferius ab eodem Sirtio: et ab alijs summis pontificibus declaratur.

Pauperes.

DEAD Sirtus postea declarauit: se fecisse predictam concessionē gēralē ad importunā nonnullorum instantiā. Ac ex certa scientia decreuit et declarauit: sue mentis et intentionis fuisse et esse: vt predictę sue litterę: et alic similes circa successionem hereditatum huiusmodi: ad fratres de obseruantia nullatenus extendantur: nec eis aut illorum alicui in iudicio vel extra quo quomodo suffragentur: nec aliquam vim habeant. Et insuper mandauit predictis fratribus de obseruantia in virtute sanctę obediencie: ne quis eorū concessione huiusmodi vti velle psumat quouis preteritu vel colore: quinimmo in puritate sue regule (sicut eos decet) per maneant: perinde ac si litterę predictę nunq emanassent. B. fo. 22. Et ffo. 106. concessione. 228.

Pro fratribus obser. transiens ad conuentuales fratres mi.

Alexander 6. decreuit: q null' pfeor ordinis mi. de obseruantia: si illā egrediatur et ad conuentuales eiusdē ordinis transeat: possit succedere parentibus: propinquis: vel affinibus suis quouis modonec aliquo indulto predictis fratribus: conuentualibus ad hoc cōcesso: gaudere valeat. Nec etiam conuentus aliquis occasione fratris sic egredientis: aliquid in hereditate vel quauis alia successione propinquorum acquirere et cōsequi possit. b. ffo. 56. concessione. 66. Et ffo. 3. concessione. 4.

Prohibitio

DEAD Alexander iterum decreuit et prohibuit supradictas: scilicet ne fratres obser. transientes ad conuentuales: succedere propinquis valeant illo modo: prout habetur sub autentico ad litteram sicut in concessione immediate supraposita. B. ffo. 136. concessione. 302.

Collector.

Proin re medium.

Alicet fratres minores non sint capaces hereditatum et relictorum in testamento: vt patet in Clemēina Eriui de paradiſo. §. Lū igitur: de verbo. signi. Et per Bar. in l. Ne quicquā. §. si. ff. de offi. procon. Et in l. colū. 4. de lega. primo. Attamen eis consulitur duplici remedio secundū doctores. C' Primo enim eis consulitur iudicis officio. q' Potest nāq iudex ex suo mero officio (nemine etiam: ad hoc agente) compellere heredem vel illum qui ad hoc tenetur ex testamento vel alias: quatenus relicta monasterio: vel fratribus mino. adimpleat et exsoluat. Hoc tenet speculator in titulo de instru. edi. §. Nunc vero aliqua. Et Barto. in dīcta l. Ne quicq. Et Joam. and. in c. Si heredes: et tra. de testa. Et est vidēdus ad

Hereditas. Heresis. Fo. lxxv.

hoc Baldus in l. Nulli. L. de epis & clericis. C Sed circa hoc q̄rendus v̄r: q̄ po-
tuit esse ratio isti? de cisionis: & unde potuit hoc venire? R̄spondeo: q̄ duplex est ra-
tio huius. C̄ Prima q̄ interest rei publice: ne sua quis re male vtatur. vt in l. Sed
hoc tpe. Insti. De his q̄ sunt sui vel alieni iuris. Et ratio etiā isti? ratio est: & col-
ligitur a fortiori. Nā si cōmodum rei priuate puidetur: vt in l. Si quis. L. de bo-
nis p̄scrip. fortius circa volūtates defunctorū puidendū est. De quo p̄ Andream
barba. in rubrica De testa. colū. 25. Et per glo. in l. Julianus. ff. de actio. emp. Et
arguit bene in hoc casu Barba. in c. Tua nobis. colū. 26. extra de testa. facit etiā
q̄ anima cunctis rebus p̄fēda est. l. Sācimus. L. de sacrosan. eccle. Et autētica
Adulto magis. c. c. Numerosa est ad hoc iurū tilia. C̄ Secūda ratio est: q̄ si ita
cautiū non esset: accideret nōn q̄: q̄ p̄iū ppositum defunctorū: improba fraudan-
tium calliditate celaretur: vt dicit ille tertius notabilis in dicta. l. Nulli. L. de epis
& clericis. Et q̄ magna est pietas volūtate illius adimpleri: qui nec se iuuare: nec
iam loqui p̄t. Quia ppter volūtate defunctorū ita cōsultū iri oportet. Et hoc quo
ad primū remediū quo s̄ribus muno. & alijs pauperib⁹ non valētib⁹ agere in iu-
dicio: subueniū est officio iudicis. C̄ Deinde aut dicunt doctores: q̄ alterū reme-
diū quo dictis s̄ribus cōsultur: est illud q̄ sequitur. Quia cuiuslibet de populo cō-
petit actio: & quilibet de populo potest agere vt legata & relicta ad pias causas:
puta monasterio: hospitali: s̄ribus: pauperib⁹: & similib⁹ adimpleatur per illū qui
grauat⁹ est a testatore: vel alias ad h̄ tenet. Jura sūt de hoc bonat⁹: in autētica
De ecclesiasticis titul. §. Si autē: collatione. 9. Et tenet Lodonius roman⁹ in
autētica Simile. L. ad legē falcis. Et fuit originale dictū Angeli de perusio in di-
cto. §. Si autē. Ita etiā tenet Bar. in dicta. l. Nē quicquā: qui allegat. l. Heredi-
tas. ff. de pe. here. Et l. Quintus. de annuis legatis. Et est de hoc casus formalis
in individuo in dicta. l. Nulli. L. de epis. & cle. in fine. Et facit ad hoc dictū Bar-
ba. in c. Nos quidem: colū. 16. De testa. C̄ Predicta fuerunt praticata in ciuitate
Barbastri regni Aragonie: vbi ab vniuersitate eiusdē ciuitatis fuit cōstitutus p-
curator: seu syndicus ad agēdū p̄ legatis relictis monasterio beati fr̄acisci: anno a
natiuitate dñi. 1521. q̄ tpe erat aduocat⁹ dicti monasterij qdā insignis vtriusq̄ iur⁹
doctoz noie Leonard⁹ de sancto Angelo: q̄ sup̄ascripta fundauit & crequi fecit.
C̄ Et sup̄radictis infertur: q̄ prius facerent hoc modo p̄fati fratres q̄ procu-
randoz: q̄ eis vel suis ecclesijs: aut conuentibus relicta in testamentis: petantur in
iudicio per syndicus deputatum a sede apostolica: vtendo cōcessionibus relata-
tiuis & destructiuis perfectionis voti paupertatis in sua regula promissi: p̄fer-
tim cum facilius possint obtinere huiusmodi relicta in testamentis medio alicui⁹
deuoti iudicis qui in hoc potest prouidere ex suo officio: vt supra probatū est: aut
vtendo altero remedio. s. q̄ aduocatus fratru: vel alius amicus spiritalis petat
predicta in iudicio: non tamen vt syndicus: sed sicut vnus de p̄pulo: cum etiam
hoc fieri possit: sicut supra dictum est.

Questio.
Responso.

Alterum re-
medium.

Collector.

Mora.

Heresis: et hereticus.

Regorius. 9. concessit fratrib⁹ minoribus proficiscen-
tibus in terras in fidelitū: vt eos qui per aposte-
siam: scisma: vel heresim: a christiani nominis confessione recesser-
unt: inter sarracenos habitantes: absoluere possint: ac reconcilia-
re per gratiam penitentie salutaris: si ad obedientiam ecclesie ro-

Adro terris
in fidelium.
Absolutio.

Heresis: et hereticus. Jeiumium.

maneam humilitatis spiritu voluerint redire. b. ff. 22. concessione. 4.

Adro terris
iniditum.
Absolutio.

Adro Ad Gregorius concessit prefatis fratribus cūtibz ad terras in fidelit:
vt eos qui quomodolibet a fide vel vnitateromane ecclesie discesserunt: si redire
voluerint et satisficere: p. cōmissis: valeant recōciliare: et ab anathematis vinculo
(quo tenentur) absolueret. b. ff. 257. conce. 641.

Adro soluto.
quo ad fies
et relapsos.

Alexander. 6. concessit oibz et singulis prelatis ordinis mi. de obser.
(s. generalibus: prouincialibus: et custodiibus) plenarie
facultatem et auctoritatem: vt quoscuq; subditos suos (fratres videlicet et mo-
niales sancte Clare: ac vtriusq; serus terciarios) innenerint in aliquo heretis vel
apostatie crimine lapsos: ac etiam relapsos: possint eos absolvere: et cū eis dispē-
sare: prout magis late positum est hoc supra in dictiōe Absolutio ordinaria quo
ad fratres. §. 18. et. o. fo. 65. Et ff. 70. concessione. 164.

Collectos.

Aduertendum: q. supradictus casus est de contentis in processu bulle cene do-
mini: et ideo dicendum est de illo sicut de alijs similibz: put habetur supra in di-
ctione Absolutio ordinaria quo ad fratres: post. §. 17.

Reliqua attinentia ad hūmōi materiam: presertim circa inquisitores huius cri-
minis: vide infra in dictione Inquisitores heretice prauitatis.

Jeiumium.

Adro monia
ho. s. Clare
s terciaris.

Eugenius. 4. ordinavit: q. moniales sancte Clare: ac tertij ordi-
nis sancti francisci: et aliorum ordinum sorores
(s. sub obedientia predictorum fratrum existentes) solummodo te-
neantur ad illa ieiunia ad que fratres ordinis mi. regulam obseruā-
tes obligati sunt: et eosdem modos seruēt in cibis quadragesima-
li temporis exceptis debilibz et infirmis. b. fo. 46. Et ff. 42. con. 47.

Adro secula
ribus labora-
toribus.

Eugenius declarauit: q. artifices laboriosas artes exercentes: et ru-
stici: sine diuites sint siue pauperes: nō tenentur ieiunare sub precepto peccati mor-
talis. Et q. absolui possunt: et induci ad elemosinas: et alia bona facienda. o. fo.
61. Et ff. 64. conce. 82. Et ff. 101. conce. 395.

Collectos:

Aduerte: q. hoc precipue intelligendum est de rusticis laboratoribus qui arant
vel similia opera laboriosa exercent.

Adro infir-
mis fratribz.

Sirius. 4. concessit: q. fratres minores non potētes ieiunare bono modo
propter infirmitatem vel debilitatem: nō teneantur. o. fo. 62. Et ff.
66. concessione. 99. Et ff. 100. concessione. 384.

Adro itinera-
tio fratribz.

Leo. 10. concessit: q. fratres mino. obseruantes itinerātes: possint transferre
ieiunium diei itinerationis in alium diem. o. ff. 93. conce. 286.

Adro fratribz: p.
a. cantibus.

Eugenius Leo concessit: q. fratres mino. maxime predicatoris actu predicātes:
possint sine scrupulo: et seruatō ieiunio anticipare: seu retardare (iuxta suam con-
solationem) horas comestionis: et serotine collationis. o. ff. 93. conce. 282.

Ex priuilegijs fratrum sancti Hieronimi.

Adro fratribz:
et domesticis.

N concessit: q. in diebus ieiuniorum ad que fratres obligantur ex precepto ec-
clesie vel ordinis statuto seu cōsuetudine: priores iuxta cōm conscientias
fratres vero et domestici iuxta cōsiliū et licentiam priorum siue superiorū suo-
rum: cum aliqua infirmitate vel debilitate grauantur: possint licite sumere aliquas
collationem de pane et vino aut fructibus: seu alias. o.

Adro fratribz:

Eugenius. 4. concessit: q. priores monasterij dicti ordinis: seu vicarius in

Impetrare lras apo. Incoregibiles. fo. lxxvj

eius audentia possit dare licentiam de consilio medici: vel sine eius consilio: si cō- ^{Pro fratribus}
mode non possit haberi: vt fratres religio sit: & familiares monasterij presentes et ^{& familiaribus}
futuri: nisi rini seu debiles possint: comedere carnes: vel ova: seu alia sanis interdī
cta i quadragesima & alijs ieiunijs ecclesiasticis: sine licētia diocessani. Vel q nō
teneantur ieiunare in p̄dictis tēporibus: etiam sine cōsilio medici. Et q eandem
licentiam possit concedere p̄dictis priori & vicario eorum confessor. o.

Impetrare litteras apostolicas.

Lulus. 2. statuit: q nullus fratrum mino. impetrare nec recē-
pere valeat aliquem locum seu domum: etiam qua-
rumcūq; litterarum apostolicarum obtentu: nisi de licentia ge-
neralis vel provincialis illius prouincie in qua locus seu domus
ipsa consistit: nisi his litteris fuerit specialiter derogatum. B. fo.

¹
Licentia

fo. Et ffo. 24. concessione. 203.

Sirus. 4. districte iubuit fratribus mino. ne impetrent a protectore ordinis
aliquas litteras vel aliquid aliud: ultra q̄ sua facultas in regula pre-
dictorum fratrum concessa se extendit: nec etiam taliter ab alijs impetratis vtan-
tur. Et voluit: q qui contrarium fecerint: puniatur illis penis effient p gra-
uibus culpis (sū statuta dicti ordinis) puniendi. Ne q tales sint nihilominus
p̄uati actibus legitimis: & suis (si que habent) suspēti officijs ipso facto. B.
fo. 53. Et ffo. 137. concessione. 303.

²
Protectores
ordinis.

Qualiter nequeant p̄dicti fratres impetrare aliquod indultum apostolicum: ^{Collectores}
p̄sertim exemptionis: sine licētia suorum superiorum: vide supra in dictione
Exempti fratres. §. 2. & 11.

Imprimere libros.

Lemens. 7. quia in concilio lateranensi. prohibuit est ne im-
primatur aliq̄ scripture: nisi p̄i p̄loci ordinarium
& inquisitorē vise & approbate fuerint: concessit fratribus mino. ob-
seruari. licentiam imprimi faciendi spectantia ad eorū ordinem: sine dicta ordina-
rii & inquisitorū reuultē. o.

Incarcerare.

Qualiter possint & debeat fratres minores delinquentes incarcerari: vide ^{Collectores}
supra in dictione Correctio.

Incoregibiles fratres.

Innocentius. 4. prohibuit districte: ne fratres minores
quos generalis aut prouinciales ministri
ab ordine pro suis culpis & demeritis expellere contigerit: p̄eiti-
mant predicare: seu confessiones audire: vel docere: nisi (de licen-
tia sedis apostolice aut p̄dictorum ministrorum) ad aliu tran-
sierint ordinem: prout latius positum est supra in dictione Eijce-
re seu expellere ab ordine. §. 1. Et habetur. B. fo. 16. Et ffo. 120. conce. 261.

¹
De eiectione ab
ordine.

Alexander sextus concessit facultatem generalibus & prouincialibus or-
dinis minorum: vt possint fratres incorregibiles: habitu or-
dinis expoliare: & ab ordine eijcere: prout h̄c supra in dictione Ihabitus firm. §. 2.

Indulgentie plenarie: quo ad fratres.

Indulgentie.

Distinctio materie indulgentiarum.

Collector.

Quia materia indulgentiarum ordinis minorum: et alijs ordinibus mentie tam plenarie q̄ alie q̄ solum attinent ad personas fratrum minorum: necnō ad alias personas que eorūdem privilegij vniuersaliter gaudere possunt. Deinde subiunguntur alie q̄ pertinent ad seculares deuotos ordinis et ecclesias eorūde fratrum visitantes: q̄ aliqua alia respectu ipsorum fratrum et suorum monasteriorum facientes: ac etiam multe alie indulgentie: put infra patebit.

Indulgentie: quo ad fratres.

Distinctio materie indulgentiarum quo ad fratres.

Collector.

Quia indulgentias pertinentes solum ad fratres: sic proceditur: q̄ primo ponuntur omnes plenarie. Et secundo adduntur alie indulgentie nō plenarie. Et tertio superadduntur indulgentie stationum vrbis Rome: ac Hierusalem et sancti Iacobi.

Indulgentie plenarie: quo ad fratres.

¹
Pro articulo mortis.

Artinus. ^{5.} Eugenius. ^{4.} Nicolaus. ^{5.} Calixtus. ^{3.} Idus. ^{2.} ac Sixtus. ^{4.} concesserunt oibz fratribz mino. de obseruatia: q̄ possint eligere cōfessore qui ipsis possit concedere indulgentiā plenariā in articulo mortis. Et q̄ si occurrerit casus q̄ nō possint cōfessore eligere: seu habere: tunc etiā consequatur p̄dictā indulgentiā: si sunt in statu gratie. b. ffo. 71. cōce. 185. ^{4.} cōcessit: q̄ in receptione habitus cuiuslibet triū ordinū sancti francisci: sit indulgentia plenaria recipiēti. Et similiter in die obitus. o. fo. 63. Et ffo. 67. conce. 104. Et ffo. 95. conce. 320.

²
Pro receptione habitus.

Sixtus.

³
Pro festis domine nre. Ex p̄nile. augustinensiū.

DEND Sixtus cōcessit vere penitentibus et cōfessis visitantibus ecclesiam sancte Marie de populo vrbis Rome: in festiuitatibus precipuis dñe nostre. scilicet Conceptionis: Nativitatis: Purificationis: Annunciationis: Visitationis: et Assumptionis: a primis vesp̄is vsq̄ ad secundas vesp̄as plenariā omnium peccatorum remissionem et veniam. b. ffo. 77. concessione. 233.

Collector.

Hac concessione gaudere possunt fratres: ratione generalis concessionis indulgentiarum vrbis Rome: necnō et alterius specialis concessionis que habetur hic infra. §. ultimo.

⁴
Pro sabbatis quadragesimalis.

DEND Sixtus concessit omnibus vere penitentibus et cōfessis qui predictam ecclesiam sancte Marie de populo visitauerint qualibet die sabbati singulorum hebdomadarum quadragimae: omnium peccatorum suorum remissionem et veniam. b. ffo. 78. concessione. 234.

Collector.

Indulgentiā concessione possunt etiam gaudere fratres extra urbem Romam: propter generalem concessionem indulgentiarum predictae vrbis eis plenissime factam. Non tamen poterunt gaudere huiusmodi indulgentijs persone seculares que visitauerint ecclesias huiusmodi fratrum extra dictam urbem: prout aliqui fratres asserere nisi sunt. Quapropter Leo. 10. fecit super hoc quandam declarationem et concessionem: que ponitur infra. §. ultimo.

Indulgentie plenarie: quo ad fratres. Fo. lxxvij.

Innocentius. 8. concessit: vt fratres mino. sacerdotes celebrantes in diebus dominicis: et solennitatibus domini: et beate Marie: et sanctorum nostri ordinis: habeant indulgentiam plenariam: et fratres laici quando communicant. o. sffo. 69. concessio. 48. Et sffo. 99. concessio. 361.

CJDSAD Innocentius concessit: vt moniales communicantes habeant indulgentiam plenariam. o. sffo. 69. concessione. 150.

Julius. 2. concessit: qd fratres mino. observantes: toties quoties coronam virginis Marie que continet. 72. Ave maria: et octo pater noster (premittendo ante quilibet decem Ave maria unum pater noster) dixerint: lucetur indulgentiam plenariam: addendo tamen unum Ave maria pro ipso domino papa. o. sffo. 92. concessione. 273.

CUide infra. §. ii. cum additionibus sequentibus.

CJDSAD Julius concessit: qd predicti fratres: dicendo coronam salvatoris nostri Jesu christi que continet. 33. pater noster: et totidem Ave maria: in memoria annorum vite christi: luceretur consimilem indulgentiam plenariam: sicut pro corona beate virginis. o. sffo. 92. concessio. 274.

CUide circa hoc infra. §. ii. cum ibidem additis.

Leo 10. concessit: qd sorores sancte Clare: et tertij ordinis de penitentia nuncupate in congregatione comorantes: et sub cura fratrum minorum obsequantes: toties quoties coronam virginis Marie dixerint: luceretur plenariam indulgentiam. o. sffo. 62. concessio. 272.

CDe huiusmodi coronis ponitur infra alia concessio melior. §. ii.

CJDSAD Leo concessit supradictis monialibus: vt quoties sacram sumunt communionem: ea die plenariam indulgentiam consequantur. B. sffo. 42. concessio. 133.

CJDSAD Leo concessit sororibus: seu ancillis ordinis beate Marie: vt dicendo coronas domini Jesu: et beate Marie virginis: consequantur plenariam indulgentiam suorum peccatorum. Et declaravit: qd hoc idem (licet forte minus clare) concesserat ipsemet Leo monialibus sancte Clare. B. sffo. 43. concessio. 134.

CEx hac concessione: et ex alijs suprascriptis colligitur: bis concessum esse fratribus mino. et monialibus sancte Clare vt dicendo coronas domini nostri: et domine nostre consequantur indulgentiam plenariam: licet clarius in oraculis vive vocis supra positis. f. §. 7. et. 9.

CNotandum est autem: qd corona domini nostri Jesu Christi continet. 33. pater noster: et totidem Ave maria in honorem annorum vite eiusdem Christi. Corona vero beate virginis: dicitur ab aliquibus continere. 63. Ave maria: et de decem in decem unum pater noster. Et sic habetur in litteris Leonis superius allegatis. Sed vt alij dicunt et melius: continet. 72. Ave maria in memoriam. 72. annorum quos beata virgo in hoc seculo creditur vixisse. Et ita ponitur in alijs litteris eiusdem Leonis. B. sffo. 63. concessio. 204.

CJDSAD Leo concessit supradictis ancillis beate Marie: et monialibus sancte Clare: vt quoties sacram sumpserint communionem: ea die plenariam consequi valeant indulgentiam. Et qd possit eis impendi benedictio papalis. B. sffo. 43. concessione. 127.

CJDSAD Leo concessit: qd fratres in firmis: ac senes in decrepita etate constituti: dicendo unum ps. vel hymnum virginis: vel domini nostri: luceretur indulgentias concessas dicentibus coronas Jesu christi domini nostri: et matris sue: qd hmoi

5
Lōicare.

6
Lōicare.

7
De corona
dñe nostre.

8
Collecto.

8
De corona
dñi nostri.

9
Collecto.

9
De corona
dñe yginis.

10
Collecto.

10
Pro monialibus.

11
De coronis.

12
Collecto.

12
Lōicare.

13
Mora.

13
Pro firmis.

Indulgentie plenarie: quo ad fratres.

persone non possunt semper tot dicere. O. sffo. 60. concessione. 181.

14
Liberatio
aiaz a pur
gatorij.

C **IOEAD** Leo concessit: q in sabbato in ramis palmarij: & in die sancti Joannis evangelistae: ac in festo eiusdem quod dicitur ante portā latinā: quilibet fratru mino. regularis obser. dicendo ps. penitenciales: vel quinquies. Pater noster cū totidem Ave maria ante sacramentum altaris: possit liberare vnā animam a purgatorij penis. Vult tñ prefatus pontifex: q fratres predicti in perpetuū die qua predicta gratia venturibcant pro sanctitate sua vnā coronam beate virginis Alarie. O. sffo. 61. concessione. 184.

Collector.
Nota.

E Solum tres prefate concessiones pro liberandis animabus purgatorij innēniuntur antequā. Alie autem que ponuntur vbi explicantur indulgentie per singulas ferias quadragesime: reperiuntur in multis summarijs Rome impressis. Et ideo non debent contēti: quia de ipsis nulla habeatur certitudo: nec practiceur Rome valeant tamen prout valere possunt.

15
De officio de
functorum.
De ps. peni.

C **IOEAD** Leo cōcessit: q fratres minores dicentes: vel recitantes officium defunctorum pro animabus existentibus in purgatorio: vel septem ps. penitenciales: easdem consequantur indulgentias quas coniequantur dicentes coronā beate virginis Alarie: & indulgentiam plenariam: toties quoties dixerint. O. sffo. 61. concessione. 187.

16
De visita. cō
uentu q sit a
prouincialib.

C **IOEAD** Leo concessit: q omnes prouinciales fratru mino. obseruan. acta visitatione ordinaria in conuentibus sue puincie: habeant facultatem concedendi indulgentiam plenariam omnibus fratribus cuiuslibet conuentus sic visitati. Et idem de monialibus sancte Clare: & tertijs in congregatione viuētibz. O. sffo. 93. concessione. 285.

17
Pro dicen.
milia cōcep.

C **IOEAD** Leo concessit: q toties quoties fratres mino. de obseruan. dicūt missam conceptionis virginis Alarie: ac intendunt orare p sua sanctitate & vniuersali ecclesia: habeant indulgentiam plenariam. o.

Collector.

E Predicta concessio nō est als impressa: q post impressionē librorū privilegiorū fuit obreta: seu ad partes Hispanie adueta. Ab illo tñ p indubitata hft potēti beatur in regulis cōmissariorū curie Romanę: ac ex ide sit fidelit extracta.

18
Pro auditi
onis mulas
conceptionis.

C **IOEAD** Leo ampliauit supradictā indulgentiā: p fratribz eiusdē ordinis audientibus prefatā missam cōceptionis: ac etiā p monialibus. s. Clare in congregatione viuētibz: similiter audientibus predictam missam. o.

Collector.

E Per concessio non est als impressa propter causam supradictam in fine cōcessionis precedentis.

19
De cantico
graduum.

C **IOEAD** Leo concessit monialibus sancte Clare sub cura fratru mino. obser. existentibus: ac per consequens eisdem fratribz: q dicendo canticum graduum lucrentur indulgentiam quam lucrentur dicendo coronam virginis Alarie. s. indulgentiam plenariam. o.

Collector.

E Ita cōcessio non est impressa ppter causam suprascriptam in calce. §. 17.

20
De decē. ps.
passionis xpi.

C **IOEAD** Leo cōcessit pijs religiosis: q dicēdo decē ps. passionis xpi. Deus meus respice in me & vsq. ad ps. In te dñe speram incl. suet: lucrentur qd lucrentur dicendo coronam dñi nostri Iesu xpi. s. indulgentiam plenariam. o.

Collector.

E Predicta concessio non est alibi impressa ppter causam supradictam. §. 17.

21
De decē. ps.
passionis xpi.

E Aduertendum est circa hanc plenam concessionem: q decem psalmorum de quibus in ea sit mentio: quinq. sunt primi. s. psalmi: qui habēt in principio pñe difficilis. Reliqui vero quinq. sunt etiam primi existēs in principio serie se

Indulgentie plenarie: quo ad fratres. §. o. lxxviii

cunde. Appellantur autē p̄s. passionis Christi: quia pie creditor: q̄ redemptor no-
stor pendens in cruce dixit illos. Nam prīmū verbum quod dixit in cruce. s. De-
lo: et est in hebreo principium prīmū p̄s. predicatorum. Et vltimum verbum q̄s
ibidem protulit. s. In manus tuas et c. habetur in vltimo psalmo prefatorū decē.

Sciendū: q̄ vltra supradictas indulgentias plenarias fratribus minoribus con-
cessas sunt etiam eisdem fratribus cōcesse multe absolutiones plenarie in varijs
festiuitatibus: alijsq̄ diebus et tēporibus annūquarū nonnullē habent inā mul-
titudines plenarias. Sed quia hūdi concessiones posite sunt in dictione Abso-
lutio extra ordinaria quo ad fratres: ideo hic non ponuntur.

Sequuntur nonnullē alie indulgentie plena- rie concessē directe alijs fratribus ordinum mendicantium.

¶ Dico fratribus predicatoribus.

Sirtus.

concessit fratribus ordinis predicatorum: et monialibus eorū
dem de obseruatia et tertiarijs eiusdē ordinis in regnis Castelle
et legionis consiliariis: vere penitentibus et cōfessis: vt anno quolibet in festo
sancti Dominici: et semel in mortis articulo plenariā indulgentiam oīm peccatorum
suorū consequantur. Ac etiā oēs indulgentias: et peccatorū remissiones quas certis
anni tēporibus (al ne vrbis stationes nūcupatas) visitantes cōsequuntur: valeant cōse-
qui: p̄t fratribus mē cōcessum est. b. fo. 55. Et ffo. 73. cō. 191. et ffo. 119. cōce. 540.

¶ Dicitur in dī concessione indulgentie plenarie nequeat vti fratres mi. nisi illi qui
sunt in provincijs dictorum regnorum: q̄ ipsi habēt ad hoc specialem concessio-
nem. Dico autem: q̄ possint hac concessione vtiam in die sancti Dominici (vt
littera dicit) sed in die sancti fr̄s cisci: p̄nt declaratum est per Iulium. 2. et positi-
um est supra in dictione Communicatio p̄uilegiarum. §. 12. et 13.

¶ Dico fratribus Augustinensibus.

Innocentius.

concessit fratribus Augustinensibus obseruantibus
congregationis illius: et monialibus: vt priores di-
cte congregationis: et confessores ab eis deputati: eiusdē personis dicte congre-
gationis vere penitentibus: et cōfessis (q̄ diu sub obseruantia regulari dicti ordi-
nis vixerint: ac in sinceritate fidei: et vnitāte sancte matris ecclesie: et obedientia
sedis apostolice perhanserint) semel in quolibet anno in festo natiuitatis domi-
ni nostri Iesu Christi: et deinde in mortis articulo omnium peccatorum suorum (de
quibus corde contriti: et ore confessi fuerint) plenariam indulgentiam impende-
re valeant. b. fo. 131. Et ffo. 264. conce. 663.

Iulius.

concessit fratribus Augustinensibus: vt confessores idonei: et re-
gulares: quos ipsi de licentia suorum superiorum duxerint elige-
re: possint eos absoluerē ab omnibus excessibus: et delictis: ac semel in vita: et
in mortis articulo oīm peccatorū suorū remissionē elargiri. B. ffo. 66. cōce. 207.

¶ Dico omnibus fratribus mendicantibus: ac eorū tertiarijs:
et familiaribus eorūdem.

Leo.

concessit: q̄ vniuersi et singuli ordinū mēdicantiū fratres: et monia-
les: vtriusq̄ ordinis vtriusq̄ sexus: et familiares eorū dūtarat: possint
gaudere omnibus et singulis indulgentijs: et gratijs per predecessores suos: et p̄
ipsum domini beate Marie de populo de vrbē concessis: et concedendis: perinde
ac si ipsi predictam domum de populo personaliter visitarent: illis dieb⁹ etiā q̄

Indulgentie non plenarie: quo ad fratres.

festinitatibus quibus indulgentie huiusmodi concessæ sunt: aut fuerint. B. ffo. 56. cõce. 157. C. Que autē sunt huiusmodi indulgentie: dictum est supra. §. 4. et. 5.

Collector. C. Sciendū est circa predicta: q̄ quia idē Leo fuit informatus: q̄ aliqui asserēbāt: q̄ prefatis indulgentijs poterant gaudere seculares visitantes ecclesias fratrum predictorum: fecit quādam inhibitionem post concessionem suprascriptā sub sequentibus verbis.

Excoicatio. C. **IALI** **JB** **EA** **US** in virtute sancte obediētie: et sub excoicationis late sententie penareo ipso per cōtra facientes incurredatoibus et singulis fratrib⁹ cuiuscūq; ordinis: et quibuscūq; alijs personis: ne predicent: aut publice: vel priuate nuncient: q̄ indulgentie et gratie huiusmodi sancte Marie de populo: ad personas seculares extendantur. Non obstantibus quibuscūq; in contrarium facientibus: que quo ad premissa reuocam⁹ et annullam⁹. B. ffo. 56. cõce. 157. in fine.

Collector. C. Vide circa hoc: supra in dictione Cõicatio priuile glos. post. §. 23.

Indulgentie non plenarie: quo ad fratres.

1 **Pro itinera**
tibus. **Alexader.** 4. concessit indulgentiam unius anni et. 40. die rum fratribus euntibus per obediētiā ad capitulum generale. Euntibus autem ad capitulum puinciale: centum dierum indulgentiam. b.

Collector. C. Hanc concessionem reperi in quadam tabula priuilegiorum antiqua: facta per quēdam cōmisarium Romanum.

2 **Eugenius.** 4. concessit: q̄ toties quoties fratres minores dixerint orationem Deus omnium: pro vero papa: habeant centū dies indulgentie. o. ffo. 101. concessione. 402.

Collector. C. Aduerte: q̄ supradictū vñ debere intelligi p tempore scimatis solu m.
3 **Alexander.** 6. cõcessit omnibus dicentibus in officio beate virginis: in hymnis Quē terra pōtbus: et O gloriosa domina: versum Maria mater gratie et c. decem annos indulgentiarum p qualibet vice. o. fo. 66. Et ffo. 70. concessione. 170. Et ffo. 100. conce. 378.

4 **Leo.** 10. cõcessit ancillis beate virginis: et monialibus. s. Clare: ac sororib⁹ tertij ordinis in cõgregatione viuētib⁹: necnō fratrib⁹ mino. de obseruatiā: vt dicēdo qualibet die quindecim ⁊ Dater noster: et totidē Aue Maria in cõmemorationē oim vulnerū q̄ saluator n̄s Iesus xps in suo sacratissimo corpore passiōis tpe p hūanū gñis salute ptulit: cõsequatur quindecim millia annorū de vera indulgētia et remissione peccatorū suorū. B. ffo. 43. cõce. 135.

5 **Pro indul**
gētijs etiam
plenarijs. C. **IO** **EA** **Leo** cõcessit fratrib⁹ mino. obser. vt indulgentias q̄ generaliter conceduntur porrigentibus manus adiutrices: possint predicti fratres: oēs huiusmodi indulgentias: etiā plenarias promereri: dicēdo quinquies ⁊ Dater noster: et Aue maria: pro felici statu pape: et sancte Romane ecclesie. Et hoc in eisdē locis vbi sunt concessæ: aut in ecclesijs suis. O. ffo. 59. conce. 173.

6 **Pro nomi**
ne Jesu. C. **IO** **EA** **Leo** cõcessit: q̄ oēs dicētes infrascriptos quinq; psalmos cum antiphona: versu: et ofone: eādē indulgētiā habeāt quā habēt dicentes orationes pietatis: seu sancti Gregorij. Añā. In noīe Iesu. ps. Jubilate deo omīs terra et c. Exaudiat te dñs. Saluum me fac dñe qm̄ defecit sanctus. Usq; quo domine oblisceris me et c. Sepe expugnauerunt me. Añā. In nomīne Iesu omne genuflectatur celestiu: terrestriu: et infernorū: et omnis lingua confiteatur quia dñs nō.

Indulgentie nō plena. quo ad fratres. **So. lxxix.**

ster Iesus Christus in gloria dei est patris. **X.** Sit nomen dñi benedictum in secula. **Isē.** Ante solē permanet nomen eius. **O.fo.** Omnipotens sempiternus deus dirige act⁹ nostros in beneplacito tuo: vt in nomine dilecti filij tui mereamur bonis operibus abundare. **¶** Per eūdem xpm dñm nostrū. **o. sffo. 92. conce. 270.**

C. I. D. E. A. D. Leo concessit fratribus mī. obser. vt indulgentie corā imagine pietatis a sancto Gregorio concessē: possint etiam pro animabus defunctorum lucrari. **o. sffo. 92. concessione. 383.**

C. Ampliatio huius concessionis ponitur immediate infra.

C. I. D. E. A. D. Leo concessit: vt indulgentias a sanctitate sua cōcessas p viuis. **s. de corona dñi: et beate Marie virginis: ac de orationibus sancti Gregorij ad pietatem: et de psalmis nominis Iesu: et alias similes: etiā ab alijs sanctitatis sue predecessoribus datas: possint fratres mino. obseruantie ad animas defunctorū extendere: ac p illarū redemptionē, sicut p viuis lucrari. Et hoc per modū suffragij. **o. sffo. 94. concessione. 302.****

C. I. D. E. A. D. Leo concessit: q omnes tam fratres q̄ seculares dicētes quīdecim **¶** Pater noster: et totidem Ave maria p existentibus in peccato mortali: in qualibet vice consequantur remissionem tertie partis suorum peccatorū: cum hoc sit opus maxime charitatis. **o. sffo. 94. conce. 300.**

C. I. D. E. A. D. Leo cōcessit: q religiosi ordinis mino. qui officiū diuinū soluerint p librum: consequantur remissionem dimidie partis peccatorū commissorum in illa die qua predictum soluerint officiū. **o. sffo. 94. conce. 298.**

C. I. D. E. A. D. Leo concessit: q fratres trium ordinum sancti francisci dicentes semel **¶** Pater noster: et ter nomen Iesus: semel in die: lucentur tria millia annorū de indulgentia. **o.**

C. Huius concessionis nō ponitur hic quotatio: ppter causam super⁹ dictam.

C. Et priuilegijs monachorum sancti Benedicti.

Benedictus **13.** cōcessit monachis sancti Benedicti: quadraginta dies indulgentie p certimonijs ordinis: p qualibet die. **o.**

Eugenius **4.** cōcessit: q oēs et singuli monachi supradicti pfecti. conuerli. sffes et nouicij cum fuerint debiles. in firmi aut occupati: obtineāt perpetuis tēporib⁹ quascūq̄ indulgentias a sanctitate sua et alijs romanis pōti sicibus: existentibus in diuinis officijs in festo Corporis christi: per eius⁹ octauas: necnon in pfectione ac veneratione eiusdem quomodolibet cōcessas: ac tū presentes illo tunc ibidem essent: et cetera alia in venerationem eiusdem dominici corporis peregrissent. **o.**

C. Et priuilegijs monachorum Cartusiesi.

Benedictus **11.** Cartusienib⁹ qui in matutinarū officio dñi in hymno q̄s suis famulis subueni quos p̄cioso sanguine redemist: catatur genibus flexis steterit: tres quadragenas de penitentijs iniunctis relaxauit. **o.**

C. I. D. E. A. D. Bādict⁹ Cartusienib⁹: quotiescūq̄ i p̄fatiōe misse: hec verba vrḡas agam⁹ dño deo nro: audietes genuflecterit: et p̄byteri sic celebrātes: caput reuerēter inclinauerint: cētū dies de iniunctis eis penitētij relaxauit. **o.**

C. Et priuilegijs fratrum sancti Hieronimi.

Martinus **5.** cōcessit: q sffes ordis sancti Hieronimi p qualibet horarū: **vz Matutino. Prima. Tertia. Sexta. Nonā. Missa. Ves-**

Pro defunctis.

Collector.

Pro defunctis.

Pro existē in p̄cto mortali.

Pro officio diuino.

Pro p̄f. n̄f.

Collector.

Pro certimonijs.

Pro festo corporis xpi.

Pro. n. Te. s̄ sum⁹ et c.

Pro. v. gr̄as agam⁹.

Pro singlis.

Indulgentie stationum quo ad fratres.

horis cano-
nicis.

17

Libra.
libra cano-
nica.

18

Pro festo
corporis xpi

19

Mosa.

peris et Completorio cum eas dixerint i choro cum alijs lucratur cetum dies indulgentie. o.
CIDEAD Martinus concessit: qd fratres clerici vel laici ordinis sancti Hieronimi dum in ecclesia vel in capellis ecclesie contiguas interfuerint missis et horis divinis: vel steterint intra monasteria de mandato prioris vel vicarii prioris absentia: lucrentur et obtineant omnes et singulas gratias et indulgentias concessas fratribus clericis qui huiusmodi missis et horis interfuerint. o.

CIDEAD Martinus concessit: qd fratres occupati per obedientiam in monasterio vel extraneis: qd non possint interesse horis: gaudeant indulgentijs concessis interessentibus missis et horis in festo Corporis Christi et in octavis eius: ut continentur in Clementina Si dominum, de reli. et vener. sanctorum: et in alijs bullis apostolicis. o.

Eugenius. 4. concessit: qd prior et fratres prefati ecclesiam suam visitantes: in indulgentijs gaudeant: licet manus non porrigant adiutrices. o.

Indulgentie stationum quo ad fratres.

Pro fratribus
minori. obser.

Ius 2. concessit fratribus minoris regularis obser. ut ipsi certas capellas et loca deuota in suis ecclesijs: et oratorijs conuenientia visitando: illas et easdem indulgentias promereri valeant: quas personaliter visitando ecclesijs: oratorijs: capellis: et altaria in alia vice consistentia (etiam in diebus stationum) promereri possent.

Pro montibus
lib. s. clare.

Et hanc eandem concessionem extendit ad montales sancte Clare in obedientia regulari viuentes sub obedientia generalis obseruantie fratrum minorum. Ita tamen: qd septem psalmos penitenciales cum Letania dicant: visitando loca predicta per prelatos deputanda: seu deputata. o. fo. 52. Et ffo. 66. conce. 93.

Collector.

Cuide super hoc latioris concessionem infra. §. 7. et. ii. ac. 15.

Pro fratribus
laicis.

CIDEAD Idem postea confirmavit predictam concessionem: declarando: qd fratres laici dicere possint loco septem psalmorum: Pater noster: secundum discretionem suorum prelatorum. Et circa hoc fuit determinatum per generalem qui tunc temporis erat: qd quilibet frater laicus pro huiusmodi indulgentijs dicat viginti Patres noster: et totidem Ave maria. o. ffo. 66. conce. 93.

Pro fratribus
minor. et maior. s.
clare. et terciariorum.

Sixtus. 4. concessit fratribus minoris obser. et monialibus sancte Clare: atq; terciarijs vtriusq; sexus: et seruitoribus fratrum et seruicibus monialium et sororum in ecclesia exteriori: vel ubi questuando steterint: indulgentiam sancte Marie de angelis: atq; omnes alias indulgentias generales: tam plenarias: qd non plenarias alius vbiis: dicendo quinque Patres noster: cum totidem Ave maria in suis ecclesijs: ac si visitarent loca personaliter ubi sunt iste indulgentie diebus suis. o. fo. 64. Et ffo. 63. conce. 136. Et ffo. 67. conce. 123. Et ffo. 96. conce. 377.

Collector.

Cuide ampliationem huius concessionis infra. §. 7. et. ii. ac. 15.

Pro montibus
lib. s. clare
seruicibus earum.

CIDEAD Sixtus concessit iterum: qd omnes indulgentias stationum Rome et portuancule concessas fratribus in locis suis: habeant moniales: sine sorores in earum ecclesijs ab intrinseco modo et forma quo fratres: videlicet cum quinque Patres noster: et totidem Ave maria: cum Gloria patri. Et qd earum seruicibus in ecclesia exteriori: similiter habeant easdem indulgentias. o. ffo. 67. concessione. ii. 4. Et ffo. 96. concessione. 327.

Pro fratribus

CIDEAD Sixtus concessit: qd confessores monialium: et socii eorum: habeant omnes indulgentias ubi adesse eos contigerit: quas habent in ecclesijs suis. Et

Indulgentie stationū quo ad fratres. §o. lxxx.

similiter fratres: marine predicatorum: et socii eorum. o. ffo. 67. conce. 122. Et ffo. 96. concessione. 332. et. 333.

C J D E A D Sicut concessit: q omnes fratres exeuntes: et servitricis monialiū pro quatuor euntes: habeant omnes indulgentias: quas lucrari poterāt modo supradicto in ecclesijs ubi adesse contigerit: sicut in ecclesijs suis. o. ffo. 64. Et ffo. 68. conce. 139. Et ffo. 96. conce. 333.

C J D E A D Sicut concessit: q omnes indulgentie plenarie: et non plenarie que sunt Rome in singulis ecclesijs: quocūq tempore et die eodem tempore et die sint in ecclesijs fratrum mino. pro ipsis tantum. Et dicit: q per nullam aliam bullam faciant: vel faciendam: intendit sua sanctitas tali indulgentie derogare: que nō preiudicat cruciati. o. ffo. 67. concessione. 351.

C A notandum est hictā pro ista concessione q̄ p ceteris alijs: q (cū par in pares non habeat imperiū) nō est dubitandum quin successor si voluerit possit a predecessore concessa derogare: ac similiter et idē pontifex ea q̄ ipse concessit: si mutare ritū intentionē. Ac ppter eam non obstantib⁹ quibuscūq clauis: etiā si dicatur in prima bulla: seu concessione: q nisi de verbo ad verbū fiat de illa mēto nō possit reuocari: vel alie insolite clausule ponantur: reuocabitur per sequentē: si ponatur iste clausule. Non obstantibus quibuscūq privilegijs: etiā si de illis deberet fieri mentio de verbo ad verbū: vel alie similes. Itā licet super hoc fuerit aliquā altercatio inter iuristas: tū filius curie hoc decidit: q sic habet in pratica et cōsuetudine: q est optima legū interpret. Et ita determinauit felinus in capto. Nonnulli: de re scriptis: dicens: q filius curie preualet: presertim q maior pars doctorū hoc tenet. Et ideo nō decipiantur fratres credēdo: q sua privilegia sint irrevocabilia.

C J D E A D Sicut concessit: q moniales. s. Clare q dicitur collectance. i. prime regule ciuile sancte: earū nouicie possint p mereri oēs indulgētijs alme vrbis visitando saas ecclesias. o. ffo. 261. conce. 678.

C Aduertendū: q cū nos nō habeamus alicubi expresser: q nouicijs possint pmereri indulgētijs alme vrbis: ex ista cōcessione poterimus adinnare illos.

Innocentius. 8. cōcessit: q fratres minores predicatorum: et alij qui per obedientiam reperiuntur extra conuētus et loca: possint promereri indulgentias stationum: et alias eiusdem fratribus concessas in suis ecclesijs: dicendo quinquies. Mater noster: et Ave maria in quacūq ecclesia et loco ea dixerint pro intentione et proposito illius indulgentie: prout illi qui in predictis suis locis dicunt. Ac etiam in firmis in suis in firmarijs et cellis: et etiam in lectulis: quando commodē aliter dicere non possunt. o. ffo. 65. Et ffo. 69. cōcessioe 160. Et ffo. 100. concessione. 390.

Julius. 2. concessit fratribus ordinis minimorum: qui singulis quadragesimis: et alijs cuiuscūq anni temporibus stationū aliquā sui ordinis ecclesiam: vel aliā in qua eos p tempore cū obedientie merito fore contingeret visitauerint: et inibi ante illius altare manus quinquies orationē officijs: et tot es salutationem angelicā deuote recitauerint: vt oēs et singulas indulgētijs consequantur quas temporibus huius consequuntur visitantes ecclesias stationum vrbis: et alias extra ipsius muros p stationibus deputatas: quasq fratres ipsi consequerentur et consequi possent si ecclesias stationum huiusmodi: eiusdem temporibus personaliter visitaret. B. ffo. 6. conce. 17.

C Ita cōcessio est solū p stationib⁹: et nō p alijs indulgentijs Rome.

extra cōuēt⁹

Pro fratribus
itine. et seruit
tri. mo.

Stationes et
indul. ple p
fratrib⁹ mī.

Collector,
Nota.

pro nouicijs,

Collector,

Pro fratribus
lunaticis.

Pro infirmis.

Ex primis
et minimis
rum.

Collector,

Indulgentie stationum quo ad fratres

Leo. 10. concessit per quodā breue monialibus sancte Clare sub cura fratris
pro monia lib^o, e. clare. mino. obser. viuentibus: ac etiā eiusdē fratris indulgentias sancte Aldarie de angelis: siue portuincule in assitio secunda die Augusti: et de quinq; pater noster cū gloria patri coram sacramēto altaris recitanda: et de ps penitentialibus pro stationibus vrbis consequendis: put dictis fratribus antea erant cōcessa. **S. fffo. 42. concessione. 131.**

Collector. **C** Vide circa hoc infra. **S. 15. latiorē concessione eiusdē Leonis.**
pro monia lib^o dñe nr. e. **C** **JOSEPH** Leo concessit ancillis: et sororibus ordinis beate Aldarie sub cura et regimine fratrum minorum de gentibus: indulgentias sancte Aldarie de angelis: et stationum vrbis Rome: prout ante concesserat monialibus sancte Clare: vt supra positum est. **S. fffo. 42. concessione. 134.**

13 **C** **JOSEPH** Leo cōcessit: q; fratres mi. obser. possint quocūq; tempore diei vel noctis: dicendo orōnes vel ps. put ipis concessum est: consequi indulgentias et stationes Rome in domibus proprijs. **O. fffo. 61. concessione. 193.**

14 **C** **JOSEPH** Leo fecit concessione magnam p liberatione aiarū purgatorij tribus diebus anni: put habetur supra in dictione Indulgentie plenarie. **S. 14.**

15 **C** **JOSEPH** Leo cōcessit omnibus fratribus mi. regul. obseruan. ac monialibus sancte Clare: et terti ordinis: q; dicendo quinq; pater noster cum Ave maria: et in fine cuiuslibet Gloria patri: et pro sanctitate sua vnum pater noster cū Ave maria: si militer cū Gloria patri: lucrētur stationes: indulgentias: et remissiones: tam vrbis: q; etiam portuincule: siue Hierusalem: ac sancti Jacobi in cōpō stella. Et q; quacūq; hora diei: vel noctis: et quocūq; loco dicant, s. choro: ecclesia: clauitro: oratorio: ac cella: lucrētur illas. **O. fffo. 50. concessione. 180.**

Collector. **C** **H**ec concessio est melior: et latior reliquis omnibus precedentibus in hac materia: tñ in ipsa expectatio facta esset de indulgentijs plenarijs. **C** De oibus tñ intelligi debet: q; petens (put ab ipomet. ego accepi) de oibus habuit intentionem. In huiusmodi autem: semper voluntas concedentis: intelligitur conformari intentioni petentis.

16 **Clemens.** 7. confirmavit omnes indulgentias: et remissiones peccatorum contentas: et annotatas in libris impressis privilegiorū fratrum minorū. illasq; etiam de nouo concessit. **O.**

Collector. **C** Prefata concessio facta est anno dñi. 1527. Idcirco intelligenda est de contentis in libris vsq; ad illud tempus impressis. s. Ad documenta ordinis. Supplementum: et Cōpendium. Nec debet intelligi additis nunc in huiusmodi libello: q; de preteritis: et non de futuris loquitur superscripta concessio.

C Et privilegij monachorum Cartusien.

17 **Sixtus.** 4. concessit Cartusienibus: vt visitando maius et alia altaria consensit in ambitu ecclesie domus in qua eos p tēpore degere cōtigerit: et ante quodlibet altare eandē genibus flexis ps. illi penitentialē qui incipit: Miserere mei deus: seu si illiterati forent: septem dñicas orōnes: cum totidem angelicis salutationibus: de nouo dicendo: vere penitentes et confessi: easdem prius indulgentias et peccatorum remissiones: etiam plenarias consequantur quas consequerentur cum vel sine adintricam manū porrectione: et apostolica vel alia concessione: q; bacterius vel p tempore tñ iam emanassent: si ea die qua id fecerint Basilicas vel aliam seu alias ecclesiā vel ecclesias consistentes in vrbe aut alia ciuitate: terra: castro: villa: seu alio loco diocesis in qua domus ipsa cuius

Nota.

Indulgentie stationū: quo ad fratres. §o. lxxj.

ecclesie altaria sic per eos visitata forent: essent: visitarent: in oibus & per oia: perinde ac si ipsi fratres sic dicta altaria visitantes: basilicas seu ecclesias predictas vrbis, ciuitatis, terre vel castri, loci, vel diocesis in qua domus ipsa cuius ecclesie altaria p tempore fuerint per eos visitata consistit: personaliter visitassent: & omnia illa fecissent que ad consecutionem indulgentiarum huiusmodi foret quo in odolibet oportuna. *18*

CIRCA AD SIXTUS concessit postea: qd prefati Cartusienfes litterati: dicentes & deuote recitantes septem ps. penitenciales: illiterati vero viginti quinqs ofones dñicas: totidemq salutationes angelicas in oratorijs cellarum vel locorū in quibus ex ordine perfoliunt officiū diuinum: consequantur illasmet indulgentias q in suprascrip̃tis litteris exprimuntur: & quas cōsecuti fuissent si illa altaria: vt premititur: visitassent: & ps. Misere mei deus: septēq orationes dñicas corā ipsis altaribus dixissent. *19*

Alexander. 6. concessit predictis Cartusienfibus infirmis & debilib: prefatos septē ps. cum socio dicentibus: vel ipsis infirmis & debilib: si in priuatis: & pcuratoribus dicti ordinis p tēpore essentibus: itinerantibus. ps. lmi cū vno socio similiter dicentibus: vt eas indulgentias in omnibus & per omnia cōsequantur quas cōsequerēt si cōtēta in supradictis lris plene adimplerēt. *20*

Quia stationes est notandum: qd sicut dicit sanctus Thomas in. 4. dist. 20. et Cardinalis de turre cremata l. c. Ad dñā. de penitētijs. di. pma: illas inuēnit beatus Gregorius: & in qualibet die stationis: septem annos remissionis concessit. Atq in multis tabulis & summiarijs amplexorū remissiones reperiuntur: prout hic sequuntur. *21*

CIRCA AD Quid est: qd (sū aliquos) Rome est cotidie ad min⁹ in tribus locis (vbi mulieres non ingrediuntur) remissio plenaria omnium peccatorū. Et in octo locis ad min⁹ remissio tertie partis. Et in vno loco remissio quarte. Et in alio septime. Et in diuersis ecclesijs & locis ipsi⁹ vrbis: indulgentie quasi innumereabiles. Et em aliquos sunt in summa quadringenta milia annorū: & mille quadringente quadragene indulgentiarum. Et sunt alie multe & magne indulgentie in diuersis locis & ecclesijs cotidie: in dedicationibus altarum & ecclesiarū: & in diuersis temporibus: & locis: & festiuitatibus sanctorum augentur indulgentie. Et duplicantur omnes in quadragesima. Et ultra predictas indulgentias: adcite sunt nonnullae alie de nono a Sixto. 4. & ab alijs: maxime in ecclesijs ab eodem factis: seu reedificatis: presertim in sancta Maria de pace: & in sancta Maria de populo in festis beate virginis: & sabbatis quadragesime: & a sabbato de passionē vsq ad octauas pasche: vbi est maximus concursus populi Romani. Et has autem omnes indulgentias (vt premititur) possunt cotidie lucrari fratres & sorores: & alij supra expressi: visitando ecclesias in quibus morantur: & dicendo quinqs pater noster: & Ave maria: vt supra. Vel visitando septem loca deputata specialiter in memoriam septem principalium ecclesiarū vrbis Rome: & dicendo septem psalmos penitenciales cum letania. Et laici dicendo cetū numerum pater noster sibi a superioribus preceptum. Qui quidē modus ad huc seruatur a multis laudabiliter: ne tanta gratia facili ter cōtēnatur. Atq per illū non lucrantur indulgentie Hierusalem & sancti Jacobi: nisi dicantur. 6. pater noster & Ave maria. put bñ supra. §. 15.

Indulgentie stationum: quo ad fratres.

Collector.

Mora.

CAUSATA est etiam: ac valde memorie cōmēdandū (ne quis de cetero decipiatur sicut hucusq; multi decepti sunt) q̄ indulgentie plena sic superius amotata: nec alicui alie q̄ per anni circulū in ecclesijs vrbis Rome habentur: non conceduntur accipientibus bullas cruciate: vel fabrice sancti p̄dri: aut habentibus alias concessiones: vel cōfessionalia. Quia (prout apparet in bullis originalibus bñdī cruciate rē) ibi solū conceduntur stationes: et indulgentie p̄pter stationes concessē. Et si forte aliqui ibi absolute concederentur indulgentie ecclesiarum vrbis: tñ ex quo nūq̄ expresse sit ibidem mentio de indulgentiis plena r̄ijs (quod tamen scdm̄ stylū curie Romane: et regulā expressam cancellarie apostolice: necessario requiritur ad hoc vt tales indulgentie intelligantur cōcesse: p̄t speritissimis curialibus asseritur) ideo virtute bñdī bullarū: nequeunt lucrari: nisi ad plus stationes et indulgentie non plenarie. Immo credo: q̄ non amplius q̄ septem annis prout beatus Gregorius concessit: fiat supradictum est. Nec multo minus indulgentie liberationis animarū a purgatorio: nisi specificentur in bullis predictis. Que tñ specificatio nūq̄ reperitur facta. Sed questores: seu commissarii lucri causa vel et ignorantia) ponūt tales indulgentias in summarijs: quos ipsi p̄libito suo cōponūt: subducēdo ex summarijs ordinis nostri minorū quibus vt supradictū est: expresse omnes indulgentie: etiā plenarie concessē sunt. Propter quod superius: et perinde p̄hibitū est nobis strictissime: tales bullas acciperem: nisi magnis modificationibus: que vix simul concurrerent: vt haberetur. s̄. 60. concess. 178. et supra in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 21. et 22. Et in dictione Cruciate. §. 3.

Collector.

Mora.

CAUSATA est insuper: q̄ ultra predictas indulgentias: directe ac precise concessas personis fratrum minor. et monialiū sancte Clare rē. possunt etiam iidem fratres: et moniales gaudere indulgentiis concessis generaliter visitantibus suas ecclesias: vel monasteria in certis festiuitatibus: et alijs diebus anni: visitando similiter suas ecclesias: vel capellas cū intentione lucrandi bñdī indulgentias: aut remissiones peccatorū. Et hoc etiā si in concessionibus talium indulgentiarū sit additū: q̄ eas lucrentur porrigentes manus ad intrinsecas. Itā tunc dicēdo quid q̄. Pater noster: et totidem Ave maria. p̄ felici statū sancte ecclesie: poterūt illas absq; dubio lucrari: etiā si essent in alijs ecclesijs cōcesse. Et hoc virtute cuiusdā cōcessionis Leonis decimi supraposite in dictione Indulgentie nō plenarie quoad fratres in. §. 5. et supra. §. 17.

Questio.

Responsio.

Quia prefata tñ dicit felinus in quodā sermone quē fecit de hac materia: **Q**uod incipit. Hodie mecū eris in paradiso. Quid autem de clericis cōmorantibus in loco vbi conceditur indulgentia: et minima officia celebrantibus? Rēspōdet Nicolaus de lira in suis quotlibetis: q̄ si cōceditur indulgentia venientibus et beneficientibus: illi loco: et aliud non dicit: non participant ipsi de indulgentia: q̄ non videtur intentio dantis dirigi ad hoc: sed vt alliciat ad deuotiones illius loci: et subueniatur administrantibus: vt possint seruare ecclesie. Qd nota: dicit predictus felinus: q̄ non inueni ab alio tactū. C. Sed h̄ ita sit respectu aliorū: nō tñ respectu fratrum mī. p̄pter supradicta. §. 17. et in dictione Indul. nō ple. q̄ ad ffes. §. 5. C. Pro validitate: et firmitate supradictarum indulgentiarum: notanda est sequens concessio.

Collector.

Leo.

10. concessit et declarauit: q̄ virtute bullarum cruciate cōtra in fideles: aut aliarū indulgentiarum generalium quascunq; reuocationes: vel

Indulgentie: quo ad seculares: Primo. So. lxxxij

suspensionis privilegiorum ordinum: etiam mendicantium continentes: nunc intelligantur renovata: nec suspensa indulta: privilegia: et gratie concessae quo ad personas fratrum minorum obser. et quo ad suspendendum interdictum in festiuitatibus sanctorum sui ordinis: nisi de ipsis specificet: ac nominatim mentione faceret. *Offo. 59. concessione. 177.*

CAduertendum tamen est circa hec: quod non propterea debet credi non posse reuocari prefatas indulgentias: et alia privilegia fratribus concessa. Circa quod vide que supra posui in hac dictione Indulgentie stationum quo ad fratres: in fine cuiusdam concessionis Sixti post. §. 7. Et similiter vide infra posita in dictione Indulgentia: in fine concessionum.

Indulgentie quo ad seculares: Primo.

CDistinctio indulgentiarum quo ad seculares.

Quia indulgentie que continentur in privilegiis fratrum minorum: quibus possunt gaudere persone seculares: sunt diuersae: ac respectu diuersorum operum que ad illas perueniendas oportet hominibus seculares facere: ideo ut melius agnosci valeant: sub sequenti ordine distinguuntur. **C**Primo namque ponuntur indulgentie concessae visitantibus ecclesias fratrum minorum in precipuis festiuitatibus anni. Secundo apponuntur que per tempus quadragesimali concessae sunt. Tercio alie que pro reliquis diebus anni concessae reperiuntur. Quarto sequuntur indulgentie concessae facientibus predictis fratribus aliqua opera pietatis. Quinto adduntur nonnullae remissiones peccatorum quas concedere possunt fratres predicantes. Sexto superadduntur multe alie indulgentie concessae secularibus ratione habitus predictorum fratrum. Septimo annectuntur nonnullae alie in fauorem conceptionis beate virginis date. Octavo subsequuntur alie indulgentie ab eisdem fratribus per seculares obtentae.

Indulgentie pro visitantibus ecclesias fratrum minorum in precipuis festiuitatibus: Primo.

Regorius. concessit omnibus visitantibus ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus principalibus domini nostri Iesu christi: ac in festiuitatibus: et commemoracionibus die nostre: ac Joannis baptiste: et omnium sanctorum: ac sancti francisci: et beati Antonii: et beate Elisabeth: centum annos: et totidem quadragenas indulgentie. *b. fo. 61. Et ffo. 64. conce. 73. Et ffo. 107. conce. 426.*

CIdem Gregorius concessit omnibus visitantibus ecclesiam in montis glorie in die stigmatum beati francisci remissionem medietatis omnium delictorum. Visitantibus autem alias ecclesias ordinis eadem die: dedidit indulgentiam annos triginta. *b. ffo. 260. conce. 647.*

Innocentius. concessit visitantibus ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus domini nostri Iesu christi: et beate Marie virginis: ac beatorum Joannis baptiste: apostolorum Petri et Pauli: necnon sancti francisci: et aliorum sanctorum ordinis predicti: Indulgentiam quadraginta annorum. *b. ffo. 261. conce. 669. Et ffo. 109. conce. 453.*

Alexander. concessit omnibus visitantibus ecclesias nostras in festiuitatibus: et translationibus beatorum francisci

Collector

Collector

Distinctio indulgentiarum quo ad seculares.

Pro festis dni nris ac die nec: et alijs.

Pro die stigmatum.

Pro festis precipuis.

Pro festis ordinis.

Indulgentie: quo ad seculares: Primo.

et Antonij: et Clare de indulgentia annos quinquaginta. b. ffo. 260. conce. 652. Vel prout habetur in supplemento: sunt anni quadraginta. ffo. 108. con. 429.

8
Pro festis
precipuis.

Olemes. 4. concessit visitantibus ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus domini nostri Jesu christi: et beate Mariæ virginis: et apostolorum: ac beati Joannis baptiste: et beati francisci: et sanctorum nostri ordinis: indulgentiam. 46. annorum. b. ffo. 260. conce. 658.

6
Pro dedica-
tionibus.

Clement. concessit visitantibus ecclesias fratrum minorum in dedicationibus earum: et per octo dies sequentes: et in festiuitatibus beate Mariæ: ac sanctorum francisci: et Antonij: et Clare: ac aliorum sanctorum quibus altaria maiora dedicata sunt: indulgentiam centum dierum. b. ffo. 108. conce. 449.

7
Pro festis
precipuis.

Gregorius. 10. concessit omnibus visitantibus ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus domini nostri Jesu christi: et beate Mariæ virginis: et apostolorum: ac beati Joannis baptiste: et sancti francisci: ac sanctorum ordinis nostri: indulgentiam annorum quadraginta. b. ffo. 260. concessione. 659. Et ffo. 109. concessione. 457.

8
Pro festis
precipuis.

Nicolaus. 3. concessit omnibus visitantibus ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus suprascriptis immediate: indulgentiam annorum quadraginta. b. ffo. 260. conce. 660.

9
Pro festis
precipuis.

Martinus. 5. concessit omnibus visitantibus ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus natiuitatis domini: Circumcisionis: Epiphaniæ: Purificationis: Annunciationis beate Mariæ: ac Resurrectionis: Ascensionis: Penthecostes: beati Joannis baptiste: apostolorum Petri et Pauli: Assumptionis virginis Mariæ: Natiuitatis eiusdem: ac omnium sanctorum: et beatorum francisci: Antonij: Clare: Elisabeth: necnon in translationibus eorundem: indulgentiam annorum quinquaginta: et duodecim quadragenarum. b. ffo. 260. conce. 662. Et ffo. 108. conce. 433.

10
Pro festis
angelorum.

Nicolaus. 4. confirmavit ordini fratrum minorum omnes indulgentias datas a suis predecessoribus: et extendit easdem indulgentias ad festiuitates angelorum: et illorum sanctorum in quorum honorem sunt edificate ecclesie predictorum fratrum: vel quorum reliquie ibi habentur. b. ffo. 261. conce. 665. Et ffo. 109. concessione. 456.

11
Pro festis
precipuis.

Clement. concessit omnibus visitantibus ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus domini nostri Jesu christi: et beate Mariæ virginis: beati Joannis baptiste: apostolorum Petri et Pauli: beati francisci: et sanctorum sui ordinis: quadraginta annos indulgentie. b. ffo. 108. conce. 446.

12
Confirmatio
indulgentiarum.

Ioannes. 22. confirmavit indulgentias datas a suis predecessoribus visitantibus ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus beate virginis Mariæ: sanctorumque francisci: Antonij: Odouici: Clare: ac in consecrationibus ecclesiarum: et altarium: et vocationibus earum: et per octauas. Iste autem indulgentie: putatus papa epilogauit: sunt decem anni et quinquaginta dies. b. fo. 24. Et ffo. 108. conce. 231. Et b. ffo. 108. conce. 436.

13
De indulg.
portuicula.

Benedictus. 12. confirmavit indulgentiam festiuitatis beate Mariæ de portuicula: seu de angelis: declarauitque datam esse a ipso vna voce. b. ffo. 261. conce. 668. Alias b. ffo. est Benedicti vnde cum. b. ffo. 190. conce. 455.

14
Pro festis
precipuis.

Urbanus. 5. concessit visitantibus ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus domini nostri: ac die nostre: et apostolorum: et beati Joannis

Indulgentie: quō ad secula. Primo. Fo. lxxxij.

nis baptizati: ac beati francisci: et sanctorum sui ordinis: indulgentiam, 40. annorum. b. ff. o. 261. conce. 67 o. Et ff. o. 109. conce. 458.

Sixtus. 4. vniuersis et singulis christi fidelibus vtriusque sexus vere penitentibus et confessis: qui ecclesias: et oratoria domorum fratrum predicatorum et minorum visitauerint in singulis festiuitatibus sanctorum Dominici: et francisci: centum annos et totidem quadragenas de iniunctis penitentibus relaxauit. Et similiter visitantibus dicatas ecclesias fratrum predicatorum in festis sanctorum Petri martyris. Thomae de aquino: Vincentij. s. Katherine de senis: ac visitantibus ecclesias fratrum minorum in festis sanctorum Antonij de padua: Lodo uici episcopi: Bernardini: Clare: ac Elisabeth: a primis vespertis et per totum diem ipsarum festiuitatum: quinquaginta annos: et totidem quadragenas de iniunctis penitentibus relaxauit: dum tamen manus porrigant adiutrices. b. ff. o. 148. cōce. 359. Et b. ff. o. 109. conce. 463.

Clementis Sixtus in bulla que appellatur aurea directa fratribus predicatoribus et minoribus: motu proprio et ex certa scientia: quasque gratias spirituales: concessiones et indulgentias: ac peccatorum remissiones: in genere vel in specie: visitantibus predicatorum fratrum domos: et capellas: et oratoria: concessas (quarum tenores ac si de verbo ad verbum inserti fuissent: haberi voluit per expressis) approbavit et robur perpetue firmitatis obtinere decreuit: et potiori pro cautela de nouo concessit. b. fo. 65. Et ff. o. 148. conce. 358.

Clementis Sixtus concessit omnibus vere penitentibus celebrantibus festum beati francisci: de indulgentia quinquaginta annos: et totidem quadragenas. b. ff. o. 109. concessione. 465.

Predicta concessio fuit extracta ex libro intitulo firmamenta trium ordinum Collectorum in gallijs copiato et impresso. Aliter tamen habetur in monumentis ordinis ubi continetur: quod prefatus Sixtus vniuersis fidelibus vere penitentibus et confessis qui gloriosi confessoris francisci festiuitatem deuote celebrauerint annuatim: decem annos et totidem quadrage. de iniunctis eis penitentibus relaxauit. b. fo. 46. Et ff. o. 130. concessione. 291.

Julius. 2. concessit visitantibus ecclesias fratrum minorum in festo. s. Bonanure. indulgentias quas sui predecessores concesserant per festiuitatibus aliorum sanctorum dicti ordinis. b. fo. 43. Et ff. o. 127. conce. 284. Et hoc idem concesserat antea Sixtus. 4. b. fo. 51. Et ff. o. 135. conce. 300.

Clementis Julius declarauit: quod verba in privilegijs fratrum minorum contenta. s. quod visitantes sua loca: et manus porrigentes adiutrices consequantur indulgentias tales: vel tales: referantur etiam ad facientes elemosinas de pane et alijs pro eorum victu: et velut: ac domorum suarum reparatione necessarijs. b. fo. 39. Et ff. o. 126. concessione. 280.

Supra scripte indulgentie: ac nonnullae alie que ad manus nostras non peruenerunt: reperitur summam recollecte in monumentis ordinis sub forma sequenti.

Hec est summa indulgentiarum ordini fratrum minorum a diuersis summis pontificibus concessarum: circa quas nullus dubitare velit obsecro: quia reuerendus pater frater Joannes de argumanes: prouincialis prouincie. s. Jacobi asserit se uidisse in authenticis litteris veritatem huius rei. Que littere habentur in archiuo conuentus Salimantis. Et sequitur.

Quis iustitiales ecclesias fratrum minorum in festiuitatibus domini nostri Ihesu

Indulgentie: quo ad seculares: Primo.

et dñe nostre beati Joānis baptiste apostolorū beati francisci: omnīq; sanctorum dicti ordinis. habent concessione qualibet predictarū festivitatum mille trecentorum quadraginta annorum: quadringentarumq; quadraginta et sex quadragessimarum: atq; triginta et unus diei. sfo. 71. c. concessione. 180.

Collecto.

CAdvertendum est etiam: q; in alia summa extracta ex libro intitulo Firma menta trium ordinum habetur subsequenti modo.

CSumma indulgentiarum festivitatum domini nostri Jesu christi: eiusq; sanctissime matris: ac etiam patris nostri francisci et sanctorum ordinis: ascendit ad annos quingētos quadragita et octo: et dies ducētos sexaginta. sfo. 109. post concessione. 467.

CSequuntur gratie et indulgentie concessę visitantibus ecclesias aliorum fratrum medicantium in precipuis festivitatis. Et primo ponuntur concessa visitantibus ecclesias fratrum ordinis predicatorum.

20
Epi. s. s. m.
predicator.

CSanctissimus dominus Honorius papa. 3. concessit. 20. annos: et dies. 180. visitantibus ecclesias predicatorum in anniverfariis dedicationis earum. Clementis papa. 3. annos decem: et dies quadraginta. Bonifacius papa. 8. annos.

Pro dedica
tione ecclesie

20. et dies. 40. Alexander papa. 4. annos. 20. et dies. 180. Benedictus papa. 10. frater de ordine predicatorum: annos. 30. et dies. 120. Joannes papa. 21. annos decem: et dies. 80. Gregorius papa. 9. annos. 9. et dies. 80. Nicolaus papa. 4. frater minorum: annos. 30. et dies. 180. Alexander papa. 5. frater minorum: annos. 18. et dies. 80. b. sfo. 110. concessione. 481.

21
Pro Marii
tate. b. 7. gis.

CSumma predictarum indulgentiarum est annorum. 169. et dierum. 350.
CIn nativitate virginis Marie visitantibus ecclesias fratrum predicatorum: conceduntur a Clemente. 4. anni. 10. et dies. 40. a Gregorio. 9. anni. 20. et dies. 40. a Bonifacio. 8. anni. 9. et dies. 40. a Nicolao. 4. anni. 30. et dies. 180.

22
Pro Puri
ficatione beate
virginis.

CSumma predictarum indulgentiarum est annorum. 69. et dierum. 210. b. sfo. 110. concessione. 482.

CIn purificatione beate Marie visitantibus ecclesias predicatorum conceduntur a Clemente. 4. anni decem: et dies. 40. a Gregorio. 9. anni. 20. et dies. 40. a Bonifacio. 8. anni. 9. et dies. 40. a Nicolao. 4. anni. 30. et dies. 180.

23
Pro Assu
ptione. b. vir
ginita.

CSumma predictarum indulgentiarum est annorum. 69. dierum. 210. b. sfo. 110. concessione. 483.

CIn Assumptione virginis Marie visitantibus ecclesias fratrum predicatorum: conceduntur a Clemente. 4. anni decem: et dies. 40. a Gregorio. 9. anni. 20. et dies quadraginta. Bonifacio. 8. anni. 9. et dies. 40. a Nicolao. 4. anni. 30. et dies. 180.

24
Pro festo sa
cti Petri.

CSumma predictarum indulgentiarum est annorum. 69. et dierum. 209. b. sfo. 110. cō. 484.

CIn festo beati patris Dominici visitantibus ecclesias predicatorum: conceduntur a Clemente. 4. anni. 10. et dies. 40. a Gregorio. 9. anni. 20. et dies. 40. a Bonifacio. 8. anni. 9. et dies. 40. a Nicolao. 4. anni. 30. et dies. 180. ab Innocentio. 4. anni. 9. et dies. 40. ab Alexandro. 4. anni. 20. et dies. 280. a Benedicto. 11. anni. 30. et dies. 120. a Joanne. 21. anni. 10. et dies. 180. ab Alexandro. 5. anni. 18. et dies. 80. a Sixto. 4. fratre minore anni. 100. et totidem quadragene.

CSumma predictarum indulgentiarum est annorum. 256. et dierum. 320. b. sfo. 110. concessione. 485.

25.

CIn festo sancti Petri martyris visitantibus ecclesias fratrum predicatorum:

Indulgentie: quo ad secula. Primo So. lxxiiiij

conceduntur a Clemente. 4. anni. decē. 7. dies. 40. a Gregorio. 9. anni. 20. et dies quadraginta. a Bonifacio. 8. anni. 9. et dies. 40. a Nicolao. 4. anni. 30. et dies. 180. ab Innocentio. 4. anni. 9. et dies. 40. ab Alexandro. 4. anni. 20. et dies. 280. a Benedicto. 11. anni. 30. et dies. 120. a Joanne. 21. anni. decem. et dies. 180. ab Alexandro. 5. anni. 18. et dies. 80. a Sixto. 4. anni. 50. et totides quadragene.

Summa predictarū indulgentiarū est annorū. 206. et dierū. 320. b. ffo. 110. cō. 486.

In festo sancti Thome de aquino visitantibus ecclesias predicatorum conceduntur a Joanne. 22. anni. 21. et dies. 80. ab Alexandro. 5. anni. 18. et dies. 80. ab Urbano. 5. anni. 100. et dies. 210. a Sixto. 4. anni. 50. et totidem quadrage.

Summa predictarum indulgentiarum est annorum. 189. et dierum. 215. b. ffo. 110. conce. 487.

In festo sancti Vincentii confessoris: visitantibus ecclesias fratrum predicatorum conceduntur de indulgentia: a Sixto. 4. anni. 50. et totidem quadragene. b. ffo. iii. concessione. 488.

In festo sancte Katerine de senis conceduntur visitantibus ecclesias predicatorum: a Sixto papa. 4. anni. 50. et totidem quadragene. b. ffo. iii. concessione. 489.

Venientibus ad solennitatem primarum missarum fratrum predicatorū conceduntur indulgentie: ab Honorio. 3. dies. 100. a Bonifacio. 8. dies. 100. ab Alexandro. 4. dies. 100. a Gregorio. 9. dies. centum: ab Innocentio. 4. dies. 100. a Benedicto. 11. dies. 20. a Clemente. 4. dies. 100. a Joanne. 21. dies. 100. a Nicolao. 4. dies. 100. ab Urbano. 5. dies. 100. ab Honorio. 4. dies. 100.

Summa predictarum indulgentiarum est annorū trium: et dierū duorū. b. ffo. iii. concessione. 490.

Sequuntur aliquę alie gratie concesse visitantibus ecclesias fratrum Augustinenſium in precipuis festiuitatibus.

Innocentius. papa. omnibus vere penitentibus 7 confessis qui in Natiuitatis: Circumcisionis: Epiphanię: Resurrectionis: Ascensionis: Penthecostes: necnon Assumptionis: Natiuitatis: Annuntiationis: et Purificationis beate Marie: ac natiuitatis Joannis baptiste: et apostolorum Petri et Pauli: et in solennitatibus apostolorum et euangelistarum: atq; in omnibus festiuitatibus sancti Augustini: ac ecclesiarum dedicatio nibus: et celebritate omnium sanctorum: et per ipsarū Natiuitatis: Resurrectionis: Ascensionis: Penthecostes: necnon Natiuitatis 7 Assumptionis beate Marie: ac natiuitatis Joannis baptiste: 7 apostolorum Petri et Pauli predictarum festiuitatum octauis: ecclesias ordinis eremitarum sancti Augustini deuote visitauerint annuatim: et ad reparationem et conseruationem earum manus porreperint adiutrices: concessit in singulis predictis festiuitatibus: ac ac per earum octauas: mille annos: et totidem quadragenas. b. ffo. 124. concessione. 562.

Iulius. 2. visitantibus ecclesias predictorum fratrum Augustinenſium in singulis sancti Augustini: 7 Nicolai de torentino: ac sancte Marice festiuitatum diebus: a primis vespers vsq; ad secundas vespers festiuitatem earundem inclusit: ac ubi man? adiutrices porrigētibz: centū annos et totidem quadragenas de iniunctis eis penitētijs in dño relaxauit. b. ffo. 66. concessione. 208.

Pro festo s. Petri maris,

26
Pro festo s. Thome,

27
Pro s. Vincentio,

28
Pro s. Katerina,

29
Pro missis primarijs,

30
Ex p. an. augustinus.
Pro festo precipuis,

51
Pro festis augustinus,

Indulgentie: quo ad seculares: Primo.

Sequitur alie indulgentie concessę visitantibus ecclesiis fratrum Carmelitarum in precipuis festiuitatibus: put extracte sunt ex quadā bulla Sixti. 4. q. habetur. B. fo. 107. Et ffo. 190. conce. 485. Et ffo. iii. et sunt ordinate per festiuitates modo subsequenti.

Primo. In festiuitatibus domini nostri Iesu Christi. in sua Natiuitate: Parasceue: Resurrectione: Pentecoste: et duobus festis sanctę crucis: et octauis eorum. Leo papa. 4. concessit septē annos et duodecim quadragenas visitantibus ecclesias firmiter pias eleemosinas largientibus. C. Adrianus. 2. Stephanus. 5. Sergius. 3. Ioannes. 10. et Ioannes. 11. Sergius. 5. et Innocentius. 4. tertiam partem peccatorum remiserunt visitantibus ecclesias eorundem in predictis festis: et eorum octauis. C. Honorius. 9. visitantibus easdem ecclesias in die Parasceue: et in die sanctę Crucis. 40. annos et totidem quadragenas de iniunctis penitentis relaxauit. C. Clemens. 3. Alexander. 2. Gregorius. 5. et Gregorius. 7. in predictis festis et quolibet eorum: si similem gratiam largiti sunt. C. Honorius. 9. concessit visitantibus dictas ecclesias: seu manus adiutrices porrigentibus in die Parasceue. 40. annos: et totidem quadragenas de iniunctis penitentis. C. Benedictus. 10. omnes predictas indulgentias duplicauit. C. Nicolaus. 5. omnia supradicta duplicando confirmauit: atq. annos. 7. et totidem quadragenas in domino relaxauit. B. fo. 107. Et ffo. 190. conce. 485. Et b. ffo. iii. conce. 497.

Secundo. In festis beate Marię. scilicet Natiuitatis: Annūciationis: Purificationis: Assumptionis: et eorum octauis: omnes predictas remissiones inde potestates concesserunt. C. Clemens. 4. ultra predictas indulgentias concessit. 30. annos et totidem quadragenas in predictis quattuor festiuitatibus domini nostri. C. Honorius. 9. concessit in dictis festiuitatibus visitantibus supradictas ecclesias: vel manus adiutrices porrigentibus. 40. annos et totidem quadragenas de iniunctis penitentis. C. Ioannes. 22. concessit similiter in eisdem quattuor festiuitatibus. 40. annos et totidem quadragenas de penitentis iniunctis. C. Urbanus. 5. in festo Annūciationis virginis Marię concessit. 7. annos et 12. quadragenas. C. Sixtus. 4. concessit in predictis quattuor festiuitatibus beate Marię a primis uesperis usq. ad occasum solis diei festi visitantibus dictas ecclesias. 30. annos: et totidem quadragenas quolibet anno. C. Item Sixtus extendit predictas indulgentias a se concessas ad festa Conceptionis: Presentationis: et Visitationis beate Marię virginis. B. fo. 107. Et ffo. 190. conce. 485. Et b. ffo. iii. conce. 498.

Tertio. In festiuitatibus omnium sanctorum: sancti Michaelis: et Natiuitatis sancti Ioannis baptiste: Petri et Pauli: fabiani et Sebastiani: et per octauas eorum: et in sanctis quorum uocationes principales habent in suis ecclesiis concessit Leo papa. 4. septem annos et 12. quadragenas. C. Adrianus. 2. Stephanus. 5. Sergius. 3. Ioannes. 10. Ioannes. 11. Sergius. 5. et Innocentius. 4. visitantibus dictas Carmelitarum ecclesias in predictis festiuitatibus tertiam partem peccatorum relaxauerunt. C. Clemens. 4. Alexander. 2. Gregorius. 5. et Gregorius. 7. in predictis festiuitatibus si similem gratiam largiti sunt. B. fo. 107. Et ffo. 190. conce. 485. Et b. ffo. iii. conce. 499.

Quarto. Honorius. 9. in diebus uocationum ecclesiarum predictarum. 40. annos et totidem quadragenas relaxauit de iniunctis penitentis. C. Benedictus. 10. eisdem uocationis diebus: Honorius indulgentiam etiam concessit: et duplicauit omnia concessa in predictis sanctorum festiuitatibus: octa.

31
Ex hnt. f. m.
Carmelitap.
Pro festis
dñi nostri Ie.
sancte crucis

32
Pro festis
dñe nostre.

33
Pro festis
precipuis.

34
Pro festis
uocationum
ecclesiarum

Indulgentie: quō ad secula. Secūdo. Fo. lxxxv

uis: et vocabulis ecclesiarum. C. Nicolans. 5. duplicavit etiam concessa a iuis antece. foribus in diebus festiuitatibus: et ultra: annos septem et totidē quadragenas relaxauit. C. Sixt. 4. concessit etiam in diebus vocabulorum visitantibus dicti or dnis ecclesias. 30. annos: et totidem quadragenas de inunctis penitentis. B. fo. 107. Et ffo. 190. conce. 485. Et ffo. 112. conce. 500.

Indulgentie concessē visitantibus ecclesias

fratrum minorum tempore quadragesimali: Secundo.

Alexander. 4. Nicolans. 3. Innocentius. 4. et Benedictus 11. concesserūt a quarta feria cinerum vsq; ad pascha Resurrectionis inclusiue: venientibus ad ecclesias fratrum minorum semel in die: causa deuotionis: de indulgentia annos. 122 et dies. 576. C. Clementibus autem quando ibidem predicatur feria. 2. et. 4. et. 6. additur indulgentia annorum. 6. et dierum. 264. Et sic ascendit cum prima ad annos. 138. ac dies. 202. Dabatur. b. ffo. 108. cōce. 439.

Urbanus. 4. concessit omnibus visitantibus ecclesias fratrum minorum in quadragesima indulgentiā quadragesima annorum. b. ffo. 260. concessione. 657.

C In summa superius allegata: reperiuntur sequentia.

C Visitanti ecclesias fratrum minorum qualibet die quadragesime: concessi sunt quattuor anni: et. 236. dies indulgentie. ffo. 71. concessione. 181.

C In alia summa extracta de libro intitolato firmamenta trium ordinum: habetur modo sequenti.

C Summa indulgentiarum concessarum visitantibus ecclesias fratrum minorum in diebus quadragesime: triū milliū et octingentorū: ac quinquaginta septē annorum: et ducentorū: ac septē dierū. ffo. 109. post conce. 467.

Sequuntur Indulgentieque reperiuntur concessē visitantibus ecclesias fratrum Augustinensium tempore quadragesimali: et adhuc a die septuagesime.

Innocentius. omnibus vere penitentibus et confessis qui a dominica septuagesime inclusiue: vsq; ad dominicā in palmis inclusiue: deuote visitauerint ecclesias fratrum Augustinensium annuatim: et ad reparationem et conseruationē earū manus porrexerint adiutrices: cōcessit mille annos et totidem quadragenas indulgentie. b. ffo. 124. conce. 562.

C De ad Innocentius omnes vere penitentes et confessos qui predictas ecclesias deuote visitauerint in die mercurij: et in die iouis: ac in die veneris hebdomade sancte: ad reparationem et conseruationem earūdem manus porrexerint adiutrices: a pena et culpa misericorditer relaxauit. b. ffo. 124. conce. 562.

Sixtus. 4. fertur concessisse visitantibus ecclesias predictorū fratrum Augustinensium: et manus adiutrices porrigētibz: a sexta feria post dominicā tertiam quadragesime vsq; per totam octauam pasche Resurrectionis: pro singulis diebus indulgentiam triū milliū septingentorū decem et octo annorum. et. 130. dierū. Bulla dicitur esse Romę et ferrarie. Et a quodam precipuo patre d. c. ordinis audiuit: qd ipse viderat transumptum autenticum predictę bulle. Dabatur tamen. b. ffo. 111. conce. 394.

Sequuntur nonnullę indulgentie alie concessē visitantibus ecclesias.

Predicator

Collector.

Collector.

Nota.

Ex pmt. ffo Augustinens.

Nota.

Indulgentie: quo ad seculares: Tercio

fratrum Carmelitarum tempore quadragesimali.

- 7 **Benedictus.** 10. visitantibus ecclesias fratrum Carmelitarum. feria. 2. et. 4. et. 6. quadragesime concessit octoginta annos et totidem quadragenas indulgentie: ac bis remissionem septime partis peccatorum. B. fo. 107. Et ffo. 190. concessione. 485. Et. b. ffo. 112. concessione. 502.

C Et privilegium ordinis sancti Joannis hierosolimitani.

- 8 **Benedictus.** papa oibus vere penitentibus et coefferis: qui ecclesias vel oratoria per uniuersum orbem ordini sancti Joannis hierosolimitani subiectas: iter in hebdomada per totam quadragesimam: videlicet secundam: quartam: et sextam feriis: et in festo sancti vocabuli dictarum ecclesiarum visitauerint: et in eorum facultates manus porreperint aditricies: quadraginta annos: et quadraginta quadragenas: et septimas partem de iniunctis penitentibus misericorditer relaxauit. b.

Indulgentie concessae visitantibus ecclesias

fratrum minorum in quibuslibet diebus anni. Tercio.

Alexander. 4. concessit visitantibus ecclesias fratrum minorum causa deuotionis qualis hora diei: indulgentiam. 40. dierum. Innocentius. 4. concessit similiter. 40. dies. Clemens. 4. concessit. 80. dies. Nicolaus. 4. concessit indulgentiam unius anni. et. 40. dierum. Summa istarum indulgentiarum est tres anni et. 240. dies. Et numerando per dies sunt. 1365. dies. B. fo. 24. Et ffo. 108. concessione. 231. Et. b. ffo. 108. concessione. 438.

2 **Idem Alexander** concessit oibus venientibus ad horas canonicas in ecclesiis fratrum minorum infra annum: diebus singulis: indulgentiam centum dierum. b. ffo. 260. concessione. 633. Alias sunt centum et quadraginta dies: ut habetur. ffo. 108. concessione. 430.

3 **Idem Alexander** concessit accedentibus ad ecclesias fratrum minorum causa audiendi missas beate Marie virginis: vel beati francisci: vel sermones quocumque tempore anni: qualibet vice indulgentiam centum dierum. B. fo. 24. Et ffo. 108. concessione. 231. Et ffo. 108. concessione. 437. ubi nihil specificatur de missis beate Marie: aut beati francisci.

4 **Clemens.** 4. concessit visitantibus ecclesias fratrum minorum in quibuslibet diebus anni: centum dies indulgentie. b. ffo. 260. concessione. 638.

5 **Nicolaus.** 3. concessit similiter sicut clemens prefatus centum dies indulgentie. b. ffo. 260. concessione. 660.

6 **Nicolaus.** 4. concessit accedentibus causa deuotionis ad loca fratrum minorum: indulgentiam unius anni et dierum. 40. B. fo. 24. Et ffo. 108. concessione. 231. Et alibi reperitur: quod idem pontifex concessit propter prefatam causam centum dies indulgentie. b. ffo. 108. concessione. 446. Et alibi etiam innuitur: quod concessit audientibus missas beate virginis: ac beati francisci in domibus fratrum minorum indulgentiam centum dierum. b. ffo. 108. concessione. 442.

7 **Urbanus.** 5. concessit omnibus fraternitatibus que sunt et erunt in ecclesiis fratrum minorum centum dies indulgentie. b. ffo. 261. concessione. 672. Et ffo. 109. concessione. 459.

8 **Idem Urbanus** concessit visitantibus predictorum fratrum ecclesias quatinus die de indulgentiam centum dies. b. ffo. 261. Et ffo. 109. concessione. 458.

Indulgentie: quo ad secula. Quarto. §o. lxxvj.

Cum summa antientica indulgentiarum superius annotata reperitur id qd sequitur. **Collectio**
Cum quolibet die anni visitans ecclesias fratrum minorum consequitur an- **9**
num et ducentos quadraginta quatuor dies indulgentie. §o. 71. conce. 182.

Cum alia summa extracta de libro intitulado firmamenta trium ordinum habe- **Collectio**
tur sub forma sequenti.

Summa indulgentiarum concessarum visitantibus ecclesias fratrum minorum **Horas**
in quibuslibet diebus est annorum quadraginta: et dierum trecentorum. b. ff. 102.
post concessionem. 467.

Sequuntur aliquae indulgentie concessae visitantibus ecclesias fratrum **10**
Carmelitarum infra annum quacunque dies sed praesertim
diebus dominicis et sabbatis.

Benedictus. 10. concessit visitantibus ecclesias fratrum Carmelitarum **10**
in diebus sabbatorum: et dominicis totius anni. 40. an- **pro sabbat**
nos: et totidem quadragenas indulgentie: ac septimam partem peccatorum rela- **us: et domi**
pauit. Et Nicolaus. 5. predictam indulgentiam sabbatorum duplicavit. §o. 107.
Et ff. 190. concessio. 485. Et ff. 112. conce. 501.

Innocentius. 4. et Gregorius. 8. concesserunt cuilibet dicenti vni **11**
nostre et Ave maria p. vivis et defunctis in predictis eccle- **11**
siis Carmelitarum: quadraginta dies indulgentie. Benedictus. 10. eisdem. 40. dies
duplicando concessit. Nicolaus. 5. predictos dies duplicatos iterum reduplicavit
et concessit. Et sic sunt. 160. dies. Vel sunt ducenti: computando quod quilibet duorum
pontificum prenominatorum concesserit. 40. dies: quod nunquam solent concedere min?
§o. 107. Et ff. 190. conce. 485. Et b. ff. 112. concessio. 507.

Circa omnes indulgentias superius annotatas est sciendum: quod in quadam sum- **Collectio**
ma antiqua privilegiorum fratrum min. per quendam patrem commissarium curie Ro-
mane facta reperitur sequens clausula.

Sixtus. 4. in bulla quae incipit: Solet sedes apostolica: declaravit quod indul-
gentie concessae visitantibus ecclesias domorum vnius ordinis men-
dicantium non conceduntur visitantibus ecclesias domorum aliorum ordinum men-
dicantium: licet sit reciprocatio gratiarum et indulgentiarum vnius ordinis ad alium: propter
confusionem: et ne vilescant indulgentiae aut minuat deo otio: et propter alias ratio-
nes. Hec ubi supra. Bulla tamen preallegata: nullibi potui reperire.

Cadverte: quod non obstante predicta bulla: possunt gaudere visitantes ecclesias fratrum **Collectio**
minorum in festiuitatibus sanctorum sui ordinis: oibus concessis visitantibus ecclesias fra-
trum ordinis predicatorum in festis sanctorum eiusdem ordinis: puta beatus in dictioe Licitatio
privilegiorum. §. 13. ppe. sine. Et visitantes ecclesias fratrum predicatorum possunt gaudere
oibus concessis visitantibus ecclesias aliorum ordinum mendicantium: virtute cuiusdam
concessionis eis factae per Leonem. 10. quae habetur supra in prefata dictione Licitatio
privilegiorum. §. 20. Et similiter potest dici de visitantibus ecclesias fratrum minorum: ratio-
ne amplissime conicationis privilegiorum: quae est inter ipsos et fratres predatores:
prout patet in supradicta dictione Licitatio privilegiorum. §. 12. et 13.

Cum est advertendum et notandum circa omnes suprascriptas indulgen- **Collectio**
tias: quod quia sicut ex tenore ipsarum patet: fere omnes conceduntur visitanti-
bus predictas ecclesias: et man? porrigentibus adiutricibus: et quod fere mi. nequint beatus ci-
pos aut truces: seu caplas pro recipiendis pecuniis: idcirco Iulius. 2. concessit: quod pra-
sa verba, man? porrigentes adiutricibus: referant etiam ad facientes elemosinam

Indulgentie: quō ad secularēs: Quarto.

de pane: ac alijs victui fratrum necessarijs: put in sequenti titulo latius ponitur.
§.9. Et habetur. B. fo. 43. Et ffo. 126. concessione. 280.

Indulgentie concessę eribentibus fratribus mi

Innocentius.

noribus: aliqua opera pietatis: Quarto.

4. concessit omnibus porrigentibus manus adiutrices fratribus minoribus vicinjs. 40. dies indulgentie. Nicolaus. 3. totidem. Clemens. 4. dies. 100. Et sunt in summa: centum octoginta dies. B. fo. 24. Et ffo. 108. concessione. 231. Et b. ffo. 108. concessione. 441.

Alexāder.

4. concessit oibis recipientibus fratres minores viatores in domibus suis: et ministrantibus eis alimenta: et solentibus

8
Pro hospitandis fratribus minoribus.

navula: seu passalia: ac alia pietatis obsequia dictis fratribus eribentibus: indulgentiam. 40. annorum. b. ffo. 260. conce. 655. Et ffo. 108. conce. 432.

Martinus.

4. concessit tam procuratoribus q̄ aduocatis: qui in curijs ecclesiasticis et civilibus: seu secularibus laborauerint pro defensione ordinis fratrum minorum: ecclesiarijs eiusdē ordinis singulis annis: indulgentiam centū annorum. b. ffo. 260. conce. 663. Et ffo. 108. conce. 434.

3
Pro aduocatis: et cura totius fratrum

EDSAD Martinus

concessit cunctis fidelibus: qui manus adiutrices porreperint ad construendas ecclesias vel monasteria ordinis fratrum minorum: ac oibis qui sepulturam elegerint in cemeterijs: aut claustris prefatorū fratrum: indulgentiam. 40. annorum. b. ffo. 260. conce. 664. Et ffo. 108. conce. 435.

4
Pro fabrica depaktura.

Nicolaus.

4. concessit omnibus porrigentibus manus adiutrices pro fabricis monasteriorum fratrum minorum. 40. annos indulgentie. b. ffo. 108. conce. 446.

5
Pro fabrica

Urbanus.

5. concessit: vt generalis et prouinciales totius ordinis minorum possint cōmunicare suffragia: indulgentias: orationes: et bona spiritalia benefactoribus ordinis. b. ffo. 261. conce. 671. Et ffo. 109. conce. 459.

6
Dialio: et prouinciales.

Innocentius.

8. concessit: vt procuratores fratrum minorum: eorūq̄ substituti: liberi: parentes: fratres: sorores: et vxores: possint p̄mere indulgentias stationum: et alias fratribus concessas: dicendo in ecclesijs fratrum predictorum quinq̄. Pater noster: et totidē Ave maria. p̄ felici statu Romane ecclesie. o. ffo. 70. conce. 162. Et ffo. 99. conce. 367.

7
Pro syndico seu procuratore frim

Alexander.

6. concessit: vt medici ordinarij fratrum minorum: et sororum sancte Clare: habeant eadem prouilegia et gratias: quibus gaudent syndici et procuratores predictorum fratrum. o. ffo. 70. conce. 177. Et ffo. 99. concessione. 370.

8
Pro medicis fratrum

Iulius.

2. concessit seu declarauit: q̄ verba in prouilegijs fratrum minorum contenta. s. q̄ visitantes suas ecclesias: et manus porrigentes adiutrices consequantur indulgentias tales: vel tales: referantur etiā ad faciētes elemosinas de pane: ac alijs p̄ eorū victu: et vestitu: et domorū suarū reparatione necessarijs. B. fo. 43. Et ffo. 126. conce. 280.

9
Elemosine

In preallegata

summa autentica: continetur infrascripta.

Collector.

Porrigentibus

manus adiutrices ad fabricam ecclesiarum fratrum minorum iuxta possibilitatem suam: concessa est in articulo mortis remissio omnium peccatorum. ffo. 71. concessione. 184.

10

Indulgentie: quo ad secula. Quarto. §o. lxxvij

Item concessi sunt centū viginti anni pro qualibet rei: quolibetq; beneficio que locis vel monasterijs fratrum minorum largiuntur. ffo. 71. conce. 184.

Ultra hoc: ppter communicationem privilegiorum fratrum predicatorum: sunt concessi amplius. 79. anni. Et in summa sunt ducenti anni: vno minus. Vide infra. §. 13.

Sequuntur alie multe indulgentie concessę facientibus opera pietatis fratribus ordinis predicatorum: et eorum domibus.

Porrigentibus manus adiutrices ad fabricas domus fratrum predicatorum: conceduntur ab Honorio. 3. anni. 25. dies. 120. a Clemente. 4. anni. 25. dies. 120. a Bonifacio. 8. anni. 25. et dies. 120. ab Innocentio. 4. anni. 25. dies. 120. ab Alexandro. 3. anni. 25. dies. 120. a Gregorio. 9. anni. 25. dies. 120. ab Urbano. 5. anni. 25. dies. 120. Alij pontifices in summa concesserunt annos. 40. et dies. 300.

Sumantur simul anni. 28. dies. 42. b. ffo. iii. conce. 492.

Quantibus elemosinas predictis fratribus: ad victum: vestitum: et alias necessitates graves ordinis: conceduntur a Clemente. 4. anni. 7. a Bonifacio. 8. anni. 7. ab Innocentio. 4. anni. 7. ab Alexandro. 4. anni. 7. a Joanne. 21. anni. 7. a Gregorio. 9. anni. 7. a Benedicto. 11. anni. 14. a Nicolao. 4. anni septē ab Urbano. 5. anni. 14. Sumantur omnes anni. 79. b. ffo. iii. concessione. 493.

Facientibus missas et alia divina celebrare a dictis fratribus in eorū ecclesijs conceduntur ab Honorio. 3. dies. 80. a Bonifacio. 8. dies. 80. a Clemente. 5. dies. octoginta: ab Alexandro. 4. dies. 80. a Joanne. 21. dies. 80. a Nicolao. 4. dies. 80. ab Innocentio. 4. dies centum: a Gregorio. 9. dies centum: ab Urbano. 4. dies centum. Sumantur anni. 2. et dies. 248. Et numerando per dies: sunt fere mille dies. b. ffo. iii. concessione. 493.

Ioannes. concessit benefactoribus ordinis predicatorum decem annos: et totidem quadragenas de iniunctis eis penitentijs. Et remittit eis iniurias patrum: et matrū sine manuum infectione violenta: et omnia festa male observata: et omnia iuramenta falsa: sine dāno alterius. Et remittit sacerdotibus: et clericis in sacris ordinibus constitutis: qui ad exemplum aliorum manus porrerint adiutrices: quicquid in divinis officiis: aut bonis canonicis dicere omiserint: nunc ppter infirmitatem: vel per negligentiam: seu per defectus librorum. b. ffo. 94. concessione. 305.

Idem. Ioannes concessit etiam de gratia specialis: quibuscumque modis confratres et germani ordinis possint sepeliri (tempore interdicti) in ecclesia: vel cemiterio: nisi fuerint excommunicati publice: vel nominatim: ibiq; divina celebrare. b. ffo. 95. concessione. 306.

Supradicta concessio quo ad sepelitionem confratrum: et germanorū ordinis fuit discussa: et ventilata in vniuersitate Salmantina: et fuit declaratus et determinatum per plures insignes doctores iuris peritissimos: debere solum intelligi de illis confratribus qui licet remaneant in seculo: et non mutent habitum: seculariter tamen sunt: vel sunt oblati ordinis: et faciunt donationem inter vivos omnium bonorum suorum dicto ordini: reseruando sibi vsum fructum quādiu vixerint: et non de alijs confratribus communiter vlitatis. fundatur autem hec determinatio: et declaratio predictorū doctorum in c. Ut privilegia: de privilegijs libro. 5. decretalium. Qd capm ad litteram dicit: quod solum tales predicti confratres gaudeant ecclesiastica sepultura tempore interdicti: et non alij.

Collector

Ex pte
gus fra. pdi
profabrica
moasterioz

Pro victu
libus

Pro facie
bus celebra
re missas

Pro abusu
bet bifacio
ribus fmi

Pro clericis
secularibus

Sepultura
Interdicti

Collector

Indulgentie: quo ad seculares: Quarto!

17
Pro defun-
tis.

CYSEDAN Joannes concessit: q. anime defunctorum p. quibus ordinis et fratris
bus eiusdem collata fuerit elemosina: admitterentur ad omnia beneficia: et suffra-
gia: et ad omnes gratias totius ordinis. Et remittit eisdem benefactoribus septi-
mam partem suorum peccatorum. b. ffo. 95. conce. 308.

CSequuntur alie plures indulgentie concessae exhibentibus opera
charitatis erga Carmelitanos: et eorum domos.

19
Ex prin. fra-
tri Carme-
Profabrica

Leo. 4. concessit xpi fidelibus domos ordinis Carmelitarum costructas repa-
rantibus. 7. annos: et. 12. quadrage. indul. Innocentius. 4. hanc indul-
gentiam duplicavit. Nicolaus. 5. hanc duplicationem duplicando concessit. Et sic
sunt anni. 28. et quadrage. 48. B. fo. 107. Et ffo. 190. conce. 485. Et ffo. 112. con-
cessione. 504.

19
Profabrica
Pro vici-
b. e. ornate
tis ecclesiarum.

Adrianus. 2. Stephanus. 5. Sergius. 7. Joannes. 10. et Joannes. 11. Ser-
gius. 5. et Innocentius. 4. deficientibus ecclesias dicti ordinis
vel pro fabricis ipsarum munera dantibus: ac confratratia dicti ordinis assumentibus:
vel etiam vten filia: vasa: mapas: paramenta: aut alia ad cultum dei necessaria tri-
buentibus: vel ad ea habenda manus adiutrices porrigentibus: invita: vel in mor-
te legatibus: tertia parte delictorum relaxarunt. Innocentius. 4. hanc peccatorum re-
missionem duplicavit Nicolaus. 5. iterum hanc duplicationem predictis benefactori-
bus duplicavit. B. fo. 107. Et ffo. 190. conce. 485. Et ffo. 112. conce. 505.

Confratritas

Honorius. 10. et Nicolaus. 4. omnibus vere penitentibus: et manus
adiutrices dicto ordini porrigentibus: omnium peccatorum
veniam polliciti sunt. Innocentius. 4. et Nicolaus. 5. vni post alium hanc pecca-
torum veniam duplicarunt. Honorius. 9. omnibus manus adiutrices porrigentibus
ordini predicto. 40. annos: et totidem quadragenas concessit de iunctis peniten-
tiis. C. Predicti vero Innocentius. 4. et Nicolaus. 5. vni post alium etiam de
cretis. 40. annos et quadragenas duplicavit eisdes. Benedictus. 10. oia a supra-
dictis antecessoribus concessa duplicavit. B. fo. 107. Et ffo. 190. concessione. 485.
Et ffo. 112. concessione. 506.

Nota.

Epilogatio
supra scripta
re-indulgen.

Et sic in summa: omnibus vere penitentibus: et manus adiutrices ut supra por-
rigentibus est concessa: remissio omnium peccatorum: et ad hoc duplicata. Et
trecenti viginti annis: et totidem quadrage. de iniunctis penitentis.

CSequuntur nonnulla concessa facientibus opera pietatis fratribus
et domibus ordinis minimorum.

Nota.

Iulius. 2. concessit: q. singule persone que fuerint ordinis minimorum fun-
datrices: seu cultrices: cum earum vtriusque sexus liberis: pcreatis: et
procreandis: omnibus et singulis eiusdem ordinis minimorum privilegiis: gra-
tiis: immunitatibus: libertatibus: exemptionibus: indulgentiis: concessionibus: et in-
dulgentiis: ut: potiri: et gaudere libere: ac licite valeant. B. ffo. 9. conce. 11.

CEt privilegiis fratrum hospitalis sancti Joannis hierosolimitani.

12
Confraterni-
tas.

Alerader. 4. et Innocentius. 3. ac Lucius. 7. et Gregorius. 9. successine
sub eadem verborum serie concesserunt: ut quicunque de facultati-
bus sibi ad eo collatis subuenerit fratribus hospitalis sancti Joannis hierosolimi-
tanis: et in tam sancta fraternitate se collegam statuerit: eisque beneficia persolverit au-
ganatim: septime partis iniuncte penitentie relaxationem consequantur. B.

Leo. 10. et Adrianus. 6. concesserunt omnibus et singulis delictis

Indulgentie: quito ad seculares: Quinto.

vere penitentibus et cōfessis: qui ordinis sanctissime trinitatis et redēptionis captiuorum: tā viroꝝ q̃ monialiuꝝ in regnis Castelle: legionis: et Granate consistit. ecclesiis illis anni diebus quibꝫ p̃ctōꝝ remissiones et indulgentie per cōfessōes cōsequēb̃ itur visitauerint. Ac qui deuotidis seruire ducti in habitu ordinis sanctissime trinitatis et redēptionis captiuoꝝ huiꝫ decesserint: Aut eorū corpora: sepulta: a dñi ab hoc seculo migrauerint in eccl̃ijs monasterioꝝ ordinis predicti sepelire ordinauerint: Sen de p̃p̃ijs bonis p̃ redēptione captiuoꝝ aliquā pecunie cōtate per ministrū prouinciale dicti ordinis p̃ tēpore trāsente designā daz erogauerint: Aut etiā qui seculariū eiusdē prefati ordinis de manu alicuius illius prelati: etiā absq̃ alicuius voti emissiōe susceptū detulerint: Necnon vtriusq̃ seruis eiusdē ordinis fratribꝫ (germanis nūcupatis) vt oēs et singulas indulgentias: et p̃ctōꝝ remissiones fratribꝫ predicti ordinis sanctissime trinitatis cōcessas: cōsequatur ac suffragioꝝ ipsius monasterijs p̃ tpe factorū participes fiant. **W.** Habetur latius supra in dictione Cōsecratio privilegioꝝ. s. vitimo. **C**ū de cōsecratis lectoꝝ credēdo prefatā concessiōē extendi ad indulgentias plenarias: q̃ huiꝫ plenarie nūq̃ intelligitur concessē nisi de ip̃is fiat expressa mētiō: prout in regulis cancellarie apostolice continetur.

Particula
ria p̃ regnis
castelle: legio
nis: et gran
dia.

Sepultura.

Elemosina.

Habitus.
Pro germa
nis hōpitā
bus fratribꝫ.

Collectio.

Indulgentie quas lucrantur audientes verbum dei a fratribꝫ minoribus.

Gregorius. 2. concessit audientibus predicationes fratrum minorum quindecim annos indulgent. b. ff. 260. concessione. 649.

Alexander. 4. concessit: vt fratres minores in quibuscūq̃ ecclesijs: vel locis eos predicare contigerit possint dare suis auditoribus indulgent. quadraginta dierum. b. ff. 260. concessione. 654.

C. J. D. E. D. Alexander cōcessit accedētibꝫ ad ecclesiās fratruꝝ minoꝝ causa audiendi sermones: vel missas quocūq̃ tēpore: p̃ qualibet vice indulgentiam centū dierum. b. fo. 24. Et ff. 108. conce. 231. Et b. ff. 108. cōce. 437.

C. J. D. E. D. Alexander et Nicolaus. 3. et Innocentius. 4. et Nicolaus. 4. ac Benedictus. 11. concesserunt venientibus ad ecclesiās fratruꝝ minoꝝ tēpore quadragessime feriā. 2. et. 4. et. 6. quando ibidem predicatur indulgentiam centū triginta et octo annorum: et ducentorum et duorum dierum. b. ff. 108. conce. 439.

Clemens. 4. vt testatur Joannes. 22. concessit: q̃ fratres minores predīcantes extra domos suas possint concedere auditoribꝫ suis. 80. dies indulgentie. In domibus vero suis: vltra prefatas indulgentias. 100. dies. b. fo. 24. Et ff. 108. conce. 231. Et ff. 108. conce. 445. **C.** Vide infra post. s. 6. ep̃i logationem omnīū que possunt lucrari audiendo sermones fratrum.

Sequuntur concessa audientibus sermones fratrum ordinis predicatorū.
Venientibus communiter ad sermones annuales audiendos ad loca fratrum predicatorum: conceduntur ab Honorio. 3. dies. 100. a Bonifacio. 8. dies. 100. ab Alexandro. 3. dies. 100. a Gregorio. 2. dies. 100. ab Innocentio. 4. dies. 100. a Benedicto. 11. dies. 200. ab Urbano. 5. dies. 100. ab Alexandro. 5. dies. 100. **C.** In summa autē sunt anni. tres. et dies duobꝫ. b. fo. 111. concessione. 492.

W. ff.

Pro qua
dragesima.
Hora.

Collectio.

Ex prime
sūtra. p̃d.

Indulgentie: quō ad seculares: Sexto.

Collector.
Epilogatio
concessionis
prescriptay.

Epilogatio omnes suprascriptas concessiones: resolutio est ista: q̄ fratres prefati quandoquēq̄ predicant in suis domibus quocūq̄ die anni: possunt concedere suis auditoribus. 18. annos. et 322. dies. Et numerando per dies sunt septē milia et 72. dies. Sed quando alibi predicant: possunt concedere decem et octo annos: et ducentos: et 22. dies. Et numerando per dies sunt sex milia et nongenti septuaginta duo dies. Attamen quando predicant tēpore quadragesimali in domibus suis: feria, 2. et 4. ac. 6. possunt cōcedere vltra p̄dicta centū triginta et octo annos: ac ducentos et duos dies. Et in summa sunt in prefatis ferijs. centū quinquaginta sex anni: et quingenti viginti quatuor dies.

Indulgentie quas possunt lucrari seculares

ratione habitus predictorum fratrum. 6.

1
Sepultura.

Clemens. 4. concessit morientibus cum habitu fratrum minorum. et qui cum eo elegerint sepeliri remissionem tertie partis omnium suorum delictorum. b. ffo. 260. conce. 658.

2
Sepultura.

Nicolaus. 3. concessit omnibus qui moriuntur cum habitu fratrum minorum. et qui cum eo elegerint sepeliri remissionem tertie partis omnium peccatorum suorum. b. ffo. 260. conce. 661. Alias habetur: q̄ est remissio quarte partis. b. ffo. 108. conce. 447.

3
Collector.

Urbanus.

5. concessit si militer indulgentiam remissionis tertie partis peccatorum illis qui moriuntur cum prefato habitu fratrum minorum. b. ffo. 261. concessione. 670. Alias habetur: q̄ concessit remissionem quarte partis. b. ffo. 109. concessione. 458.

4
Collector.

Circa prefatas concessiones habitus: in summa autentica superius allegata reperitur absq̄ nominatione pontificum sequens concessio.

ITē AD cōcessa est sepultis in nostris cimiterijs: et morientibus in habitu nro fratrum minorum. quarta pars peccatorum: a quattuor summis pontificibus. ffo. 71. concessione. 183.

5
Pro monia
lio. 6. Clare

Alexander.

6. concessit: ut mulieres suscipiētes ante mortē: vel post mortem habitum sancte Clare: habeant talem relaxationem peccatorum: qualem habent viri pro habitu fratrum minorum. o. ffo. 70. concessione. 176. Et ffo. 99. concessione. 368.

6
Indul. ple.

Leo.

informatus de predictis concessionibus circa habitum fratrum minorum: confirmavit eas: ac de nouo cōcessit: et ad bñdī gratias suā portionem addidit: concedens q̄ morientes in dicto habitu cōsequantur indulgentiam plenariam. O. ffo. 61. concessione. 185.

7
Indul. ple.
Pro tertia.

ITē AD Leo iterum confirmavit cōcessionem supradictas: et addidit: q̄ tam morientes: et sepeliendi in dicto habitu: q̄ morientes et sepeliendi in habitu sororum tertie regule eiusdem sancti francisci: sub obedientia ministrorum generalis: et provincialium degentium: consequantur indulgentiam plenariam omnium suorum peccatorum. O. ffo. 62. concessione. 201.

ITē AD Leo declaravit: sufficere habitum predictum petere: ac super se vsc̄ ad mortem habere: ac in eo sepeliri: etiam si ante mortem non induatur. O. ffo. 60. concessione. 183.

Ioannes.

Ex privilegijs fratrum predicatorum. 23. omnibus christi fidelibus osculantibus habitū ordinis sui

Indulgentie: quo ad secula. Serto. So. lxxxix.

eti dñici: seu fratru ordinis predicatoru: quinq; annos: et totidem quadragenas de iniunctis penitentis relaxavit. b. sffo. 95. conce. 307. Et numerando per dies sunt duo millia: et 75. dies. Et antudem lucratur osculantes habitum fratrum minoru: et alioru mendicantium: ratione cōicationis privilegiorum.

Pro oscula
tib⁹ habitus
fratrum.
Collector.

Et privilegij fratrum Augustinensium.

Leo. 10. conce. q; viri et femine deserventes zonā fratru sancti Augustini datam ab aliquo prelato eiusdem ordinis ad hunc finem: lucrari possint indulgentias predictis fratribus concessas. b. sffo. 122. conce. 556.

Et de q; Leo extendit prefatam concessionem ad illos qui detulerint chordas sancti francisci: datā similiter ab aliquo prelato ordinis minoru: ut supradictum est de zona sancti Augustini.

Et hec concessio non est impressa in libris privilegioru: sed absq; dubio fuit impetrata ad instantiā Reverendissimi cardinalis sancte Crucis bone memorie.

Collector.

Et privilegij ordinis sancte Trinitatis.

Leo. 10. et Adrianus. 6. decedentibus in habitu ordinis sanctissime Trinitatis: aut scapulariū dicti ordinis de manu alicuius illius prelati: etiā absq; alicuius voti emissionē insipientibus et deservētib; in regnis Castelle. Legionis: et Granate concessi. concesserunt omnes et singulas indulgentias et peccatorum remissiones fratribus predicti ordinis concessas: p; latius habetur in dictione Communicatio privilegiorum. §. ultimo. et supra: Indulgentie quo ad seculares. 4. §. 23.

12

Indulgentie impetrata a fratribus minoribus
pro secularibus in favorem Conceptionis immaculate virginis Marie domine nostre. 7.

Acrosanctum concilium Basiliense: cunctis xpi fide-
bus vere penitentibus et cōfessis: in die
festivitatis conceptionis intercessitibus missarum solēnis: cen-
tum: primis autē vel secundis vespers totidē: sermō vero ver-
bi divini de eadem festivitate. 150. dies de iniunctis sibi peni-
tis relaxavit. b. fo. 42. Et sffo. 40. concessione. 45.

Sixtus. 4. statuit et ordinavit: q; omnes et singuli christi fideles vtriusq;
sexus qui missam: et officium festi Conceptionis beate Marie
virginis: cuius initium est Sicut lilium inter spinas: et in festo euidem Conceptio-
nis devote celebraverint et dixerint: aut illius bonis canonicis intererint: quoties
id fecerint: eādem prolixius indulgentiam: et peccatoru remissionem consequantur:
quā Urbanus. 4. et Martinus. 5. et alij Romani pōtīces concesserunt illis qui
missam: officium: et horas canonicas in festo corporis Christi: primis vespers
et per illius octavā (iuxta Romane ecclesie institutionē) celebrant et dicunt: aut
missę ac officij: et bonis hmoi interfunt. b. sffo. 113. conce. 252.

Et iste indulgentie ut colligitur ex quadā bulla Eugenij. 4. que habetur. b. sffo. 137. Collector.
conce. 578. sunt in summa. Pro matutinis: et vtriusq; vespers diei festi: et missa
quadringenti dies. Pro reliquis bonis: hoc est pro qualibet ipsarum: centū sexa-
ginta. Et in quibuscūq; octavarū diebus pro singulis matutinalib; missarum: et
vespers: ducenti dies. Ac pro reliquis bonis: octoginta dies. Item sequētib;
processiones: ac missas devote celebrantibus: tam in festo: q; in octavarū dieb;
missas.

Processio-
nes.
Collector.

Indulgentie: quoad secu. Septimo: et Octavo.

Coicafe.

pro pace et tranquillitate ecclesie et sacramentis in festo bñei sumentib? : concessuntur ducenti dies indulgentie. Et hoc vltra indulgentias supra positas: et concessas per conciliū Basiliense. §. 1.

Da ricularis p regis Castelle.

Iulius. 2. concessit omnib? xpi fidelib? vere penitentib? et confessis in regno Castelle constitutis: qui imaginē beate Marie virginis et eius filij (quā moniales ordinis sancte conceptionis in scapulario et homines in petore deferre consueverunt) detulerint: et nomines salutationē angelicā deuote recitauerint similes et pro suis eadem indulgentias consequantur: quas cōsequerētur et cōsequi possent si decies salutationē angelicā in honorem decē virtutū eiusdem beate Marie virginis recitarent. b. sffo. 89. conce. 254.

Collector.

Et nota andū est: qd ad lucrandū prefatas indulgentias nō oportet recipere ab aliquo insignia: nec illa deferre: licet p lucrandis indulgentijs de decem Alue mariaz licet aliqui aliter opinentur.

4

Leo. 10. concessit: qd viri deferētes imaginē cōceptionis beate virginis: et mulieres scapulariū eiusdē ordinis cū predica imaginē: eadē gratias obtineāt et cōsequantur quas cōsequuntur et cōsequi possunt deferētes chorodam fratrum minorū et corrigiā sancti Augustini. O. sffo. 61. conce. 188.

Indul. ple.

Et nota Leo cōcessit inimita immaculate conceptionis beate virginis nōnullas alias indulgentias: et magnas valde. Sed qd ille sunt pro fratribus mi. et monialibus et alijs religiosis qui eorū privilegijs gaudent: et non p secularib? : ideo non ponuntur hic. Id abentur tamen supra in dictione Indulgentie plenarie quo ad fratres. §. 18. et. 19.

Indulgentie quedam etiam pro secularibus

obstante a quibuidam fratribus minoribus. 8.

Pro parētib? fratri.

Alimus. concessit plenariā indulgentiam pro patrib? et matrib? omnium fratrum minorū presentium et futurorum: etiam defunctorū in purgatorio existentib? o. sffo. 65. cōcessione. 90. Et sffo. 101. concessione. 397.

Collector.

Et nota andū est: p post concessionē suprascriptā: posita sunt ibidē immediate sequentia verba. Et sic quilibet pater et mater fratris mi. potest in articulo mortis eligere cōfessorem idoneū qui eū absoluat plenarie a culpa et pena de omnib? peccatib? suis. Nec ibi ad litterā. Circa q quidē oportet adnoscere: qd vt patet ex tenore ipsorū si fuerint nec sunt verba de corpore cōcessionis: sed poti? bene intus apparet: qd sint addita velut glōsa declaratiua ab aliquo fratre modicū scienti. Si em predicta clausula esset de corpore cōcessionis: nō diceretur in principiis. Et sic et cōced vt sic rē. Possit rē. Qd autē qui prefatā clausulā addidit fuerit indocet? p: ex hoc qd pro eodē sumpsit indulgentiā plenariā: et absolutionem plenariā a pena et culpa: qd sunt valde diuersa. Itā indulgentia plenaria scdm doctores solimodo refertur ad penā: et nō ad culpā. Est em indulgentia: quedā remissio pene debite p pccō post contritionem habitā de ipso: vt colligitur extra de pen. et remiss. c. Quod aut. Vel indulgentia est pene relaxatio: quā quis iuste pro culpis ppris facere debuisset de thesauro ecclesie ad rē iusticiā perfolnēdas sumpta. Id dicitur tñ saluari supradictū dicendo: qd cū in articulo mortis nō sit casus aliquis reservatus iure eō potest ab oib? casib? et cēsuris absolui a suo cōfessore: a quo etiā per prefatū privilegiū poterit sibi cōcedi indulgentia plenaria.

Nota.

Indulgentie: quo ad seculares: Octavo. §. o. xc.

Et sic absoluitur a culpa et pena.

Sixtus. 4. vniuersis et singulis christifidelibus dicentibus qualibet die ad honorem dei et beatissime virginis Marie toties angelicam salutatio-
nem quot sunt ps. in psalterio Davidico: videlicet centies: et quinquageties: preponendo orationem officium singulis decem salutationibus angelicis: concessit per qualibet vice qua sicut dictum est orauerint: pro qualibet quinquagena predictarum quinquaginta annos: et totidem quadragenas indulgentie. B. ff. o. 135. conce. 299.

Supra scripta indulgentia psalterij beate virginis: est eadem qua fratres ordinis predicatorum publicanti: et de qua faciunt confraternitatem sub nomine rosarii eiusdem beate virginis. Altamen vt patet ex litteris Sixti: non fuit concessa ad instantiam huiusmodi fraternitatis ducis et comitis Britanie qui impetraverunt hanc indulgentiam pro omnibus fidelibus. Nec opus ad lucrandum prefata indulgentia vt recipiatur quis in confraternitate supra nominata rosarii: put aliqui opinantur. Credibile est est tamen quod postea fides predicatorum obtinuerint ampliores remissiones super hoc: ac etiam auctoritatem ad instituendum confraternitatem.

Innocentius. 8. concessit: quod peratores fratrum in misericordiam substituti liberi: parentes: fratres: forores: et uxores eorum possint permereri indulgentias stationum: et alias fratribus concessas dicendo in ecclesiis predictorum fratrum quinquaginta. Pater noster et totidem Ave maria per felici statu Romane ecclesie. o. fo. 65. et ff. o. conce. 172. et ff. o. 99. conce. 367.

Alexander. 6. concessit dicentibus coronam virginis cum gemis et orationibus consuetis: illas indulgentias quas habent dicentes orationes pietatis: cum oratione officii. Salve regina. o. ff. o. 99. conce. 372.

Leo. 10. ad instantiam cuiusdam fratris in innotuit indulgentia versum qui dici solent coram imagine pietatis. Quam indulgentiam populus fides tenet a sancto Gregorio fuisse concessam. Et casu quo non esset: illa de nouo concessit. Addidit etiam sequentem versum. O domine Iesu christe adoro te ad iudicium. pergratiam: iustos ad paradysum vocantem: peccatoresque dampnantes: deprecor te vt tua passio liberet nos ab illis penis. Amen. o. ff. o. 91. conce. 264.

Adverte: quod in hac concessione non fuit expressum quanta sit huiusmodi indulgentia: nec additum est aliquid a prefato Leone: put aliqui falso publicant et asserunt: sed solum concessit de nouo quicquid erat concessum: sine ulteriori explicatione. Et ego qui hec collegi: scio ita esse: quia vidi et legi concessionem predictam in registro quod habetur Romae in sacro commentu de Araceli.

Ad Leo concessit: quod omnes tam fratres quam seculares dicentes. 15. Pater noster cum totidem Ave maria pro euentibus in peccato mortalium: in qualibet vice consequantur remissionem tertie partis suorum peccatorum: quia hoc est opus maxime charitatis. o. ff. o. 94. conce. 300.

Ad Leo concessit: quod dicendo semel in die quinquies. Pater noster et Ave maria in honorem memoriam quinquaginta plagarum christi: et quinquaginta precum dolorum virginis Marie: consequatur indulgentiam decem milium dierum: et totidem annorum. b. ff. o. 89. concessione. 258.

Ad Leo dicentibus duodecim Ave maria: promittendo vnum. Pater noster in honore duodecim excellendarum virginum Marie: date sunt indulgentie duodecim mille dierum.

Ad Leo dicentibus vnum Ave maria quoniam audiuit pulsum ad horas canonicas: qui sit septies in die: dantur septem millia dierum indulgentie.

in li

Pro fecit
ad psalterium
sen rosarii
b. virginis.

Collectio

Nota,

Pro synodis
fratrum,

4

De versibus
sai Gregorii

Collectio

Pro exilium
b. i. p. c. m. o. r. tali.

De quinquaginta
plagis christi.

8

De horis canonicis,

Indulgentia.

10 **C**UM dicētibz p qualibet hora diei naturalis vñi Ave maria: dātur mille
De horz diei dies indulgentie. Et sunt in summa p omnibz viginti quattuor horis diei et no-
ctis: viginti quattuor millia dierū indulgentie.

Alemes. 7. confirmavit omnes indulgentias 7 remissiones peccatorum contentas 7 annotatas in libris privilegiorum fratrum minorum illas etiam de novo concessit. o. C. Hoc est intelligendum de cõtentis in libris impressis vsq; ad datam cõcessiõis: q̃ fuit anno dñi. 1527.

¶ Sequuntur nonnulla notabilia circa prefatā
indulgentiarū materiā: et quorūdam dubloꝝ deciſiōes: ſcitu digniſſima: et dictis
ſacrorū doctorū in. 4. ſenten. diſt. 20. et Cardinali de turre cremata in. c. Adenſu
rā. de penitētijs. et remiſ. di. pūma. et Abulē. ſuper. 16. c. Ad tathe: ac felini in ſer
mone. Hodie mecu eris in paradifo: Caſetanū iac florentinum: alioſq ſum
miſtas: collecta.

Primū notabile est de excellentia ⁊ valore indulgentiarū. Circa quod Caieta-
nus in tractatu indulgentiarū. q. 12. querit. Vtrū dare operā ad acquirendas
indulgentias sit imperfectionis? Et post argumenta: subdit. Ad huius euidentia
sciendū: q̄ indulgentiā fructus p̄p̄ius est satisfaccere diuine iusticie: quo ad pe-
nam tēporalē p̄p̄ius peccatis debitā: penis christi ⁊ sanctorū: secundū traditi-
onem ecclēsie Romanę: vt pater in epiſtola aganti Clementis. 6. et multorū: ſi Roma-
norū pontificū apostolicis litteris. Hęc suppositione facta: consequenter dicen-
dum est: q̄ quū actus iste qui est satisfaccere per aliū: non sit ex suo genere malus
(nullam enī deordinationē importat: nec habet imperfectionē morālē amplexam:
quoniā cum feruenti charitate: ⁊ p̄optissima voluntate per seipsum satisfaciendi
fiat: q̄ tali modo. ſ. per sanctoꝝ penas velit satisfaccere: ⁊ nihilominus operib⁹ san-
ctissimis tāto magis intendere: cōto liberior a debita pena: ⁊ gratior esse debet. p̄-
pter hoc cumulatiuū beneficiū) sed est actus de genere bonorū morālū. Est. n. ap-
petitu recto appetibilis: vt pote ablatiū impediētorū ad celestē patriā. Itā
pene peccatis debite impediunt ingressum ad eternā beatitudinem. Unde tantū
oportet animas in purgatorio morari: donec exolutis penis omnibus debitis p̄
suis peccatis: libere ab omni malo penarū bonorū aggregatione perfectū sta-
tum assequantur. Nec solum est moraliter bonus: sed etiā meritorius: si fructuo-
sus est: quoniā non nisi existētib⁹ in charitate indulgentie profunt: vt ipsa con-
cessionis forma monstrat dicendo: vere penitentibus. Omnes autē actus huma-
nos ex charitate pcedentes: meritorios esse constat. Nec solum ex meritorijs
eternę vitę: sed consonus etiā perfectis viris: qm̄ continue suspirantibus ad celestē
patriam: ⁊ cupientibus dissolui: et esse cū christo: consonāt oīa recta acceleratiua
celestis ingressus. Constat autē exolutionē penarū debitariū pro peccatis: accelera-
tiua esse celestis itineris: qm̄ impediēta ingressus ad felicitatē tollit. Omni
igitur ex parte apparet: q̄ dare operā indulgentiis: est actus cōis perfectis et im-
perfectis in charitate constitutis: si penes adhuc pro peccatis suis obnoxij sunt.
Et confirmatur: q̄ omnibus cōstitūg perfectis conuenit dicere cotidie: dimitte
nobis debita nostra. In quorū numero constat esse debitū pene pro peccatis.
Quod autem consonat petere: consonat ⁊ querere. Consonat igitur etiā perfectis
querere debitū pene p̄ peccatis suis debite: exoluti per satisfactoria opera christi ⁊
sanctorū. Et q̄ tā perfecti q̄ imperfecti: tam sancti q̄ in firmi: tā morituri q̄ viu-

picturam in charitate constituti: rei possunt esse alicuius pene temporalis pro satisfac-
 ctione suorum actualium peccatorum: ideo nullus excipitur a fructu indulgentia-
 rum: qui voluerit earum particeps fieri. Rariq; videntur esse adeo satisfaccientes
 per seipsos: qui non egeant indulgentijs. Qui tamen tutius agunt si per indulgē-
 tias etiam a debitis se absolui curant. Hec Laetanus. C Quo vero ad q̄ritatē
 satisfaccionis prefate: est notandum: q̄ cum quis indulgentiam plenariam p̄me-
 retur: omnis pena pro peccatis debita remittitur illi. Cum autem indulgentiam
 tertie vel quartę: seu alterius partis consequitur: tantūdem de penis: debitis remit-
 titur q̄tum sonat. Et cum certus numerus dierum vel annorum indulgentie con-
 ceditur: tantum remittitur q̄tū remitteretur si totidem dieb; vel annis in presen-
 ti vita penitentiā egisset. C Et notandū: q̄ cū conceditur indulgētia tot dierum vel
 annorum de iniunctis penitētijs: dicunt aliqui doctores: presertim Laetanus in tra-
 ctatu indulgentiarū. q. 2. q̄ non remittitur nisi q̄tū correspondet penitētie im-
 posite per cōfessōrē. Ita q̄ si cōfessōr non imposuit aliquos annos vel dies peniten-
 tie: nihil operabitur illa indulgentia: nisi in cōcessione diceretur: etiā de non iniun-
 ctis sed iniungendis: seu a quomodolibet debitis: q̄ iniuncta penitētia: est p̄inci-
 palis et sola materia indulgētie s̄m sacros canones intellecte. Verūtū florentin; et
 Lardi de turre cremata: et sanctus Thomas: et multi alij dicunt intelligi debe-
 re etiam de non iniunctis. Ita q̄ bñdū indulgētia remittet tantūdem q̄tum de-
 buisset imponi a cōfessōre: si ad tantum protenditur concessio. Unde sequitur:
 q̄ si alicui imponatur penitētia ieiunandi vel aliquid aliud faciendi tot diebus:
 et ille lucretur indulgētia totidem dierum: non tenebitur ad faciendum talē pe-
 nitentiam: licet cōfessōr penitenti ad hoc licentiam nō dedisset. Nihilominus tñ
 doctores consulunt vt penitētia imposta impleatur: q̄ hoc est tutius: presertim
 cum vir possit quis esse certus: q̄ lucratus sit indulgētiā. Quapropter: licet ali-
 qui dicant: q̄ illi cui indulgentia plenaria cōceditur: non est opus imponere ali-
 quam penitētiā: bonum est tamen q̄ imponatur: et adimpleatur: put idē docto-
 res consulunt. C Notandū etiam: q̄ quando in concessione indulgētie dicitur: de
 peccatis de quibus fuerit quis corde contritus et ore confessus: virtute huiusmo-
 di indulgentie nō remittuntur peccata: de quibus nondū contritus nec confessus
 est: licet faceret reliqua omnia pro consequitione indulgentie requisita. Sed solū
 remitterentur illa de quibus aliqui contritus et confessus est. C Item notandum:
 q̄ quando in concessione indulgentie dicitur: q̄ vere penitentes et confessi possunt pro-
 mereri talem remissionē peccatorum: intelligitur etiam de oblitis et ignoratis: de
 quibus sufficit contritio generalis cū proposito contitendi quando ad memoriā
 seu noticiam venerint. Si tamen concessio dicat: de quibus fuerit corde cōtritus
 et ore confessus: non se extendet ad ignorata: et oblita: secūdem communem opi-
 nionem. Atamen florentinus: et Lardi de turre cremata tenent: q̄ si penitens se-
 cit debitam diligentiam ad cognoscendum et memorandū sua peccata: talis est ve-
 re contritus et confessus etiam de ignoratis et oblitis: propter generalem contri-
 tionem: et voluntatem cognoscendi et contitendi quam de illis habuit. Ac per cō-
 sequens omnium illorum sicut et aliorum consequetur remissionem. C Similiter
 est notandum: q̄ si in concessione indulgentie dicatur: vt quis possit eligere cō-
 fessōrem qui ei concedat aliquam indulgentiam: nunq̄ illam consequetur: nisi pre-
 lato modo ei concedatur. Videtur tamen: q̄ cōfessōr possit huiusmodi indulgē-

Indulgentia.

etiam concedere absq[ue] confessione sacramentali: p[re]missa tantum confessione g[e]n[er]ali: dum tamē conteratur: et proponat confiteri tēpore determinato ab eccl[esi]a. Et dicit florentinus: q[uod] in huiusmodi casu si desit persona eccl[esi]astica ad concedendum indulgentiam prefatam: posset illā tempore necessitatis concedere persona secularis. De quo habetur simile in exco[m]municato: qui in casu necessitatis absolui potest per secularem ab exco[m]municatione: quia istud non spectat necessario ad ordinem sacerdotalem seu clericalem: sed solum ad iurisdictionem: qua potest etiam secularis uti. ¶ Notandū est etiam: q[uod] si in concessione indulgentie dicitur absolute: q[uod] visitauerit aliquem locum: et manus porrexit adiutrices cōsequatur talem indulgentiam: debet intelligi sic: q[uod] unusquisq[ue] largiatur iuxta suā qualitatem: seu possibilitatem: scilicet q[uod] dives ac potens visitet huiusmodi locum bene associatis: et conferat largam elemosinam. Tamen sancti Bonaventura et Thomas: ac Durandus tenent: q[uod] licet sic non faciat: lucrabitur magis q[uam] faciendo aliud opus consimile: ubi non est indulgentia concessa. Sed Osiensis dicit: q[uod] faciendo illud quod iniungitur ad promerendam indulgentiam: licet non secūdu[m] qualitatem sue persone: lucrabitur plene indulgentiam concessam. Verū tamen quando determinatur q[ui]tas que debet dari ad lucrandum indulgentiam: ut dicendo: quicumq[ue] dederit unum denarium et c. tunc ita bene lucrabitur indulgentiam dives ac potens largiendo unum denarium dumtaxat: sicut pauperculus dando alium denarium. Ac similiter ita bene lucrabitur indulgentiam episcopus in Rome: sicut qui a finibus terre illuc perrexit. Tamē quo ad premium: amplius meretur et lucratur qui in prefato casu magis laboravit vel expendit. Et intantū est verum supradictum: q[uod] si quis propter paupertatem vel infirmitatem nequit facere illud quod in concessione indulgentie imponitur: q[ui]s ex toto corde vellet facere: non lucrabitur huiusmodi indulgentiam: et quia in hoc voluntas pro facto non reputatur: prout in alijs. Dicunt tamen sancti Bonaventura et Thomas: q[uod] talis voluntas est magni meriti ad lucrandum premium essentielle. ¶ Insuper notandum: q[uod] quando in concessione indulgentie dicitur: q[uod] datur seu conceditur per modum suffragij: prout fit cum indulgentia refertur ad defunctos: talis concessio vel indulgentia taliter concessa: est eiusdem valoris sicut alia que absolute conceditur quo ad viventes. Ita q[uod] tantumdem valent decem dies indulgentie vel anni cōcessi per modum suffragij pro aliquo defuncto: sicut valent totidem concessi pro aliquo vivente quando absolute conceduntur. Nam tantum diminuitur uni de pena debita: sicut alteri. Omis[s]is. n. erroribus iam reprobatis: qui circa hoc exorti sunt: hec est veritas determinata: q[uod] papa potest communicare vel distribuere thesaurum eccl[esi]e defunctis in purgatorio existentibus sicut et viventibus: aut tanq[ua]m subditis: vel tanq[ua]m amicis: absq[ue] aliqua differentia in valore: prout sepe facit. Dicere autem oppositum: esset resistere eccl[esi]e: ut inquit Gabriel in Canone. Et idem dicit Consultatorium errorum. ¶ Item notandum: q[uod] secundum sanctum Thomam mediante voluntate qua movetur homo ad causam propter quam cōceditur indulgentia: se disposuit amplius ad gratiam: q[uam] cum exercitio aliorum actuum bonorum. Et cum illa proficit plurimum ad vitandum peccata. ¶ Advertendum tamen: ac notandum: q[uod] non obstante dicto supraposito immediate: dicit idem sanctus Thomas: q[uod] religiosi episcopes in suis monasterijs: promerentur amplius q[uam] discurrendo aut

peregrinando ad lucrandum indulgentias. C Dicit etiam idem sanctus Thomas: q̄ licet alia bona opera profint existenti in peccato mortali vt deus illuminare dignetur illum: ac de peccato creat: sed indulgentie non profint tali: quia iuxta intentiones concedentis: in illo locum non habent. Unde pro tempore quo quis manet in peccato: plus confert communicatio bonorum operum aliorum: que fit per litteras fraternitatis prelatorum ordinis: seu alias: q̄ profint indulgentie. C Notandum est etiam: q̄ secundum Alexandrum de hales et sanctum Bonaventuram: indulgentie sunt de nobilissimis et efficacissimis suffragiis. Et addit Gabriel: q̄ non est certior modus ad liberandum animas a purgatorio. Et florentinus dicit: q̄ indulgentie sunt valde viles peccatoribus. Idemq̄ dicit sanctus Thomas vbi supra. C Dicit similiter florentinus ac felinus: q̄ tenere pertinaciter q̄ indulgentie non valent: aut q̄ papa non possit concedere indulgentiam plenariam: est heresis. C Est insuper notandum: q̄ inter indulgentias plenariam et Iubilem: nulla penitus est differentia: vbiq̄ concedatur: prout tenet felinus vbi supra. Et vt ex tenore bullarum liquido patet.

Hora, mlt

C Igitur propter omnia supradicta: nullus omittere debet lucrari indulgentias omnibus vijs quibus poterit: presertim quia nemo potest scire indubie quando vel per quā viam lucratur: cum secundum sacram scripturā nemo sciat vtrum odio vel amore dignus sit. Item quia semper contrabimus noua debita. Et quia dato casu q̄ indulgentie non essent opus ad satisfaciendum pro penis debitis: tamen multum conferunt pro acquirendo premio essentiali. Et insuper quia licet quis non possit applicare alijs indulgentias sibi concessas: nisi ad hoc specialem concessionem habeat: prout fratres minores ad applicandum defunctis habent: tamē quilibet potest opus bonuz quod pro assequenda indulgentia facit: alijs applicare. Sicut qui vadit Romam aut Hierosolimam: potest meritis sui laboris cui in aliter applicare: et indulgentias pro seipso lucrari.

Secundum notabile est de ijs que concernunt auctoritatem seu potestatem concedendi indulgentias. Circa quod sciendum: q̄ indulgentias possunt dare non solum papa: vt in precedenti notabili dictum est: sed etiam episcopus: ac eorum superiores: et ipsorum vices gerentes per cōmissionem vel prescriptionem. Et sic fratres predicantes concedunt indulgentias audientibus corū sermones. Ac similiter confessores q̄ eis cōmittitur per aliquam bullam: vel alias. Aliiter. n. secundum aliquos doctores: presertim Abulensem super. 16. c. Ad alberti: nequeunt confessores aliquas indulgentias cōcedere. Cuius tñ contrarium tenent summa Angelica et Rosellari: et doctores ab eis allegati. Quibus adherendo vsi: q̄ semper sacerdos in fine absolutionis dicat. Et concedo tibi oēs indulgentias quas concedere possum: in q̄tū auctoritas mea se extendere potest. C Cardinales vero si non sunt ep̄i nō possunt sibi iura concedere aliquas indulgentias. Nihilominus tñ eas cōcedunt: aut ex cōsuetudine: vel ex particulari priuilegio. Et q̄ ad ep̄os pertinet cōcessio indulgentiarū: habetur in. c. Accedētib⁹: de excessib⁹ prelatorum. C Est autē circa supradicta notandū: q̄ aliqui prelati habētes auctoritates concedēdi indulgentias: presertim papa: cōcedunt aliquas indulgentias per semetipsos: vt dīcēdo. Qui talē ecclīaz visitauerit: aut toties dixerit. Pater noster: vel Ave maria et lucratur tot dies indulgentie. Et tunc ad lucrandum tales indulgentias: non est opus q̄ confessor aliquid faciat. Sed si est in statu gratie: vel

Secundum
notabile.

Indulgentia.

conteritur de peccatis cum proposito confitendi illa tempore ab ecclesia determinato: facit inunctum pro consecutione indulgentie: lucratur illam. Sic tenet Abbas in. c. Omnis vtriusq; serus: de peni. et remi. Et doctores in Clementina prima: de reli. et vene. san. Aliquando vero prelati non concedunt indulgentias per seipso: sed committunt alijs vt concedere possint. Sicut concessum est: qd predicantes fratres possint suis auditoribus certos dies et annos indulgentie concedere. Et tunc nisi predicator faciat concessionem: nullam indulgentiam lucrantur audientes. Ac similiter quando confessoribus electis per bullas vel confessionalia datur facultas concedendi indulgentiam talem vel tale sibi contentibus: quia nisi confessores faciant huiusmodi concessionem: penitens non consequitur indulgentiam. Et idem iudicium est de commutatione votorum: alijsq; dispensationibus: que in bullis confessoribus committuntur. In quo multi non aduertunt: propter quod non gaudent ijs quibus gaudere possent: et falluntur credendo lucrasse qd nequaquam lucrati sunt. ¶ Notandum est etiam: qd indulgentie que ab inferioribus a papa conceduntur: solum habent locum: et valent quo ad subditos ipsorum: et quoad religiosos etiam exemptos: qui in dioce: seu metropoli concedentis habitant: prout tenet Cardinalis de turre cremata vbi supra. Sed si episcopus quando concedit aliquam indulgentiam diceret: qd illam concedit pro quibuscumq; venientibus ad suam diocelem: poterunt forenses alterius dioecesis absq; alia licentia talem indulgentiam lucrari. ¶ Potest. n. episcopus communicare bona sue dioecesis quibus maluerit: sicut prelati religionum communicant aliquibus deotis bona spiritualia suorum subditorum. Verumtamen huiusmodi communicationes: seu concessionem non sunt indulgentie proprie: nec dantur de thesauro ecclesie. ¶ Possunt nihilominus episcopi concedere vnum annum indulgentie in dedicatione ecclesie: Ac pro alijs causis quadraginta dies dumtaxat. Archiepiscopi vero possunt dare prefatas indulgentias in tota sua metropoli. ¶ Item est notandum: qd ad concedendum indulgentias: non est aliqua forma necessaria requisita. Et ideo quibuscumq; verbis utatur prelati: seu confessor: que significant huiusmodi concessionem: cum debita intentione: sufficit. Unde inquit florentinus: qd nesciendo formam consuetas: sufficeret dicere. Concedo tibi illam indulgentiam que in tuo indulto continetur. ¶ Notandum est similiter secundum sanctus Thomam in. 4. distin. 45. qd licet papa habeat supremam potestatem: non potest tamen solo verbo liberare animas de penis purgatorii. ¶ Potest tamen secundum Alexandrum de ales: et Petrum de palude concedere indulgentiam plenariam constituto in articulo mortis. Quam si pie credat: consequetur illam: quia vt Cardinalis de turre cremata declarat: in hoc est sufficiens causa. ¶ Item licet sanctus Bonaventura teneat: qd papa non potest expoliare purgatorium: tamen dicit Gabriel: qd si papa daret indulgentiam plenariam pro defunctis: prout solet fieri: tot bulle possent accipi pro animabus: qd expoliaretur purgatorium. ¶ Preiudicata tñ iusta causa: vt si pro recuperanda terra sancta daretur aliqua quantitas pecunie: seu pro alijs causis iustis ad utilitatem ecclesie. ¶ Tandem circa causam indulgentiarum querit doctores: an necessario requiratur causa rationalis vt indulgentia sit valida? Quam questionem dilucidius tractat Caietanus in tractatu indulgentiarum. q. 9. et respondendo ad illam dicit: qd secundum communem doctrinam vnum requiritur: necessario ad efficaciam indulgentie: est causa rationalis. Quod etiam

Questio.

Responsio.

Indulgentia. Fo. ciiij.

manifestatur ex eo: qd si daretur indulgentia ob causam profanam (puta p. cum
do ad theatrum) constat qd indulgentia esset nulla. Idem patet ex alio: scilicet qd
indulgentie non sunt de genere validorum ex solo imperio pape: quia papa non po-
test dare indulgentias hac sola ratione quia vult. Et si pro solo libito daret: indul-
gentia non esset valida: secundum communem doctrinam. Hoc idem probatur ex
hoc: qd communia ecclesie bona temporalia non potest papa donare donatione
valida: nec hoc solo quia vult. Ita minus autem preciosa et chara sunt bona com-
munia spiritualia qm temporalia ecclesie. Ac propterea si illorum donatio ex solo
imperio est invalida: multo magis invalida erit bonorum effusio ex solo imperio.
¶ Si autem quis opponat sententiam illam communem: scilicet qd indulgentie in-
discrete sunt valide: respondet prefatus Laetanus: qd sententia illa verificatur de
indiscretis quo ad eventum: non autem de indiscretis quo ad causam. Sunt. in in-
dulgentie indiscrete ratione eventus: quando indulgentie alias bene concessae: pa-
riunt propter earum multitudinem quasi contemptum: aut ipsarum: aut satisfac-
tionum penitentialium. Et tales sunt valide. Sed si sunt indiscrete qd carent ra-
tionabili causa: aut omnino: aut quo ad tantam qritatem sunt invalidae. Nec Lae-
tanus. ¶ Unde etiam Beron in tractatu de absolutione sacramentalis confes-
sionis dicit. Cum potestas concedendi indulgentias non sit nisi quedam potestas
dispensationis: que debet esse rationalis: et ad edificationem: ideo si. dentur si-
ne causa rationali pro solo intuitu favoris humani: vel alio tali modo: non opo-
ratur huiusmodi indulgentie valeant qm sonant. ¶ Propterea fatuetur et superstitio-
se sunt quedam intimationes viginti millium annorum qui dixerit quinquies. ¶ Sa-
ter noster ante talem imaginem. et. Et esset per prelatos providendum: quia ce-
dit in contemptum et derisionem indulgentiarum: nec continent veritatem.
¶ Item idem in tractatu de indulgentiis: consideratione. 9. dicit. Concessio ratio-
nabilis indulgentiarum tria supponit. In concedente auctoritatem. In suscipien-
te idoneitatem: puta qd sit confessus et contritus: cu conditionis impletionem quas
indulgentie habent. Et tertio causam concessionis legitimam: clausula non erra-
terneq. christo reprobanse. Ubi non certa et evidens noticia requiritur: sed estimati-
o bone fidei: et probabilis coniectura: que admodum in distributione thesauri
materialis de fisco regio et distributor attenderet. Nec Beron. ¶ Et Adrianus
papa. 6. super. 4. sen. in tractatu de clauibus. q. de indulgentiis: conclusionem. 2. di-
cit. Non sufficit in concedente auctoritas: et voluntas concedendi: sed prerequiri-
tur sub existentia cause rationalis et sufficientis. Quia sicut non sufficit ad re-
laxationem obligationum que fitarum ex iuramento: vel voto: ita nec in relaxa-
tionibus obligationum contractarum ex delicto. In commutatione. n. voti vel
iuramenti: oportet prelatum attendere quid melius sit: et deo magis acceptum:
et secundum hoc dispensare: ut in. c. primo: de voto et voti redemptione. Et glo.
in eodem. c. Non est. Quam sequuntur omnes doctores: in verbo. Adimplere
dicit. Si iusta subest. Supra eodem. c. primo. Alias non est securus apud deum
cu quo papa dispensat h exceptione habeat quo ad ecclesiam. ¶ An in votis et iura-
mentis non est excepta voluntas pape: sed eius auctoritas. Qd probat Thomas. 2.
2. q. 66. ar. ultimo. Ad secundum. Quia potestas ei concessa est in edificationem: et non
in destructionem. Secunda ad Cor. decimo. c. Locunditq. qd licet in dubio cum fue-
rit causa apparense: et saltem in dubium verteretur: possit dari iudicio prelati dis-

1008

1009

1010

1011

1012

1013

730120

Quæstio.

Responſio.

Tertium nota

bile.
 Questio.

Tertiu notabile est de his q̄ in particulari cōcernūtur indulgētiās plenariās p articulo mortis cōcessas. Et circa hoc solet cōlter q̄r: an oēs q̄ habēt cō-
cessionē indulgētiē plenariē p articulo mortis: t̄ tūc premiſsa cōtitiōe ⁊ cōfessio

ne cōceditur eis hmoi indulgentia vadāt infallibiliter ac directe ad paradīsum sine
 trāitu p purgatoriū. Cād hoc respōdet Augustinus de anconas put referūt flo
 rentinus et Rosella: q aliqua quatuor causarū potest impedire talem ne statim
 directe euolet in paradīsum. C. Primo si indulgentia hmoietur plenaria restringi-
 tur dicēdo: de pnia inuncta: q tūc solū erit plenaria de illo qd sibi impositū est in
 pniā: et nō ampli. Uñ si mbiū fuit sibi impositū in pniā: in nullo habebit lo-
 cū talis indulgentia plenaria: sequēdo opiniōē Caietani suprapositā pmo nota-
 bili. C. Secūda causa: si nō cōfessus est aliqd pēit ex obliuione aut ignorātia: qñ
 in cōcessiōe indulgentie est appositū: oīm pēitōr de quibz fuerit corde cōtrit? et ore
 cōfessus: q: nō haberet locū in alijs de quibz nō fuit cōtrit? nec cōfessus. C. Ter-
 tia causa est: si post cōcessiōē indulgentie factā: cōmisit aliqd pēitū: in quo ad illū
 nō pōt hēre locū indulgentia hmoi: q iam pēitū ei? virt? C. Quarta causa est: qñ
 pēitōr est ita sic? in aliquo pēitō veniale: q nullā displicentiā hz de illo. C. Talis i alio
 seculo dō purgari. Itā manēte culpa nō pōt tolli pena. Atñ aliq doctores nō ad-
 mittūt pniā nec secūda cām. s. florētū? et Lardi. de turre cremata: imo dicūt: q
 si penitēs fecit diligentiā debitā ad memoriā suā pēitā: et de aliqbz nō potuit re-
 cordari: q etiā in illis hēbit locū indulgentia plenaria. Et q ad alterū de inunctis
 penitētis: dicit debere intelligi etiā de illis q inuigi debuissent. Sz plures docto-
 res dicūt et tenēt oppositū. C. Quo ad tertiā cām: oēs cōcordāt: dicūt: q nō dō
 cōcedi indulgentia plenaria infirmo: nisi qñ iā vult exbalare spūm: ita q nō sit in
 dispositiōē ampli? peccādi: q bñ cōtrit? et cōfess? lucret p alias vias oēs indul-
 gentias alias qd potuerit quicqz veniat ad articulū mortis. Et pote si est fr minor
 dicēdo eoronas dñi infirmo: nfer: ac faciēdo se absolutū cū aliq qntor absolutiōnū
 indēminatariū: qd vti pñt frēs et moniales mēdicātes quicqz voluerint: tñ idul-
 gentiā cōcessaz p articulo mortis: reseruet vīqz ad vltimū pūctū vel pperit supra
 dictū est. Et ppter hāc cām vī pēipi in ordinario Romano: q tpe extreme vinctio-
 nis absoluat infirm? i. cōcedat sibi indulgentia plenaria: sicut supra i notabilibz
 absolutiōnū dictū est. C. Et est sciēdū: q cōcessio fr m minor quam ad hoc habēt
 ab Eugenio. 4. nō dicit de iniunctis penitētis: nec de qbz fuerint corde cōtriti et c.
 sz absolute dicit de oibz: et ideo est singularis: pferim q addit in ea: q si morien-
 tes nō potuerint eligere cōfessores: aut obliui fuerint: cōsequatur etiā illā indulgen-
 tiam. Uñ tūc papa p seipm illā cōcedit: vt p. 3. o. fo. 61. et ffo. 64. cōcc. 77. Et idem
 Eugenius. 4. p aliā cōcessiōē: qua nō pñt vti nisi illi frēs qui singulis septimanis
 vni? anni dixerint semel ps pniales: addidit duo circa pdicta. Vñ: q. s. habere
 locū in oibz de quibz corde cōtrit? et ore cōfessus fuerit quis in gñe vel in speciez
 ac etiā in obliui. Et p hoc remouēt opiniō cōtraria suprapositā. Alterū qd addit
 est: q si infirm? supuerit cui cōcessa fuerit indulgentia plenaria: reseruet sibi pro
 vero articulo mortis. Et sic vīdo istā cōcessiōē: nō est op? vt cōfessor dicat post
 cōcessiōē indulgentie: q si de illa in firmitate nō obierit: reseruetur sibi p vero arti-
 culo mortis: q papa hoc fecit in hac cōcessiōe. Et notandū q hēc duo supradic-
 ta in nulla alia cōcessiōe habem? et sunt magni effect? Et ideo quilibet bñ me-
 rito p bis deberet assumere laborē dicēdi ps pniales: sicut supradictū est: ac pñt
 habere. o. fo. 62. et ffo. 63. cōcc. 86. Itā p indubitabili hē apud oēs aliqd sciētes:
 q si papa in cōcessiōe indulgentie hmoi non dicit q reseruetur p vero articulo
 mortis: sz absolute q cōcedit indulgentia plenaria p articulo mortis: intelligitur

Responso.

coluist

coluist

coluist

coluist

De articulo mortis presumptor: scilicet quando credendo qd infirmus moreretur datur sibi a confessor: tunc sortitur effectum suus: et finitur eius virtus. Dicitur tamen aliquot ad hoc vt in articulo mortis presumpto non sortitur effectum: nec finitur sua virtus: sed maneat pro vero articulo mortis: remedium est: qd confessor dicat post concessionem huiusmodi indulgentie. Et si de hac in firmitate: vel hac vice non obieris: reuertetur tibi pro vero articulo mortis. Et ita ponitur communiter in formularijs absolutionum. Sed ego nunc repertum aliquem doctorem dicentem sic posse fieri prefatam reservationem a confessore quando papa non facit. Et tunc non est opus: qd confessor illam faciat. Item circa supradictam materiam indulgentiarum solet queri: si aliquis habet plures bullas et confessiones illa vbi conceditur indulgentia plenaria pro articulo mortis: an profint amplius

Questio.

Responsio.

plures qd vna. Ad hoc respondetur: qd presupposito qd clause sint equales: et qd omnes referantur papa pro vero articulo mortis: non profint magis plures qd vna. Ratio huius est: quia cum non sit nisi vnus verus articulus mortis: et plenaria totum comprehendat: non operantur plures magis qd vna ipsarum. Nam virtute vni plenarie remittitur pena tota. Si si papa non reseruaret pro vero articulo mortis: cum possint esse plures articuli mortis presumpti in pluribus infirmitatibus: tunc vna prefatarum bullarum posset proficere pro vno articulo mortis presumpto: altera pro alio: et qualibet vice qua credebatur infirmum moriturum consequetur vnam indulgentiarum tibi concessarum. Et illa amplius non deferret: immo tanq amputata potest rumpi bulla in qua continebatur illa concessio: aut signari tanq suum sortita effectum. Et ad hunc effectum non debet dicere confessor quando indulgentiam concedit in articulo mortis presumpto: qd sit reservata pro vero articulo si tunc supervenerit: sed solum debet sic dicere quando non remaneret infirmo altera bulla continens huiusmodi indulgentiam. Tunc em tenendo: qd sit valida reservatio facta per confessorem: debet illam facere: vel advertere si infirmus habeat aliquam indulgentiam quam papa reseruaret pro vero articulo mortis. Et si habet: dimittat eam: seu reseruaret et distribuatur alias quando acciderint articuli mortis presumpti. Unde fratres minores: quibus per multos summos pontifices sunt concessae plures indulgentie plenarie pro articulo mortis: quarum nulla reservatur pro vero articulo mortis: nisi illa Eugenij pro qua conseruanda oportet dicere ps. penitenciales: vt superius dictum est: poterunt in qualibet infirmitate mortali gaudere vna illarum indulgentiarum. Et sic hic occurrit dubium: qd sit dicendum de indulgentijs concessis predictis fratribus a pluribus summis pontificibus pro semel in vita: vtrum scilicet possit eis concedi toties quoties a varijs pontificibus est concessa. Et exempli gratia: si alicui fratri concessa est semel indulgentia virtute bulle date per Eugenium pro semel in vita: si poterit postea dari fibr altera indulgentia virtute concessionis Sixti: et sic de alijs.

Questio.

Responsio.

Dico: qd istud videtur habere pro et contra: et indigeret declaratione: quia licet non sit dubium: qd ille qui vltus est concessionem Eugenij statim vt ille concessit: posset vti postea concessionem Sixti: et sic de alijs successiue superuenientibus. Sed est dubium: vtrum qui tunc intravit religionem et inuenit factas omnes illas concessionem: possit gaudere singulis ipsarum successiue. Et ultimo circa huiusmodi materiam est aduertendum et notandum: qd licet alicui in vero articulo mortis: aut post mortem sit concessa indulgentia plenaria: non propterea

debent omitti facere pro eo suffragia quaecumque fieri poterint: propter multa.
 Primo: quod possibile est: quod intertuerit aliquis defectus propter quod non sit con-
 quantus indulgentia. Secundo: quod licet sit iam in celo: consequitur tamen ex suffragiis pro
 se factis novum gaudium accidentale: tam ratione honoris qui in his deo exhibetur: quam ra-
 tione utilitatis spiritualis quam lucrantur facientes: et anime existentes in purgato-
 rio. Et adhuc dicit Gabriel: quod magis utile est anime liberari per missas et alia suf-
 fragia: licet amplius detineatur in purgatorio: quam per indulgentias citius extrahi
 inde: quod quando non sunt suffragia per animam: perditur gaudium accidentale quod de
 illis habuisset: quod incomparabiliter valet magis quam pro sit liberatio citius facta per
 viam indulgentiarum. Sed ut utrumque consequatur anima: oportet facere unum: et alte-
 rum non omittere. Ac similiter per hominum animabus semper debent assumi bulle li-
 berationis quando veniunt: et alie indulgentie illis applicari: quia semper presunt
 eis: ut dictum est. Et similiter prosunt vivis ad multa alia bona: dato causa: quod non
 indigerent indulgentiis.

Quartum notabile est de his que oportet facere ad lucrandum indulgentias con-
 cessas visitantibus aliqua loca fratrum: seu ecclesias. Et quo ad hoc dico: quod
 sufficit: et non requiritur aliud: nisi quod existendo in statu gratie: qualibet vice exerce-
 tur devotio visitantis: et dirigatur intentio sua ad glorificandum deum datorē tan-
 torum beneficiorum: orando eum humiliter ut dignetur facere participem indulgentia-
 rum ibi concessarum: et orat per conservationem spirituali status ecclesiarum summi po-
 tificis cuius medio placuit divine maiestati concedere indulgentias. Et non opor-
 tet curare de numero dierum vel annorum indulgentie: quod dñs qui certissime novit omnia: di-
 minuet de numero penarum debitarum conformiter ad numerum certarum indulgen-
 tiarum consequentiarum. Sed advertere oportet: quod seculares non lucrantur oēs in-
 dulgentias concessas per visitationem nostrarum ecclesiarum cum sola visitatione et oratio-
 ne supradicta: quod in concessione multarum ex ipsis positum est: quod porrigant ma-
 nus adiutrices. Et quod in nostris ecclesiis non potest recipi elemosina pecuniaria:
 concessum est per Iulium secundum: quod hominibus elemosina possit fieri de pane et aliis
 rebus necessariis victui et vestitui fratrum: vel reparationi suarum domorum. Et ideo
 ad certius lucrandum oēs homines indulgentias: oportet facere aliquam elemosinam in
 qualibet visitatione: ut deferendo panem vel orationem: et consimilia. Quo ad fratres ve-
 ro videtur querendum: utrum indulgentias concessas visitantibus sua monasteria seu
 ecclesias: possint ipsi fratres ibi habitantes esse promereri. Ad hoc videtur respon-
 dere felix in sermone quem fecit de indulgentiis: ubi ait sic. Quid autem de clerici-
 cis commorantibus ubi conceditur indulgentia: et divina officia celebrantibus? Re-
 spondet solus Nicolaus de lira in suis quotlibetis: quod si conceditur indulgentia ve-
 nientibus et beneficientibus illi loco: et aliud non debent participare ipsi de indul-
 gentia: quod non videtur intentus dantis dirigi ad hoc: sed ut alluciet ad devotiones
 illius loci: et subveniatur administrantibus ut possint servire ecclesie. Nec ille, S3
 Leo. 10. concessit fratribus minoribus: ut indulgentias que generaliter conceduntur
 porrigentibus manus adiutrices: possint etiam si sint plenarie illas promereri di-
 cendo quinquies. Pater noster et Ave maria per felici statu pape et ecclesie Ro-
 mane in locis ubi sunt concessae: vel in ecclesiis monasteriorum suorum. Ex qua co-
 cessione videtur satisfactum supradicte interrogationi quo ad fratres minores:
 non obstantibus hijs que a felix referuntur. Ad idem etiam facit concessio Car-
 tusiensium: supra posita in dictione Indulgentie stationum quo ad fratres. S. 17.

Quartum no-
tabile,

Secundo secun-
dum,

Questio,

Responsio,

Indulgentia.

Quinta nota-
bile.

Pro monia-
libus.

Pro tercia-
rijs.

Pro seruito-
ribus: et sunt
liberis frim.

Quintum notabile est de multis diuersitatibus personarum que gaudere possunt indulgentijs concessis fratribus minoribus et alijs mendicantibus. Circa quod est notandum. C. Primo: quod omnes indulgentias concessas fratribus: in-
crantur oēs moniales suorum ordinum: seu que viuunt sub eorum obedientia: etiam si sint
tertij ordinis. Et idem de alijs terciarijs vtriusque sexus: hoc excepto: si aliqua con-
cessio reperiretur que diceretur illa non gaudent nisi in comuni viuente: quod tali
non gaudent illi qui in proprijs domibus viuunt: dum tamen huiusmodi concessio esset fa-
cta post Innocentium octauum: quod de factis vsque ad tempus illius: etiam si haberent pre-
dictam restrictionem: oēs possunt vti: propterea quod idem Innocentius oēs terciarios
equiparauit: ut patet fo. 64. et ff. 69. conce. 146. fundatur autem supradicta cōca-
tior in mari magno cuiuslibet ordinis mendicantiū: et in bulla aurea: etiam quo ad
terciarios: et in alijs priuilegijs fratri et monialium. C. Secundo gaudent eisdem
priuilegijs: donati fratrum: ut patet fo. 97. et ff. 180. conce. 427. et ff. 289. cō. 626.
C. Tercio familiares et seruitores monasteriorum lucratur oēs indulgentias vbis
Romę etiam plenarias dicēdo in ecclesijs fratrum quinquies. Pater noster et totides
aue Maria: sicut patet. fo. 63. et ff. 67. conce. 123. Et adhuc Leo 10. concessit supra-
dictis expresse indulgentias et grās sanctę Marię de populo: et habetur. ff. 56.
cōce. 157. Possunt etiam predicti absolui semel in vita et in mortis articulo: et con-
sequi indulgentias plenarias: ut patet fo. 64. et ff. 68. cōce. 131. Itē per priuilegia Ad-
minimorum est concessum: quod famuli domorum sui ordinis: necnō et ceteri eiusdem ordi-
nis habitū portantes: et in articulo mortis i dictis domib⁹ sepulturi eligētes: om-
nibus et singulis priuilegijs ordinis minimorum huiusmodi quomodolibet con-
cessis gaudere libere ac licite valeant. B. ff. 8. conce. 22. Hec videtur magna cō-
cessio: sed qualiter debeat intelligi: et quomodo practicetur: oportet et inquirere a fra-
tribus prefati ordinis. Item seruitricibus monialium est concessum: quod lucrarentur
indulgentias in ecclesia exteriori. o. fo. 63. et ff. 67. conce. 124. Et similiter fuit eius-
dem concessum: quod possint lucrari predictas indulgentias in alijs ecclesijs vbī eas ades-
se contigerit quand vadunt p. deemolina. o. fo. 64. et ff. 68. conce. 139. Et hoc
videtur aliquibus posse inferri: quod simili modo seruitores fratrum possunt quan-
do sunt extra monasteria lucrari indulgentias. Et videtur ita esse: propter communica-
tionem priuilegiorum et c. Supradicti de seruitoribus et seruitricibus et indubi-
tabile: quod seruiunt amore deus: sed si seruiant propter salariū: dubitū est quod lucrarentur ali-
quid in spiritualibus: cum velint sibi satisfieri in temporalibus. Aliqui dicunt: quod in om-
nibus habeat locū: et fundantur in hoc: quod concessio absolute dicitur: quod seruitores
fratrum vel eorum familiares gaudeant et non distinguēdo de his qui seruiunt p. sa-
lario: vel propter deū. Et sic videtur: quod nec nos distinguere debeamus. Et hic intellectus
est pius: et forte est verus. Et quā cepimus hic loqui de seruitoribus fratrum: di-
camus oīa quod inueniantur eis concessa: et sunt sequentia. Possunt fratres quib⁹
seruiunt ministrare illis sacramēta: et ecclīasticā sepulturā: et admittere illos ad vi-
uina tpe interdicti: ut patet in mari magno. Et extēdit hoc Leo 10. dicēs: quod nō teneā-
tur fratres euitare laborātes in suis domibus: etiam si eis soluatur salariū: p. tēpore
quo laborauerint. Et Eugenius 4. concessit eidem: quod si recitauerint ps. penitētia-
les semel in qualibet hebdomada per anni circuli illi qui sciunt legere: et qui nesci-
unt legere dixerint aliquas orationes assignatas per suos cōfessores: possint pre-
lati ordinis: aut confessores per eos deputati illos absolueret toties quoties ab
omnibus casibus reservatis epis: seu ab omnibus non reservatis pape. Itē pos-

sint eos absolueret ab omnibus excommunicationibus quas per ignorantiam incur-
rerant vel per inadvertentiam. Et possunt vii supradictis a tempore quo ceperint re-
citare ps. seu orationes de quibus supra, o. fo. 61. et fo. 64. conce. 85. Quia tñ si cō-
cessio minimorum superius posita intelligitur et praticatur de bñdī seruitorib⁹: put-
līa videtur sonare non esset opus prehas concessionibus particularibus: ex quo
per illam dātur eis omnia privilegia religiōis. C Quarto syndici fratru: et subti-
tuti illorū et patres: et viros: et filij: ac fr̄es vtriusq; sexus lucrantur oēs indul-
gentias vrbis Rome dicēdo in ecclīis fratru quinques. Idater noster et Aue Ma-
ria. o. fo. 65. et fo. 70. conce. 162. C Quinto medici ordinarij fratru lucrantur idē
quod syndici. o. fo. 70. conce. 177. C Sexto cōcessum est minimis: qd cōseruatores
quos capitulariter acceperunt: et vi verbis suorū privilegioy vtamur antores et tri-
trices: ac pcuratores: et eorū filij consequantur semel in vita et in mortis articulo
indulgentia plenariam. Et dicēdo quinques. Idater noster et Aue maria in suis
ecclīis corā sacramento altaris. lucrantur stationes alme vrbis. C Septimo con-
cessum est eidē minimis: qd illi qui fundauerint seu edificauerint eorū domos: et
filij ipsoy gaudeant oib⁹ privilegijs: exceptiōib⁹: et indulgētijs sui ordinis inte-
gre. id. fo. 9. cōce. 31. C Octavo pcuratorib⁹ et aduocatis qui laborāt in iudicijs
pro defensione ordinis: sunt cōcessi p quolibet anno cētū anni indulgentie. o. fo.
260. cōce. 66j. Et p cōdutione cōcessorū officialib⁹ religionū: dico: qd pcuratores
et negocia gerētes: et aduocati fratru ac monialū et terciariorū: tam viri q̄ mulie-
res possunt tēpore interdicti admitti per ffes ad officia diuina vbiq; ea celebra-
uerint: put cōiunctur in mari magno mendicātiū. Et specialiter hoc qd additur de
aduocatis: habetur in mari magno Carmelitarū. C Nono: nouicij ordinis no-
stri habentes intentionē perseuerandi in religione: gaudent privilegijs quo ad hoc
vt possint absolui ab oibus peccatis et censuris: vt valeat concedi eis indulgen-
tia plenaria semel in vita et in mortis articulo: licet moriātur ante emissiōē pro-
fessionis. Ac si militer gaudēt concessione Eugenij. 4. facta illis qui per anni circū-
lūm qualibet hebdomada dicant ps. penitētiales: a tēpore quo inceperint dicere:
prout supra declaratum est. Sed vtrum possint gaudere reliquis privilegijs: non
reperitur expressum. Immo videtur: qd casus excepti firment regulam in contrā-
rium: tunc non gaudeant nisi de illis que in particulari reperiuntur eis concessas
que sunt superius posita. Verū tamē videtur pie teneri posse: qd gaudeāt oib⁹ pri-
uilegijs sicut donati. Nā nouicij possunt dici donati: cū iam mutauerint habit⁹
seculare: et habeāt ppositū perseuerandi in perpetuū. Et saltem quo ad statio-
nes et indulgentias vrbis Rome videtur non esse dubitandū: ex quo seruitorib⁹
fratrum sunt concessi: et nouicij per totū tempus probationis nihil aliud faciant
nisi seruire fratrib⁹. Et adhuc vñ istud fundari per cōicationē privilegioy monia-
liū in sacre Clare: quarū nouicijs expresse cōcessum est qd possint lucrari statio-
es et indulgentias vrbis Rome. o. fo. 261. conce. 677. et. 678. Nō tñ facit ad hunc
propositū in fauorem nouicionū quod dicitur in. c. Religiō. de sententia excom-
municationis. lib. 6. vbi conceditur nouicijs vt qui manus violētas eis iniecerint:
sic excoīcat⁹: qd est casus particularis. Et sic patet qd psonę qualiter possint gau-
dere privilegijs et indulgētijs cōcessis frīb⁹. Nā abiq; aliquo dubio possunt gau-
dere oib⁹ suprascriptis oēs moniales q̄ viuūt sub obediētia firmitati si sint ter-
tij ordinis: necnō et alij terciarij in ppijs domib⁹ habitatores: et donati ac seruito-
res: ita familiares fratru. Alię autē psonę prefate vt syndici: et medici: et cōseruato-

Pro syndi-
cis.Pro medi-
cis ordinarj
Pro cōser-
uatoribus.Pro funda-
torib⁹ conue-
ntum.Pro aduo-
catis: et pcur-
atorib⁹ simi.Pro noui-
cijs ordinis.

Indulgentia.

res et possunt gaudere put superius expressum est: et non amplius. **C**lericamque virtute concessionis fratrum ordinis sanctissime Trinitatis: quod habetur in dictione Communicatio privilegiorum. §. ultimo: multe alie persone possunt gaudere indulgentiis prefatis: sicut non plenariis. scilicet diligentes sepeliri ecclesiis fratrum: et facientes eis aliquam elemosinam: deferentibus eorum habitum: ac germanis: seu hospitantes fratres propter deum.

Sexta nota
bile.

De indulgentiis
perpetuis
et temporali-
bus.

Sextum notabile est circa declarationem cuiusdam dubij. scilicet utrum in eodem die possint lucrari stationes et alie indulgentie toties quoties quis voluerit recitando orationes: vel visitando loca et cetera. Ad hoc respondetur secundum doctores: presertim secundum Thomam in. 4. di. 20. quod indulgentie perpetue: sicut in sancto Petro vrbis: Romae: et alijs similibus ecclesiis: vel sicut in sancto Sepulchro: ubi ut inquit florentinus: et Lardi. de turre cremata asseritur: quod est semper indulgentia plenaria: tales indulgentie perpetue possunt lucrari toties quoties. Sed indulgentie que sunt temporales: ut stationes que habent in anno suos dies determinatos: ille nequeunt lucrari nisi semel quolibet die: licet non desint aliqui doctores: ut refert Angelus in summa: qui dicunt quod etiam indulgentie temporales possunt lucrari toties quoties in die suo faciendo opus pro quo conceduntur. Et sic praticatur in sancta Maria de portuancula seu angelorum apud Assisium: ubi quoties in die sue dedicationis a primis vespers usque ad secundas ingrediuntur illam ecclesiam: toties credunt firmiter: quod lucratur indulgentiam. Profferunt tamen dicere: quod ibi forte habetur ad hoc specialis concessio: quod etiam ibidem faciunt aliud in sancto alibi. scilicet applicare indulgentiam vivis et defunctis. Est tamen notandum secundum felinum: quod etiam ubi sunt indulgentie perpetue: si quis non faceret aliud nisi intrare et exire ecclesiam: non lucraretur qualibet vice indulgentiam: quod hoc plus videretur illusio quam devotio. Sed quidquid sit de hoc: tamen cum in multis ecclesiis sint indulgentie perpetue: lucrabitur illas religiosus toties quoties qualibet die dixerit quinquies Pater noster et Ave maria: iuxta concessionem Sixti. 4. Et si dixerit series cum Gloria patris toties quoties dixerit lucrabitur etiam indulgentias perpetuas que sunt in locis sanctis Hierusalem: et sancti Jacobi in compositella: virtute concessionis Leonis decimi. Et si dixerit alia quinquies Pater noster et Ave Maria pro indulgentiis concessis visitantibus nostras ecclesias: similiter toties quoties illa dixerit: et easdem ecclesias visitaverit: lucrabitur huiusmodi indulgentias virtute concessionum superius positarum.

Septimum no-
tabile.
Ad hoc secula
s. bus.

Septimum notabile est alteri dubij circa huiusmodi materiam indulgentiarum: decimum scilicet utrum seculares virtute bullarum cruciate: aut fabrice sancti Petri: et consimilium: possint lucrari indulgentias plenarias vrbis Romae. Et primo videtur quod sic: quod in summano quod dari solet accipientibus huiusmodi bullas continentur plerumque indulgentie plenarie: et asseritur quod possunt lucrari. Contra tamen est rei veritas: quia in bullis originalibus non fit penitus mentio de talibus indulgentiis plenariis: sed solum de stationibus: aut indulgentiis absolute non expressando plenarias: put requiritur necessario ad hoc ut promereri valeant. Sic enim ponitur in quadam regula cancellarie aplice: et sic etiam habet stylus curie Romane. Facit etiam ad hoc illud commune dictum iuristarum. scilicet quod bulla pape tantum valet quantum sonat. Sed in prefatis bullis non est aliquis sonus de indulgentiis plenariis ut dictum est: ergo et cetera. Propter similitudinem supradictam: quod in predictis bullis conceditur expresse indulgentia plenaria solum pro semel in vita et in mortis articulo. Frustra autem de istis duabus indulgentiis plenariis fieret solus mentio expressa:

si verū foret qd papa concederet tot indulgētiās sicut cōtinentur in summario. Idem patet: qd vñ est notum apud curiales: seu scientes aliquid de rebus curie Romanē: nō potest ibidem obtineri vna indulgentia plenaria p vna ecclia: seu capella extra vñ niti pro multis centenarijs ducatorū. Itā est ergo verissimile: aut rationi consonū: qd p duobus argenteis concederetur tāta multitudo indulgentiarum plenariarū sicut habetur in predicto summario. Et tūc obstat in contrarium adductū de summario: qd binōi summariū nō continetur in bulla originali: nec pōt inde vere extrahi: sed illud cōponitur p libito: lacri causa: a questoribus seu cōmissarijs bullarū. Item binōi summario nulla est adhibēda fides: qd continet multa falsa: et satis manifesta. Idem dicitur. n. ibi multe indulgentie que non habentur in Rome. Et exēpli causa: in festo Expectationis: seu beate Aldarie de la. o. De quo festo nō est aliqua memoria in Rome. Idē de festo dedicationis portincule: vel sancte Aldarie angelorū apud Assisium. Et sic de alijs ibi contentis: que licet sint concessa fratribus vbiq; existentibus: non tamen secularibus ratione bullarum predictarum.

Infirmi fratres.

Quāvis omnes concessionēs que respectu fratrum infirmatū facte reperiuntur: sub varijs dictionibus huius Lōpendij (velut in suis proprijs locis ponantur) tamen ne binōi fratres grauentur in querendis que ad ipsos attinent: visum est ponere hic omnia illa in simul adunata: pnt sequuntur.

Eugenius. 3. Eugenius. 4. Nicolaus. 5. Calixtus. 7. 11. 12. 2. ac Sirtus. 4. concesserunt omnibus fratribus mino. de obser. indulgentiam plenariā in articulo mortis. Et Eugenius solus addidit: qd si occurrerit casus qd non possint confiteri: etiam tunc consequantur predictam indulgentiam: si sunt in statu gratie. b. ffo. 71. conce. 185. Et fo. 62. et ffo. 64. conce. 77.

Sirtus. 4. concessit: qd fra. mi. non potentes ieiunare bono modo ppter infirmitatē: vel debilitatē: nō teneantur. o. fo. 62. Et ffo. 66. cō. 99. Ieiunium.

Innocentius. 8. cōcessit: vt fratres infirmi in suis infirmitatib; et celis: et etiā lectulis (quādo cōmode aliter dicere nō possunt) valeant pmereri indulgentias stationū: et alias nobis concessas in nostris ecclesijs: dicendo quinquies. Pater noster: et Ave maria pro intentione: et proposito illius indulgentie. o. fo. 65. Et ffo. 69. conce. 160. Et ffo. 10. conce. 390. Stationes. Indulgentie.

Innocentius fecit quādam concessionē pro monialibus infirmis: qd habetur infra in dictione. Ingredi monasteria monialium. §. 25.

Leo. 10. cōcessit: qd fratres infirmi: ac senes in decrepitate cōstituti: possint lucrari indulgentias concessas dicentib; coronas dñi nostri Iesu Christi: et matris sue: dicendo vñ psalmū: vel bymnū beate virginis: aut dñi nostri: quia tales non semper possunt dicere tot. O. ffo. 60. conce. 181. Pro mort. Indulgentie coronarum.

Leo. quia fuit sibi expositū: qd aliqui fratres scrupulosi (quādo sunt in infirmitate) nō possunt: nec sciunt se determinare qñ licite possunt dimittere dicere horas canonicas concessit: qd siue ppter febrē: aut dolorē intensum: vel aliam infirmitatē fratres fuerint gravati: satisficiant dicendo pro bonis canonicis. ps. bymnos. Pater noster. Ave maria: vel alia iudicio prelati: seu presidentis loci: aut conventus assignāda. Et hoc qñ medicus corporalis (si cōmode po-

Infirmi fratres. Ingredi monaste. monialium.

merit haberi. Dixerit esse nocuum infirmo. O. lfo. 59. conce. 171.

7
Pro mona
lib^o infirm^o.

CIPRIANUS. Leo fecit aliam cōcessionē pertinentem ad moniales in firmas: q̄ po
nuntur infra in dictione Ingredi monasteria monialium. §. vltimo.

CEx privilegijs monachorum sancti Benedicti.

8

Eugenius. 4. cōcessit: q̄ quilibet p̄ tēpore abbas: prior: sine prelati cō
iulibet monasteriorū sancti Benedicti cōgregationis. Dis-

Dispensatio
officij diuini.

pante: possit libere dispensare cū cōibus ⁊ singulis p̄sentib^{us} ⁊ futuris monachis
quorūcūq; monasteriorum hui^{us}modi qui sine sedio nō possunt dicere horas canoni
cas: q̄ tēpore in firmitatis: vel postq̄ conualuerint: lico horarū ac cōfessionū ad q̄
alias tenentur: dicant aliquid certū ad arbitriū ipsorum monasteriorū superiorū:
et non teneantur ad aliud officiū canonicū. Nec cū prelati ipsis: simili modo quili
bet presbyter monachus: p̄ter quāvis eorū eligendus: etiā dispēare possit. o.

9
Officiū diuini.

CIPRIANUS Eugenius reperitur alibi concessisse: q̄ monachi infirmi qui horas
canonicas in firmitatis causa cōplere vel recitare nequiverint: vt qualiter ad eas
teneantur maneat in arbitrio prioris. b.

10
Indulgentie.

CIPRIANUS Eugenius fecit aliā concessione p̄ infirmis: q̄ posita est supra in di
ctione Indulgentie non plenarie quo ad fratres. §. 11.

CEx privilegijs fratrum sancti Hieronymi.

11
Officiū diuini.

Martinus. 3. cōcessit: q̄ fratres sancti Hieronymi dñi fuerint infirmi: ⁊
etiam senes: ⁊ valitudinari qui tenentur ad horas canonicas
satisfaciant recitando aliquos ps̄. vel id q̄ suis cōfessionib^{us} vltimū fuerit. o.

12
Officiū diuini
Hora.

Eugenius. 4. cōcessit: q̄ si res infirmi vel senes: aut alias invalidi ordinis
sancti Hieronymi qui horas canonicas nō possunt dicere
satisfaciat dicēdo illud quod prior vel vicarius: vel confessor eis assignauerit. o.

13
Officiū diuini

CIPRIANUS Eugenius cōcessit: q̄ religiosi infirmi: seu debiles ordinis sancti Hiero
nymi: satisfaciant de bonis canonicis ad quas tenentur: audiendo eas ab alio
vel ab alijs recitari. o.

14
Pro scribis
medicis: vel
chirurgijs:

CIPRIANUS Eugenius cōcessit: q̄ fratres nō in sacris cōstituti: qui ante monaste
rij ingressum in medicina vel chirurgia erāt periti: possint de prioris licentia illas
audere ⁊ praticare: ⁊ medicamina adhibere fratrib^{us} ⁊ infirmis hospitālū stozā
alijsq; personis intra locum vel districtū ipsius monasterij: gratis charitatis intuitu.
Ita q̄ diuites nō se faciant illo deferri p̄pter talia a fratrib^{us} habenda: si pos
sint habere medicos aliunde. o.

15
Pro scribis
medicis: et
chirurgijs.

Nicolaus. 5. ampliauit cōcessionē suprascriptā concedendo: vt fratres
prefati qui nō sunt in sacris quorūcūq; vocati fuerint ad aliquo
rum curationē: possint adhibere medicamina: ⁊ p̄biscā libere exercere: dñi tamē
fiat de licentia ⁊ dispensatione prioris. o.

Ingredi monasteria monialium.

Confinitio materie infra scripte.

Collectio.

Antea materia inferius annotata est aduertendum: q̄ in ea continentur
monialium. Et de hoc tractetur in omnib^{us}. §. vbi in margine posita est hec dictio.
Prohibito. Alterum pertinet ad licentiam requisitam p̄biscā ingressu. De
quo reperietur vbiq; infra ponitur in marginibus hec dictio Licentia. C. Reli
quum concernit abolitionem censurarū incuriarum p̄pter ingressum prefatum.

Ingrēdi monasteria monialium. Fo. xviij.

Abſq; debita licentia. Itēd vero continetur infra, §. 2. et. 22. Et in dictione Abſolutio quo ad ſeculares. 2. in. §. 9. et. 10.

Regorius. 9. in declaratione regule fratrum mi. ſuper illud. **Decipio** firmiter fratribus vniuerſis ne ingre-

Prohibito
p fratibus

diantur monasteria monacharū: preter t. c. declarant hoc generaliter eſſe prohibito de quarūlibet cenobijs monialium: cū regula nullum excipiat. Et nomine monasterij voluit clauſtrum domus: t. offi-

Prohibito
p omnibus
chriſtianis.

cinas interiores intelligi. b. fo. 1. tracta. 3. Et ſfo. 2. tractatu. 2. **Gregorius.** 9. decreuit. vt ab vniuerſis t. ſingulis xp̄iſidelib; inuolabiliter obſeruetur: ne monasteria ſancte Clare intrent niſi in caſib; expreſſis in earum regula. Et q. qui contrariū preſumpſerint: excommunicationis ſententiam incurrant. b. fo. 48. Et ſfo. 132. conce. 296. **Gregorius.** 9. cōceſſit vt ſſes mi. deputati obſequijs monasteriorū monialium ſancte Clare habeāt liberā ingreſſi facultatē p exercēdo monasterio- rum ipſorū opere: vel illis cōſeruandis ab incēdiorū ſeu a latronib; defendendis: aut conſeſſorū ipſarū cū fratre clerico maturo moribus t. etate. p audiēdis cōſeſſioni- bus earū: t. extrema unctione: t. alijs ſacramētis eccliaſticis exhibēdis eiſdē (in- firmitate cogēt) ac p ſepeliēdis corporib; decedētū ſororū: ſm formā q. l. ipſarū regula continetur. ſ. ſacerdos cū duob; ſocijs tm. ſi aā intrōmittere plures: ſt pbi bitur: quo nō eſt conſeſſum in regula: vt p. intuei. Et declaraf. j. pmo notabili. b. fo. 48. Et ſfo. 131. conſeſſione. 295.

Licētia pro
fratribus.

Innocentius. 4. in declaratione prefate regule fratrum minorum. erpo- nendo verba predicta dicit. Ingreſſum in monasteria tā- tūmodo monialium incluſarum ordinis ſancti Damiani: ſeu ſancte Clare probi- bitum fore fratribus: ad que nemini licet ingreſſi niſi ei a ſede apoſtolica facultas ſuper hoc ſpecialiter tribuatur. Et nomine monasterij clauſtrum domos: t. offi- cinas interiores voluit comprehendī. Ad aliarum vero cenobia monialium dicit: q. poſſunt ſicut t. alij religioſi ad predicandum: ſeu petendum elemoſinam: aut pro alijs bonetiſ t. rationabilib; cauſis accedere: ac intrare: quibus a ſuperiori- bus ſuis pro ſua fuerit maturitate vel idoneitate conſeſſum. b. fo. 7. Et. b. ſfo. 4. tractatu. 2.

Prohibito
p fratibus

Licētia pro
fratribus.

Adiarte t. cauene vtariſ buſuſmodi conſeſſione: q. parū poſtea fuit reuocata: per Nicolauū. j. et Grego. 10. vt patet infra. §. 9. et. 10.

Collector.

Alexander. 4. in declaratione quam fecit ſuper prefatam regulam fra- trum minorum poſuit ad litteram clauſulam immediate precedentem conſeſſionis ſeu declarationis Innocentij. 4. Et habetur vbi ſupra ſfo. 5. tracta. 2.

Clauene vtariſ pſata cōceſſio: q. reuocata eſt: vt infra ponitur. §. 9. et. 10.

Collector.

Urbanus. 4. in regula quā fecit p monialib; ſancte Clare ſtatuit multa circa huius ingreſſum. Et primo rubrica. 7. dicit: q. quando aliqua ſoror vel monialis ſancte Clare tanta fuerit corporis infirmitate detenta: q. ad loquutionē commodē venire non poſſit: t. neceſſitatem habuerit conſiteri: vel dominici corporis: ſeu alia recipere ſacramenta: exhibitur huiusmodi ſacra- menta: ſcilicet conſeſſio: alba: t. ſtolla: t. manipulo: cum duobus idoneis t. reli- gioſis ſocijs: vel vno ad minus albo: vel ſaltem ſuperpellicio veſtitis ingreſſian- tur: ac morantur indutret audita conſeſſione: vel alio tradito ſacramento: ſicut in-

Pro monia
lib infirmis

Licētia igre
dicēdi p con-
ſeſſore.

Ingredi monasteria monialium

gressi fuerint: sic egrediantur indigne: nec mora ibi faciant longiorem. Caveat etiam ut quod intra monasterium fuerint: nullatenus ab invicem separentur: quin semper mutuo possint libere se videre. Sic quoque se habeant in anime commendatione.

Pro erequias agendis.

C Statuit similiter: quod ad erequias circa sepulchri animi agendas: sacerdos non ingreditur claustrum: sed exterius in capella: quod ad officium pertinet erequatur: nisi forte abbatissae et conventui visum fuerit: quod ad erequias debeat introire. Et tunc modo supradicto cum uno vel duobus sociis intret indutus: et sepulta mortua: exeat sine mora. **C** Ordinavit insuper: quod si necesse fuerit: ut ingrediantur aliqui ad faciendam vel aperiendam sepulturam: seu postmodum coaptandam: et abbatissae et conventui visum fuerit hoc expedire: propter imbecillitatem sororum: sit sacerdoti: vel alicui alii ad hoc idoneo et honesto: cum uno socio vel duobus licitum introire. **h. fo. 285. tracta. 3. et fo. 295. tracta. 2.**

Collector.

C Advertendum est: quod si plures intrant quam superius sunt expressi: ultra peccatum mortale incurrunt excommunicationem papalem per Eugenium. 4. promulgata: et inferni potestate. **§. 15.** Idcirco prelati et vicarii seu confessores qui aliquando propter monachum abbatissae vel alterius monialis: introducunt plures fratres: allegando consuetudinem: caveant de cetero: et sint premoniti.

Prohibito generalis.

C **DE** **U**rbani. 4. in regula praefata rubrica. 18. dicit sic: **C** De ingressu personarum in monasterium: firmiter ac districte precipimus: ut nulla unquam abbatissas vel eius sorores aliquam personam religiosam: seu secularem: aut cuiuslibet dignitatis: in monasterium intrinsecam intrare permittant. Nec omnino alicui liceat nisi i quibus concessum a sede apostolica fuerit: vel a cardinali cui fuerit sororum ordo commissus. **C** Excipiuntur autem a dicta ingrediendi lege: medicus causa multum gravis infirmitatis: et minor: cum necessitas egerit: qui non absque duobus sociis de familia monasterii introducantur: nec ab invicem infra monasterium separentur. Nec non et illi quos occasione incendii: vel ruinae: seu alterius periculi vel dispensationis: seu tuendis a violentia quolibet monasterii vel personarum: aut per aliquo opere exercendo quod commode extra monasterium fieri non potest: necessitas egerit introire. Qui omnes expedito suo ministerio: vel imminenti necessitati per ipsos satisfactorieant sine mora. Nulli autem persone extranee intra monasterium clausuram liceat comedere: vel dormire. **C** Sed et si quis de sancte ecclesie cardinalibus ad aliquod monasterium huiusmodi religionis aliqui venerit: intra claustrum voluerit ingredi: cum reverentia quidem et devotione suscipiatur: sed rogetur ut cum paucis sociis debeat introire. **C** Licet quoque generali ministro ordinis fratrum minorum quando ibidem voluerit celebrare: vel proponere sororibus verbum dei cum quatuor vel quinque fratribus ipsius ordinis intra clausuram ingredi monasterii: si quando ei videbitur expedire. **C** Alius autem prelati (cui aliqui forte de licentia sedis apostolicae: vel dicti cardinalis intrare licerit) duobus vel tribus tantum religiosis et honestis sociis sit contentus. **C** Quod si forte pro consecratione: vel benedictione sororum: vel in alio modo concessum fuerit episcopo alicui missam interius celebrare aliquando: quam paucioribus et honestioribus poterit sociis sit contentus: et ministris. Et hoc quoque ipsam alicui rarius concedatur. Nulla tamen omnino loquatur cum aliqua persona de ingressis: nisi modo predicto: siue infirma fuerit: siue sana. **C** Illud sane precipuum caveatur: ut si quibus aliquando concessum fuerit solummodo: vel data licentia in monasterium ingredi: non aliter admittantur: nisi abbatissae et sororibus visum fuerit expedire: cum ex huiusmodi concessionibus: vel licentiis: abbatissae

Licentia. Casus i quo potest ingredi ad monasteria monialium

Pro cardinalibus.

Pro generali ministro

Pro prelati inferioribus

Pro episcopis

Ingresdi monasteria monialium. Fo. xcix.

vel sorores eos admittere non cogantur: et ut sint tales de quorum verbis: et moribus: necnon vita: et habitu edificari valeant intuentes: et materia iusti scandali exinde nequeat generari. Super concessione vero: vel licentia ingressus huiusmodi: **Licentia**, ad omne ambiguum remonendum: apostolici apices: vel cardinalis patentes littere ostendantur. b. fo. 288. tracta. 3. Et fo. 317. tracta. 2.

De declaratione in istorum casuum: vide infra primo notabili.

Idem Urbanus rubrica 24. regule statuit: quod visitator monialium sancte Clare quando monasterium clausuram ad visitandum intrauerit: duos religiosos et idoneos socios secum ducat: qui videlicet socii simul maneant: et dum fuerint intra claustrum: ab inuicem nullatenus separentur. b. fo. 286. tracta. 3. et fo. 299. tracta. 2.

Virginitate huius facultatis: et hoc titulo solus ingrediuntur bis temporibus nostri **Collector**, provinciales ministri in monasteriis sancte Clare suarum provinciarum: super que habent gubernationem commissam a summo pontifice. De quo latius infra primo notabili: in yndecimo casu.

Gregorius 10. referens suprascriptam declarationem Innocentii. 4. voluit: ut fratres minores iuxta dispositionem generalis ministri duntaxat: possint uti huiusmodi declaratione predecessoris sui. b. fo. 5. tracta. 2.

Adverte: per etiam generalis minister non potest tam aliquid in hoc casu: ut per declarationem Nicolai. 3. postea edita patet: put statim subiungitur. **Collector**,

Nicolaus 3. in sua solenni declaratione exponens prefatum passum regule fratrum minorum. declaravit sicut Gregorius 9. generaliter esse prohibitum de quolibet cenobio monialium. Et nomine monasterii claustrum: domos: et officinas interiores intelligi. Addens: quod ad alia loca ubi homines seculares conueniunt: possunt fratres illi causa predicationis vel elemosine petere accedere: quibus id a suis superioribus fuerit per suam idoneitatem concessum. Et decreuit: ut in prefato articulo: et in alijs quos constitutio sua continet: quancumque aliqui predecessores sui aliter declarauerint: declarationem seu ordinationem suam tamen a fratribus minorum. precise: ac inuicibiliter perpetuis temporibus observandam. b. fo. 10. et fo. 11. tracta. 2.

Bonifacius 8. concessit: quod fratres minorum inuitati a prelatibus ecclesiasticis possint una cum ipsis in suis diocesibus monasteria et loca monialium cuiuslibet ordinis libere ingredi ad visitationis officium impediendum: et ad defunctorum celebrandas exequias: et ad precesiones generales: et predicationes faciendas: ac confessiones in firmari audire. b. fo. 36. Et fo. 37. conce. 36.

Circa prefatam concessionem: vide et nota concessionem Leonis quam habetur infra in fo. 28. **Collector**,

Benedictus 12. in constitutionibus quas per monialibus edidit: fecit sequens statutum. c. 30. Nulli regulari vel seculari: vel laice persone: cuiuscumque prebeminentie: dignitatis: status vel conditionis erit: ingressus patent ad eadem. scilicet monasteria sancte Clare: sine apostolice sedis licentia speciali: exceptis solummodo personis illis quibus per predecessorum nostrorum ordinationes. et concessiones: et per predictarum monialium regulas noscitur esse permissum. habetur in libro ordinis Italico. 3. parte. fo. 210.

Martinus 5. decreuit: quod nulli omnino hominum: tam regularium quam secularium: cuiuscumque gradus: preeminentie: dignitatis: excellentie: nobilitatis: et conditionis fuerit: exceptis illis de quibus in regula. s. Clare per Urbanum edita: et in constitutionibus Benedicti. 12. sit merito: preteriti cuiuslibet licentie tibi desuper quavis auctoritate concessa: liceat monasteria sororum: et monia-

Ingressu monasteria monialium.

- Mora.** Item sancte Clare: seu aliquod ex eis ingredi. Nec etiam protectori: aut generali ministro ordinis sui. pro tempore existentibus: seu provincialibus ministris: et quibuscunque visitatoribus: licentia super ingressu bñdici in consilio romano pontificis concedere liceat quo quomodo. b. fo. 38. Et ffo. 36. conce. 41.
- Collector.** Ad alterum in ultima clausula precedenti vult dicere Martinus: qd in regula. s. Clare vñbanilaria concessum esset: qd protector ordinis posset dare licentia intrandi monasteria predicta sancte Clare personis secularibus: tamen qd de cetero nec protector nec generalis minister nec multominus provinciales et visitatores: possint dare licentiam intrandi predicta monasteria alicui persone cuiuscunque dignitatis fuerit: sine licentia sedis apostolice. Vide circa hoc in dictione Ministeri provinciales. §. 7. Et in dictione Protector ordinis. §. 6. Et melius infra. ultimo notabile: ubi elucidatur plenissime supradictum.
- Ex privilegii ordinis pñdicatorum.** Bonifacius. 9. statuit: qd si quis infra clausuram alicuius monasterii monialium ordinis predicatorum repertus fuerit: p superiores: seu priores dicti ordinis: seu de eorum mandato capi et incarcerationi: et secundum eorum arbitrium: et delicti gravitate puniri possit. b. ffo. 120. conce. 547.
- Prohibitio p omnibus christianis. Excoicatio.** Eugenius. 4. precepit omnibus et singulis tam clericis qd religiosis: et secularibus personis cuiuscunque conditionis: gradus: preeminencie vel dignitatis existant: sub pena excommunicationis quã transgredientes ipsi facto incurrant: et a qua nisi a romano pontifice possint absolvi: preter qd in articulo mortis constituti: quatenus monasteria sancte Clare: nec aliquod ipsorum in grege presunt: preter formam regule ipsarum: et provisionum apostolicarum: super hoc specialiter editarum. b. fo. 42. Et ffo. 39. conce. 44.
- Claustra.** Idem Eugenius: ut difficilius pateret ingressus ad monasteria monialium statuit: sicut abbatibus: et alie sorores ad hoc deputate tenent claves quibus ad intra porte monasteriorum predictorum claudantur: sic per cõfessores: aut alias bonas personas: per generales aut provinciales deputadas: ex parte exteriori teneantur et conserventur. b. fo. 42. Et ffo. 39. conce. 44.
- Prohibitio p tertiariis. Collector.** Idem Eugenius ordinavit: in omnibus tertii ordinis sororum et monialium collegiis: fratres minores in accessu et ingressu sic se habeant: sicut observatur in monasteriis sancte Clare. b. fo. 46. Et ffo. 42. conce. 47.
- Collector.** Circa huiusmodi statutum: seu ordinationem sunt duo advertenda: et mente tenenda: qd ob inadvertentiam aut oblivionem ipsorum: aliqui fratres minus recte quandoq se habent. Cuiusmodi est: qd tertiarias nominat insimul sorores et moniales. Et hoc pro tanto dico esse ponderandum: quia aliqui arbitratii sunt huiusmodi tertiarias non esse intelligendas nomine monialium: propter qd in aliquibus partibus nominant eas bizorbas: et in alijs beatas. Contra quos tñ (vñtra verba expressa supraposita) facit stylus curie communis: qui non curans de rigore nominum sepe appellat indifferenter collegia personarum religiosarum: in monasteria: licet non sint monachorum vel monacharum ppe dictorum. Et similiter oēs feminas collegialiter viuentes nominat frequenter moniales: quibus non sint ordinum monachalium. Et hoc idem patet ex regula sancte Clare: ubi moniales sepius appellatur sorores. Unde et Sanonitanus: seu Abbas in capitulo Lausam: de electione dicit: quista nomina sorores et moniales sunt synonyma. idem importantia.
- Alterum advertendum est: qd in supradicta concessione specialiter loquitur de

Ingredimoniaſteria monialium. Fo.c.

fratribus mino. dūtaxat: et non ſicut in precedenti de omnibus fidelibus. Et quo ſequitur: ſimolam et nullius momenti fore rationem quā nonnulli allegant dicen- do: qd ex quo in monaſterijs tertiariarum non incluſarum intrant perſone ſecula- res: quare non poterunt ſimiliter intrare huiusmodi fratres? Ad maiorem autem confirmationem predictorum facit prohibitio Leonis vitimo facta in regula no- ua quam edidit pro tertiarijs: vbi in capitulo octauo ſic dicit. Et facta viſitati- nes: ſcilicet a provinciali aut viſitatore: ſeu commiſſario: non debent intrare offici- nas: nec alia loca interiora ſozorum. Idcirco. Sequitur ergo manifeſte: qd adhuc virtute brevis Leonis infra poſiti. §. 29. etiam ſi non fuiſſet ſubrepticium prout fuit: non poteſt ingredi aliquis frater clauſuram tertiariarum: niſi vt ſupra dictum eſt. Et cui predicta non ſatiſfecerint: videat expoſitionem ſancti Bonaventurę ſu- per hoc in declaratione quam fecit: qui ſtrictius circa hoc loquitur. Sed iſta mul- tas alia notata digniſſime explicantur infra. 2. notabili per totum.

Idem Eugenius conceſſit: qd de licentia generalis aut provincialium mini- ſtrorum poſſint epi intrare in monaſterijs monialium cauſa cōſecrationis eccleſie: 15
vel altaris: aut pro benedicendo cimiteria: vel ſozores. Pro epiſ

Supraſcriptam conſeſſionem reperi in quadam tabula priuilegiory per quē. Collector.
dam patrem commiſſarium Romanum ordinatam. Et ponit in fine. Eugenius in breui quod incipit Lupientes. Sed hoc breue non reperitur in libris impri- ſtis priuilegiory hic allegatis. Nec permanet iam in ſuo vigore: vt p. §. 28.

Nicolaus. quintus conceſſit omnibus et ſingulis mulieribus ſeruien- 19
tibus: vt quotieſcunq; pro parte abbatiffarum requiſite fuerint: earum mona- Licentia pro
ſteria (cum conſilio diſcretarum) intrare valeant. Ac qd aliquando etiam in pre- ſeruiticibus
cipuis feſtiuitatibus: pro ipſarum conſolatione: cum ipſis monialibus comede- monialium.
re poſſint: licentia tamen prius per eas deſuper a provinciali obtenta. b. ſo. 49. Et ſſo. 43. conſeſſione. 48.

Aduertendum: qd prefata facultas videtur iam ſublata et reuocata per ſupradi. Collector.
cta: et infra dicenda vitimo notabili.

Pius 2. cōceſſit fratres poſſe p̄dicare et intrare in clauſtris et alijs locis qua 20
rūcūq; monialium vbi ſeculares cōmuniter intrant: de licentia ſuorum
predatorum quando mittuntur. o. ſſo. 66. conce. 94.

Attende: qd hec conſeſſio eſt ſolum pro fratribus qui mittuntur ad predicandū: Collector.
quia dicit: intrare et predicare. i. ad predicandus. Sed quo ad intrandū in clau- ſtris: eſt reuocata: vt p. infra. §. 28.

Sixtus. quartus declarauit: qd mulieres ingredientes monaſteria ſancte 21
Clare: et ſancti Dominici: non teneantur ire ad curiam romanā Abſolutio.
pro abſolutione ab excommunicatione: ſed eas poſſint abſolvere fratres mino. con- ſeſſores: etiam ſi tales mulieres ingrederentur mala intentione. o. ſſo. 62. Et ſſo. 68. conce. 100. Et ſſo. 96. conſeſſione. 330.

Idem Sixtus fecit aliam conſeſſionem latiorē quam ſupraſcriptam im- 22
mediateque habetur in dictione Abſolutio quo ad ſeculares ſecundo in. §. mono. Abſolutio.

Idem Sixtus conceſſit: qd ſeculares laborātes in monaſterijs ſancte 23
Clare: ac aliarum monialium: poſſint ibi comedere in loco bonoſſo. o. ſſo. 63. Et ſſo. Licentia pro
67. conſeſſione. 120. laboratorib.

Idem Sixtus conceſſit: qd ſozores ſancte Clare non teneantur intromitte-

Ingredi monasteria monialium.

Licentia p re aliquē de seruitoribus suis qñ medicus intrat clausuram: sed sufficiat: q̃ a tri-
medico. bus vel quattuor monialib⁹ de antiquiorib⁹ associetur. o. fo. 67. Et ffo. 67. cō. 121.
Collector. CSciendum: q̃ sup̃ascripta concessio reperitur alibi sub sequentibus verbis.
 CSixtus. 4. cōcessit: q̃ sorores. s. Clare nō teneātur intrōmittere aliquē hoīes de
 seruitoribus suis qñ medicus vel alij ingrediūtur: licet regula hoc decreuerit: sed
 sufficit: q̃ a tribus vel quattuor monialibus de antiquioribus associetur. o. ffo.
 96. concessione. 371.

15
Licētia p cō **Innocentius.** 8. concessit: q̃ confessores monialium possint intrare
 fessorib⁹ mo- monasteria illarū tempore pestis ad celebrandū mis-
 nialib⁹. s. clare sam: et audiendum confessiones illarū que seruiunt pestilenciatis: quia stant se-
 parate ab alijs. o. ffo. 99. concessione. 365.

16
Licētia p cō **Alexander.** 6. cū concessisset generali et prouincialibus ministris et cu-
 fessorib⁹ ter- stodijs vt de consilio aliquorū fratrum possent deputare
 nariarum. monialibus: seu sororibus tertij ordinis cōfessores presbyteros seculares: seu alio-
 rum ordinum regulares: quibus confiteri: et ab eis sacramenta ecclesiastica reci-
 pere possent: statuit vt confessores hui⁹ dictarū sororum: claustra: seu interiores
 officinas: absq̃ alterius persone bone vite et fame societate: nullo modo debeant
 ingredi. B. ffo. 123. conce. 269.

17
Licētia p p **CDEAD Alexander.** 6. concessit generali et prouincialibus ordinis mī. de ob-
 latis: et cōfēs- seruantia: et confessoribus per eos deputatis: vt monasteriorum monialium san-
 forib⁹ monia- cte Clare que eorum regimini immediate subiiciuntur: p administratione sacra-
 liū. s. clare. mentorum tempore necessitatis: et alijs rationabilibus causis interdum occurrē-
 tibus: prout scdm deū expedire viderint: claustras interiores ingredi possint. Et
 voluit: q̃ tunc moniales predice: portam maiorem aperire: licite valeant. B. fo.
 71. Et ffo. 155. concessione. 373.

Collector. CQuismodi concessio non permanet iam in suo vigore: quia Leo. 10. circa illas
 ordinauit quod immediate sequitur.

18
Prohibitio **Leo.** 10. prohibuit sub eterne maledictionis interminatione: in virtute sancte
 et licētia pro- obediētiē: ne quis frater confessor monialū sancte Clare: aut aliquis
 monastie. s. alius frater cuiuscūq̃ preeminētiē: aut officij inter fratres mino. sit: ad ipsas mo-
 Clare. niales: aut in ipsarum monasteria ingredi: vel intrare presumat: nisi in casibus in
 nota. eadem regular: et institutionibus ipsius ordinis minorum contentis: et quoad ip-
 sorum monasteriorum ingressum editis. Nec etiam alie vtriusq̃ serui seculares
 personę etiam preteritui cuiuscūq̃ induti: etiam confessionaliū: predicta monaste-
 ria ingredi valeant. B. ffo. 17. concessione. 56.

Collector. CSciendū ac notandū est: virtute prohibitionis hui⁹ renocari concessiones factę
 nota. per plures summos pontifices predecessores Leonis. 10. quibus vltra casus in re-
 gula monialium contentos concedebatur ingressus. Et tales sunt sup̃a posite. s.
 11. et 18. et 19. et 20. ac 27. Quibus concessionibus tanq̃ penitus reuocatis et an-
 nullatis: nullis iam vti potest vllō modo.

19
Prohibitio **CDEAD Leo** in litteris sup̃a positis. s. 28. dirigendo verba ad prelatos. s. ge-
 p tertijs. nerales et prouinciales: ait. Nec ipsi fratres ordinis vestri ad tertiarias in cong-
 gatione viuētes: nisi de licētia et speciali mādato vestro: intrare preiūmāt. Vos p
 pterea monendo vt nō passim ingressum hui⁹ relaxetis: sed in capitulis vestris
 prouincialibus et generalibus prouide de similibus: et alijs ad obseruantiam bo-
 nestatis et continentie spectantibus ordinatis.

Ingredi monasteria monialium. §o. cj.

Circa prefata verba est valde aduertendū: ne quis decipiatur sicut decepti sunt qui impetrant predictā breue: et pontifex qui illud cōcessit: credēdo ac presupponēdo: q̄ ingressus ad monasteria tertiariarū nō erat p̄hibitus. Itē sita sunt enim in relatione seu supplicatione huiusmodi breuis (postq̄ dictum fuerat de monialibus sancte Clare) sequentia verba. Et pariter ad tertiarias in congregatione viuentēs: ad quas accedere h̄ p̄hibiti nō sūt tē. hoc enim presuppositū esse falsū: cōstat tē ex regula q̄ et declarationibus ipsius: presertim ex determinatione Eugenij. 4. si pra po sita. §. 13. Ac per cōsequens hoc breue est surreptitiū: et nullius valoris: quo ad concessiōē fundatā super prefatā relationē. Et ideo indubie tenendū est: q̄ nulli fratres mi. etiā si sint prelati: queunt magis ingredi monasteria tertiariarū collegialiter viuentū: quāuis nō sint inclusae: q̄ monasteria sancte Clare. Et facit ad hoc ordinatio eiusdē Leonis contenta in regula nona quā ipse edidit p̄ tertiarijs: in. c. 8. eiusdē regulē ubi etiā placis nō cōcedit posse ingredi clausurā post factā visitationem. Nec si militer possunt prelati pro talibus monasterijs: alijs personis ad ingrediendū licentiā concedere. Ac p̄pterea illud quod in prefatis litteris Leonis dicitur. s. q̄ in capitalibus generalibus et prouincialibus prouideatur de modo intrandi ad tertiarias tē. nil penitus operatur: q̄ fundatur super falsā relatione. s. q̄ nō sit p̄hibitus ingressus ad monasteria tertiariarū. C̄ istud declaratur et probatur latius infra notabili vltimo.

C̄ I D E M Leo declarauit: moniales sancte Clare sub regimine fratrum mi. de obseruau. existentes nō teneri nec obligatas esse cōtra voluntatē suā ingressus ad sua monasteria prebere aliquibus mulieribus vigore facultatū apostolicarū predictis mulieribus per ip̄m Leonē in cōfessionalibus ad ingrediendū prefata monasteria cōcessariū. Ac si militer cōcessit predictis monialibus: vt absq̄ aliquarū censurarū: seu penarū in cursu: et absq̄ aliquo cōscientiarū suarū scrupulo: eisdem mulieribus (dū et quoties oportū et expediens visum fuerit) ingressum in eadem monasteria licite denegare valeant. Et insuper hortatur moniales huiusmodi: vt prefatis mulieribus ingrediendi predicta monasteria consensuz: q̄ rariuz: et parcius fieri poterit concedant. B. s. sfo. 38. concessiōe. 124.

C̄ I D E M Leo predictā declarationē iterato fecit per eadē verba: addēs: q̄ etiā vigore aliarū facultatū q̄ in confessionalibus contentarum: non teneatur moniales cōtra voluntatē suā ingressum prebere aliquibus mulierib⁹ in suis monasterijs. Non obstantibus predictis facultatibus: tam concessis q̄ in posterum cōcedendis: quas renouauit: cassauit et annullauit: ac renouatas: et nullas esse decreuit. B. s. sfo. 39. concessiōe. 125.

C̄ I D E M Leo cōcessit: q̄ fratres mi. vocati: rogati: aut inuitati a prelatibus ecclesiarum: aut a prelatibus religionis: vel visitatorib⁹ habētib⁹ curā aliquorū monasteriorū monialium: ad hoc vt visitet predicta monasteria: vel erceant oīa alia que in monasterijs sibi subiectis ererēt: aut ad hoc vt intrēt cū ip̄is prelatibus: sine visitatoribus ad videndū officinas: et totū monasteriū interius: possint sicut possunt in monasterijs sibi subiectis: siue intra: vel extra clausurā visitādo: et alia faciēdo: vel cū ip̄is prelatibus intrando. Nō obstante prohibitionē sue regulē: vel declarationē eiusdē regulē. Dum tamē predicti fratres si fuerint subditi: hoc faciant de licentiā suorum prelatorū. O. s. sfo. 61. conce. 124.

C̄ I D E M Leo concessit: q̄ prelati ordinis mino. possint dare licentiā suis subditis intrandi clausuram monasteriorū. s. Clare ad faciendū sermonē de haleda:

30
Licētia pro
feminis secu
laribus.

31
Licētia p se
minis secula
ribus.

32
Licētia p oī
bus sribus.

33
Licētia pro

Ingrēdi monasteria monialium.

predicator. 169.

34.
Licetia p. 6
latis & cofes.
mo. s. clare.
pro monia
lib. 9 infirm.

Omni tamen intrantes sint senes: & vite exemplaris. O. s. 110. 62. concess. 195.
¶ **Item** Leo concessit: q̄ quando moniales sancte Clare graniter infirmantur taliter: q̄ non possunt ad cratē venire ad audiendum missam: possit illo tempore sacerdos confessor earum: vel prelati superior introire clausuram. in firmariam: & monasterium ad celebrandum: ne tales moniales remaneant sine missa. Dominico sacerdos ad nulla alia loca q̄ ad altare dīnerat nec moxetur nisi tan eo tempore q̄ eo indiget ad celebrandum: nec loquatur: nisi quantum est opus in missa. o. s. 110. 93. concessione. 290.

¶ Sequuntur aliqua notabilia circa prefatam materiam: que licet aliquibus videtur clara: cōtinet tamen multas difficultates: elucidatione indigentes.

Primus notabile.

¶ Primo circa casus in secunda regula sancte Clare edita per Urbanum. 4. in quibus diuersis personis conceditur licentia ingrediendi clausuram monasteriorum monialium huiusmodi: licet superius sint positi. §. 6. et. 7. tamen hic sigillatim ponitur vnusquisq̄ casus cum declaratione expedientis: prout probatissimis quibusdam patribus ordinis mī. in iure ac rebus religionis: penia maturā discussione visum est. Quos ad tute incedendum sequi oportet.

Primus casus.

¶ Primus casus est: quo datur licentia ingrediendi illi cui cōmissa fuerit administratio sacramentorum. i. confessor seu vicario: quando aliqua soror vel monialis tanta fuerit corporis infirmitate detenta: q̄ ad loquutorum cōmode venire non possit: & necessitatē habuerit confiteri: vel dominici corporis: seu alia recipere sacramenta. Ita tamen: q̄ exibiturus huiusmodi sacramenta: alba & stollas et manipulo: cum duobus idoneis & religionis socijs: vel vno ad minus: alba vel saltem superpellicio vestitis ingrediantur: ac moxentur induti: & audita cōfessionē: vel alio tradito sacramento: sicut ingressi fuerint: sic egrediantur induti. Nec moram faciant ibi longiorem. Laueant etiam: vt q̄ diu intra monasteriū fuerint: nullatenus ab invicem separentur: quin semper mutuo possint libere se videre.

Expositio.

¶ Hec Urbanus in regula. c. 7. et supra. §. 6. Cū ad istum primū casum est aduertendum: q̄ socius debet esse clericus & non laicus: vt expresse habetur in bulla Gregorij. 9. que habetur. fo. 48. et sfo. 131. et supra. §. 3. Et idem innuitur in bulla Urbani supraposita cum dicit: q̄ socius intret indutus alba ad minus. Tale autem indumentum solum competit clericis: & adhuc in sacris ordinibus constitutis. Consuetudo tamen est in contrarium: que vtrum sit bona & valida: aliorum sit iudicium. Mihi tamen non videtur tuta.

Secundus casus.

¶ Secundus casus est: quando aliqua monialis vult exalare spiritū: de quo dicit Urbanus vbi supra immediate. Sic quoq̄ se habeant in anime cōmendationes ses confessor: & socius vel socij: put in precedenti casu dictum est.

Tertius casus.

¶ Tertius casus est: cum abbatisse & conventui visum fuerit & petierint: q̄ cōfessor ad exequias celebrandas debeat introire. Et tunc modo supradicto cum duobus socijs intret indutus: & sepulta mortuam cum eis exeat sine mora. S; si abbatisa & conventus non petierint huiusmodi ingressum: dicit papa vbi supra: q̄ nō ingrediatur claustrum sacerdos: sed ceterius in capella quod ad officij pertinet exequatur. C. Circa hoc autem notent fratres & aduertant: si ingrediendo aliter: aut in maiori numero: euadent ex cōmunicationem papalem: vna cum transgressionē iure regule si sint fratres minores. Nec sufficit pro excusatione consuetudo

Expositio.

Ingredi monasteria monialium. §o. ciij.

contraria que in aliquibus partibus forte viget: quia est abusus: cum careat conditionibus requisitis ad hoc vt consuetudo vim legis habeat: et derogat legi iuste ac rationabili: et pro maiori parte obseruatur: preteritum a religiosis pbris et doctoribus: siue regule obseruationibus.

¶ Quartus casus est: si necesse fuerit vt ingrediantur aliqui ad aperendam sepulchram: seu post modum coaptandam: et abbatisse et cōuentui visum fuerit hoc expedire: propter imbecillitatem fororum. Quo casu dicit Urbanus vbi supra: si sacerdoti vel alicui alij ad hoc idoneo et honesto: cū vno socio vel duobus licitū in troire. Et hoc peractū: ceant sine mora.

Quartus casus

¶ Defati quattuor casus habentur. 7. c. secunde regule. s. Clare. fo. 285. tracta. 3. et ff. 295. tracta. 2. Et supra. §. 6.

¶ Notandum: qd vltra quattuor predictos casus: sunt etiam nonnulli alij casus in quibus confessor: seu vicarij monialium sancte Clare ingredi possunt clausuram monasteriorum in quibus deputati sunt: scilicet pro exercendo ipsorum monasteriorum opere: vel illis conferendis ab incendio: seu a latronibus defendēdis: vt habetur supra. §. 3. ac prout declaratur infra casu sexto. Item causa celebrandi missam monialibus grauitur infirmantibus: vt patet supra. §. vltimo. Et insuper causa renouationis sacramenti. Nam ex quo Clemens. 7. cōcessit: qd possint habere sacramentum in ecclesia interiori: vt habetur supra: Eucharistia. §. 2. et infra casu. 12. indirecte visus est concedere ingressum ad consecrandum aut renouandum sacramentum. In nullo vero alio casu reperitur concessus ingressus prefatis confessoribus: seu vicarijs. Et ideo reuerendissimus pater frater franciscus angelorum cum esset minister generalis in suis premonitionibus: seu anisamentis: extra prefatos casus districte prohibuit ingressum: vel potius declarauit prohibitum.

Pro confessoribus seu vicarijs

¶ Quintus casus est: qd medicus causa multum grauis in firmitatis: et minor: cum necessitas exegerit: possint ingredi. Qui tamen non absq; duobus socijs de familia monasterij introducantur: nec ab invicē intra monasterium separentur. Nec Urbanus prefatus. Circa hoc tamen nunc habetur concessio Sixti. 4. vt loco duorum familiarium predictorum: sufficiat: qd medicus et minor a duobus vel tribus monialibus antiquis associetur: vt habetur supra. §. 14.

Quintus casus

¶ Quo ad hunc casum oportet aduertere: qd cum papa dicat: qd medicus possit ingredi causa multū grauis in firmitatis: qd pro leuibus infirmitatibus: aut quarantana: vel alijs malis dispositionibus: seu causa visitationis: nec medicus: nec cōfessor possint ingredi. Et quando medicus causa multum grauis infirmitatis ingreditur: non potest cum ipso ingredi famulus suus: aut alia persona: nisi prout in regula et concessione Sixti continetur. Item ad hoc vt minor possit ingredi: oportet qd prius per medicum determinetur expedire aut necessarium fore. Vel si aliqua monialis haberet in consuetudine minuendi se aliquoties: debet fieri prius assensu abbatisse cū consilio discretarum conuentus.

Expositio

¶ Sextus casus est: occasiōne incendiij vel ruine: aut alterius periculi: seu dispendij: vel pueniēdis a violentia quolibet monasterium aut personas.

Sextus casus

¶ Circa hunc casum est notandum: qd cum regula non declarat: seu specificet tūm aut quale debeat esse periculum: seu dispendium ratione cuius liceat ingredi claustram: determinari debet arbitrio abbatisse et discretarum conuentus. Et autem magis innotescat huiusmodi casus: sequentibus exemplis elucidabitur.

Expositio

Ingredi monasteria monialium.

CPrimum exemplū. Aliquis malefactor fugit ad monasteriū monialium. Admoniales vero ppter suam honestatē volunt illū eicere foras: et non sufficiunt earum vires: tunc poterint intrmittere tot seculares quot sufficiant vel opus sint ad illius expulsiōē. Qui poterit impune ac licite ingredi. **C**Itē aliud exēplū. Quēdā vidua intrat religiōē monialium: et post ingressum inuenitur: q̄ remanet p̄gnans de viro suo. Venit tēpus partus: talis poterit parere intra clausurā monasterij: si cur posset curari ab alia in firmitate: ac per cōsequēs posset ingredi obsterit: put ingreditur medicus. **C**tertū exēplū. Si forte tā grandis cōtentio et discordia foret inter aliquas ex monialibus: q̄ alie moniales nō possent eas pacificare: timeretur q̄ moris: aut aliquod magnū dānū. Vel si forte aliqua inuaderetur et veraretur a spiritibus malignis: et alie moniales non possent eā recolligere nec impedire a nocumētis inferēdis: possent tunc ingredi illi qui necessarij essent ad apponēdum remediū in ijs: et cōsimilibus. **C**Quantū vero ad alium casum. sc̄iueri eas ab aliqua violentia: potest sic exemplificari. Si accideret: q̄ aliqua desponsata ante cōsummatōē matrimoniij ingrederetur religiōē: et sp̄s ante professiōem attentaret per vim extrahere illā: et moniales non possent resistere: tunc licite possent ingredi oēs illi qui ad resistendū huiusmodi violētie essent necessarij. Non tñ ad obuiandum reformationi: seu correctioni ipsarū monialium. **C**Quo ad incendiū autē: nec nō quo ad alia in p̄fato casu contenta: est summe aduertendū et notandū: q̄ huiusmodi concessio nō extenditur ad fratres minores: q̄ est generalis: et ipi iuxta suā regulā indigent concessiōe speciali: q̄ respectu fratrum huiusmodi obsequijs monialium deputatorum dītarat: facta est per Gregorium. 9. vt habetur supra. 6. 3. Quapropter reliqui fratres minores nō possunt in p̄dicto casu ingredi clausuram: nisi extrema necessitate instante. Et pote quando non est sufficiens copia aliarum personarū: que in tali casu possint et velint succurrere: prout inferius magis declaratur.

Nota.

Septimus casus.

CSeptimus casus est: cum pro aliquo opere exercendo: quod cōmode extra monasterium fieri non potest: necessitas exegerit introire. Hoc est: cum necesse est facere aliquod opus interius: et ad faciendū illud non sufficiunt moniales: nec potest fieri exterius. **C**Huiusmodi casus habet locum quando aliqua res nimium ponderosa deferitur ad monasterium: nec posset introduci a monialibus dando illam a foris: nec posset diuidi in partes vt sic partita intrōmitteretur. Tunc. n. posset ingredi qui ad hoc esset necessarius. Sed q̄ regula non dicit: q̄ ingredientem pro opere exercendo adiūgatur socius: debet ingredi solus: nisi forte socius ad idem opus esset necessarius. Videtur etiam circa p̄fatum casum: q̄ quēadmodum secularis potest ingredi p̄ opere exercendo: si militer fratres deputati ad seruitiū monialium ingredi possint ad dandum ordinem et industriā in opere faciēdo. Et q̄ si iidem fratres deputati seruitio monialium fuerint artifices idonei: poterint ingredi ad laborandū in tali opere: etiam si inuenirentur artifices seculares. fratres tamen non deputati ad seruitiū monialium: quāvis sint artifices non poterint ingredi: quia pro ipsis non habetur licentia specialis prout requiritur. Et quādo artifex fuerit secularis debet ingredi absq̄ socio: vt supradictum est: quia regula illum non concedit. Ita q̄ nec confessor: seu vicarius: nec aliquis sociorū eius poterit ingredi cū huiusmodi seculari: nisi opus esset vt dictū est: ad dandū ordinem et industriā in opere faciēdo. Licet autē de rigore littere regule monialium p̄dictarum: videatur q̄ frater minor si fuerit artifex illius operis

Expositio.

Ingressi monasteria monialium. Fo ciiij.

possit ingredi: licet secularis. Tñ hoc non est conforme intētiōi eiusdem littere: nec per consequens debet fieri: quia cum de mente constat: verborum qualitas non debet attendi: vt est vulgātū in iure.

Octauus casus est: si quis de sancte ecclesie cardinalibus ad aliquod monaste- **Octauus casus**
rium hñō religionis aliquando venerit: et intra clausuram ingredi voluerit. Qui
cum reuerentia quidem est suscipiendus: rogandus tñ vt cū paucis socijs ingre-
diatur. **C** Itad sedm aliquos est intelligendū de Cardinalibus pectoribus solū **Expositio.**
Nihilominus tamen videtur certum: q̄ absolute intelligi debeat de quibuscūq;
cardinalibus quibz protectores non sint hñō ordinis sancte Clare.

Nonus casus est: de quo dī in prefata regula. Liceat quoq; generali ministro **Nonus casus**
ordinis fratrum minorū qñ ibidem celebrare voluerit: vel pponere sororibus ver-
bum dei: qñ quatuor vel quinq; fratribus ipsius ordinis intra clausuram ingredi
monasterij: si quando ei videbitur expedire. **Hec Urbanus.** **C** Circa hoc est aduer- **Expositio.**
tendum: q̄ nullus alius prelatus ecclesiasticus vel religiosus: etiā si sit nostri ordi-
nis: potest ingredi prefatam clausuram: nisi vt inferius subditur in regula verbis
subsequentibus. **C** Alius autē prelatus (cui aliqñ forte de licētia sedis apostolice:
vel dicti cardinalis intrare licuerit) duobus vel tribus tantum religiosis et bone-
stis socijs sit contentus.

Decimus casus est: q̄ si forte p consecratione vel benedictione sororum: vel in **Decimus casus**
alio modo concessum fuerit ep̄o alicui missam interitus celebrare aliqñ: q̄ paccio-
ribus et honestioribus socijs sit contentus et ministris. **C** Quo ad istum casum **Expositio.**
est notandū: q̄ ep̄is non potest dari prefata licentia: nisi per summū pontificē: et
non per aliū inferiorē: etiā si vocati essent ad conferendū sacramentū confirma-
tionis aliquibus monialibus. Ob quā causam nec ipse moniales egredi possunt
clausuram: absq; speciali licentia pape.

C Prefati sex casus vltimi continentur in regula per Urbanum. 4. edita. c. 7. Et
habetur fo. 288. tracta. 3. et fo. 297. tracta. 2. et supra. §. 7.

Undecimus casus ponitur in eadem regula. c. 24. et habetur fo. 290. tracta. 3. **Undecimus**
et fo. 298. tracta. 2. dicendo: q̄ visitatores monialij possint ingredi ad tenendum **Undecimus**
capitū visitationis: vel aliquid simile tangens suū officij: quod de foris nequit
fieri. Et tunc cum duobus religiosis ac idoneis. scilicet paribus socijs: et non cum
pluribus debet ingredi. Qui videlicet socij simul maneant: et dū fuerint intra clau-
suram: ab invicē nullatenus separentur. **Hec Urbanus.** **C** Sciendū circa hoc: q̄ **Expositio.**
virtute huius facultatis: et hoc tñ solo solū ingreditur bis temporibus nfi pro-
uinciales ministri in monasterijs sancte Clare suarū puinciarū: super que habēt
gubernationē cōmissam a papa. Et similiter commissarij quos ip si ministri pro-
uinciales: aut generalis mittunt suo nomine ad visitandū moniales.

C Ad adū: q̄ hic nō facim⁹ mētiōē licentie quā Nicolans. 5. dedit seruatricib⁹ **Collectio.**
monialij ad ingrediendū clausuram quando requiritur: seu vocate essent ab abba-
tissa cū consilio discretarū et c. vt habetur supra. §. 19. **Hec** non reperitur fuisse
in visu: nec per consequens creditur esse acceptatū. Et dato casu q̄ hñō concessio
esset in visu: et acceptata foret: reuocata tñ est p pñitiōē Leonis suprapositā. §. 28.

C In supradictis ergo casibus concessum est per Urbanū. 4. posse ingredi clau-
suram monasteriorū sancte Clare. **C** Et tñ cū ista sit concessio generalis: que non
sufficit p fratribus minoribus: p quibus requiritur specialis: vt patet ex tertio sue
regule: non possunt virtute illius ingredi prefatam clausurā. Idcirco dubium est

¶ Ingredi monasteria monialium.

Questio. In qua facultate visitatores: et fratres deputati ad seruiciū monialium possint ingredi
Responsio. claustrum: Ad hoc respondetur: q. Urbanus prefatus sciens: q. alia via erat circa hoc pulsum: nō specificauit amplius: sed solū concessit: q. commissio facta pro monasterijs prime regule sancte Clare: extenderetur seu cōmunicaretur monasterijs secunde regule: put in plogo dicte regule Urbani continetur. fo. 283. tracta. 3. et ffo. 293. tracta. 1. Concesserat autē Gregorius. 9. q. visitatores: et capellani: seu confessores monialium sancte Clare essent fratres minores. Ac per consequēs visus est concedere omne quod necessariū erat ad executionē suorum officiorum. i. visitatoribus ad visitandū: et confessoribus: alijsq. fratribus ad seruiciū monialium deputatis in casib⁹ certis et determinatis: put habetur supra. §. 3. Et in ultimo capitulo pime regule sancte Clare dicitur: p. confessione in firmari: que ad loquutorum ire non possunt: ac p. cōmunicandis eisdem: et p. extrema unctione: et anime reco mendatione: liceat confessori cum socio introire: vt habetur fo. 283. tracta. 3. et ffo. 293. tractatu. 2.

¶ No decim⁹ casus. C Duo decimus casus potest assignari: ad renouādū sacramentū tpe cōfecto. Et hoc virtute cōcessionis Clemētis. 7. q. habetur in dictione Eucharistia. §. 2.

Collector. Sed circa supra dicta est notandum: q. pectores cū essent principales prelati monialium: disposuerunt de visitatione illarum: alijsq. rebus gubernationē ipsarū concernentibus: illa que suis tēpōrib⁹ visa sunt expedire: extendendo: aut resir mendo auctoritatē suā cōmissariorū ad libitū suū: et forte non curando de his que Gregorius. 9. statuerat: vt supra positiū est. Inter quos protectores successit vnus dñs Martinus appellat⁹: qui volēs se exonerare ab hui⁹ cura monialium subdelegauit gubernationē ipsarū gñali et p. uincialib⁹ ministris: dando illis quā dam cōmissionē. Et q. visum est ei postea cōmissionē illā esse diminutā in aliquibus: dedit aliā in supplementū illius: vt habetur fo. 33. et. 34. et. 35. tracta. pmo. vbi concessit ea q. in hui⁹ cōmissionibus cōtinentur. Quo pectoris defuncto: ex pira uerunt ille cōmissiones. Et q. iā nullius erant valoris: non sunt postea in secunda impressione libri Monumenta ordinis nūcupati: licet per inaduertentiā: atq. erro rem posite sunt in prima impressione eiusdē libri. Ex quo sonatū est: q. aliqui decepti sunt credendo q. prefate cōmissiones manebāt in pristino vigore: atq. volendo se innare illis: et adducēdo eas ad suū ppositū: presertim quidam bon⁹ pa ter in quodā libello: seu tractatu quē circa hui⁹ materiā edidit. Et idem iudiciū est de cōmissionibus et concessionibus alterius protectoris qui dicebatur p. bili pus: put habetur in quadā tabula p. uilegiorū per fratrem Joannē Jernigon edi tam: qui etiā deceptus est credēdo: q. post mortē ei⁹ duraret cōmissiones et cōces siones per illū facte. Quō autē per mortē pectoris expirauerint ille sue cōmissio nes p. q. scōm iura per mortē delegantis expirat delegatio. Item q. licet ille p. tector adhuc uineret: Martinus. 5. papa reuocauit illas: auferendo auctoritatem et potestatem a protectoribus in hoc casu: vt habetur supra. §. 13. Quapropter ab hui⁹modi cōmissionib⁹: et alijs cōsimilibus per nonnullos protectores factis cauendum est post illorū obitum. Item est notandum: q. protectores qui prela to dño Martin⁹ successerunt: noluerunt facere prelati ordinis cōsimiles cōmis siones: aut prelati noluerunt eas accipere de manu illorū: quapropter summi pō tifices: forte attendentes q. promissione protectorum: suarumq. cōmissionum: mi nus bene gubernabantur moniales: volentes apponere remedium in hoc cōmi serunt onus gubernationis earum ordinī nostro minorū: seu prelati eius in ge

Nota.

Ingrēdi monasteria monialium. Fo. ciiij.

nera licet aliquorum monasteriorum per cōmissiones: seu prouisiones speciales. ingredi cōp
al el
Taliter: q̄ auctoritas quā ordo noster habet nunc super huiusmodi moniales nō
dependet a protectore: sed immediate a papa. Et sic cū noster ordo habeat hanc
specialem cōmissionem a sede apostolica: habent visitatores: ⁊ fratres deputati
seruicio monialium licentiam specialem ad ingrediendū claustrū in certis casib⁹
conformiter ad regulam nostrā: quibus prefata licentia Gregorij noni non preces-
sisset. Ita q̄ per viā viam ⁊ aliam visitatores ⁊ fratres deputati obsequijs hu-
iusmodi monialium possunt absq̄ scrupulo ingredi claustram suorum mona-
steriorum in casibus per Gregorium. 9. specificatis: vt supra patuit. Circa su-
pra dicta tamen ⁊ inferius dicenda oportet aduertere: q̄ post prefatam concessio-
nem Gregorij. 9. ⁊ sufficientem specificationem casuū in quibus fratres mino-
licite possunt ingredi claustram monasteriorum huiusmodi: aliqui summi ponti-
fices amplianerunt predicta concedendo ingressum in alijs casibus: vt patet in
pra. in concessionibus Bonifacij. 8. §. ii. et Nicolai. 5. §. 19. et Alexandri. 6. §. 26. mubnuc
admon
stionem
to pira
alij
cūm
Quas tamen concessiones: ⁊ quaslibet cōsimiles: Leo. 10. renouauit ⁊ annullauit:
quia aliqui forte illis abutebantur: vt patet supra. §. 26. Ita q̄ soli manent in suo
vigore concessiones Gregorij. 9. et Urbani. 4. necnon ille que post datam breuiss-
prefati Leonis reperiuntur facte: prout sunt tres: quas idem Leo anno dñi. 1517.
oraculo vine vocis fecit: que habentur etiam supra in tribus vltimis concession-
bus dictionis Ingrēdi. ⁊ c. Et notandus est insuper circa omnes casus supradic-
tos in quibus cōceditur posse ingredi claustrū: q̄ sunt respectu monasterior. 8.
Clare: vltimo distat excepto. s. sup. §. 31. Quapropter si fratres in his habuerint
gubernationem monasteriorum monialium aliorum ordinum: attendant ad aucto-
ritatem que ipsis conceditur in regula ⁊ privilegijs ipsarum. Nam licet sit mini-
ster generalis: non potest ingredi claustram monasterij religiosorum alterius or-
dinis: absq̄ speciali licētia pape. Idcirco op⁹ bene aspicere regulā ⁊ privilegia ta-
lium monialium: ne limites excedēdo quos sancti patres posuerūt: transgressores sui
voti efficiantur. Qd ne accidat alicui: aduertat ad resolutionē sequentem.
Et tandem resolutio huius materie est: q̄ nullus frater mī. potest ingredi (absq̄ Resolutio
transgressionē sue regule) in monasterijs monialium cuiuscumq̄ religionis: exce- notabilis,
ptis ministro generalis: ac visitatoribus: et fratribus deputatis seruicio monialium
sancte Clare: in casibus supradictis: et eo modo quo in ipsis cōtinetur: atq̄ in pre-
fatis tribus per Leonē concessis. Idcirco ingredi ad dandū velut: seu ad vidē-
dum dare: aut ad professionem monialium: vel ad visitandum desolatas: seu in-
firmas: aut confessor accipiens occasionem intrandi ob renouationem sacramē-
ti: vt aliquem fratrem introducat secum: tunc tñ scdm veritatem tunc non fietem-
pus in quo deberet hoc fieri: vel sub colore edificiorum: seu alienius operis exer-
cendū: non habendo illud pro fine principalit: aut carendo arte ⁊ industria ad dan-
dum ordinem in hoc: vel quando non est necesse q̄ fratres dent talem industriā
et ordinem: quia sufficiunt artifices secularē: aut inuales: seu q̄ absq̄ rationa-
bili timore defectus potest a foris sufficienter dari forma ⁊ industria: aut sub quib⁹
hui⁹ cūq̄ alijs inuentionibus: fictionibus: fraudibus: cantibus: colorib⁹: seu excu-
sationibus: quia foret in casibus alias cōcessis nullaten⁹ licet. Qia. n. bincl sunt
clare prohibita per regulā nostrā: ⁊ summos pōtiffices. Et q̄ vt dicitur in Clemē-
tina Equi de paradiso: de verborū signi. vbi aliquid alieni generaliter p̄hibetur:
quod expresse non conceditur: intelligitur denegatum.

Ingredi monasteria monialium.

Proserpu Ultra omnia supradicta sunt duo notanda: ppter scrupulosos circa bñdī mō-
 lo sis, teriam. 1. Prīmū est: qd licet intrans clausurā prefatā cū licētia sufficiēti (put in ca-
 sibus concessis per regulā: superi? expressis: seu alias) debeat exire statim inuito
 negocio: p quo ingressus est: quis tñ aliquantulū demoritur vel se detineat: dum
 tamen non sit corrupta intentione: sed quadā curiositate circueat officinas: aut lo-
 quatur cā aliquibus monialibus: nō ppterea incurrit aliquā censurā: nec peccat
 mortaliter. Verū tñ: si corrupta intentione faceret supradicta: nō excusaretur a pec-
 cato mortali: r ab incurſu censurarū. 2. Alterū notandū est: qd exceptis visitatori-
 bus r fratribus deputatis ad obsequiū monialium: nullus frater ppter aliquā cau-
 sam potest ingredi clausurā bñdī: nisi in casu extreme necessitatis. Ut exēpli gra-
 tia. Si aliqua monialis esset ppingua morti: r non adesset confessor qui illā audi-
 ret in cōfessione: aut in defectū sōci. Tunc, n. posset alius sacerdos introire: vel cō-
 fessor accipere alium socium: cessante tamen fraude.

Secundum
 morabū.
 De monaste-
 rijs tertij or-
 dinis.

Secundo principaliter circa bñdī materiā ingressus monasteriorū monia-
 lium est sciendum et notandū: qd aliqui arbitrati sunt prohibitionem supra-
 dictā non extendi ad monasteria tertiariarū: allegando qd tertiarij nō sunt nec vo-
 cantur moniales: ac per consequens non includi sub prohibitionem regule qd dicit.
 fratres non ingrediantur monasteria monacharū r c. Et licet contrariū sit veri-
 tas tam manifesta: q nulla indigeat pbatione: tñ vt obſtruantur ora loquentium
 iniqua: pbabitur bñdī veritas: excludeturq; contraria falsitas euidenter. 1. Pro
 cuius declaratione r pbatione supponitur: qd modus viuendi tertiariarū a patre
 nostro francisco institutus: non fuit p viris aut feminis religionis qui deberēt vi-
 uere collegialiter: seu in congregatione: vel in cōmuni. 2. Pro talibus. nam ipse
 ordinauerat duas regulas. s. Minorū p viris: r sancte Clare p feminis. Sed ter-
 tiam regulā: seu modū viuendi instituit p existentibus in suis pprijs domibus:
 etiam si essent ac manerent coniugati: put dicit glosa in Clementina Cū ex eo. de
 sententia excoicationis. Et tales pprie non erant nec dicebantur religiosi: aut fra-
 tres vel sorores: sed solum continentes vel penitentes: seu tertiarij vel tertiarię: aut
 bisoque: vt in Italia: seu beate: vt in Hispania. Ideo de talibus dicunt doctores:
 presertim glo. in Clementina pma: de religiosi domibus: r in supradicta Clemen-
 tina Cū ex eo: qd sorores minorū: que dicuntur tertij ordinis: licet pmittant obediē-
 tiam: non habent regulā pprie dictā quo ad tria substantialia: sed quēdam modū
 viuendi per sedē apostolicā approbatū. Et iste tertius ordo: etiā pro viuētib? in
 coniugio maribus r feminis adiutus est. Immo principaliter p talibus. Et
 habent pfectū pprium in singulari. Et potius est modus viuēdis: q; pprie dicat
 regula. Est tamen approbatus per Nicolā. 4. Sed quia non vident tria substā-
 tialia: que sunt in religionē nō est pprie ordo. Et Abbas in c. Lausaz de iudicijs
 dicit. Isti de tertio ordine sancti francisci appellantur fratres r sorores in Clemen-
 tina Cū ex eo: de sententia excoicationis: sed non simpliciter: s; de penitentia. Et
 in concilio Lateranensi celebrato anno dñi. 1316. in quadā determinatione facta
 circa bñdī tertiarios: qui collegialiter nō viuunt: nominātur fratres r sorores tertij
 ordinis: vt habetur ff. 2. 26. Igitur ingredi domus tertiarij bñdī que in cōi non
 viuunt: sed in pprijs vel particularibus domibus suis: non est ingredi monaste-
 ria. Nec per consequens sic intrās transgreditur regulā: cōm declaratiōes Gre-
 gorij. 9. et Nicolai. 3. Sed q; postea sedes aplica dedit tertiarijs facultatem colle-
 gialiter viuendi: illis qui sic in cōi viuere vellent: multiq; ex ipis poluerunt se in cōi

Ingressi clausurā monasteriorū monia. §.o cv.

gregatione: Sicutus. 4. informatus: q̄ tales faciebant tria vota essentialia vel gionis solēniter in manibus suorū superiorum: et corā suo collegio vel congregatione declarant seu concessit: q̄ bñdī votū in oībus et per omnia habere eūdem effectum et vigore quē habet in quacūq̄ aliarū religionū per ecclesiam approbatarum: vt habetur fo. 33. tracta. 2. Et ff. u. 7. c. 256. Cum ergo post prefatā declarationem seu concessionem Sirti: femine p̄tentes solēniter tertiam regulā sancti patris nostri francisci: et collegialiter seu in cōmuni viuentes sint vere ac proprie religiose: sequitur clarissime atq̄ euidenter: q̄ eandē prohibitionē habent fratres mī. circa ingressum monasteriorū seu habitationū predictarum tertiariarū: et accessum ad loca exteriora vbi seculares cōiter accedunt: sicut habent erga alia monasteria quacūq̄ monacharum vel religiosarū. Et in hoc non potest dubitare nisi qui vult claudere oculos intellectus: nolens intelligere vt bene agat. Sed ad simpliciorē abundantiam: immo super abundantia: Eugenius. 4. volens aliquibus proteruis: ac excessiue affectis: seu deuotis erga tertiarias bñdī p̄cinitus amouere causam altercandi amplius in hoc statuit: q̄ in omnibus tertii ordinis sororum et monialū collegijs: fratres mino. de accessu et ingressu sic se habeant sicut seruatur in monasterijs sancte Clare: vt habetur supra. §. 17. Quid clarius aut euidentius queri et inueniri potest? Sed adhuc forte contra predicta insurgeat aliquis dicendo: non esse prohibitum ingressum monasteriorū bñdī tertiariarū: q̄ i quodā breui Leonis. 10. sup̄posito post. §. 29. sic cōtinetur. Et pariter ad tertiarias in congregatione viuentes: ad quas accedere licet p̄hibitū non sit et c. Verū tamen sic dicentes: grauiterrime errant: et ad pauca respicientes: de facili paralogizantur. Prefata nāq̄ verba posita sunt in relatione aut supplicatione dicti breuis a supplicante: qui hoc p̄supponebat tanq̄ verum: cū tamen esset falsum. falsitas autē huius p̄suppositi: patet tā ex regula nostra bene ponderata: q̄ ex declarationibus eius: p̄sertim ex determinatione Eugenij. 4. superius posite. Ac per cōsequens prefatum breue Leonis est subrepticū et nullius valoris quo ad concessionem fundatam super prefatā relationem. Idcirco indubie tenendū est: q̄ nulli fratres minores: quacūq̄ p̄latione fungantur possunt: magis ingredi monasteria tertiariarum collegialiter viuentiū: q̄m non seruent clausurā: q̄ monasteria sancte Clare. Ad quod etiā facit ordinatio prefati Leonis contenta in regula nona quā ipse edidit p̄ bñdī tertiariis. vbi. c. 8. dicit: q̄ visitator visitet quolibet anno semel tñ quolibet domū cū p̄sentia seniorum: et q̄ facta visitatione nō intret officinas nec alia interiora sororū. Nec similiter possunt prelati: seu visitatores pro talibus monasterijs: aliquibus personis licentiā ad ingrediendū concedere. Ac propterea illud quod in prefato breui Leonis dicit. q̄ in capitulis generalibus et provincialibus p̄uideatur de modo intrandi ad tertiarias et c. nihil penitus operatur: quia fundatur super prefatā relatione falsa. sc. q̄ non sit p̄bitus ingressus monasteriorū tertiariarum. Ad corroborationem autem predictarum est notandū et ponderandū: q̄ Eugenius in ordinatione superius adiecta: tertiarias in cōmuni viuentes appellauit moniales. Ex quo apparet: q̄ non sunt tales ille q̄ in vulgari Hispano dicuntur beate: sed beate sunt vel possunt aut debent dici ille femine non cōiugate: q̄ (vt vulgariter dicitur) tomā toca por amor de dios. i. accipiunt velā: seu cooperimentū capitis lineū quo nō vtuntur cōiter coniugate: nec domicelles: aut femine seculares solute: et remanent in suis domibus: et facultatibus temporalibus: siue sint coniugate: seu vidue siue non. Ex defectu autē huius intel

Nota.

Ingredi monasteria monialium.

ligentia: ac distinctionis prefate, habuit originē error: afferentiu non esse phibitū ingressum ad claustrū tertiariarum collegialiter videntiu: dicendo: q̄ tales nō erāt monach: nec religiosi: sed beate: equiparando collegialiter viuentes: his que manent in suis, pprijs domibus ⁊ facultatibus tēporalibus sicuti alie persone seculares. Talis erat quidā frater minor: qui in capitulo generali celebrato Antuerpie in p̄uincia fracie seu flādie p̄tinaciter altercabat circa hoc: nolēs assentire pfate veritati manifeste: quousq̄ in pleno capitulo generali fuit p̄positū ⁊ declaratum vt supradictum est: habendo hoc p̄ tam manifesto ac euidenti: q̄ noluerunt adu- cere aliā probationem ad hoc: nisi regulam ⁊ declarationes eius. Et vere sic est: q̄ totum reliquum hic aductum potest dici superfluum intelligenti suaz professio- nem: et nolenti proteruire.

Tertiu nota
bile.

Tertium notandum est: q̄ prohibitiō ingressus monasteriorum monialium comprehendit generaliter oia ⁊ singula monasteria: seu habitationes vel domus quarūlibet feminarū religiosarum collegialiter vel in cōmuni videntium. Dubitatu est autē hoc tēpore Gregorij. 9. Ad quod respōdit ipse in declaratione quā edidit super regulā fratrum minorū, premittendo sequentia verba, Cū ex lēga familiaritate quā idē confessor: s. sanctus franciscus nobiscū habuit: plenius no- uerimus intentionē ipsius: ⁊ in concedēdo predictā regulā: ⁊ obtinēdo confirmatiōē ipsius per sedē apostolicā sibi assiterimus: dū adhuc essemus in minorū offi- cio cōstituti ⁊ c. Hos vtiq̄ generaliter (cū regula nullū excipiat) dicimus esse pro- hibitum de quarūlibet cenobijs monialium: vt habetur supra, §. p̄mo. Et notan- dum: q̄ prefatus summus pontifex vt amoueret occasionē alterius glose: aut inter- pretationis: hoc est ne aliquis diceret, Ista nō sunt monasteria: ista sunt mona- steria: non posuit: dicimus esse phibitum de quarūlibet monasterijs: sed de qua- rūlibet cenobijs. Cenobiū autē est cōmunis habitatio ad simul habitandū ⁊ cōm- mendū: vel cōmanendū. Vñ etiā quattuor magistri expositores eiusdē regule: nō potuerunt amplius nec aliter dicere: nisi q̄ gñaliter erat obseruandū: sicut prefata declaratio pape dicebat: vt habetur. fo. 2. tracta. 3. et ff. 24. tracta. 2. Et sanctus Bonanctura dicit in declaratione eiusdē regule. Nec inibitio: de oibz monia- lium domibus intelligitur, Vbi. n. est maius periculū colloqui: ibi prudentius ob- iectur. Ipse autē moniales sancti Damiani: vel sancte Clare: p̄ ceteris mulieribz ab humanis cōsortijs excluditur. Licet ergo in frequentatione earū posset oriri pe- riculum: p̄pter quādā familiaritatē fratrum mī. et p̄pter hoc sit licētia ad cūdi talia loca sedē aptice reserua: tū q̄ alie moniales se amplius exponit humanis col- loquijs q̄ ille: necesse est vt illud mandatū ad oēs monachas referatur s̄m expositi- onem dñi Gregorij. Et sicut monachi sunt nō solum collegiati: verū etiā solita- rii: sic ⁊ monache ⁊ moniales intelligende sunt: nō solum collegiate: verū etiā inclu- se: ⁊ q̄ solitariā vitā agunt. Et he etiā sunt vitande sicut collegiate: p̄pter maius pe- riculum solitudinis: ex tenore p̄cepti: vt extimo: precedentis. Habet fo. 43. tracta. 3. et ff. 44. tracta. 2. Et si Hugo de digna in sua solēni declaratiōe regule dicit. Nul- lum monacharū cenobiū phibitio excipit generalis. Oēs autē mulieres cōter vi- uentes: ⁊ regularē vitam canonice p̄tentes: monache dici possunt. Et monaste- rium est vbi regulariū congregatio relidet personarū. Cōgregationē due vel tres (vt volit) persone constituunt. Monasteriū autē non facit domorū ambitio: sed cōtinua regulariū habitatio personarū: ecclesiasticis maxime: seu diuinis officijs deditarū. Ob hoc fratres discreti: oēs libētē monialiū locū vitant, Qui cauet la-

Ingredi monasteria monialium. Fo. cvj.

queos securus est. Scpevbi cōgregatio minor: ibi suspicio maior cōsistit: et m̃a
 foris peccati oportunitatē ipsa solitudo ministrat. Habetur fo. 73. tracta. 3. et fo.
 75. tracta. 2. Sed qz post supradictā declarationē Gregorij. 9. Innocentius. 4.
 et Alexander. 4. demeruerunt aliquātulum a prefata declaratione Gregorij: h̃ico
 laus. 3. in sua solēni declaratione super regulā nostrā edita: quā nunc principaliter
 habemus: et qua vtimur: et in qua quicquid boni erat in alijs declarationibus cō
 tinctur: et minus bonū seu malum in precedentibus contentū reuocatur: inseruit
 et ad litteram posuit illudmet qd̃ Gregorius in sua declaratione dixerat: vt babe
 tur supra. §. 10. Sed aduertendū qz aliqui in isto passu faciebant quandā ridicu
 losam obiectionē dicendū: qz regula solū prohibet fratribus m̃i. ne ingrediantur
 monasteria monacharū: et qz monachos: seu moniales dicuntur ille q̃ instituti sunt
 per ordinē monachorū: seu per institutores ordinū monachalij: prout sunt ille
 que dicuntur sancti Basilij. Hicidicti: aut Bernardi et c. sicut apparet per antiq̃
 decreta: que de hac materia loquuntur. Unde interebant: qz in monasterijs talium
 monacharū solū erat phibitus ingressus fratribus minoribus: et qz in mona
 sterijs seminarū religiosarū aliorū ordinū nō monachalij erat licitus ingressus.
 Ita qz s̃m istā vanā argumentationē nō erat phibitus per regulā nostrā ingres
 sus monasteriorū. s. Clare: nec aliarū religiosarū ordinū mendicantiū: qz s̃m strictā
 nominū significationē: p̃me dñr monachet relique vero appellātur sorores: vt p̃
 in regula. s. Clare: et alijs regulis medicantiū. Atqz cū nā cecia declarauerit debere
 intelligi de quarūlibet cenobijs: nō meretur p̃dicta obiectionē spōsi cū aliā: nisi q̃
 rere a faciente illā: si credit qz papa habuit potatē ad declarādū hoc mō supradictō.
 Et cū q̃libet rōne vtr̃s neqat negare istud: manet cōclusum ñm ppositū absqz vl
 teriori altercatōe. Cūqz ad maiore abundantiā sup̃abundantiā: om̃issis p̃fatis de
 clarationibus: ostēdetur qualiter adhuc p̃ ñram regulā intellectā s̃m it̃s cōmu
 ne: phibitio ñ f̃ses ingrediantur monasteria monacharū intelligitur g̃nāliter de
 quibuscūbet feminis religiosis. nā licet sit certū: qz ista noia monacha: seu mona
 lis a p̃ncipio imposita sunt solis feminis religiosis ordinū monachalij: qz tunc
 nō erant alie religiones p̃ter monachales: q̃ sub gubernatione sua haberent femi
 nas religiosas: t̃n postq̃ alij ordines: p̃sertim medicantiū instituti sunt: q̃uis femi
 ne religiose sub eorū gubernatione existētes acceperūt pro peculiari: seu p̃prio no
 mine vocari sorores: non t̃n p̃ter hoc renūciauerūt nomini antiquo. s. mona
 charū: immo huerūt et sunt hoc noie vtreqz nūcupate absqz vlla differētia. Itaqz
 vt in plurimū sic nominātur in iure cō: et in bullis summorū p̃p̃ti fieri: et in libris
 iurisperitorum. Cū Abbas m. c. Clausqz de electiōe dicit: qz ista noia sorores et
 moniales: sunt synonyma: hoc est idē importatū et significatū. Alijsqz varijs in
 locis canonice cōcorditer hoc idē tenet. Igit̃ ista ñra dicē: f̃ses nō ingrediantur
 monasteria monacharū: noluit aliud dicere nisi qz f̃ses nō ingrediantur b̃ratidēs
 cōgregationū seminarū religiosarū. Id̃ nāqz ñ f̃ctis fr̃ac̃is? nō curabat de ri
 gore gr̃amaticali significationis nominū: seu p̃p̃ietatis verborū: put nec i simili
 est curādū. Aliet. n. effec dare legē verbis et nō reb: qd̃ nō patitur ins aliqd̃: nec
 rō ñalis. Cū ergo iūctio legislatoris (q̃ de illa cōstat) seq̃ debeat: nō curādo de
 verbis seu tenore s̃rali: q̃uis aliud de rigore significare videat: vt i. c. vltimo. de re
 gulis iuris. li. 6. qz ratio legis est q̃ dat illi verū esse: vt m. c. Rō. de p̃bēdis: et cū cō
 stet qz iūctio et finis p̃ris ñr̃ae legislatoris ñ f̃r̃e i b̃ñci phibitive sunt amittere
 periculū et scādālū: q̃ faciliē seq̃ p̃nt ex cōuersatiōe cū feminis religiosis: et ista nō

Ingredi monasteria monialium.

minuantur ppter differentiam istorū nominū vel illorū: siue dicatur monache. moniales. sorores. domine pauperes. sancti Damiani: vel terciarie: seu quocūq; qd nomine nuncupentur femine existentes in congregatione religiosa: necnō est qd in omnibus illis habet locū prohibitio supradicta regule. quo ad fratres mi. q̄uis ecclesia istud non declarasset: vt dictum est.

Quarū notabile.

Quartum ⁊ vltimū notandū circa prefatā materiā est: qd prelati sub quorū gubernatione moniales sancte Clare existūt: non possunt dare licentiā personis secularibus: ecclesiasticis vel religiosis: ita viris q̄ feminis vt ingredi possint claustram monasteriorū binōi monialium absq; sedis apostolice licētia: seu auctoritate speciali denuo obtenta. Hoc patet sic. Nam si prelati habētes gubernationem monialium sancte Clare possent dare licentiā personis secularib; ⁊ ē. ingrediendi monasteria binōi: hoc maxime esset qd Julij. 2. cōcessit qd p̄uinciales fr̄m mi. babeāt eādē potatē ⁊ facultatem circa moniales sancte Clare illorū cure cōmissas: quā Urbanus. 4. in regula earūdem monialium cōmisit p̄tectori dicti ordinis: vt habetur s̄ffo. 7. 2. In regula autē prefata. c. 18. sic habetur. De ingressu personarum in monasteriū: firmiter ac districte precipimus: vt nulla vnq; abbatissa vel eius sorores aliquā personā religiosā vel secularē: aut cuiuslibet dignitatis in monasterij claustrā intrinsecā intrare permittāt. Nec omnino alicui liceat: nisi quibus concessus a sede apostolica fuerit: vel a cardinali cui fuerit sororū ordo cōmissus. Hoc Urbanus. Sed virtute huius concessionis non possunt prefatā licētiā dare: vt probabitur: Igitur ⁊ ē. Hoc patet primo: qd auctoritas supradicta concessa p̄tectori quo ad prefatum casum: reuocata est per Aldartinū. 5. vt habetur supra. §. 13. De personis autē exceptis in cōstitutionibus benedicti. 12. ⁊ e quibus Urbanus facit mentionē vbi supra: d̄. c. 30. earūdem cōstitutionū. Nulli regulari vel laice persone ⁊ ē. vt habetur supra. §. 12. Itaq; voluit Aldartinus dicere: qd licet in regula sancte Clare per Urbanū edita concessum esset p̄tectori ordinis posse dare licentiā intrandi monasteria predicta: tñ qd de cetero nec p̄tector: nec generalis minister: nec multo min⁹ p̄uinciales ministri: aut visitatores possint dare licentiā binōi: alicui persone cuiuscūq; status fuerit: absq; sedis apostolice licētia speciali. Sed adhuc forte instabit aliquis tenentium oppositū dicens: qd cū concessio Julij facta sit post supradictā reuocationem Aldartini: vniūcata est per binōi concessionē Julij: concessio Urbani facta p̄tectori ad hoc vt p̄uinciales fratrum mi. possint illa vti. Ad quod respondetur: istud non ob stare: qd concessio iulij fuit subrepticia quo ad hunc casum: ⁊ per consequens nullius valoris. Itaq; in supplicatione nō fuerunt expressa aliqua: si exprimerentur non esset forte concessa. s. qd predicta potestas ⁊ facultas p̄tectoris per Urbanū concessa: erat reuocata per Aldartinū. Si n. hoc fuisset expressum: non est vero simile: qd Julius concessisset generaliter ⁊ absolute pnt concessit. Et facit ad hoc illud quod idem Julius in quadā bulla: q̄ habetur fo. 43. tracta. 2. et s̄ffo. 126. declarauit dicens: qd per confirmationem p̄uilegiorū per Sixtū. 4. factā: ac eorūdem p̄uilegiorū nouā concessionem: per hec verba de nouo concedimus: solummodo esse confirmata et de nouo concessa p̄uilegia ordini concessa: ⁊ alias non reuocata. Igitur cum concessio Urbani esset reuocata per Aldartinū: non intenderet Julius vniūcare illam: si constaret tibi de reuocatione prefata. Et qd non constiterit prefato Julio de binōi reuocatione: patet etiā ex hoc: qd in derogationibus: seu non obstatibus in fine positis: vt moris est: nullā penitus fecit mentionē predictę reuocationis: pnt

Ingressi mona. mo. Inquisitores heretici fo. cvij.

In similibus secundū stylū curie romane fieri solet: dicendo: Non obstantibus talibus et talibus literis apostolicis. Et dato casu: q̄ prefate littere Julij non essent subrepticie: put fm̄ veritate sunt: vt supra pbatū est: si adhuc videtur nō sufficere ad licentiandū personas seculares: vel quascunq; alias p̄ ingressu predicto: si bene cōsiderentur: et ponderentur verba in concessione Julij posita: q̄ talia sunt. Et circa predictas sorores. s. sancte Clare: illa potestas seu facultas predictis vicariis prouincialibus per prefatas lras apostolicas censetur esse cōmissa: q̄ per prefatum Urbanū predecessorē: qui predictā regulā cōfirmavit et approbavit: in eadē regulā p̄ceptoribus eiusdē ordinis cōmissa fuit: auctoritate apostolica: tenore presentium declaramus. Et ponderandū est quod dicit in principio concessionis. Et circa sorores predictas illa potestas et c. Ad n. dicit absolute ac generaliter circa sorores: earūq; monasteria et c. Nec specificauit aliquid de ingressu claustrum: nec minus de potestate dandi licentiā aliquibus personis p̄ ingressu binōticiū in similibus fieri solet: ac debet. Et aundē apparet veritas supradicta ex hoc: q̄ cū pbatio res: ac doctores patres religionis haberēt istud p̄ certissimo et indubitabili a proferuire nolētibus: reuerēdisimū pater frater frāscens angelox dū esset gñalis minister obtinuit a Clemēte. 7. anno dñi. 1526. p̄ gñā speciali facultatē: vt posset dare licentiā mulieribus viduis et honestis ad ingrediendū monasteria sancte Clare. Que facultas illi concessa: et licētie virtute illius date: solūmodo durauit q̄dū tēpus sui officij durauit. Qui vere plenius oīa supradicta videre voluerit: reperiet in quodā tractatu: Clupeus sacrarū monialium intitolato: per reuerendū patrem frēm Joannem de argomanes clare memorie editum. Cui tanq̄ doctissimo ac peritissimo: indubia fides adhibenda est.

Inquisitores heretice prauitatis.

Distinctio materie inferius annotata.

Circa materiā inquisitorū heretice prauitatis habetur in privilegijs fratris Collectoris. et aliorū mendicantiū ea que sequuntur. Primo ponitur auctoritas generalis ministri super fratres qui fuerint inquisitores: ac etiam super alios fratres in bñdī casu. s. pmo. et. 2. Secūdo apponitur exemptio omnimoda a quibuscūq; inquisitoribus: et presertim ne fratres mine. cum fuerint inquisitores pcedant cōtra fratres predicatorum: nec ecōtra. Et hoc a. s. 3. vsq; in finem.

Clemens.

4. concessit generali fratri m. vi. ffes eiusdē ordinis qui ad inquirendū cōtra hereticā prauitatem: seu ad alia bñdī negocia fuerint a sede apostolica deputati: possit libere ac licite remoueri: seu renouare et penit? transire: ac eis vt super sedeant inuigilare: aliosq; substituere: si expedire viderit: et in eos si cōtrauenerint censurā ecclīasticā exercere. Ac etiam concessit: q̄ quilibet minister p̄ prouincialis: vel eius vicarius: eiusdē ordinis possit id ipm̄ facere in sua prouincia circa fratres suos: quibus ab eadē sede similiter contigerit cōmitti. Non obstantibus aliquibus litteris vel indultis apostolicis impetratis: vel impoſitiū impetratis: que de hoc non fecerint mentionē. B. fo. 57. et fo. 141. conce. 326.

Sixtus. 4. concessit: q̄ generales ordinū predicatorum et minorū possint examinare gesta per fratres inquisitores suorum ordinū: et que rellas contra illos propositas audire: ac super illis (q̄tum eis instum et equū videbitur) statuere et ordinare: et si eos in aliquo deliquisse inuenerint: illos iuxta ex-

Inquisitores heretice prauitatis

cessum exigentiam etiam per eorum ab officio amotionem: ac alias corrigere et punire. Dictosque inquisitores: sibi quod equum et iustum aut necessarium videbitur (non tamen in vna eademque diocesi) multiplicare: libere et licite valeant. B. fo. 66. Et ff. 149. concessione. 366.

3
Pro fratribus
dicatoribus et
minoribus.

CONSID. Sixtus statuit: ut fratres inquisitores ordinis predicatorum in fratres ordinis mi. et cetera fratres inquisitores ordinis mi. in fratres ordinis predicatorum quoscunque officio inquisitionis huiusmodi fungituros exercere nullatenus possint absque sedis apostolice licentia speciali: de presentibus litteris specificas et expressam faciente mentionem. B. fo. 66. Et ff. 149. concessione. 366.

4
Pro fratribus
carminantibus

CONSID. Sixtus omnes fratres ordinis Carmelitarum ab omni iurisdictione dñico: et potestate inquisitionis heretice prauitatis proflus et omnimodo exemptos ac perpetuo liberavit. Ita quod huiusmodi inquisitores: etiam si sint ordinis mendicantius: quavis occasione vel causa contra personas dicti ordinis nullatenus inquirere: pcederent in iurisdictione aliquam in eosdem exercere quo quomodo valeant: sub

Excoicatio

excoicacionis late sententie pena quam quilibet contra faciens eo ipso incurrat. Et voluit: quod solum teneantur coram romano pontifice: aut sui ordinis protectore: vel camere apostolice generali auditore: in causis fidei: aut officii inquisitionum concernentibus respondere. Ac decretum irritum et inane si secus super his quicunque huius auctoritate: etiam apostolica: scienter vel ignoranter contigerit attentari. B. fo. 112. Et ff. 196. concessione. 489.

5
In fauorem
fratrum confessorum

CONSID. Sixtus statuit: quod inquisitores heretice prauitatis quicunque fuerint habeant facultatem procedendi contra eos qui asseruerint: quod confessi fratribus mendicantium ordinum teneantur confiteri eadem peccata rectoribus parrochialibus ecclesiarum. B. fo. 61. Et ff. 144. concessione. 371.

6
In fauorem
fratrum minorum
et predicatorum.

Innocentius. 8. approbavit et confirmavit litteras suprascriptas Sixti in. 5. 2. et firmiter observari debere: ac robur perpetue firmitatis obtinere decrevit: propter potiori cautela eas de nouo statuit et ordinavit. Ac vniuersis et singulis inquisitoribus heretice prauitatis predicatorum: et aliorum quocunque ordinum: etiam mendicantium qui non mendicantium professores: et clericis secularibus per vniuersum orbem prohibuit: ne preceptis cuiuscunque potestatis: et facultatis eis attribuit: seu attribuende super inquisitione huiusmodi quantuncunque simpliciter contra quempiam ordinis minorum professorem procedere: et inquirerent officium suum exercere quoquomodo presumant. Et quod si forte presumpserint aliquos ex dictis fratribus minoribus capere: seu carceribus mancipare: debeant remittere fratres ipsos sic captos infra triiduum (postquam de presentibus litteris noticiam qualitercunque habuerint) aut requisiti fuerint) ad ipsorum sic captorum et detentorum superiores: per omnia illesos: sine mora: per eos iuxta iuris formam et regularia instantia debitis penis puniendos. Super quibus dat confirmatores omnes ecclesiarum prelatos: imponendo graues penas in contrarium qualitercunque facientibus. B. fo. 57. Et ff. 52. conce. 60.

Correccio.

2.

Teo. 10. litteras immediate suprapositas Innocentii. 8. inseruit de verbo ad verbum: et approbavit: et innouauit: ac sui scripti patrocinio confirmavit: decernens illas ab omnibus debere inuicibiliter observari: propter potiori cautela: non minus prout per suos predecessores prohibita statuta ordinata: et concessa fuerint: prohibuit. statuit. ordinauit: et de nouo concessit. 113. obstantibus quibuscunque in contrarium facientibus. B. ff. 21. conce. 64.

Inquisitores heretice prauit. Interdictum. §. o. c. viij

CEDEND Leo postea informatus: qd aliqui inquisitores (non obstantib⁹ supra dictis) attentabant procedere contra quosdam fratres minores preceptis et mandauit inquisitoribus prefatis: apostolica vel quauis alia auctoritate: etiam motu proprio et ex certa scientia et plenitudine potestatis: etiam contestationaliter in quibusuis mundi partibus: sub excommunicationis sententia: et priuatione omnium et singulorum beneficiorum: et officiorum ecclesiasticorum que obtinent: ac inhabilitatis ad illa: et alia impofterum obtinenda: et alijs penis in litteris aliorum predecessorum suorum contentis: quas contra facientes ipso facto incurrere voluit: ne decetero contra dictos fratres minores super causis predictis: nec super quibusuis alijs ad suum inquisitionis officium pertinentibus: se intromitterent: retereas examinare: et alios processus agitare presumant. Et voluit: qd si forte ad aliqua de premissis se intromiserint: aliquos fratres capiendos testes examinandos: aut scripturas recipiendos: fratres ipsos personaliter: ac dicta testium examinationum: et quoscunq; processus factos: et scripturas predictas super causis huiusmodi quomodolibet concernentes: ministris provincialibus alijsq; predictorum fratrum minorum prelati seu superioribus in locis illis in quibus inquisitores prefatos residere contigerit (nullis apud se retentis copijs: aut transumptis: vel notis) infra sex dierum spatium: postq; presentium noticiam quomodolibet habuerint realiter et cum effectu restituant: vt fratres huiusmodi delinquentes (si qui forte fuerint) iuxta excessum et delictorum exigentiam: per prelatos: et alios superiores dicti ordinis minorum: secundum formam litterarum apostolicarum suorum predecessorum castigari debeant. Super quibus etiam aduersus contra facientes: dat conseruatores omnes ecclesiarum prelatos: cum magnis non obstantijs. B. ff. 20. concessione. 63.

Clemens septimus exemit de nouo fratres minores regularis obseruantie ab inquisitoribus heretice prauitatis: et sub protectione sua et apostolice sedis eos suscepit. Ipsiq; inquisitoribus sub excommunicationis sententia: et officiorum suorum priuatione inhibuit ne de dictis fratribus: etiam ratione criminis heresis quomodolibet se intromittere presumat. Sicq; p quoscunq; tam ordinaria q; delegata et iuxta auctoritate fungentes iudices et personas vbiq; iudicari: cognoscere: atq; decidi debere: sublata eis et cuilibet eorum qualis aliter iudicandi: cognoscendi: et decidendi facultate: isecnon irritus et inane: si secus super his a quocq; quauis auctoritate: scienter vel ignoranter: contigerit attentari. B.

Interdictum.

Distinctio materie interdicti.

Aduertendum: p earum concessionum que in priuilegijs fratrum mendi- cantium circa interdictum habentur: quedam attinent ad modum se habendi tempore quo ab omnibus seruatur: vel seruari debet interdictum. Et hec ponuntur primo loco. Alia vero pertinent ad suspensionem interdicti in certis festiuitatibus: ac circa modum quo tunc se possunt habere fratres. Que ponuntur successive secundo loco. Et nonnulla vero concernunt familiares et procuratores fratrum. Et hec vltimo loco collocantur.

Interdictum: Primo.

Interdictum: Primo.

1
Celebriare di
uina.

Collector.

Innocentius. 4. concessit: ut cū fratres mīno. ad loca in
terdicto supposita venire contigerit: pos
sint in eis (excoīunicatis et interdictis exclusis) submissa vo
ce: et nō pulsatis campanis: diuina officia celebrare: nisi id fue
rit eis specialiter prohibitum. B. fo. 21. Et ffo. 105. conce. 224.

Aduertendum: qd hoc est iam ius commune per capitulū Al
ma mater: cum ibi notatis.

2
Pro quocū
q; interdicto.

Clemēs. 4. cōcessit: ut cū generale interdictū apponi cōtigerit: possint fra
tres minores in ecclesiis: et oratorijs suis: ac in alijs quibuscūq;
cum ad loca peruenerint ecclesiastico supposita interdicto: clausis ianuis (excoī
catis et interdictis exclusis) nō pulsatis cāpanis: et sub missa voce celebrare diuī
nat: et ecclesiastica recipere sacramenta: dūmodo causam non dederint interdictor
nec contingat id eis specialiter interdicti: nisi ecclesie: et oratoria eadem fuerint spe
cialiter interdicta. B. fo. 56. Et ffo. 140. concessione. 314.

3
Ex p. iuste
firm predica
tio strictissio

Clemēs. cōcessit fratribus ordinis predicatorū: qd tpe strictissimi in
terdicti (in suis domibus) distaraterclusis omnibus qui nō fuerint de ordine suo
clausis ianuis: et nō pulsatis cāpanis) valeāt cotidie vnam missam in cōmuni le
gendo audire: seu quilibet sacerdos eiusdē ordinis cū duobus: aut tribus tantum
ministris: modo simili vnā missam celebrare possit: dūmodo in eisdem interdē
eti sententijs de ordine predictor: et de hac concessione non fiat mentio specialis.

Collector.

B. fo. 73. concessione. 189. Et ffo. 115. concessione. 512.
Aduertendū est: qd qñ tale ponitur interdictū semper derogātur ista p̄uilegia.
Et ideo non decipiatur aliquis credēdo: qd semper sint in suo vigore. Et idē dico
de sequenti concessione. Itaq; ista valebunt solummodo qñ binō interdictum po
neretur sine sufficientibus derogationibus.

4
Pro quocū
q; interdicto.

Nicolaus. 4. cōcessit fratribus mi. qd dū appositū fuerit interdictū in cini
tatibus: vel locis vbi habitant predicti fratres: taliter qd nō ob
stantibus p̄uilegijs: seu indultis quibuscūq; religiosis a sede ap̄lica cōcessis: oīa
in binō interdictis ecclesiastica sacramēta (exceptis baptisate p̄muloz: et peni
tentis morientū) p̄hibeant: possint f̄res tpe talis interdicti sua cōfiteri peccata:
et ab ip̄is absolui: ac simullegere diuinū officiū: et missas celebrare ianuis clausis:
non pulsatis cāpanis: voce submissa: excoīcatis et interdictis: ac oībus p̄sonis q̄
non sint de ordine predictor exclusis. Necnō tēporibus cōsuetis iuxta morē dicti
ordinis: sacre cōmunionis: et extreme vñctionis sacramenta recipere: non obsta
te prohibitionē prefata: seu aliquibus litteris super hoc a sede apostolica impetra
tis: que de ordine predictor: et de hac indulgentia specialem non fecerint mētionē.
B. fo. 21. Et ffo. 105. concessione. 222.

Sacramēta

5
Ex iure cōi.

Bonifacius. 8. in c. Alma mater: de snia excoīcationis: statuit multa cir
ca interdictū: sequētibus verbis. Cōcedim? qd tpe interdī
eti ab hoīe veta iure platinō tū morietes: sed etiā vinētes: tā sani etiā q̄ in firmi
ad penitentiā (q̄ propter p̄nitatem et facilitatē domini ad peccādū: summe neces
saria est) licite admittantur: dñ tñ excoīcati: nō fuerint: quos admitti (p̄terq̄ in
mortalis articulo) nolum? ad eandē. Illis etiā p̄pter quorū culpā. dolū vel fran
dem lata est snia interdicti: vel qui ad perpetrandū delictū (cui occasione ip̄s in
terdictū est latū) p̄buerūt auxiliū. cōsiliū vel fauorē: nisi de ip̄o delicto (si sint ta
les: qd id facere valeāt) prius satisfecerūt: vel de satisfaciendo idoneā dederint cau

Cōfessio.
Excoīcati.

Interdictum: Primo.

So. cir.

tionem: aut si satisfacere nequeat: vel huiusmodi cautione prestare: intraverint quod cum poterint satisfacere: ad satisfactionem huiusmodi: per eum vel per eos qui facere ipsam debent et possunt standum dabitur consilium et auxilium: ac iuxta posse suum fideliter laborabunt: non est penitentiae beneficium aliquatenus concedendum. Nec tunc quo ad istos: vel alios quod circa hoc minimè deliquit: ubi ciuitas vel locus alius: seu vniuersitas interdicti existunt: facienda est relaxatio interdicti: sed est eis solimodo iniungenda penitentia salutaris. Habetur ubi supra.

Gregorius IX. Bonifacius in prefata decretali sic dicit. Adhucimus preterea: quod singulis diebus: in ecclesiis et monasteriis missae celebrentur: et alia dicantur diuina officia sicut prius: sub missa tamen voce: et ianuus clausis: excoicatis et interdictis ex clausis: et campanis etiam non pulsatis. Habetur ubi supra.

Gregorius IX. Bonifacius in predicta decretali addit. In festiuitatibus vero Natalis domini: Pasche: ac Pentecostes: et Assumptionis virginis gloriose: capane pulsentur et ianuus a pertis alta voce diuina officia solèmiter celebrentur: excoicatis prorsus exclusis: interdictis admissis: quibus ob reuerentiam solènitatur: et ut ipsi ad humilitatis gratiam: et reconciliationis affectum facilius inclinètur: prefatis diebus participacionem permittimur diuinorum. Sic tamen quod illi propter quorum excessum interdictum huiusmodi est prolatum: altari nullatenus appropinquet. Ceteris quoque circa obseruationem interdictorum a nostris sunt predecessoribus instituta: in suo robore duraturis. Non obstantibus quibuscunque privilegiis: ecclesiis: monasteriis: ordinibus: religionibus: seu personis ecclesiasticis: secularibus vel regularibus: exceptis: et non exceptis: sub quavis forma vel expresse: sive verborum ab apostolica sede concessis. Habetur ubi superius.

Olemens.

5. circa obseruationem interdictorum generalium: auctoritate sedis apostolicæ: a locorum ordinariis positum: fecit constitutionem sequentem. Districte precipiendo mandamus: quatenus religioni quicunque: tam excepti quam non excepti: cuiuscunque ordinis et conditionis existant: cum cathedrali vel matrici: seu parrochiali loci ecclesiam illa viderint aut scierint obseruare (non obstantibus quibuscunque appellationibus antea etiam ad eandem sedem: vel alium seu alios interiectis: et alijs obiectibus quibuscunque) absque dolo et fraude: cum moderatione tamen decretalis: Alma inuolabiliter ea seruent. Alioquin non seruantes: excoicationis sine hoc ipso volumus subiaccere. Quod etiam in interdictis et cessationibus a diuinis iudicibus per prouincialium conciliorum statuta: vel ipsorum auctoritate: cum maius sit prouinciale concilium quam singularis prelati: prouinciae: ac iudicium integrum quod plurimorum sententia comprobatur: volumus obseruari. Et in cessationibus vero generalibus a diuinis ciuitatum: terrarum: et aliorum locorum: quas aliqui ex consuetudine vel alias: capitula: collegia: vel conuentus secularium: aut regularium ecclesiarum sibi vèdicant (quod ipsos hoc unico lumine ad repellendas iniurias eis factas punare volumus: nec debemus) idem intelligimus obseruari. Habetur in Clementina. Et frequentibus de sententia excoimunicacionis.

Pius.

2. declarauit qualiter fratres minores in obseruatione interdicti se habere debeant dicens: quod si interdictum fuerit apostolicum: tunc postquam predictis fratribus (qui loca interdicta habitant) iniunctio facta fuerit: ad obseruantiam illius interdicti astringantur: nulla exceptione: aut excusatione admissa: etiam si ceteri religioni: ac seculares ex quacunque causa non obserauerint. Sed si interdictum fuerit ordinarium: tunc solum ad illius obseruantiam obligentur quando in matricem ecclesiam illud viderint obseruare. b. so. 50. Et ff. 49. concessione. 52. De hoc vide. §. sequenti.

6
forma ob
seruationis
interdicti.

7
Exire cō
De suspē
ne interdicti
in certis festi
uitatibus.

8
Exire cō
De obserua
tia interdicti.

Excōicatio.

Cessatio ad
iuris.

9
Pro interdi
cto apostolico: et
ordinario.

Interdictum: primo.

10
Pro interdi-
cto applico.

Innocentius. 8. reuocauit supradictam ordinationem: seu declarationem: nem. **Id.** 2. de obseruatione interdicti apostolici. s. q. 2. si non obseruetur ab ecclesia a matrice: debeat obseruari a fratribus minoribus: et reduci eos ad ius commune.

Collector.

Hec reuocatio fuit reperta in libro cuiusdam patris notabilis sub forma oraculi viue vocis: et ex oblivione non est posita in aliquo libro privilegiorum ordinis impressorum. Nullibi tñ reperi sub autentico. Attamen de ipsa quin fuerint concessa non est dubitandum: vt mihi videtur. Non enim est verisimile aliquem sic sue salutis esse inimicum: vt prefertim nullo interueniente interesse: auderet asserere tale quid fuisse concessum: nisi ita esset.

11
Dicare.

Julius. 2. fecit quādam concessionem circa perceptionem sacramenti eu-
charistie tempore interdicti: que posita est in dictione Commu-
nicare. §. octauo.

12
Pro quocunq;
interdicto

Idem Julius concessit fratribus minoribus: q. si contingat aliquā ciuitate seu oppidū cum duobus vel tribus miliaribus circūvicinis (infra que miliaria domus fratrum predictorum erant) ecclesiastico supponi interdicto: fratres ordinis huiusmodi (nisi causam interdicti dederint: vel eis specialiter ex causa legitima interdictum fuerit) huiusmodi interdictum seruare nullatenus teneantur: si alibi domus ipsorum fratrum de iure interdicto talis oppidi non comprehendatur. **B.** fo. 47. Et **ffo.** 126. concessione. 178.

13
Pro interdi-
cto ordinarie
Sepelire fra-
tres.

Idem Julius concessit fratribus minoribus: q. tempore interdicti ordinaris auctoritate appositū possint sepelire in ecclesijs suis libere: et licite corpora fratrum eiusdem ordinis decessentū. Et hoc etiam cū ceremonijs solitis in ordine: ac pulsatis cāpanis missas: et alia diuina officia in similibus celebrari consueat: in omnibus et per omnia: ac si interdictum huiusmodi appositum non esset. **B.** **ffo.** 212. couce. 516. Et **ffo.** 72. conce. 219.

Collector.

Idem Pro sepeliendis fratribus publice ac solēniter tpe interdicti applicari: aut cessatio nis a diuinis: **h.** cōcessio infra. §. 22. Et latius inferius Interdictū. 2. §. 10.

14
Pro interdi-
cto speciali.

Idem Julius cōcessit fratribus Augustinēsi b: vt que ordini suo p tpe gñali interdicti cōcessa sunt: ea oīa in speciali interdicto intelligatur esse cōcessa: in q. licere eis voluit cadē oīa q. gñali interdicto licere cōcessū est. **B.** **ffo.** 95. cōce. 110.

Collector.

Aduertendum: q. hec est magna concessio: et valde magna: et ideo valde notanda: et missis aljs concessa: vt credo.

15
Pro interdi-
cto pcculari

Leo. 10. concessit fratribus mī. obser. q. ecclesie domoꝝ suarū interdicti non possint ad instantiam cuiuscunq; personę etiā cardinalatū honore: vel alia quauis fulgente dignitate: vel per auditore sacri palatii: aut quocunq; alios indices: nisi tota ciuitas: seu oppidū vbi domus huiusmodi consistit: apostolice seu ordinaria auctoritatibus ecclesiastico supponatur interdicto. Ne voluit: q. in huiusmodi domibus degentes fratres: ad ipsius interdicti obseruationem minime teneantur. Nec ppter irregularitatis maculā: aut aliquas sententias, censuras: et penas incurrant. Sed dñmōdo causam non dederint huiusmodi interdicto: possint iannis apertis: et cāpanis pulsatis: missas et alia diuina officia celebrare: nisi per sona ad cuius instantiā interdictū fuit appositū: in eisdem domibus degentibus fratribus de alimentis: et alijs victui necessarijs rebus competēter prouideri fecerit. Et decreuit irritū: et inane si secus super his a quocunq; auctoritate: scienter: vel ignoranter actum fuerit. **B.** **ffo.** 55. concessione. 156.

Interdictum: primo. Fo. cr.

C J D E A D Leo concessit: q̄ tēpore interdicti possint fratres mino. absolvi a cen-
suris in foro conscientie illos qui continebantur peccata sua: nisi tales censurę ef-
ficerentur ex quibus huiusmodi interdictum emanaret. O. sso. 59. conce. 174.

C J D E A D Leo declaravit et concessit eidem fratribus mino. q̄ in forma obser-
vationis nulla sit differentia inter cessationem a divinis et interdictum quodcum-
q̄. O. sso. 59. concessione. 165.

A dvertendum est circa huiusmodi concessionem: q̄ duo insignes doctores universi-
tatis Salimantine in suis repetitionibus conchiserunt: q̄ cessatio generalis a di-
vinis: et interdictum loci sunt omnino idem: ita q̄ habet locum in eis capitulum
Alma mater. Hoc est: q̄ si cessatio fuerit in toto oppido: vel alias generalis: cele-
brabitur ianuis clausis. 72.

C J D E A D Leo concessit prefatis fratribus mino. q̄ tempore interdicti: ant cessa-
tionis a divinis possint duo: vel plures fratres extra ecclesiam in domib⁹ suis offi-
cium divinum dicere. Non obstantē capitulo Quod in te: De penitē. et remissio.
et alijs quibuscūq̄. Et q̄ quando extra chori dicunt predicti fratres horas cano-
nicas: si a casu transientes persone interdicte aliquid audierint: non propterea in-
curatur aliqua censura. O. sso. 59. conce. 166.

C J D E A D Leo concessit: q̄ tempore interdicti ordinaria auctoritate appositū:
possint fratres mino. obser. dare publice professionem fratribus suis: et in illa cō-
tare bymnum. Veni creator spiritus: et alias ceremonias facere: prout in consue-
tudine habent. O. sso. 62. conce. 197.

C J D E A D Leo concessit etiam: p̄ prefati fratres mino. possint tempore interdi-
cti ordinarij benedicere mensam: et post prandium: cenam deo agere gratias: si
cui si nullum esset interdictum. O. sso. 62. conce. 198.

C J D E A D Leo concessit: p̄ similiter tempore interdicti ordinarij possint predi-
cti fratres minores facere p̄cesiones per claustra sua: dicendo letanias: vel bym-
nos: aut alia deuota carmina: dum tamen aliquod divinus officium non dicant.
O. sso. 62. conce. 199.

C Ex privilegijs fratrum minorum.

C J D E A D Leo informatis a fratribus ordinis minorum: q̄ in privilegijs
fratrum mendicantium: prefertim fratrum minorum contineretur q̄ ipsi fratres
mendicantes: prefertim minores in suis ecclesijs tempore interdicti ordinaria au-
toritate appositiciam ianuis apertis celebrare possent: et q̄ mendicantes: pre-
sertim minores consueverint et soliti sint tēpore interdicti huiusmodi in ecclesijs
domorum suarum ianuis apertis celebrare: concessit motu proprio et ex certa sci-
entia prefatis fratribus minimis: ut in quibuscūq̄ ecclesijs domorum suarum: in qui-
busvis locis consistentibus: tēpore interdicti ordinaria auctoritate appositici: etiam
ianuis apertis divina officia celebrare libere et licite possint et valeant. Super quo
adversus contradictores ponit graves censuras: et in fine maximas derogatio-
nes: seu non obstantias. 73.

C Circa supradictā concessionē oportet advertere: utrum sit valida vel ne. Nam ex
vna parte apparet invalida nulliusque valoris. scilicet q̄ vñ fundata super relato de falsis:
et per consequens esse indultū subrepticium. Ego n. qui exactissimam diligentias
apposui circa collectionem privilegiorum fratrum mendicantium: et prefertim
minorum: nunquā vidi nec audiui Romē nec alibi: quibus diligenter quæsi a pa-
trib⁹ potissimum in huiusmodi: q̄ tale privilegium haberet fratres medicantes: nec q̄ vñ q̄

15.
Absolutio.

17
Pro cessat
tioe a divinis

Collectio.

18
Pro interdi-
cto: ac etiam
cessatione a
divinis.

19
Pro interdi-
cto ordinario

20
Pro interdi-
cto ordinario

Pro interdi-
cto ordinario

22
Pro interdi-
cto ordinario

Pro interdi-
cto ordinario

Pro interdi-
cto ordinario

Collectio.

Interdictum: Primo.

11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Et privilegium monachorum sancti Benedicti.

Nicolaus. 5. concessit ut prior monasterii sancti Benedicti possit eligere sex personas inter viros et mulieres succ. siue: q. persone tpe interdicti gñalis sine specialis: aut quo cessatur a divinis i dicto monasterio qm misse et alia divina officia celebrantur: siue celebrabuntur missas et alia divina officia audire et illis interesse: ac in ipso monasterio dicto tpe ecclesiastica recipere sacramenta. Et si aliqua iparū sex personarū interim mori contingerit: sepeliri in ecclesiastica sepultura valeat: sine tñ solennitate: dñm modo dictus prior vel aliqua iparū sex personarū dicto interdicto aut cessationi a divinis causam nō dederint: et ipm interdictum non sit positum vel confirmatum auctoritate apostolica. b.

Nicolaus. franc^o apostolice sedis nunciis et orator cū pte legati de latere a pfata sede deputat^o in regnis Castelle. Legidis: et Aragonie concessit monachis sancti Benedicti observantie Hispanie: q. tpe interdicti ordinarij: possint recipere ad missas: et ad alias horas audiendas in suis monasterijs quindecim psonas in qlibet die: de ijs q nō dederunt cām interdicto. o.

Leo. 10. concessit ut monachi et montales conventus: et servitores monasteriorum et prioratuum ordinis sancti Benedicti congregationis Hisp^{anie}: cum eos in ecclesijs vel cimiterijs monasteriorum, prioratuum et aliorum locorum dicti ordinis et cōgregationis humana cadauera ecclesiastice tradere sepulture contingerit tēpore interdicti: aut cessationis a divinis quacunq. auctoritate etiam apostolica impositorum: qm modo huiusmodi interdicto causam non dederint: nec id eis contingat specialiter interdicti: apertis ianuis: pulsatis campanis: nominatim interdictis et excommunicatis excludis: missas et alia divina officia solenniter et in cantu celebrare. b.

Et privilegij ordinis sancti Joannis hierosolimitani.

Anastasius 4. et Alexander. 3. et Alexander. 4. et Urban. 3. et Clemens 3. et Clemens. 4. successiverac sub eisdē verbis statuerūt: vt nulli epō in ecclesijs subditis fratribus sancti Joannis hospitalis hierosolimitani: interdicti vel excommunicationis sententiam: liceat pmulgare. 26

Gregorius 9. prefatū statutū innovauit: ac vniuersis ecclesiarum prelati- 27
tis precepi: vt pfatos fratres excoicarent: aut eorū ecclesias

interdicere nullatenus presumant. Collector
Sciendum ac notandūq; virtute suprascripti statuti predicti fratres in nōnul-
lis partib; us nullū obseruabant interdictū: etiā si matris ecclesia seruaret: creden-
tes intelligi etiā de interdicto generali. Sed nuper in vniuersitate Salmātina de-
claratum est intelligi debere de interdicto speciali: seu particulari dūtarat. s. q; ec-
clesie prefate nequeant specialiter interdicti ab ordinarijs ecclesiarū prelati. Et ab
officiali epi Salmantine diocesis districe phibitum est: ne decetero violare inter-
dictum generale attentarent: sed illud sicuti alij religiosi seruarent. Sic autē de-
bere fieri: ponitur expresse in litteris prefatorū pontificū addendo sequentia ver-
ba. Verū tū si generale interdictū fuerit: in hūi locis: platū: erclusis excoicatis: et
nominatim interdictis: clausis ianuis: absq; signorū pulsatione. plane diuina cele-
bretis. 28
Et dato casu quod prefatum priuilegiū foret sufficiens tēpore conces-
sionis: tamen postq; capitulū Alina mater: de sententia excommunicationis: lib.
6. et Clemens. Et frequentibus: de sentētia excommunicationis emanauit: nullius
esset momenti. Et idem de concessione sequenti supraposita: scilicet q; erclusis ex-
coicatis: et nominatim interdictis: possent admissis ceteris generaliter inter-
dictis: celebrare diuina: put in quadā ecclia dicti ordinis fieri consuevit. Ac idem
iudicium est habendū de similibus priuilegijs antiquis. Vnde glo. in prefato. c.
Alina mater: verbo: concessis: dicit. 29
Der hec verba generalia reuocatum est pri-
uilegium Templariorū: et hospitaliariorū. s. sancti Joannis: quo in eorū incundō
aduentu semel in anno aperiabatur vna ecclesia in loco tēpore interdicti: et celebra-
bantur ibi diuina. hec glosa.

Interdictum secundo.

Alexander 4. concessit: vt cum generale fuerit interdictum: 1
possint fratres mino. in vigilijs: et festiuitatib;
sanctorum francisci: et Antonij: ac beate Clare: et octo dieb; im-
mediate sequentibus: vna cū religiosi: et clericis secularib;: qui
tunc in ecclesijs fratrum conueniunt: apertis ianuis (excoicatis dū
tarat erclusis) diuina officia ibi celebrare: dummodo hūi fra-
tres mil. ant p̄dicti religiosi: et clerici: cām nō dederint interdicto: nec pfatis frīb;
continuat specialiter interdicti. b. sso. 257. cōce. 642. Et. B. sso. 34. cōcessione. 154.

Et hec concessio licet fuit reuocata per capm Alina mater: tamen postea reuoli Collector
data est per Iuliu. 2. vt patet infra. §. 4.

Et Alexander fecit cōsimile concessiōē fratribus ordinis predicatorū
pro festiuitatibus sanctorū Dñici: et Petri martyris. b. sso. 15. conce. 310.

Alexander 6. extendit priuilegia summorū pontificū suorū predecess- 2
sorū quo ad interdictum. s. q; sicut tēpore interdicti pote-
rant fratres mino. celebrare solēnter diuina officia in suis ecclesijs: et monaste- 3

Deo oibus
scis ordiis,

Interdictum: Secundo.

ritus in solennitatibus sanctorum fructifici. Antonij et beate Clare: et per suas octavas: possint in solennitatibus aliorum sanctorum dicti ordinis: videlicet: Lodouici. Bernardini. Bonaventuræ: necnon quinque martyrum de marrechio. Sed hoc per diem tantum. *o. fo. 66. Et ff. 70. conce. 171. Et ff. 100. conce. 377.*

⁴
Pro festi-
tate signati

Iulius. 2. confirmant et de nouo concessit privilegia suorum predecessorum, circa celebrationem festorum sancti fructifici: et aliorum sanctorum ordinis: mino. tempore interdicti: extendens etiam eadem privilegia ad festum signati beati patris francisci: etiam tempore cessationis a divinis, non obstantibus quibuslibet qui in contrarium facientibus: presertim capitulo Alma mater de sententia excommunicationis lib. 6. o. ff. 70. conce. 178. Et o. ff. 74. c. c. 223. Et ff. 81. c. c. 267. **Collector.** C. Predicta concessio videtur solum pertinere ad fratres mino., provinciarum Hispaniarum: ipsi solum directa est. C. Circa istam autem novam concessionem: et renovationem capitulo Alma mater: necnon quo ad omnia pertinentia ad celebrationem sanctorum ordinis tempore interdicti: vide illa que in fine huius dictionis sunt addita: et attende bene ad singula.

⁵
Pro sancto
Bonaventuræ

Idem Iulius concessit fratribus mino., quod in die sancti Bonaventuræ: si eadem die interdictum auctoritate apostolica appositum fuerit: possint dicti fratres in suis domibus a primis vespersis usque ad secundas vespersas eiusdem diei inclusive: missas: et alia divina officia celebrare: seu celebrari facere: sicut in die sancti francisci: fratres huiusmodi facere possunt. *o. fo. 44. Et ff. 127. conce. 286.*

⁶
Pro sancta
Elisabeth

Leo. 10. concessit fratribus mino. de observantia monialibus sancte Clare: et tertie regule sub obedientia eorundem fratrum de quibus: ut in die sancte Elisabeth filie regis Ungarie: et per eius octavam: possint tempore interdicti: missas: et alia divina officia celebrare: seu celebrari facere: quemadmodum possunt in diebus sanctorum francisci. Antonij: et Clare: et per octavas eorum. *o. ff. 55. conce. 15.*

⁷
Pro omnibus
scitis ordinis

Idem Leo declaravit et concessit fratribus mino. quod privilegium concessum de suspendendo interdictum in festis sanctorum sui ordinis: intelligatur de diebus quibus talia festa cadant: etiam si propter alia maiora festa occurrerint eorum officia in alium diem transferantur. C. Concessit etiam quod in diebus huiusmodi suspensioni interdicti: virtute privilegiorum dicti ordinis: etiam alias de iure generaliter concessis: possint fratres in domibus suis: intra et extra ecclesiam dicere et facere omnia illa que nullo existente interdicto fieri possunt. Et hoc propter scrupulum aliquorum qui dicunt: quod quando suspenditur aliquod interdictum propter aliquod festum: non possit dici nisi officium et missam illius festivitatis sine alijs orationibus et collectis. *o. ff. 58. conce. 164.*

Collector.

C. Virtute huius concessionis non possunt fratres sepelire seculares mortuos tempore talis suspensionis: aut alia similia facere. Hoc patet ex verbis que post concessionem subsequuntur. Et hoc propter scrupulum etiam. Hoc non fuit causa propter quam ego qui hoc opus collegi: statim concessionem petraui: et non alia: si bene memini.

⁸
Pro festo
cep. b. virginis

Idem Leo concessit: quod in partibus Hispaniarum suspendatur quodcumque interdictum in festivitate purissime Conceptionis beate virginis: et per eius octavas prout habetur late supra in dictione Conceptio virginis in §. 10.

⁹
Ex primis
predicatis

Idem Leo concessit fratribus ordinis predicatorum: ut quoties festivitates sanctorum Petri martyris. Thomæ de aquino: et Vincetij: ac sancte Catharine de senis: et earum octavarum: quomodocumque: etiam per translationem celebrande occurrerint: tempore quo civitates. oppida: et loca ecclesiastico interdicto: etiam auctoritate apostolica sunt supposita: in ecclesijs domorum suarum: et monasteriorum: quorum

Interdictum: Secundo. Fo. cxij.

cum dicto ordini est commissum si ecclesie supradicte vel huiusmodi fratres nominatim essent interdicti: aut causam dederint interdicti: aut eam foveant: possint pulsatis campanis: et apertis ianuis: interdictis: et excommunicatis exclusis: alta voce missas: et alia divina officia: diurna et nocturna in diebus festivitatum predictarum: et octavis earum respectue durantibus: etiam si per octavas ipsarum: in die octavarum: non nisi memoria de sanctis fieret: libere et licite celebrare. Sic voluit: ut quoties dictarum festivitatum: et octavarum earumdem celebrationes: qualibet ex causis etiam extra tempus interdicti transferantur: etiam indulgentie dictas ecclesias in festivitatis huiusmodi: et per earum octavas visitantibus per tempore concessas celebrationis huiusmodi sint: et censeantur translate. B. f. fo. 82. Et b. f. fo. 121. conce. 554.

De privilegiis monachorum sancti Benedicti.

Leo. 10. concessit generaliter et aliis abbatibus: prioribus: et abbatissis. monachis. et monialibus: cuersis. servitoribus et servitricibus monasteriorum: et portuum ordinis sancti Benedicti congregationis Hispanie in tunc existit: ut in exceptionibus: et visitationibus beatissime virginis Marię et eiusdem virginis et sancti Joannis baptiste natalitibus: necnon sanctorum Benedicti abbatis. Martini episcopi confessoris: trinitatis et translationis: ac sancti Gregorii pape. Adelphi archiepiscopi toletani. Antonij: et Bernardi abbatum. ac beatorum Mauri et Placidi discipulorum: et sancte Scolastice sororis eiusdem sancti Benedicti. Adelphi confessoris: necnon in quorumcunque aliorum sanctorum et sanctarum sub quorum invocationibus monasteriorum. prioratum: et locorum: et locorum servus dicti ordinis et congregationis ecclesie dedicate et constructe: seu quorum corpora in ipsis ecclesiis recondita respectue existant: necnon hebdomadarum sancte et Resurrectionis dominice festivitatum: et per octavas earumdem omnium supradictarum festivitatum: necnon quoties monachi. moniales: et alie viri et femine religiose persone dicti ordinis et congregationis professionem emisissent: aut primam missam celebraverint: seu eos in ecclesiis vel cimiterijs monasteriorum. prioratum: et aliorum locorum dicti ordinis et congregationis humana cadavera ecclesiastice tradere sepulture contigerit tempore interdicti: et cessationis a divinis: quacunque auctoritate etiam apostolica impositorum: dummodo huiusmodi interdicto causam non dederint: nec id eis contigerit specialiter interdicti: apertis ianuis. pulsatis campanis. nominatim interdictis et excommunicatis exclusis: missas. processiones: et alia divina officia solemniter et in cantu celebrare. B.

Quo ad concessione prefatam dubitatum est: an in omnibus festivitatis ibidem contentis fratres mi. et alij qui eorum privilegiis gaudent: virtute consecrationis privilegiorum: in eiusdem festivitatis: ac diebus possint divina solemniter celebrare. Et videtur: per in festivitatis sancti Benedicti: et sanctorum sui ordinis ibi nominatorum. scilicet Gregorii pape. Bernardi abbatis. Mauri. Placidi. Adelphi: et Scolastice virginis: nequeat fratres medicantes uti prefata concessione: quia alie similes concessiones ita intelligi solent. Nam licet fratres ordinis predicatorum et alij medicantes habeant plenissimam consecrationem privilegiorum adiunctam: tamen non videntur concessione facta fratribus mi. per festivitatis sui ordinis: in eiusdem festivitatis: sed in festivitatis sui proprii ordinis. Et sic fore intelligendum inter predicatorum et minores: declaravit Julius. 2. ut habetur in dictione Communicatio privilegiorum. f. 3. Similiter ratum est: de alijs ordinibus intelligendum videtur: presertim quia sic habetur in communis usus.

Indulgentie.

10
Id est quod
quod interdictum
cessatione a
divinis.

Professio.
Hispania

Sepultura.

Collectores.

Interdictum: Tertio.

Cōsuetudo autē est optima legū interpres. vt dicunt iuriste: 7 idcirco tāq̃ lex seruanda. In reliquis vero festiuitatibus 7 diebus in predicta concessione expressis: non apparet cur fratres mino. non possint celebrare solēmiter diuina: sicut faciunt monachi sancti Benedicti. Aliter. n. de nibilo deseruīret cōicatio priuilegiū supradicta: quo ad hūmōi concessione. De sancto autē Ildephōso in cōcessione nominatorum non potui huc vsq̃ inuenire vtrū fuerit ordinis sancti Benedicti. Cōstat n. ex sua legēda q̃ fuit monachus: sed nō cuius ordinis: 7 potuit esse ordinis sancti Benedicti: q̃ post illius inceptionem natus est. Idcirco in festiuitate hui⁹ sancti non audeo asserere: q̃ tēpore interdicti possint solēmiter celebrari diuina.

C I D E M Leo cōcessit: q̃ prefati monachi. moniales. cōuerſi 7 cōuerſe. nonſcij 7 nonſcie. seruitores 7 seruicice singulorū vtriusq̃ serus monasteriorum. prioratum 7 locorū predictorū: eorūdem interdicti 7 cessationis a diuinis temporē: eucharistiam 7 alia ecclesiastica sacramenta: absq̃ alicuius censure: seu pene in curſu recipere possint. Cūc ipi monachi. quibusuis personis: cum predicta solēmitate: a primis dictarū festiuitatum vespere vsq̃ ad occasum solis vltimi octavarum hūmōi dierū celebrare. recipere: ac dare libere 7 licite possint 7 valeant: dūmodo ipi vel eorū aliquis interdicti cām non dederint: nec eis specialiter contigerit interdicti. B.

Interdictum: Tertio.

Pro fami-
liaribus: 7 p
curatorib⁹:
ac operarijs
fratrum.

Alexander 4. concessit: q̃ si quando in personas: vel terras vbi resident fratres mino. ex cōicationis: seu interdicti sententia contigerit p̃mulgari: pueri fratrum seruitijs deputati: negociorūq̃ suorū gestores: seu penitantes: 7 operarij qui in locis fratrum hūmōi operibus eorū personaliter cōstituti insisterint predictis sententijs ex cōicationis: vel interdicti obnoxijs nullaten⁹ habeantur. Ibiq̃ possint audire diuina: iuxta formā que a sede apostolica est concessa eo casu. tēpore interdicti: nisi predictę persone causam dederint: vel ex cōmunicari: seu interdicti contingat. B. fo. 31. Et ffo. 114. conce. 251.

Pro familia-
ribus.
Sacramēta

Clemēs. 4. concessit fratribus mino. q̃ ijs qui in eorū morantur obsequijs tēpore interdicti libere possint ministrare cuncta ecclesiastica sacramenta: 7 ipsos cum decesserint in suis cimiterijs sepelire. B. fo. 56. Et ffo. 140. concessione. 315.

C I D E M Clemens fecit cōsimile concessione in mari magno sicut suprascripam in. §. 1. ad litteram. B. fo. 56. Et ffo. 140. concessione. 316. Cūc habet in mari magno Carinellitarū. fo. 97. Et ffo. 180. concessione. 429. Et in mari magno predicatorum. ffo. 236. concessione. 546.

C I D E M Clemens fecit aliā concessione pertinentem ad hāc materiā: q̃ posita est supra in dictione familiares fratrum. §. 4.

Ex p̃tule.
ſim predica-

Ioannes. 23. concessit fratribus ordinis predicatorū: q̃ confratres 7 germani dicti ordinis possint sepeliri tēpore interdicti in ecclesia: vel cimiterio eorūdem fratrum: nisi fuerint ex cōmunicati publice: vel nominatim. Ibiq̃ diuina celebrare: seu audire. B. ffo. 95. conce. 306.

Collector.

Cūa virtute huius concessione predicti fratres predicatorum admittebāt ad diuina in aliquibus partibus suos confratres: aut germanos viuos: ac sepeliebant eosdem cū mori contigebat tali tēpore: exinde non parū scrupulū exortū

Interdictum: Tercio.

So. cruij.

est. Et ideo predicta concessio fuit ventilata: et discussa in famatissima vniuersitate Salernitana per plures doctores iuris peritissimos: et declaratum extitit per eosdem soli debere intelligi de illis confratribus qui licet remaneant in seculo: et non mutant habitum secularem: nisi sunt: vel sunt oblati ordinis predicti: ac faciunt donationem inter vivos omnium bonorum suorum dicto ordini: reseruando sibi soli vsum fructuum quod vixerint: et non de alijs confratribus communiter visitatis in partibus Hispaniarum. fundatur autem huius determinatio: seu declaratio in capitulo Et prius legis de privilegijs. Quod capitulum ad litteram dicit: quod soli tales confratres primo nominati gaudent ecclesiastica sepultura: et non alij.

Innocentius. 6. concessit fratribus Augustinensibus. quod tempore interdicti eorum dicti ordinis: etiam si seculares et laici existant: interesse diuinis officijs vna cum predictis fratribus: dummodo ipsi non dederint causam interdicti: nec sint specialiter interdicti. B. sso. 77. conce. 231.

Sixtus. 4. concessit fratribus in quod tempore interdicti possint admittere ad diuina fratres et sorores tertij ordinis sancti francisci de penitentibus nuncupatos: ac suos et illorum procuratores: ac similiter moniales. s. Clare procuratores: et negocia gerentes vtriusque sexus. B. so. 59. Et sso. 143. conce. 344.

Clementis. Sixtus fecit similem concessionem sicut immediate supraposita fratribus Carmelitanis addens: quod similiter tempore interdicti possint admittere ad diuina ad uocatos fratrum: et moniales: ac tertiariorum. B. so. 97. Et sso. 180. conce. 428.

Innocentius. 8. concessit: quod indulgentias stationum concessas fratribus sancti Augustini congregationis Lombardie: possint pro mereri etiam illi qui tempore interdicti generalis clausis iannuis possint ex privilegijs ordini prefato concessis interesse diuinis. O. sso. 79. conce. 236.

Leo. 10. concessit fratribus minoribus obseruantibus: tempore interdicti non teneantur evitare laborantes in suis domibus: diebus quibus laborauerint: etiam si non sint familiares: et seruitores continui comensales fratrum: et eis solvatur salariam. O. sso. 59. concessione. 167.

Ex privilegijs monachorum sancti Benedicti.

Eugenius. 4. concessit monachis sancti Benedicti congregationis Hispanie: quod tempore interdicti generalis vel specialis: a iure vel ab homine quomodocumque latere libere et licite in suis monasterijs sine ecclesijs aut capellis eorundem possint recipere ad audiendam missam et alia diuina officia: omnes et singulos donatos. oblatos. commissos aut quoscumque familiares. officiales et seruitores quilibet monasteriorum huiusmodi: ac eis eucharistiam et alia ecclesiastica sacramenta ministrare: eorumque corpora tumulare: siue tumulari facere. Dum tamen nullus istorum derit eam interdicto. Secretorum modorianis clausis et capanis non pulsatis. B.

Ex privilegijs Cartusienium.

Innocentius. 6. concessit Cartusienibus: ut tempore generalis interdicti liceat eis recipere ad diuina conuersos dicti ordinis et familiares suos: et alios seculares infra septa prioratum et domorum suarum generalis habitantium. B.

Urbanus. 5. concessit prefatis Cartusienibus. ut etiam personas dicti ordinis cum seruitoribus suis aliunde venientes: et mercenarios in grangijs et cellarijs suis residentes: possint tempore interdicti recipere ad diuina. B.

Interdictum: Tertio.

pina: dūmodo huiusmodi interdicto causam non dederunt: nec id eis contingat
specialiter interdicti. B.

Ex privilegij fratrum sancti Joannis hospital: Hierosolymitani.

14

Alexander. 4. et Innocentius. 3. ac Lucius. 3. et Gregorius. 9. succcessive ac sub eisdem verbis statuerunt: vt ij qui fratrum hospitalis sancti Joannis hierosolymitani fraternitatez assumpti: nisi forte ecclesie ad quas pertinentia diuini officii fuerint interdicte: eoloz mori contigerit: eisdem sepulchra ecclesiastica nō negentur: nisi forte excommunicati: vel interdicti fuerint nominatim. **B.** C. **DE** Quid prelati pontifices cōcesserunt p̄fatis s̄ribus: cōfratres suos quos eccliarum prelati apud ecclesias suas nō permisissent sepeliri: nisi excommunicati vel nominatim interdicti fuerint: ad ecclesias hospitalis supradicti tamulados deferret: et oblationes tā p̄ eis q̄ p̄ alijs q̄ in his cemiterijs requiescēt: retinebat. **B.**

Sepioida.

15

Seputura.

三、

॥३॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

Collector.

...

Primum no-
cabile

TABLE 2

11/18/2004 10:04 AM

1990

1

320131702

10

Figure 10-10

RECEIVED

11

2000

421052810

Secondarily
variable.

REVIEWS

१३

1

3723 016

111710-395

Quia in concensionibus suprascriptis materie interdicti implicatur nonnulla que indigent declaratione: ideo per intelligentia illarum sunt notanda sequentia.

Primo ergo sciendum est: quod (omissis multis distinctionibus: et subdistinctionibus) que a doctoribus fiunt: presertim de interdicto locorum populi: de quibus late videri potest per Calderinum in tractatu de interdicto: et Summas. Unde duplex est interdictum: scilicet generale ac particulare. Generale est quando interdictum regnum, diocesis, civitas, oppidum, seu rus etc. Particulare est quando non interdictum aliquid supradictorum: sed solus ecclesia: vel ecclesie: aut aliquid aliud in civitate: seu lococivitas si interdicantur omnes ecclesie civitatis, diocesis: provincie: aut regnate etiam totius mundi. Quia ex quo extra illas in quolibet alio loco potest celebrari: censetur interdictum particulare. Notandum est igitur et mente tenendum: quod omnes constitutiones: seu cessiones iuris communis: ac etiam privilegiorum particularium faciet: et que communiter fiunt: pro interdicto generali sunt. Et sic capitulum Alina mater: de sententia excommunicationis: per quod conceditur ut tempore interdicti possit celebrari iannis clausis etc. intelligitur de huiusmodi generali interdicto. Et communiter ibid ponitur. Notandum est etiam: quod quando non interdictum locus sed homines: videlicet communis alicuius civitatis: vel oppidi: seu populi: et homines talis loci: aut etiam totius regnate cum loca non sunt interdicta: civitatis salubus hominibus interdictis: celebrari poterit iannis apertis: ac non esset interdictum: licet aliqui doctores dixerint oppositum. Illa. c. Alina mater de sententia excommunicationis: et alia infra: de interdicto secum loquuntur quasi prohibent celebrari.

Secundo est advertendum: q̄ antiquitus, ante capitulum Almya mater: q̄
editum fuit a Bonifacio octavo anno domini, 1300. solum a iure (tempo-
re predicti interdicti generalis) concessa erant sequentia. s. q̄ posset celebrari semel
in hebdomada ad renouandum sacramentum. Et q̄ posset administrari sacra-
menta baptismatis: et penitentia: ac excommunicatione p̄o in firmis. Et q̄ sepultura cle-
ricis morientibus: q̄ obseruasset tale interdictum dari posset cū sepultura. Item
q̄ duo vel tres in simul posset in ecclesijs ianuis clausis et officij diuinum ol-
ceret: saliter q̄ extra nequiret audiri. Itaq̄ quicunq̄ amplius volebat habere
oportebat vt per priuilegium particulare obtineret sibi concedi. Ac p̄pterea tem-
pore illo fuit nobis concessum per Clementem. 4. ac Nicolauum etiam. 4. q̄ pos-
semus in ecclesijs: ac oratorijs nostris: ac quibuscunq̄ alijs ad que nos declinare
contingeret: celebrare diuinum officium: et recipere sacramenta ecclesiastica: ia-

nalis tamen clausis &c. Item q̄ etiam si apponeretur interdictum cum sequen-
 ti clausula. (Non obstantibus privilegijs quibuscunq̄ religiosis concessis: probi-
 bemus q̄ nulla sacramenta ecclesiastica valeant ministrari: exceptis baptis-
 mato: & penitentia morientium: et q̄ nullum officium diuinū possit dici)
 nihilominus omnia supradicta possent fratres facere: exclusis omnibus perso-
 nis que non sunt de ordine nostro: nisi de huiusmodi indulgentia fieret expressa
 mentio. Item fuit concessum: q̄ possimus tali tempore admittere ad diuina pue-
 ros nostris seruitijs deputatos: ac negotiorū nostrorum procuratores: & opera-
 rios. Item per Alexandrum. 4. concessum fuit: q̄ possimus in vigilijs & festiuita-
 tibus: ac per octauas sanctorum francisci. Antonij: & Clare: vna cum religiosis
 & clericis qui ad nostras ecclesias conuenissent: publice ac solēniter diuina officia
 celebrare: nisi id specialiter nobis fuerit prohibitum: aut nos: seu prefati religiosi:
 ei clerici dedissemus causam interdicto. Et idem pontifex concessionem similem
 fecit fratribus predicatoribus pro sanctis Wilfrido: & Petro martyre. Id est hec
 omnia predictis Bonifacius. 8. fecit: & promulgauit dictum capitulum Alina ma-
 ter in quo concessit vt in omnibus ecclesijs: & monasterijs possent generaliter cele-
 brari diuina officia iannus clausis &c. & administrari sacramenta baptis-
 matis: et penitentia: ac celebrari solēniter in quattuor festiuitatibus ibi contentis. Et reuo-
 cauit omnia privilegia super hac materia concessa quibuscunq̄ personis: ac etiā
 religionibus: dicens q̄ sufficere deberet omnibus sua promissio quam in supradic-
 to capitulo fecit. Sed quia idem Bonifacius dedit nobis iterum mare magnum
 in quo continebantur omnia supradicta nobis concessa: ideo iterato habuim⁹ no-
 stra supradicta privilegia: etiam circa interdictum: excepta concessione de celebra-
 tione solēni in festiuitatibus sanctorum francisci &c. quia nō continebatur in pre-
 dicto mari magno: sed in alia bulla per se. Et sic a tempore dicti capituli Alina
 mater: non habuimus pro hoc privilegium aliud: nec fratres vsi sunt supradicta
 concessione vsq̄ ad tempora moderna prorsus precedentia in quibus in aliqui-
 bus partibus incepere vt iterum supradicto privilegio. Et sumpta occasione ex
 huiusmodi privilegio & eius vii quidam pater cōmissarius Romane curie im-
 petrauit vine vocis oraculo extensionem illius ad festiuitates sanctorum Rodol-
 phi. Bernardini. Bonauenture: ac quinq̄ martyrum de marrochio. Quod etiam
 quātm ad sanctū Bonauenturam per breue Iulij. 2. extitit postea concessum.
 Cum autem aliqui fratres scrupulosi: seu curiosi dubitaret de ijs. s. de predicta
 concessione Alexandri. 4. an scilicet esset viuificata: vel non: & per consequens
 vtum extensiones illius ad alia festa valerent: non inuenientes fundamentum va-
 lidum: ac sufficiens: asserbant huiusmodi concessiones circa celebrationem so-
 lennem dictarum festiuitatum esse nullas. Nā prima concessio pro festiuitatibus
 sanctorum francisci &c. erat reuocata per capitulum Alina mater supra allegatis:
 et nulla reuocatio inueniebatur data: & per consequens cetera que super dictum
 privilegium fundabantur erant nullius momenti. Et ex ijs inferebant: q̄ fratres
 non valebant celebrare solēniter diuina in talibus festiuitatibus sine incurione
 censurarum. Ac propterea ad tollendum huiusmodi scrupulum: & elucidandam
 veritatem: alij fratres amplius eruditi: & studiosiores in rebus religionis scrutati
 sunt q̄ diligentissime privilegia nostra: & tandem deuentum est ad confirma-
 tionem: ac nouā concessionem privilegiorum per Sixtum quartum factam cum
 clausulis fortissimis: prefertim q̄ non obstantibus reuocationibus aplice posse.

Interdictum:

mus uti omnibus privilegijs predecessorum suorum: prout habetur in bulla aurea
 verus finem. Ex quibus verbis visum est: quod fratres a tempore Sixti. 4. licite po-
 tuerunt celebrare soleniter predicta festa: sicut ante revocationem poterant. *Id est* ali-
 ter nihil operarentur illa verba: non obstantibus revocationibus: cum tamen se-
 cundum iura: illa que ponantur in indultis apostolicis: debeant aliquid operari.
 Ex quibus conclusum est per plures iuris peritissimos vniuersitatis Salimanti-
 ne: quod erat vniuersitatis: seu revalidatum privilegium predictum: et per consequens alie
 concessionis super illud fundate: erant simul valide: ac ab omni subreptione
 aliene. *Cum* Nossea autem ad abundantiorē cautelā: Julius. 2. ad instantiā protecto-
 ris ordinis nostri: procurantibus quibusdā ex fratribus Hispanie: predictas con-
 cessiones quo ad predictas festiuitates approbanit addens: quod hoc idē facere pos-
 sent in die stigmatū beati francisci: et etiā tempore cessationis a diuinis. Et hoc
 non solū predicta confirmando: verū etiam illa de nouo concedendo: non obstan-
 te capto Alma mater. 7. Sed adhuc cū omnibus supradictis: aliqui non fuerūt
 ad plenum satisfacti dubitantes vtrum huiusmodi concessio Julij esset valida: ex eo quod
 non fuisset expositum dicto pontifici qualiter Bonifacius. 8. renouauerat privile-
 gium Alexandri. 4. Verū tamen ab alijs in iure peritis responsum est: quod cū scdm.
 iura princeps: censeatur habere omnia iura in pectore suo: satis est quod pape di-
 ctum fuit. scilicet concessio illa facta fuerat ab Alexandro. 4. *Cum* ilij insuper dubitaue-
 runt: vtrum pre-supposito quod huiusmodi concessio sit valida: an fuerit generalis p. toto
 ordine: vel solū p. partibus Hispaniarū: propterea quod ibi dicitur: concessit eisdem.
 Altamen (saluo meliori iudicio) videtur quod fuit generalis: quia predicta dictio: eis-
 dem: potest referri ad omnes fratres ordinis. Et ita siue per nouam cōcessionem
 Sixti supradictā: siue per concessionē Julij: vel per vtrāque: videtur nō esse aliqua
 tenus dubitandū de huiusmodi facultate celebrandi soleniter predicta festa. *Cum* aduertē-
 dum est etiā: quod concessio cōsimilis facta pro Lōceptione virginis gloriosę: et eius
 octaua: habet etiā aliquod fundamentū in predicta concessione Alexandri. 4. *Id est*
 dicitur ibi: quod fratribus m. concessum sit ut in solēnitatibus sanctorum francisci
 et c. *Cum* Nossea etiā super idē fundamentū concessus est a Leone. 10. quod in festo san-
 cte Isabelthe regine Ungarie: ac in eius octaua possit celebrari sicut in festiuita-
 tibus sanctorū francisci et c. Circa quā concessionē ortū est aliquod scrupulum. scilicet
 vtrum sit subrepticia ex hoc quod ipsa sancta non fuit regina: sed filia regis Un-
 garie: sicut in supplicatione positum est. Sed scrupulū huiusmodi: nullius est momenti:
 quia filie regū solent dici regine: ut in legēda sancte Agnetis secūdo patet de Lō-
 stantia filia Constantinī. *Cum* aduertendū est insuper: quod aliqui fratres nostri aduer-
 tentes quod (etiā omnibus supradictis existentibus validis) non poterant solenni-
 ter celebrare tempore interdicti infra octauas omnium sanctorū ordinis: exceptis
 tribus supradictis: ac desiderantes idem habere pro octauis omnium sanctorū
 suorum: sed nihilominus dubitantes se posse hoc obtinere si nude et clare a ponti-
 fice postularent: considerantesque concessum esse olim fratribus ordinis predicatorū
 ab Alexandro. 4. ut predictum est: posse celebrare soleniter in festiuitatibus:
 et octauis sanctorum Dominici: et Petri martyris: ac revalidatum id etiam fo-
 re per bullā aureā a Sixto. 4. editam: propter rationem supradictā circa cōcessio-
 nem nostrā cū huiusmodi bulla nobis eisque sit cōmunis: obtinuerunt a Julio. 2. ut ea
 que in honorem sanctorum Dominici: Petri martyris: et Thomę de aquino: et
 Catherine de senis: fratribus vel locis ordinis predicatorum sunt cōcessa: intelli-

Interdictum. Itinerantes fratres. §o. crv.

gantur similiter concessa nobis: et locis nostris in festiuitatibus sanctorum francisci. Antonij. Lodonici. Bernardini: et Bonauenture: ac quinque martyrum: et in alijs festiuitatibus nostri ordinis: licet sint in maiori numero: quam festa fratrum predicatorum. Ita quod illud quod conceditur omnibus sanctis ordinis predicatorum iunctim: et cuiuslibet: seu aliquibus eorum: intelligatur concessum omnibus sanctis nisi ordinis: etiam iunctim: et cuiuslibet eorum: etiam si nostri sint in maiori numero. Ex qua concessione illatum est quod possamus celebrare sollemniter omnes octauas sanctorum nostri ordinis: sicut (ut predictum est) concessum fuit fratribus predicatoribus per duobus festiuitatibus suis. Attamen in hoc posset non immerito haberi scrupulum: et eo quod idem Alexander. 4. qui dictum privilegium concessit fratribus predicatoribus per sanctis Dominico: et Petro: concessit et nobis sub eodem iunctim verbis per sanctis fratre Francisco. Antonio: et Clara. Unde forte si Julio. 2. specificatum fuisset hoc: non concessisset ut supra: sed dixisset. Sicut contenti cum concessione propria vestra: et illi cum sua. Sed hoc non obstat: in ciuitate Salernitana: ex consilio iurisperitorum vniuersitatis illius insignis: anno domini. 1522. in octaua sancti Bernardini: pre interdicti celebrauerunt fratres nostri. sollemniter diuina. Et post omnia supradicta: obtinuerunt fratres ordinis predicatorum a Leone. 10. aliam concessione cum hac relatione: quod fratribus nostris. concessum erat ut in festiuitatibus sanctorum francisci. Antonij. Lodonici. Bonauenture: ac eorum octauis possent celebrare tempore interdicti (etiam apostolica auctoritate appositum) quod similiter possent ipsi in suis festiuitatibus: ac etiam in monasterijs suarum monialium. Et circa quod est aduertendum: quod hec supplicatio: seu illa faciens peccauit in duobus. Primo quod relatio fuit in parte falsa. Nam saltem expresse non est concessum nobis predictum indultum pro octauis sanctorum Lodonici: et Bonauenture: putant ipsi retulerunt. Secundo quod in nostra concessione simpliciter dicitur: tempore interdicti: absque additione apostolice: licet ipsi addiderunt. Licet tamen secundum veritatem ita sit intelligendum. Et ideo videndum est verum hec concessio fuerit subrepticia: propter huiusmodi defectus: presertim quod est gratis: ubi minimus defectus sufficit ad causandam subreptionem: Videtur tamen quod non: immo quod sit valida et sufficiens: nam licet nos directe non haberemus per predictas octauas: tamen indirecte per reductionem supra positas habebamus. Et sic prefata supplicatio non fuit falsa. Et idem dici potest: quo ad aliud de expressione interdicti apostolice. Et quod amplius est: quod papa in concessione huiusmodi non videtur se fundare super relationem predictam: nam dicit sic. Nos autem ad tantorum sanctorum merita: et venerationem debitum respectum habentes: huiusmodi supplicationibus inclinati: deuotioni vestre etc. Et sic videtur: quod absque aliqua hesitatione possumus diuina sollemniter celebrare in omnibus festiuitatibus nostris: et per totas octauas.

Nota,

Itinerantes fratres.

Innocentius. 4. concessit fratribus minoribus: ut quasi ratione itineris vel alterius rei causa extra contentus: seu loca sua: quouslibet vel quouslibet eorum contingerit de gere: possint diuinum officium fratres cum fratribus: aut simul cum alijs regularibus personis: vel quouslibet separatim facere: alio quam romano ordine placuit. Et quod id sufficiat ad persoluedum debitum ad quouslibet ratione regle tenent: nec iterum proprium officium dicere teneant. B. so. 65. Et ff. 138. c. 305

Alexander. 4. concessit omnibus recipientibus fratres minore. viatores in domibus suis: et ministrantibus alimenta: soluentibus Indulgentia.

p 17

Itinerantes fratres. Laici fratres.

nanus. par. foliæ alia pietatis obsequia dictis fratribus ministrantibus: indulgentiam quadraginta annorum. b. ffo. 260. concessio. 655.

Hospitium. **Concilium.** 1. Constantiensis statuit: qñ fratres mi. obser. quacūq; causa per mūdū p.ificentur: seu iter fecerint: possint ad loca 7 cōuentus fratru cōuentualiu eiusdē ordinis declinare si voluerint. Ad alia vero loca fratrum in obseruantia tibi simulum: semper declinare teneantur: iuxta quod in statutis ordinis continetur. B. fo. 26. Et ffo. 110. conce. 236.

Qualitas. 4. statuit 7 ordinant: q omnes 7 singuli fratres mi. tam con. uentuales q̄ obseruantes: ad ciuitates. terras: siue castra in quibus conuentus dicti ordinis fuerint p. tēpore accedentes: teneantur 7 debeant eorūdem locorū prelati suis respectiue se presentare. In qua quidē ciuitate vel terra: si vnus distaret conuentus fuerit: ad ipsius vnus prelatū debeant se conferre: illius mandatis humiliter parituri. Et precepit sub excoicationis pena: ne in predictis ciuitatibus: seu terris: sine prelatorū suorum licentia per manere presumat. B. fo. 6. Et ffo. 90. conce. 197. prope finem.

Collector. 2. Aduertendū est: q̄ prefata constitutio fuit suspensa 7 annullata per Pium. 2: quousq; aliter prouideretur. B. ffo. 92. conce. 200.

Indulgentia. 1. **Innocentius.** 8. concessit: q̄ fratres mino. qui per obedientiam reperiuntur extra conuentus 7 loca: possint promereri indulgentias stationum: et alias concessas in ecclesiis fratrum mino. dicendo quinquies: Mater noster et Aue maria in quacūq; ecclesia 7 loco ea dixerint pro intentione 7 propositione illius indulgentie: prout illi qui predictis suis locis dicūt ea. o. ffo. 65. Et ffo. 69. conce. 160.

6. Ieiunium. **Leo.** 10. concessit: q̄ fratres mi. itinerantes possint transferre ieiunium diei itineris ad alium diem. o. ffo. 93. concessione. 286.

Collector. 2. Quo ad hospitia perpetua relicta. p. fratribus itinerantibus: habetur quedam declaratio capituli generalis in dictione: *Idaupertas*: post. f. 7a

Laici fratres.

Indul. ple. 1. **Alanus.** 3. concessit: q̄ fratres mi. laici possint tangere calices: et lauare corporalia: 7 alia ecclesiastica cum expedit. o. ffo. 65. conce. 91. Et ffo. 101. conce. 398.

2. Lēicare. **Innocentius.** 8. concessit predictis fratribus laicis indulgentiā plenā. qñ edicant in diebus dominicis: 7 festiuitatibus domini: 7 beate Marie: ac sanctorum nostri ordinis. o. ffo. 69. concessio. 148.

3. B. ffo. **Leo.** 10. concessit: q̄ fratres predicti laici socii generalium vel prouincialium: eo tantum tēpore quo socii sunt: 7 extra loca 7 cōuentus cū inferunt missis predictis prelati: possint propriis manibus tractare vasa sacri ministerij scilicet calices 7 corporalia: replicando 7 plicando post missam: sicut clericus in saceris constitutus. In conuentibus vero ubi sunt alij fratres administrandum: concedere recusauit. o. ffo. 92. conce. 269.

Collector. 2. Non obstante hac concessione stricta: possunt fratres vti prima supraposita: qz q̄ hac impetrauit ignorabat primā: 7 qz in hac nō ponit aliq̄ reuocatio alteri?

4. B. ffo. **3. Leo.** statuit: q̄ quando aliquis frater laicus ad clericatus ascenderit extra obedientiā prelatorū ordinis: etiā si p̄ se ad sacerdotiū promotus sit: possit

Laici fratres.

fo. cvj.

reuerſus fuerit: omni honore clericali priuetur: nec permittatur canonicū perſol-
uere officiū ſed laicorū officiū pſoluēſ ad merū ſtatū ſuū laicale reducat̃ur.

*Virtute prelate concessionis: in capitulo generali Lugduni celebrato: fuit reno-
 uatum statutum: ne fratres laici ad clericatū ascendant: sine cōsensu generalis mi-
 nistri: aut capituli generalis. Et hoc vigore predicti indulti: a sanctissimo domino
 papa Leoniciſſimo ordini concessi.*

¶ Ratione prelati statuti auctoritate apostolica facti non possunt exteꝛe illo modo ali-
qui fr̃es laici ad ordines sacros: neq; ad clericatuꝝ pꝛmoueri: vel assumi a quibus-
cunq; prelati ordinis: generali ministro inferioribus: etiã in suis capitulis pꝛuin-
cialibus: nisi de nouo obtineatur auctoritas apostolica specialis: vel generalis: vel
habeatur cõmissio a ministro generali. ¶ Aduerte etiã: qd illud non habetur in pꝛi-
uilegijs ordinis impressis: sed fuit publicatuꝝ in capitulo generali Lugduñ. anno
dñi. 1518. pꝛesideñte auctoritate apostolica reuerendi dñi Cardinali de Alra celi: et fuit
posituꝝ in tabula diffinitionis predicti capituli generalis.

Sciendū est insup: q̄ circa fratres minores laicos ordinata sunt nōnulla in alijs Collecto-
r. diuersis capitulis generalibus: prout inferius annotantur,

*¶ In caplo ghalicvbi fuit electus quintus minifter generalis prefente summo pō Statutu ge-
tifice Gregorio. 9. inhabilitati sunt fratres laici ad officia ordinis: qui vsqz tūc di. neralc.
eta officia vt clerici exercebāt. fo. 209. tracta. 3. Et ffo. 227. trac. 2.*

¶ In caplo generali Garbinone celebrato: ubi fuit electus. 2. vicarius gñalis or. Statum ge-
dinatum est: q null⁹ frater laic⁹ ad clericatū ascendat: sed unusquisq; in sua voca-
tione qua a deo vocat⁹ est permaneat. Et q null⁹ eorū cōsūra clericalē ferat: nisi cas
ab epō receperit: 7 sit tunc in parva quantitate. fo. 28. tra. 3. Et ff. 2. 1. 6. tra. 2.

¶ In caplo gñali in cōsuetu mōtis luci celebratoribi sint dectus. 6. vicarij? gene- Seatuni ge-
ralis ordinarij etiq; quicūq; frater laicus apostatauerit: ⁊ extra familiā ordines necralc.
susceperit: cōtingat ipm demū in familiā nostrā recipi: maneat suspēsus ab ere-
cutione ordinū: ⁊ ab omni p̄mōtione ad officia omniūmodē: quo ad vīos per gñā-
le capitū fuerit aliud determinatū. fo. 222. tracta. 3. Et ffo. 240. tractatu. 2.

In dicto capitulo generali celebrato in conventu montis lucij: vbi fuit electus, Statuti ge-
nerale.
vicarius generalis ordinatum est: qd fratres laici qui ad clericatus: seu ad sacros
ordines contra generale statutum promoti fuerint: vel in posterum promotiones
procurent: directe vel indirecte presumptum: ad vterius gradus: vel ordines
nulla ratione pmoveantur. Et si in officijs prelationis. presbiterie: vel celsitudinis
extiterint: sint in ipso facto privati. ffo. 244. tractatu. 2.

Quod circa prefatos ffes laicos occurrit dubii scitu dignum: scilicet Collectors
vtrum laici ordinis nostri minorum apostatates ab ordine ac in huiusmodi apo
stasia ad sacros ordines promotum ad ordinem redeuntur vel redeunt sua
sponte: permitti debeant confirmari vt alij fratres clerici deserunt: Et saluo melio
ri iudicio respondetur q nō: propter plures rationes in auctoritatibus iuris fun
datas. Primo: quia inobediens ⁊ rebellis non debet esse potior cōditionis
q̄ obediēs: per tex. in c. Lōtingir: de dolo ⁊ cōtumacia. Lū ergo predicti sint ma
nifesti inobediētes: eorū cōditio non debet esse potior q̄ aliorū obediētū ⁊ quie
torum. Ad quod facit tex. in c. Lū qui: de prebēdis lib. 6. Nam dicit ibi papa: q
non decet vt stultus melioris q̄ peritus cōditionis erisat. Vel q̄ inuasor eo q̄ in
iuste ingreditur: priuilegio potiori gaudet. Cum igitur stultitia predictorum: ⁊
presumptio maxima: secundum iudicium bonum manifestissime constet:

q^d precipua causa sit ad ostendendū huiusmodi signū tōsure clericali: q^d sic inuade-
do vel usurpādo alienū. s. voluntatē. p^{ro}priam de manu prelati: reportaret cōmodū
et honorē: quod absurdū et scandalosum alijs pie viuētibz videretur: claret nō
esse istud permittendū. C^{on}ter: peccata suos debēt tenere auctores: vt in. c. Quēsi-
uit: de his q^u sunt a maiori parte capli. Cū ergo isti fuerint perpetratores delicti:
debet vt ipi penā debeāt sustinere: quod sit eorū conatu nō cōdescendēdo: sed resi-
stēdo. Igitur. 7. c. C^{on}ter: creatur quo quis deliquit in eo debet puniri: vt habetur
in. c. si de tēporibz ordi. lib. 6. vbi epō ordināti aliquas cōditiones personarū im-
ponitur penaz: q^{uod} per annū a collatione ecclesiastice tōsure maneat suspēsus: vt in
quo peccauit: puniatur. Sed cū huiusmodi fratres contra p^{ro}hibitionē non solum ordi-
nis: s; etiā summi pōti facis attētauerint sacros suscipere ordines: iustū est vt mo-
do supradicto: vltra alias penas puniātur. Cōstitutiones. n. ordinis: cū auctori-
tate pape sint facte: tanq^{uam} ab ipō edite sunt reputāde: q^{uod} vt iuriscōsultus. ff. de veteri
iure enucleando dicit: oīa nostra facimus: quibus auctoritatē impartimur. Igi-
tur. 7. c. C^{on}ter: Amplius: ex delicto nō debet quis facere conditionē suā meliores. vt in. l.
3. ff. de dona. inter vi. 7. vpo. Si ergo predicti delinquentes: in hoc tolerarentur: se-
queretur q^{uod} boni religiosi (saltem sū iudiciū hominū) inferiores predictis iudi-
carentur: 7. contra dictū sapientis: peccatores in malicia sua fonerētur: quod om-
nibus sane mentis abhominabile videtur. Et presertim: q^{uod} cū delictum istorū sit
valde qualificatū: non decet vt aliquo modo tolerētur: cū ter. in. c. Si vere: de sen-
tentia excoicationis: dicat q^{uod} vere penitētes: ex penitētia nō debent dānum repor-
tare: et peccatores cōmodū ex cōtumacia. Igitur. 7. c. C^{on}ter: Alius: q^{uod} huiusmodi apo-
state prefato signo tonsure debeāt priuari: pbatur per glo. expessam in. c. Degra-
datio: de penis: lib. 6. Dicit nāq^{ue} ibi ter. q^{uod} clerici degradati: debent exim vestibus
sacris: 7. auferri ab eis oīa per epō: que in eorū ordinatione collata fuerant: vsq^{ue}
ad primā vestem datā in collatione tonsure. Et subiungit q^{uod} debet radi caput ip-
sius: seu tonderi: ne tonsure aut clericatus vestigiū maneat in eodem. Super quo
verbo. s. in eodē: dicit glo. Ita faciunt monachi apostate. faciunt. n. se in totū ton-
dereme appareant vestigia monachatus. Idē glo. Unde colligitur: q^{uod} in potesta-
te prelatorum est predictā penā imponere p^{ro}pter apostasiā. Et necdū istis: s; etiā
quibuscūq^{ue} ab ordine apostatātibus. C^{on}ter: idē facit dictum Ricardi. 4. sen. di.
24. ar. 2. q. 1. vbi arguēdo an clerici per quos in ecclesia scandalū generatur debeāt
portare tonsurā: in decisione dicit: q^{uod} sunt cōpellendi portare illā: nisi forte tale fa-
ciens cōmiserint p^{ro} quo merito debeant priuari clericali p^{ri}uilegio. s. delationis
tonsure. Cū ergo prefati cōmiserint tale delictū: quod citra herēti in ordine p^{ro}-
maiori reputatur: sequitur q^{uod} nullo modo tales debent tolerari in hoc p^{ro}teritu or-
dinum sic susceptorū. C^{on}ter: Insuper ad corroborationē oīm predictorum facit quod
Hetrus de paludē dicit. s. q^{uod} pena tertius. c. vnicui: de bigamis: lib. 6. qui vltra al-
ias penas sub anathemate p^{ro}hibet illis deferre tonsurā: comprehendat etiā alios irre-
gulares: qui nō debēt tonsurari sub pena predicta. R^{es}pondet hēc florentinus. 3. par-
te. ti. 4. c. 16. §. 6. ante mediū. Sequitur ergo: q^{uod} cū predicti sint sū iura u regula-
res manifesti: ita q^{uod} solus papa potest cū eis dispensare vt in susceptis ministrēt
vel ad vltiora ascendant: vt in. c. si de bigamis: 7. vltra huiusmodi penā per consue-
tiones ordinis sint incapaces: ac suspēsi 7. inhabiles: q^{uod} nullo modo in delatio-
ne tonsure tales apostate possunt aut debent tolerari. C^{on}ter: Sed vtrū huiusmodi fratres te-
neātur ad diuinū officiū persoluendū vt alij clerici: ex quo ad clericatū licet de fa-

Legata. Licentiarum fratres vel mo. Fo. cxvij.

cto sunt promoti. Apparet q non presertim si sunt ignorantes: qz fm iura: im-
possibile nulla est obligatio. Et qz auctoritate apostolica sic determinatum est: vt
patet supra. §. quarto.

Legata.

Irris. 4. concessit: qz prelati fratrum mino. obserua. possint co-
mutare legata facta locis eiusdem ordinis ad vnu vsu
in alijs: sine scandalo tamen illorum ad quos solutio talium legatorum per-
tinet. o. fo. 62. Et ff. 66. conce. 95. Et ff. 95. conce. 317.

Uide circa huiusmodi materia: aliquis in dictionib? Comutare: Collectos
et Eleemosinas. §. 2. et Heredes: seu hereditas. §. 2. Et attende ad illa que ponun-
tur ibidem post omnes concessionem.

Licentiarum fratres: vel moniales.

Qualiter fratres mi. obser. possint et debeant licentiarum a prelati ordinis: vel Collectos
a sede apostolica: vt licite valeant transire ad alium ordinem: vel ad conuen-
tiales eiusdem ordinis: habetur supra in dictione Apostate in omnibus. §. vbi in
margine est hec dictio Licentiarum: seu licentiarum. Et in dictione Conuentuales ffes. §.
1. Et in dictione Excepti fratres: presertim in tribus. §. vltimis. C Sed quomodo
moniales. s. Clare possint licentiarum: vt ad alia monasteria eiusdem ordinis valeant
transire: seu alias: habetur in dictione Clausura monialium.

Innocentius

statuit: qz licet quibusdam monachis: seu
religiosis a sede apostolica sit indultum: ne
Ex iure cōl.

postq aliquis pfectus fuerit apud eos: ad aliu locu possit ipis inui-
tis: artionis etiā religionis obtentu transire: vt vniuersis fm apo-
stolum in ea vocatione permaneat in qua dignoscitur esse vocat?
qz vbi spiritus dei est: ibi libertas: et que spiritu dei aguntur non
sunt sub lege: qz lex nō est imposita iustore: ea ratione vñ hoc illis fuisse concessum: ne
quis ex temeritate vel leuitate in iacturā vel iniuriā sui ordinis: sub pretextu maio-
ris religionis ad aliu ordinem transuolare: sicut frequenter constat a multis esse
presumptu: non quidē vt ei transiendi licentia denegetur qui eā cū humilitate ac
puritate duxerit postulandam: vt non fictē sed verē ad frugē melioris vite valeat
transmigrare. Talis ergo postq a prelato suo transiendi licentiā postulauerit: ex
lege priuata (q publice legi preiudicat) absolutus: libere potest sanctionis vite p-
positum adimplere: non obstante pterna indiscreti contradictione prelati: qz pri-
uilegium incretarum amittere qui concessa sibi abutitur potestate. Cum etiam Ro-
manus pontifex qui supremā in ecclesia obtinet potestatem: archiepiscopis: et epi-
scopis cedendi licentiā ex iusta causa petentibus: sine difficultate concedat. Quo
circa (ait prefatus Innocētius) non erint vniuersi si quibus huiusmodi priuilegiū
est concessum: se ad concedendum licentiā transiendi taliter postulanti: de
iure teneri. Qz sicut subditus a prelato cum humilitate et puritate debet transi-
endi licentiā postulare: ne bonum obedientie contemnere videatur: sic pfecto pre-
latus subdito sine difficultate et prauitate qualibet debet transiendi licentiā in-
dulgere: ne videatur propositum impedire diuinitus inspiratum. Si vero proba-
biliter dubitetur vtrum quis velit ad ordinem artiozem aut laxiores ex charitate:
an ex temeritate transire: superioris est iudicium requirendū: ne forte angelus sa-

Loca fratrum.

Magister.

²
Reformatio
conventuales
fratres.

Excoicatio

Leo. 10. statuit: q nullus frater reformatus possit per quēcūq; prelatum ordinis: etiam ministrum generalem: mitti ad morandum ad aliquem conventum non reformatum: aut pro reformato non habitum. Excepto q si capitulis provincialibus videretur minus malum aliquem fratrem licētiare ad nōdum reformatos q̄ ipm cum reformatis detineret: alii casu possint prelati mittere fratrem: seu fratres reformatos ad nōdum reformatos. Inhibuitq; sub excoicationis late sententia pena omnibus et singulis conventualium secundum privilegia vincuntium: prelati ac fratribus: ne aliquē ex prefatis reformatis: nisi modo predicto recipere audeat. Similiter et dictis fratribus reformatis (sub eadez pena) ne ab obedientia suorum ministrorum vllatenus q̄ modo predicto recedat. B. sffo. 30. concessione. 100.

Loca fratrum.

Collector.

Qualiter fratres mino. possint recipere loca eis oblata pro sua habitatione: vide supra in dictione Edificare. §. 4. et. 9. vsq; ad. 12. ac. 17. et. 18. et. 20. Et qualiter huiusmodi loca possint deserere: vide etiam vbi supra eadez dictio. ne. §. 7. et. 13. et. 14. De immunitate vero locorum: seu domorum fratris: ac de pena inflicta contra facientes in eis aliquam violentiam: habetur supra in dictione Ecclesie fratrum. §. 3. De dignitate autē locorum que fratres mī. obser. inter cōnventuales hñc debet: ponitur in dictione p̄p̄rocessionis. §. 3. et. 4. et. 5.

Magister.

¹
Gradus scolastici.

Collector.

Artinus. 5. prohibuit: vt nullus frater mī. possit recipere gradum magister: nisi perfectit cursum sibi prefatum per constitutiones apostolicas: et ordinis: ac nisi alias idoneus fuerit. B. sffo. 35. eode. 40.

De hoc nulla alia posita fuit supra in dictiōe Gradus scolastici: per totam.

²
Electio.

³
Electio.

⁴
Electio.

Leo. 10. in bulla concordie statuit: q fratres mino. conventuales eligantur in perpetuum appellari debeat. B. sffo. 32. conce. 105.

DE AD Leo statuit: q in singulis p̄uincijs deputati ad regimen fratrum mī. conventualium: vocentur magistri provinciales fratrum conventualium. Et q binōi magistri a ministris provincialibus regularis obseruantie cōfirmationē electionum de eis p̄tempore factarum petere teneantur: eo modo quo vicarii p̄uinciales olim de familia: seu de obseruantia nuncupati: antea a ministris provincialibus fratrum conventualium petere tenebantur. B. sffo. 32. conce. 106.

DE AD Leo renouauit. cassauit: et annullauit: ac viribus p̄uictis et omnino cedere decreuit electionē primi magistri generalis fratrum mino. conventualium: quam sub nomine ministri generalis fecerant fratres conventuales: ac nullā fuisse declarauit: sed eam pro electione canonica magistri generalis cōfirmant: et approbauit: ac si facta fuisset sub nomine magistri generalis conventualium. B. sffo. 31. gelimo tertio. concessione. 116.

Adedicare.

Alexander 4. declarauit: qd mendicitas fratrum minorum et predicatorum est meritoria. Et qd predicti fratres tam ab ijs quibus predicant: qd ab alijs possunt petere: et recipere elemosinas. Ac qd illi possunt: cuiusmodi elemosinas eisdem fratribus salubriter largiri. b. ff. 2. 6. conce. 15.

Pro fratribus
predica. et m.

De hac materia vide supra in dictione Elemosina. §. 4. et 5. ac. Collector.

7. Et infra in dictione Paupertas.

Ministri.

Distinctio privilegiorum attinentium ad ministros.

Quoniam in privilegijs respectu ministroz: sic distinguuntur. Primo enim sunt ibi aliqua que particulariter pertinent ad ministrum generalem. Et hec habentur in dictione Generalis ordinis. Secundo reperiuntur aliqua que attinent ad ministros: puincipales: et in particulari: aut in quibus est eis communis auctoritas cu generali. Et hec subdistinguntur. Nam quedam concernunt electione: aut institutione: bndi ministroz. Ista autem habetur in dictione Electio. §. 4. et 8. Et in dictione Confirmatio prelatoru. §. 2. Alia spectant ad auctoritate eorundem circa collationes officioz predicationis: et confessionis: et circa absolutiones: et declarationes. Et hec continentur infra. §. 1. et 2. et 4. et 5. et in reliquis sequentibz usq ad. 11. Alia respiciunt eorundem ministroz facultate ad conferendas nonnullas indulgentias. Et ista habentur in. §. 3. et 12. Ultimo reperitur aliquid pertines ad basim: id est ministroz duracionem. Idem autem ponitur in. §. 11.

Collector.

Clemens 4. concessit: vt singuli puincipales ministri in suis puincipijs cu diffinitoribus in puincipialibus capitulis congregatis: habeant plenam auctoritatem et facultatem examinandu: et approbandu fratres mino. in sacra pagina creditos: et eis officium predicationis (deum habendo pre oculis) commendandi: si aut ex forma regule poterat solas minister generalis. B. ff. 56. Et ff. 139. co. 111.

Predicatio

Idem Clemens circa absolutiones fratrum concessit multa ministris: put late habetur supra in dictione Absolutio ordinaria quoad fratres. §. secundo et quarto. et sexto. et nono. ac decimo.

Absolutio

Urbanus 5. concessit: qd ministri puincipales de suis puincipijs possint dare suffragia indulgentiaru: et orationum: ac beneficioru spi. ritualium procuratoribus: et alijs quibuscunq personis deuotis: et benefactoribz predicti ordinis. b. ff. 2. 61. conce. 671. Et ff. 109. conce. 454.

Indulgentie

Sixtus 4. concessit generali: et puincipialibus ministris fratrum mino. auctoritatem copiosam dispensandi cum suis subditis defectus natalium patientibus: et cum irregularibus: prout possum est ad longum supra in dictione Dispensatio. in. §. 10. et 12.

Dispensatio

Idem Sixtus concessit puincipialibus carmelitarum: vt in suis capitulis possint instituere fratres suos confessores: prout habetur supra in dictione Confessiones et confessores. §. 3.

Confessores

Innocentius 8. concessit: qd generalis: et puincipales ministri possint dispensare cu fratribus suis: vt ad sacerdotium p moueantur in. 22. anno completo. Idem est cum attingentibus. 23. annu. o. fo. 63. Et ff. 69. conce. 158. Et ff. 99. concessione. 356.

Dispensatio
Sacerdotis

Ad ministri. Adissa primo: quo ad locū.

Alexander. 6. quo ad reservationem casuum: et absolutionem a quibus
casus referuntur. **7.** cunctis delictis et censuris: dedit magnā auctoritatem mini-
stris generalibus: et provincialibus: prout supra positum est in dictione Absolu-
tio ordinaria quo ad fratres. §. 17. Et ibidē. §. 15. et. 16.

Julius. 2. concessit: ut provinciales fratrum minorum habeant eandem
potestatem: seu facultatem circa moniales sancte Clare: eorum
cure commissas: quam Urbanus. 4. in regula predictarum monialium commisit
protectoribus dicti ordinis. B. sso. 112. conce. 517. et sso. 72. concessione. 220.

Collector. CAdvertendum est circa hanc concessionem: quod multi abuti sunt illa credentes quod
facultas et potestas supradicta collata protectori nunquam fuerit restricta: propter quod
nonnulli provinciales: et alij prelati superiores dabant licentiam aliquibus perso-
nis ad ingrediendum monasteria predictarum monialium: cum tamen hoc fue-
rit expresse prohibitum predicto protectori per Martinum. 5. ac etiam quibuscum-
que alijs prelati: prout dictum est supra in dictione Ingredi monasteria monialiū
§. 10. Vide etiam ibi aliam declarationem circa predicta. Vide etiam in dictione
Protector ordinis. §. 5.

Leo. 10. fecit multas concessionēs pertinentes ad ministros: quarum aliquę
cōtinētur in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 21. et. 22.
10. **Declarare.** CIDEAD Leo concessit ministris: et eorum generalibus commissariis auctori-
tatem determinandi quod dicantur res viles: aut parvi valoris: ut possint dari a fratribus
minori. intra et extra ordinē: prout habetur in dictione Declarare. §. 1.

11. **Declarare.** CIDEAD Leo concessit prefatis ministris auctoritatē determinandi in scrupu-
lis subditorum suorum: ut habetur late in dictione Declarare. §. 5.

12. **Visitare.** CIDEAD Leo concessit: quod omnes provinciales observantie: acta visitatione or-
dinaria in cōventibus sue provincie: habeant facultatē concedendi indulgentias
plenariam omnibus fratribus cuiuslibet cōvictus sic visitati. Et idē de moniali-
bus. s. Clare: ac tertijs in congregatione vivētibz. o. sso. 93. conce. 285.

13. CIDEAD Leo statuit: quod ministri provinciales ultra triennium in suis non possint
continuari officijs. Et voluit: quod triennio elapso: pro absolutis ab officio a cunctis
fratribus habeantur. Ac etiam: quod infra dictum triennium (si minus utiles inven-
ti fuerint) possint in capitulis provincialibus ab officijs absolvi. B. sso. 30. con-
cessione. 97. in fine.

Adissa.

Distinctio concessionū apostolicarū que missas concernunt.

Collector. Attendit: quod omnia que in privilegijs habentur circa missas: quedam perti-
nēt ad locū celebrationis. Et hec ponitur hic primo. CAlia spectat ad
tempus: seu horam celebrandi. Et ista ponuntur. 2. loco. CAlia vero attinent
ad modū celebrandi. Et ista sunt multiplicia. Nam quedā sunt quo ad hymnum
angelicum. Et hec habentur in dictione Gloria in excelsis deo. Quedam quo ad
symbolum. Et hec habentur in dictione Credo. Quedam quo ad prefationes. Et
hec habentur in dictione Prefatio. Quedam quo ad totam missam. Et hec ha-
bentur infra in hac dictione Adissa tertio.

Adissa primo: quo ad locū.

Adissa primo: quo ad locū. Fo. crir.

Donatus. 3. concessit: q̄ fratres mino. possint missas celebrare super altare portatili: absq̄ licentia prela- 1
 zorum ecclesie: seu ordinariozū. B. sfo. 83. cōce. 242. et. 243. Altare

Alexander. 4. reuocauit decretū Innocentij. 4. quo p- 2
 bibebatur ne fratres mi. aut alij quicūq̄ re- Reuocatio
 ligiosi recipere ad diuina parochianos alienos in diebus do-

minicis & festiuis in suis ecclesijs & oratorijs. B. sfo. 102. conce. 214.

Cydonius Alexander: quia nōnulli prelati ecclesiastici non curabant de supradicta reuocatione per ipsum facta: dedit desuper litteras executoriales. B. sfo. 102. concessione. 115.

Cydonius Per supradictas duas prouisiones nihil nobis noui concessum est: sed ponti- Collectio
 fer restituit nos ad ius commune.

Clemens. 4. concessit: q̄ in locis vbi fratres mino. degunt: possint habere oratoria: in quibus cū altari portatili possint missarū solennia: & alia diuina officia celebrare. B. fo. 56. et sfo. 140. conce. 313.

Cydonius Clemens phibuit ne quis in ecclesijs fratrum mi. missarū solennia: vel pro animabus eorum qui ad loca ipsorum tumultandi deferuntur: ibidem exequias celebrare: sine eorūdem fratrum assensu & voluntate presumat. B. fo. 58. et sfo. 141. concessione. 336. Prohibitio

Cydonius Circa hoc vide infra dispositum per conciliū Lateranēse. §. 8.

Sirtus. 4. concessit eisdē fratribus mino. vt non solū in oratorijs & locis quibus degunt: sed etiam in quouis alio loco congruenti et bono sfo possint super altare portatili: missas libere et licite celebrare. B. fo. 59. et sfo. 143. concessione. 344. Collectio

Alexander. 6. concessit fratres mino. posse celebrare missas in cameris secularium: vel in plateis: dato q̄ non videantur loca honesta: quia in cameris dormiunt coniugati: & in plateis sūt multa profana. o. sfo. 70. conce. 173. et sfo. 99. conce. 371.

Leo. 10. in cōcilio Lateranēsi statuit: q̄ tā plati ecclesiastici: q̄ presbyteri seculares: q̄ vinculo excoicationis ligati nō fuerint: missas in ecclesijs quorū libet s̄m deuotionis causa celebrare volētes: celebrare possint. Ipsiq̄ f̄res tales celebrare volētes: libenter recipere debeant. B. sfo. 25. conce. 70. Pro clerics secularibus

Cydonius Leo declarauit & statuit: oēs christi fideles vtriusq̄ sexus: q̄ (nō cōtēpto p̄prio sacerdote parochiali) in ecclesijs s̄m ordinū mendicantiū dñicis & festiuis diebz missas audiūt: satisfacere p̄cepto ecclesie de missa audienda. Nec in aliā labē peccati mortalis: aut penā p̄pterea incurrere. In contrarium facien. nō obstantibus quibuscūq̄. B. sfo. 27. concessione. 90. Pro laicis secularibus

Cydonius Leo p̄fatas suas l̄ras cōfirmavit: & ampliauit: et sup̄ eas aduersus contradictores conseruatores dedit. B. sfo. 47. conce. 142. 10

Adissa secundo: quo ad tempus.

Eugenius. 4. concessit: q̄ fratres mi. possint celebrare missas v̄icq̄ ad nonam: sine scrupulo conscientie. o. sfo. 102. concessione. 418.

Pius. 2. concessit: q̄ generalis possit dare fratribus auctoritatē celebrandi missas per vnam horā autē aurorā: eis quibz 2

Missa secundo: quo ad tempus.

sibi videbitur auctoritate apostolica. o. ffo. 97. concessione. 346.

Sixtus. 4. concessit: q. fratres mino. obser. sacerdotes: causa necessitatis possint antea et post horam statuat: ab ecclesia celebrare. o. fo. 67. et ffo. 67. concessione. 109. et ffo. 96. concessione. 324.

Innocentius. 8. concessit fratribus ordinis predicatorum cōgregatio nis Hispanie reformatis: q. possint celebrare missam per horā ante dñe: et per horā post meridiē: presertim qñ pñdicatur in cōtētib⁹: vel sunt solēntia officia. o. fo. 16. et ffo. 76. cōce. 194. et ffo. 101. conce. 397.

Clement. Innocentius concessit fratribus Augustinensibus: q. expleto matutinali officio: etiā ante lucis aurorā possint missas celebrare. b. ffo. 101. conce. 399.

Leo. 10. concessit fratribus mi. obser. vt de licētia suoz superiorum (quorum conscientijs remittit quomodo fratres debeant vti hac gratia) possint celebrare illico post matutinum: et post meridiem: presertim diebus quando est de audienda missa preceptum: quando fratres debent ambulare: seu quando de via veniunt: et non possunt ante meridiem applicare ad locū vbi cōmode possint missam audire: vel honeste celebrare. De estate vero quando noctes sunt breviores: etiam ante matutinum chori: vel infra: dummodo celebraturus illud per se aut cum socio dixerit: prout cōsuetū est in ordine cū prima. o. ffo. 92. cōce. 275.

Ex privilegij monachorum sancti Benedicti.

Martinus. 5. concessit: q. priores et ffo. ordinis sancti Benedicti possint ex devotice vel alia iusta causa i suis monasterijs celebrare missas statim post expletum matutinum: vel saltem per horam ante auroram: habito respectu ad horologium.

Missa tertio: quo ad modum.

Ex iure cōi.

Gregorius. 3. mādavit vniuersis ecclesiarij flatis quaten⁹ in ecclesijs collegiatis celebretur duas missas collegialiter: vnā p. defunctis: et aliā p. m. exgētia diei: vt de festo: si festū occurrat: vel de feriarij feria. b. ffo. in c. cū creatura. extra de cele. mis.

Ex iure cōi.

Predo.

Presatio.

Innocentius. 3. statuit: vt in missis cōmemorationis: seu votiuīs: licet dicatur propria prefatio: non tamen hymnus angeli: seu Gloria in excelsis: nec Symbolum dicantur: vt inter cōmemorationem et solennitatem differentia ostendatur. b. habetur in c. Consilium. extra de celebratione missarum.

Ex iure cōi.

Concilium Tridū. statuit: q. propter missam specialem: seu votiuam: vt de sancto Michael: missa de eadem die non dimittatur: nisi aliquis velit propter reuerentiam Trinitatis missam illius audire. b. habetur in c. Quidā lat. comm. de celebratione missarum.

Gloria.

Diolo.

Alexander. 4. concessit fratribus mi. vt in missis votiuīs spiritus sancti: et virginis Marie: Gloria in excelsis deo: nec non Sequentias cōpetentes: et in solēntibus cantare: q. dicere possint in priuatis: nō obstantē statuto generali. b. ffo. 257. tracta. 2.

Indulgentie.

Clement. Alexander concessit accedentibus ad ecclesias fratrum mino. causa audiendi missas quocunq. tempore: p. qualibet vice indulgentiam centum dierū.

P. deo domi.

cellis.

Eugenius. o. ffo. 108. concessione. 437. 4. concessit: q. puelle nobiles non audientes missam in die

Missa Tertio: quō ad modum. Fo. cxx.

bus dñicis: recalcantur si sunt in potestate alterius. o. ffo. 102. concessione. 417.

Circa Eugenius concessit: q̄ fratres qui noluerint dicere missam de dñica infra octavas sanctorum nostri ordinis: non teneantur. o. ffo. 101. conce. 407.

Atende: q̄ supradictum videtur solum habere posse locum quando in bñoi dominica poneretur historiā dominice.

Alexander. 6. ad remonēdū scrupulū cōcessit frīb⁹ mī. q̄ possint celebrare cū planellis decorio: siue calcaneo. o. ffo. 70. concess. 172. et ffo. 99. concessione. 370.

CSciendum: q̄ tempore prefati Alexandri. 6. videlicet anno domini. 1502. celebratum est Capitulum generale Albiēse in quo facta est sequens ordinatio: seu declaratio vel publicatio concessionis per prefatum summum pontificē (vt pie creditur) facte: aut eius auctoritate.

Omnemq̄ missas in nostris missalibus existentes: possumus dicere: licet non sint ordinarij Romani.

Leo. 11. informat⁹: q̄ in conventibus quos fratres mino. obser. a fratribus conventualibus eiusdem ordinis (de mandato ⁊ licentia sedis apostolice) reformatos receperunt: tot ⁊ tanta onera: ac fundationes missarū: et aliorum suffragiorum cōperiuntur: vt si omnibus satisfacere deberent: in multis locis fratres non sufficerent: quinimo opus esset quasi vbiq̄ ordinarium pretermittere officium ⁊ alia extraordinaria celebrare ⁊ persolvere: ac in plerisq̄ locis prouentus ⁊ redditus ex quibus celebrationes missarum ⁊ suffragiorum huiusmodi fundate subsisterant: sunt probati non subsistere: sed penitus alienati: necnon ⁊ paramenta ecclesiastica pro quibus etiam similis obligatio excreuerat: esse omnino consumptas: decreuit ⁊ declarauit: q̄ predicti fratres qui prouentus et redditus propter quos talia onera imposita sunt non percipiunt: nec ex voto professionis sue percipere possunt: non fuisse obligatos: nec esse: nec imposterum si contigerit similes reformationes in conventibus fieri: teneri ad similia suffragia persolueda: dñmodo tam in cōmunitibus officiis quæ cotidie in dictis ecclesiis celebrantur: q̄ in priuatis orationibus: ⁊ in extraordinarijs missis: ⁊ suffragijs que in dicto ordine pro singularibus benefactoribus fieri statutum est: illorū qui predictos redditus: seu ornamenta reliquerunt: memoriam specialiter faciāt.

Et simili modo concessit: q̄ moniales sancte Clare sub cura dictorum fratrum viuentes: vbi similes obligationes in reformatis monasterijs forte inuenerunt: non teneantur ad huiusmodi onera: dñmodo etiam in cōmunitibus officiis: ⁊ orationibus priuatis: ⁊ alijs extraordinarijs missis: ⁊ suffragijs pro benefactoribus per eas ordinatis: ⁊ ordinandis eorum memoriam faciant specialem. B. ffo. 18. concessione. 58.

Circa Leo postea informat⁹: q̄ ante reformationē aliquarum domoꝝ ordinis mī. fratres cōuentuales in illis existentes: certa bona: ac annuos redditus cum onere celebrandi missas: ⁊ alia diuina officia: ⁊ suffragia illis relicta possidebant: ⁊ q̄ post reformationem huiusmodi guardiani ⁊ fratres regularis obser. in illis existentes bona: ac annuos redditus huiusmodi partim dimiserunt: partim vendiderunt: et precium illorum in reparationem dictarum domoꝝ: ⁊ alias necessitates fratrum domoꝝ eandem conuerterunt: ac etiam q̄ in alijs quibus locis regularis obser. dicti ordinis inueniuntur alique obligationes persolue ad missas continue celebrandas: per predecessores prelatos predictorū lo-

De sancta
ordinis.
Collectorz

Collectorz

Stratū ge
nralc.

Pro cōuēt
bus nouiter
reformatis.

corolla 2

Pro cōuēt
bus monia
liū. o. Clare

Pro cōuēt
bus nouiter
reformatis.

Pro cōuēt
bus nouiter
reformatis.

Addita: Tercio.

De obligatio eorum ante contractas: quas si seruare deberent fratres presentes: et pro tempo
nib⁹ ppetuis re dicta loca inhabitantes (cū ex cotidiana mendicatione: ac laborioſo viuere ha
missarum. beant) cotidiane necessitatis presidio fraudarentur: declarauit et ordinauit: qd cū
 predicti fratres iuxta regule sue puram et debitam obseruantiam ex cotidiano la
 borioſo et humili mendicatione viuere habeant: nō fuerant nec sunt capaces one
 rum perpetuorum bñdōi per que temporis progressu libertas spiritus in missis et
 alijs diuinis officijs: ac in acquirendis vite necessarijs cōmoditas a fratrib⁹ pre
 dictis tolleretur. Quare omnes et singulas huiusmodi obligationes perpetuas:
 tam per fratres conuentuales q̄ per fratres obseruantes cum quibuscunq̄ perso
 nis contractas: cassauit et annullauit. Et ne christi fideles (qui pro presatis perpe
 tuis seruitijs sua bona sunt elargiti) suo fraudentur desiderio: omnia charitatis
 opera: et diuina seruitia que in toto dicto ordine celebrātur et fiunt: predictis chris
 ti fidelibus: et defunctis: per viam suffragij: q̄tum diuine placuerit bonitati com
 municauit. B. sſſo. 23. concessione. 65.

De prohibito **12** C¹² DEAN Leo inibuit districte ministris provincialibus fratruz mī. regularis
 obser. ac subditis eorūdem: ne bñdōi missarum: aut aliorum seruitiorū onera per
 petua: vllatenus de cetero acceptent: aut recipiant. B. sſſo. 23. cōce. 65.

De missis su **13** C¹³ DEAN Leo concessit: vt quando fratribus mīno. cōmendatur misse q̄ vul
gisticos. gariter appellantur de renditione: de sancto Amatore: de sancto Gregorio: et de
 Consolatione: cū certis candelis: vel alie similes: vel q̄ non discontinued: satisfi
 faciant fratres predicti dicendo illas missas ad quas magis dispositi fuerint: ma
 prime de officio de quo illo die recitant: et ad predictas tali modo recommenda
 tas: nullatenus teneantur: precipue cum videatur hoc quandam superstitionem
 sonare. o. sſſo. 93: concessione. 289.

Collector. C¹⁴ Occasione huius concessionis aliqui illam minus bene intelligentes) arbitra
 ti sunt predictam facultatem extendi ad quascunq̄ missas eis recomēdatas: vt
 de Epiphania: de Matritate: vel plagis: seu de passione et c. quod tamen est om
 nino falsus propter multa. Primo qz expresse littera cōcessionis loquitur de mis
 sis que habent aliquā superstitionem anexam: prout ibi exemplificatur. Nec ob
 stat illud qd additur (vel alie conſimiles) qz refertur ad superstitiones immediate
 ereplificatas. Nec ad huc pro omnibus in concessione ereplificatis videtur tuta
 dispensatio prefata: seu declaratio: quia inter illas sunt multe nullā superstitionem
 habentes: vt misse aliquarum festiuitatum domini nostri: aut domine nostre: seu
 alie que in missali continentur: vt de tali dominica: vel tali apostolo seu apostolis:
 vel alijs sanctis. Secundo etiam: quia a pmissione et obligatione licita: cuiusmo
 di est de alijs missis non superstitionis: non potest quis (postq̄ obligat⁹ est) libe
 rari: seu dispensari: absq̄ consensu illius cui se obligauit: aut sine alia legitima
 causa. Et ideo indubie tenendum vř: q̄ quando cunq̄ aliqua missa recommenda
 tur sine admittione alicuius superstitionis: debet dici prout fuit recomēdata et ac
 ceptata. scilicet respectu officij: et loci: et temporis: et candelarum et c.

Mora. **14** C¹⁵ DEAN Leo informatus: q̄ in quibsdam regionibus p celebratione vnius
 missę: certa pecunie quantitas dari consuevit in elemosinam fratribus mī. tam
 valde parum tenuis: qd dicti fratres ob elemosinam que singulariter a plurib⁹
 elargitur: tot missas quot sunt largientes pro singulis celebrare non valent: decla
 rauit et concessit predictis fratribus obser. q̄ celebrando vnam missam dūcarat:
 si elemosina equiualens vni Julio: id est decime parti ducati nō elargitur: etiam

Adiffa: Terrio. Adonasteria. Fo. cxxj.

fi duas: tres vel quattuor: aut plures missas celebraturi essent occasione diuersarū et plurium elemosinarum bñdō: et in dicta celebranda missa p omnibus qui p dictis missis in elemosinam vsq; ad summā huiusmodi contribuunt: cōmemento rationem in genere faciendorū in hoc conscientiarum puritati predictorū fratrum satisfactum sit. B. sffo. 20. conce. 62.

Cauidendum est omnino ne quis vtatur bñdō concessione: q; reuera nullius est valoris: prout multi viri famosi theologi: et iuris periti: super hoc cōsulti respōderunt. Nā vltra multa que cōtra bñdō concessionem dici possent: constat bene in-
tuenti relationem: q; subrepticie obtenta est. Quapropter reuerendus pater frater Joānes glapion dū institutus esset procurator curie romane: pmitit procurare reuocationem: seu potius declarationē nullitatis huius concessionis. Et credēdū est q; obtinuit: licet ad manus nostras non peruenit.

Olemens. 7. concessit fratribus mi. obser. q; cū aliquis petierit ab eis vt celebrent missam de passionē: liceat eis missam de cruce: vel de quinq; plagis: et loco euangelij passionem fm Joannē dicere. Siue in fine misse bñdō: passionē prefatam dicere. Et sic censeatur satisfactū fuisse petitionibus illorum: qui petierunt celebrari missam de passione. o.

Et privilegij monachorum sancti Benedicti.

Eugenius. 4. concessit monachis sancti Bñdicti congregationis Missam: q; celebrans missas tricenarij sancti Gregorij vel Lāberti in suis monasterijs satisfaciatur etiā si intra dictū tricenariū sibi occurrat: q; celebret aliquā aliā missam: puta maiorē vel matutinale: vel alias in cōuentu. o.

Et privilegij fratrum sancti Hieronymi.

Martinus. 3. concessit: q; in quattuor tēponibus: vel diebus quadragesime: aut letanij: sufficiat in monasterijs sancti Hieronymi celebrare missam de feria (si hoc velint cū cōmemoratione festi quod in ipsa die celebratur: nisi eadē die sit festū duplex: aut semiduplex. Super hoc tñ onerat conscientia prelati: si nō est tanta multitudo fratrum: q; possint duas missas dicere. o.

Audientibus missas in certis festiuitatibus: et alijs diebus: sunt cōcesse nōnullę indulgentie: que habentur in dictione Indulgentie plenarie quo ad fratres. §. 19. Et in dictione Indulgentie quo ad seculares. l. in multis. §.

Adonasteria.

Distinctio indultorū apostolice sedis pertinentiū ad monasteria:

Quæ circa materiam monasteriorū: prefertim monialium: sunt multa superius in varijs dictionibus posita: que hic repetere superfluum foret. Et ideo sufficiet remittere ad bñdō dictiones. Et primo quo ad edificationem monasteriorū: habetur in dictione Edificare. Et secundo quo ad exēptionem ipsorū monasteriorū: dictum est in dictione Exemptio. Et tertio quo ad bona monasteriorum bñdō: positi sunt in dictione Alienatio: et Bona. Et quarto quo ad accessum ad loca exteriora monasteriorū monialium vbi cōmuniter accedunt seculares: dictū est in dictione Accedere ad monasteria. Et quinto quo ad ingressum in claustraz predictorū monasteriorum: habetur in dictione Ingredi monasteria. Et sexto quo ad indulgentias concessas visitantibus bñdō monasteria: aut pro illis maioris poenitentib; adiutricibus: dictū est in dictione Indulgentie quo ad seculares. l. et. 2. et. 3. et. 4. Et vltra pdicta: sūt nōnulla alia monasterijs pñetia: put sequuntur

Ex iure cōi.

ynodus. 8. diffiniunt duplex monasterium. scilicet virorum et mulierum minime fieri: quod scandalum et offendiculum multis efficitur. Que autem bactenus fuerunt duplici in regulari sancti patris Basilij: secundum preceptionem eius: ita foverunt. Nec habitent in uno monasterio monachi et monache. Adulterium nisi intercipit cohabitatio: si habeat aditum monachus ad monacham: vel monacha ad monachum secreto singulariter ad colloquutionem. Nec cubet monachus in mulieribus monasterio: nec singulariter cum monacha conuiuetur. Et qui necessaria vite aperte virorum ad regulares deferuntur: extra portam hoc suscipiat abbatissa in monasterium feminarum cum quadam vetula monacha. Habetur. 18. q. 2. c. Diffiniunt.

Ex iure cōi.

Concilium Agatense statuit: quod monasteria puellarum: seu monialium: longius a monasterio monachorum: aut propter infidias diaboli: aut propter oblocutiones hominum collocentur. Habetur. 8. q. 2. c. Monasteria.

Ex iure cōi.

Innocentius. moniales simul cum canonicis et monachis in uno choro conveniant ad psalendum. Habetur. 18. q. 2. c. Perniciosam.

Ex iure cōi.

Gregorius. 2. sub pena anathematis interdixit ac prohibuit: ne sancti monasterio habitare. Sed nec ea que duplici vocantur. Et si quid tale est: religiosus episcopus mulieres quidem in suo loco manere studeat: monachos autem aliud monasterium edificare cogat. Si autem plurima sint talia monasteria: separantur in alijs monasterijs monachet: in alijs monachi. Res autem quas habent communes: secundum iura eis competentia distribuuntur. Habetur. 18. q. 2. c. In nullo loco.

6

Innocentius. 4. concessit fratribus minoribus: ut in monasterijs monialium sancte Clare in quibus tempore Gregorii. 9. predicti fratres deputati non fuerunt pro illarum regimine: aut scruis: quoniam teneantur ibidem morari: nec ad id per litteras apostolicas arctari possint: nisi littere ipsae plenam fecerint de huiusmodi inductione mentionem. Habetur. 201. c. c. 495.

6

Correctio.

Innocentius statuit: quod in monasterijs monialium in quibus predicti fratres minores deputati fuerint pro seruitio monialium: spiritualibus distat de seruitant: et iurisdictioni: et correctioni ministrorum suorum: sicut et alij fratres pareant: et obediant. Habetur. 201. concessione. 495.

7

Executio.

Olemons. quartus inhibuit: ut nullus ecclesias: aut monasteria: seu loca fratrum minorum ausu temerario presumat infringere: aut in illis violentiam danabilem exercere. Nec voluit: quod illi qui secus facere presumpserint sententiam excommunicationis incurrant ipso facto: aqua non possint absolui: nisi per sedem apostolicam: aut per conservatores eidem ordini deputatos. Habetur. 21. Et Habetur. 105. concessio. 226.

Collector.

Circa hoc postea Leo decimus concessit: ut prefate persone possint absolui a prelatis ordinis: prout habetur supra in dictione Absolutio quo ad seculares secundo in. 8. decimo quarto.

8

Reformatio

Concilium. Constantiense statuit: quod generalis fratrum minorum possit monasteria sibi subdita reformare: atque ab eis superflua tollere: prout supra latius positum est in dictione Generalis minister. 9. 7.

19

Leo. decimus concessit ministris provincialibus: ut loca eis minus commoda: ab ipsis non omnino derelicta post constitutionem Bonifacii

pape. s. constructa: pro sua deuotione possint illa tenere sine fratribus illa inhabitantibus: ita qd aliquando ea visitent: cum tempus opportunum fuerit: et in eorum ecclesijs aliquando celebrent. Et qd quicquid ab illis locis ad alia in quibus modo degunt transportantur: licite possint: et sine scrupulo conscientie retinere: et illis deinceps uti. O. sffo. 61. conce. 189.

Attendit: qd huiusmodi concessio quo ad transportationem reru: non extenditur Collectas, nisi ad preterita ante data presentium. s. 1520. die. 10. martij.

Moniales.

Distinctio concessionum attinentium ad moniales:

Ad ad moniales: qd plura continentur in privilegijs fratrum minorum: et Collectas aliorum mendicantium. Et primo ea que attinent in speciali ad electionem abbatissarum: et auctoritatem officij ipsarum: dicta sunt in dictione Abbatissa in. s. vbi est hec dictio Electio. Secundo illa que concernunt exemptionem earundem monialium ab ordinarijs prelati ecclesiarum: et a decimis: alijsq; impositionibus: vt gellarum et c. posita sunt in dictione Decime. s. quarto et sexto. et septimo. et decimo. et vndecimo. et duodecimo. et tredecimo. Et in dictione Exemptio. s. 12. et. 17. et. 20. et. 29. et. 30. Tercio de indulgentijs et absolutionibus plenarijs eisdem concessis: habetur in dictionibus Absolutio quo ad fratres et Indulgentie quo ad fratres. Quarto qualiter sunt prefatis monialibus communicata privilegia fratrum minorum: positum est in dictione Communicatio privilegiorum. s. 2. et. 3. et. 4. et. 5. et. 6. et. 19. Ultimo quomodo teneantur prefate moniales obseruare clausuram suorum monasteriorum: habetur in dictione Clausura monialium.

Distinctio infrascriptarum concessionum.

Ultra predicta: sunt nonnulla alia que moniales concernunt. Et istorum quedam pertinent directe ad prelatos ordinis: que continentur in. s. 1. et. 2. et. 3. et. 6. et. 9. et. 17. et. 19. et. 20. et. 22. et. 26. ac. 27. Alia spectant directe ad moniales: quoruz quedam pertinent ad communicationem privilegiorum eis factam. Ista autem continentur in. s. 3. et. 12. Quedam vero tangunt dispensationem. Et hec habentur in. s. 4. et. 5. et. 6. et. 7. et. 8. et. 13. et. 18. et. 21. et. 25. Quedam alia pertinent ad absolutiones: prout habetur in. s. 10. et. 11.

Alia distinctio concessionum sequentium.

Sciendum insuper: qd moniales sancte Clare: quas infrascripta tangunt: sunt in duplici differentia. Quedam sunt prime regule a sancta Clara edite: que in nonnullis partibus collectanee nuncupantur: et antiquitus domine pauperes sancti Damiani dicebantur. Et iste sunt proprie ac ac vere moniales sancte Clare. Alie sunt moniales secunde regule: non quidem a sancta Clara ordinate: sed ab Urbano papa. 4. que a multis Urbaniste appellantur: et in partibus vbi monasteria earum vigent: moniales sancte Clare absolute dicuntur. Et sic voluit Urbanus prefatus qd vocarentur. Ad primas moniales que re ac nomine sancte Clare sunt: diriguntur privilegia q ante Urbanu. 4. reperiunt concessa. Item et alia per Eugenium. 4. postea concessa. que habentur infra. s. 6. et. 7. et. 8. Ac etiam per Sixtum quartum. vt habetur infra. s. duodecimo. Ad alias moniales: que nomine solum: et non resunt sancte Clare: pertinent precipue reliqua indulta apostolica: quia pro ipsis impetrata sunt a fratribus curam illarum gerentibus.

Moniales.

Sed nihilominus eisdem privilegijis gaudere possunt prefate moniales prime regule: qz generaliter ac indistincte monialibus sancte Clare sub cura fratru minoꝝ degentium concessa reperuntur. Et qz nouissime Clemens. 7. concessa quibusuis congregationibus fratrum aut monialium: extendit: seu comunicauit omnibus: vt habetur supra Communicatio privilegiorum. §. 19. gaudent similiter omnibus concessis fratribus mino. vt habetur infra. §. 4.

1

Alexander. 4. concessit fratribus mino. qz nō teneantur suscipere curā quatuorūqz monialū: preterea quatuorūqz litterarum apostolicarum que de presentibus plenam: et expressam mentionem non fecerint: nisi Romane ecclesie immediate essent subiecte. b. fo. 23.

2
Visitatio.

Clemens.

4. concessit fratribus mino. vt ad visitandū aliqua monasteria monialū cuiuscūqz ordinis: vel ad audiendū confessiones earum compelli aliquatenus non possint: etiam per litteras apostolice sedis: in quibus non fuerit facta mentio specialis de huiusmodi indulto: nec min⁹ per legatos: vel delegatos eiusdē sedis: aut p quoscūqz alios. b. fo. 57. Et ffo. 140. conce. 322.

3

Bonifacius.

8. innouauit litteras Innocentij. 4. quibus statuit et declarauit: qz quēcūqz moniales cōmisse fuerint gubernationi fratru mino. virtute alicuius indulti apostolici: non ppter ea intelligatur esse ordinis predictoꝝ fratrum: sed qz huiusmodi commissio ad hoc extendatur vt moniales sic commissæ gaudeant privilegijis concessis: et concedendis predictis fratribus. Ad qz prelati ordinis exhibeant eisdem monialibus de constitutionibus predicti ordinis mino. ea que illis cōpetere possunt. Ac etiā qz ministri per se vel fratres suos: quos ad hoc idoneos viderint: visitationis officij eis impendāt. corrigēdo: et reformato tā in capite: qz in mēbris: que correctione et reformatione nouerint indigere: instituendo: et destituendo. mutando: et ordinando: put secundū deum viderint expedire. Ita tamen qz electio abbatissæ libere pertineat ad cōuentū. Et qz cōfessiones earūdem monialū audiant: et eis ecclesiastica sacramēta administrent. Ac in super qz possint assignare: et deputare aliquē capellanū secularē: discretū tñ et prouidū: qui in necessitatis articulo predictarū monialū cōfessiones audiat: et alia sacramēta ministret: necnō et diuina officia celebret. b. ffo. 32. Et ffo. 33. cō. 35.

4
Cōsecratio priuilegioꝝ.

Clement. Bonifacius cōfirmavit litteras Innocētij. 4. quistatuit: vt quēcūqz moniales cōmisse fuerint gubernationi fratru mino. virtute alicuius indulti apostolici: moniales sic cōmisse gaudeant privilegijis concessis et cōcedendis predictis fratribus. b. fo. 32. et ffo. 33. conce. 35.

5
Ieiunium
Dispensatio.

Eugenius. 4. concessit qz moniales sancte Clare: ac tertiariæ: necnon et aliorum ordinū. s. sub gubernatione fratru minoꝝ existētēs: solum modo teneantur ad illa ieiunia ad que fratres mino. obseruantie obligati sunt. Et qz eodē modo seruent in cibis quadragesimali tēpore: exceptis debilib⁹: et infirmis. Sed in alijs ieiunijs: vt sunt quatuor temporā: et vigiliæ apostolorū: et similia: seruent consuetudinem regionis. Secundū quā liceat eis etiam oua: et lacticia comedere. b. fo. 46. Et ffo. 42. conce. 47.

6
Dispensatio

Clement. Eugenius concessit monialibus: prime regule sancte Clare: vt nō teneantur incedere nudis pedibus discalciati: sed possint deferre illa qz nomine calciamentozū nō cēsentur. vt puta cuquos ligneos: seu calepodia: et sandalia: atqz etiā cum opposuū fuerit calciamenta. b. fo. 46. Et ffo. 42. conce. 47.

EUGENIUS Eugenius concessit: q generalis: et prouinciales fratrum minorum obseruantie habeant (cum discretorum consilio) facultatem dispensandi cū prefatis monialibus in cibis: q̄ in silentio: et quibuscumq; alijs perpetuis q̄ in earum regula continentur. b. fo. 47. Et ffo. 42. conce. 47.

EUGENIUS Eugenius declarauit: ac voluit: q in nullius preceptorum prime regule sancte Clare transgressione (preterq; eorum quattuor que concernunt principalia vota scilicet obedientie, paupertatis, castitatis: et clausure: ac super electione abbatis: et eius depositione) peccatum mortale prefate moniales incurrat. b. fo. 47. Et ffo. 42. concessione. 47.

EUGENIUS Eugenius concessit postea: q dispensatio per ipsum facta super primam regulā sancte Clare: videlicet q non teneantur nisi ad quattuor vota: et super electione: ac depositione Abbatis (prout supra positum est) extenderetur ad moniales secunde regule sancte Clare: scilicet q non teneantur: nisi ad supradicta sub pena peccati mortalis. o. ffo. 261. concessione. 674.

NICOLAUS Nicolaus statuit: q moniales sancte Clare: nisi de generalis: vel visitatoris earum expressa licentia: aliquam ad religionem: vel professionem recipere valeant. Et q nullum (nisi qui a prefato generali: seu visitatore pro idoneo: reputatus fuerit) in earum capellanum recipere: seu receptum retinere presumant. b. fo. 48. Et ffo. 43. concessione. 48.

NICOLAUS Nicolaus concessit eisdem monialibus: ac earum seruatricibus copiosam facultatem: qua vti possint confessores ipsarum: prout habetur in dictis Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 8.

SIXTUS Sixtus concessit: q dicte moniales collectaneæ (scz prime regule sancte Clare) possint absolui a ministris: seu visitatoribus: et earum confessoribus ab omnibus criminibus: penis: et censuris: etiā sedi apostolice reuerentis: quoties opus fuerit. Et q ipse: et earum nonitæ possint pmerci omnes indulgentias alius vrbis visitando suas ecclesias. o. ffo. 261. conce. 678.

SIXTUS Sixtus concessit: vt sorores sancte Clare sub cura fratrum minorum obser. viuentes: gaudeat omnibus privilegijs: gratijs: et exemptionibus in genere sororibus collectaneis factis. o. ffo. 261. conce. 677. Et ffo. 96. conce. 338.

SIXTUS Sixtus concessit omnibus monialibus sancte Clare: ac sororibus tertij ordinis cure fratrum minorum commissis: q possint tangere et lauare sacros pannos: exceptis corporalibus. Et postmodum concessit idem: vt omnes sorores suprascripte sub claustrā: et congregatione viuentes: etiam corporalia: et purificatoria tangere possint: dummodo steterint lota a fratribus. o. fo. 62. Et ffo. 66. concessione. 97. Et ffo. 95. concessione. 318.

SIXTUS Sixtus cōmunicauit sororibus sancte Clare viuentibus sub obedientia fratrum cismontanorum declarationes prime regule sancte Clare: quarū principium est: Quam admiranda virginis et c. quas quondā magister Guillelmus de Cassali minister ordinis mino. auctoritate apostolica composuit. Extra tamē obligationis vinculum: sed sicut fuerit visum generalicū consilio aliquorū pro bonum patrum. o. fo. 63. Et ffo. 67. concessione. 124.

INNOCENTIUS Innocentius declarauit: q moniales (quia nesciunt discernere intentionem primariam que causat simoniam: et secundariam) nunq̄ incurrant simoniam: nisi in duobus casibus: scilicet quando paciscuntur de aliquo dando: vel soluendo pro ingressu: et quando recipiunt inabiles

Moniales.

ob speciem habendi aliquid: quia tunc illa est principalis intentio. o. sso. 69. conce.
51. Et sso. 99. concessione. 363.

17
Simonias. **C**YDEAD Innocentius concessit predictis monialibus: qd sine scrupulo conscientie possint petere que sibi promissa fuerunt ante ingressum. o. sso. 69. conce.
152. Et sso. 99. concessione. 364.

Collector. **C**De contentis in duabus concessionibus immediate precedentibus: habetur latior concessio infra. §. ultimo.

18
Gnialis minister. **A**lexander. **6.** declaravit: qd licet aliquarum monialium gubernatio: et visitatio sit commissa provincialibus: vel custodibus: seu visitatoribus: aut guardianis: non propterea sint excepte a iurisdictione gnalis: sed qd binodi gnalis eandem auctoritatem habeat in promissis quam provinciales custodes. visitatores: seu guardiani: vel alij fratres et subditi habent. b. fo. 59. Et sso. 53. conce. 63.

19
Claustrum. **C**YDEAD Alexander declaravit: qd moniales sancte Clare non sunt obligate ad habendum ostium in sublimi parte monasteriorum suorum cum scala levato: nec tenendum ostium inferius: nullo a parte exteriori clausum: prout in earum regula continetur. S; qd liceat eis loco binodi ostij superioris: habere ostium in aliquo loco inferiori comodo: et convenienter: preter illud etiam aliud ostium maius muratum a parte exteriori non clausum. Et voluit: qd ne illud ostium totum pro cuiuslibet rei: et persone introductione aperire oporteat: in eo ostiolum parvum habere possint. Que quidem omnia sunt claustris. seris: et repagulis iuxta ipsius ordinis instituta munita. b. fo. 52. Et sso. 135. conce. 301.

20
Regime monialium. **I**ulius. **2.** statuit: qd fratres minores observantie compelli nequeant ad recipiendum curam monialium: etiam per litteras apostolicas: et adhuc de huiusmodi facientes mentionem: nisi impetrare fuerint per protectores: et generalem predicti ordinis. Et voluit: qd aliter recipientes huiusmodi curam: ipsi facti excommunicationis late sententie penam incurrant. b. sso. 207. concessione. 509. Et sso. 70. concessione. 216.

Collector. **C**Advertendum valde esset circa prefatam constitutionem: quia sepe recipitur cura monialium absq; sufficienti derogatione huius: et non advertitur ad excommunicationem supra positam.

21
Binodiales. **C**YDEAD Iulius concessit provincialibus ordinis minorum illam auctoritatem super moniales sancte Clare eis commissas: quam regula ipsarum per Urbanus ordinata concedit protectoribus eiusdem ordinis. b. sso. 112. concessione. 517. Et sso. 72. concessione. 220.

Collector. **C**Que autem sit prefata potestas seu auctoritas: habetur in dictione ¶ Protector. §. 3. ¶ Predicta vero auctoritas protectoribus per Urbanum concessa: fuit postea restricta per Martinum. §. vi. patet in dictione ¶ Ingressi monasteria. §. 12. Et ideo provinciales non debent uti prefata auctoritate eo modo quo prius fuit data: sed sicut postea inveniuntur restricta.

22
Eucharistia. **L**eo. **10.** concessit monialibus sancte Clare: ac Conceptionis beate Marię: et tertij ordinis sancti Francisci: ut precepto regule de percipiendo sanctissimum sacramentum satisfacciant per aliquos dies anteposendo: vel postponendo: tamen illud in fraudem non faciant. o. sso. 61. conce. 191.

23
Excöcacio. **C**YDEAD Leo motu proprio: et ex certa scientia: et potestatis plenitudine: ac sub excommunicationis sententia precepit monialibus sancte Clare: ac universis et singulis alijs sub cura fratrum minorum pro tempore degentibus: quatenus ipse

luta regulares (in bacchanis celebratis: et impostum celebrandis capitulis generalibus: seu puincialibus editas: et factas constituciones: ac desuper ab earum puinciali: seu alijs superioribus tradita forma) obedire teneantur: et in earum assumpta pfectione altissimo famulatu impendere debeant. B. sffo. 40. conce. 128.

CONSTANTINUS Leo declarauit: moniales sancte Clare sub cura fratrum minorum viuētes: non teneri ad officium defunctorum: nisi prout tenentur predicti fratres minores: quorum ritui in diuinorum persoluatione: regula ipsarum precipit eas conformari. B. sffo. 41. concessione. 129.

CONSTANTINUS Leo quo ad obligationem persoluenđi officium diuinum in choro decreuit: etiam sanas moniales prefatas non teneri semper officium huiusmodi in choro persoluere. Ac exonerando conscientiam ipsarum monialium: discretionem abbatissarum pro tempore existentium committit: ut quando et quomodo: tunc cum quibus sit hec remissio: sine exceptio tolleranda: solerter inuigilet: et diligenter aduertat: et prudenter cōcedant: ne sub colore pietatis (ex nimia indulgentia) permittat in aliqua sororum: seu monialium habilitate generari diuine offensionis. B. sffo. 41. conce. 130.

CONSTANTINUS Leo mandauit monialibus sancte Clare: et sororibus tertie regule in virtute sancte obediencie: et sub excoicationis late sentencie pena: quatenus ministrum generalem suum minorum: p tempore existentem ad officium visitationis admittant: et earum domos: ac monasteria: loca visitari in capite: et in membris: ac corrigi: et puniri permittat. Ac etiam ut salubria monita: et correctioes p huiusmodi ministrum generalē faciendae: omni cum humilitate suscipiant. Et sub similibus penis: et censuris preceptis fratribus vniuersis eiusdem ordinis: et presertim confessionibus: et visitatoribus earumdem monialium: sororum: ne aliquē actum confessionis: seu visitationis exercere audeant: vel presumant: nisi moniales et sorores ipsae mandatis huiusmodi generalis ministri realiter: et cum effectu paruerint. B. sffo. 34. conce. 118. Et sffo. 17. conce. 56.

CONSTANTINUS Leo confirmauit et approbauit statutum factum in capitulo generali Augdunensi: quo cautur: quod de cetero moniales sancte Clare: tam de prima quam de secunda regula: que Urbanise appellantur: quam quęcumque alie religiose que per fratres ordinis minorum reguntur: nullos habeant visitatores: nec confessores per eas electos: sed a ministris puincialibus in suis puincijs respectine: cum suis capitulis puincialibus eis in visitatores et confessores datos et assignatos. Ipsosque visitatores et confessores a suis ministris puincialibus sic dati: a puinciali adiunctis secum aliquibus discretis capituli precedentis: etiam extra tempus capituli: exigentibus legitimis causis indicari: et ab officijs predictis absolui possint. Debeantque ipsi visitatores. confessores: ac alij fratres dictis monialibus seruientes: prelati ordinis: sicut et ceteri fratres: per omnia esse subiecti. Ita tamen quod moniales ipse cum eis placuerint visitatores seu confessores nominare possint aliquem fratrem: quem minister puincialis cum suo capitulo (si eis placuerit) instituire possint. Non obstantibus quibusuis indultis et priuilegijs apostolicis in contrarium dictis monialibus. visitatoribus: et confessionibus a sede apostolica: presertim monasterio de Tordeuillas et Palentie cōcessis. Mandauit etiam in uirtute sancte obediencie sub excoicationis late sentencie pena: a qua non nisi a Romano pontifice: preterquam in mortis articulo constituti: absolui possint: ac iniungit oibus et singulis fratribus et religiosis: ac monialibus sub cura fratrum dicti ordinis degentibus: tam qui ante statutum huiusmodi erant sub obia ministrorum puincialium quam visitatorum: seu cuiusvis alterius: etiam sedi apostolice mediate: seu

Statuta

24

Officiū dñi

25

Officiū dñi

Dispensatio

26

Excoicatio

Generalis

minister

Defectus ha-

bitus curā

monialium.

27

Visitatores.

Confessores.

Excoicatio.

immediate subiectis: quatenus premissa oia in dicto statuto contenta: firmiter et inuolabiliter obseruent. Decreuit insuper irritum et inane quicquid secus a quo-
 28
 29
 30
 31

De visitatoribus. C. 37. AD Leo ex certa scientia: et de plenitudine sue potestatis statuit: et ordinauit: quod illi fratres minores qui antea vocabantur visitatores monialium: de cetero nuncupentur commissarii prouincialium. Ac quod commissarii huiusmodi: et confessores predictarum monialium: ultra triennium officia sua exercere nullatenus possint. Illorum finitio: vel antea (si expediens videbitur) talis commissarius ab officio absoluitur. Et voluit: ut ad cognoscendum defectus prefatorum commissariorum: possit qui libet prouincialis in prouincia sibi deputata respectu: monasteria. domos: et loca monialium predictarum: et religiosarum ingredi: et quod de visitationis modo: ac commissarii: et confessorum meritis: ac vite integritate in eisdem monasteriis: siue domibus: libere inquirere valeat. Ac insuper: in universis et singulis monasteriorum: et domorum predictarum abbatissis: et monialibus: sub excommunicationis sententia: ac officiorum suorum priuationis: et ad illa inhabilitationis: et alia impostura obtinenda si contra fecerint: sine alia declaratione incurrere penis: ac sub obsecratione diuini iudicii: et interminatione maledictionis eterne districte precipiendo mandauit: quatenus infra unius diei spatium postquam ad huiusmodi inquisitionem processum fuerit: de visitationis modo: ac meritis: et idoneitate commissariorum: et confessorum predictorum: omni exceptione: et contradictione cessante: ac appellationis: et alij defensionis remedijs (tanquam contra veram correctionem: et debitam obedientiam interpositis) sublatis: et quibuscumque in contrarium: sub quibuscumque verborum formis eisdem abbatissis. monialibus: et religiosis: earumque monasterijs concessis. priuilegijs. indultis: ac lris apicis: sua vota deponere: et in publicum: aut alius (puta per huiusmodi prouinciales desuper ordinatum fuerit) redigere teneantur: et asserice existant. Et circa hoc dat indices: et censuras tores cum magnis non obstantijs. B. l. 49. conce. 145.

Qlemes. 7. concessit: quod moniales: seu religiose existentes sub obedientia ministri generalis ordinis minorum. possint in ecclesia interiori in loco decenti habere eucharistie sacramentum sicut habent in exteriori. o.

Officiu diuini. C. 38. AD Clemens: quod sunt nonnulli ex sororibus predictis sub cura fratrum minorum degentes: qui propter imperitiam nesciunt recitare officium perfecte: concessit quod tales iudicate a prelatibus vel confessoribus earum: seu etiam earum abbatissis: recitando officium sororum laicarum censeantur satisfecisse obligationi de dicendo officium quod dicere tenebantur. Et idem de fratribus imperitis. o.

Simonia. C. 39. AD Clemens concessit: quod prefate religiose nullam incurrant simoniam ex pactionibus et conuentionibus quas faciunt in receptione intrantium ordinis ipsarum super dotibus recipiendarum per congruentem et sufficientem sustentationem earum. o.

Abulieres.

Collector. C. 40. Distinctio confessionum concernentium mulieres que non sunt moniales. Circa mulieres que non sunt moniales: sunt plerumque ordinata: et concessa in priuilegijs fratrum mendicantium. C. Et primo que et qualiter possunt ingredi monasteria monialium: positum est in dictione Ingredi monasteria. §. 28. et. 30. et. 31.

C. Secundo qualiter possint absolui mulieres: etiam mala intentione predicta monasteria intrantes: habetur in dictione Absolutio quo ad seculares. 2. in. §. 9.

C. Tercio in particulari de mulieribus seruutricibus monialium: habetur in dictione

Ingressi monasteria. §. 19. Et qualiter huiusmodi mulieres servitricis possunt absolvi a fratribus mino. eisq; ecclesiastica sacramenta conferri: habetur in dicto de Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. ii. prope finē. Et in dictione Servitricis monialium. C. Ultra predicta: sequuntur nonnulla pertinentia ad mulieres q; sub religionibus mendicantibus militant: licet non sint moniales.

Eugenius 4. et Martinus. 5. confirmaverunt litteras Bo-
nifacii. 9. inserendo illas de verbo ad verbum: in

Ex prin. ffz
Augustini

quibus cōceditur q; generali: et cuilibet officiali prioribus ordinis eremitarum sancti Augustini: in quibuscumq; provinciis constitutis sit licitū quasumq; mulieres idoneas: aliquod canonicum obstaculum non habentes: que habitum regulare dicti ordinis (ad instar mantellatarum. seu pinzochearum ordinum fratrum minorum: et predicatorum) habere: ac gestare voluerint: tam virgines q; matronas: ac viduas: in mantellatas: seu pinzocheras predicti ordinis eremitarum recipere: et admittere. Ac earum singulis habitum regularem: et regulam eiusdem ordinis eremitarū exhibere: ad instar huiusmodi mantellatarum: seu pinzochearum ordinum fratrum minorum: et predicatorum prefatorum: prout secundum deum saluti animarum earū, dem salubrius visum fuerit expedire. Et voluit: q; huiusmodi mulieres gaudeant: et gaudere possint: et debeant: tam exemptionis privilegio: q; omnibus immunitatibus. libertatibus. indulgentiis: ac alijs privilegijs quibuscumq; prefato ordini eremitarum eiusq; fratribus: et personis per sedem apostolicam concessis: ac in posterum concedendis. B. ff. 177. conce. 412. ac etiam. 246. cōce. 596. et. 597. C. In libris monumentorum ordinis: non habetur quicq; concessum fratribus minoribus: aut predicatoribus in huiusmodi materia. Et ideo vir poterit pdesse aliquid hec concessio: cum referatur ad privilegia que non apparent.

Cōcilio pa
ulogiorum

Collector

Sixtus 4. confirmavit suprascriptam concessionem Eugenij 7. et cōces-
sit prefatis mulieribus: q; omnibus: et singulis privilegijs immu-
nitatibus. favoribus. gratijs: et indultis spiritualibus: et temporalibus: ordini et fratribus predictis concessis: et concedendis: et quibus illi in genere quomodolibet potiuntur et gaudent: tam in vita: q; in mortis articulo: etiam circa peccatorū remissionem: et iniunctarum penitentiarum relaxationem: vti. potiri: et gaudere: ac participes esse possint: ac debeant. Et q; liceat fratribus prefatis eiusdem pinzocheris et mantellatis personis (in earum etiam domibus quoties opus fuerit) eucharistie: et extreme unctionis sacramenta ministrare: ac illarum cadauera tumulanda deferre: etiam parrochialium ecclesiarum personarum earundem rectorum licentia desuper minime requisita: et contradictione qualibet non obstant. B. ff. 249. concessione. 622.

Cōcilio pri
ulogiorum

Administra
tio sacram
torum.

Sepultura

Circa ultimam clausulam suprascriptam: ordinatum est aliter in concilio Lateranensi: prout ponitur infra. §. 6.

Collector

Idem Sixtus fecit consimilem concessionem ordini fratrum Carmelitarū quasi ad litteram vt supra. Additur tamē in fine: q; prefati fratres Carmelites possint suis pinzocheris: et mantellatis personis: etiam in earum domibus: quoties opus fuerit (confeffionibus diligenter auditis) de absolutionis beneficio prout dēre 7. vt supra. Et q; dum huiusmodi personas decedere contigerit: possint earum cadauera ad eorūdem fratrum ecclesias tumulanda deferre. Non obstante contradictione rectorum parrochialium 7. B. ff. 96. Et ff. 180. conce. 426.

Ex prinle.
Carmelitar

Absolutio.
Sepultura

Collector.

4

Circa predicta vide infra. §. sexto.

CONDEAD Sirtus concessit generali: et provincialibus prioribus ordinis Carmelitarum eandem auctoritatem recipiendi prefatas pinsocheras: et mantellatas: sicut concesserat ordini eremitarum sancti Augustini: sub simili tenore sicut supra positum est. B. fo. 101. Et ffo. 184. conce. 462.

Ex privilegijs
augustinensiu

LEO. 10. declaravit prefatas mantellatas ordinis sancti Augustini: omnibus: et lingulis privilegijs: gratijs: et indultis que in mari magnos seu alijs concessionibus (tam per ipsum: quam per alios Romanos pontifices predecessores: ordini antedicto concessis) continetur: plene ac largiter perfrui posse et debere. B. ffo. 122. concessione. 556.

6

Sepultura
Sacramenta.

CONDEAD Leo in concilio Lateranensi statuit: quod prefate mantellate: et pinsochere quorumlibet ordinum in proprijs domibus habitantes: eligere valeant sepulturam ubi voluerint. Et quod die Paschatis tantum eucharistiam: necnon extreme unctionem: nec cetera sacramenta (penitentie sacramento duntaxat excepto) a proprio sacerdote recipere: et ad onera que laicis incumbunt perferenda teneantur. Ac decrevit: quod in foro seculari coram iudicibus secularibus conueniri possint. B. ffo. 26. conce. 86.

Collector.

CONDEAD Prefata constitutio non intelligitur de vouentibus castitatem virginalem: vel vidualem. Nam tales gaudent omnibus privilegijs: sicut fratres: prout habetur infra. §. 7. Abi predictum decretum declaratur ac limitatur.

De mulieribus
vouentibus
solam castitatem

CONDEAD Leo postea referendo prefatum statutum per eum in concilio factum: quia occasione illius alique dubitationes exorte fuerunt: ad tollendum omne dubium: motu proprio: et ex certa scientia: et de apostolice potestatis plenitudine decrevit: et declaravit: quod prefatum statutum minime intelligi debeat de facientibus votum castitatis. Ita ut mulieres virginalem vitam: aut celibem soleniter vouentes: etiam in consanguineorum: vel affinium suorum: vel proprijs domibus: aut seorsum habitantes: privilegijs: et immunitatibus predictis: in omnibus: et per omnia frui: et gaudere debeant. B. ffo. 28. concessione. 91.

Monicius.

Distinctio concessionum pertinentium ad monicios fratrum minorum: et aliorum mendicantium.

Collector.

CONCESSIONUM attinentium ad monicios: quedam pertinent ad receptionem ipsorum ad habitum. Et hec continentur infra in omnibus. §. ubi habetur hec dictio **R**eceptio. **C**Alia spectant ad eorundem moniciozum absolutionem et dispensationem. Ista autem continentur infra ubi habetur hec dictio **A**bsolutio: et **D**ispensatio. **C**Nonnulla pertinent ad ipsorum moniciozum professionis emissionem. Et huiusmodi existunt infra ubi est hec dictio **P**rofessio. **C**Reliqua vero concernunt dispositionem bonorum ipsorum moniciozum. Et ista habentur infra. §. 12. et. 21. et. 26.

Per obsequio
Professio.

MONICIUS. 3. inbibuit prelati ordinis minorum: ne aliquem ad sui ordinis professionem admittant: nisi per annum in probatione fuerit. B. ffo. 101. conce. 213.

Per obsequio
Receptio.

INNOCENTIUS. 4. statuit: ut fratres predicatorum preteriti alicuius cessionis eis facte vel faciente: expressam mentionem de hoc privilegio non facientis: non

possint recipere ordini fratrum minorum obligatos voto: vel iuramento. b. ff. 5.
C **J** **D** **E** **N** Innocentius statuit: et in virtute sancte obedientie: et sub exco-
 nis pena ipso facto incurrenda: et aqua nequaquam absolui possint nisi per sedem
 apostolicam: precepit ministris: et fratribus ordinis minorum: ne presumant recipere
 ullum modo predicatorum: et eorum ordini voto: vel iuramento: etiam obligatos:
 preterea alicuius indulti apostolici: obtentis: vel obtinendis: de huiusmodi litteris ex
 pressam mentionem non facientis: nisi prius prioris sui petita licentia: et obtenta.
 Postea tamen declarauit hoc de illis intelligi: quos post annum probationis elapsum:
 eorum consisterit ordini obligatos. b. ff. 19. Et ff. 103. conce. 218.

C **J** **D** **E** **N** Innocentius prohibuit sub excommunicationis pena: aliquem ante
 annum probationis elapsum ad professionem recipi. Aut quominus ad aliam
 transeat religionem impediri. Et professionem aliter factam: irritam mandauit
 esse: et nullam. b. ff. 19. Et b. ff. 5.

C **J** **D** **E** **N** Innocentius districte inhiuit fratribus predicatoribus et minoribus:
 ne ante annum probationis elapsum: quemque ad professionem suorum or-
 dinum presumant recipere: nec constitutum in probatione noniciam: aliquam
 impedire: quominus infra eundem probationis annum ad aliam religionem quam
 maluerit transeat: sicut de sua processerit voluntate. b. ff. 103. conce. 218.

C **J** **D** **E** **N** Innocentius concessit generali et provincialibus ministris fratrum
 minorum: ut possint absolvere nonicios excommunicatos pro iniectione manuum
 in seipsum: prout habetur in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 1.

I **n** **n** **o** **c** **e** **n** **t** **i** **u** **s**. 4. statuit: quod si qui monasterium ante quartum decimum
 annum: ut in monachis efficiatur ingreditur: nisi eo com-
 pto professionem faciat in sequenti: vel habitum religionis suscipiat: qui dari pte-
 ritibus conuenit: seu professionem a se prius factam: ratam expresse habeat: libere possit in-
 fra ipsum sequentem annum ad seculum remeare. Quod si per totum sequentem annum in mona-
 sterio permanserit: ubi professionem et nonicionem sunt habitus indistincti: professionem
 per hoc fecisset: vel si quam prius fecerat: ratam habuisse videtur: nisi rata indistinctio
 sibi habitus habeatur: quod professi et nonicii: ac etiam alij commune vitam cum eis ducentes:
 simili penitus habitu induantur. Qui vero post 14. annum habitum religionis assump-
 serit: si per annum illum gestauerit: ex tunc religionem assumptam presumitur ve-
 raciter esse professus: ubi professi a nonicijs dissimilitudine habet: minime distingui
 turentia si alij degentes cum eis si milibus vestibus contantur: quoniam cum iam hic ad discre-
 tionis annos puenit: quid agnoscat: ac ideo susceptum discretionis tpe ordinem:
 postquam hanc anni probationem intellegitur firmiter approbasse. Secus autem
 in illo qui ante discretionis annos habitum induit regularem: cum eorum que tunc agit:
 plenum non habeat intellectum. Distinctos quoque: aut dissimiles intelliguntur esse ha-
 bitus: siue nonicijs siue professis dissimiles vestes dentur: siue benedicatur cum prohi-
 tentibus concedatur: siue etiam aliquid aliud fiat per quod nonicionem a professorum habitu
 discernatur. Dabatur in c. Is qui monasterium. De regularibus: lib. 6.

A **l** **e** **x** **a** **n** **d** **e** **r**. 4. sub⁹ predicatoribus et minoribus in virtute obie: et sub exco-
 nis pena districte inhiuit: ne ante annum probationis elapsum
 (qui est in apice in subsidium fragilitatis humane regulariter institutus) quemque ad
 professionem sui ordinis: seu renunciationem seculo faciendam recipere: nec constitutum infra
 huiusmodi annum aliquatenus impedire quo minus infra ipsum ad aliam religio-
 nem quam maluerit transeat: vel nisi maior quatuordecim annis existens professus

3
 Prohibito
 Receptio.
 Excoicatio.

4
 Excoicatio.
 Professio.

5
 Prohibito
 Professio.

6
 Absolutio.

7
 Ex tunc cōt.

Professio.

8
 Dabatur.

8
 Ex tunc cōt.
 Excoicatio.
 Professio.

Monicus.

fit tacite vel expresse: aut euidenter constet illū vitā voluisse mutare: qđ tamen non presumitur nisi clara pbatōne vel cōpetentibus indicijis ostendatur: omnino ad seculum redeat: sicut de sua voluntate pcesserit: presumant. Et qđ si forte cōtra huiusmodi phibitionē quēqđ recipere presumpserint: decreuit enī qui taliter receptus fuerit: nullatenus dicto ordinī alligatum: ipsoqđ fratres ad receptionē quorūlibet ad p̄fessionem eiusdē ordinis fore ipso facto suspensos: et insuper pene subiiciendos qđ fratribus ipsius ordinis pro culpis infligi grauioribus cōsueuerunt. **¶** Dabatur in c. Non solū: De regularibus et transuentibus ad religionē lib. 6.

9 Alexander. 4. precepit in virtute sancte obedientie magistro et fratribus ordinis predicatorū: et sub excommunicationis pena: ipso facto incurrenda: a qua nequaquā absolui valeant nisi per sedem apostolicam: quatenus non recipiant ad suū ordinē fratres ordinis mī. aut eos qui voto: vel iuramento eidē ordinī mī. fuerint obligati: nisi prius petita fuerit et obtēta ministrī sui licentia: et etiā preteriti alicuius indulti: seu aliquarū litterarū obtentariū a sede apostolica: vel imposterū obtinendarum: que de presentibus expressam non fecerint mentionem. Et decreuit irritum et inane quicquid secus in hac parte contigerit attentari. **¶** B. fo. 201. conce. 496.

10 Clemens. 4. voluit: qđ si aliqui nouitij ostenderint talia signa per que cui dēter appareat eos voluisse perpetuo seculum deferere: ac sub religione de cetero domino deseruire: et postea reuerſi fuerint ad seculum: compellantur per ecclesiarum prelatos (quando ex parte fratrum fuerint requisiti) vt ad aliquem ordinem se debeant transferre. **¶** B. fo. 55.

11 Absolutio. Clemens fecit quandam latissimam concessionem circa absolutiones que nouitijs potest impendi: prout habetur in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres: in. §. 4. et. 6.

12 Collector. C. Aduertere op̄: qđ in hac cōcessione absolutionis: nullū casum excipit: dicendo (put dici solitū est) nisi casus adeo grauis et. Ex quo videtur qđ ampliorē gratiam voluit facere venientibus ad ordinē: ne impediretur eorū conuersio ad deū: qđ iam p̄fessi: in quorū cōcessione absolutionis ponitur p̄dicta exceptio. Attū in casibus cōtentis in bulla cene dñi: non auderē asserere qđ possint venientes absolui: nec minus alij: absqđ noua cōcessione post p̄dictę bullę p̄nunciationē quolibet anno impetratā. Quia casus illi quolibet anno de nono reservātur cū derogationib⁹ priuilegiōrū ordinū: et eximijis non obstatijis. De quo vide supra in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres post. §. 13. Et idē dicendū est de quibuscūqđ alijs casibus post istā concessionem auctoritate apostolica promulgatis: et specialiter reservatis. Itaqđ ijs bene p̄spectis: nihil ampli⁹ habēt modo nouitij qđ p̄fessi: qđ uis tpe supradicte concessionis viderentur plus habere.

13 Restitutio in certoꝝum. Clemens concessit: qđ si aliqui habitum fratrum mīnoꝝ assumentes: diuersis personis que sciri et inueniri non possunt: aliqua bona restituere teneantur: possint ministri: et custodes: et vicarij eorū: singuli in locis sibi commissis: bona ipsa in pios vsus conuētere: prout secundum deū viderint expedire. **¶** B. fo. 58. Et ffo. 141. concessione. 334.

Collector. C. Circa predicta: vide ampliorē concessionem infra. §. 21.

15 Quib⁹ licet recipere novitios. Nicolaus. 3. in declaratione regule fratrum minorū concessit statuta licere non solū generalib⁹ sed etiam p̄uincialib⁹ ministris: personas fugientes a seculo in fratres recipere. Que tamen p̄uincialij ministroꝝ

licentia: per ministrum generale possit arceri: sicut expedire viderit. Et declarantur
q vicarij ministrorum provincialium ex officio vicariatus: licentia hanc sibi no-
uerint interdictam: nisi per ministros eisdem: hoc ipis vicarijs specialiter comita-
tur: quibus ministris hoc posse committere vicarijs et alijs. licentia concessit. B. fo.
10. Et. b. fo. 12. secundum tractatus. articulo. 7.

Receptio.

Idem Nicolaus circa hoc addidit dicens: Caveant tamen ipsi provincia-
les: q hoc non indifferenter passim: sed sic considerate committant: ac sic illos qui
hoc committere contigerit fidelibus consilij fulciant: q omnia discrete pcedat.
Habetur supra. §. 3.

14

Receptio.

Idem Nicolaus super addidit circa hanc materia: q non indifferenter om-
nes admittantur ad ordinem: sed illi tamen qui suffragantibus eis litteraturarum et idoneita-
te: vel alijs circumstantijs: possint utiles esse ordini: libet per vite meritum: et alijs p-
ficere per exemplum. Habetur ubi supra. §. 13.

Receptio.

Bonifacius statuit: q quis is qui religionem ingreditur religiosus
censeri cum effectu non possit donec sit tacite vel expresse p-
fessus: si quis tamen violenter manus in eum iniiciat: excommunicationis late a cano-
ne vinculum non evadat. Habetur in. c. Religiosorum de sententia excommunicationis. lib. 6.

Ex tunc coi.

Ex coicatio.

Idem Bonifacius constitutionem Innocentianam superscriptam que p-
hibet conversionem professionem recipi ante annum probationis elapsam: quam constitutio-
nem Alexander papa. 4. ad fratrum predicatorum et minorum ordines distat de-
claravit extendit: declarationem eandem ad aliorum mendicantium ordines prorogavit.
Statuit etiam: q in alijs religionibus professio expresse vel tacite fieri possit licite in
fra annum. Sed expresse emissam: etiam seculari habitu non mutatur: illi religioni pre-
cise obligare quam profitemus est professus. Tacite vero facta infra probationis annum
per susceptionem habitus qui p fidentibus tamen datur: non illi specialiter cuius ha-
bitus est susceptus: sed generaliter religioni alicui recipienti obligat: si etatis apte
sit. si sciens: et voluntarius: ac triennio perseveret. Habetur in. c. Constitutionem.
De regularibus et transiensibus ad religionem. lib. 6.

Ex tunc coi.

Alembes eos qui in discretionis constituti etatem monachorum habitum in
aliqua religione per annum portauerint: hoc ipso religionem illam
decrevit esse professos: nisi huiusmodi habitus in colore. scissura vel forma se distinctum pa-
teret erubescat ab habitu professionum. Habetur in. c. Eos qui de regularibus.

Ex tunc coi.

Urbanus. Sec. Gregorius. 11. circa receptionem novitiorum et monialium
fecerunt notabile provisionem: q huius in dictione Summa. §. 1.

19

Nicolaus. Statuit: q moniales sancte Clare: nisi de provincialis: seu
visitationis sui expressa licentia recipere valeant aliquam ad
religionem vel professionem. b. fo. 48. Et fo. 43. concessit. 44.

20

Prohibitio
contra monia

Sixtus. 4. concessit magistro generali: et prioribus provincialibus: ac prio-
ribus localibus ordinis fratrum Carmelitarum: ut singuli eorum in
locis sibi commissis possint et valeant in pios usus convertere bona que monicij ad
ordinem predictum venientes tenentur restituere divinis personis que sciri et inue-
niri non possunt. B. fo. 103. Et fo. 186. concessione. 474.

21

Ex punit. frs

Idem Sixtus concessit: q novicie monialium sancte Clare prime regule:
possint promereri omnes indulgentias alme vrbis: visitando suas ecclesias. o. fo.
261. concessione. 678.

22

Circa communicationis privilegiorum: que habetur in dictione Communica- Collector.

Monicius.

no priuilegiorum. §. 14. et. 19. poterunt nouici fratrum mino. consequi prefatas indulgentias. Nam directe non reperiuntur illis concessæ.

13
Professio.

Iulius. 2. statuit: q. cum aliqui fratres in ordine mino. annū probationis inceperint: ac deinde habitum dimiserint: sed postea ad ipsum ordinem redierint: tempus prioris receptionis habitus cum tempore posterioris sibi computari: vel non computari possit: iuxta discretionem: et determinationes suorum superiorum. B. s. s. 127. conce. 283.

24
Ex privilegij
augustiniani
Professio.

C. DE AD. Iulius concessit ordini eremitarū sancti Augustini: vt quicunque no-
micus in huiusmodi religione promotus fuerit ad sacros ordines: habeatur pro
professore q. habitū predicti ordinis relinquere: aut mutare nulla auctoritate pos-
sint: nisi licentiam in scriptis a generali prefati ordinis obtinuerit. b. s. s. 266. con-
cessione. 694. Et B. s. s. 67. concessione. 213.

25
Ejicere ab or-
dine.

Leo. 10. fecit quandam concessionem: seu statutum circa electionem noui-
cium et professorum ab ordine: prout positum est supra in dictione
Ejicere ab ordine. §. 5.

26
Professio.

C. DE AD. Leo in concilio Lateranensi statuit: q. excommunicati volentes profi-
teri aliquem ordinem mendicantium: vbi de interesse tertij agitur: absolui nō pos-
sint: nisi preuia satisfactio. B. s. s. 26. conce. 84.

27
Pro fratribus
et monialib.

C. DE AD. Leo concessit: vt quando contigerit: q. auctoritate apostolica conce-
sum fuerit aliquibus fratribus: vel monialibus diuersarum religionum posse tra-
sire ad ordinem fratrum minorum: aut sancte Clare: q. attento q. tales iam sunt
nutriti in alijs ordinibus: vnde presumitur de ieiuniis: et alijs asperitatibus re-
ligionis esse instructos: possint facere professionem tanto tempore ante annum p-
bationis de iure communi taxatum: q. to prelato predicti ordinis minorum: de con-
silio discretorum fratrum: vel discretarum monialium respectu illius domus in
qua fecerint probationem visum fuerit. Dum tamen fratres et moniales huius-
modi fuerint inter obseruantes suorum ordinum professi: et nutriti: et ad obseruantes pre-
dicti ordinis minorum transire voluerint: non alias. o. s. s. 94. conce. 295.

Collector.

**C. Circa modum receptionis nouiciorum: presertim monialium: vt vitetur Simo-
niarum facta est quedam optima prouisio per Urbanum. 5. et Gregorium. 11. que ha-
betur in dictione Simonia. §. primo. Et in dictione Admoniales. §. ultimo.**

C. Et priuilegijs monachorum sancti Benedicti.

28
Prohibicio

Gugenius. quartus prohibuit ne aliqui cuiuspiam status. gradus. vel
conditionis erant: personas que de iure communi religio-
nem ingredi non prohibentur: ex seculo fugientes: et ad conuersationes huiusmo-
di congregationis venire cupientes: verberibus: aut violentijs quibuscunque impe-
dire vel prohibere aut a monasterijs et locis congregationis monachorum san-
cti Benedicti iniuriam aliquam ingredi volentibus: aut recipientibus irrogan-
dos: seu eos molestandos: huiusmodi personas euellere: aut extrahere audeant vel
presumant. Contrarium verofacientes: ipso facto sententiam excommunicationis
incurrant: dum tamen cum hoc presens statutum fuerit eis ad noticiam de-
ductum: non desisterint a predictis. Aliqua nō possint: p. t. q. in mortis articulo:
nisi per sedem apostolicam beneficium absolutionis obtinere. B.

Excoicatio

Obedientia.

Obediētia. Oblati tra. vel monia. fo. cxxviii.

Dnorius.

3. statuit: q nullus fratrum minorum post factā professionem: ordines predictum relinquere au
leat: nec relinquentem alicui sit licitum retinere. Inhibuit etia: ne
ub habitū predicti ordinis liceat alicui extra obedientiam euaga
ri. Et q si qui forte hoc presumpserit: liceat prelatis dicti ordinis
n fratres ipsos: donec resipuerint censuram ecclesiasticam exerce

re. B. fo. 101. concessione. 213.

Clemens.

4. Inhibuit ne quis post professionem in ordine fratrum mi
norum factam: sine generali: vel provincialis sui licētia dis
cedat ab ipso ordine: prout late positum est in dictione Apostate. §. 8. cum addi
tionibus ibidem positis.

CJDEAD Clemens fecit quodam statutum circa prefatam materiam: quod po
situm est in dictione Apostate. §. 8.

Sixtus.

4. statuit aliqua circa obediētiā: et subiectionē quā fratres et so
res tertie regule sancti francisci tenētur exhibere: q ponuntur in
dictione Tertiarij. §. 8. Et habetur. B. fo. 8. Et ff. 93. conce. 201.

Alexander.

6. Inhibuit fratribus minorib: observantie ne preteritu lītē
rarum apostolicarū: se ab obedientia suorū prelatorū sub
trahere audeant: vel alio prelato eundē ordinis se subdāt: vel extra cōuentus et lo
ca fratru maneat: nisi de consensu generalij: provincialij: seu cōmissariorū ge
neralis. Super quo dat indices et cōservatores: cum magnis clausulis: et nō ob
stantijs latissimis. B. fo. 14. Et ff. 99. conce. 209.

Julius.

2. prohibuit similiter sicut Alexander prefatus: et addidit contra cō
mōtantes causa studij: vel alias extra domos ordinis. S3 hec cū
multis alijs hanc materiam obediētie tangentibus: posita sunt in dictione Apo
state in multis. §.

Oblati fratrum vel monialium.

Gegenius.

4. fecit magnā cōcessionē circa absolutionē obla
torū: et ppetuo donatorū: p semel in vitā: sicut po
situm est in dictionibus Absolutio ordinaria quo ad frēs. §. 10. Et
Absolutio extra ordinaria quo ad fratres. §. 3.

Sixtus.

4. cōcessit: q oblatis et oblate ordinis fratru Carthe
sitarum gaudeāt privilegijs et gratijs dicti ordinis
sicut gaudere possunt mulieres mātellate: et pinzochere sub dicto ordine vivētes:
(que sunt velut tertiarij ordinis m.). quibus cōcessum est posse gaudere omnib:
privilegijs fratru. B. fo. 97. Et ff. 180. conce. 427.

CJDEAD Sixtus concessit oblati fratrum ordinis eremitarij sancti Augusti
ni: oia et singula privilegia: et indulta cōcessa frīb: et sororib: de pnia: ac mātella
tis et pinzocheris sub dicto ordine degētib: Et decrevit in eis locū hfc debere: p
inde ac li p eisdē oblati psonis: et circa illas emanassent. B. ff. 249. cō. 623.
C Ratione cōmunicatiōis privilegiozum: similiter oblatis ordinis fratrum mino
rum gaudebunt privilegijs fratrum. C Multa alia pertinentia ad hūmō oblatos:
posita sunt in dictione Familiares fratrum.

Obligaciones.

habu^o ordi
nis.

Apostate.

Apostate.

Detentarij

Exempt.

Absolutio.

Ex privilegijs
carmelitarū.
Loicano pri
vilegiozum.

Ex privilegijs
augustinū
Loicano pri
vilegiozum.
Collecto.

Obligationes. Observantes fratres.

Collector.

Quia in privilegijs fratrum minorum et aliorum mendicantium reperiantur multa et varia ad que huiusmodi fratres obligantur: et ista posita sunt sub diversis dictionibus huiusmodi. **Compendio** ideo ne oia in oib⁹ dicam⁹: sufficiet per remissiones circa hec procedere. **Primo** circa obligationes missarum: et aliorum suffragiorum ratione reddituum vel alias: habet in dictione **Missa**. 3. §. 10. et al. et. 12. ac. 13. **Secundo** circa obligationes pertinentes ad officium horarii canonicarum: ponitur in dictione **Officium divinum**. 1. et. 2. **Tertio** quantum ad observationis interdicti obligationem: continentur multa in dictione **Interdictum**. **Quarto** ad obligationem votorum: ponuntur nonnulla in dictione **Votum**. **Quinto** quo ad obligationem statutorum ordinis: ponuntur aliqua in dictione **Statuta**. **Sexto** quo ad obligationem concordiarum et conventionum: ac pactorum: habetur in dictionibus **Concordia** et **Conventiones**.

Observantes fratres.

Cilium Constantiensis fecit decretum super separatione fratrum minorum. obser. a conventualibus: ut habetur. B. fo. 25. Et ffo. 109. conce. 236.

Martinus 5. approbavit postea decretum predicti concilij quo ad separationem fratrum minorum obseruantium. B. fo. 36. Et ffo. 20. conce. 260.

Eugenius 4. statuit multa circa fratres minores. obser. et conventuales: que quod modernis temporibus non deseruiant: ideo illa hic inferere superfluum iudicauit. Habetur tamen inserta in bulla **Pro** secundi super eadem materia. B. fo. 2. et ffo. 86. conce. 196.

Paulus 2. statuit etiam multa circa fratres obseruantes et conventuales: preterea qualiter possint se transferre ab una obedientia ad alteram Et ista posita sunt in dictionibus **Apostate** et **Conuentuales fratres**. Et habetur B. fo. 9. Et ffo. 93. concessione. 202.

Alexander 6. statuit: quod nullus fratrum minorum. obser. possit succedere suis parentibus: etiam si transierit ad conventuales: ut habetur in dictione **Heredes**. §. 4. et. 5. et. 6.

Leo 10. statuit multa circa fratres minores. obseruantes et conventuales in bulla **Unionis**. B. ffo. 28. Et in bulla **Concordie**. B. ffo. 31. Habetur etiam in hoc **Compendio** sub varijs dictionibus: iuxta diuersitatem materiarum.

Excoicatio. **Quod** **Leo** in bulla **Unionis** precepit firmiter et mandauit sub pena excommunicationis late sententie: ipso facto incurrenda: et a qua nullus: preterquam in mortis articulo: nisi a sede apostolica absolui valeat: ne aliquis frater sancti francisci appellet alium fratrem eiusdem ordinis maliciose. irrisorie: aut improprie. priuilegiarum. collectancum. bullistam. amadeitam. clarenus. de euangelio: seu de caputo: seu bigotum: aut alio quouis nomine irrisorio. iniurioso: aut improprie. fo: vel quod pro improprie. fo a patientibus habeatur. Et similiter precepit tam clericis quam laicis: ne fratres huiusmodi aut eorum fautores: prefatis nominibus irrisorie: seu maliciose appellent: sed omnes fratres ipsius ordinis: fratres minores: seu sancti francisci a seipsis: et ab omnibus alijs appellentur et nominentur. B. ffo. 30. concessione. 99.

Collector. **Sciendum** circa predicta: quod **Reuerendissimus dominus**. D. **Abustoforus** de

Octaue festiuitatū. Officia ordinis. Fo. cxxix.

forlino cardinalis de Ara celi: dixit reuerendo patri fratri Joanni de argoma-
nes: q̄ summus pontifex Leo. 10. ad suam infantiam amouit dictā censuram
quo ad fratres: ad minus obseruantes: et adhuc generaliter: put prefatus pater
credebat. A quo ego accepi sicut supra posui.

IDEAD Leo fecit tres concessiones circa dignitatem locorū: que fratres mi-
obser. in actibus publicis q̄ cum conuentualibus eiusdē ordinis et Augustinen-
sibus cōueniunt habere debēt: put habetur in dictiōe Processiones. §. 3. et. 4. et. 5.

Octaue festiuitatum.

Quoniam octaue festiuitatum sunt nonnulla ordinata: seu cōcessa a summis pō Collector.
tificibus: que infra ponuntur.

Iustus 4. statuit: q̄ fiat octaua solēnis de festo Lceptionis
nis virginis Marie: sicut positum est in dictione Lō
ceptio virginis. §. 2.

IDEAD Sixtus concessit: q̄ celebretur octaua sancti Bona-
uenture: sicut de alijs sanctis ordinis minorum. o. fo. 64. Et ffo.
68. concessione. 134.

IDEAD Sixtus statuit et ordinauit: q̄ festiuitas omnīū sanctorū cū octaua:
sub duplici officio solēniter celebretur per vniuersum orbem: perpetuis futuris tē-
poribus. b. ffo. 5. concessione. 56.

IDEAD Sixtus ordinauit: seu declarauit: q̄ per octauam omnium sanctorū
semper fiat idē officiū quod in die. Et q̄ dicatur officiū beate virginis. Ac q̄ non
fiat de aliquo festo: sicut fit in octaua sancti frācis. o. fo. 63. Et ffo. 67. conce. 115.

IDEAD Sixtus concessit posse dici credo in octaua festiuitatis beati frācis
ci. o. fo. 63. Et ffo. 68. concessione. 133.

Circa hoc vide in dictione Credo: post. §. 2.

Alexander 6. concessit: q̄ in prouincia sancti Jacobi celebretur octaua
festi eiusdem sancti Jacobi: et cum officio proprio. Et q̄ di-
tur Credo: per totam octauam. o. ffo. 70. concessione. 168.

IDEAD Alexander concessit fratribus mino. de obser. ut in omnibus festis
gloriose virginis Marie octauas habentibus: octauam diem sub duplici mino-
ri possint celebrare. o. ffo. 261. concessione. 679.

Officia ordinis.

Distinctio materie officiorum ordinis.

Quo ad officia ordinis multa et varia statuta et concessa sunt a summis pō Collector.
tificibus iuxta varietatem officiorum. Et primo quo ad officiū genera-
lis ministris: in dictione Gualis ordinis. Et secundo quo ad officiū ministrorū
provincialium: in dictione Ad ministr. Et tertio quo ad officiū custodum: in dictio-
ne Custodes. Et quarto quo ad officiū guaradianorū: in dictione Guardiani.
Et quinto quo ad officiū visitatorū monialium: in dictione Moniales. §. 22. et
27. et in dictione Visitatores. Et sexto quo ad officiū vicariorū monialium et
conuentuum fratrum: in dictione Vicarij. Et septimo quo ad officiū abbatissa-
rum: in dictione Abbatisa. Et octauo in generali quo ad omnia predicta officia:
habentur ea que concernūt electiones: in dictione Electio. Ultra omnia prefata:
addūtur hic q̄dā attinētia in gr̄e ad officia ordinis: p̄sertim ad durationē ip̄orū.

Officia ordinis.

Prohibito
contrahendo
eos ab ordine

Nicolaus. 4. statuit ac ordinavit: ut fratres ordinis mino-
qui post professionem ab eis in ordine facti: ad
quorūq; ordinis p[ro]fessionis cuiuslibet: petita vel nō petita: obtenta
vel nō obtenta suis superiorib[us] licetia: immediate vel p[er] alios
ordines mediate transferant in ordine sine ordinibus ad quē vel
ad quos transire habere contigerit: vel etiam extra illos: ad nul-

abolito

Prohibito
duobus san-
cti Francisci

Collector
abolito

Prohibito
abolito

Collector
abolito

Statutus ge-
neralis

abolito

abolito

Statutus ge-
neralis

abolito

Abbas

Abbas

Abbas

Abbas

Collector

lam omnino administrationem vel officium curā animarum habentia: neq; etiā
ad aliquam dignitatem vel prelaturā quoquomodo possint assumi: ab eis sedis
apostolice specialit[er] et expressa licentia per ipsius sedis parentes litteras conceden-
da: facietes plenā certā et determinatā de statutor[um] ordinatōe b[ea]ti m[agist]ri m[agist]ri. Et
decrevit irritū et inane si sec[us] in hac p[ar]te fuerit attentatū. B. fo. 28. Et ffo. 112. cō. 239.

Iulius. 2. statuit in virtute sancte obedientie ac sub exco[m]municacionis
pena precepit: q[uo]d omnia et singula officia triuz ordinū beati fr[ancisci]:
cuius triennialia ita ut expleto triennio: in eadē domo prorogari quispiā non
possit in officio p[ro]latōis: licet b[ea]ti in alia domo: vel in alio officio. B. ffo. 226. cō. 331.

Conradus. Statutum nunc fuit admissum. Immo in capitulo generali
apud Rebasen celebratum: fuit contra hoc reclamatum: prout retulit reueren-
dus pater frater Joannes de argonians: qui fuit p[ro]vincialis sancti Jacobi. Et
cum in o[mn]ibus videntur nō sit cōprobaturū: videtur p[er] non vsum abrogatū. Idēq;
ant simile iudiciū esse videt de statutis g[en]eralib[us] circa h[ab]itaculū inferi: annotatur.

Circa durationem officiorū ordinis: fuerunt nonnulla statuta in capitulo gene-
rali celebrato in conventu Lanalis p[ro]vincie Turonietano dist[inct]o. p[er] se sequitur.

Ordinat[ur] et statuit generale capitulū: q[uo]d omnia et singula officia regiminis triū
ordinum beati francisci patris nostri de cetero sint triennialia. Si autem ali-
quis guardianus seu abbas post triennium in aliquo conventu fimerit
in altero eligatur vel postuletur: ibidem poterit p[re]fici et confirmari. Sed nō po-
terit ultra triennium in eodē conventu in officio continuari. Non intelligitur autē
ita p[er] se b[ea]ti m[agist]ri triennium: quin possit p[er] m[en]ses et p[er] m[en]ses pl[ur]es: vel biennium: s[ed] in q[uo]
capitula p[ro]vincialia accedant: vel p[er]trahantur. fo. 229. tractat. 3. Et ffo. 248. tra. 2.

Item determinat totū capitulum generale: q[uo]d confessores in monachū sancte La-
re sint triennales: sicut ceteri prelati: seu guardiani: vel alii in regimine constituti. Et
q[uo]d nullus in hoc possit dispensare. fo. 229. tractat. 3. Et ffo. 249. tractat. 2.

Leo. 10. in bulla vniōis statuit: q[uo]d officiū ministri generalis possit durare
per sex annos. Quibus sex annis expleto: p[er] factō sit absolut[us] a ge-
neralatus officio: et pro tali ab omnibus habeatur. B. ffo. 29. conce. 93.

Conradus Leo voluit et ordinavit: q[uo]d ministri p[ro]vinciales ultra triennium non
possint cōtinuari in suis officiis. Et q[uo]d elapso triennio: p[er] absolut[us] ab officio a c[on]fessis
trib[us] b[ea]tis. Et q[uo]d idē iudiciū de custodiib[us] p[er] o[mn]ia b[ea]ta. B. ffo. 30. cō. 97. p[er] t[em]p[us].

Officiū diuinum.

Distinctio concessorum pertinentium ad officiū diuinum.

Quia officiū diuinum: multa et varia reperitur in p[ri]uilegiis fratrum:
que sub sequenti ordine distinguuntur. C. Aliqua. n. concernunt celebratōe
missarū. Et hec habentur sup[er] in dictionib[us]. Celebratio diuinorū. Credo. Gloria.
Prefatio: et Missa. C. Alia spectant ad horas canonicas. C. Ita vero subdisting-
guuntur. Alia quēdā pertinent ad officiū seriale: de quibus supra in dictione f[er]re.

Officium diuinum. So. cur.

Quedam autem attinent ab festiuitates sanctorum: prout habentur in dictione festiuitas. Quedam ad octauas festiuitatum: sicut positum est in dictione Octaua festiuitatum. Nonnulla tangunt officii diuini ordinem et modum dicendi. Et hec ponuntur hic primo. Deinde adduntur aliqua que pro suppletione defectuum in huiusmodi officio communiorum sunt concessa. Postremo super adduntur indulgentiarum huiusmodi officii concessa.

Officium diuinum: primo.

Concilium Agatense statuit: quod presbyter mane matutinali officio expleto: presertim seruitutis sue vide licet primam. tertiam. sextam. nonam: uesperasque persoluat. Itam enim ut horis competentibus iuxta possibilitatem: aut a se: aut a scholaribus publice compleantur. Id habetur in. c. Presbyter: de celebratione missarum.

Et notandum: quod glossa super prefato verbo persoluat: dicit. Cōsistit est ut simul dicat oēs horas: ne superuenientibus occupationibus: aliqua hora dimittat. Et intelligitur hoc de clericis pauperibus quos ad opus rurale oportet: ut in infra textus patet. Alias suo loco et tempore: dicēde sunt singule hore. Hec glossa.

Concilium Secundum se statuit semper obseruari: ut omnibus diebus: et post matutinum et uesperas oratio dominica profertur. Id habetur in. c. Id semper: de consecra. dist. 5.

Super hoc dicunt doctores: quod per matutinum intelligitur officium missarum ad noonam: et per uesperas: usque ad Completorium.

Innocentius tertius in concilio generali districe precepit in virtute obediētie omnibus prelatis et clericis: seu personis ecclesiasticis: ut diuinū officium nocturnū pariter et diurnū (quod eis dederit de) studiose celebrant pariter et deuote. Id in. c. Dolētes: de celebratiōe missarum.

Innocentius quartus concessit fratribus minoribus: ut quando ratione itineris: uel alterius rei causa: extra conuentus: seu loca sua: quemlibet uel quoslibet eorum contigerit degeri: possint diuinum officium fratres cum fratribus: aut simul cum alijs regularibus personis: uel quilibet separatim facere: alio quam romano ordine placuerit. Et quod id sufficiat ad persolendum debitum ad quod ratione regule tenentur: nec iterum proprium officium dicere teneantur. B. fo. 55. Et fo. 138. concessione. 305.

Sixtus quartus concessit: ut officium conceptionis beate virginis per fratrem Bernardinum de Busto compilatum: et ordinatum: possint libere et licite dici et recitari a quibuscunque uolentibus pro deuotione sua illud dicere. B. fo. 124. concessione. 372.

Clementis Sixtus concessit: quod fratres minores possint dicere commemorationes omnium sanctorum sui ordinis sub una antiphona. o. fo. 63. Et fo. 67. cō. 116.

Alexander 6. concessit fratribus: ut in solennitatibus sanctis possint dicere proprias historias: etiam si in breuiario non sint. o. fo. 261. cō. 679.

Leo 10. concessit: quod fratres minores dicendo horas canonicas: et alia officia diuina in choro: uel extra: satisfaciāt precepto cap. si Dolētes: de cele. mil. de dicendo studiose pariter et deuote: et sic fuerit si propter aliquam fatigationem: uel aliam causam dicat sedendo: aut decubando: uel non itegre uerba persolendo: prout scripta sunt: propter

Ex iure cō.

Collectas.

Ex iure cō.

Collectas.

Ex iure cō.
de celebratiōe
missarum.

Pro uinera
tibus fratribus
dispensatio.

De officio
ceptionis.

De sanctis
ordinis.

De historiis
pprijs.

Pro scrupu
lōse fratribus.

Officium diuinum: Primo.

negligentiam: aut imperitiam: vel malam prolationem naturalem: propter defectum lingue: seu alias qualitercunque ore imperfecte dicant: aut cum mentis distractione: et sensuum vagatione: tamen non ex malicia hoc faciant.

Et similiter concessit: qd qui cum talibus male presentibus: vel alios supradictos defectus facientibus dicunt officium: non teneantur reiterare ab alijs imperfecte dicta: aut ab eis non integre audita: propter distantiam localem: vel strepitum: seu alias causas: sed satisfaciant precepto ecclesie et regule sue: qualitercunque audiendo qd alij debent dicere: presertim in choro. O. sso. 59. concessio. 69.

9
Proscrupulo
hominibus.
CJDEAD Leo concessit: vt ne fratres predicti mutuo se impediunt in officio diuino: aut alijs sint fastidiosi: qd illa que in ordinario iubentur dici secrete sub silentio: tam in bonis canonicis: qd etiam in missa: non teneantur proferre vocaliter: sed satisfaciant dicendo mentaliter: aut legendo inter se per litteras: quia aliqui deuotius sic dicunt: et ab alijs impedimento et fastidio aliorum. Et qd eodem modo possit facere qui solus dicit officium per se: cum prolatio verbalis sit precepta vt ab alijs intelligatur. O. sso. 59. concessio. 170.

10
Proscrupulo
hominibus
infirmis.
CJDEAD Leo quia fuit informatus: qd aliqui fratres scrupulosi quando sunt in infirmitate: scire nunq possunt: nec sciunt discernere: et se determinare quando licite possunt dimittere dicere horas canonicas: concessit qd siue propter febrem: aut dolorem internum: vel aliam infirmitatem fratres fuerint grauati: et afflicti: satisfaciant dicendo pro bonis canonicis: psalmodia: et orationes. Mater noster. Ave maria: vel alia iudicio prelati: aut presidentis loci: seu conventus assignanda. Et hoc quando medicus corporalis (si commode potuerit haberi) dixerit esse nocuum infirmo. O. sso. 59. concessio. 171.

11
Ordinare.
Declarare.
CJDEAD Leo concessit: qd capitulum generale durat: habeat facultate declarandi dubia que occurrerint circa officium diuinum: et ordinandi: addidit: qd mutandi quicquid videbitur pro fratribus expedire: tam in regulis: qd in Kalendario. O. sso. 59. concessio. 176. C. Vide circa hoc infra. §. 14.

12
De anticipa
tione: et post
positioe ho
rarum.
CJDEAD Leo concessit: qd quando fratres predicti habent aliquas occupationes: possint sine conscientie scrupulo antepone: siue postponere officium diuinum: vt puta dicendo matutinum ante media nocte quacunque hora voluerint: et alias horas de mane vsq ad vespas exclusiue: etiam si occupatio non sit multum necessaria: sed satis est: qd cogitet tunc deuotius: ac quietius dicere. O. sso. 60. c. 182.

13
Ordinare.
CJDEAD Leo concessit: qd ministri fratrum minorum in suis capitulis: prouincialibus respectiue: possint de consilio diffinitorum nominare duos vel tres fratres: qui sic nominati possint ordinare vnum Kalendariu sanctorum: feriarum: et dicarum: p toto anno: cum regulis necessarijs. Ita qd semper in quacunque prouincia: et fratres: qd moniales illarum prouinciarum respectiue: idem officium: et de eodem sancto: vel festiuitate: aut feria faciant: ne varietati: et discordie locus detur: dum tamen non multum discrepent a Kalendario Romano. O. sso. 61. concessio. 190.

14
De anticipa
tione: et post
positioe ho
rarum.
CJDEAD Leo declarauit: qd fratres minorum: dicendo officium extra chorum: propter occupationes occurrentes: non teneantur ad obseruantiam horarum statutarum quibus solet officium in choro dici a fratribus: presertim quando sunt ipsi fratres in itinere constituti: vel alias in infirmitate: siue occupatione communi prepediti. O. sso. 91. concessio. 266.

15
De monia
libus.
CJDEAD Leo fecit duas concessiones: seu dispensationes circa officium diuinum pertinentes ad moniales. s. Clare: qd possint sibi in dictioe Aldonsales. §. 23. et 24.

Officium diuinum: Primo. So. cxxxj.

Olemens. 7. fecit alia dispensationem pertinetem ad hac materia p mo
nialib? 7 frib? imperitis: put hf in dictione Admoniales. §. 29.

Ex privilegijs monachorum sancti Benedicti.

Eugenius. 4. concessitq? monachi clerici in sacris tamen non constituti
etiam si professi ad canonicas horas recitandas ex debili-
to minime teneatur. Debeat tamen prior psalmos aliquos: aut pater noster: aut
officium quod laicis monachis iniungitur: predictis huiusmodi monachis cle-
ricis qui aliqua forte rationabili causa horas canonicas (vt dictum est) non reci-
tauerint: iniungere: vt illud apostolicum in omnibus impleatur. Qui manducat:
quod laboret. o.

C Prefata concessio non deseruit pro fratribus minoribus: quia ipsi statim vt p
fessionem emittunt: tenentur ratione voti ad persoluendum officium diuinum: li-
cet non sint in sacris ordinibus constituti: ac si omnes sacros ordines haberent,
Potest tamen huiusmodi concessio pdesse alijs fratribus mendicantibus.

Ex privilegijs fratrum sancti Hieronymi.

Benedictus. 13. concessitq? vbi occurreret dubiu in recitatione horaru
in choro: possit illud determinare prior vel vicarius: aut il-
le qui est deputatus in choro corrector: vel maior pars presbyterorum. o.

Martinus. 5. concessitq? singulis diebus sabbatinis: nisi festu duplex oc-
currat: possint fratres officium beate Marie virginis libere
celebrare. o.

C DEAD Martinus concessitq? priores et fratres ordinis sancti Hieronymi
possint post copletoru dicere canticu graduu: et matutinos beate virginis. o.

C DEAD Martinus concessitq? fratres prefati ordinis recitantes extra cho-
rum: possint recitare horas beate virginis ante horas diei: vel e contrario. Et ides
etiam de matutinis: dummodo non dicant omnes horas beate virginis post om-
nes horas diei. o.

C Prefatam concessionem reperi alibi put vt sequitur.

C DEAD Martinus concessitq? priores 7 fratres dicti ordinis horas canoni-
cas beate virginis quandoq? voluerint ante horas canonicas diei: orando vel
alias dicere: vel prout negocia occurrerint melius ordinare (in choro tamen di-
cendo modo consueto) libere 7 licite valeant. o.

C DEAD Martinus circa officiu diuinu fecit quandā concessionem p fribus
infirmis: 7 senibus: put hf in dictione Infirmi fratres. §. 11.

Eugenius. 4. concessitq? in festiuitatibus Corporis xpi: 7 Visitationis
beate virginis: 7 per earu octauas: possit dici in prefato or-
dine matutinum post copletoru diei precedentis. Et q gaudeat interequentes in-
dulgentijs concessis: ac si hora consueta interfuissent. o.

C DEAD Eugeni? concessitq? priores 7 ftes ordinis sancti Hieronymi circa
officia monasterij vel ordinis: vel alia pia opera occupati: seu debiles aut infirmi
cu licetia prioris aut coessoris p fratribus deputati: possint post copletoru diei
precedentis dicere matutinos ante media noctem: 7 post media nocte: etiam ante
auroram dicere alias horas vsq? ad vespervas. Et hoc qdū vixerint in obseruan-
tia regulari. o.

C DEAD Eugeni? p fatis fribus fecit duas concessiones circa hmoi materia p
infirmis 7 senib?: ac debilib?: put hf in dictione Infirmi ftes. §. 12. et 13.

16
Pro monti-
libus.

17
Pro nescie-
tibus dicere
officiu diuinu

Collector.

18
Declaratio
dubiorum.

19
De officio
dne nostre.

20
De cantico
graduam.

21
De horis
bre virginis.

Collector.
22
De horis bre
virginis.

23

24
Pro festis
corpi xpi: 7
Visitationis
bre virginis.

25
De anticipa-
tione horar.

26

Officium diuinum: Secundo.

Indulgentia.
Pro sup-
plicatione def-
ecum offi-
cij diuini.

Lemens. 5. fertur concessisse: q̄ quicunq; in fine horarū dī-
perit fieris genib; infra scripta: cōsequat remissio-
nem oīm defectū in hīoī bonis cōmissorū. Et insuper concedun-
tur ei quadraginta dies indulgentie. C Sequitur ofo: cui premit-
titur. N. Diuinū auxilium maneat semper nobiscū. Añsa. C San-
ctissime trinitati: et indiuidue vnitati: dñi nostri crucifixi humani-
tati: et beatissime virginis M̄arie secunditati et virginitati: sit sempiterna gloria
nunc et semper: et per infinita seculorū secula. Amen. Ofō. C Suscipe dñe deus
meritis et precibus beatissime semper virginis M̄arie: et omnī sanctorū officiū
seruitutis nostre: et si quid in tuis laudibus dignū egimus: ppitius respice: et qđ
negligenter actum est: clementer indulge. Per christum. et c.
C Similiter asseritur q̄ Sixtus papa. 4. concessit supradictā remissionem dicēti
solum antipbonā suā prascriptam. s. Sanctissime trinitati. Et hoc est satis verifi-
milkum sic habeatur communiter in vsu apud ecclesiasticos.

Pro sup-
plicatione def-
ecum offi-
cij diuini.

Sixtus. 4. cōcessit oībus frīb; mi. nō valētib; p̄soluere diuinū officiū
bene ac diligēter in choro: put tenētur: q̄ si per defectū vñs vel
auditus aliquid pretermiserint: non teneātur illud omīssum iterū p̄soluere: sed
dicant vñm. ps. in fine horarū: et sufficiat eis. o. so. 62. et ffo. 66. concessione.
98. Et ffo. 100. concessione. 383.

Pro sup-
plicatione def-
ecum offi-
cij diuini.

Innocentius. 8. concessit: q̄ qñ fces mī. aliquid dimittit de diuino offi-
cio: nō ex dolor: possint supplere cū aliquo. ps. vel dicēdo
orationē dñicam: vel Ave maria. o. ffo. 69. conce. 149. C Idē ad litteram reperitur
concessum per Alexandrum. 6. ffo. 99. conce. 362.

Pro frīb;
idiotis.

C Idē Innocentius cōcessit: q̄ fces mī. p̄fessi nesciētes p se plene p̄soluere of-
ficiū diuinū: nō teneantur ad id sub pena peccati mortalis: donec scierint illud:
dñm modo faciāt qđ in se est: et dicāt sicut sciūt: vltra dicāt horas fratru laicorū
o. so. 65. et ffo. 96. conce. 156. et ffo. 100. conce. 373.

Indulgentia.
Pro sup-
plicatione def-
ecum offi-
cij diuini.

Leo. 10. cōcessit: q̄ quicunq; dixerit postq̄ libet horā dñi infra scriptā ofonē:
et in fine illi vñi. Ps. nfr. Ave maria p̄ felici statu sue sanctitatis et
eccleie scē deicōsequat plenariā remissionē oīm defectū in illa hora hūana fragi-
litate cōmissorū. Ofō. C Sacro scē ac indiuidue trinitati: crucifixi Jesu xpi dñi
nfrī hūanitati: et beatissime ac gloriosissime virginis M̄arie secunditati: sine inte-
gritante: et oīm scēorū vniuerfitati: sit sempiterna laus. honor. virt: et glia ab omni
creatura: nobiscū remissio p̄cōrū p in finita secula seculorū. Amē. Et beata viscera
marie v̄ginis q̄ portauerūt eterni p̄fis filiū: et bñā vbera q̄ lactauerūt xpm dñm.
Ps. nfr. Ave maria: p intentione supradicta. o. ffo. 91. cōce. 268.

Indulgentia.

C Idē Leo ampliādo predictā grām cōcessit: q̄ non solū sufficiat dicere su-
prascriptā ofonē. s. Sacro sancte et c. p̄ supplemento vñs bore qñ dñi per se solas
sed etiam omnīū horarū q̄ dicuntur semel: sē vno contextu: licet aliquis paruos
internallus inter vñam et aliā fiat. o. ffo. 94. conce. 194.

Indulgentia.

Officiū diuinū: Tertio.

Alexander. 6. concessit omnibus dicētib; in officio bñe
virginis in hymnis Quē terra pontus et c. et
O gloriosa dñia et c. v. M̄aria mater gñe et c. decē annos indulgē-
tie p qualibet vice. o. so. 66. Et ffo. 70. conce. 179.

Officium diuinum: Tertio. Fo. cxxij.

Leo. 10. concessit: qd religioſi ordinis minor qui officiū diuinum ſoluerint per librū conſequantur remiſſionē dimidię partis peccatorū cōmiſſorum illa die qua predictum ſoluunt officiū. O. ſſo. 94. conce. 298. Indulgentia

Cet privilegij fratrum ſancti Hieronymi.

Martinus. 5. conceſſit fratribus ſancti Hieronymi: qd p qualibet hora. ſ. matutino. prima. tertia. ſexta. nona. veſeris: et cōpleto. Indulgentia

Indulgentijs cōceſſis ratione officiij Corporis xp̄i habetur ſupra in dictide Collector

Indulgentie quo ad ſeculares poſt. §. 2. Et de indulgentijs cōceſſis ratione officiij

Cōceptionis b̄tę virginis: ibi etiā in dictione Indulgentie quā ſeculares. 7. §. 1. et. 2. Collector

CSequuntur alie indulgentie attinentes ad officiū diuinum: q̄ reperuntur con

ceſſerunt in ſubſequentibus verſibus continentur. Indulgentia

CQuando Jeſus nominatur: ſi deuote inclinatur:

Dantur indulgentie a Joanne viceſimo:

Secundo papa optimo: dies quater decies.

CAd campanam cum pulſatur: ſi Ave maria dicatur:

Dantur dies totidem.

CAd ad gloriā psalmorum: quando cumq̄ tenent chorum:

Si bene ſint inclinantes: quadraginta ſunt lucrantes.

Oracula vine vocis.

Leo. 10. conceſſit: qd fratres m. regularis obſer. ſecura conſcientia poſſint uti omnibus cōceſſis a ſede apoſtolica: et Romanis pōtificibus: ſue per bullas: aut breuiatut vine vocis oracula: prout in libris ordinis reperiuntur: ac ſi oia ſpecifice fuiſſent tunc expreſſa. Et pro maiori conſcientiarum ſecuritate: omnia de nouo conceſſit. O. ſſo. 58. conce. 161. 1
Privilegia.
Nota.

CDEAD Leo cōceſſit: qd non ſint minoris efficacie et valoris vine vocis oracula: q̄ ſi per bullā. aut breue ad perpetuam rei memoriam reſſent cōceſſa. Et hoc in foro conſcientie tantum. O. ſſo. 58. conce. 161. 2
De valore
oraculorum.

CDEAD Leo informat: qd ſunt nōnulla vine vocis oracula cōceſſa ordinī fratrum minor: quorū aliqua aliquibus tēporibus fuerunt vtilia: ſed forte preſentib⁹ nō ſunt: nec futuris erunt: ac preterea aliqua ſunt in aliquib⁹ locis neceſſaria: et aliqua non: cōceſſit ut non ſolū generalis in ſuo generali capitulo: ſed etiā quilibet p̄uincialis in ſuo p̄uinciali capitulo: de conſenſu eiūſdē capli: vel maioris partis: declarare poſſit et valeat: vtrū ab vſu alicuius conceſſionis vine vocis oraculo ſacte abſtineri debeat. Poſtquā quidē declarationē tam fratres: q̄ moniales: ac ſi conceſſio b̄mōi per ſuam ſanctitatem ſuſpenſa: vel renocata fuiſſet cōceſſione eadem: impoſterū non vtanur. O. ſſo. 94. conce. 296. 3
De ſuſpenſio
ne oraculorū
vine vocis.

Ordines ſacri.

CDiſtinctio materie infraſcripte.

CJrea ordines ſacros: duo principalia cōtinentur in privilegij fratrum t̄ti Collector
nōm et aliorū ſim medicatū: ac etiā nō medicatū. Cet p̄mo ſunt aliqua q̄ reſpiciunt perſonas fratrum qui debent ad vniūſmodi ordines promoueri: ac etiā ad promouentes. Et hec habentur infra. §. 1. et ſecundo et tertio et. 2. et. 10. ac. 11.

Ordines sacri.

CSecundo sunt aliqua q̄ tangūt etiā p̄sonas ordinādoꝝ. s. qualiter possint circa etatē dispēdari: ac d̄ sufficiētia examinari. Et ista specialit̄ cōtinentur. §. 4. et 5. et 7.

Episcopi.

Clemens. 4. cōcessit licentiā: et liberā facultatē ad hoc vt fratres mino. promoueri possint ad ordines sacros per quoscūq; catholicos ep̄os: cōmuniōnē: et gratiā sedis apostolice habentes. Et hoc absq; aliqua examinatione per b̄mōi ep̄os faciēda: et absq; omni p̄missione: vel obligatione ip̄orum ordinandorum fratrum. B. fo. 56. Et ffo. 140. conce. 312. Et ffo. 96. conce. 321.

Collector.

CAdverte: q̄ circa predicta sunt postea aliter ordinatum: put ptz infra. §. 7.

Ex iure cōs.

Clemens. 5. decreuit: seu statuit: vt alio non obstante impedimēto canonico: possit quis libere in decimo octavo ad subdiaconatus, in vigesimo ad diaconatus, in vigesimo quinto etatis sue anno ad presbyteratus ordines p̄moueri. Idē in Clemenina Generalē. de etate et qualitate.

Episcopi.

Sixtus. 4. concessit: q̄ quilibet catholicus episcopus possit celebrare ordines sacros temporibus ad hoc ab ecclesia deputatis in locis fratrum minorū de obseruantia: pro fratribus predictis dūtaxat. o. fo. 63. Et ffo. 67. concessione. 106. C. Vide circa predicta infra. §. 6.

Dispensatio.

Innocentius. 8. fecit duas dispensationes circa tempus etatis p̄mouendorum ad sacerdotium: que habētur supra in dictione Dispensatio. §. 14. et 15.

Dispensatio.

Julius. 2. fecit quandā dispensationem fratribus ordinis minimorum si militer circa tempus promotionis ad ordinem sacerdotij: que posita est in dictione Dispensatio. §. 22.

6

Leo. 10. ampliando concessiōnē Sixti suprapositā. §. 3. concessit: q̄ quilibet catholicus ep̄us possit in locis et personis fratrum exercere oēs act̄ ep̄ales: put latius in dictione Vidicere. §. 15. positi est. O. ffo. 60. conce. 179.

Examinatio ordinandorum. Prohibitio

CDEAN Leo in concilio Lateranensi statuit: q̄ fratres ad ordines p̄mouendi possint per ordinarios de grāmatica: et sufficiētia examinari: et q̄ dūmodo com petenter respondeant: per eodē ordinarios debeant libere admitti. C. Nec etiā statuit: q̄ nullatenus in eorū ecclesijs: aut domibus: vel alijs predictorum fratrum locis: ab alio q̄ a diocesano episcopo promoueri ad dictos ordines debeant nisi prius ip̄o diocesano episcopo: vel eius vicario super hoc (cū debita reuerentia) requisitor: et absq; rationabili causa contradicente: vel eo a dioceſi absente. B. ffo. 26. concessione. 78.

Collector.

CIn foro conscientie nō tenētur fratres mino. obser. ad b̄mōi statutum: sicut nec ad alia in predicto concilio contra eorū priuilegia ordinata: vt habetur in dictione Concilium. §. septimo.

De laicis fratribus p̄mouendis.

CDEAN Leo statuit: q̄ quādo cūq; aliquis frater laicus ad clericatū ascenderit extra obedientiā prelatoꝝ ordinis: etiā si vsq; ad sacerdotiū p̄mot⁹ sit: postq̄ reuerſus sit omni honore clericali priuatur: prout latius positi est supra in dictione Laici fratres. §. 4. Et ibidē inferius ponitur multa circa predicta notanda.

CEx priuilegijs monachorum sancti Benedicti.

9

Eugenius. 4. cōcessit: vt singuli monachi p̄sentes et futuri sancti Benedicti ad id idonei: quos prius sui monasterij ad hoc elegerit sine nominauerit: semel dūtaxat anno quolibet: oēs etiā sacros ordines vna et eadē die: etiā extra tēpora a iure statuta: a quibuscūq; catholicis antistib⁹: gra-

Nota.

Ornamenta ecclesiastica. Fo. cxxiiij.

etiam et communione sedis apostolice habentibus (cuiusvis super hoc licentia minime requisita) suscipere dictos antistites eiusdem monachis ordines huiusmodi: tunc conferre possint. b. Epus.

C 3° AD Eugenius statuit et decrevit: quatenus monachi sancti Benedicti congregationis Italicę omnes etiam sacros ordines: ad quos per eorum superiores presentati fuerint: quocumque maluerint catholico antistite gratia et cõione sedis aplice habere: statutis a iure temporibus absque aliquo dictorum monachorum examine: recipere valeant. Atque huiusmodi antistites in dicte congregationis monasterijs et locis duntaxat aduocare: quibus liceat aplice auctoritate absque alia licentia et cõtradictione dicecesani: ut nulla: ut prefertur: examinatione premissa: monachos ordinare. missas celebrare. ecclesias. altaria: et vasa consecrare. vestes benedicere: et alia pontificalia exercere. b. 10
Epus.

Et priuilegijs fratrum sancti Hieronymi.

Alexander. 6. concessit: quod prior generalis ordinis sancti Hieronymi: et singuli priores eiusdem ordinis presentes: et futuri: possint eligere quęcumque episcopi catholici: communione sedis aplice habentes: qui personas singulorum monasteriorum huiusmodi ad id idoneas: ad omnes etiam sacros: et presbyteratus ordines: etiam extra tempora a iure statuta: tribus diebus officijs: siue festiuis duplicibus succedere: promouere possint: dicecesanorum licentia super hoc requisita. o. 11
Epus.

Ornamenta ecclesiastica

Distinctio materie infra scripte.

Priuilegia fratrum minorum: seu statuta que loquuntur de ornamentis ecclesiasticis: sunt bipartita. C. Aliqua enim ex ipsis tangunt paupertatem quam fratres minores circa huiusmodi ornamenta debent habere. Et hec habentur infra. §. 1. et. 2. et. 4. et. 8. C. Alia autem concernunt vsum: et tactum eorundem ornamentorum. Et ista continentur in. §. 3. et. 5. et. 7. et. 8. C. Reliqua vero que pertinent ad benedictionem huiusmodi ornamentorum: posita sunt in dictione Benedicere: in multis. §. Collector.

Lemens. 5. in declaratione regule fratrum minorum que incipit Erius de paradiso et c. voluit et mandauit fratribus predictis: ne habeant nisi paramenta: et vasa ecclesiastica decentia in numero: et in magnitudine sufficientia competenter. Quia superfluitas: aut nimia preciositas: vel quęcumque curiositas in his: seu alijs quibuscumque: non potest ipsorum professioni: vel statui conuenire. b. fo. 15. in tractatu. 3. Et fo. 16. secundo tractatu. 1
Pauperes.

Calixtus. 3. remisit omnem excessum in parametis factum usque in illum diem: et susprensam distet: quod prouideretur ne in futurum tales excessus fierent. o. fo. 62. Et fo. 65. concessione. 89. 2
Pauperes.

C 3° AD Calixtus concessit: quod fratres laici possint tangere calices: et lauare corporalia: et alia ornamenta ecclesiastica cum expedierit. o. fo. 62. Et fo. 65. concessione. 91. 3
Fres laici.
C Aduertendum est circa prefatam concessionem: quod quidam commissarius curie ignorans huiusmodi concessionem: vel oblitus illius impetravit aliam concessionem valde strictam solum pro illis laicis fratribus qui sunt socii generalis: aut provincialium ministrorum: prout supra positum est in dictione Laici fratres in. §. 3. S3 illa concessione non obstante possunt fratres huiusmodi uti supra scripta concessione: quia non reperitur reuocata. Collector.

Ornamenta ecclesiastica.

4 **Paupertas** **Sixtus.** 4. concessit: q̄ fratres minores possint tuta cōscientia tenere & recipere paramenta argentea: & aurea: & alia ad diuinum cultū pertinentia: et habere campanas magnas: & diuersas. Sed hoc quando capitulo p̄uinciali visum fuerit posse sine scandalo fieri. o. fo. 63. Et ffo. 67. concessione, 107. Et ffo. 100. concessione, 374.

Collector. C Lauendus est ab omni concessione: saltē p̄ talibus rebus recipiēdis in futurū: q̄ ppter consimilia relatur: & destruitur paupertas p̄missa in regula.

5 **CJDEAD** Sixtus concessit: q̄ omnes fratres clerici & laici possint tangere sine scrupulo conscientie calices & corporalia: & alia ornamenta, Cum reuerentia tamen. o. ffo. 97. concessione, 343.

6 **CJDEAD** Sixtus concessit: vt possint predicti fratres secuta cōscientia vestes: & pannos prophanos in paramenta: & alios vsus ecclesiasticos cōuertere. o. ffo. 69. conce. 144. Et ffo. 97. conce. 344.

7 **Bonales.** **CJDEAD** Sixtus fecit quādam cōcessionem monialibus sancte Clare: ac tertiaris vt vt possint tangere: & lauare ornamenta ecclesiastica: exceptis corporalibus: que posita est in dictione Corporalia. §. 3.

8 **Paupertas** **Leo.** 18. declarauit & decreuit: q̄ fratres minores sunt tantum custodes: et non possessores paramentorum: & ornamentorum: ac vasorum que ad ministerium sacramenti altaris habent: & propterea illis absq̄ sue professionis macula: aut violatione vti & potiri: habere & licite posse: cum deceat iuxta solennitatem celebritatem: decentioribus paramentis diuinam honorare maiestatem. B. ffo. 15. concessione, 54.

Collector. C Huiusmodi concessio est relatiua: & dissipatiua paupertatis: sicut supra posita in §. 4. quapropter non expedit vti illa: presertim quia aduersatur determinationi Clementis supra scripte. §. 1.

9 **CJDEAD** Leo fecit in huiusmodi materia quādam eximiam concessionē omnibus prelatiis fratrum ini. obseruan. q̄ posita est in dictione Benedicere. §. 14.

Pacta.

Collector. C Circa pacta inita per fratres minores & alios quoscunq̄: sunt nonnulla statuta: et cōcessa per summos pontifices: que posita sunt supra in dictionibus Cōcordia: & Conuentiones.

Paramenta ecclesiastica.

Collector. C De attinentibus ad paramenta ecclesiastica: dictum est in dictione Ornamenta: & latius in dictione Benedicere: in multis. §.

Parentes fratrum.

Indul. ple. **Alexius.** 3. concessit indulgentiam plenariam pro patribus matribusq̄ fratrum minorum presentium: & futurorum: etiam defunctorum in purgatorio existentiū. o. ffo. 65. conce. 90. Et ffo. 101. conce. 397.

Collector. C Circa prefata concessionem vide declarationem superius positam in dictione Indulgentie quo ad seculares. §. in. §. 1.

Parrochia.

Parrochia. Paupertas. Fo. cxxiiij.

Alexander 4. reuocauit decretum Innocentij. 4. quo prohibebatur ne fratres minores aut alij quicunque religiosi recipere ad diuina parrochianos alienos in diebus dominicis et festiuis in suis ecclesijs: et oratorijs. B. ff. 102. conce. 214. **Et Alexander** quia nonnulli prelati ecclesiastici non curabant de supradicta reuocatione per eum facta: dedit super illas

1
Reuocatio.
2
Poro secularibus.

litteras executoriales. B. ff. 102. conce. 115.

Par suprapositas pussiones nihil nobis non concessum est: sed pontifex restituit nos ad ius comune. Atq. Leo. 10. prouidit optime circa supradictum: ut positum est in dictione **Adissa** pmo quo ad locum. §. 2. et. 10.

Collector.

Sixtus 4. declarauit: q. parrochialis ecclesiarum preiudicium quod debent fratres Carmelites ac fratres mi. et alij mendicantes per communicationem evitare celebrando et predicando in domibus suis vel extra: ac etiam in plateis communibus: intelligendum est solum de decimis et primitijs: que a laicis solent clericis exhiberi. B. fo. 102. Et ff. 185. conce. 465.

3
Quid sit preiudicium ecclesiarum parrochialium.

Uide circa istam concessionem in dictione **Predicatores**. §. 14.

Collector.

Leo 10. in concilio Lateranensi statuit: q. nulli religiosorum parrochias cum cruce ac leuanda corpora eorum qui apud ecclesias domorum et locorum eorundem religiosorum suam elegerunt sepulturam intrare possint: nisi prius premonito et requisiti: ac recusante parrochiano presbytero. Et tunc sine eius ac ordinarij preiudicio: nisi eisdem fratribus super hoc antiqua consuetudo: que sit in viridi obseruata: et cum pacifica possessione suffragetur. B. ff. 26. conce. 76. **Et Leo** circa supradicta. §. 1. et. 2. fecit quandam declarationem: seu statutum: prout positum est in dictione **Ecclesie fratrum**. §. 12. et. 13. Et in dictione **Adissa** primo quo ad locum. §. 2. et. 10.

4
Prohibuit
Sepultura.

Paupertas.

Distinctio materie paupertatis.

Quo ad materiam paupertatis sunt multa et varia concessa: et disposita in priuilegijs fratrum minorum: que sub sequenti ordine distinguuntur. **Primo** namq. inueniuntur aliqua in commendationem ac laudem huiusmodi paupertatis: necnon etiam in defensionem illius. Et ista ponuntur infra. §. 2. et. 3. et. 4. et. 6. ac. 7. **Et in dictione Bona**. §. 9. **Secundo** reperiuntur copiosa spectantia ad ea que prefati fratres acquirere seu recipere ac possidere possunt. **Hec** autem ponuntur sub varijs dictionibus huius compendij. **In dictione Bona**. §. 2. et. 3. et. 4. et. 7. ac. 13. **Et in dictione Consummare**. **Et in dictione Eleemosine** in. §. 1. et. 2. ac. 3. et. 14. enim statutis generalibus ibidem additis. **Et in dictione Possessiones**. §. 1. **Sed in speciali** quo ad illa que relinquuntur fratribus predictis in testamentis: habetur in dictione **Hereditas**. §. 2. et. 4. et. 5. ac. 6. cum ibi notatis. **Et in dictione Legata**. **Et magis in particulari** quedam pertinentia ad res cultui diuino dedicatas: continentur in dictione **Edificare**. §. 4. **Et in dictione Ornamenta ecclesiastica**. §. 1. et. 2. et. 4. ac. octauo. **Tertio** in predictis priuilegijs reperiuntur aliqua que recipiunt dispositionem rerum quas huiusmodi fratres possident: presertim quo ad res viles et parui valoris. De quo habetur in dictionibus **Dare**: ac **Declinare**. **Quarto** sunt aliqua que specialiter concernunt denarios vel pecuniam. **Et quo ad istud** ponitur in fine huius dictionis quoddam dubium notabile: cum sua decisione.

Collector.

Paupertas.

1
Ex tunc cōi.

Innocentius 3. Statuit: ne quis monachorū propriū al-
quo modo possideat. Et q si ppietatem
aliquā fuerit deprehensus habere: regulari monitione premissa:
de monasterio expellatur: nec recipiatur ulterius: nisi peniteat s'm
monasticā disciplinam. Qd si ppietas apud quēq inuēta fue-
rit in morte: ipa cū eo in signū perditionis extra monasteriū in
sterquilinio subteretur: s'm q beatus Gregorius narrat in dialogo se fecisse. Qsi
li quicq alium fuerit specialiter destinatum: nō presumat illud accipere: sed abba-
ti vel prioris: seu cellario assignetur. Et infra. Nec estimet abbas: q super haben-
da ppietate possit cū aliquo monacho dispēsare: qz abdicatio ppietatis sicut
et custodia castitatis: adeo est annexa regule monachali: vt cōtra eā nec summus
pontifex possit licentiam indulgere. Habetur in, c. Liii ad monasterium: extra
de statu monachorum.

Hora.

2
Pro fratribus
dicatozibus: et
minoribus.

Alexander 4. declarauit: q medicitas fratrum mi. et predicatorū est me-
ritoria: et q possunt elemosinas petere ac recipere a fideli-
bus: non obstāte quacūq cōtradictione. b. fo. 15. Et sfo. 25. conce. 5.

Nicolaus 3. in declaratione regule fratrum mi. determinauit: q pauper-
tas predictorū fratrum minorū q abdicat proprietatē omnium re-
rum tam in particulari q etia in cōmuni propter dēmi: est meritoria et sancta: qz
et Christus viam perfectionis ostendens: verbo docuit: et exemplo firmavit. Et
circa hoc dicit ibidem multa alia notabilia. B. fo. 5. in secundo tractatu. Et sfo. 7.
articulo primo: in secundo tractatu.

4
Approbatio
seu revalida-
tio decretal.
Exiit 2c.

Martinus 5. cōmisiit cuidā cardinali plenissime suā auctoritatē vt pre-
sideret capto gñali fratrum minorū i ciuitate Aſi ſij celebrādo:
vbi prefatus cardinalis revalidauit declarationē Nicolai. 3. quo ad articulū pau-
pertatis: sub forma sequēti. C. Itē quo ad votū paupertatis. i. vinēdo sine ppio:
et q fratres nihil sibi approprient: statuimus et ordinamus illud incōcuisse tenen-
dum: quod felcis recordationis Nicolaus. 3. declarauit in sua decretali: extra de
verborū significationib. Exiit qui seminat: libro. 6. a. 8. 1. Porro: successiue: et seria-
tim per ordinē vsq ad. 8. Verū qz expresse continetur in regula. 7. c. Et q qlibet
conuentus habeat suū pcuratorem s'm declarationē et privilegiū dñi Nicolai. 3.
et Martin. 4. et S. dñi patris et dñi dñi Martin. 5. Quicūqz verba pfati cardī-
nalis in cōstitutionibus Martinianis posita. C. Postea predictus Martin. 5. cō-
firmavit omnia per dictū Cardinalem in pfato capto facta. C. Lōmissio supradic-
ta habetur. sfo. 84. conce. 245. C. Revalidatio autē continetur in cōstitutionib.
ordinis mi. que appellantur Martinianarū in capitulo pmo. fo. 231. tractatu. 3.
C. Confirmatio vero exiit. b. fo. 38. Et sfo. 36. conce. 41.

Hora.

Idem Martinus fecit quandā concessionē contra cōstitutionē que inci-
pit Ad conditorē: per Joannē. 22. editā: prout habetur infra in dictione 1. Procu-
ratores fratrum: seu Syndici. 8. 7.

6
Approbatio

Alexander 6. approbavit et ppetue firmitatis robur obtinere voluit
litteras Martin. 4. Martin. 5. Eugenij. 4. Calixti. 3. ac
Sixti. 4. necnō 1. Pauli. 2. romanorū pōtificū: quas lras bñdōi pōtificis pssio-
ribus ordinis mi. cōcesserūt: qz vsum bonorū eis et dicto ordini relictoz (ppietas
te: seu dñio cōmūde bonorū apud romanā eccliam remanēte) cū puritate sue regu-
le percipere et habere possint. B. sfo. 75. conce. 225.

Determina-
tio: seu respō-
sio Albertini
valde notan-
da.

elismontane: q̄ requisitus frater Albertinus de casali de mandato dicti domini
pape per quendam cardinalem vt breuiter scriberet quid super hoc videretur esse
tenendum respōdit sic per suas litteras: scilicet: q̄ ad questionem predictam nō
erat respondendum simpliciter affirmatiue nec simpliciter negatiue: sed per du-
plicem distinctionem eligenda erat veritas fidei: et heresis respōdenda. Primo
(inquit) distinguendum est de Christo et apostolis: quia fuerunt in duplici statu.
fuerunt. n. vniuersalis ecclesie prelati nōi testamenti. Et hoc modo habuerunt
dispensationis et distributionis auctoritatem p̄ dando pauperibus et ministris
ecclesie: sicut actus. 4. de apostolis dicitur. Et negare q̄ isto modo non habuerint
esset hereticum. Sed de hoc non querit questio: quia nullus negauit ex ista prela-
tionis auctoritate christi loculos habuisse. Secundo possunt christus et aposto-
li considerari vt persone singulares: et fundamenta perfectionis religiose: et perse-
cti mundi contemtores: gloria mundi conculcantes: ac christi consilia desuper
erogatione perfectionis in seipsis obseruantes: et omnibus obseruare volentib⁹
dicere perfectionis exempla lucida tribuentes. Et si queritur vtrum isto modo ha-
buerint discipuli: distinguendum est de duplici modo habendi. Quorū primus
est civilis et mundanus: quem sic diffiniunt leges imperiales. Ea habere in no-
stris dicitur hominib⁹ quibus habitis defensionem: et in non habitis repetitio-
nem habemus. Et ita patet: q̄ qui habet aliquid civiliter et mundane: potest defen-
dere sua ab iniuriis: et repetere a detentore in iudicio coram iudice temporalī. Et
isto modo christus et apostoli non habuerunt res mundanas. Nam christus rex
pacificus: qui apostolos suos fecit filios pacis: separauit eos ab omni munda-
no et litigioso dicens. Qui vult in iudicio tecū contendere: et tunicā tuā tollere:
probe et passum. Item alibi. Ab eo qui auferit tibi vestimentum: et tunicā noli
prohibere. Et qui auferit que tua sunt: ne repetas. In quib⁹ verbis: christus remo-
uet a se (q̄ fecit quod docuit) et ab apostolis (quibus hoc ip̄m imposuit) dupli-
cem partem res civilis et mundanarū. defensionē habitū: et repetitionem deper-
diti. Et iste modus habendi: pprie dicit in re habere proprietatem et dominium. An
de q̄ christus et apostoli isto modo nil habuerunt: idcirco beatus Hieronimus p̄ se
et omnib⁹ alijs apostolis (sicut verus pauper) ait. Ecce nos reliquimus oīa et c.
Et sic credo volunt dicere fratres minores. Secundo modo possunt haberi res
temporales q̄ ad ius nature: vel ius charitatis fraternelle. Et isto modo habue-
runt christus et ap̄li bona temporalia iure naturae: quod ab aliquib⁹ dicitur politiā
sustentationē nature: repellētēz diuitias: ne aliquid mali saperent vel recolerent
vā mundi popam nutrent. Et isto modo habuerunt panes et pisces: ac vestimē-
ta: sicut dicit ap̄lus. Habentes alimenta et quibus tegamur: his contenti sumus.
Nec est aliqua pressio vel aliquod consiliū christi quod prohibeat tale modum ha-
bendi. Item ad vsū necessariū nature et vite. Et sic credo q̄ volunt dicere fra-
tres predicatorum. Et hoc responsio Albertini lecta est in consistorio summi pon-
tificis. Ad quā utraq⁹ pars. s. minorū et predicatorū presens respondit. Non
restitimus isti cedule. Et fuit hoc tunc cōmendatum: et approbatum. Quod qui-
dem factum fuit anno dñi. 1330.

Secundum
notabile.

Questio.

Secundo notandum est: q̄ dñs Antoninus archiep̄us florentinus in tracta-
tu quem cōposuit de errore fratricolorū. 4. parte. tit. 2. c. 4. per totū: presertim
§. 8. et 9. et 10. ponit multa min⁹ bene dicta in prefata materia: quę de vtrū in re
bus vii cōsumptibilib⁹ possit separari licitus vsus a proprietate: seu dñio res

Et sequitur multis rationibus: qd fratres minores nō possunt habere vsum simpli-
rem talū rerū licitū sine p̄prietate et dñio tē. Ad qd potest breuiter responderi
per ea q notantur in c. Qd leges. p̄ma dñm et in glō ibidē. Lū dñq in reb? vñ
consumptibilibus nō potest esse vñs simplex licitus sine iure vtendi vel p̄prietate
te aliqua: respondetur hoc esse verū lege ciuili et humana vt in suis iuribus et al-
legationibus non tñ lege diuina: qz est fas. i. equū. Unde dñ in c. p̄callegato. fas
lex diuina est ius lex humana. Transire per agrū alienū fas est: ius non est. Iure
diuino licitum est comedere vias in agro alterius: sed non exporare. Conterere
etiā spicas et comedere licitū est vt dñ 7. q. 3. c. p̄mo. S3 nō mittere falcē: vt dñ de
cōse. dñ. 5. c. Discipulos. S3 licet sit equū lege diuina: qz est fas tamē non est ius:
id est ius non dat ciuilem actionem. Idē ibi glō. Et addit. Vbi n. aliquid mibi p̄-
dest: et tibi non nocet. ita non habes. p̄ nocumētō: vel non accipis: imo tibi pla-
cet et tu concedis: equū est vt mibi non prohibeas: licet ius tibi (al's mibi) deffici-
at. vt ff. de aqua pluuiaria arcenda. l. In summa. §. Item variis. Sic ad propo-
sitū. Possam in rebus vñi consumptibilibus habere vsum simplicē: hoc est eis
vti ad meā necessitatem lege diuina: qz fas mibi est. i. equū te concedente ad meā
necessitatem: licet in eis ius non habeam. i. ciuilem actionem. Idē est qz lex ciu-
lis vel humana hoc non concedit.

Responso.
mutabilibus

Quo ad argumenta contraria: vt dicit dñs cardinalis Zabarella in lectura su-
per Clementinā Exlū de paradiso: de verborū signi. poti? videtur disputatio de
verbis q de rebz. Nec in eis est aliquavis nisi egiua et nullius effectus quo ad
fratres minores. Iam dicatur q in his rebz quibus vtuntur habent ius vtendi:
an vero dicatur q habeant vsum facti: quia vtroqz modo saluatur perfectio stat?
eorum. Et sic consiliū hoc in sola disputatione verborum. Rebus. n. et nō verbis
legem imponimus: vt in. l. 2. C. de legatis. Et de liberis p̄teritis. l. 3. Item
interpretatio verborū tñ valet: vt melior sensu existat. Et addit p̄fatus doctor
in solutione primi et secundi argū. vbi sup̄ra qz fratres minores habent vsum rez
consumptibilium: licitū tñ: qui aliquo modo est iuris. Nec p̄pterea dñ non esse
simplicem vsum facti: qz in his in quibus vñs separatur a dñio: habent tantum
vsum licitū. In alijs autem: si dicis q habeant p̄prietatem: dico q non habēt
tamē p̄prietatem: sed in consequentiam vñs. Si autē dicatur q non habeant p̄-
prietatem: sed est concedētis donec vñ fuerint: tunc cessat ratio in cōtrarium. Et
licet extravagantes Joannis. 22. approbent primū dictū: seu modū. s. qz habeāt
p̄prietatem propter inseparabilitatem non tamen multū in hoc refert (vt p̄e-
dixi) quod eundē teneatur. Idē ille. Vel potest dici (vt sup̄radictū est) q illa p̄-
prietas nō aliā aliud est qz fas. i. equitas a lege diuina sine iure aliquo concessa: vt in
p̄fata glō. C. Addit etiā p̄dictus doctor vbi sup̄ia in solutione. 3. argumentū qz
fratres predicatorum habent aliqua in cōmuni quo ad p̄prietatem licet dicātur
mendicantes: qz habēt boues et cellaria. fratres vero minores in altiori pauper-
tate sunt: in eo q dñ de pecunia: et in alijs. qz illi possunt agere in iudicio: isti non.
Item illi p̄prie dicuntur dñi suarū rerum: isti inuicem: sed tñ improprie. s. quo-
ad hoc: p̄ possunt libere et licite vñ talibus rebz et concessione dñi dantis ipas
res taliter possidente. Unde hic est fas: vt dñm istis minoribus. In alijs autem
mendicantibus: est ciuilis actio: et ius: vt dixi. Unde possunt de suis disponere
ad libitū: sed minores tantum ad vsum facti. Multa alia dicit p̄dictus doc-
tor in quibus ostendit nō parū distare paupertatem fratrum minorum a pauper-

Cardinal?
Zabarella.

et nota de
consumptibz

**Confirmatio
predicatorum**

late aliorum medicamentum. Et hoc idem in Danormitan? in. c. In pñtia de pñtionib?.

C Si quis tamen adhuc contendat non posse rerum usum ab eorum proprietate per
petuo separari: dicat duplicem esse rerum usum: mediatum videlicet ac immediatum.
Utitur quis immediatus his rebus: quibus propria persona fouet et alit. Illis vero
mediate vititur: quibus seruos suos sustentat. In magna enim domo alius est domi
ni panis. alius seruorum. aliud vinum. aliud pulmentum. alie menſe. alij lecti. alie et re
lique suppellectiles. In illis autem rebus quibus soli serui vitantur: immediatus vñs
et proprietas: perpetuo separantur: quoniam immediatum ipsarum usum: perpe
tuo serui habent: dominus autem suarum: et earum proprietatem: solus dominus habet: serui
vero nullam: nec vñs ius distribuendi. donandi. vendendi: aut commutandi in eis ha
bent. Vñs vero mediatum dominus: qui et immediatus est seruorum: semper est coniun
ctus proprietati: quia dominus eis perpetuo vititur mediantibus seruis. **C** Jura igitur que
dicunt usum et proprietatem rerum non posse perpetuo separari: intelligenda sunt de
hoc aut de illo. Hoc est: quia proprietas rei semper habet aliquem eius usum sibi con
iunctum: immediatum. scilicet vel mediatum. Sic enim semper suis rebus vititur dominus: per
se quippe: per seruos. At vero cum fratres minores sint ecclesie peculiaries: ser
ui et frugiterum earum eis concessarum quas ut proprias ecclesia possidet: et apud
se earum retinet proprietatem: et mediatum usum: fratres habent immediatum et so
lum simplicem usum: ecclesia vero dominum rerum omnium: vñs etiam coniunctum: cum
omnibus talibus rebus: etiam vñs consumpibilibus: per fratres minores: veluti per
proprios seruos: ad plurimas et maximas eius utilitates: mediate perpetuo: quia
tur. Qui ergo prefatam distinctionem bene perspexerit: facile veritatem agnoscat
ac in oppositum adducta dissoluet.

Nota.

**Testis
aliorum**

**Bartol? do
ctor insignis**

C Supradicta veritas: patet etiam per id quod Bartolus libro primo minori
carum capitulo primo dicit: scilicet statum fratrum minorum esse in altissima pau
pertate fundatum. Nec vñs inter seculares aliquem statum reperiri: aliquo in
re institutionis: ob aliquam causam vel delictum huic similem: vel ita pauperum.
Itam homines liberi: quorum status est integer: habere possunt in proprio et in com
muni. Quidam tamen sunt quorum status propter penam diminutus est: ut deportati in in
sula. Qui licet ea que iuris ciuilibus sunt perdat: tamen que iuris gentium sunt retinent. Et
ex his causis possunt sibi acquirere: et actiões habere. ut ff. de penis. l. quidam sunt.
cum alijs concordantibus ibi positis. Quidam sunt serui pene: et sic eorum status
in totum perimitur: quia perdunt omnia: tamen pro alimentis potest sibi legari. Et ipse met
patitur per se vel alios iudicis officium implorare: ut sibi solvatur. ut ff. de alimen
tis et cibis. l. legalis. Sicut et l. Si seruus. et ff. de his qui pro non scriptis habentur.
l. Si in metallis. tamen fratres predicti pro nulla re temporalis possunt esse in iudicio: ut in
fra dicitur. Nullisq; alijs usus pecunie reperitur interdictus. Nulli ergo sunt in
tanta paupertate: propter penam: in qua sunt isti: propter votum. Quidam etiam sunt
quos seruos facit captiuitas vel natiuitas. Et isti etiam et causa alimentorum po
test legari: et in multis causis pro re temporalis in iudicio esse possunt: ut ff. de iudi
cijs. l. Is nulla. Et eis usus pecunie non est interdictus: ut ff. de manu missis. l. Is
cui. Non enim sunt in tanta extremitate paupertatis: in qua sunt fratres predicti: pro
pter deum. **C** De his etiam qui in ecclesia domini militauerunt: nulli genus homi
num reperio in tanta stricta paupertate. De clericis enim secularibus: et religiosi non
mendicantibus: non est dubium. De alijs vero religiosis mendicantibus: constat
quod aliqua habent in communi quo ad proprietatem: ut colligitur ex verbis pape

Joannis. 22. in extranaganti Quia quorundam: dū dicit referendo verba Grego-
rij. 9. fratres minores et predicatoris in altissima paupertate christo pauperi sa-
mulari. Et tamen constat ipsos predicatoris in cōmuni habere: etiā quo ad pro-
prietatem aliqua: quod eorum statui et regule non repugnat &c.

Ultimo circa huiusmodi materiā paupertatis: inq̃stum tangit receptionē aut de
lationē denariorū: est notanda decisio sequentis dubij.

Dubitatur: an vniuersaliter sit illicitū fratribus minoribus regularis observatiōe bur-
sarium in via ducere? Et primo videtur q̃ non: quia Iacobi. 3. et Clemens
3. in declarationibus regule prefatorū fratrum dicunt: q̃ p̃ similibus causis put
sunt contente in huiusmodi regula. s. pro infirmis curandis: et alijs fratribus induen-
dis possint fratres recurrere ad amicos spirituales: siue sint dātes pecunias: vel
deputati per ipsos: siue nūcij: seu depositarij: aut quouis alio nomine appellentur.
Sed necessitas itineris videtur esse talis sicut prefate necessitates expresse in regu-
la: ergo &c. In oppositū tamē est rei veritas: ad quā faciunt multa. C. Primo
q̃ de hoc in cōcilio Constantiensi a fratribus pcurantibus reformationes religio-
nis aduersus transgressores specialis reclamatio facta est: vt habetur. sfo. 165. in
2. tractatu. C. Secundo: quia auctor tractatus qui dicitur Serena cōscientia: qui
fuit natione Italis allegans Aluarū Hispanum libro. 2. de planctu ecclesie dicit
q̃ non possunt huiusmodi bursarij duci: nisi fratres irent per regiones vel partes
inbumanas: ac vt vera obedientia: et pro licitis negotijs religionis: et vbi esset val-
de verisimile et expertum q̃ non posset inueniri elemosina eisibilis mendican-
do. Addens: q̃ solum in necessitate inuitabili: et valde probabili possunt duci: q̃
alias patres nostri ordinis semper euitarunt. C. Tercio: q̃ per Albertinū in libro
Vite christi absolute hoc reprobatū et dānatur. C. Quarto principaliter: q̃ san-
ctus Bernardinus in tractatu quē composuit de catibus in quib⁹ frater minor
potest dici: seu efficitur propietarius: assignauit hunc casum absq̃ aliqua limita-
tione. C. Quinto: quia sanctus Bonaventura in expositione regule nostre ait: q̃
perfectio euangelica etiam in itinere est observanda: ita vt nullum depositum pe-
cunie habeatur ab ijs qui perfectionis regulam imitantur: licet tamen quādo per
in hospitales regiones fratres iter agerent: plura viatici causa liceat portare. Et
hoc est quod supra licere diximus in necessitate inuitabili: que cum sit extrema:
omni lege caret: vt est notum. Igitur nō possunt bursarij per viam duci.

C. Duo responsione ad quesitū est notandū: q̃ vt apparet per dictas declaratio-
nes: duo copulatiue requiruntur ad hoc vt recursus ad amicos spirituales &c. li-
cite fieri valeat. 1. Dimū est causa iusta et necessaria. Secundū est observatio mo-
dificationum ibidem positarum. Quorū altero deficiente: dictus recursus: sub
peccati mortalis pena prohibitus est. Et q̃ in itineratione per terras christianorū
cōmuniter: nec vī vnq̃ inuenietur causa: seu necessitas sufficiens (vt continua ex-
perientia euntibus a partibus remotissimis ad curiā romanā: et ad capla gene-
ralia lōge distāta offendit) ideo talis delatio bursariorū est illicita. C. Nec obstat
dicere: q̃ ducendo equos: ac iter faciendo cursim: et multi in similes expertum est
q̃ indigent dictis bursarijs. Quia qui sic iter faciunt: ipsi sunt pro suo libito se po-
nunt in tali necessitate: que tñ vere: seu proprie necessitas appellari nequit. Itā lu-
ce clarius est q̃ possunt: et adhuc cū maiori religioſitate: incedere pauci inncitum:
vt puta duo vel quattuor: et ducere iumenta humilia exēplo saluatoris nostri: et
sanctorum: presertim seraphici patris nostri francisci: qui christi vestigia sectati

Tertiu nota
bile.

Questio de
bursarijs.

Responso ad
dubium.

Paupertas.

Portio canonica.

sunt. Ac etiā sic ordinare iter suū vt nō sit opus cursorū instar ambulare. Et insup:
q: iuxta tertū regule nfer debet ire ostiatim p elemosina cōsideret: nisi forte (qđ
ab sit) vellēt vt magni abbates comedere laute. Qđ qđ alienūrimo cōtarū sit no
stre pfectioni: pferim qñ per pecuniā pcuratur nullus qui bñdī status aliquales
noticiā habeat ignoret. C' Preterea hoc idē pty: qz nō solū causa: tūe necessitas
vera dz interuenire p bñdī recursū licite faciēdo (q̄ necessitas vt predictū est: vix
continget sribus mī. iter faciētib' sicut boni fides iter facere debet: ac vt sine regle
observatores incedētes) sed etiā multe modificationes requirūtur: put per ludi-
de in tractatu qui dicitur Speculū fratru minoy: in articulo pecunie cōtinētur:
que in hoc casu nullatenus bene observari possunt. Quas modificationes cū le-
geris: liquido videbis reprobationē burfariorum esse veram: atqz iustissimā.

C' Preterea quorūquā modo poterunt tales ossēdere cunctis: in dictis pecu-
nijs nihil bñe (sicut dicit Clemēs: qz ostendere debēt) taliter vt finis oculis nō
possit presumi cōtra ipsos: C' Itē: quomodo euitabūt nō solū malus: sed etiā spe-
ciem mali: put euitare astricti sunt a lege diuina: C' Itē: qualiter habebūt testimo-
nium ab ijs qui foris sunt: imo quomodo euitabūt scandalū primoy qđ ex hoc
qđ plurib' datur: cū dicat apostol'. Si frater me' scandalizatur carnes nō mādū-
cabo in eternū: C' Et insup: quonā pacto satisfaciēt puritati voti paupertatis ob-
seruando: qz nō precipiāt quomodo aut qualiter pecunia expēdatur: nec de expē-
sa cōpotū erigāt: et abilinebunt a qualibet cōtrectatiōe. vsur: administratiōe: et
dispensatione pecunie: put hec etiā dicti pēti fices canēda omnino esse dicūt: et pre-
cipiunt: C' Itaqz p firmissimo et indubitabili tenendū est: qz extra casus extreme
necessitatis (q̄ nulla lege astringit) nullaten' burfarij duci licite possunt: sicut pre-
fati doctores tenēt. C' Nec obstat primo adductū ex declaratiōe Clemētis: qz ex
verbis: et ex sensu verborū bñdī declaratiōis: apparet istā fuisse intentionē ei': per
ea q̄ immediate allegata sunt. Et presertim cū nō solū precipiat vt sit necessitas q̄
aliter pvideri nequeat: s; etiā qz seruentur predictę modificationes. C' Non obstat
etiā diceret: qz forsan nō ita integre in aliquibus cōuentib' observantur modifica-
tiones: q̄ cū burfarij dictū est debere observari: qz vnū peccatū nō excusat aliud:
nec culpa illius maior: alliciat meā minorē: nec min' ardebit: imo ampli' qz cum
multis q̄ si soli i igne infernali essent. A q̄ nos liberare dignet qui cū diues effecti
p nobis egen' fieri dignat' est: nosqz vt tibi assimilaret: i camino paup'tat' elegit.
C' Reliqua pertinētia ad paup'tatis materiā respectu fratru minoy: habētur latē
sime in declarationib' aplice regule predictoy fratru: quas fecerunt Nicolaus.
3. et Clemēs. 5. S; claris cōtinētur in quoddā tractatu intitulo Speculū fra-
trum minoy per reuerendū patrē fratē Joannē de argomanes: quēdā puincia
lem puincie sancti Jacobi luculēter editū. Et presertim in ijs q̄ attinent ad pecu-
niam: habetur ibidem per optime ppe finem eiusdem tractatus.

Portio canonica.

Collector. **Q**ualiter fratres mino. necnō et alij medicātes: nō tenētur solvere platīs ec-
clesiarū aliquā portionē canonica: posittū est in dictione Canonica portio:
presertim. 8. quinto.

Possessiones fratrum.

Collector. **A** circa bona que possident fratres mendicantes: et moniales eorum cure cō-
miseridicūm est in dictionibus Alienatio: et Bona. C' Sed vltra illud ad

Possessiones. Predicatores. Fo. crrrviii.

ditur hic aliquid quo ad fratres minores.

Nicolaus. 3. in declaratione regule fratrum minorum. statuit et declarauit: quod omni rerum quibus videntur predicti fratres ius et dominium pertineat ad summum pontificem: et ecclesiam romanam: ut pote utensilium: et librorum: ac eorum mobilium quorum usus facti licet binon fratribus habere: dum tamen qui predictas res dedit non reseruauerit sibi dominium. B. fo. 6. in tractatu. 2. Et ffo. 8. in tractatu. 2.

1 Pauperes.

Innocentius. 8. fecit quandam dispensationem fratribus predicatoribus obseruari. congregationis Hispanie circa possessiones: ut habetur in dictione Dispensatio. §. 18.

Iulius. 2. fecit quandam concessione magnam fratribus Augustinensibus: circa eorum bona et possessiones: quod posita est in dictione Bona. §. 10.

Leo. 10. precepit omnibus christifidelibus: ut nemo bona ordinis fratrum predictis quibus de locis. conuentibus. possessionibus: et alijs quibuscumque rebus ad loca personarum pertinentia intelligi voluit: siue pecunia: siue mobilia illa sint: Et voluit: quod si verantes: vel occupantes (postquam a predictis fratribus fuerint moniti) non integre infra triidni spacium omnia restituerint: aut verare omnino destiterint: excommunicationis sententiam incurrant: a qua absolui: nisi a sede apostolica: in mortis articulo non possunt. b. ffo. 122. conce. 358.

4 Prohibito

Excoicatio

Predicatores verbi dei.

Distinctio materie infra scripte.

Notandum est: quod omnia que in priuilegijs fratrum continentur respectu predicationis. Unum et predicatorum sunt in triplici differentia. Quodam enim respiciunt facultatem quam fratres predicandi habere debent. Et hec continentur infra. §. 1. et. 4. et. 5. et. 10. ac. 13. C. Alia concernunt prohibitionem prelatorum ecclesiasticorum: et nonnullorum etiam fratrum. Et ista habetur in. §. 3. et. 11. C. Reliqua vero sunt in commedatione: et fauore dictorum fratrum actu predicationis. Istas vero sunt duplicia. Una aliqua respiciunt proprias personas. Et hec habetur infra. §. 2. et. 14. et. 15. Alia autem respiciunt auditores sermonum. Et quo ad ista ponitur quedam remissio in fine huius dictionis.

Collegios.

Innocentius. 3. dedit beato francisco et socijs eius licentiam predicandi ad verbi dei semine in omnem terram spargendum. b. fo. 1. Et ffo. 3.

1 Licentia predicandi.

Gregorius. 9. precepit omnibus ecclesiarum prelatibus: ut scilicet ordinis sui ad officium predicandi (ad quod dicitur: quod sunt ministri) benigne recipiant: et ut ad monachos populos eis commissos quatenus ex ore predicatorum fratrum verbi dei semine deuote suscipiant: ac etiam quod in necessitatibus binon fratrum liberales erant. B. fo. 25. Et ffo. 109. co. 233. C. Idem Gregorius. 9. precepit ecclesiarum prelatibus: quatenus si qui asserentes se esse de ordine fratrum in iurisdictionibus huiusmodi prelatorum: faciendo questum pecuniarium: ex quo infamia sequeretur religioni ipsorum fratrum qui paupertatem professi sunt: recipiant tales predicantes: et tanquam falsarios condemnent. B. fo. 25. Et ffo. 109. conce. 234.

2 Mora.

3 Prohibito.

Alexander. 4. concessit: quod fratres ordinis predicatorum et ministri possint predicare populis de licentia romani pontificis: aut le-

4 Licentia predicandi.

Predicatores verbi dei.

gatores? vel dioceiani: seu ordinarij: ab eo alioꝝ inferiorꝝ prelatorꝝ: ⁊ rectorꝝ eccle-
siarum: ac sacerdotuꝝ parochialium assensu. b. fo. 25. Et ffo. 26. conce. 15.

**Licetia pdi-
candi.**

Clemens. 4. referendo ac cōfirmādo predictas lras Alexandri. 4. decla-
rauit: qd si predictis frībꝝ cōcedatur licentia pdicandi: ⁊ au-
diendi confessiones: a legatis sedis aplice: aut ab ordinarijs locoꝝ: possint libere
hmoī fr̄es predicare populis subiectis legatis ⁊ ordinarijs: ⁊ cōfessiones audire
sine alioꝝ prelatorꝝ inferiorꝝ: ⁊ rectorꝝ ecclesiaruꝝ assensu vllō modo requisito. Illis tñ
casibus exceptis: q de iure vel cōsuetudine: aut speciali reſeruaōe facta sedi ap-
lice: ac legatis ⁊ ordinarijs pdictis specialiter relinquūt. b. fo. 29. Et ffo. 30. ec. 26.

Collector.

Casus de quibus hic sūt mētio: specificantur a Benedicto. ii. infra. §. ii.

**Instituto
predicatoruꝝ**

Clement. Clemēs cōcessit: vt singuli puinciales cōgregatis: habeant plenariā aucto-
ritatem ⁊ facultatē examinaū: ⁊ approbandi fratres predicti ordinis in sacra pa-
gina eruditos: ⁊ q eis officiū predicationis (deū habēdo pꝛe oculis) cōmittere
valeant: sicut ex forma regule poterat minister generalis. B. fo. 56. Et ffo. 139. con-
ce. 31. Et hoc idē concessum est Carmelitis. B. ffo. 185. conce. 463. Et similiter
concessum est Augustinensibus. B. ffo. 244. concessio. 589.

**Prohibitio
predicandi.**

Clement. Clemēs prohibuit: ne fr̄es quos ab ordine p suis culpis expelli con-
tigit: vel q egressi fuerint pꝛprio motu: psumāt pdicare ⁊ c. nisi ad aliū ordinē in
quo licite exercetur hmoī officiū: de licetia sedis aplice: vel ministrꝝ ordinis pꝛe
fati trāserint. B. fo. 58. Et ffo. 141. conce. 331. Et habetur idē quo ad Carmelitas
fo. 103. Et ffo. 186. conce. 472. Et quo ad predicatoros. ffo. 138. conce. 557.

**Pro pdi-
candis: cuius
ad infideles.**

Nicolaus. 3. vel 4. cōcessit multa ⁊ magna fratribꝝ ordinis predicatorꝝ
euntibus ad terras infideluꝝ ⁊ hereticꝝ in partibus oriētis:
tunc q nō vñr deseruire p istis rēponibus: non ponuntur hic. Sed qui voluerit il-
la videre reperiet. b. ffo. 116. et. 17.

Ex iure cōi.

Bonifacius. 8. et Clemēs. 5. fecerunt sequentē constitutionē circa predi-
catores. Statuimus ⁊ ordinamus: vt predicator ⁊ minorꝝ
rum ordinuꝝ fr̄es in ecclesijs ⁊ locis eorꝝ: ac in plateis cōsibus: libere valeant clero et
populo predicare: ac pponere verbū dei: hora illa dñarat excepta in qua locoꝝ
prelati predicare voluerint: vel corā se facere solēnter predicari: in qua predicare
cessabunt: pꝛterqꝫ si aliud de prelatorꝝ ipꝝꝝ voluntate pcesserit: ac licetia specia-
li. In studijs autē generalibus: vbi sermones ad cleruꝝ ex more fieri solēt: diebus
illis quibus predicari solēnter cōfrenit ad funera etiā mortuorꝝ: ⁊ in festis spe-
cialibus siue peculiaribus eorūde fratrū: possunt idē fr̄es: ⁊ liceat eis libere
predicare: nisi forte illa hora qua solet ad cleruꝝ in predictis locis dei verbum ppo-
nere: vel prelati superiorū cleruꝝ ad se generaliter cōvocaret: ac ex aliqua rōne
vel causa vigēte cleruꝝ ipm duceret congregandū. Et in ecclesijs autē parochialibꝝ:
fr̄es illi nullatenus audeāt vel debeant pdicare vel pponere verbū dei: nisi si fr̄es
predicti a parochialibus sacerdotibus iurati fuerint vel vocati: ⁊ de ipꝝꝝ be-
neplacito ⁊ assensu: seu petita licetia fuerit ⁊ obteata: nisi epus vel patus supior
eorūde fr̄es predicare mādaret. Idē in Clemēina Dudū: de sepulchris.

**Parochia-
les ecclesie.**

10

Clemens. 5. in virtute sancte obediētie: ⁊ sub interminatione maledic-
tionis eterne districtiꝝ inhibuit religiosi quibuslibet: ne in ser-
mōibus suis ecclesiarij prelati detrabāt. Aut etiā retrabant laicos ab ecclesiaruꝝ
suaruꝝ frequentia: vel accessu: seu indulgentias puinciant indiscretas. Habetur

Predicadores verbi dei. Fo. cxxx.

In Clementina: Religiosi. §. Quib⁹ etiā de privilegijs: et excessibus privilegiator⁹.
 Et notandū: q^d glo. sup verbo detrahāt: supraposito: sic dicit. Detrahāt. c. q. i. c. Collector.
 Deteriores: dicit Hieronym⁹ ad Rusticū. Nō est bñilitatis mee: atq³ mensure:
 de ministris eccliarū sinārū quippiā dicere. Habeāt illi ordinē suū et gradū. c.
 q. i. Si cleric⁹. Et Tull⁹ in inuectiva cōtra Salustiu^m: in fine. Sepe (Inquit) vidi
 grau⁹ offendere animos auditorū eos q³ aliena vicia aperte dixerūt: q³ eos q³ cō-
 miserunt. Intelligo autē hanc lēam (dicit p̄fata glo.) cū nominatim detrahunt:
 vel p^{er} circūlocutionē q³ vicē habeat p̄p̄ij nois. Alias in ḡie bene liceret p̄dicato-
 ribus tāgere vicia p̄latorū. Vñ dñs dixit. Snp cathedrā Aluoli sederūt scribe
 rē. Math. 23. Et. l. q. i. c. Oia. Licet ergo in ḡie: q^d nō h̄ in specie. de offi. ordi. c.
 Si sacerdos. Laneāt tñ: vt etiā in generali locutiōe linguam refrēnt: q³ qui incō-
 siderate loquitur: sentiet mala. 43. distia. Sit rector. Nec glo. p̄fata. que est meri-
 to notanda: et ideo hic inserta.

Benedictus. 11
 11. statuit: q^d fratres ordinis p̄dicatorū et m. q³ ad predicā-
 dū deputati sunt: possint in ecclijs et locis suis: ac in pla-
 teis cōf⁹ seu publicis libere (absq³ diocesanorū et aliorū p̄latorū petita licētia) Casus i q̄b⁹
p̄nt p̄dicare
ffes et si dio
cesanip̄dicē
 clero et populo p̄dicare: eisq³ pponere verbū dei. Voluit tñ q^d predicti ffes caueāt
 omnino ne illa hora in qua diocesani p̄dicauerint: vel corā se fecerint predicare:
 p̄dicet ipsi ffes: nisi forsan hoc facerēt de volūtate diocesanorū ip̄orū: aut in stu-
 dijs ḡnialibus: diebus illis dūtarat quib⁹ sermones ad clerū fieri solēt solēnter:
 siue in funerib⁹ mortuorū: siue in eorū fratrū festis specialibus: seu peculiarib⁹:
 quia in predictis quattuor casibus concurrere poterunt in predicationibus cum
 diocesanis. B. fo. 126. Et ff. 203. concessione. 500.

Aduerte: q^d in hoc casu nō curatur nisi de Clementina Dudū: supraposita. §. 2. Collector.
 Et de ad Benedictus statuit: q^d predicti fratres in ecclijs parrochialib⁹ non
 audeant predicare: inuitis earum rectoribus seu sacerdotibus: nisi de licētia su-
 periorum eorū rectorum. B. fo. 126. Et ff. 203. conce. 501.

Bonifacius. 12
 12. cōcessit ffibus ordinis p̄dicatorū: q^d possint verbū dei in Prohibitio
predicandi.
 eorū ecclijs et plateis cōmunibus publice proponere et
 predicare: et iuxta morē ipsius ordinis questus facere et mendicare: cuiuscūq³ in
 ferioris summo pōtifice super hoc licētia minime requisita. b. ff. 118. cōce. 534.

Sirtus. 13
 13. cōcessit ffibus Carmelitanis: vt possint libere p̄dicare populis Licētia p̄di-
candi.
 in locis publicis: absq³ tamē parrochialū eccliarū iuris p̄ciu-
 dicio. Et declarauit: q^d bñōi iuris p̄iudiciū intelligatur de decimis et primi-
 tijs dūtarat: q³ a laicis solēt clericis exhiberi. B. fo. 102. Et ff. 185. conce. 465.

In predicta cōcessione vult dicere Sirtus: q^d dūmodo ecclijs parrochialib⁹ Collector.
 non sequatur p̄iudiciū quo ad exactionem decimarū et primitiarum: possint
 predicti fratres predicare libere in quibuscūq³ locis publicis.

Leo. 14
 14. cōcessit: q^d predicatores verbi dei ordi. m. nox de obser. qñ actu pre- Officiū dñi
 dicant: vt puta in Aduentu: et quadragesimis possint officium feriale
 anticipare: et festa illis diebus reservare quibus illos ampli⁹ laborare necesse est.
 Non tñ in fraudē dñini officij: sed vt liberius valeant studio vacare: et consolatio-
 ni spirituali fidelū populorū incubere. o. ff. 91. conce. 265.

In predicta cōcessione Leo cōcessit: q^d fratres minores predicatores actu predicantes: pos-
 sint sine stimulo: et seruato ieiunio: anticipare: et retardare horas comestionis: et
 serotine collationis: iuxta suā consolationem. o. ff. 93. conce. 282.

predicatores verbi dei.

17 **Examinatio** **predicatorii.** **C**IRCA Leo in cōcilio Lateranēsi statuit et ordinavit: ut nullus tā clericus seclāris q̄ cuiuscūq̄ etiā mēdicatū ordinū regularis: aut quis alius ad quē facultas p̄di canditā de iure q̄ de cōsuetudine vel privilegio: aut alias p̄metrad b̄mōi officiū exercendū admittat: nisi pri⁹ p̄ superiore suū respectu diligēter examinat⁹ (in qua re cōscientia ipsius superioris onerā) ac morū honestate. etate. doctrina. p̄bitate. prudētia: et vite exēplarietate ad illud aptus: ac idone⁹ reperiat⁹. Et hic quocūq̄ p̄ postea predicatur⁹ accesserit: de b̄mōi examine et idoneitate sua per l̄ras autē ticas: sicut alias sui examinatoris: a p̄batorisq̄: ep̄is et alijs locoꝝ ordinarijs fides legitimam faciat. b. s̄ffo. 127. concessione. 565.

18 **Prohibitio** **C**IRCA Leo mādavit oib⁹ p̄dictis q̄ on⁹ p̄dicatōis sustinēt: q̄q̄ in futurū sustinebunt: ut euāgelicā veritatē: et sacra scripturā iuxta declarationē. interpretatiōnem et ampliatiōē doctoꝝ quos eccl̄ia. vel v̄sus diuturn⁹ approbanit: legēdosq̄ hacten⁹ recepit: et in posterū recipiet: predicet et explanet: nec quicq̄ eius p̄prio sensui cōtrariū: aut diffonū adijciat: sed illis semp̄ insistant q̄ ad ipsius sacre scripturę verbis rite ac sane: et p̄fatorū doctoꝝ interpretatiōib⁹ intellectis nō discordant. Et ep̄us quocūq̄ p̄fictū futurorū malorū: vel anticb̄risti aduētū: aut certū diem iudicij p̄dicare vel asserere nequaq̄ p̄sumat: cū veritas dicat: nō esse posstrū nosse temporā: vel momētā: q̄ pater posuit in sua potestate. b. s̄ffo. 127. cōce. 566.

19 **Subditio.** **C**IRCA Leo inibuit oib⁹ et singulis clericis secularib⁹ et regularib⁹ p̄fatis: ceterisq̄ cuiuscūq̄ stat⁹. ordinis et cōditionis castat⁹: q̄ on⁹ p̄dicatiōis assumēt: ne in sermonib⁹ suis publicis alia q̄q̄ futura q̄ q̄ ex l̄ris sacris cōstat p̄dicere: nec illa a sp̄u sc̄to: vel diuina reuelatiōe se habuisse affirmare: et alienas. inanesq̄ diuinationes asserere: aut alio quocūq̄ modo tractāda assumāt: s̄ ex diuine vocis p̄cepto: euāgelij om̄i creaturę: cū vicioꝝ detestatione: et virtutū cōmēdatiōe enucleet et declarēt: et pacē ac dilectiōē mutua a redēptore n̄ro tanto opere cōmendat: ubiq̄ fouētēs: non scindant vestem incōsultilem chasti: sed ab ep̄oꝝ. p̄latorū: ac aliorū superiorū: eorūq̄ status scandalosa detractiōe: aperta et manifesta redargutiōe abstineant. b. s̄ffo. 127. concessione. 567.

20 **Prohibitio** **C**IRCA Leo in p̄fato cōcilio statuit: ut si quibuscūq̄ dñis futura quedā in dei eccl̄ia inspiratiōe quāpiā reuelauerit: q̄m res magni momētū est: eo q̄ nō de facili credēdū sit om̄i sp̄u: s̄ sint p̄badi sp̄us (teste ap̄to) an ex deo pueniat: tales asserite inspirationes aīq̄ publicetur: aut populo p̄dicetur: ap̄lice sedis examini reseruatē intelligant. Quod si sine more periculo id fieri nō valerēt: aut vigēs necessitas aliqd̄ suaderet: tūc eodē ordine seruato: ordinario loci notificet: ut ille adhibitis secū tribus aut quattuor doctis et grauib⁹ viris: et eiusmodi negotio cum eis diligenter examinato: q̄m id exp̄dire videbit⁹ (super quo eorū cōscientias onerat) licentiam cōcedere possint. b. s̄ffo. 127. conce. 568.

21 **Cōcilio.** **C**IRCA Leo vbi supra statuit: ut si qui in b̄mōi p̄dicatiōib⁹ miracula salia aut incerta: vel p̄phetias q̄ ex sacra scriptura nō cōstant p̄dicare: s̄n ep̄is aut eoꝝ superioribus p̄fatis detrabere aīsi fuerit: vltra penas cētra tales a iure statutas: ex cōmunicatiōis etiā sententiā: a qua nō nisi a romēno pontifice (p̄ter q̄ in mortis articulo cōstituti) absolui possint: eos incurrere voluit. Et ut eoꝝ exēplo alij attentare similia minime audeant: eis p̄dicatiōis etiā officiū interdictū esse perpetuo decreuit. b. s̄ffo. 127. conce. 570.

22 **Collector.** **C**IRCA materiā istā p̄dicatoꝝ: multi summi pontifices cōcesserūt multas indulgentias: quas lucrātur audietes sermones fratrum in p̄p̄o: p̄t posite sunt

Prelati. Prefatio. Prefectio cōfessorū. Fo. cxi.

in dictione Indulgentie quo ad seculares quinto.

Prelati.

C Distinctio materie infra scripte.

A circa prelatos sunt multa et varia in privilegijs sicut in subsequenti ordine Collector.
partuntur. **C** Primo enim sunt aliqua statuta et concessa respectu prelatorum
religiosorum. Et hec subdividuntur. Nam quedam pertinent ad eorum electionem: que
posita sunt in dictione Electio. Alia concernunt eorundem prelatorum confirmatio-
nem: que habentur in dictione Confirmatio. Nulla vero attinet ad huiusmodi prela-
torum auctoritatem in executione suorum officiorum. Et de hoc habetur in varijs dictio-
nibus sicut varietate denominationum officiorum. Et de auctoritate generalis mini-
strum in dictione Generalis ordinis. Et sic de alijs officijs: put distincta sunt in di-
ctione Officia ordinis. **C** Secundo principaliter in privilegijs fratrum sunt non
pauci pertinentia ad prelatos ecclesiarum. Et horum aliqua respiciunt modum quem
ipsi debent observare erga fratres ad eos declinantes. scilicet qualiter debent eos ben-
igne recipere. Et hoc habetur in dictione Recipere. §. 1. et 2. Alia spectant ad reveren-
tiam quam fratres debent exhibere huiusmodi prelati in presentatione confessorum: et
alijs consimilibus. De quo habetur in dictionibus Absolutio quo ad seculares:
et Presentatio confessorum. Alia pertinent ad formam quam erga privilegia dictorum
fratrum debet tenere predicti prelati ecclesiarum. De quo huiusmodi in dictione Privilegia.
C Et tandem nonnulla pertinent ad inhibitiones per summos pontifices huiusmodi
prelati factas circa fratres et eorum officia se intromittant. Et de hoc in dictio-
ne Exemptio in multis. §. multa continentur.

De attinent
bus ad prela-
tos ordinis.

De attinent
bus ad pla-
tos ecclesiarum.

Prefatio

Aggenius. 4. concessit fratribus minorum. quod in festivitibus san-
cti francisci possint dicere propriam prefationem:
et Credo. o. sffo. 101. conce. 408.

Sixtus. 4. concessit: quod fratres minorum in die sancti francisci:
et signatum eiusdem: possint dicere prefationem
propriam in missa. o. sfo. 63. Et sfo. 67. conce. 110. Et sffo. 100. conce. 386.

C **DE** **S**ixtus concessit: quod in missis sancti francisci dicatur propria prefa-
tio. o. sffo. 102. concessione. 412.

C Hoc videtur intelligendum de missis votivis que dicuntur extra festivitates predictas. Collector.
Nam per diebus festivitatum iam concessum erat ut patet supra. §. 1.

Presentatio confessorum.

Quia concessiones et ordinationes attinentes ad presentationem confessorum
ordinariis faciendae sunt commixte cum auctoritate quam huiusmodi confessores ha-
bent ad absolvendum: ideo possunt iuxta supra in dictione Absolutio quo ad secu-
lares. 1. **C** Circa huiusmodi tamen materiam presentationis confessorum oportet
ulterius advertere: quia fratres confessores ordinum mendicantium debite pre-
sentati episcopis: aut eorum vices gerentibus: magnam habent auctoritatem: ita
per Clementinam dudum de sepulturis: que per privilegia specialia: quibus ne-
queunt gaudere: nec confessiones secularium generaliter audire non sic presen-
tati: ideo formam debitam presentandi libuit hic inferere. **C** Sciendum est er-
go: quod duplex modus: seu forma presentationis confessorum reperitur in iure et in

Collector.

Presentatio confessorum.

privilegijs fratrū predictoy. C. ¶ *Primo* mod^o et forma iuridica cōtinetur in p̄fata Clementina Dudū de sepul. ubi ponūtur multa: quoy aliqua sunt de necessitate ob servanda. C. ¶ *Primo* cū dī ibi: q̄ petitio fieri d̄ per ministros: aut custodes quo ad f̄res mino. aut p̄ magistrū: sen priorē puinciale vel ei⁹ vicariū quo ad f̄res predicatores: qui debet accedere ad p̄sentiam prelatoꝝ ecclesie et petere: q̄ f̄res qui fuerint electi ab eis possunt libere cōfessiones subditoꝝ illi⁹ diocesis audire. Et hoc est de necessitate si epi petāt. C. Secūdo dī ibidē: q̄ post b̄mōi petitionē eligantur f̄res qui audituri sunt cōfessiones: et hoc p̄ generale vel puinciales: sicut b̄ sup in dictōe Cōfessiones et Cōfessores. §. 3. Istud etiā est necessariū. ¶ D̄ osset tñ prece dere admissio si epi vellēt: alias nō. C. Tercio additur: q̄ cōfessores sic electi p̄sen tentur epis: aut eoy vices gerētib⁹ a p̄fatis p̄latis s̄m p̄ se vel p̄ alios f̄res quos ad hoc deputauerint: petēdo humiliter vt de ipoy b̄nplacito possint audire cōfes siones suoy subditoꝝ. Qd̄ ē de necessitate d̄ fieri. C. Dubiū est tñ: vtrū p̄sentiali ter debeāt f̄res cōparere: Et veri⁹ est q̄ si ei⁹ epi hoc petāt: p̄sentis q̄ possunt eos examinare: ad q̄ requirē p̄sentia: C. Sed q̄ prima duo supradicta sunt difficilia ad seruandū: cū p̄lati b̄mōi s̄m nequeāt semp̄ adesse vbiq̄: et q̄cūq̄ est facien da p̄sentatio: ac similiter: q̄ iudē prelati nō valēt eligere aliquos f̄res ad audien das cōfessiones extra capla puincialia: nisi forte habeāt speciale cōmissionē sui ḡnialis: ideo expedit vt fiat p̄sentatio sub forma inferi⁹ anotata. Que si acceptetur a p̄latis ecclesiā: sufficiet q̄uis alia predicta omittāt⁹ q̄ sunt in fauorē ipsoꝝ: cū liceat vnicuiq̄ renūciare iuri suo. C. Et notādū: q̄ primū. s. petitionē p̄t facere mi nister vel custos p̄ se vel per aliū. Alterū potest facere minister in caplis puinciali bus tñ: propter statutū ordinis: q̄uis de iure per Clementinā Dudū poterat fa cere ipse solus sine caplo: put credo q̄ alij medicantes faciunt. s. eligere confesso res. Tercium. s. presentare: potest minister per se vel per aliū facere.

Prima for ma p̄sentatiōis s̄m cōfessoy C. Sequitur forma p̄sentationis cōfessor⁹ q̄ fieri d̄: vt dictū est: accedēdo ad p̄sen tiam ordinarioꝝ et dicēdo. Reuerēdissime dñs: suplex oratoꝝ dñationis vestre fra ter. *¶* A. minister aut prior: sen frater. *¶* A. custos b̄m⁹ custodie vel puincie: vel guar diauis: sen prior talis cōuent⁹: auctoritate et cōmissione dictoy ministri aut prio ris puincialis ordinis fratrū. *¶* A. humilē ac debitā exhibet reuerētiā. Cū s̄m pri vilegia dicto ordini nostro a summis p̄cti sicib⁹ indulta: f̄res eiusdē ordinis p̄ mi nistrum p̄ se vel custodē: aut f̄res alios quos ad hoc idoneos deputauerit p̄senta ti humiliter locoꝝ p̄latis ad suoy subditoꝝ cōfessiones audiēdas: et salutare pen itentias cū absolutionis b̄n̄ficio iniungēdas: de licētia et gr̄a ac b̄nplacito eorū dem merito recipi debeat: et admitti: vñc est q̄ Reuerēde dñationi vestre: de cui⁹ benignitate amplissimā fiduciā gerim⁹: s̄m canonici iuris formā sup hoc statu tam: infra scriptos f̄res per me (si est minister: aut prior puincialis: vel in caplo nro puinciali) a dicto. *¶* A. legitime electos: et deputatos: cū qua decet: et pos sum reuerētia humilime p̄sento: obnixius eidē dñationi vestre supplicās: quate nus ipos (et me cū illis si vult) recipere: et admittere dignetur: ac si totalis forma iuris in Clementina Dudū de sepulchris: et in concilio Lateranēsi tradita observa ta esset. Et eis dē ac mihi: de sua gr̄a specialit⁹ catib⁹ etiā eidē reservatis (p̄ aīarū salute) absolūdi auctoritatē prestare. Et ipi vna mecum p̄ eadem dñatione vestra: vniversoꝝ tibi grege cōmissorū assidue redeimur apud deū supplices p̄catores. Quā idē dñs (lōgeuos in annos) ad cunctoy salutem conservare dignetur.

Collectos. C. facta ista p̄sentatione: et seruatis seruandis supradictis (nisi ordinari⁹ causis

Presentatio cōfessorū. Priuilegia fr̃m. Fo. cxlj.

legitimā haberet nō admittendū aliquē) siue admittat: siue nō: possunt dicti f̃f̃es
absoluere subditos p̃dicti ordinarij ab oib̃us casibus a quib⁹ possunt p̃sbyte-
ri parrochiales: vltra id qđ per priuilegia particularia cōcessum est. Et nō op̃s di-
ctam p̃sentationē iterare in vita illius ep̃is: aliquorū se trāserāt f̃f̃es ad morā
dum: cū ad dictā diocēsim iterū ad morandū reuerſi fuerint: vt habetur in dictio-
ne Absolutio quo ad seculares. i. in. §. 4. Atq; ad evitandū met enandū tot am-
bages: securius est qđ p̃uincialis per se vel per aliū accedat ad ep̃m rogās eū: qđ Nota,
admittat tot cōfessores quos ip̃e determinatos habeat in sua intēione: supplicās
ipsi qđ eos acceptare dignentur: ac si in oib̃us ⁊ p̃ oia seruata esset forma iuris cō-
tēta in Clemētina Dudū: ⁊ in cōcilio Lateranēsi. Qđ si dignetur sacerdotales cō-
fessores sunt p̃sentati in illa diocēsi p̃ tota vita sua: dū tñ ip̃e intēdat quid facit.
Si autē ep̃us noluerit: oportebit seruare supradictā formā: ⁊ alias nō possent f̃f̃es
audire cōfessiones de iure: ac per consequens nec absoluerē.

Alter mod⁹ p̃sentandi fratres cōfessores h̃f̃ per concessionē Innocētij. 8. qui
potest fieri per quēcūq; guardianū: etiā si non habeat cōmissionē ab aliquo su-
periore: put̃ habetur in dictione Absolutio quo ad seculares p̃mo. §. 12. Attamen
iste secundus modus est onerosus. D̃z em̃ fieri quolibet anno: ⁊ est dubiū an sic
p̃sentatus habeat cōcessionē particulares factas cōfessoribus nostris: vt supra
p̃sentatis. Ideo ego non curarem de istom̃i in casu necessitatis.

Ultimo circa h̃mōi p̃sentationis materiā est sciendū: qđ nuper Clemēs. 7. se. Collector,
cit quādā concessionē: qđ posita est in dictione Absolutio quo ad seculares. p̃mo.
in. §. 16. virtute cui⁹ multis nō spernēdē auctoritatis: visum est qđ vnica p̃sentatio
s̃m formā iuridicā sup̃ascriptā facta: sufficiat fr̃ibus cōfessorib⁹ p̃ tota vita eorū:
etiā si ad alias quascūq; diocēses transeat. Alijs tñ ṽf̃ aliter: put̃ post p̃fatā cōces-
sionem positū est. Verūt̃ per cōicationē priuilegiū ordinū nō mendicantiū or. Nota,
dini n̄o factā: ṽf̃ omnino sublata necessitas vel obligatio p̃sentationis: p̃sertim
virtute cōcessionis qđ h̃f̃ in dictione Absolutio quo ad seculares. 2. in. §. 18. et. 19.
Virtute cui⁹ n̄b̄lomin⁹ poterāt f̃f̃es cōfessores absoluere a casibus reſeruatis
ep̃is: vt p̃z in p̃allegato. §. 19. ibi: p̃ter qđ sedi ap̃lice dūtaxat reſeruatis. S̃z ad om̄e
scrupulū ⁊ ambigū in hoc amouendū: nullaten⁹ ṽf̃ omittēda p̃sentatio iuridica:
saltem semel p̃ semp. Ac etiā qđ h̃mōi omisso p̃sentatiōis: esset causa scādali pre-
latis eccl̄iarū: ⁊ forte ob hoc mouerentur ad p̃curandū renocationē priuilegiōz:
et reductionē ad ius cōmune: put̃ in cōcilio Lateranēsi vltimo sub Leone. 10. ce-
lebrato: cū adhuc p̃fatā cōicationē priuilegiōz nō haberemus: p̃curatū: ⁊ par-
tim obtentum est. Non. n. omnibus licitis ṽf̃i op̃z iuxta ap̃li sententiā dicētis.
Omnia insbi licentē sed non omnia expediunt.

Privilegia fratrum.

Diffunctio materie priuilegiōrum fratrum.

Q̄ Circa priuilegia fratrum multa debet cōsiderari. C̄rimo illoz firmitas. Collector,
Et hoc cōtinetur infra. §. 5. et. 6. et. 7. et. 9. et. 12. et. 15. et alijs sequētib⁹ ṽf̃q;
finem. C̄Secundo debet attēdi h̃mōi priuilegiōz interpretatiō: seu declaratio ad
quem pertineat. Et de hoc habetur infra. §. 5. et. 15. et. 19. C̄Tertio eorūdem priu-
ilegiōrum suspensio: seu renocatio. Idud autē ponitur infra. §. 6. et. 8. et. 12. et. 17. et
22. et. 26. et. 27. C̄Quarto sunt considerande nōnullę prohibitiones respectu p̃e-
dictorum priuilegiōrum. Ille vero habentur infra. §. 3. et. 13. et. 14. et. 16. ac. 23.

Privilegia fratrum.

Quinto est attendenda eorundem privilegiorum cōcatio. Et de hoc hñ in dictione Lōicatio privilegiorum. Ultimo qz circa suspensionē: et reuocationem hñōi privilegiorum occurrūt multe dubitatōes: ponūtur in fine qdam notabiles qñtiones.

Ex iure cōi.

Innocentius. 3. statuit seu declarauit: qz innouatio privilegij seu noua cōcessio nouū ius nō tribuit;

sed antiquū ius cōseruat. Dabatur in. c. Ex parte, extra de privilegijs. C. Ubi glo. super verbū antiquū ius: ait. Ineta ergo qz per innouationē hñc similitudinis acquiri: s; antiquū cōseruatur.

C. IDEAD Innocētus in. c. Quā intētionis iñe, extra de privilegijs cōfirmans supradictū ait. Innouatio nec ius nouum cōfert: nec vetus tollit.

Prohibitio

Alexander. 4. precepit ecclesiarum prelatis: vt permittant fratres minorum res et predicatorum vt suis privilegijs: et indulgentijs: ac regularibus obseruantijs: et statutis per sedem apostolicam approbatis. b. fo. 22. Et ffo. 24. concessione. 11.

4

C. IDEAD Alexander decreuit irritas et inanes oēs sententias quas archiepiscopi, episcopi, et prelati, rectores: et clerici ferre presumpserint contra fratres ordinis predicatorum seu in eorum aliquem: aut in loca eorum: seu quoscumq; alios occasione ipsorum fratrum contra indulta concessa ordini prefato a sede apostolica vel in posterum concedenda. b. ffo. 17. concessione. 509.

Interpretatio

Alemens. 4. inhibuit districte omnibus ecclesiarum prelatis: ne interpretari presumant privilegia: et indulta cōcessa fratribus minoribus et predicatoribus: siue clara: q̄ interpretatione nō indigēt: siue dubia contineant. Et voluit: qz interpretatio sup̄ hñōi dubijs: et obscuris referretur sedi apostolicę: cū eius sit interpretari cuius et condere. b. fo. 30. Et ffo. 31. conce. 31.

Ex privile. fr̄z predicatorz

Augenius. 4. concessit scribis ordinis predicatorum: qz virtute quarūcūq; litterarum applicarū cōcessarū: et concedarū nō possit villo modo preiudicari: seu derogari privilegijs predictorum fratrum: nisi de ipso ordine: et de hñōi literis fiat de verbo ad verbū expressa mentio. B. ffo. 79. conce. 239.

Cōfirmatio

Sixtus. 4. confirmauit omnia privilegia ab eodem: vel a predecessoribus eius concessa ordini fratrum minorum. et presertim contenta in bulla eiusdem que incipit: Regimini vniuersalis ecclesie. Non obstantibus quibuscūq; literis post modū ordinatis a sua sanctitate: presertim illis que incipiunt: Super curam gregis dominici. o. ffo. 68. conce. 127.

Cōfirmatio

C. IDEAD Sixtus cōfirmavit oīa privilegia a sua sanctitate: vel a suis predecessoribus cōcessa ordini minorum exceptis indulgentijs generalibus quod ad visitantes loca fratrum: vel sororum. Et hoc de concessis in gñe addēdo: qz nō intēdit sua sanctitas qz indulgentie predicto ordini cōcesse p̄ personis fratrum (siue sint generales: siue non) reuocentur per quascūq; litteras applicas: etiam cruciate. Et idē de alijs privilegijs: nisi in talibus litteris apostolicis fiat expressa mentio de indulto huiusmodi: et ordine predicto. o. fo. 64. Et ffo. 68. conce. 137.

Collector.

C. Aduerte circa predictam concessionem: qz cōmuniter ponuntur in bullis cruciate: et alijs similibus talia verba: qz equipollent exp̄ssioni necessarie ad reuocationem: vel suspensionem privilegiorum fratrum: etiā mendicantiū. Semper tñ sunt inspicende derogationes talium bullarum: et cōferende cum non obstatijs privilegiorum fratrum: vt sic appareat quid preualere debeat.

Nota.

C. IDEAD Sixtus cōcessit generali fratrū minorum: qz qñ viderit aliquē fratrē sui ordi-

Privilegia fratrum. 40. fo. cxliij.

nis abuti gratijs: et facultatibus apostolicis possit et valeat huiusmodi gratias impen-
dere: et suspensiones tenere donec (quoniam modum poterit) consulat de iure et de
manu pontificem: et ab eo responsum habeat. Et super hoc onerat conscientiam
predicti generalis. b. fo. 56. Et ff. 52. conce. 58. Suspensio.

¶ **C**eterum **S**icut in mari magno motu proprio: et ex certa scientia: auctoritate
aplica approbanter: et robur perpetue firmitatis obtinere debere decreuit omnia
et singula privilegia per quoscunque summos pontifices predecessores suos ordini fra-
trum minorum: et illius domibus: et personibus (in genere sub quacunque verborum for-
ma) concessa: ac pro portione cautela omnia et singula predicta de nono cōcessit
et indulgit. **B**. fo. 39. Et **f**fo. 42. concessione. 347.

¶ **C**ONSAD Sixtus in mari magno dicitur imbibit: platis ordinarijs locorum
sub interdicti ingressus ecclesie: et suspensionis a regimine: et administratione inarū
ecclesiarū: ac rectoribus ecclesiarū: et alijs quibuscūq; sub excommunicationis late infie: et
pinationis eandē parochialiū ecclesiarū: ac oim alioꝝ ecclesiasticoz bñficiū q
obtinuerint: necnō inhabilitatis ad illa: et alia impoſitū obtinēda: penis eo ipſo
per eos qui cōtrafecerint incurrendis: ne ordines fratru predicatorū et minor: et
illoꝝ domos: et pſeffores: pter cōtra privilegia: et indula Romanoz pon
tificum quorūcūq; pdecessozū eiusdē Sixti: vel contra inarū litterarū tenorez
inquietaret: seu moleſtare pſumant. 13. fo. 64. Et fo. 45. conce. 355.

COSM Sixtus in bulla aurea ppe hinc poluit graues penas ⁊ cēsuras cō-
tra quoscūq; personās libidines: scēa impediētes q̄mūis fr̄es ordinū predi-
catorū ⁊ minorū vtātū libere priuilegijs ⁊ gratijs libi cōcessis, Et ponit ibidē
non obstantias notabiles. B. lito. 450. conce. 368.

Innocentius. S. fecit fratribus ordinis p'dicator' cōgregationis h'sp'anie circa eor' privilegia sequentē cōcessionē. Qu' nōnulla dubia occurrūt ⁊ occurrere possunt frib' ordinis p'dicator' cōgregationis h'sp'anie super gratijs ⁊ privilegijs itā ordinis q' cōgregationi p'dictis concessis: idē dominus Innocentius p' securitate conscientiarū p'dictor' fratrum concessit facultatem vicarij g'nali dicte cōgregationis p' tēpore cessanti: cū aliqua persona in dignitate eccl' alicui cōstitutū ⁊ duob' alijs iuriscōsulib' interpretādū h'mōi dubia. Et q' fr'es dicte cōgregationis scire possint stare declarationibus per eisdē faciendis. o. ff. 76. cōce. 125. ppe. finē. Et i. ff. 101. conce. 394.

Sciendum est circa predicta concessiones: quod illud quod concessit hic vicario generalis super predictis congregationibus debet intelligi etiam esse concessum cuilibet principali super ministerium, principatum, Laicatum, Legionibus: et non alias principatus extra huiusmodi regna. Et hoc ratione concessionis specialis facte huiusmodi fratribus: quae habet in dictis locis privilegium. §. 13.

Alexander. 6 decrevit: 7 ordinavit qd fr̃es m̃i. nequeat vñ gratis: vel facultatib⁹ in forma brevis dātāre cōcessio: q̃ p̃ Bartholomeū floridū olz secretariū suū subscriptū fuerit: nisi ad id suoz supiorz gñaliū vel p̃uincialiū p̃ tpe existū accedat assensio: p̃inde ac si in fr̃is predictū facultatū: 7 gratiā adiecta foret predicta conditio. b. ff. 55. conce. 64.

Iulius. 2. declaravit: p per cōfirmationem privilegiorū fratrum mino, per
Sext. 4. sacra: ac eorūdem privilegiorū nonā cōcessionē per hec
verba (de nouo concedimus) solūmodo esse confirmata privilegia dicto ordini
concessa: nō alio reuocata. B. fo. 43. Et fo. 126. conce. 277.

¶ Ad iudicia delatio credit sic ita fuisse absolute: gñat ppe defectu relationis. Collector.

Suspension.

10
Confirmation

¶ Deo fratribus
pdi, & mino.
Excoicatio.

12

13
Pro fratribus
predicatoribus.
Interpretatio
Particula
tis p hispa
nia.

Collector

24
Prohibicio

15
 Confirmação
 e Revocação.

Collector,

Privilegia fratrum.

Nota.

Quia multi famosi doctores vniuersitatis Salmantine declarauerunt: et determinauerunt: quod quicunque aliqua privilegia conceduntur de nouo cui sequenti clausula: ita obstantibus reuocationibus? aplicis: put in bulla aurea continetur: intelliguntur vniuersitati: et de nouo concessa etiam illa quae fuerant reuocata. Ita aliter nihil operaretur praedicta verba: cum tamen verba in litteris apostolicis posita: debeant aliquid operari.

16
Ex p. iul. ff. 3
Augustinen.
Conuincit.

CJDEAD Julius fecit copiosissimam confirmationem privilegiorum qualitercumque concessorum ordini fratri Augustini. et perpetuae firmitatis robur obtinere decreuit. Et inquit per singula privilegia, immunitates, exceptiones, concessiones, indulgentias, peccatorum remissiones: et indulta quaecumque quibuslibet congregationibus? seu societatibus: aut alijs locis: et illorum personis dicti ordinis fratri Augustini. regularis obseruantie generaliter concessa: ad totum ipsum ordinem predictorum fratri: et illius personas: ac si illis etiam specialiter concessa fuissent: extendit et communicauit. B. ff. 66. conce. 206.

17

CJDEAD Julius concessit fratribus Augustinensibus: quod privilegia eorum omnia integre: et ad verbum ut sonant plenissime: atque inuiolabiliter: vbiq; gentium obseruentur. B. ff. 95. concessione. 311.

18
De validitate privilegiorum.

CJDEAD Julius proprio motu: ac de plenitudine suae potestatis voluit: et statuit: ac decreuit: ut quaecumque concessio applica facta ordini fratrum Augustinensium: vel eiusdem ordinis generali: siue directe: aut per educationem privilegiorum aliorum ordinum: eadem omnino vim atque efficaciam perpetuo habeat: ita in iudicio: quod extra iudicium: ac si plumbis sigillo obsignata esset. Et hoc intelligi voluit: ita de his quae in forma breuius: quod de his quae per supplicationes expedita sunt: in quibus placuit ut sola signatura sufficeret. B. ff. 267. concessione. 698. Et ff. 76. conce. 229.

19
De validitate privilegiorum.

CJDEAD Julius proprio motu: et ex certa scientia: ac de plenitudine suae potestatis decreuit: et mandauit: ut quaecumque privilegia dicto ordini Augustinensium: vel eiusdem ordinis generali: utcumque concessa: siue ipsa exemplaria: siue eorum transumpta ostendantur: prelati alicuius: aut publici notarii manu signata: aut etiam generalis dicti ordinis sigillo firmata: eadem omnino vim habeant: et illis fides adhibeatur: ac si plumbis signum haberent. B. ff. 268. conce. 698. Et ff. 76. conce. 230.

20
De validitate privilegiorum.

Leo 10. fecit conuincilem concessionem praefatis fratribus Augustinensibus: prout Julius. 2. in concessione immediate supraposita fecerat: nullo immutato: nec addito verbo. B. ff. 123. conce. 559. et. 560.

21
Prohibitio excoicatio.

CJDEAD Leo statuit: quod si seculares contraire mari magno: vel cuiusque concessionum fratrum eremitarum sancti Augustini temere ausi fuerint: per excoicationis publicentur. Si autem clerici fuerint: propter censuram supradictam: dignitatibus et beneficijs ecclesiasticis priuati sint: eaque libere impetrari posse decreuit. B. ff. 122. conce. 558.

22
Amplissima noua concessio.

CJDEAD Leo concessit: quod si regulares obser. secuta conscientia possint uti omnibus eis concessis a sede applica et Romanis pontificibus: siue per bullas: vel breuias aut vine vocis oracula (put in libris ordinis reperiuntur) ac si omnia specificae fuissent praefato summo pontifici expressa. Et per maiorem conscientiarum securitate: omnia praefata privilegia de nouo concessit. C. Voluit etiam: quod non sint minoris efficacie et valoris vine vocis oracula: quam si per bullas: aut breue ad perpetuam rei memoriam essent concessa. Sed hoc in foro conscientie tamen. Q. ff. 58. concessione. 161.

Oracula.

23
Renocatio.

CJDEAD Leo concessit: quod virtute bullarum cruciate contra infideles: vel aliarum indulgentiarum generalium: quascumque reuocationes: aut suspensiones privilegiorum ordinum: etiam medicantium continentes: nunquam intelligantur reuocata: nec suspensa indulta, privilegia: et gratiae concessae quo ad personas fratrum mi. obser. et quo ad

Privilegia fratrum. Fo. cxliij.

suspendendū interdictam in tenuitatibus sanctorū sui ordinis: nisi de ijs specifi-
cet: et nominatim mentionem facerent. O. fffo. 60. conce. 177.

C J D E A D Leo concessit: p generalis fratrum int. in suo caplo generalis: et quilibet
pincialis in suo caplo pincialis (de cōsensu eiusdē capli: vel maioris partis) 26
declarare possit: et valeat virū ab vsu alicuius concessionis vine vocis oraculo fa- Declarare.
cte assineri debeat. Idem quā quidē declarationē: et fratres: q̄ moniales sue obe-
dientie: ac si cōcessio huius per sanctitatem suā suspensa: vel reuocata fuisset: conces- 27
sione eadem in posterū non videntur. O. fffo. 94. conce. 296. Reuocatio.

C J D E A D Leo postq̄ in cōcilio Lateranensi moderavit: seu reuocavit in aliqui-
bus privilegia fratrum mendicantiū: declaravit q̄ oia et singula privilegia predicto-
rum fratrum mendicantiū qualitercūq̄ eis concessa: permanserūt: et permaneant 27
in suo robore: exceptis illis in quibus fuerunt moderata: seu reuocata. Et ad abū-
dantiore cantelā: privilegia predicta cū dictis modificationibus: motu pprio in-
novant: ac districte precepit: et mandavit ecclesiarū predatis: vt religiosos prefatos 28
super alijs privilegijs non modificatis: molestare non presumant: sed sua eis iu-
ra: et privilegia inuolabiliter obseruent. B. fffo. 27. conce. 88. Nova con-
cessio.

C J D E A D Leo postea reuoluit: ac in pristinū statū restituit omnia privilegia
fratrum minoꝝ obier. quo ad forū conscientie tantū. Et hoc solū oraculo vine vo-
cis. C. Vide in dictione Concilium. §. 7.

C J D E A D Leo reuoluit omnia privilegia: etiam quo ad forū iudiciale: si-
cut positum est in dictione Communicatio privilegiorum. §. 2.

C Circa supradictū vide notata: seu addita in dictione Concilium post. §. 7.

C J D E A D Leo statuit et ordinavit ac decreuit: q̄ in quibuscūq̄ causis per fra-
tres minores obser. vel contra eos in romana curia vel extra eā p tēpore motis:
ad quarū prosecutionē et defensionē aliqua clausula vel clausula ex cōtentis in li-
teris aplice mare magnū nūcupatis: et alijs quibuscūq̄ in posterū foran con-
cedendis: indiguerint huiusmodi fratres: madata. citationes: et inhibitiones q̄ earū vi-
gore fieri contingerit: etiā illarū non inserto tenore: sed solū effectu clausule deputa-
tionis: seu cōcessionis et iurisdictionis huiusmodi: vna cū clausula rei super qua agitur
ex ipis litteris originalibus: aut earū transumpto auctentico: de madata iudicis co-
ram quo fuerint pducere: per notariū publicū fideliter extractis: perinde eos quos
concernent arent: et pcessus earū vigore p tēpore habiti valeant: et eo preteritū
q̄ non inserto tenore delegationis facti fuerint: de invaliditate impugnari neq̄ant:
dūmodo in primo actu corā ipso mandante vel citante anteq̄ ad vteriora pceda-
tur: ipse ipse originales: aut earū transumptum auctenticū exhibeantur. Qd̄ solum 30
clausule huiusmodi extraxit: vt prefertur: et nō totus iparū lfarū tenor apud acta regi- Collectio.
strari: et q̄ ipi iudices: etiā delegati aplice iuxta clausule vel clausularū sic corā eis 31
p tēpore productarū continentia et tenore indicare et diffinire debeant: ac si ipse Ecclesio no
rabilis p so-
ro iudiciali.
littere originales: seu earū transumptum auctenticū pducta et registrata forent.
Et q̄ premis in aliquo per quēcūq̄ etiā ministris et alijs fratribus dicti ordi-
nis concedendo: nisi eis et p tēpore existentibus generalibus: aut suis commissa-
rijs in romana curia sequētibz vocatis et auditis: et in illis contineatur in roma-
num pontificem p tēpore existentem eisdē desuper vocasset aduenisse: derogari
non possit: nec derogatū censeatur. Habetur in libro ordinis Italico impresso
Venetijs in fine secunde partis.

C J D E A D Leo statuit: q̄ transumptis quarūlibet litterarū apostolicarū fribz 31

Privilegia fratrum.

De transump
tione privilegiorum

minoribus observantia concessarum: manu notarii publici subscriptis: et sigillo alicuius curie ecclesiastice: seu persone in dignitate ecclesiastica constitute munitis: eadem prius fides in iudicio vel extra adhibeatur: que ipsis litteris originalibus adhiberi et si originaliter exhibite vel offensa forent. Ita obstatibus quibuscumque in contrarium facientibus. Idem in libro ordinis Italico impresso Venetijs: in fine. 2. partis.

32
Confirmatio
privilegiorum
triū ordinis
scilicet sacri

Clemens. 7. motu proprio et ex certa scientia: oia et singula privilegia. immunitates. exemptiones. indulgentias. peccatorum remissiones: et gratias: ac omnia et singula indulta ordini fratrum minorum regularis observantie: et sancte Clare: ac tertio de penitentia nuncupato ordinibus: illorumque fratribus. monialibus. sororibus: et virisque sexus personis: ac monasterijs. domibus. ecclesijs et locis quibuscumque: etiam per modum extensionis seu educationis: et alias quomodo libet per quoscunque romanos pontifices predecessores suos: ac per ipsum et sedes apostolicas concessas: auctoritate apostolica approbantur: ac innovantur: et perpetue firmitatis robur obtinerent: et inviolabiliter observari debere decrevit: putati? habetur supra in dictione Communicatio privilegiorum. 349.

Collector.

Notandum: quod in litteris huius confirmationis ponuntur eximie non obstatie dicendo. Non obstat. quibusvis litteris apostolicis per quoscunque romanos pontifices: etiam motu proprio et ex certa scientia: ac de apostolice potestatis plenitudine: et cum quibusvis irrotationibus. annullationibus. quassationibus. revocationibus. modificationibus. et. Que verba quum operentur: positi sunt supra in dictione Concilium: post 9. septimum prope finem.

Et privilegium Cartusienarium.

33
Cuiuslibet
derogatio
ne privilegio
rum fratrum.

Nicolaus. 4. concessit Cartusienibus: ut possint uti privilegijs eis concessis: etiam si propter simplicitatem: et juris ignorantiam uti non fuerint retroactis temporibus: dummodo eis non sit per prescriptionem: vel alias legitime derogatum. 3.

Collector.

Sequuntur quedam questiones pro intel

lectu privilegiorum ordinibus mendicantium concessorum.

Questio cir
ca derogatio
nem privilegio
rum fratrum.

Prima questio est. Quia in plerisque concessionibus supradictis: et in toto infomari magis: et alijs privilegijs continetur: quod non intelligatur revocata nisi de eis fiat mentio de verbo ad verbum: ut puta: conceditur nobis ut non teneamus ad purificationem legatorum: etiam si in litteris eorundem dicatur: ut tam non excepti quod excepti teneantur ad hoc omnes: nisi de hoc indulto nobis concessio fiat mentio de verbo ad verbum: postea papa concedit legato ut possit exigere purificationem a quibuscumque personis etiam exceptis: quibus talia habeant privilegia: quod de eis sit fienda mentio de verbo ad verbum: quod voluit in litteris legati haberi per expressas: queritur nunc utrum per has litteras legatorum sit derogatum privilegio nostro? Et sic de similibus.

Ratio ad q
uestionem.

Et licet super hoc multi multa dixerint: tamen tempore maior et solerior pars doctorum tenuit privilegio nostro derogatum esse. Tandem et ceterum in c. 1. 1. 1. de rescriptis copendio si sume tractas hanc materiam: et ibi adducens oes super ea scribentes: concludit quod si hoc habet curie stylus: indubie derogatur priori privilegio. Et quod hoc habeat stylus curie: est plusquam manifestum: cum in nullis revocationibus inferantur littere priores: nisi aliquando ad abundantioris cautelam. Ac propter hoc non debent opinari fratres: quod sine privilegijs sint immutabilia: sicut si sic essent ligate manus pontificum ut non possent derogare concessa a se: vel suis predecessoribus nisi illa in se

Privilegia fratrum. Fo. cxiij.

rerentium esset impossibile omnia scire: cum sint innumerabilia: & peculiaris.
CEst enī advertendū: an relatio brevis: vel bulle super quā sit cōcessio sit vera. Nā
 si est falsa: nihil valet qd cōceditur etiā si cōtineat maximas clausulas: & nō obis-
 tias. **C**Itē est advertendū: an in totū: vel in partē: aut ad tēpus: derogēt psonib⁹.
 Nā licet habeāt lfe secūde magnas nō oblatias: & amplas gñalitates: nō de-
 rogant nisi illis cōtra q̄ sunt. Verbi gñ. Ego habeo pñilegiū vt in partes Hiero-
 solymitanas possim transire: postea pñibetur q̄ in illas partes nullus trāseat:
 nō obstantib⁹ q̄buscūq; pñilegijs cōcessis ordinib⁹: vel psonis. **C**Et etiam si de
 eis corūq; totis tenonib⁹. **C**ūquid non potero pñficī ad Lōpostellā: cū habeā
 aliud pñilegiū hoc mibi cōcedēs? Si dīceres nō: q̄ oībus pñilegijs est de roga-
 tum: intellige oībus pñilegijs derogatū: quo ad transeundū in Hierusalem.
CSed q̄ derogatio potest fieri quo ad totalē renocationē: vel quo ad tēporalem
 suspensionem: ideo queritur secundo quid de suspēsiōnib⁹ pñilegiōrum que
 cotidie fiunt qñ cōcedunt bulle cruciate: vel sabrice ecclie apstōz. **C**Idem: & **C**Dan-
 li: siue tēpore Jubilei: aut alie similes. **C**Dicendū: q̄ inspicieda sunt verba: & scōs
 ip̄a iudicandū: put in alia q̄stione iā dictū est: ideo de hoc nō querim⁹. **S**z queri-
 tur quot: vel q̄ pñilegia cōprehēdant tales suspēsiōnes. **C**Est videtur: q̄ solū cō-
 prehēdant: & suspendant illa q̄ possent impedire: vel retardare effectū illoz. q̄ per
 tale Jubileū exhortantur q̄ fiant: vt proficisci Romā ad consequendū Jubileū.
 Ire ad bellū cōtra infideles ad consequendā indulgentiā: accipere bullā: & contri-
 buere certā q̄sitatē pecunie pro eadē causa. Nā si ego haberem per pñilegiū
 illud quod conceditur per Jubileū: vel cruciatā tē. vel per confessionalia: & simi-
 les facultates: non curarē de dicto Jubileo: seu cruciata tē. ideo suspenduntur ta-
 lia pñilegia: & facultates: et alie questuarie applicande cruciata tē. non aut pñi-
 legia super alias materias: vel in bullis cruciata non cōtenta: aut per Jubileum
 non concessa. Quia absurdū esset: q̄ suspenderet illud qd mibi non potest prebe-
 re: q̄ non habet. **C**Sed dimissa q̄stione de suspensione per Jubileū: & alias bul-
 las quas nō vidimus: dicamus de cruciata concessa in Hispania primo contra
 mauros regni granate: deinde contra infideles partium Alþrice. Et dicim⁹: q̄
 clausula suspensionis in forma: & ad litterā continebat hec verba. Et ne propter
 alias indulgentias: in hoc sancto opere tardiores christi fideles existant: omnes
 similes: aut dissimiles indulgentias: & facultates a nobis totē eadem sede: vel eius
 auctoritate quibuscūq; ecclēsijs: monasterijs: hospitalibus: & p̄sso locis: vniuer-
 sitatibus: confraternitatibus: & singularibus personis: plenarias: temporales: &
 perpetuas in vita: vel mortis articulo in dictis regnis concessas: pro huiusmodi
 expēditione dīcatat ad tempus triēnij duraturas: suspendimus: ita q̄ ille etiam si
 clausulas aliquas contra futurā earum suspensionem in se continerēt (quarum
 tenores: & formam: ac si de verbo ad verbum insererētur presentibus: haberi volu-
 mus pro exp̄ssis) nemini interim vllatenus suffragentur. Et sub excoṁunicatio-
 nis late sententie penā vniūsmodi indulgentie durāte triēnio publicant: & predi-
 cant: & earum p̄teritū queris pla suffragia postulari nequeant.

CNunc q̄ritur. 3. quomodo: vel in quib⁹ p̄dicta suspēsiō intelligat. **C**Est videtur
 q̄ solū indulgentias cōcessis visitantib⁹ ecclias: monasteria: hospitalia tē. **C**Idem: &
 hoc: n̄ ibi dī. Oīa similes: aut dissimiles indulgentias plenarias: temporales: et
 perpetuas. Addit etiā: q̄ nō predicentur: aut publicentur: nec quis suffragia po-
 stulari queat suspēsiōne durāte. Item in principio clausule dicitur. Nē propter

Questio. 2.
de suspēsiōe
pñilegiōz
cruciate
tē.

Responsio
questionis.

Questio. 3.
suspēsiōnib⁹
cruciate.

Questio. 3.8
suspēsiōnib⁹
cruciate.

Præiudicia fratrum.

alias indulgentias &c. Atque quibus si ne tardiores christi fideles existant &c. posset forte dici: quod omnes alie gratie: siue facultates: quarum similes continentur in bulla cruciate suspenduntur: vtz confessionalia: et alie quęcumque ibi cõtente. Itaque videtur velle papa quod (vt christi fideles necessitentur ad accipiendũ istã cruciatã: et contribuendũ) non possint facultatibus cõtētis in bulla cruciate: per bullas: vel confessionalia antea habitas vti. Dicere enim (put aliqui aui fuerunt) quod per istã suspensionem: suspendebantur omnia præiudicia: et indulta quibuscumque personis facta: est ita absurdũ: quod non indiget reprobatione. Itaque esset dicere: quod etiã esset derogatum præiudiciis eorum qui habent facultatẽ testãdũ: et præiudiciis religionũ. vniuersitatum: et aliarũ personarum super diuersis materijs: ita quod durante tempore suspensionis non possent tunc vti eis illa habentes. Et sic quod pro illo tempore essent religiones ordinarijs subiecte: et quod non possent prelati religionũ absoluerẽ suos subditos a casibus eis per sedẽ apostolicã concessis: neque a casibus episcopis reservatis: nisi sibi episcopi daret cõmissionẽ. Et sic de alijs in finitis inconuenientibus.

Resolutio quod propter quod tenendum videtur (put supra dictum est) quod per suspensionem supradictã: suspenduntur omnes indulgentie questuarię: et omnes facultates cõtente in bulla cruciate huiusmodi: quę antea virtute aliorũ indultorum habebantur. Et quo ad religiosos est etiam aliud: quia scilicet in tali suspensione non suspenduntur concessionẽs religionum. Quia licet dicatur de monasterijs: intelligendum videtur de indulgentijs concessis visitantibus monasteria &c.

Questio. 4. 8
suspensioe indulgentiarum fratrum.

¶ Sed an etiam propter hoc indulgentie suspendantur quo ad fratres? Videtur quod non. Nam prout dicitur: non suspendit concessionẽs religionũ: neque sunt quo ad religiosos questuarię: cum illas non consequantur porrigendo manus adiutrices: sed cor purum: et orationes deuotas: quibus plus pderunt intentioni cruciate: quę pecunijs. Et sic videtur quod non sunt in præiudiciũ cruciate. Et forte hoc intendit Sixtus. 4. talia verba dicens: vt patet supra in dictione Indulgentie stationum. §. 7.

¶ Item quod in prefata clausula cruciate licet fiat mentio de ecclesijs et monasterijs &c. non tamen de ordinibus fit penitus mentio. Ideo quę suspensio huiusmodi nõ tangit concessa fratribus ordinum. Ad quod facit illud vulgatum. Quod nõ mutatur: quare stare. phibetur: vt in. l. 1. Decipimur. l. de appel. Et sic declarant semper commissarij dicte cruciate: cum ad eos recurritur. Et in speciali quo ad fratres mino. obseruan. ita concessit Leo decimus: vt positum est supra. §. 25. Tamen secularis esset procurare: quod emendaretur ille stylus: et quod expresse exciperentur indulgentie fratrum quo ad personas suas: et etiam quo ad alios: in ijs que non possunt diuidi. Vt videlicet: habemus præiudiciũ suspendendi interdictum in nostris festiuitatibus: non possemus bene ipso vti nisi si seculares possent audire diuinalli cet per bullas cruciate ipis concedatur: quod possunt audire diuina tali tempore ianiuis clausis &c. Et hæc posita sunt propter multos scrupulos fratrum: et vt prelati pui. deant: aut puideri. pcurant: quod aliter nunquam sed abuntur aliqui fratres.

Probatio nouitiorum.

Collector.

¶ Iuxta tempus probationis nouitiorum in ordine fratrum minorum sunt non nulla statuta: et concessa per varios summos pontifices: que posita sunt in dictione Nouitius: in multis. §.

Processiones.

Processiones. Prochiratores frim. So. clv.

Alexander.

6. statuit: qd fratres ordinis mi. de obser. in p
cessionibus nō separētur a fratribus conuen
tionalibus eiusdē ordinis. Et declarauit: qd in bñōi pcessionibus
ille modus: et ordo circa precedentia obseruari dñ in fratrib⁹ ob
seruantibus dicti ordinis respectu fratru alioꝝ ordinu: qui in fra
tribus conuenualibus predicti ordinis obseruatur. Ita vt nulla

separatio: vel diuisio fiat inter bñōi ftes obseruantes: et cōnēuales. b. ffo. 56. rō. 67.

Leo. 10. in cōcilio Lateranē si statuit: qd fratres requisiti a prelatis ecclesiari
ad pcessionē solēnes p tpe faciēdas: accedere debeāt ad illas: dum
modo domus: seu loca eorūdem fratru: nō sint remota vltra vnū miliare a ciui
tatibus: vel oppidis vbi faciēda est processio. b. ffo. 25. conce. 71.

EDWARD Leo statuit: qd ne inter fratres mi. obser. et cōnēuales super pcedētia:
dissentio: et cōtētio oriatur: talis inter eos ordo seruetur: vt qd in pcessionibus: et
familiaribus: ac erequis: necnon et in alijs actibus publicis in quibus fratres
obseruantes: et cōnēuales cōtulerint: fratres cōnēuales fratrib⁹ regularis ob
seruantie locū digniorem relinquere teneantur. b. ffo. 32. conce. 113.

EDWARD Leo postea declarauit: tam fratres mino. obser. q̄ conuenuales in
quibuscūq; pcessionibus: et alijs actibus publicis in quibus eos simul adesse
contigerit: suas cruces posse: et debere deferre: ita tñ qd sicut ipi ftes obseruatie re
gularis locū digniorem cōtulerint: cōs alios ftes dicti ordinis tenere debēt: sic et eoz cru
ces in pte: seu loco digniori pcessionis deferri possint: et debeāt. b. ffo. 36. cō. 121.

EDWARD Leo ad amonendū aliquas cōtēctiones inter ftes mi. obser. et Au
gustinēses: et alios medicātes sup pcedētia in pcessionib⁹ exortas: declarauit
qd predicti ftes mi. post caplm gñalissimū Romē tēpore eiusdē Leonis celebra
tum: habēt bñe debēt in pcessionibus: et in ceteris actibus publicis illā pcepi
mentā: et locū q̄ ante prefatū caplm habebāt ftes mino. cōnēuales. S; in locis
vbi ftes mi. cōnēuales nunq̄ fuerunt sed soli obseruantes: precepit vt inter ftes
mino. obseruantes: et alios ftes ordinū medicantiū sequēs ordo obseruetur. Qd
scz ftes mi. obser. antiquū semp locū teneāt: quē ordo sancti francisci in similib⁹
actibus tenere alibi cōsueuerunt: nisi cōsuetudo antiquitus approbata: et legitime ob
seruata secus habeat. Super ijs autem vt bene seruentur: dat conseruatores oēs
ecclesiarum prelatos. b. ffo. 57. conce. 158.

Procuratores fratrum: seu syndici.

Innocentius.

4. concessit ministris fratru mi. auctorita
tem: quatenus in puincis eis cōmissis:
per se: vel fratres suos quib⁹ id duxerint cōmittendū: possint con
stituire: vel noiare aliquos viros idoneos deū timētes: qui sū in
digiētā conuentuū: seu domoꝝ predictoꝝ fratru: possint res con
cessas fratribus bñōi auctoritate aplice petere: ac viderē. cōmu
tare. alienare. tractare. expendere. permutare: et in fratru vsum cōuētere. Cēcessit
etiam: qd liceat predictis ministris prefatos viros sic cōstitutos remouere: alios
q̄ ad predicta exequenda sine difficultate aliq̄ subrogare: quoties videbitur opoz
tūm. b. ffo. 29. Et ffo. 113. concessione. 247.

C Post declarationem Nicolai terti non possunt fratres facere predictā deno
minationem: sed prout infra ordinatum est per Aldartum. 4. ct. 5.

1
Deo fribus
mi. obser. et
cōnēualib⁹.

2
In fauorem
fratru mi. ob
seruantie.

3
De pcedētia
crucis fratru

4
Contra ftes
Augustinēsi.

5
De institutio
ne procura
torum.

6
Collector.

Procuratores frum: seu syndici.

1 Clemens. ^{4. cōcessit: q̄} ^{interdicti in locis predictorum fratrum audire divina: nisi ipsi} ^{procuratores causam dederint interdicto: vel ex cōmunicari specialiter: seu interdi-}
^{ci contingerit eisdem. B. fo. 36. et ffo. 140. conce. 316.}

2 Martinus. ^{4. cōcessit gñali: 7} ^{quincialib⁹} ^{ac custodib⁹} ^{vniversis ordi-}
^{nis fratru mi. q̄ possunt nominare aliquas personas: q̄ non} ^{sint de predicto ordine: q̄ persone sic nominate babeāt} ^{(circa res cōcernētes pre-}
^{dictos fratres) administrationē legitimā: 7} ^{generales: ac libera.} ^{Et decreuit: q̄ ta-}
^{les persone sint veri: 7} ^{legitimi administratores economi syndici: 7} ^{actores: q̄ res}
^{predictas: et reru predictaru precii nomine} ^{Romane ecclesie recipiāt: 7} ^{p̄ eisdē}
^{in fratru predictoz utilitates (put eis licet ex regulari vel declaratione regule) con-}
^{uertant: qñ a p̄dictis ministris: vel alijs fribus: de assensu eorūde ministrorū fue-}
^{runt requisiti. Et gñaliter cōcessit: q̄} ^{predicte p̄sone babeāt facultatē} ^{pecurandi in}
^{oibus causis p̄ rebus: 7} ^{locis ad eccliam Romanā spectantibus: 7} ^{ipoz fratruz}
^{vsui cōcessis. Necnō p̄} ^{immunitatibus. libertatibus. iuribus: ac} ^{privilegijs eorū}
^{dem fratru: 7} ^{suozū conuentuū: seu domoz. B. fo. 46. Et ffo. 129. conce. 290.}

Collector.

ofo

3 **Aduertendū** est circa predictā concessiōē: q̄ **guardianitē** etā cū toto suo cōuen-
tū nō possunt predictos **pecuratores**: vel **syndicos** nominare: q̄ hoc solū cōcedi-
tur ministris: 7 **custodibus**. Et similiter est aduertendū: q̄ **ministri** seu **custodes**:
non instituant prefatos **pecuratores**: vel **syndicos**: sed simpliciter nominant: 7 sic
uominati per illos: instituantur a summo pōtifice p̄ **procuratoribus**: 7 **syndicis**
sue sanctitatis: 7 **ecclie Romanē**: ad quā pertinet res cōcessē **fratribus**. qñ dātes
non reseruauerunt tibi dñū: 7 qñ bñōi res sunt tales quarū vsū licet fribus
predictis habere. Unde sequitur: q̄ respectu rerum in quibus dantes reseruau-
erunt tibi dominium: aut quarū vsū nō licet: vel aliquādo nō licuit **fratribus** ha-
beremib⁹ possunt agere **procuratores**: vel **syndici**.

4 **Indulgentie.** **WELD** **Martinus** cōcessit **pecuratoribus** **fratru mi.** in curijs **ecclesiasticis**: et
civilibus laborātes p̄ defensione ordinis p̄dictoz **fratru**: **ecclesiasticorū** suarū: singu-
lis annis indulgentiā centum annorum. b. ffo. 260. concessiōe. 663.

5 **Nicolaus.** ^{4. fecit cōsimilē cōcessiōē} ^{circa} ^{pecuratores} ^{vel} ^{syndicos}: p̄ut
^{fecerat Martinus. 4. in concessiōe supraposita. §. 3. Et babe-}
^{tur. B. fo. 27. Et ffo. 107. concessiōe. 230.}

6 **Concilium** **Constantiense** statuit: q̄ **generalis** **fratru mi.** possit et debeat in
conuentibus sibi subditis tollere q̄cūq̄ superflua: siue sine in rebus mobi-
libus vel immobilibus: q̄tam fieri poterit bono modo: habito semper consilio
antiquozū 7 discretorū **fratrum suorum**. Et voluit q̄ prefatus **generalis** eligat (si
opus fuerit) aliquas personas fideles qui p̄dictas superfluitates: auctoritate di-
cti concilij vendant: 7 commutent: aut alias in operibus conuertant. B. fo. 26.
Et ffo. 110. concessiōe. 236.

7 **Martinus.** ^{5. litteras} ^{Martini. 4. suprapositas. §. 3. approbat} ⁷ ^{sul-}
^{minauit illas inserendo de verbo ad verbum: 7} ^{cōcessit} ^{mini-}
^{stris 7} ^{custodib⁹} ^{ac alijs} ^{fratrib⁹} ^{mi. q̄} ^{litteris} ^{p̄dictis}: ac oibus in eis cōcētis li-
beret licite vt valeāt ad iur: 7 quonq̄ p̄ sedē ap̄licā aliud in p̄missis eidē ordinū
vilius fuerit ordinatum. Non obstante constitutione **Joannis. 22.** Que incipit
Ad cōditorē: per quā **predictis** **fratrib⁹**: ne litteris 7 cōcessiōe p̄fatis: siue speciali
sedis ap̄licē licētia ystetur: prohibiti fuerat. b. fo. 38. Et ffo. 38. cōcc. 42. p̄p̄ tunc.

8 **Corfa** **Joā-**
ne **papā.**

Procuratores s'm: seu syndici. So. clxvj.

CONRADUS Martinus cōfirmant cōstitutiones q̄ vulgariter appellantur martiniane quas quidam legatus a latere prefati pontificis ordinaverat: in quibus quo ad procuratores fratrum habetur sequens statutum.

Constatum est et ordinamus iuxta declarationem Nicolai. 3. et Clementis. 5. ac Martin. 4. et 5. q̄ quilibet conventus seu locus habeat sui procuratorē: econo- Statuti ge-
nerales.
mū syndicum: et actorem: cui oīs elemosina pecuniaria: et alia q̄ ad pecuniam re- nota
dici possint integraliter assignentur. Qui easdē dispensare debeat legaliter: et fide-
liter p̄ repARATIONē cōventuū et locorū: ac alias quocq̄ necessitates fratru p̄ tēpo-
re occurrentes. Et infra. In omnib⁹ autē q̄ vltra hoc magis videtur arctari fratres
sive ex declaratione Clementis: sive quacūq̄ alia declaratione summorū pontificū:
vel aliorū quorūcūq̄: apostolica nobis auctoritate cōmissa misericorditer dispensam⁹.
Nō astringētes eos p̄pterea q̄ voluerint p̄dictas declarationes servare: quin suo
voto satisfaciētes: servare valeāt: et tenere. Nō hoc so. 23. trac. 3. Cōfirmatio autē
huiusmodi statuti et constitutionum existit. b. so. 38. Et sfo. 36. conce. 41.

CSciendū et notandū est: q̄ b'mōi ordinatione: ac dispensatione vtiuntur fratres Collector.
mi. obser. parium Italie: qui prefatas constitutiones acceptaverunt: nec non et
bullam Martin. 4. supra positam. §. 3. Et ideo ipsi omnē elemosinam pecunia-
riam: et alia ad pecuniam reducibilia: assignant b'mōi procuratoribus: seu syndi-
cis tanq̄ nuntijs nominatis per papā: qui nomine pape tenent dictam pecuniā
pro fratrum necessitatibus suo tempore expendendā. Sed fratres Hispani: et
Gallicae Germani qui obseruanter vniunt: q̄ predictā dispensationē non accep-
tauerunt: vtiuntur syndico solum et precise ad hoc vt si aliquid superflū vel inuti- Nota.
le in conventu fuerit inuentum: vt puta si mulus: aut asinus seuerint: sine aliquid
aliud quod vno tēpore fuit necessarium: et postea non est: imo op̄s vendi aliquid
predictorum: tunc prefatus procurator nomine pape cuius est syndicus vendat: et
pretium in alias necessitates fratru convertat. Et de isto syndico locutus est Ni-
colaus. 3. in declaratione regule dicēs debere dari a papa: vel a pectore ordinis.
Et taliter vti syndicos est regulā pure obseruare. Et talē non habere: est periculo se
cōmittere. Vix enī reperitur aliquis cōventus: seu locus fratrum mi. qui aliquā
dō non indigeat vt aliquid vendatur: et renouetur. Et si dicas q̄ poterit vendi: et
pecunia recipi et expendi per aliquem amicū spiritūalem qui non sit syndicus
pape: dico q̄ hoc nequit fieri sine transgressionē voti paupertatis. Quia tunc il-
le amicus spiritualis faceret predicta: auctoritate fratrum: et sic esset interposita
personatē quo papa pro b'mōi rebus quarū dominū pertinet ad ipsum et sedē
apostolicā ordinavit suū syndicū: et non reliquit hoc voluntati fratru. Dico etiā
q̄ talis amicus spiritualis in supradicto casu cōmitteret furti cōtrectando rem
alienam inuito dño. s. papa. Aliqui tñ fratres vtiuntur b'mōi pcuratore vel syn-
dico in omnibus contentis in bulla supradicta Martin. 4. et 5. excepto in peti-
tione: ac receptione elemosinarū et denariorum: seu pecuniarum aliter obueniē-
tium q̄ per testamenta: vt faciendo petere ea que pro habitibus pro defunctis
acceptis: vel pro celebrandis missis fuerunt promissa et c. Sed tales vtiuntur dis-
pensatione contra declarationē Nicolai. 3. quā sicut et regulam obseruare tenen-
tur: cū s'm iura: declaratum et declaratio sint idē. Unde cōtra talia plūmētes:
factum est quoddā statutum in capitulo generali in conventu Aualis: pūicie
Turonic: celebrato anno dñi. 1503. sub forma sequenti.

CDeponantur omnes guar'diani et pena p̄prietarij puniātur qui ratione debiti Statutum

Procuratores frim.

Professio frim.

generale.

cuñseum p: eu alio p bonor temporalū fece int excedat ien detinerit vel vereri
quoscūq; sectaria res. Subditi vero qui talia pcurauerint pena ppetuari punian-
tur: 7 de cōtenti cōfusiūbiter expellantur. f. 230. tracta. 3. Et f. 2. 9 in tracta. 2.

Collector.

¶ Aduertendū est tū q licet cōstitutiones supradicte non fuerint acceptate vniuer
saliter tū bulla Martini acceptata est a toto ordine.

¶ Aduertendū est insuper q extra casum quo aliquid cōcessum vsui fratū cuius
dñium attinet ad papā dyvenditū indigēt fratres bñdī pcuratores vel syndico.
Et in casu q heredes veller defraudare eos legatis in testamentis: habēt duplex
remediū: put positiū est supra in dictione Hereditas in fine cōcessionō. Qui autē
latius videre voluerit materiā hanc pcuratorū 7 syndicoꝝ: reperiet eā optime
discussam 7 elucidatam in tractatu intitulo Speculum fratrum minorū: pro
pe finem additionū articuli. 5. declarationis Nicolai. 3. Et in additionibus articu-
li. 11. Vide ibi ac nota bene: 7 sic in hac materia non errabis.

9

Augenius.

4. litteras predictoꝝ Martini. 4. et. 5. de verbo ad verbū in
iis litteris inseruit decernēs q bñdī litteris eadē fides ad-
hibeatur vbiq; sicut originalibus litteris predictoꝝ pontificū adhiberentur si
offense forent. Noluit tū vper hoc aliquod ius de nouo acquireretur predictis
fratribus: sed q antiquū ius (si quod habebant) tantūmodo eis conservaretur.
b. f. 40. Et f. 18. concessione. 42. in fine.

10
Pro syndi-
cis moniali-
bus sancte Clare
7 tenuatoꝝ.

Girius.

4. in bulla aurea cōcessit q pcuratores syndici monialiū. 8. Cla-
re: 7 tertij ordinis ff 7 soroz: eisdē privilegiis 7 immunitatib⁹ gra-
tis. fauoribus. cōcessionibus. indultis spūalibus 7 tēporalib⁹ pcuratorib⁹ syndi-
cis frim minorū 7 predicatorū cōcessit: 7 in posterū concedēdis gaudeant: put la-
tius habetur supra in dictione Cōcātio privilegioꝝ. f. 2.

11
Indulgentie.

Innocentius.

8. cōcessit: vt pcuratores fratru mi. corūq; substituti libe-
ri. parētes. fratres. soroz: 7 vxores eorū possint pñere
ri indulgētias statioꝝ: 7 alias fratribus predictis concessas: dicendo in ecclīis
bñdī fratru quinq; pater noster: et totidē Ave maria p felici statu Romane ec-
clesie. o. f. 95. Et f. 70. cōce. 162. Et f. 99. conce. 367.

12
Cōcātio pri-
uilegioꝝ.

Alemēs.

7. concessit vni syndico 7 pcuratori cum illius vxore 7 liberis
presenti 7 futuro singule domus 7 monasterij fratru minorū re-
gularis obseruatiōe: ac monialiū sancte Clare. Cōceptionis: 7 Annūciationis or-
dinum: 7 soroz tertij ordinis sancti francisci p tpe seruenti: q perpetuis futuris
tēporibus ipsi 7 eoz quilibet omnib⁹ 7 singulis indulgētis: 7 petoꝝ remissioni-
bus. fauoribus 7 gratis quibus fies ordinis t obseruatiōe predictoꝝ vtūtur. po-
tūtur 7 gaudēt: seu vt. potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurū: vti.
potūnt gaudere possint 7 valeant. B.

13
Exēpio.

¶ IDEM Alemēs cōcessit prefatis syndicis 7 pcuratoribus: q super quib⁹
uis causis 7 rebus ipsos syndicos 7 pcuratores concernentibus: ciuilibus 7 cri-
minalibus: 7 mixtis: non nisi corā iudicibus cōseruatoribus domoꝝ illaz quaz
ipsi syndici 7 pcuratores fuerint: de iusticia respondere teneāt. Inhibuitq; sub
excoicatio. excoicationis late sententia pena vniuersis 7 singulis iudicib⁹ 7 cōmissariis ec-
clesiasticis et secularibus: quacūq; auctoritate fungentibus ne de causis cōtra di-
ctos syndicos 7 procuratores motis 7 mouendis: directe: vel indirecte: quouis
q̄sito coloris: seu p̄textu se itromittere q̄quomodo de cetero audeat vel p̄sumat. B.

Professio fratrum mendicantium.

Promotio ad ordines. Protector or. Fo. clxvij.

Circa professionis emissionem in ordinibus fratrum mendicantium facta: **Collector,**
vel sciendam: sunt multa & varia concessa per multos summos pontifices:
que posita sunt in dictione **Monachus**: ubi in imagine bñ bec dictio **Professio**.

Promotio ad ordines.

Quo ad p̄motionē ad ordines sacros: p̄sertim ad sacerdotiū: fecerunt ali **Collector,**
qui summi p̄ntifices aliquas cōcessionēs: et disp̄sationes in fauorē fratrū
minorū: ac nōnulla alia p̄tinentia ad p̄motiones cōcesserūt: q̄ posita sunt in dic-
tionibus **Ordines** sacri et **Dispensatio**. §. 11. et. 12. et. 13. ac. 22.

Protector ordinis.

Gregorius. 2. districte inibuit: ne cardinalis p̄tector ordi-
nis s̄m̄ mī. se intromittat in reb⁹ p̄tinentibus **Officia ordi-**
ad officia & gubernationē seu correctionē s̄m̄ dicti ordinis: nisi **Correctio,**
quādo predicti fr̄es: aut aliqui ip̄orū aliquid cōmitterēt cōtra tres
articulos in regula predictorū fratrū cōtētos: vcz qñ deniarēt ab
vnitate fidei: vel ab obediētia romane eccl̄ie: aut ab obseruantia
sue regule. Ita q̄ dictus ordō: et fratres eiusdē ordinis in nullo sint subiecti pro-
tectori b̄m̄ oī: nisi dūtarat in casu quo ip̄orū fratrū cōmunitas: vel ḡn̄ale capl̄m
(q̄ absit) a predictis articulis: vel eorū aliquo deniarēt. Decreuit etiā irritum et
inane quicquid secus factum fuerit. **Statuit in super:** q̄ fratres predicti ordinis **Mora,**
recurrentes ad p̄tectorem tanq̄ ad p̄latum pro licentijs: vel alijs cōt̄milibus:
p̄m̄iatur grauit̄: et actibus legitimis: et officijs ordinis sint suspensī ip̄o facto.
B. ffo. 137. concessione. 304.

Sixtus. 4. approbasit litteras supradictas Gregorij. 2. inserēdo illas de
verbo ad verbū: & robur perpetue firmitatis obtinere decreuit. **2**
Ac etiā declarauit: q̄ nec adhuc in p̄fatis tribus casibus habeat auctoritatem
p̄fatus p̄tector: quādo nō vnuerſi sed solū aliqui predicti ordinis p̄fessores: in
quontis numero: a fidei vnitate: ac sacrosanctē Romane eccl̄ie obediētia denia-
rent: vel regulā p̄fatā non obseruarent. **B. ffo. 138. conce. 304.**

Urbanus. 4. statuit: q̄ moniales. s. Clare sint subdite cardinali qui p̄
ter obedire. Et q̄ b̄m̄ oī p̄tector ordinis fratrū mī. i illi teneantur firmi **3**
et p̄pore fuerit p̄tector ordinis fratrū mī. i regimē dicti ordinis. s. Clare nec
non & personarū insistentiū seruitijs monasteriorū b̄m̄ oī ordinis. s. capellanorū.
oblatoz: et familiariz. Et q̄ tam per se q̄ per viros idoneos quoties expedire
viderit: visitationis offm̄ imp̄dere studeat: corrigēdo & reformando tā in capite
q̄ in mēbris: q̄ correctionis & reformationis officio nouerit indigere. Instituen-
do etiā ac desitruēdo: & statuēdo ac disponēdo: put s̄m̄ p̄m̄ viderit expedire. b.
fo. 291. tractatu. 3. et ffo. 319. tractatu. 2.

Martinus. 5. statuit: q̄ p̄fatus p̄tector nō possit vllō mō dare licentiā ali
quibus p̄sonis: ad ingrediēdū monasteria. s. Clare: in cōsul- **4**
to romano p̄ntifice: seu absq̄ sedis aplice licentia speciali. b. ffo. 36. conce. 41.

Iulius. 2. cōcessit: vt puinciales fratrū mī. habeāt eādē potestātē: & facul-
tatē circa moniales. s. Clare illoz: cure cōmissas quā Urban⁹. 4. Pro monia-
in regula p̄dictarū monialū cōmisit p̄tectori dicti ordinis. **B. ffo. 72. cō. 220. lib. 9. clare,**
Aduertēdū est: q̄ b̄m̄ oī potestas p̄tectoris: d̄z intelligi sicut postea sunt restricta **Collector,**

Provincia. Quarta portio. Questuare.

Mora.

per Martinum. 5. ut d. etiam est supra immediate: quibus aliqui minus de cetero: aliter opinari fuerint. Et adhuc posset non immerito dici: quod prelati concessio Julij fuit subrepticia: et per consequens nullius valoris: quod in relatione non fuit expressum qualiter predicta potestas pretoris ab Urbano concessa: fuerat postea restricta per Martinum. 5. fortiter enim si hoc fuisset expressum non concessisset ille generaliter et absolute: prout concessit.

¶ **DE** Julij suprascriptas litteras Gregorius. 9. et Sixtus. 4. approbavit et confirmavit. b. ff. 88. concess. 253.

Provincialis.

Collector. **DE** multis attinentibus ad provinciales fratrum dictum est in dictione Ministri.

Provincia.

Prohibito
multiplicatio-
nis puicay

Nicolaus. 4. statuit et ordinavit: ac districe inhibuit ne in ordi-
dine fratrum mi. fiat divisio alicuius puicie: vel
nonarii puiciarum multiplicatio absque romani pontificis licen-
tia speciali: per eius patentes litteras concedenda: faciente plenam
et expressam de huiusmodi statuto: et ordinatione: ac inhibitione
mentionem. Decretis irritam et inane si secus in hac parte con-
tigerit attentari. b. fo. 53. Et ff. 136. concessione. 303.

Iulius. 2. fecit duo statuta circa edificationem domorum ordinis ff. mi. in alle-
mis puicis: quod habetur in dictione Edificare. §. ii. et. 12.

Quarta portio.

Collector.

Quarta portio: qualiter non teneantur freres mi. ad illius solutionem: fa-
cte sunt multe concessiones predictis fratribus: ac etiam alijs mendicantibus:
inter quas prior videtur illa que facta est fratribus Carmelitanis: ut habetur in
dictione Canonica portio. §. 5. et. 9. Et ibidem habentur omnia que circa quartam re-
periuntur concessa in omnibus. §. ubi in margine est appositae hec dictio Quarta.

Questuare.

Predicato-
rio.

Regorius. 9. precepit universis ecclesiarum prelatibus: quate-
nus si in suis iurisdictionibus inveniunt fuerint
aliqui predicantes: et questum pecuniarum querentes: de ordine
fratrum minorum se esse dicentes: capiant illos: et tanquam falsarios
condemnent eosdem: ne religio predictorum fratrum (qui pauper-
tatem professi sunt) per hoc infamari contingat. b. fo. 25. Et ff. 109. concessione. 234.

De fratribus mi.
obf. et coue.

Qalirus. 3. prohibuit stricte sub excommunicationis pena: ne fratres mi.
commutales sub nomine fratrum mi. obfer. nec econtra: aut
sub nomine locorum questuare aliquid inopsumant. b. fo. 6. Et ff. 90. et. 197. ppe. fin.

Collector.

DE prefata constitutio renovata est per bullam Pij. 2. b. fo. 8. Et ff. 92. concess. 200.

Recipere.

Distinctio materie infrascripte.

Collector.

Licet ad hanc dictionem Recipere possint reduci multa privilegia: tamen quia
superius in varijs dictionibus posita sunt: sufficit hic illa distinguere: et ad

ppria loca remittere. De multiplici nā receptione fit mēto in predictis privile-
gijs. Et primo de receptione fratru ad habitū: et ad p̄fessionē. De hoc autē ha-
betur in dictione Monachus in multis. §. Et in dictione Simonis. §. p̄mo. Et in
dictione Abbatissa. §. 8. Et Secūdo quo ad bona novicioꝝ: et apostatarū redenti-
tiam ad obedientiā: quid possint de huiusmodi bonis recipere ffes p̄dicte cōtinentur in
dictione Monachus. §. 12. et. 21. Et in dictione Bona. §. 13. Et in dictione Hereditas.
§. 2. et. 3. et. 4. Tercio qualiter ffes in ordine mi. p̄fessi nequeāt recipi a fra-
tribus alioꝝ ordinū: dictū est in dictione Apostatarū in multis. §. Et alia pertinentia
ad idē ponuntur hic infra. §. 3. et sequētibz vsq; ad. 11. Quarto circa receptio-
nem sacramentoz: qui. quādo: et quomodo possint ea recipere a fratribz p̄fatis:
habetur in dictione Comunicare. §. 3. et. 4. ac fere in reliquis. §. ibi contentis.
Et in dictione Sacramenta. Quinto qualiter prelati ecclesiarū teneātur re-
cipere predictos fratres: ponuntur aliqua infra. §. 1. et. 2.

De novicijs. 3. precepit in principio ordinis p̄latis ecclesiarū:
quatenus fratres minores cum ad eos declina-
re contigerit: recipiant eos sicut catholicos et fideles: ac eis ob-
reuerentiam diuinam: et ipsius pontificis: se exhibeant fauora-
biles et benignos. b. fo. 18. Et ffo. 22. concessione. 1. Et ffo. 83.
concessione. 241.

Gregorius. 2. precepit similiter ecclesiarū prelati: quatenus ffes mi. ad
eos accedētes reciperēt benigne: ac charitative (ut pote ca-
tholicos et fideles: ac circa lucrū animarū: et euāgelizationē verbi dei insistētes)
tractarent: eisq; in suis necessitatibus fauorabiles et propicii esserent: cōcedēdo fir-
miter alioꝝ ordinū: dictū est in dictione habendo fiduciā: cum spiritu viuant: spiritu et ambu-
lant. b. fo. 20. Et ffo. 22. concessione. 5.

Innocentius. 4. precepit abbatibz et cōuentibus ordinis Cisterciē-
sis: quatenus oēs fratres quos de ordine fratru mi.
recepērāt: remitterent sine aliqua difficultate ad ministros p̄uinciales: et q; a taliū
receptione decetero abstinere. b. fo. 21. et ffo. 23. conce. 8.

Alexander. 4. inibuit districte vniuersis abbatibus. prioribus. preposi-
tis et cōuentibus monasterioꝝ sancti Benedicti. Cisterciē-
sis. sancti Augustini. ¶ Item ostendit. Camaldulē. Vallis vmbrose ordinū: ne
p̄textu quarūcūq; litterarū a sede ap̄lica generaliter vel specialiter obstatū: seu
obtinendā: q; de presentibus litteris plenā et expressam non facerent mētionē:
nō recipiant fratres p̄fessos ordinis minorū: sub pena excoicationis ipso facto in-
currēda: qua nequeant absolui: nisi personaliter cōpareant ante romanū ponti-
ficem: vel sedē apostolicā. Et decreuit irritū fore et inane quicquid in cōtrariū fa-
ctum fuerit vel atēptatum. b. fo. 28. et ffo. 28. cōce. 20.

Benedictus. 11. decreuit ne aliq; ff culusius ordis mēdicatū possit tra-
sire ad ordines monachoz nigroz: vel Cisterciensiu: vel ab eoz abbatibz recipi
sine romani p̄fificis licētia specialis: faciēte plenam et expressam de constitutione:
huiusmodi mentionem. b. ffo. 171. concessione. 399.

Martinus. 5. fecit circa p̄dicta quādam amplissimam p̄uisionem: que
habetur in dictione Apostate. §. 15.

Pius. 2. similiter fecit aliam erimiam p̄uisionem in p̄fata materia: put ha-
betur in dictione Apostate. §. 17

4
2
3
Prohibitio
4
Prohibitio
Excoicatio.
5
Prohibitio
6
7

Reciperē. Reformatio. Sacerdotium.

8 **Paulus.** 2. circa receptionē fratrum mi. obser. a fratribus cōuentualib⁹ eiusdē ordinis: et e contra: fecit quodā statutum rigidum: sicut positum est in dictione Apostate. §. 20.

9 **Innocētiū.** 8. contra recipiētes fr̄es mi. apostatas pmulganit sentētia excoicationis: vt habetur in dictide Apostate. §. 21.

10 **Iulius.** 2. districte precepit vniuersis fratribus ordinis minimorū sub excoicatione. communicationis late sentētie penae: ne aliquē fratrum ordinis minorum de obseruantia: aliquo modo vel causa recipere vel retinere presumant: sine expressa et speciali licentia sedis apostolicæ: et volente transire ad illos: specialiter obtenta. Non obstantibus quibuscunq; in fauorem dictorū minimorū cōcessis. B. ffo. 12. concessione. 48.

11 **Leo.** 10. inibuit sub excoicationis late sentētie pena oībus et singulis cōuentualium secundū priuilegia viuētiū: prelati ac fr̄ibus ne aliquē ex fratribus reformatis: nisi prebata licētia capli p̄ncipialis reformatorū: recipere audeant: put late habetur in dictione Cōuentuales fratres. §. 2. Et in dictione Licentiare fratres. §. 1. Et originaliter. B. ffo. 30. concessio. 100.

Reformatio.

Distinctio materie infrascripte.

Collector. **Q**uia reformationem fratrum cōuentualium et suorum cōuentuum: ac etiam monialium et monasteriorum sine curā cōmissorum: fuerunt multa et varia diuersis temporibus per multos summos pontifices ordinata. Sed q̄ moderis tēporibus aliqua sunt statuta q̄ solum quātum ad hōi reformationē obseruari debent: ideo hec tñ ponentur infrareliquis omissis.

1 **Concilium** Constantiense statuit: q̄ generalis fratrum mi. possit et debeat cōuentus sibi subditos ad statum stricte obseruantie consonū reducere et c. put habetur in dictione Generalis ordinis. §. 3.

2 **Sixtus.** 4. statuit: q̄ prelati fratrum cōuentualium ordinum mendicantiū: teneantur debite reformare monasteria sibi subdita: tam fratrum q̄ monialium: infra annum postq̄ requisiti fuerint. B. ffo. 149. concessione. 487.

3 **Leo.** 10. in bulla visionis statuit: et in virtute sancte obediētie p̄cepit: q̄ de cetero nulle noue reformationes in ordine fratrum mi. introducātur: aut fiant: absq; ministri ḡnialis: aut p̄ncipalium ministroꝝ reformatoꝝ in suis p̄ncipalibus reformatis: p̄ oīa iuxta regulā subiiciantur. B. ffo. 30. cōcē. 101.

4 **DEAD Leo** in bulla concordie statuit multa circa reformationē domorum et fratrum mi. cōuentualium: que posita sunt supra in dictione in dictione Cōuentuales fratres. §. 2. et. 3. et. 4. et. 5. et. 6. et. 7. ac. 10.

Renocatio.

Collector. **Q**uo ad renocationem priuilegiū dicta sunt in aliqua: et nō parui mōmēti: supra in dictione Priuilegia. §. 8. et. 12. et. 17. ac. 25. et. 27. Vide ibi et attende ad quēstiones positas in fine.

Sacerdotium.

Sacramenta. Scrupulosi fres. Fo. cxlii.

O Statinentibus ad sacerdotiū habetur in dictione Ordines sacri in. §. 4. et. **Collector.**
§. et. 8. Ac etiam in dictione Dispensatio. §. 12. et. 14. et. 15. et. 22.

Sacramenta.

Distinctio materie infra scripte.

Quantū ad administrationē: et receptionē sacramētōꝝ ecclē: sunt plura in **Collector.**
priuilegijs fratrū mi. cōtenta: q̄ subsequēti ordine distinguuntur. Primo
enī sunt aliqua pertinētia solū ad ffr̄es inter se: presertim p̄ tempore interdicti. Et
hec posita sunt in dictiōe Interdictū. 1. et in dictiōe Cōmunicare. §. 8. Ac quo ad
moniales ibidē. §. 11. C. Secūdo sunt aliqua pertinētia ad suos terciarios: et famu
los: seu oblatos: et familiares. Et hec habētur etiā in dictiōe Interdictū. 3. Et in
bac dictiōe Sacramēta. §. 2. C. Tercio sunt plura concernentia personas secula
res. Ista autem continentur in dictiōe Cōmunicare. §. 1. et. 2. et. 3. et. 4. et. 6. et. 8.
in fine: et. 10. Et in bac dictiōe Sacramenta. §. 11.

Benedictus.

11. statuit: q̄ sacerdotes: seu rectores ecclēstiarū
parrochialium: sint stricti ministrare eucharis
tie: et extreme unctionis sacramenta illis personis q̄ a fratribus
fuerint absolute. Et super confessione et absolute huiusmodi voluit q̄
in foro penitētiā stetur simplici verbo illius qui petit sacramenta
predicta: et asserit se cōfessum fratribus: cū hic de cōfiteētis soli? pre
iudicio: si falsum dicat agatur. Duos tñ casus excepit. s. si sacerdos asserat cū ex
cōmunicatum: aut notorie peccatorem. B. fo. 126. Et fo. 203. conce. 502.

Eucharistia
Unctio ex
trema.
Absolutio.

CSupra scripta constitutio iam non ligat: q̄ fuit reuocata: et in cōtēptis hic nō **Collector.**
reualidata per Sixtum.

Leo.

10. statuit in concilio Lateranen si: q̄ fratres et sorores tertij ordinis:
ne non mantellati: et corrigati: ac cordellati in proprijs domib⁹ ha
bitantes: teneantur in die paschatis tantū eucharistia: neq̄ extrema unctione:
ceteraq̄ ecclēstia sacramenta (penitentie sacramento dūtarat excepto) a pro
prio sacerdote recipere. B. ffo. 26. conce. 86.

De tertia
rijs et in pa
prij domib⁹
viuentibus

Aduerte: q̄ hic nō includuntur semine p̄mittentes virginalē: seu vidualē castita
tem sub prefato modo vinēdi: q̄ tales gaudent oibus priuilegijs fratrū: prout
supra sepe dictū est: presertim in dictiōe Mulieres. §. ultimo.

Collector.

CEt priuilegijs fratrū Augustinensium.

Innocentius.

4. fecit quandā copiosam cōcessionē ffr̄ib⁹ Augustinēsi
bus circa huiusmodi materiam sacramētōꝝ: put habetur in
dictiōe Ecclēstie fratrū. §. 2.

3

Eugenius.

4. cōcessit fratribus Augustinēsi b⁹: q̄ si sedes diocesanorū
ep̄orum forte vacauerint: interim oia ecclēstia sacramēta
a vicinis ep̄is accipere libere et absq̄ contradictione possint. Sic tñ vt ex hoc in
posterum p̄prij ep̄is nullū p̄iudiciū generetur. B. ffo. 247. conce. 606.

5

Scrupulosi fratres.

Quia fratres scrupulosos sunt nōnulla cōcessa. **C**Et ex his q̄dā sunt genera **Collector.**
Alia quo ad oēs. s. qualiter plati possint in scrupulis tāgētib⁹ cōfiteētias huiusmodi
fratrū declarare et determinare ac subditi declarationi et determinationi huiusmodi se
cura cōscientia stare. Hec autē posita sunt in dictiōe Declarare. §. 4. et. 5. C. Alia

Sepelino: et Sepultura.

sunt specialia circa officii diuinū. Et ista habetur i dictione Officii diuinū pmo. §. 8. et. 9. et. 10. ac. 12. et. 14. Et in dictione Infirmi fratres. §. 8. et. 9. et. 11. ac. 12. et. 13.

Sepelino: et Sepultura.

Distinctio materie infrascripte.

Collectio.

Statura et concessa quo ad sepulcras et sepelitionē: quedā concernunt oēs seculares personas. Alia vero pertinet ad familiares fratrum: vel germanos ordinis. Reliqua respiciunt precise eosdē fratres. Cuius q̄ concernunt seculares: sub diuidantur: q̄ aliqua tāgunt libertatē sepulture in ecclesijs fratrum: et delationē defunctorum ad easdē. Hec autē ponuntur in. §. 1. et. 3. et. 4. et. 5. et. 10. et. 11. et. 17. Alia respiciunt sepelitionē eū habitu fratrum. Et ista continentur in. §. 12. et. 13. et. 14. et. 15. Cuius vero q̄ spectat ad familiares fratrum habentur in. §. 2. et. 21. Quid autē tāgite personas firmi habetur in. §. 16. Et in dictione Interdicti pmo. §. 13. et. 25.

Pro oibus secularibus.

Collectio.

Innocentius. 4. concessit: ut in ecclesijs firmi. sit libera sepultura: ita q̄ nullus valeat impedire tum prestare quominus possint oēs volētes ibidē libere sepeliri. Salua tñ iusticia ecclesiarū parochialū. b. fo. 22. Et ffo. 23. Qualiter intelligantur predicta libertas et iusticia ecclesiarum: declaratur infra a Sixto. 4. in. §. 11.

Pro fami-
liarib⁹ firmi.

Clemens. 4. concessit fratrib⁹ mī. ut eos qui in suis inuolantur obsequijs: possint (cum decesserint) in cimiterijs suarū ecclesiarū sepeliri. b. fo. 56. Et ffo. 140. concessione. 315.

Pro oibus secularibus.

Clemens concessit: q̄ in ecclesijs fratrum mī. sit oibus libera sepultura: ut eorum deuotione: et extreme voluntati illoz qui se illic sepelire deliberauerint nullus obistere valeat: nisi excommunicati: aut interdicti: vel publici vsurarij fuerint. Salua tamen iusticia ecclesiarum illarum a quibus corpora defunctorum assumuntur. b. fo. 58. Et ffo. 141. concessione. 336.

Collectio.

Adhuc infra quomō Sixtus declarauit predictā iusticiā ecclesiarū in. §. 7.

Prohibito

Clemens districte inibuit: ut nulli religiosi: vel seculares presumant sine assensu et voluntate fratrum mī. aliquorum defunctorum corpora in suis cimiterijs sepelire. Itāc etiā in ecclesijs predictoz fratrum (ipsis inuitis) audeāt missarum solēnia: vel exequias p animabus eoz qui ad bñdī loca tumulandi deferuntur celebrare. b. fo. 58. Et ffo. 141. concessione. 336.

Missā.

Indulgentia.

Martinus. 4. concessit oib⁹ sepeliēdis in ecclesijs: seu claustris: et cimiterijs firmi. indulgentiā. 40. annoz. b. ffo. 260. concessione. 664.

Ex iure cōi.
Prohibito

Bonifacius. 8. vniuersis religiosiis et secularib⁹ clericis cuiuscūq̄ stat⁹ vel cōditionis existant in uirtute sancte obediētię: ac sub in terminatione maledictionis eterne districtissime p̄buit ne aliquos ad uouēdū. iurandū: vel fide interpositā: seu alias p̄mittendū inducāt ut apud eoz ecclesias sepultura eligant: vel iā electā viterius nō immutent. Et si secus actū fuerit: electio nem talē decreuit nullius penitus existere firmitatis. C̄statuit etiā: ut ij qui sic elegerint: nec apud sic electas ecclesias vllatenus sepeliantur: nec contra votum iuramentū: aut p̄missum bñdī a se factū materiā habeant veniendi: possint eligere sepultura: sed cōtradictione quacūq̄ cessante: sepeliantur omnino apud illas ecclesias apud quas sepeliendi de iure fuissent: si alias sepultura non electa for- titer decessissent. C̄statuit insuper: q̄ si ij dē religiosi: vel clerici predictos in suis

Sepelilio:et Sepultura. fo.cl.

ecclesijs vel cimiterijs prefamperint sepelire: ad restitutionē tam sepulcorū corpo-
rum: si petantur: et etiā oim q occasione sepulture illorū peruenierint quomodoli-
bet ad eodē infra decedētium integraliter faciendū sunt obligati. Quā nisi se-
cerint ecclesie ipse apud quas sepulti fuerint: nec non et cimiteria eardē: et tunc
eo ipso sint: et tam diu maneat ecclesiastico supposito interdicto: donec ab eis sa-
cta fuerit restitutio plenaria omnium predictorū. Habetur in, c. Animarum pe-
riculis, de sepulchris libro. 6.

CJDEAD Bonifacius statuit: q religiosi nisi a proprijs monasterijs a deo for-
sitan sint remoti: q ad ea cum moriantur cōmode portari non possint: nequeat
sibi eligere sepulturam: cum velle vel nolle non habeant: sed sint apud sua mona-
stera tumulā. Habetur in, c. Religiosi, de sepulchris libro. 6.

CJDEAD Bonifacius et Clemens quintus statuerunt: vt fratres predicatorū
et minorū ordinū in ecclesijs vel locis suis vbi libet constitutis: liberam vt se-
quatur habeant sepulturam: videlicet q omnes eam recipere valeant qui sepeliri
elegerint in locis et ecclesijs memoratis. Habetur in Clementina Dudum, de se-
pulturis. §. huiusmodi quoy.

Bonifacius concessit fratribus ordinis predicatorū: vt ad domos
quorūcumq; decedentium qui apud predictorū fratrum
ecclesias sepulturas elegerint: vel habere debuerint: cum cruce, tumbulo: et lumi-
narijs, aqua benedicta et alijs cōmunijs consuetis: etiā per aliorū parro-
chias personaliter accederet funera decedentium huiusmodi qui tempore vite
sue libere elegerint: vel alias debuerint: vt presetur ad eorū ecclesias portare: et
ibi facere sepeliri. b. ff. de concessione, 525.

Sixtus 4. declarauit supra scriptā concessione Clementis. 4. §. 3. f. q. ffes
mi. habeant in ecclesijs suis liberam sepulturā: sic debere intelli-
gi: q fratres predici nullius super hoc petita licentia possint cū cruce processio-
liter ingredi parrochias in quibus fuerint corpora defunctorū: ac corpora ipa ad
eorū ecclesias sepeliēda deferre: vbi hoc fieri consuetū foret: vel quando presbyteri
parrochiales requisiti id facere recusauerint. Et voluit: q nec predici fratres: nec
cōsanguinei defunctorū possint cogi (etiā p̄teritu cuiusvis cōmunitatis) ad
deferendū prius huiusmodi corpora ad ecclesias parrochiales: aut alia loca et ibi
ante: vel post sepulturā aliqua diuina officia p̄ eisdem defunctis celebrare: aut ce-
lebrari facere. S. fo. 60. Et ff. de concessione, 346.

Circa hoc facta est qdā moderatio in cōcilio Lateranēsi: put infra ponit. §. 13.
CJDEAD Sixtus declarauit q iusticia parrochialium ecclesiarū de qua in
litteris Clementis facta est mentio supra. §. 3. id est canonica portio: tunc habet
locū duntaxat respectu dictorū fratrum minorū quando in eorū ecclesijs:
seu cimiterijs corpora defunctorū sepeliuntur. Sed si non apud huiusmodi loca fra-
trum: sed apud aliorū ordinū mendicantium professores sepeliuntur: decreuit
q ex ijs que ad fratres mi. predictos: apud quos tunc corpora defunctorū nō
sepeliuntur: de bonis defunctorū quomodolibet obuenientib; quouis particulari
vel vniuersali titulo directe: vel p̄ obliquū: nullā canonicam portionem dare te-
neantur. S. fo. 60. Et ff. de concessione, 346.

CJDEAD Sixtus decreuit: p̄ illi qui cū habitu fratrum mi. aut fororū tertij ordi-
nis elegerint sepeliri: tales in ecclesijs vel cimiterijs predictorū fratrum vel fororū se-
peliantur: etiā si alibi suā elegerint sepulturā: si de licentia expressa et assensu firmi

concl. 3

concl. 3

concl. 3

concl. 3

Ex iure cōl.
Prohibito

concl. 3

Ex iure cōl.
concl. 3

concl. 3

concl. 3

De ingressu
parrochiar.

concl. 3

concl. 3

concl. 3

De ingressu
parrochiar.

concl. 3

concl. 3

concl. 3

concl. 3

Collectioz.

De iusticia
ecclesiar. par-
rochialium.

concl. 3

Canonica
portio.

concl. 3

concl. 3

concl. 3

concl. 3

Sepelirio: ac Sepultura.

- Collector.** **13** **U**nde infra qualiter Leo. 10. in concilio Lateranensi aliter statuit. §. 18.
- Excōicator.** **13** **Q**UOD Sirtus fecit consimilem concessionem sicut immediate supraposita fratribus Carmelitanis: et excommunicavit contradictores eiusdem concessionis. B. fo. 99. Et ffo. 182. concessione. 444.
- Collector.** **14** **E**iusmodi excommunicatio tam non ligat propter decretum concilii Lateranensis positum infra. §. 18.
- Habit' frim.** **14** **Q**UOD Sirtus statuit: quod nullus valeat dare predictū habitū fratri ad sepeliendū aliquā personā: nisi guardianus dom' loci in quo talis decedere cōtingerit: aut alij prelati superiores: vel illi cui ipsi duxerint cōmittendū dūtarat: et nō alius quavis auctoritate: vel prelatione fungatur. Et similiter statuit: quod prefati (quibus cōmittit auctoritatē dādi p̄dictū habitū) teneātur declarare recipiētib' : quod apud eorūdem frim ecclias debēt eū obierint sepeliri. B. fo. 65. Et ffo. 149. concess. 364.
- Collector.** **15** **E**t colligit ex lris predicti Sirti: ubi supra: possunt p̄fati quibus cōmittit auctoritatē dādi predictū habitū: dare illū non solū ijs qui moriuntur in locis ubi moriuntur fratres: sed etiā alijs qui intra illoꝝ guardiamas decesserint.
- Habit' frim.** **15** **Q**UOD Sirtus statuit: quod corpora volentū cum predicto habitu sepeliri: deferantur ad sepulturā sine alio pallio: vel tegumēto super imposito. Monobstātē quacūq; ordinatione: vel prohibitionē ordinarioꝝ locorum: etiā sub censuris facta. B. fo. 65. Et ffo. 149. concess. 364. in fine.
- Pro fribus tantum.** **16** **I**ulius. 2. concessit fribus mī. quod tēpore interdicti ordinaria auctoritate apposit: possint corpora fratru decedentū eiusdē ordinis publice sepeliri: put late positū est in dictione Interdictū. 1. in. §. 13. Vide et ibidē. §. 25.
- Pro familiarib' frim.** **17** **Q**UOD Iulius. 2. fecit aliā concessionem pro familiaribus fratrum minimo rum qui eligunt sepeliri in ecclesijs predictorū fratru: prout habetur in dictione familiares. §. septimo.
- Prohibitio ingressus fratrum in parochijs.** **18** **L**eo. 10. in cōcilio Lateranēsi statuit: quod fies quorūlibet ordinū nō possint intrare parochias cū cruce ad levāda corpora defunctorū qui apud ecclias domoꝝ eorūdem frim suā elegerint sepulturā: nisi prius premonito: et requisito: ac recusante parrochiali presbytero. Et tunc sine illius: ac ordinarij preiudicio: nisi eisdē fratribus super hoc antiqua consuetudo: q̄ sit in viridi obseruantia: et cū pacifica possessione suffragetur. B. ffo. 26. concess. 76.
- Habit' frim.** **19** **Q**UOD Leo ubi supra statuit: quod volentes sepeliri cum habitu fratrum: si nō sint persone in clauistro eorūdem fratrum degentes: sed in proprijs domibus habitantes: possint in eorum vltima voluntate: seu testamentis sepulturam sibi libere eligere. B. ffo. 26. concessione. 77.
- Exhumare.** **20** **Q**UOD Leo concessit: quod prelati ordinis mī. possint in suis eccl'is: et capellis exhumare corpora defunctorū: et ad alias sepulturas in eisdē eccl'is suis transferre. De consensu tamē illorum quorum interest. O. ffo. 58. concess. 162.
- Collector.** **21** **E**t p̄uilegijs fratrum predicatorum.
- Pro germanis ordinis.** **21** **I**oannes. 23. concessit fratribus ordinis predicatorum de gratia speciali quod confratres: et germani prefati ordinis possint sepeliri tempore interdicti in ecclesia: vel cimiterio predictorū fratrum: nisi fuerint excommunicati publice: vel nominati. B. ffo. 95. concess. 306.
- Collector.** **22** **Q**ualiter predicta concessio sit intelligenda: dictum est in dictione Indulgentie q̄ ad seculares. 4. i. fine. Et in dictiōe Interdictū. 3. post. §. 5. Vide ibi: et nota bñ.

Seruitores fr̄m: et serui. mo. Simoni. 1. fo. clj.

Leo. 10. 7. Ad iohannis. 6. omnibus 7 singulis christi fidelibus in regnis La-
tele legionis 7 Granate existentibus: qui deuotionis seruiore ducti
in habitu ordinis sancti sine trinitatis decesserunt: aut eorū corpora seu cadane-
ra dū ab hoc seculo in granerintu ecclesie monasterio: ordinis predicti sepeliri
ordinari inter decesserunt oēs 7 singulas indulgentias 7 peccatorū remissiones
fratribus predicti ordinis concessas. B.

De hoc habetur latius in dictione Licitatio privilegior. §. ultimo.

Seruitores fr̄m: et seruitrices monialium.

Distinctio materie infra scripte.

Respectu seruitoz fratrum sunt nonnula concessa 7 statuta: q̄ posita sunt in di-
ctione familiares fratru. C̄ Quo ad seruitrices vero monialiū: qualiter sc̄
possint ingredi monasteria monialiū quibus seruiunt: habetur in dictione Ingre-
di monasteria monialium. §. 19. C̄ Sed quo ad illa que concernunt eorū absolu-
tiones: habetur in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 11. C̄ Nonnulla
alia ad huiusmodi personas spectantia: ponuntur hic infra.

Iustus. Statuit: q̄ seruitrices monialiū sancte Clare portent ve-
stimenta honesta: iuxta dispositionē: 7 ordinationem ge-
neralis fratru: minor. o. ff. 67. conce. 105.

C 7 D 2 AD Sicutus concessit: q̄ illi qui sunt in seruitio fratrum mi-
norū: et sororum sancte Clare: habeant indulgentiam plenariam
in morte: ac semel in vita de reservatis. o. ff. 66. conce. 96.

C 7 D 2 AD Sicutus concessit: q̄ seruitores fratrum: et seruitrices monialium. s.
Clare: possint promereri omnes indulgentias stationum Romē: 7 portuicule
concessas fratribus mino. dicendo quinq̄: p̄deter noster: 7 totidem Ave maria
cum Gloria patri in ecclesie predictoz fratru 7 monialiū. o. ff. 67. conce. 114.

Simonia.

Distinctio materie simonie.

Quia simonia continentur aliqua in privilegiis fratrum mi. put sequuntur. Collectoz.
C̄ Et primo qualiter possint fratres minores absolvere a simonia: habet in di-
ctione Absolutio quo ad seculares. 2. in. §. 5. C̄ Item quomodo predicti fratres
possint uti casibus eiusdem concessis ab ep̄is simoniaci: habetur in dictiōe Ab-
solutio quo ad seculares. 1. in. §. 6. C̄ Secundo qualiter moniales q̄ nesciūt discer-
nere inter intentionem primariā q̄ causat simoniam: et secundam: nō incurrant
eam: cōtinentur in dictione Admoniales. §. 16. et 17. et ultimo.

Rabanus. 5. et Gregorius. 11. fecerunt statutu: seu prohibitionē
modo subsequenti. Universis 7 singulis abbatib⁹. Prohibitio
priorib⁹. decanis. prepositis: et magistrie. abbatissis: et priorissis:
alijsq̄ prelati quouis nomine nuncupentur: 7 eorū officialibus
quarūcūq̄ ecclesiarum. monasterioz. prioratuum. domorum: 7
locoz: quorūlibet ordinū et religionū: etiā militarioz: ita exceptorū
q̄ non erūt: priorū: quocūq̄ nomine censeantur: et capitulū: et cōtentibus: ac sin-
gularibus eoz personis: ita maribus q̄ mulieribus volentibus ingredi eorū reli-
giones. ecclesias. monasteria. prioratus. domos: seu loca: in earū personarū recep-
tione: seu ante vel post illam: quocūq̄ prandia: seu pastus sine cenis. pecunias.

Sorores tertij ordinis. Statuta ordinis.

Rectore.

localia: aut res alias: etiam ad ecclesiasticū seu quēvis pium vsum aliū deputata: seu deputada: decetero directe vel indirecte petere: seu erigere quoquomodo presumant: sed eas cū omnimoda puritate recipiant: ac in victu: vestitu: sicut alias personas suarū ecclesiarū. monasteriorū. prioratū. domorū: et locorū: sincera charitate pertractet: illa q̄ persone ille ingrediētes: plene ac sponte: et plena liberalitate: omnibz pactione cessante quocūq; dare vel offerre ecclesijs. monasterijs. prioratibus. domibus: ac locis bñdī voluerint: cū gratiā actione dñatā recipiāt. Illas. n. in eos qui secus egerit: si singulares sint persone: tā dātes q̄ recipiētes bñdī: ex cōditione finit: si vero capti vel cōuētus fuerint: infāmionis finit: eo ipso decernimus subiaceret quibus (pr̄ter q̄ in mortis articulo) absolui nequeant: absq; sedis apostolice licentia speciali. b. sfo. 125. conce. 56.

Excōicatio
Suspensio.

Sorores tertij ordinis.

Distinctio materie infra scripte.

Collector.

Q̄uo ad sorores tertij ordinis sanctissimi patris francisci: sunt multa concessa: et statuta in priuilegijs fratrum minorū. C̄ Istorū autē aliqua q̄ pertinet ad ingressum suorū monasteriorū: habetur in dictione Ingressi monasteria monialius. §. 17. et 29. C̄ Alia multa q̄ sunt eis cōmunia cū monialibus sancte Clare: posita sunt in dictione Adonales. C̄ Reliqua vero que pertinent ad eas particulariter: reperiuntur in dictione Tertiarij.

Stationes.

Collector.

Q̄uia stationes pertinent proprie: vel reducuntur ad materiā indulgentiarū: ideo omnia que super stationes p̄merendas a fratribus mī. et alijs personis quibus sunt cōmunia eorū priuilegia concessa sunt: visum fuit ea ponere in dictione Indulgentie stationum: quo ad fratres.

Statuta ordinis.

Relaxatio
cenfurarū: et
statutorū
ordinis.

Artus. 4. statuit et decernit: q̄ ministri et custodes: ac guardiani: et fratres ordinis minorū. qui p̄ tēpore fuerint: nulla ecclesiastica censura: nullorū mortalis peccati vinculo ligari valeant: ex statutis: et cōsuetudinibus: vel declarationibz dicti ordinis (pr̄ter regulā) quomodolibet: et a quibuscūq; editis: etiam cōfirmatione aplice: vel quavis firmitate alia roboratis: illis cōtrafaciendo: nisi tales essent casus: vel excessus qui diuina lege: aut p̄cepto Romane ecclie: merito inducerent ad mortale. Ac etiā censuras et penas aliter latus reuocauit: et annullauit: illasq; ad vim cōminationis penarum cōminatoriarum: et inferendarum: seu ad corporales: et temporales penas per p̄dictos suos p̄dictos ferendas: et infligendas reduxit. Voluitq; similiter: q̄ ministri. custodes. guardiani: et alij p̄dicti ordinis: possint ferre: et p̄mulgare corporales: et temporales: seu alias penas p̄ non obseruatione dictorū statutorum: secundum qualitatem personarū. locorum: et temporū: ac alias secundū q̄ videbitur saluti animarum fratrum eorūdem in domino expedire: ac etiam delinquentes ab illis absolueret. b. sfo. 22. et sfo. 106. concessione. 229.

Collector.

C̄ Circa sup̄ascriptā ordinationē Sixti est aduertendū et notādū primo: q̄ illud quod sit de declarationibz intelligitur de factis per fratres: et per papā approbationem: aut de declarationibus regule a summis pontificibus factis: presertim

Statuta ordinis. Stigmata. Fo. clij.

Nicolaus. 3. et Clemens. 5. q. existunt in corpore iuris: licet aliqui et male aliter sentierint. Et notandum etiam: quod non obstante prefata ordinatione seu concessione: tenentur fratres minores ad statuta que postea auctoritate apostolica facta reperiuntur: ac de cetero fient: quod pontifices predecessores nequeunt ligare manus succedentium. Preterea vero tenetur ad statuta generalia virtute sequentis precepti Leonis. 10. facta. Et sicut dictum est de prefata ordinatione Sixti: similiter dicendum est de duabus concessionibus Eugenii. 4. q. habetur. o. fo. 61. et ffo. 64. conce. 76. Et b. fo. 28. et ffo. 112. conce. 242. Que etiam quod particulares: ac temporales fuerunt: non ponuntur hic: sed per inadvertentiam in prima editione Compendij posite sunt.

Leo 10. statuit: quod capitulum generalissimum celebratum Rome (quando. 1. facta est unio fratrum minorum obser. et omnium aliorum reformatorum eiusdem ordinis) teneretur deputare nonnullos fratres ex diversis regionibus: seu nationibus assumptos: ex probationibus et doctionibus: ac magis expertis fratribus: qui omnia et singula (que pro maiutentia reformationis: et vera regule observantia accommodata indicarent) in unum recollerent: ac postea per totum capitulum generale: aut maiorem partem eiusdem approbarentur: et tandem apostolice confirmationis patrocinio munirentur. B. ffo. 30. concessione. 107.

Et deinde Leo statuit: quod moniales sancte Clare: et alie quęcumque sub obedientia et regimine fratrum minorum obser. existentes: teneantur servare statuta: seu constitutiones receptas illarum facta in capitulis generalibus: aut provincialibus factis: et faciendis: putate positum est in dictione Admoniales. §. 23.

Stigmata.

Gregorius 9. edidit quādam bullā ad perpetuā rei memoriam in commendationem: et laudem sacrorum stigmatum seraphici patris francisci: ubi acriter increpat quēdā episcopus dubitans de hominum stigmatibus. B. fo. 11. Et ffo. 96. conce. 209.

Et deinde Gregorius districte precepit prioribus provincialibus ordinis fratrum predicatorum: quatenus inquirerent an quidā frater predicti ordinis predicasset contra stigmata beati francisci: ac contra fratres minores: prout sibi fuerat denunciatum: quod si ita fecisse inuenirent: suspendere illam ab officio predicationis: et mitterent ad presentiam eiusdem summi pontificis: ut iuxta sua demerita reciperet. b. fo. 21. Et ffo. 23. conce. 6.

Alexander 4. edidit quādam solēnissimā bullā ad perpetuam rei memoriam in exaltationem: et laudem stigmatum beati patris francisci: proferens multa testimonia fidelium personarum: qui viderunt: et palpaverunt huiusmodi sacra stigmata: et insuper addens proprium testimonium. B. fo. 12. Et ffo. 96. concessione. 207.

Et deinde Alexander commendavit et primis laudibus exaltavit motem Alvernie: ubi prefata stigmata fuerunt divinitus impressa beato francisco: ac in virtute sanctę obediencie mandavit prelati fratrum minorum. ne conventum illic edificatum derelinquerent: vel destrui permitterent: sed quod ibi aliquos fratres statuant qui debitum domino reddant famulatum. b. fo. 22. Et ffo. 24. conce. 10.

Et deinde Alexander scripsit universis christi fidelibus litteras patentes in commendationem stigmatum predictorum: ubi posuit sequentia verba. Grande ac singulare miraculum quo beatum franciscum ipse sanctorum splendor et gloria domini Iesus prius francisci

De statuto
et faciendo

Pro monialibus
et Clare

De monte
Alvernie

Testimonium
stigmatum

Stigmata.

Christus mirabiliter decorauit vobis se. re. Gregori⁹ papa. 9. predecessor noster clara sua insinuatione litterarū expressit: vix q^d idem sanctus cū adhuc spaciū presens vite percurreret: et postq^{uam} illud feliciter cōsumauit in manibus. lateret ac pedibus: specie stigmatū diuinitus extitit insignitus. Cum igitur tā insignie diuini amoris signū: q^{uod} vtiq^{ue} ante obitū eius patuit: et nobis etiā tunc notū fuit: cū eodem predecessore in minori adhuc officio constituto: ab oībus christicolis creditur firmiter cupimus: deuotionē vestrā rogamus: et hortamur in dño Iesu christo: in remissione vobis peccaminū iniungēdo: quatenus ab assertionē contrarij (q^{uod} non nisi ex cordis malignitate prederet) aurē et mentē penitus auertatis: reddētes vobis eundē sanctū digna veneratiōe. ppitiū apud deū: vt adiuti p^{er} cib^{um} eius: et meritis: felicitatis eterne possitis participiū obtinere. b. fo. 26. Et ffo. 29. cōre. 23.

Excoicatio.

Pene cōtra aduersantes stigmatibus sancti patris francisci.

ALEXANDER promulgauit sententiā excoicationis: a qua null^{us} posset ab solui nisi personaliter adiret sedē aplicā: cōtra eos q^{ui} in regis Castelle: et Legiōis de imagine beati frāncisci stigmata sacra abolerunt: seu abolere fecerunt: et qui predicauerint predictū sanctū p^{re}stata stigmata nullaten^{us} habuisse: cuiuscunq^{ue} ordinis: vel cōditionis existant. Et decreuit insuper: q^{uod} si forte tales fuerint doctores: seu lectores in theologia: seu in quacūq^{ue} alia facultate: aut potestate audiendi confessiones habentes: incurrant p^{ri}uationē p^{re}dictorū officiorū. Et insuper p^{re}cepit ecclesiarum p^{re}lati p^{re}dictorū regnorū quaten^{us} b^{ea}tū I^{esu}m h^{ab}as noticiē christi fidelibus: et predicta oīa faciāt firmiter obseruari: cōtradictores per censurā ecclesiasticam (appellatione postposita) cōpescendo. b. fo. 26. Et ffo. 27. conce. 18.

Excoicatio.

ALEXANDER excoicauit detractores. cōtēptores: et irrisores sacrorum stigmatū beati frāncisci: maiori excoicatione: a qua absolui nequeāt nisi per sedē apostolicam. b. ffo. 109. concessione. 460.

3

Nicolaus.

3. approbanit: et cōfirmavit quādā bullā Gregori⁹. 9. in fauorem stigmatum beati francisci editā: illāq^{ue} suis litteris inseruit: que est quasi de verbo ad verbū sicut supraposita Alexandri. 4. §. 5. Habetur autem. B. fo. 11. Et ffo. 95. conce. 205.

6

Sirtus.

4. informat^{us}: q^{uod} nōnulli religiosi quāsdā sanctas: et maxime sanctam Latherinā de senis: in diuersis partibus sine consensu: et approbatione sedis aplicę: ac vt creditur sine rei veritate: cū stigmatibus christi ad instar beati francisci depingebant: ac q^{uod} in publicis predicationibus afferebant predictā sanctā Latherinā recepisse a Christo stigmata verius q^{uam} s. franciscus: attendens hoc esse in p^{re}iudiciū veritatis: et honoris predictę sedis apostolicę: fecit p^{ro}uisionem infra scriptā dicens sic. I^{esu}m igitur de p^{re}missis plenariam habentes noticiā: et q^{uod} si dicta sancta Latherina stigmata b^{ea}tū habuisset: felici^{us} recordationis I^{esu} d^{omi}n^{us} papa. 2. predecessor noster qui eandē sanctū cathologos sanctorū a^uscripsit: et suarū virtutū p^{re}rogatiuas in sua canonizatione luculentissima declarauit: specialē de hoc singulari p^{ri}uilegio fecisset memoriā: b^{ea}tū supplicationibus inclinari: vniuersis et singulis quorūcūq^{ue} ordinum p^{re}sentibus: et alijs personis vtriusq^{ue} sexus: cuiuscunq^{ue} dignitatis. status. gradus: et conditionis fuerint auctoritate aplicę tenore p^{re}sentiū in virtute obediētię: et sub excoimunica

De. s. Latherina de senis

Mota.

Excoicatio.

Prohibitio

quā contra facientes ipso facto incurrant: et a qua per alium q^{uam} Rōmanam pontificē nisi in mortis articulo dūtarat absolui non possint) district^{ius} inhibemus predicatoribus vt a predicationibus: et assertionibus b^{ea}tū deinceps desistant: ac p^{re}missis: et alijs quibuscunq^{ue} vt picturas cum b^{ea}tū stigmatibus

Stigmata. Studentes fratres. fo. cliij.

auferant: et auferri vbi libet faciant: atque procurēt infra spaciū vnius anni a publicatione presentium: nec liceat alicui eandē sanctā Latherinā depingi facere cū ip̄is stigmatibus: donec eadē sedes apostolica hoc approbauerit: et per speciale pr̄mi legum sanctā ip̄am cum ip̄is stigmatibus depingi concesserit. b. fo. 53. Et ffo. 50. concessione. 54.

C I D E A D Sixtus q̄ post litteras immediate suprapositas fuit informatus: q̄ nonnulli p̄p̄is inherētes affectibus: mādatis predictis nō obediebant: prebabit¹⁰ ^{Prohibito in fauorē. s. Francisci.} tis consilio et assensu et matura deliberatione cū sancte Rōmane eccl̄ie cardinalibus statuit et ordinauit: q̄ nullus sancti aut sancte: beati aut beate figura aliqua cum dictis stigmatibus depingi possit quoniam modo quo estimari possit: vel cre di illū vel illā h̄mōi stigmata habuisse: cepta imagine beati francisci: quē multipliciter constat stigmata a christo recepisse. Ac etiā prohibuit: ne aliquis in predicationibus ad populū: vel alias scriptura: aut verbo asserere: aut affirmare p̄sumat aliquē sanctū vel sanctā: beatū aut beatā stigmata h̄mōi habuisse. Et sup̄ ip̄s imponit grauissimas censuras et penas quas incurrant diuersimode facien¹¹ ^{Censure.} tes contra p̄missa. Super quibus etiā dat cōseruatores oēs eccl̄iarū p̄elatos: et alios in eccl̄iastica dignitate constitutos. B. ffo. 217. concessione. 520.

C I D E A D Sixtus q̄ post oīa supradicta: per quasdā suas litteras suspenderat ad tēpus cēsuras: et penas per eū impositas cōtra depingentes sanctā Latherinā de senis cū stigmatibus: declarauit dictā suspensionē de cetero nō valere: et decreuit: q̄ littere predictę super stigmatibus edite: ob suspensionē p̄fata nullate¹² ^{De sacra Latherina de senis.} nus reuocate censi debere: sed in suo robore: ac vigore permanere: ac si h̄mōi¹³ ^{Censure.} suspensio nō emanasset. Ac insuper mādauit de nouo sub cēsuris in predicta bul¹⁴ ^{Censure.} lis contentis: ne p̄fata imago beate Latherine de Senis amplius cum stigmatibus depingatur: et q̄ imagines sic depicte aboleantur: nō obstantibus quibuscunq. B. fo. 40. Et ffo. 124. conce. 271.

Studentes fratres.

Lemens. 4. in mari magno statuit: q̄ fratres ordinis m¹ ^{nom} quos p̄lati eiusdem ordinis s̄m consti² ^{tutiones} ipsius ordinis in continentibus deputauerint in lecto³ ^{res:} sine cuiuscunq. alterius licētia: libere in domib⁴ ^{predicti} ordinis legere ac docere valeant in theologica facultate: illis locis exceptis in quibus viget studiū generale: ac etiā quibus in facul⁵ ^{tate} ip̄a docturus solēnter incipere consuevit. B. ffo. 139. conce. 310.

Eugenius. 4. concessit auctoritatē ministro generali frat̄ū m̄i. reducē² ^{di} fratres studētes cuiuscunq. gradus et cōditionis existat³ ^{Generalis} ad suā et aliorū p̄latorū dicti ordinis regularē obedientiā: et cōmunē vinēdi mo⁴ ^{munister.} dum: iuxta formā regule et p̄fessionis: statutorūq. eiusdē ordinis. Non obstantibus quibuscunq. in contrariū facientibus. Et insuper voluit: q̄ p̄fatus ḡn̄alis⁵ ^{De reductio} minister: et alij per eum deputandi habeant facultatem et potestatem plenariam⁶ ^{nefrat̄ū stu} oēs et singulos supradictos fratres obedire recusantes: et cōtradiatores quoscū⁷ ^{dentium.} q̄ per censuras eccl̄iasticas: et alia iuris remedia (appellatione postposita) cō⁸ ^{Appellatio.} p̄scendū: inuocato etiā ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. b. ffo. 84. concessione. 246.

C I D E A D Eugenius fecit aliā concessionē que non modicū deseruit huic mate³

Studentes. Succedere. Suspensiones.

4.
Pro oibus
generalibus
mendicantiis.

Pius. 2. precepit gñalibus quattuor ordinū mendicantiū: quatenus cēs et singulos suoz ordinū p̄fessores: qui spiritu rebellionis assumpto prelatiis suis obtēperare: eozq; salutare correctiones: et disciplinā effugere: aut despiciere presumpserint: vt impune hoc efficiāt: rectoz seu gubernatoz: et cōseruatorum studioz p̄sidiat: et patrocinia implorauerint: pretendentes se c̄p̄ptos ab ipozum ordinū iurisdictione et potestate: ac correctione: cuiusq; gradus vel cōditionis existant: nisi (canonica monitione premissa) ab huiū reuoluerint: et debitam a predictis generalibus pro cōmissis penitentiā humiliter susceperint: ac mandatis eozūdem generalū efficaciter obtēperare studuerint: auctoritate apostolica denuncient: et ab alijs vbi et q̄ et quoties expedierit denunciari faciant: predictos fratres ec̄cōmunicatos esse: et ab omnibus magistris. bachelariis. lectoratibus. biblistatibus. officiis: alijsq; dignitatibus et honoribus dictozum ordinū erutos fore. Et insuper si eozū contumacia. p̄teritis: vel rebellio id eregerit: carceribus ad penitentiā peragenda intrudi faciant: donec ad cor reuerſi salutaribus monitis et mandatis se subiecerint: et a predicta excoicationis sententia absolutionis beneficiū meruerint obtinere. b. ffo. 86. conce. 249.

Precoicatio.
Gradus sco
lastici.
Correctio.

5.
Deco:rectio
ne studētū.

Innocentius. 8. fecit quādam cōcessionem notabilē circa modū quo prelati ob̄seruātes possunt corrigere fr̄es studētes in quibzlibet vniuersitatibus Hispanie. Vide in dictione Correctio fratru. §. 14.

6.
De habita
tione extra cō
uentus.

Iulius. 2. statuit et ordinauit: q̄ fratres ordinis predicatorū: aut minorū non possint cōmorari extra domos suoz ordinis causa vel respectu studij siue in Salinantina: siue in alijs ciuitatibus et locis quibus litteraria studia vigeant: preter et absq; licentia provincialium priorū: seu ministrorum: vel eozum vicariorum respectu: ac illa durante distat: etiam de licentia sedis apostolice: aut preterea quāsiuncq; facultatum: ac indultorum: et litterarum apostolicarum Salinantinensium. et alijs vniuersitatibus predictis pro tempore concessorum. Et super hoc ponit penas et censuras: ac dat cōseruatores. b. ffo. 209. concessione 312. Et ffo. 70. concessione. 217.

Succedere.

Collector.

Arcu successione hereditariū sunt multa et varia cōcessa: et statuta per multos summos p̄fices: q̄ posita sunt in dictione Heredes: et Hereditas.

Superfluitates.

Collector.

Qualiter superflua que in conuentibus fratru m. obser. reperta fuerint possint: et debeant tolli per generalem dicti ordinis: habetur in dictione Generalis ordinis. §. 3. et 5. Et in dictione Ornamenta. §. 1.

Suspensiones.

Collector.

Distinctio materie suspensionis.
In privilegijs fratrum m. et alioz mendicantium reperiantur nōnulla pertinentia ad hanc dictionem suspensio. Et primo ea que concernunt absolutionem: seu dispensationem a suspensionibus incurſis per fratres: habetur in dictione Absolutio ordinaria quo ad fratres. §. 4. et 7. et 10. Et secundo de illis que tangunt suspensionem privilegiorum: et indulgentiarum: dictum est in dictione

Syndic⁹. Tertiarij fides: et sorores. fo. cluij.

Privilegia in multis. §. vbi in margine posita est hec dictio Suspendio.

Syndicus.

Sciendū: q̄ oīa q̄ in privilegijs fratru mī. cōtineant respectu syndicoꝝ a sede Collegioꝝ.
Aplica deputatoꝝ pro huiusmodi fratribus: sunt superius posita. in dictioe
Procuratores fratru: quia tali nomine frequentius reperiantur nominati.

Tertiarij fratres: et sorores.

Distinctio materie infra scripte.

Eaque in privilegijs fratru mī. continentur respectu tertiarioꝝ sunt in multis Collegioꝝ.
Aplici differentia. Quedam enim attinent ad ipsos regulāz p̄fessionē ab-
solute. Et hec habentur infra. §. 2. et. 6. et. 7. et. 12. et. 13. et. 18. Alia pertinent in spe-
ciali ad subiectionem: et obedientiam quā idem tertiarij habere debēt. Et ista po-
nuntur. §. 3. et. 4. et. 5. et. 8. et. 16. et. 17. Cū nulla concernunt eorūdem tertiarioꝝ
exemptionem: et alia privilegia. Et hec continentur. §. 1. et. 4. et. 9. et. 11. et. 12. et. 14.
et. 19. et. 20. et. 21. et. 22. ac. 23. C Reliqua vero respiciunt absolutionē et administra-
tionem sacramentorum. Hec autem cōsistunt in. §. 8. et. 15. ultra ea q̄ posita sunt
in dictionibus Absolutio ordinaria: et Absolutio extraordinaria quo ad fratres.
Nam ratione cōmunicationis privilegioꝝ possunt gaudere omnibus concessis
fratribus quorum sunt tertiarij.

Regorius. 9. concessit: q̄ tertiarij beati francisci nequeat
compelli ad aliquod iuramentum: nisi pacis:
ac fidei: et salutis: aut testimonij. Et statuit: q̄ non grauentur am-
plius impositione onerum q̄ sui concines. b. fo. 19.

C Tertiarij de quibus in hac concessione fit mentio: sunt illi qui Collegioꝝ.
in p̄p̄is domib⁹ vniūt: et nō fecerūt tria vota essentialia religiōis.

Nicolaus. 4. approbanit et confirmavit regulā fratru et sororum terti-
ordinis beati francisci: inserendo totā regulā huiusmodi
in suis litteris. B. fo. 49. Et ffo. 132. concessione. 298.

C Prefata regula: cū multis alijs regulis fratru et monialium sub obediētia p̄ Collegioꝝ.
latorum ordinis minorū degentium: in calce huius cōpendij ponitur.

C Idem Nicolaus statuit: vel potius consiluit: q̄ predicti tertiarij procurent
assumere visitatores: et reformatores de ordine fratrum minorum. B. fo. 33. Et visitatores.
ffo. 116. concessione. 254.

C Idem Nicolaus prefatis tertiarijs (qui iuxta suū consilium elegerint visi-
tatores de ordine fratrum minorū) dedit suā benedictionem: et concessit: q̄ gau-
deant privilegijs eidem ordini penitentium: seu tertiarioꝝ a sede apostolica
concessis: et in posterum concedendis. Et insuper voluit: q̄ huiusmodi tertiarij (qui se-
quuti fuerint suū consilium accipiendo visitatorem de ordine mī.) habeant: et
debeant habere ministros de seipsis: iuxta formā in predicta regula comprehen-
sam. B. fo. 33. Et ffo. 116. concessione. 255.

Martinus. 5. circa subiectionem prefatorum tertiarioꝝ sub obediē-
tia generalis et provincialium ministroꝝ ordinis fratru
mī. edidit quādam bullā: cōmittens: hoc negocium cuidā cardinali. Sed quia non
constat quid super hoc idem cardinalis fecerit: predicta bulla de nullo videtur de-
servire. Dabitur tamen. B. fo. 32. Et ffo. 115. concessione. 257.

Tertiarij fratres: et sorores

6
Jeiumium.

Eugenius. 4. concessit q̄ sorores tertij ordinis solūmodo teneantur ad illa ieiunia ad q̄ fratres ordinis mi. regulā obseruantes obligati sunt. Et q̄ eosdem modos seruent in cibis quadragesimali tēpore: exceptis debilibus et infirmis. b. fo. 46. Et ffo. 42. conce. 47.

7
Votum.

Sixtus. 4. statuit ac decreuit: q̄ votū obediētie. paupertatis: et castitatis emissum a tertiarijs beati francisci: habeat vim et validitatem voti solēnis: ac omnē inducat effectū quē inducit votū solēne factū cunctis de religionibus a sede aplice approbatis. Ac districte precipiendo mandauit oibus et singulis cuiuscunq; gradus. dignitatis. ordinis: aut cōditionis fuerint: sub quorū cura vel iurisdictione predicti tertiarij fratres: vel sorores tunc degebāt: aut in futurum degere coningeret: ne fratres: vel sorores prenomīnatos: prefatū votū modo predicto emittentes: matrimonij contrahere: vel ante contractū consummare: aut religionē ipsam dimittere: et ad secularē vitam redire permittant. Decreuitq; irritum quicquid in contrarium factū fuerit. Ac ipsos fratres vel sorores id facientes: excoicationis sententia inmodatos fore. b. fo. 33. Et ffo. 117. conce. 256.

Excoicatio.

8
De subiectio
ne platis or
dinis minor.

CJDEAD Sixtus statuit: q̄ generales et puinciales ministri ordinis mi. et eorū vicarij: ita conuentuales q̄ obseruantes habeāt sub sua iurisdictione oēs fratres et sorores tertij ordinis beati francisci vbi libet infra puincias eis cōmissas consistentes: ac eos charitative visitent: et eisdē iuxta regularia instituta dicti ordinis instruunt et reformēt: necnō et corrigant: etiā per ablationē habitus dicti tertij ordinis: si id qualitas excessus egerit. Et similiter statuit: q̄ predicti prelati ordinis mi. possint recipere volētes aggregari cuiusmodi tertio ordini. Ac etiā: q̄ possint eisdē tertiarijs deputare viuitatores: seu confessores predicti ordinis mi. de obser. vel conuentualiū: put eis plus placuerit: qui eisdē tertiarijs oīa ecclesiastica sacramenta ministrare debeat. b. fo. 8. Et ffo. 92. conce. 201.

Correctio.
**De receptio
ne ad ordinē
tertiariorū.**

9
Coicatio pri
uilegiorum.

CJDEAD Sixtus in bulla aurea cōcessit: vt tertiarij vtriusq; sexus ordinū predictatorum: et minorū gaudeant eisdē priuilegijs: et immunitatibus. gratijs. fauoribus: et cōcessionibus: ac indultis spiritualibus et tēporalibus concessis et in posterum concedendis ordinibus predictorū fratrum predictorū et minorū: et illorum p̄fessoribus: ac domibus et locis: et pcuratoribus: et oblatibus: seu alijs quomodo libet: quatenus statui et conditioni predictorum tertiariorum conuenire possunt. b. fo. 66. Et ffo. 148. concessione. 362.

10

CJDEAD Sixtus statuit: q̄ fratres p̄dicatores et minores recipientes seu admittentes ad priuilegia et immunitates suorū ordinum: quoscunq; laicos vtriusq; sexus: precepti tertij ordinis: seu alterius modi viuendū: nisi gestauerint habitum dicti tertij ordinis: et professionem emisierint solitam: et in congregatione viuunt et in cōmuni: sint excoīcati: non obstantibus quibuscunq;.

Excoicatio.
Collector.

Clabatur in bulla prefati Sixti que incipit: Detestanda nōnullorum ambitio: prout allegatur in quadam tabula priuilegiorum per quendā cōmissarium Romanum cōpilata. Non tñ habetur in libris priuilegiorum impressis.

Nota

11
Collector.

Innocentius. 8. extendit gratias: et indulta concessa fratribus et sororibus tertij ordinis in cōmuni viuētibz: etiā illis qui viuunt in particulari. o. fo. 64. Et ffo. 69. cōce. 146. Et ffo. 100. conce. 375.
Clabatur in bulla prefati Sixti que incipit: Detestanda nōnullorum ambitio: prout allegatur in quadam tabula priuilegiorum per quendā cōmissarium Romanum cōpilata. Non tñ habetur in libris priuilegiorum impressis.

Tertiarij fratres: et sorores fo. clv.

INNOCENTIUS declarauit: q̄ sorores tertij ordinis: etiā in cōmuni uiuētes: q̄ suis se astringant ad plura q̄ in earū regula continentur: non includuntur sub constitutione Joannis. 22. reprobantis vitā et ritum fratriceloy: put a nō nullis credebatur. 12
De sororib⁹ tertiarijs.

INNOCENTIUS concessit: q̄ predictæ sorores tertij ordinis beati francisci possint libere et licite sumere velum nigrum: et sub perpetua clausura manere quādoque predictis sororibus: ac ministris ordinis minorū vel alijs earum superioribus (sub quorū cura eriscent) placuerit: ac eandem statui visum fuerit expedire. 13
De sororib⁹ tertiarijs.

ALEXANDER. 6. concessit: q̄ sorores tertie regule in cōgregatione sub cura fratrum mi. obser. degentes: q̄ p̄ maiori parte ex elemosinis ebusti fideiū et labore manū suarum victū et vestitū recipiunt: non possint cogi ad solutionem alicuius decime: seu tace aut collecte: q̄ pro tēpore imponi cōtingerit: etiā si aliquid habeant p̄p̄riū: quod tamen non sufficit eis ad cotidianas expensas. 14
De sororib⁹ tertiarijs. Exemptio a decimis.

INNOCENTIUS Alexander concessit: q̄ generalis et provinciales ordinis mi. obser. possint cū consilio aliquoy fratrum deputare cōfessores presbyteros seculares: vel aliorum ordinum regulares et honestos p̄ fratribus et sororibus tertij ordinis: vbiq̄ in partibus vltimōtanis cōmorantibus. (s. in partibus Galliarū: et Hispaniarū: et ceteris eis annexis) quibus sua peccata confiteret ab eis quecūq̄ ecclesiastica sacramenta recipere possint. Ita tamen: q̄ cōfessores huiusmodi nullo modo debeant ingredi claustra: seu interiores officinas dictarū sororum: absq̄ alterius persone bone vite et fame societate. Attamen predictā deputatiōe fieri posse concessit: solū in locis in quibus fratres minores obser. aut conuentuales cōmode haberi non possunt. 15
De cōfessorib⁹ sctaribus deputandis. Ingressu in nasteria.

IULIUS. 2. confirmauit litteras Sixti. 4. suprapositas. §. 8. ac illis perpetue firmitatis robur adiecit: suppleuitq̄ omnes et singulos iuris et facti defectus: si qui forsā interuenerint in eisdem. Et insuper de nouo subiecit oēs fratres et sorores tertij ordinis: vbiq̄ locoy per vniuersū orbem consistentes: sub obediētia et correctione generalis et puincialiū fratrum mi. de obser. et conuentualium: ita q̄ eos visitare et corrigere possint iuxta formā predictarum litterarū Sixti. 4. Super ijs autem imponit graues cēsuras et penas predictis tertiarijs nisi cum effectu paruerint huiusmodi litteris infra certum terminum. Ac etiam super hoc dat conseruatores. 16
De subiecto ne platis ordinis minorū.

INNOCENTIUS Iulius dedit postea alias litteras ad confirmationem suprascriptarum immediate cum magnis clausulis: et non obstantijs: ac deputatione conseruatorum. 17
Confirmatio.

INNOCENTIUS Iulius statuit: q̄ tertiarij portent vbiq̄ habitū talē q̄ distinguatur a fratribus primi ordinis sancti francisci. Et q̄ cōstituantur omnibus illis de tertia regula: quocūq̄ nomine nuncupentur: et vbiq̄ sint per vniuersū orbem: habitus vniuersis: qui sit cōmunis oibus ipis vbiq̄: tam in forma q̄ in colore: ita q̄ nulla differentia sit in habitibus eorum. In forma autem: q̄ ad minus habeant caparonē latū: vt desuper scapulas descendat ab vtraq̄ parte per quattuor digitos. In longitudine vero tā a parte anteriori q̄ posteriori attingat infra cingulum: vt super illud possit cingi. Color quoq̄ sit magis ad nigredinem tendens q̄ ad albedinem. 18
Habit⁹ firm.

Tertiarij fratres: et sorores.

19
De tertiarijs
in pcculari
viventibus.
Sacramenta.

Leo. Ioan cœlio Lateranensi statuit: q fratres et sorores tertiij ordinis in proprijs domibus habitâtes: valeant sepulturâ eligere vbi voluerint. Et q die paschatis tantû eucharistiâ: necnon extremâ unctione: ceteraq ecclia- slica sacramenta (penitentie sacramento duntaxat excepto) a ppro sacerdote paro- chiali recipere debeant. Et voluit: q ad onera que laicis incumbunt perserenda te- neantur: ac q in foro seculari corâ iudicibus secularibus cõueniri possint. Et in- super decreuit: q predicti tertiarij in ppris domibus habitâtes: nullatenus admittantur tẽpore interdicti ad audienda diuina in ecclijs ordinû quor sunt tertiarij: si causam dederint interdictor: vel eam ipsam nutriant: seu foveant: aut dantibus auxilium: consiliû: vel fauorẽ quoquomodo psterint. B. sffo. 26. conce. 86.

Interdictum.

Collector.

C. Predicta intelligenda videtur generaliter de quibuslibet tertiarijs in particu- lari viuẽtibus (exceptis mulieribz q pmissit contineri a virginalẽ aut vidualẽ q oibus possunt gaudere: vt p̃z sequenti cõcessione) q cû lex nõ distinguat: nec nos distinguere debem? Et p̃sertim: q p viuẽtibz in cõi facta est postea seqns cõcessio. C. DE AD Leo vbi supra statuit: q tertiarij collegialiter viuẽtes: seu cû claustrali- bus habitâtes: aut mulieres virginales: seu celibẽ: aut castâ vidualẽ vitâ ducentes exp̃resso voto: et sub dicto habitu: gaudere debeant p̃uilegijs quibz s̃fcs ordinis cuius tertie regule habitu gestant: potiuntur et gaudet. B. sffo. 26. conce. 87.

20
Cõcessio p̃uilegijs
iuliorum.

21
De sorori-
bus tertiarijs

C. DE AD Leo cõfirmant et approbant: ac innuunt supradictas s̃fas S̃cti. S. 8. cû oibus et singulis in eis cõtentis clausulis: ac p̃petue firmitatis robur ob- tinere debere decreuit. Et insuper inibuit oibus et singulis p̃elatis eccliaslicis sub excoicationis late sententie penam: sorores tertie regule beati francisci: que tria essentialia vota emittendo collegialiter viuunt (quasq cõformiter ad p̃fati S̃cti litteras: veras religiosas esse declarauit) quomodo libet impedire p̃sumat quominus h̃mõi sorores iuxta p̃uilegia fratru minoꝝ possint libere et licite ha- bere oratoria: seu ecclias cû cãpanis humili et campana: ac in illis sacramentû eucharistiẽ in loco decet et honesto: necnon oleum sanctum pro earû ṽsu tantû: et cimiteriû benedictû: in quo sororû decedentium corpora sepeliri possint: ac in eisdem ecclijs aquâ benedictâ solẽmiter benedic: missasq s̃m earû deuotionem cantari: et celebrari facere. B. sffo. 35. concessione. 119.

Excoicatio.

Collector.

C. Ita p̃uiso fuit satis superflua: cû dicte sorores oia predicta ab antiquo habe- rent: p̃sertim per bullâ auream: vt patet supra. S. 9.

22
De sororibz
tertiarijs in
cõi viuẽtibz.
Sacramenta.

C. DE AD Leo statuit: q predictæ sorores tertie regule collegialiter viuẽtes: nullatenus possint cõpelli per supradictos p̃elatos eccliaslicû et rectores: aut quos- uis alios ad audiendû missas et alia diuina officia in alio loco q̃ in dictis suis ecclijs: aut ad suscipiendû eccliaslica sacramenta ab alio q̃ a confessore regulari vel seculari eis per eaz superiorem assignando: nec desuper quomodo libet molestari valeant. Ac q h̃mõi cõfessor si secularis fuerit q̃d in officiû predictum cõfessio- nis a dictis superioribus sibi impositû continuauerit: nequaq̃ per locoꝝ ordina- rios in p̃missis impediri possit. Et tandẽ circa p̃missa dedit cõseruatores om- nes in dignitate eccliaslica constitutos. B. sffo. 35. conce. 119.

23
Exemptio.

C. DE AD Leo dedit p̃fatis sororibus copiosam exẽptionẽ a solutione cuius- uis decime: aut taxe vel collecte: etiã per sedẽ ap̃licã impositẽ si ita sunt paupe- res q̃ earû redditus nõ sufficiunt p̃ cõmoda earû insẽtatione. B. sffo. 48. cõcc. 143.

Collector.

24

C. DE AD Leo fecit q̃dã cõcessiões circa modû q̃ alienari p̃r bõa mœuatiõis

Tertiarij fratres et sorores. Fo. clvj.

in moniali seu soroz tertij ordinis: q̄ posita sunt in dictōe Alienatio, §. 4. et 5.
C Idē Leo ordinavit denuo regulā p̄ tertiarijs bti frāscis q̄ tria vota essentialia
 emittūt: 1. cōgregatiōe viuūt: q̄ i fine bui? Cōpedit vna cū alijs regulis ponit.

Ex predictis oībus colligendū est: q̄ fratres et sorores tertij ordi-
 nis sancti francisci sunt in triplici differētia.

Quidam enim illorum et primi tēpore sunt illi qui non faciunt tria vota vota
 essentialia religionis: nec in congregatione viuūt: sed in pprijs domibus cum
 suis vxoribus et filijs: aut familijs. put alie persone seculares: excepto q̄ obser-
 uant ea que in regula per Nicolaum. 4. cōpilata continentur. Alij tertiarij sunt
 qui faciunt predicta tria vota in manibus sui ministri vel ministre coram sua cō-
 munitate. Sed ij subdividuntur: q̄ aliqui illorum post emissionem votoz: seu
 professionē predicto modo factā: remanēt et viuūt in cōi. Reliqui vero h̄ faciunt
 professionē in cōitate: vt supradictū est: tñ postea non viuūt in cōitatibus sui or-
 dinis: s̄ in aliquib? eremiticis: vel ecclesijs separatis a cōuentib? dicti ordinis.

Quo ad primū gradum prefatoz tertiariorum est notandū: q̄ bñdī sunt
 illi qui ordinati fuerunt per beatum franciscum. Et ij non conuertuntur in
 personas ecclesiasticas: sed remanent vt persone mere seculares. Ideoz non est
 intelligendum q̄ respectu bñdī tertiariorū extendatur iurisdicōtio et gubernatio
 que fratribus minoribus super tertiarios cōmissa est. Quia talem iurisdictionē
 seu gubernationē non possunt fratres minores habere super personas secula-
 res: p̄tione sunt prefati primi tertiarij. Ac pro tanto bulla Eugenij. 4. que dat fra-
 tribus minoribus iurisdictionē super tertiarios extra cōmunitatem viuentes:
 debet intelligi de illis qui fecerunt professionē in cōitate: et postea viuūt extra
 illam. Et si forte reperiretur aliqua bulā que conferret expresse iurisdictiones s̄ri-
 bus minorib? super bñdī tertiarios qui manēt in seculo cū vxorib? et filijs: seu
 alio modo cōsimilis: esset reputāda tanq̄ subrepticia. Et insuper esset contra puri-
 tatem professionis predictozū fratrum minorū: q̄ vt dictū est: cū bñdī tertiarij
 non sint persone religiose: non potest cōuenire fratribus: predictis iurisdicōtio su-
 per illos. Verum est tñ: q̄ predicti fratres minores possent licite super p̄fatos ter-
 tiarios primi gradus: habere quandā diligentia: seu curam spiritualem pro dire-
 ctione animarū illorū: vt pote audiendo cōfessiones eozū: et conferēdo illis sacra-
 mentum eucharistie frequentius q̄ alijs fidelibus: necnon cōmunicando eis ali-
 quas indulgentias et peccatozū remissiones: et alia similia spiritualia: quēmad-
 modum fit confratribus et oblatis ordinis. Et adhuc nō haberent tantā auctoritatem
 super bñdī tertiarios sicut super oblatos perpetuos: nisi similiter se offer-
 rent et donarent in forma iuridica. Et tunc etiam non esset nisi quedā obligatio
 mutua: sine p̄iudicio decimarum et tributozū: ac iurisdictionum ecclesiasticarū
 et seculariū: quibus manerent semper obligati vt alij mere seculares. Et facit ad
 hoc determinatio concilij Lateranensis supra posita. §. 12. **A**duertendum est
 etiam: q̄ habitus predictozum tertiariorum primi gradus reperitur determinati-
 tus per Nicolaum. 4. in regula quā ipse cōpilauit. Cōsuetudo tñ vel poti? con-
 p̄ta interpretantur in diuersis p̄uincijs et regnis diuersas formas habitū. Ita
 q̄ in aliquib? partibus deferant bñdī tertiarij habitus cōsimiles habitib? fra-
 trum minorū: licet hoc sit expresse contra priuilegia predictozum fratrum minorū
 et nonnūq̄ eueniat inde materia scandali. Videtur tamē: q̄ habitus quē in par-
 tibus Italic deferunt predicti tertiarij: sit eoz statui et rationi magis condecens.

Collector.

De triplici
 differētia ter-
 tiazum. q̄
 francisci.

De p̄ma dif-
 ferētia terna-
 riorū. s̄. frā-
 cisci.

De habitu
 tertiariorū se-
 cularium.

Nota.

Tertiarij fratres: et sorores.

Quia quo ad formā deferunt vestes: put alij seculares: et quo ad colorem sicut ffrēs mino. Et est verisimile q̄ talē habitū voluit beatus fr̄ acicus q̄ predicti tertiarij deferrentiū ab antiquo in partib⁹ vbi prefatus sanct⁹ primo instituit predictum tertiū ordinē: et vbi p̄ maiori parte cōuersatus est: obseruatus sit: et de p̄senti obseruetur talis forma habit⁹. Cuius possunt tñ prefati tertiarij deferre chordā sicut fratres mi. *Nota p̄chor* *affrūmior* *De supiori* *bus tertiario* *rum.* Quia adhuc alij tertiarij qui viuūt collegialiter nequeunt portare huiusmodi chordā: regula ipsoꝝ p̄hibēte. Cui⁹ est aduertendū: q̄ ab huiusmodi tertiarijs non potest a fratrib⁹ mī. recipi aliquod votū religionis: sed ad plus pōt fieri quedā acceptatio: seu admissio ad predictā tertiā regulā: exhortādo illos q̄ eā obseruent: et adiutuando eos in cōfessionibus: et alijs spiritualibus: sicut cōfratrib⁹ ordinis: p̄t supradictū est. Nec etiā p̄pter hoc efficiuntur ffrēs superiores illoꝝ: sed remanent vt prius sub iurisdictione ordinaria: tā eccl̄astica q̄ seculari. Cui⁹ possunt tñ huiusmodi tertiarij (ad instar modi qui obseruatur cōter in cōfraternitatibus) habere velut superiores aliquos et seip̄s: qui nominentur ministri: vel alio nomine: vt eoz curam habeāt ad cōuocandū vel puniendū eos. Et. Cui⁹ est insup̄ sciendū: q̄ huiusmodi tertiarij nō gaudēt priuilegijs tēporalibus fr̄atru mī. Vñ videtur: q̄ nō extenduntur ad eos cōicationes priuilegioꝝ quas fecerūt tertiarijs. Nicolaus. 4. et Sixt⁹ 4. sed solū intelligi debēt de alijs qui sunt religiosi. Nec obstat predictis quedā concessio Innocentij. 8. sup̄ap̄o sita. §. 10. qua extendit oīa priuilegia eccl̄astica tertiarijs in cōmuni vinctibus ad eos qui viuūt in particulari: q̄ illa cōcessio cū sit vni vocis oraculo facta: nō facit fidē nisi p̄ foro cōsciētie: et p̄ rebus sp̄ualibus. Et dato casu q̄ faceret fidē in iudicio: et extēderetur ad tēporalia: nō debet intelligi nisi de illis qui fecerūt p̄fessionē in cōmunitate: et postea virtute alicuius dispensationis viuunt in particulari (put sepe accidit etiā in fratrib⁹) alioꝝ ordinū magis principalū) h̄ tñ adhuc istud nō constat nimis clare. Et circa huiusmodi cōicationem respectu priuilegioꝝ sp̄ualium: vide infra post tertiā differentiā tertiarioꝝ. Unde sequit⁹: p̄ q̄ gr̄atis error fuerit quorūdā religiosoz: qui intuitu pietatis: vel deuotionis inconsiderate percurauerunt q̄ predicti tertiarij in aliquibus partibus nō soluerēt decimas nec primitias asserendo esse cōreptos ab huiusmodi: et a solutione tributorū et vectigaliū dñis tēporalibus: p̄sertim q̄ istud sepe redudat in non modicū dānū vicinorū huiusmodi tertiarioꝝ: et exactorum redditū. Quia sunt aliqua predictoz onerum talis qualitatis: q̄ quantū aufertur oneris vni vel plurib⁹ exemptis: seu priuilegiatis de populo: tantū super imponitur alijs eiusdē populi nō exemptis neq̄ priuilegiatis. Et insuper: qui prefatā exemptionē de facto procurauerunt: incurrerunt in excommunicationē q̄ habetur supra in. §. 10. Circa quod est propterea valde aduertendum: et cauendum in futurum.

De secunda *differentia ter* *tarioꝝ sancti* *francisci.* Quo ad secundū gradū tertiarioꝝ qui sunt declarationes Sixti sup̄a dictam. §. 7. faciunt tria vota et viuūt in cōmuni: sunt aliqua aduertenda. Cui⁹ primū est: q̄ isti sunt vere persone eccl̄asticę et religiosę: et sunt exempti ab omni iurisdictione eccl̄astica et seculari: excepta subiectione quā debent habere ordini minorū. De qua supradictū est. §. 8. et. 16. Alterum est: q̄ habit⁹ istoz tertiarioꝝ sū regulā cōfirmatā per Nicolaū. 4. debet esse coloris nec prorsus nigri nec prorsus albi. Sed q̄ predictus Nicolaus nihil dixit de formā huiusmodi habitus: ac etiā de colore locutus est obscure: fuit postea per Iulianū 2. p̄uilegiū circa vtrūq̄: vt h̄ sup̄a. §. 18. De cingulo autē huiusmodi tertiarioꝝ dicitur in prefata regula cōfirmatā per Nicolaū. 4. q̄ sit corrigia: et non chorda

Tertiarij fratres et sorores. Fo. clviij.

sicut est singulū fratrum minor. Aliud est etiā notandū circa supradictos tertiarios: q̄ super eos habēt iurisdictionē ⁊ superioritatē fratres minores tā obseruantes q̄ conuentuales: vt patet supra, §. 8. et. 16. Et q̄ vtriusq̄ fratribus minorib⁹ cōmissa est: ideo est locus p̄sentioni. Unde sequitur: q̄ h̄mōi tertiarij sint sub-obedientia fratrū mi. conuentualiu: possunt prelati fratrū obser. in defectu: vel absentia prelatorum conuentualiu: corrigere predictos tertiarios. Ac similiter eōtra. Ratio huius est: q̄ non datur aliquib⁹ gubernatio et iurisdicō vt occasione illius cōmittantur impune illicita. Quapropter potest quilibet dictarū diuersitatum fratrum minorū erequi super prefatos tertiarios iurisdictionē in defectu alterius. Reliquum insuper aduertendum est: q̄ huiusmodi tertiarij in cōmuni viuentes gaudent omnibus priuilegijs concessis fratribus minoribus sub quorū gubernatione consistunt: vt patet supra in. §. 4. et. 9. et. 20.

Tertius insuper gradus in aliquibus partibus reperitur: scz eorum qui nec sunt mere seculares: vt primi supradicti: nec fecerūt professionē in cōmunitate: vt secundi etiam supradicti: sed qui propria auctoritate assumpsērunt habitū tertiariorum: tant illum receperunt ab aliquibus fratribus minoribus non obseruata forma supradicta: ⁊ qui post assumptionem vel receptionem h̄mōi habitus ac etiam emissionem professionis extra cōmunitatem: viuunt in aliquibus eremitis: seu in domibus secularibus. Et hī non dubium est quin temeritatem eximias cōmittant: ⁊ q̄ tales nullatenus sunt tertiarij sancti francisci: nec alicuius regule ab apostolica sede approbata: ac per consequēs q̄ nequeunt gaudere priuilegijs fratrum minorum: nec tertiariorum: nec existunt sub iurisdictione illorum. Quin potius debent procurare fratres minores q̄ prelati ecclesiastici ordinarij procedant contra tales: quia deserunt habitum religionis cuius ip̄i non sunt: prout habetur in dictione Habitūs fratrum, §. 4. et. 5.

Insuper circa tertiarios est sciendū ac notandū: q̄ nō reperitur aliqua regula: seu modus viuēdi a beato francisco (salte in scriptis) p̄ tertiarijs tradit⁹. Sed credendū est: q̄ ordinauit vt leuaret aliquibus diebus: ⁊ recitaret aliqua: ⁊ similia cōsistentia ad bonū modū viuēdi. Quarū aliqua Nicolaus papa. 4. inseruit sua bulla. Tertiarij aut̄ h̄mōi: cōcessa sunt prima priuilegia. s. coniugalit̄ et alijs in p̄p̄is domib⁹ habitatib⁹: nullo habito respectu sub qua obedientia existerent. Sicq̄ multo tēpore sub dioecesanorū obedientia ⁊ subiectiōe permanserunt. Sciendū etiam: q̄ per plures doctores famosos disputatum est vtrū prefati tertiarij essent persone ecclesiasticæ: vel ne? Et multi tenuerunt q̄ licet q̄ inuicentes manus violentas in ip̄os incurrerant ex cōsecrationē: nec poterāt cōueniri nisi corā iudicibus ecclesiasticis: nec tenebātur soluere talias et reliquas exactiones. Ita q̄ habebant priuilegiū persone ac fori. Alij vero tenuerunt oppositum. Durante ista altercatione: in quibusdam partibus gaudebāt predicto priuilegio: et in alijs non. De quo florentinus. 3. par. ti. 23. c. 5. §. 4. tractat. Tandē Sixtus papa. 4. dedit bullā declaratoriam in fauorem predictorū: licet loquitur solū de existentibus in Italic partibus: vt habetur in Monumentis ordinis prime impressionis. fo. 53. primo tractatu. Prefatus etiam pontifex: nullo habito respectu sub qua obedientia h̄mōi tertiarij existerent: dedit potestatem ordini nostro minorū: vt illos sibi submitteret ⁊ c. Et q̄ ante tēpora Sixti aliqui predictorū tertiariorū se in cōgregatione posuerant: et Eugenius. 4. declarauit q̄ matrimoniu talū erat validum: modificauit istud Sixtus: q̄ esset verum nisi sacerdot

Nota

De tertia differtia tertiariorū.

De principior ac progressu tertiariorū: ⁊ priuilegijs eis concessis.

Tertiarij fides et sorores.

Decretatio
privilegio.ii.

professionem in cōmunitate et c. ut patet supra. §. 7. Itaque p̄fentes modo supradictorū declarant esse vere religiosos. Alios vero prius tertiarios: dīstīnt in suo antiquo modo et ordine approbator: cū suis privilegijs. Cū procederet autē tēporē idem Sixtus oībus tertiarijs cōcauit oīa privilegia nostro ordini concessa et concedenda: ut haberetur in bulla aurea: et supra. §. 9. Et hoc quēvis in cōmuni nō viderent: ut patet in prefata bulla expresse. Immo adhuc v̄ potius dirigi ad tertiarios in cōi non viuentes: q̄ dicit personis: et nō monasterijs: put dixerat ibidē paulo ante de monialibus. s. Clare: ac sancti Dīfici. Hanc autē cōicationē privilegiorū semper intellexerunt habere locū in tertiarijs s̄ non erūt sub obediētia ordinis nostri minor: sed sub minūtris eiusdē ordinis: vel alias: put b̄ in v̄su. Cū itē est notandū: q̄ q̄ tēporē Innocētij. 8. ita tenebat nō esse alios tertiarios veros nisi in particulari viūtes: q̄ aliqui asserēbāt tertiarios in cōi viūtes esse excoīatos p̄pter p̄hibitionē Joānis. 22. declarantē prefatus Innocētius nō ita esse verū. Et q̄ fuit informatus q̄ aliqui cōcessionē facite fuerant tertiarijs in cōi viūtib⁹: extēdit pfata privilegia ad viūtes in particulari: ut b̄ supra. §. 11. Cū doct oīa supradicta. Leo. 10. in cōcilio Lateranēsi ordinavit aliter q̄ ad tertiarios in particulari et in cōi viūtes: put b̄ sup. §. 12. et. 20. Hmōi autē ordinatio et cōcessio d̄ nūc obfervari: et nō vti p̄cedētib⁹ in his quibus ista vltima contrariatur.

Resolutio p̄
fate materie.

Alter brevius: ac melius potest resolui materia tertiariorū sub sequēti modo. Quo ad tertiarios vtriusq̄ sexus (quicqd̄ sit de tēporib⁹ retroactis) in p̄senti sunt in triplīci differentia: put Leo. 10. in cōcilio Lateranēsi distūrit. Cū sumi sunt viūtes collegialiter. Et isti gaudēt oībus privilegijs sicut f̄res mē dicantes absq̄ aliqua differentia: inquantū eorū capacitas permittit. Cū in secūdo gradu sunt mulieres cōtinentiā virginalē aut vidualē p̄mittētes: et habitū tertiariorū gestantes. Et iste pariformiter gaudēt ut prius nisi in ijs in quib⁹ expresse diceret papa q̄ solū cōcedit p̄ viuentib⁹ in cōgregatione: saltē post Innocētij octavum. Itā de cōcessis v̄sij ad sua tēpora cū tali expresse vel restrictione: p̄ Innocētius oēs particavit: sicut b̄ supra. §. 11. Cū tūm sunt cōingati: aut qualitercūq̄ aliter a prefatis duabus speciebus se habētes. Et isti de oībus privilegijs medicamentum habēt illa q̄ per cōciliū predictū nō fuerūt sibi sublatā: de quib⁹ b̄ supra. §. 12. Et quo sequitur q̄ habēt oīa spūalia. s. indulgētiā et c. excepto q̄ eucharistiā in die resurrectionis: et alia sacramēta nō possint recipere nisi a suo parrochiali rectore. Sacramētū tñ penitētiē et eucharistiā semper in reliquis tēporibus anni poterunt recipere a fratrib⁹. Et de istis habitantibus cū collegiatis: idē est q̄ de talibus collegiatis: ut b̄ supra. §. 20. Itē habebunt isti privilegiū. c. Si quis suadente: q̄ habēt modū viūendi approbatū a sede apostolica. Et sic tenēt doctores. Et est notandū: q̄ sepe non aduertitur circa hoc.

Collector.

Sciendū est vltimus: q̄ solus sanctissim⁹ pater fr̄ciscus instituit f̄res et sorores terti ordinis: sē de penitētiā nūcipatos: ut supra dictū est: p̄pter qd̄ in eius laudē canit ecclesia. Tres ordines hic ordinat: primū fr̄atrum nominat minorū: pauperūq̄ sit dominarū modus: sed penitētū tertius: sēu capit vtrūq̄. Atē postea nōnulli alij ordines: p̄sertim fr̄atrum mendicantiū: prefatā institutio: neq̄ aliquāter imitari nū sunt. Itā fr̄atres predicatorēs: et Augustinēses: necnō et Carmelite obtinuerūt a sede ap̄lica ut aliq̄ persone vtriusq̄ sexus in p̄p̄is domibus habitātes: aut saltē nō in cōgregatione regulari viuentes: sed certo modo sub h. nōi ordinibus respective degentes: q̄ p̄inocēbere: aut mātellare: vel de peni

Nota pro
Tertiarijs

Tertiarij fides: et sorores. Ueder. fo. clviij.

tentia dicatur: gauderent privilegijs dictorum ordinum. Hoc patet quo ad predicatorios. B. ff. 240. conce. 573. De omnibus autem huiusmodi personis: que ut in plurimum sunt femine: dictum est supra satis late in dictione Adulieres. Et nonnulla alia adduntur hic quo ad Carmelitas et Augustinenses: prout sequuntur.

Et privilegijs aliorum fratrum mendicantium.

Sixtus. 4. statuit ac ordinavit: et concessit q. gñalis et alij priores ordinis Carmelitarum possint recipere utriusq. sexus personas q. habitus dicti ordinis: ad instar matellatarum seu pinzochearum: aut fratrum de penitentia tertij ordinis fratrum minorum predicatorum: et eremitarum sancti Augustini hñe voluerint. Que persone sic recepte gaudeant omnibus privilegijs quibus prefato Carmelitarum ordini concessum est posse gaudere. B. ff. 184. conce. 462.

Idem Sixtus concessit fratribus Carmelitis: ut possint administrare sacramenta eucharistie et extreme unctionis suis pinzocheris et mantellatis: etiam in earundem domibus. Et similiter concessit: q. dum tales decedere contigerit: possint eorum cadavera ad eorundem fratrum ecclesias tumulanda deferre: absq. licentia alicuius prelati ecclesiastici: et contradictione quacumq. non obstante. B. fo. 97. Et ff. 180. concessione. 426.

Idem circa hoc ea q. statuta sunt in concilio Lateranensi: ut habetur supra. §. 18. **Idem Sixtus** fecit aliam concessionem sicut immediate supra scripta fratribus Augustinensibus: et habetur. B. ff. 247. conce. 623.

Innocentius. 8. concessit: ut insipientes habitum matellatorum siue matellatarum ordinis sancti Augustini: h. habitum illu. cu. licentia prioris loci nō retineant: nec cōtinue deferant: corrigi tñ retinētes ac deferentes: eis dē privilegijs: gratijs: immunitatib⁹ et indulgētijs gaudeant: quib⁹ ipsi mantellati et matellati gaudēt et gaudere possunt. O. ff. 79. conce. 238.

Que nō sint illa quibus prefati mantellati gaudere possunt: habentur in dictio Collectoz. ne Communicatio privilegiorum. §. 23. et. 24. et. 28.

Transire ad alios ordines.

Qualiter possint aut nō possint fides mutare de sua religioe ad aliam: vel de una obediētia ad aliam: dicitur in dictionib⁹ Apostolice et Monasticę Obediētię: et Observantes fratres: et Recipere fratres.

Uendere.

Continuatio materie venditionis.

Nonnulla repiunt i. privilegia fides m. q. pñet ad materiā vēditiois. Et horū aliq. spectat ad fides: alia vō ad moniales cure ipsoz commissas: put infra patebit.

Scolarius. 3. concessit: q. cu. expedierit utilitati fides m. vendere: aut cōmutare aliq. res vsui eoz pri⁹ concessas: cōmutatio talium rerū p reb⁹ qb⁹ vsu frīb⁹ liceat hñe pcedat: seu fiat auctoritate: vel licētia generalis et pñcialiū ministroz in suis ad ministratiōibus cōiunctim aut diuisim. Voluit tñ et ordinavit q. si res binō estimato pñcio vēdi cōtingerit: fiat p pcuratōrē: vel syndicū a sede applica: vel a pteore ordinis deputatū: et q. p eū pecunia p pñcio rei vēdite habita recipiat et expēdatur in rē licitā cuius vsus fratrib⁹ h. habere. cus. Habetur in declaratione Ep̄i qui seminat. b. ff. 10. in. 2. tractatu. Et. B. fo. 8.

²
Superfluita
tes.

Alemes. 5. declaravit nō licere fratribus mino. habere hortos vt colantur ac olera ⁊ alia hortalia precio distrabantur. Et idē de quibuscūq; bet alijs rebus. Habetur in declaratiōe regule que incipit Epini de paradiso fo. 14. tractatu. 3. Et ff. 15. in. 2. tractatu.

³
Epistola
4
Apostate.

Concilium constantiense statuit qualiter generalis fratrum possit facere vēditiōes superfluas conventuum reformatoꝝ: put habetur supra in dictione Generalis ordinis. §. 3. Et in dictione Alienatio. §. pmo.

⁵
Eleemosi-
nas.

Leo 10. fecit quādam concessiōē super venditiōē bonoꝝ q̄ aliqui ffrs minores acquisierunt cū extra obediētiā ordinis euagarentur. Sz hec etiā posita est in dictione Bona. §. vltimo.

⁶
De bonis mo-
nialium.

Leo fecit aliā concessiōem circa cōmutatiōem: seu venditiōē eleemosinarum superabundantiū: prout habetur in dictione Eleemosinas. §. vltimo. **Leo** respectu venditiōis: seu alienatiōis bonoꝝ monasteriorum monialium sancte clare: ⁊ tertij ordinis: fecit duas concessiōes: que posite sunt in dictione Alienatio rerum. §. 4. et. 5.

⁷

Alemens. 7. circa hanc materiā fecit quādam cōcessiōem: que habetur etiam in dictione Alienatio. §. vltimo.

Vicariis.

¹
Collector.

Distinctio materie vicariatum.
De multiplicibus vicarijs reperitur facta mentio in p̄uilegijs fratrum mī. **Primo** de vicario totius ordinis: qui cedente vel decedente generali ministro eligi debet. **Secundo** de vicarijs generalibus: ⁊ p̄uincialibus cismontanis et vltimontanis qui per conciliū Constantiense fuerunt ordinati pro regimine fratrum minoꝝ regularis obser. **Tertio** de vicarijs conventuum: vel domoꝝ predictoꝝ fratrum: seu monialium eis cōmissariū. Et de singulis istorum dicentur infra aliqua que ad eos spectant.

¹
De vicario
totius ordi-

Colaus. 4. statuit ⁊ ordinauit: ac districte inibuit fratribus mino. ne deficiente ministro generali possint eligere: aut constituere aliquē fratrem in vicarium ordinis prefati: abisq; Romani pontificis ⁊ protectoris eiusdē ordinis licentia specialit: per ipsius Romani pontificis patētes lras cōcedenda: faciētes plenā ⁊ expressam de hmoi lris mētiōē. b. fo. 31. Et ff. 32. cō. 33.

²
De vicarijs
gñalib⁹ ⁊ p̄-
uincialibus.

Concilium Constantiense statuit: q̄ prelati superiores fratrum minoꝝ regularis obseruatiōe appellaretur vicarij gñales ⁊ p̄uinciales respectiue. Et hoc idē confirmauerunt multi alij summi p̄sifices: ac ordinauerūt multa: ⁊ varia circa hmoi vicarios. **Sed** qz post capitulū generalissimū totius prefati ordinis Rome celebratū: translātū est officiū ministeriat⁹ ad ffrs mī. obser. ac p̄ cōsequēs cessauit denominatio predictoꝝ vicarioꝝ: ⁊ oīa illa q̄ respectu talis denominatiōis fuerant statuta seu concessa sibi cessauerunt: ideo superflū foret hic illa ponere.

³
De vicarijs
monialium.

Innocentius. 4. statuit: q̄ fratres mino. qui in monasterijs monialium fuerint deputati p̄ seruitiū illarū: in spiritualibus dum

Vicarius. Visitatio: et visitator. § 0. clx.

Julius. 2. statuit et ordinavit: qd confessores seu vicarii monialium. s. Clare et aliarum religionum sub cura fratrum in regnis Hispaniarum degenantium: nullatenus possint ultra triennium officia huiusmodi exercere. Et qd predicto triennio finito: vel antea si ministro prouinciali expediens videbitur: a predicto officio absoluantur. B. ffo. 49. concessione. 145.

Aduertit: qd idem Julius ordinauerat prius hoc idem generaliter loquendo de omnibus et singulis officiis trium ordinum beati francisci: vt habetur in dictione Officia ordinis. §. 2. Circa auctoritate vero huiusmodi vicariorum: vide aliquid infra post. §. sequente.

De vicariis conuentuum fratrum minorum.

Idem Julius in educatione amplissima quam fecit fratribus ordinis sui. de privilegiis fratrum ordinis predicatorum concessit: qd ea que spectant ad vicarios conuentuum: aut singularium domorum prefati ordinis predicatorum: si militer spectent et pertineant ad vicarios conuentuum et domorum ordinis minorum. B. ffo. 228. cōce. 533. Et ffo. 74. cōce. 222. Et hoc breuius in dictione Locatio privilegiorum. §. 13.

Notandum est: qd vt superius in nonnullis locis tetigit: appellatione vicariorum apud fratres predicatorum non veniunt vicarii communiter visitati inter ipsos: sed solum illi qui propter absentiam aut carentiam prioris eliguntur: seu instituntur ad presidendum velut priores. Et con si militer intelligendum est quo ad fratres sui. de illis vicariis duntaxat qui apud eos vocantur presidentes: quia abest vel deest guardianus. Ad quod faciunt que subsequuntur.

Quo ad auctoritatem predictorum vicariorum monialium: et conuentuum fratrum: fuit statutum in capitulo generali Albiensi id quod sequitur.

Uniuersi confessores monialium nostre familie habeant presenti decreto semper actus auctoritatis prelatorum super moniales in foro conscientie: quo ad casus et sententias. Habeantque si militer guardiani: ac vicarii guardianorum in absentia eorum. **Habetur** fo. 228. tractatu. 3. Et ffo. 248. in tractatu. 2.

Deinde in sequenti capitulo generali Lanalis celebrato: facta est sequens declaratio predicti statuti.

Declaratur: qd illa clausula in capitulo generali Albiensi inserta: vtz qd guardiani et eorum vicarii habeant auctoritatem prelatorum in foro conscientie et sic de intelligi: qd vtz auctoritas per patrem prouincialem concessa guardianis remaneat semper penes eos confessores seu vicarios monialium vicariosque ipsos guardians suum contentum pro suis negotiis exeuntibus. **Habetur** fo. 229. tractatu. 3. Et ffo. 248. tractatu. 2.

Visitatio: et visitator.

Distinctio materie visitationis: et visitatorum.

A circa materiam visitationis et visitatorum sunt complura in privilegiis fratrum monialium. cōtenta. C. Illorum autem quedam pertinet ad visitationem fratrum actiuam et passiuam inter semetipsos. Et hec posita sunt in dictione Correctio. §. 9. et quali in omnibus. §. Ac in dictione Excepti fratres. §. 2. et. 4. C. Alia vero attinent ad visitationem monialium. s. Clare: qd habetur in dictione Abbatisa. §. 9. Et in dictione Moniales. §. 2. et. 3. et. 17. et. 22. et. 26. ac. 27. Et in dictione generalis ordinis. §. 13. C. Nonnulla insuper spectant ad visitationem fratrum et sororum tertie regule beati francisci. Hec autem continentur in dictione Tertiarii. §. 3. et. 4. et. 8. C. Atque quo ad visitationem quarumlibet monialium per fratres sui. hinc asserit Leo. 10. quāda concessione qd habetur in dictione Ingredi monasteria monialium. §. 32. C. Sed quo ad

4
Paritatem
p hispania
De duratioe
vicariatus.

Collectos.

5
De vicariis
conuentuum

Collectos.

Statuti ge.
Pro vica-
riis mo. et
fratrum.

Statuti ge.
Pro guar-
dianis eius
vicariis.

Collectos.

Visitatio: et visitator. Vnctio extrema.

licentiam que ad visitationis monialium officium exercendum requiritur: notanda est sequens ordinatio Innocentij. 8.

De visitatoribus: et confessoribus monialium.

Innocentius. 8. Inhibuit sub grauius celsuris et penis ne quispiam fratrum in regularis obseruatione suorum superiorum licentia: et deputatione: ac institutione presumat accipere et exercere officium confessoris: seu visitatoris monasteriorum monialium, beguinarum vel fororum quarumlibet: aut temporalium dominorum: et aliarum personarum secularium: seu regularium: vtrinque servus: etiam si ad id applica auctoritate deputaretur. Et decreuit: quod deputationes quas sic fieri contigerit: sequente conditione habere debent: videlicet si deputati ad officia predicta: illa exercere possint: si ad id eorum sic deputatorum superiorum consensus et licentia accedat: et non alio modo. B. ff. 157. conce. 375.

Vnctio extrema.

Collector.

Quo ad administrationem sacramenti extreme unctionis sunt aliqua concessa offibus medicantibus tam respectu suorum tertiariorum: et familiarium seu oblatorum: quam aliarum personarum secularium. C. 19. Et in dictione familiaris. §. 3. et. 7. Et in dictione Absolutio ordinaria que ad fratres. §. 10. et. 11. Et hic infra. §. 1. C. Illa vero que pertinet ad omnes seculares: continetur in dictione Sacramenta. §. 1. Et in dictione Elicare. §. 6. et. 10.

C. Ex privilegiis monachorum sancti Benedicti obser. Hispanie.

Scolarius francus aplice sedis nuncius et orator cum potestate legati de latere a prefata sede deputatus in regnis Castelle et Legionis et Aragonum concessit monachis sancti Benedicti obseruatione Hispanie: quod si quis infra septa monasteriorum in firmati fuerint: extremam unctionem dare applica auctoritate libere et licite possint: parrochialis presbyteri vel alterius cuiuscunque episcopi vel superioris licentia vel assensu nullatenus requisitis. o.

Comum.

Distinctio materie votorum.

Collector.

Sciendum est ultimo: quod in privilegiis fratrum reperiuntur aliqua pertinentia ad materiam votorum. C. Adorum autem alique spectant ad personas fratrum infirmorum: vel debilius. Et ista habetur in dictione Dispensatio. §. 8. Et quo ad omnes fratres: in eadem dictione. §. 28. Et hic infra. §. 1. C. Alia concernunt personas monialium: que cure predictorum sum sunt commissa. Hec autem continentur in dictione Absolutio extraordinaria quo ad fratres. §. 7. Et in dictione Dispensatio. §. 20. C. Reliqua vero respectant personas secularium. Et hec continentur in dictionibus Absolutio quo ad seculares primo: in. §. 17. Et Absolutio quo ad seculares. 2. in. §. 12. ac. 16. et. 18. Et in dictione Dispensatio. §. 16. et. 29. ac. 30.

C. Ex privilegiis monachorum sancti Benedicti.

Benedictus. 13. concessit: quod nullus monachus sancti Benedicti teneatur ad aliquod votum cuiuscunque permutationis: quomodoque emissum: nec si sit de Hierusalem: nec sanctorum Petri et Pauli: aut Jacobi: aut aliud quodcunque. o.

Finis.

CSalmantice in edibus Aldephonsi

Porres quarto kalendas mensis Julij Anno a Christiana sa-
lute. MD. D. xxij. per quendam fratrem minorem provincie
sancti Jacobi multis additionibus locupletatum secundo
editum: ac ex amussim castigatū felicis numine finitū:
ad laudem omnipotentis dei: et immaculate sue ge-
nitricis: ac seraphici patris fr̄cis: omnium
sanctorum celestis aule: necnon ad uti-
litatem fratrum Adedicantium:
precipue tamen Adinorum.

CCollector.

Adsint si sane mentis indicia: nūquā
Calchographi p̄ster dispēdia nescius auctor.

Poeta quidam ad libitum: et eius lectores.

Liber: et varias terras: vrbesq; videto:

Et sine delectu: plurima tecta subī.

Te videat gnarus: sed inuidus insipiensq;

Adordeat insulsus: teq; peritus amet.

Omnibus esto patens: sed nō sis, oībus vnus:

Sisq; pijs sapiens: sed nocuos lateas.

Quod si forte aliquis: pluteo te subdere ceter:

Cēsura paritor: si vir erit sapiens.

Sed si quis erit: ignaro qui carpserit vngue:

Despice: p̄udentum fatus in arbitrio.

Et vos lectores: libro prestate fauorem:

Quem tanti pietas: contulit alma patris.

CRegestum operis.

✠ A. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u.

Omnes sūt quaterni: preter. ✠. q. est opernus.

